

2. Uluslararası 3. Ulusal

Halk Sağlığı Hemşireliği

Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için
bugünden yarına güç birliği"

7-9 OCAK
2021

www.halkhemder2021.org

Bildiri Özetleri Kitabı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Ayfer Tezel

Kongre Sekreteryası

Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya

Arş. Gör. Dr. Aslıhan Öztürk Eyimaya

Dr. Handan Terzi

Kongre Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ayfer Tezel

Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya

Doç. Dr. Sevil Albayrak

Dr. Öğr. Üyesi Dercan Gençbaş

Dr. Öğr. Gör. Fatma Özlem Öztürk

Arş. Gör. Dr. Aslıhan Öztürk Eyimaya

Dr. Handan Terzi

Bilimsel Kurul

Prof. Dr. Belgin Akın

Prof. Dr. Süheyla Altuğ Özsoy

Prof. Dr. Melek Ardahan

Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya

Prof. Dr. İlknur Aydın Avcı

Prof. Dr. Zuhale Bahar

Prof. Dr. Ayla Bayık Temel

Prof. Dr. Hatice Bebiş

Prof. Dr. Naile Bilgili

Prof. Dr. Şafak Dağhan

Prof. Dr. Birsene Canan Demirbağ

Prof. Dr. Sini Eloranta

Prof. Dr. Oya Nuran Emiroğlu

Prof. Dr. Semra Erdoğan

Prof. Dr. Ayşe Ergün

Prof. Dr. Melek Nihal Esin

Prof. Dr. Sebahat Gözüm

Prof. Dr. Nuran Güler

Prof. Dr. Zeynep Güngörmüş

Prof. Dr. Rabia Hacıhasanoğlu Aşilar

Prof. Dr. Dieter Heitmann

Prof. Dr. Filiz Hisar

Prof. Dr. Fatema Jawad

Prof. Dr. Nimet Karataş

Prof. Dr. Gülnaz Karatay

Prof. Dr. Gülümser Kublay

Prof. Dr. Dilek Kılıç

Prof. Dr. Yeter Kitiş

Prof. Dr. Christiane Knecht

Prof. Dr. Nursene Nahcivan

Prof. Dr. Tülay Ortabağ

Prof. Dr. Selma Öncel

Prof. Dr. Özlem Örsal

Prof. Dr. İsmail Özlü

Prof. Dr. Esmeralda Ricks

Prof. Dr. Ümit Seviğ

Prof. Dr. Joyce Simones

Prof. Dr. Gülbu Tanrıverdi

Prof. Dr. Ayfer Tezel

Prof. Dr. Aynur Uysal Toraman

Prof. Dr. Medine Yılmaz

Prof. Dr. Handan Zincir

Doç. Dr. Filiz Adana

Doç. Dr. Sevil Albayrak

Doç. Dr. Birsene Altay

Doç. Dr. Fatma Başalan İz

Doç. Dr. Cantürk Çapık

Doç. Dr. Gökçe Demir

Doç. Dr. Özüm Erkin

Doç. Dr. Saime Erol

Doç. Dr. Fatma Ersin

Doç. Dr. İlknur Göl

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Doç. Dr. Güngör Güler
Doç. Dr. Kamer Gür
Doç. Dr. Nazlı Hacıoğlu
Doç. Dr. Hasibe Kadioğlu
Doç. Dr. Selma Kahraman
Doç. Dr. Aslı Kalkım
Doç. Dr. Gülendam Karadağ
Doç. Dr. Asiye Kartal
Doç. Dr. Deniz Koçoğlu Tanyer
Doç. Dr. Güleğül Mermer
Doç. Dr. Sue Moorhead
Doç. Dr. Şeda Özbiçakçı
Doç. Dr. Dilek Özmen
Doç. Dr. Meryem Öztürk Haney
Doç. Dr. Selda Seçginli
Doç. Dr. Ziyafet Uğurlu
Doç. Dr. Nilgün Ulutaşdemir
Doç. Dr. Esra Yıldız
Dr. Öğr. Üyesi Dilay Acil
Dr. Öğr. Üyesi Serap Açıkgöz
Dr. Öğr. Üyesi Derya Adıbelli
Dr. Öğr. Üyesi Arzu Akcan
Dr. Öğr. Üyesi Aysun Ardıç
Dr. Öğr. Üyesi Özcan Aygün
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Berivan Bakan
Dr. Öğr. Üyesi Sonay Bilgin
Dr. Öğr. Üyesi Canan Birimoğlu Okuyan
Dr. Öğr. Üyesi Seda Cangöl Söğüt
Dr. Öğr. Üyesi Dilek Cingil
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Çal
Dr. Öğr. Üyesi Sema Çifçi
Dr. Öğr. Üyesi İlknur Dolu
Dr. Öğr. Üyesi Elif Dönmez
Dr. Öğr. Üyesi Pınar Duru
Dr. Öğr. Üyesi Nadire Ercan
Dr. Öğr. Üyesi Emine Ergin
Dr. Öğr. Üyesi Dercan Gençbaş
Dr. Öğr. Üyesi Nihal Gördes Aydoğdu
Dr. Öğr. Üyesi Deniz Harputlu
Dr. Öğr. Üyesi Nesrin İlhan
Dr. Öğr. Üyesi Bilge Kalanlar
Dr. Öğr. Üyesi Gülcan Kar Şen
Dr. Öğr. Üyesi Havva Karadeniz
Dr. Öğr. Üyesi Zeliha Kaya Erten
Dr. Öğr. Üyesi Nükhet Kırağ

Dr. Öğr. Üyesi Bilgin Kıray Vural
Dr. Öğr. Üyesi Semra Kocataş
Dr. Öğr. Üyesi Şerife Koç
Dr. Öğr. Üyesi Merve Kolcu
Dr. Öğr. Üyesi Gülbahar Korkmaz Aslan
Dr. Öğr. Üyesi Nilgün Kuru
Dr. Öğr. Üyesi Kader Mert
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Meydanlıoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Leyla Muslu
Dr. Öğr. Üyesi Deniz Oruç
Dr. Öğr. Üyesi Emine Öncü
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Özcan
Dr. Öğr. Üyesi Serpil Özdemir
Dr. Öğr. Üyesi Betül Özen
Dr. Öğr. Üyesi Ebru Öztürk Çopur
Dr. Öğr. Üyesi Rabia Sağlam
Dr. Öğr. Üyesi Özlem Sinan
Dr. Öğr. Üyesi Rabia Sohbet
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Nevin Şişman
Dr. Öğr. Üyesi Filiz Taş
Dr. Öğr. Üyesi Hülya Temizer
Dr. Öğr. Üyesi Makbule Tokur Kesgin
Dr. Öğr. Üyesi Ayla Tuzcu
Dr. Öğr. Üyesi Bahire Ulus
Dr. Öğr. Üyesi Hasret Yalçınöz Baysal
Dr. Öğr. Üyesi Belgin Yıldırım
Dr. Öğr. Üyesi Nuriye Yıldırım Şişman
Dr. Öğr. Üyesi Ayten Yılmaz Yavuz
Dr. Öğr. Üyesi Gülhan Yiğitalp
Dr. Öğr. Üyesi Seher Yurt
Dr. Jamileh Mohtashami

* Unvan ve Soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

BİLİMSEL PROGRAM

07 OCAK 2021, PERŞEMBE

09:30-09:40	AÇILIŞ KONUŞMASI
	Prof. Dr. Ayfer Tezel (HALKHEMDER Başkanı ve Ankara Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
	KONFERANS-I
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayfer Tezel (HALKHEMDER Başkanı ve Ankara Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
09:40-10:20	Sağlıklı Bir Toplum İçin Bugünden Yarına Güç Birliği Prof. Dr. Zühal Bahar (İstanbul Kent Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
10:20-10:25	Tartışma
10:25-10:35	ARA
	PANEL-I: Halk Sağlığı Hemşireliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayla Bayık Temel (İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi)
10:35-10:55	Hemşirelerde İnovasyon Ruhunu Uyandırmak Prof. Dr. Dilek Yıldız (Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane-Hemşirelik Fakültesi)
10:55-11:15	Halk Sağlığı Hemşireliğinde Simülasyon Kullanımı Dr. Öğr. Üyesi Şenay Sarmasoğlu Kılıkçier (Hacettepe Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
11:15-11:35	Teknoloji ve İnovasyonun Halk Sağlığı Hemşireliğine Yansımaları Doç. Dr. Selda Seçginli (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi)
11:35-11:50	Tartışma
11:50-12:00	ARA
	PANEL-II: Halk Sağlığı Hemşireliğinde Kanıtın Gücü: Araştırmacı Rolünün Etkili Kullanımı
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Belgin Akın (Lokman Hekim Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
12:00-12:20	Araştırmalarda Nedensellik Kavramı Doç. Dr. Deniz Koçoğlu Tanyer (Selçuk Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
12:20-12:40	Kanıt Üretmeye Katkı Yönünden Araştırmaların Uygun Raporlanmasının Önemi Prof. Dr. Naile Bilgili (Gazi Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
12:40-13:00	Halk Sağlığı Hemşireliğinde RKD Tasarımdaki Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi Doç. Dr. Gökçe Demir (Ahi Evran Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
13:00-13:15	Tartışma
13:15-13:40	ÖĞLE ARASI
	PANEL-III: Hemşirelik Dergilerinde Yayın Süreci: Hakemler ve Yazarlar İçin Öneriler
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sebahat Gözüm (Akdeniz Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
13:40-14:00	Hemşirelikte Akademik Süreli Yayıncılık: Araştırma Süreci, Akademik Dergiler ve Editör Bakış Açısı ile Yazarlara Öneriler Prof. Dr. Melek Nihal Esin (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi)
14:00-14:20	Yazarlar İçin Öneriler Doç. Dr. Hasibe Kadioğlu (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
14:20-14:40	Editörleri Hangi Yazılar Cezbeder: Hakemler İçin Öneriler Prof. Dr. Sebahat Gözüm (Akdeniz Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
14:40-15:00	Dergiye Gönderilen Makalelerin Yayın Sürecini Etkileyen Konular Dr. Öğr. Üyesi Filiz Taş (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
15:00-15:20	Bilimsel Dergilerde Makale Yayınlama Süreci: Uluslararası Örnek Prof. Dr. Fatema Jawad (Journal of Pakistan Medical Association, Editor-in-Chief)
15:20-15:45	Tartışma

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

15:45-16:00	ARA
16:00-17:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-1
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yeter Kitiş (Gazi Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
	SB-001, SB-002, SB-003, SB-004, SB-005, SB-006, SB-007, SB-008, SB-009, SB-010
17:00-17:10	ARA
17:10-18:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-2
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hatice Bebiş (Yakın Doğu Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi, KKTC)
	SB-011, SB-012, SB-013, SB-014, SB-015, SB-016, SB-018, SB-019, SB-020
18:10-18:20	ARA
18:20-19:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-3
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nuran Güler (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
	SB-021, SB-022, SB-023, SB-024, SB-025, SB-026, SB-027, B-028, SB-029, SB-030
19:20-19:30	ARA
19:30-20:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-4
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Arzu Akcan (Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
	SB-031, SB-032, SB-033, SB-034, SB-035, SB-036, SB-037, SB-038, SB-039, SB-040
20:30-20:40	ARA
20:40-21:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-5
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Özcan Aygün (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi)
	SB-041, SB-043, SB-044, SB-045, SB-046, SB-047, SB-048, SB-049, SB-050

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

08 OCAK 2021, CUMA

SALON 1

08:30-09:30 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-6

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Sevil Albayrak
(HALKHEMDER Yönetim Kurulu Üyesi ve Kırıkkale Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-051, SB-052, SB-053, SB-054, SB-055, SB-056, SB-057, SB-058, SB-059, SB-060

09:30-09:40 ARA

PANEL-IV: Dezavantajlı Grupların Sağlığının Geliştirilmesinde Güç Birliği

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Selda Seçginli
(İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi)

09:40-10:00 Temel Sağlık Hizmetleri Kapsamında Dezavantajlı Gruplarda Toplum Ruh Sağlığı Yaklaşımları
Doç. Dr. Jamileh Mohtashami (Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Iran)

10:00-10:20 Kronik Hastalıkların Yönetiminde Ailenin Gücü
Prof. Dr. Christiane Knecht
(FH Münster University of Applied Sciences, Fachbereich Gesundheit-Münster School of Health, Almanya)

10:20-10:40 "Akıllı Şehir Projesi"nde Engelliler ve Halk Sağlığı Hemşiresinin Yeri
Doç. Dr. Kamer Gür (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)

10:40-10:55 Tartışma

10:55-11:05 ARA

KONFERANS-II

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Selma Öncel (Akdeniz Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)

11:05-11:35 Yaşamı Yönetmek
Öğ. Gör. Sema Biçer (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)

11:35-11:40 Tartışma

11:40-11:50 ARA

KONFERANS-III

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gülümser Kublay
(Doğu Akdeniz Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi, KKTC)

11:50-12:20 Bağımlılıklara Karşı Mücadelede Toplum Savunuculuğu
Prof. Dr. Recep Akdur (Başkent Üniversitesi-Tıp Fakültesi)

12:20-12:25 Tartışma

12:25-13:00 ÖĞLE ARASI

PANEL-V: Toplumsal Duyarlılığın Arttırılmasında Güç Birliği

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayşe Ergün (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)

13:00-13:20 Sivil Toplum Kuruluşları İle Güç Birliği: Türk Hemşireler Derneği
Dr. Öğr. Üyesi. Azize Atlı Özbaş
(Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, THD Genel Sekreteri)

13:20-13:40 Okul Toplumu İle Güç Birliğini Arttırmak ve Duyarlılığın Arttırılması
Prof. Dr. Ayşe Ergün (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)

13:40-14:00 Toplumsal Duyarlılığın Odağında Çevre
Dr. Çağatay Dikmen (Ataer Madencilik-Genel Müdürü)

14:00-14:20 İklim Değişikliği ve Hava Kirliliği: Partikül Madde 2.5
Gökhan Ersoy (Greenpeace Akdeniz-İklim ve Enerji Proje Sorumlusu)

14:20-14:40 Tartışma

14:40-14:50 ARA

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

PANEL-VI: Küresel Sağlık Sorunlarında Güç Birliği	
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Melek Nihal Esin (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi)
14:50-15:10	Pandemilerde Süreç Yönetimi Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan (Gazi Üniversitesi-Tıp Fakültesi)
15:10-15:30	Kanserlerde Erken Tanı-Taramalar Dr. Murat Türkyılmaz (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kanser Dairesi Başkanlığı-Daire Başkanı)
15:30-15:50	Aşının Gücü Prof. Dr. Levent Akın (Hacettepe Üniversitesi-Tıp Fakültesi)
15:50-16:05	Tartışma
16:05-16:15	ARA
16:15-17:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-14
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Semra Erdoğan (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi, Emekli Öğr Üyesi)
	SB-131, SB-132, SB-133, SB-134, SB-135, SB-136, SB-137, SB-138, SB-139, SB-140, SB-017, SB-109
17:40-17:50	ARA
17:50-18:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-16
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nursen Nahcivan (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi, Emekli Öğr Üyesi)
	SB-151, SB-152, SB-153, SB-154, SB-155, SB-156, SB-157, SB-158, SB-159, SB-160
18:50-19:00	ARA
19:00-20:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-18
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Filiz Hisar (Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi)
	SB-171, SB-172, SB-173, SB-174, SB-175, SB-176, SB-177, SB-178, SB-179, SB-180
20:00-20:10	ARA
20:10-21:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-20
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Gör. Fatma Özlem Öztürk (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
	SB-192, SB-193, SB-194, SB-195, SB-196, SB-197, SB-199, SB-200
21:10-21:20	ARA
21:20-22:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-22
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Nihal Gördes Aydoğdu (Erzurum Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
	SB-211, SB-212, SB-213, SB-214, SB-215, SB-216, SB-217, SB-218, SB-219, SB-220

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

08 OCAK 2021, CUMA

SALON 2	
08:30-09:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-7 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Meydanlıoğlu (Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi) SB-061, SB-062, SB-063, SB-064, SB-065, SB-066, SB-067, SB-068, SB-069, SB-070
09:30-09:40	ARA
09:40-10:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-8 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aygül Kıssal (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-071, SB-072, SB-073, SB-074, SB-075, SB-076, SB-077, SB-078, SB-079, SB-080
10:40-10:50	ARA
10:50-11:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-9 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Makbule Tokur Kesgin (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-081, SB-082, SB-083, SB-084, SB-085, SB-086, SB-087, SB-088, SB-089, SB-090
11:50-12:00	ARA
12:00-13:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-10 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Dilay Açı (Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-091, SB-092, SB-093, SB-094, SB-095, SB-096, SB-097, SB-098, SB-099, SB-100
13:00-13:10	ARA
13:10-14:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-11 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Nesrin İlhan (İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-101, SB-102, SB-103, SB-104, SB-105, SB-106, SB-107, SB-108, SB-110
14:10-14:20	ARA
14:20-15:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-12 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatma Ersin (Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-111, SB-112, SB-113, SB-114, SB-115, SB-116, SB-117, SB-118, SB-119, SB-120
15:20-15:30	ARA
15:30-16:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-13 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Deniz Harputlu (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi) SB-121, SB-122, SB-123, SB-124, SB-125, SB-126, SB-127, SB-128, SB-129, SB-130
16:30-16:40	ARA
16:40-17:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-15 Oturum Başkanı: Arş. Gör. Dr. Aslıhan Öztürk Eyimaya (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi) SB-141, SB-142, SB-143, SB-144, SB-145, SB-146, SB-147, SB-148, SB-149, SB-150
17:40-17:50	ARA
17:50-18:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-17 Oturum Başkanı: Dr. Handan Terzi (Halkemder Yönetim Kurulu Üyesi) SB-161, SB-162, SB-163, SB-164, SB-165, SB-166, SB-167, SB-168, SB-169, SB-170
18:50-19:00	ARA
19:00-20:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-19 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Dercan Gençbaş (Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi) SB-181, SB-182, SB-183, SB-184, SB-185, SB-186, SB-187, SB-188, SB-189, SB-190
20:00-20:10	ARA

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

20:10-21:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-21
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Cantürk Çapık (Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
	SB-201, SB-202, SB-203, SB-204, SB-205, SB-206, SB-207, SB-208, SB-209, SB-210
21:10-21:20	ARA
21:20-22:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-23
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Uzunçakmak (Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
	SB-221, SB-222, SB-223, SB-224, SB-225, SB-237, SB-227, SB-228, SB-229, SB-230

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

09 OCAK 2021, CUMARTESİ	
08:30-09:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-24
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Şafak Dağhan (Ege Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
	SB-231, SB-232, SB-233, SB-234, SB-235, SB-236, SB-238, SB-239, SB-240
09:30-09:40	ARA
09:40-10:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-25
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Kamer Gür (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
	SB-241, SB-242, SB-243, SB-244, SB-245, SB-246, SB-247, SB-248, SB-249, SB-191
10:40-10:50	ARA
	PANEL-VII: COVID-19 ve Toplum Sağlığına Etkileri
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya (HALKHEMDER Genel Sekreteri ve Gazi Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
10:50-11:10	COVID-19 Sürecinde Kadın Sağlığı Prof. Dr. Handan Zincir (Erciyes Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
11:10-11:30	COVID-19 Sürecinde Çocuk Sağlığı Dr. Öğr. Üyesi Figen Işık Esenay (Ankara Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
11:30-11:50	COVID-19 Sürecinde Yaşlı Sağlığı Prof. Dr. Sevgisun Kapucu (Hacettepe Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi, GERHEMDER Başkanı)
11:50-12:05	Tartışma
12:05-12:15	ARA
	İKİLİ KONFERANS-IV
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seçil Aksayan (Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi, KKTC)
12:15-12:45	Güç Birliği İçin Politika Oluşturma Prof. Dr. Oya Nuran Emiroğlu (Hacettepe Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
12:45-12:50	Tartışma
12:50-13:20	Güç Birliğinin Oluşturulmasında Engeller, Çözüm Önerileri ve Halk Sağlığı Hemşiresinin Rollerini Prof. Dr. Şafak Dağhan (Ege Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
13:20-13:25	Tartışma
13:25-13:35	ARA
13:35-14:05	ÖDÜL TÖRENİ KAPANIŞ KONUŞMASI
	Prof. Dr. Ayfer Tezel (HALKHEMDER Başkanı ve Ankara Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SÖZEL BİLDİRİ OTURUMLARI DETAYLI LİSTE

07 OCAK 2021, PERŞEMBE	
16:00-17:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-1
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yeter Kitiş (Gazi Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-001	Öğrencilerde Mesleki Güdülenmenin ve Temel Psikolojik İhtiyaçların, Akademik Erteleme Davranışıyla İlişkisi Aslı Memiş ¹ , Zeliha Karapelit ² ¹ Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Amasya ² Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Ana Bilim Dalı, Amasya
SB-002	Cinsiyet Eşitsizliğini Arttıran Bir Faktör Olarak Covid-19 Pandemisi Sevda Yıldırım, Merve Mert Karadaş, Çiğdem Yücel Özçırpan Hacettepe Üniversitesi
SB-003	Bir Devlet Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Psikolojik Sağlamlıkları ve Etkileyen Faktörler Burcu Kabil ¹ , İlknur Aras ² , Kamer Gür ³ ¹ Medipol Mega Üniversite Hastanesi, İstanbul ² Kartal Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul ³ Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul
SB-004	Ergenlerde Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliği (Esoö) Ceren Akdeniz ¹ , Melek Ardahan ² ¹ Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı
SB-005	Üniversite Öğrencilerinin Sağlık İnanç Modeli Temelli Bisiklet Kaskı Tutumu ve Tutumla İlişkili Faktörlerinin Belirlenmesi Eda Kılınc, Asiye Kartal Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye
SB-006	Adölesanlarda Ağrı Deneyimleme ve Analjezik Kullanma Sıklığı Gülbahar Çelik, Meryem Öztürk Haney Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-007	Adölesanların Sağlığı Geliştirme Davranışları ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi Meltem Özcan, Tuncay Polat, Betül Alkan Polat Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
SB-008	Adölesanlarda Stres, Anksiyete ve Depresyon Düzeyleri Neslihan Köse ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² ¹ Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Yalova ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
SB-009	Adölesanlarda Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Okul Sağlığı Hemşiresinin Rolü Seda Cangöl Söğüt ¹ , Fatme Chousko Mehmet ² ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Dr.Öğr.Üyesi, Çanakkale ² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale
SB-010	Investigation Of The Relationship Between Rational Drug Use and Healthy Lifestyle Behaviors Of University Students Ercan Çınar, Sinan Aslan, Nuriye Efe Ertürk, Peyda Baysal Nursing Department, School Of Health Science, Batman University, 72060 Batman /Turkey

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

17:10-18:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-2
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hatice Bebiş (Yakın Doğu Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi, KKTC)
SB-011	Adölesanlarda Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması Yalçın Sağlam ¹ , Nuriye Yıldırım Şişman ² ¹ Düzce Üniversitesi Hastanesi, Düzce ² Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce
SB-012	Adölesanların Ekran Dayalı Davranışları ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki Aslı Kalkım ¹ , Zeliha Küçükaya ² , Hamza Can Olcay ³ ¹ Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ² Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ³ Hemşire, Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Van
SB-013	Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığı: 2010-2020 Zeynep Türkal Gün, Filiz Adana, Duygu Yeşilfidan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın
SB-014	Üniversite Öğrencilerinin Cinsellikten Kaçınma ve Cinsel Sağlığa İlişkin Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Belirlenmesi Özlem Karatana ¹ , Abdullah Beyhan ² , Ayşe Ergün ¹ ¹ Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, İstanbul ² Okan Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı
SB-015	Ergenlerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Anlayışı ile Zorba Davranışları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi Abdullah Tardu ¹ , Arzu Akcan ² ¹ Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-016	Sektörler Arası İşbirliğine Dayalı Okul Sağlığı Hemşireliği: Model Geliştirme Önerisi Zuhal Emlek Sert, Süheyla Özsoy, Aslı Kalkım Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir
SB-018	Sağlık Davranışı Etkileşim Modeline Dayalı Sağlıklı Beslenme Programının İlköğretim Öğrencilerinin Beslenme Tutum ve Davranışlarına Etkisi Ayşe Burcu Başçı ¹ , Oya Nuran Emiroğlu ² , Bilge Kalanlar ² ¹ Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Çorum ² Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
SB-019	İlkokul Öğrencilerinin Annelerinin Çocukluk Çağı Obezitesiyle İlişkili Algı-Kaygı Düzeyleri ve Çocuk Beslemesine İlişkin Uygulamaları Deniz Aslı Dokuzcan ¹ , Nihal Gördes Aydoğdu ² , Kübra Pınar Gürkan ³ ¹ Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ² Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ³ Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-020	Okul Sağlığı Hemşireliği Hizmetlerinin Durumu ve İşlevsel Boyutu Duygu Akçay ¹ , Funda Özpulat ² ¹ Milli Savunma Bakanlığı, Askeri Sağlık Hizmetleri ² Selçuk Üniversitesi, Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

18:20-19:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-3
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nuran Güler (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-021	Hemşire Liderli Bedenimin Kahramanıyım Programının Çocukların Cinsel İstismar Bilgi Düzeylerine Etkisi: Yarı Deneysel Çalışma <u>Esmâ Akgül</u> ¹ , Sevda Darak ² , Fatma Nevin Şişman ³ , Ayşe Ergün ³ ¹ T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ² T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bursa ³ Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul
SB-022	İlkokullarda Uygulanan Dans Etkinliğinin Öğrencilerin Okula Bağlılığı, Okul Doymumu ve Dikkatleri Üzerine Etkisi <u>Fatma Uyar</u> , Dilek Özmen, Damla Şahin Büyük Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Manisa
SB-023	Okul Çağı Çocuklarda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesinde Kullanılan Dijital Sağlık Uygulamalarının Sistemik Olarak İncelenmesi <u>Gizem Arıcı</u> ¹ , Jülide Gülizar Yıldırım Duman ² ¹ Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., İzmir ² Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., İzmir
SB-024	Çocuk ve Adölesanlarda Psikososyal İyilik Halini Geliştirmeye Yönelik Okul Temelli Ruh Sağlığı Programları: Sistemik İnceleme <u>Gizem Bıdık</u> ¹ , Fatma Nevin Sisman ² ¹ Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Edirne ² Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul
SB-025	Okul Sağlığı Hemşirelerinin Besin Alerjisine Yönelik Bilgi Ve Tutumları <u>Leyla Biçen</u> ¹ , <u>Lütfiye Gökçe</u> ¹ , Gamze Kundakçı ² , Zeynep Arabacı ¹ , Ayla Bayık Temel ³ ¹ Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ² Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşireliği Bölümü, İzmir ³ İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul
SB-026	Okul Temelli Sebze ve Meyve Tüketimi Teşviki Programının Adölesanların Sebze ve Meyve Tüketimi Davranışlarına Etkisi <u>Özcan Aygün</u> , Gonca Karayağız Muslu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-027	Cinsellikten Kaçınma Karar Dengesi ve Öz Yeterlilik Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması <u>Özlem Karatana</u> ¹ , Ayşe Ergün ² , Abdullah Beyhan ² ¹ İstanbul Okan Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul ² Marmara Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, İstanbul
SB-028	İlköğretim öğrencilerinin çevreye yönelik bilgi düzeylerinin ve tutumlarının belirlenmesi <u>Sevim Meral Feratoğlu</u> ¹ , Gülhan Coşansu ² ¹ Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Kırklareli ² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul
SB-029	Bir Anaokuluna Kayıtlı 3-6 Yaş Grubu Çocukların Büyüme ve Gelişme Durumlarının Değerlendirilmesi <u>Sezer Avcı</u> ¹ , Göksel Dürmüş ² , Ezgi Dirgar ¹ , Betül Kaplan ¹ , Selver Güler ¹ ¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye ² Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulu, Gaziantep, Türkiye
SB-030	Lise Öğrencilerinin Doğru El Yıkama Alışkanlığı Üzerinde Verilen Planlı Eğitimin Etkisi <u>Vildan Karkış</u> ¹ , Gülbü Tanrıverdi ² ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı ² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

19:30-20:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-4
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Arzu Akcan (Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-031	Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması, Geçerlik ve Güvenirliği Esma Sakınmaz ¹ , Ayşe Meydanlıoğlu ² ¹ Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-032	Çocuklarda Pansuman Değişimi Sırasında Ağrı Ve Anksiyetenin Azaltılmasında İki Farklı Yöntemin Karşılaştırılması Fatma Özsoy ¹ , Bahire Ulus ² ¹ İstanbul Başçılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ² Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul
SB-033	9-10 Yaş Grubu Çocuklarda Sıvı Tüketimi Büşra Dağcı ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² ¹ Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-034	Temiz Aralıklı Kateterizasyona Yönelik Hemşirelik Girişimlerinin Bakım Vericilerde Bilgi/Beceri, Başetme/Uyum, Anksiyete ve Çocukta Enfeksiyon Gelişimine Etkisi Canan Sarı ¹ , Birsal Canan Demirbağ ² ¹ Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon ² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Trabzon
SB-035	Beş Yaş Altı Çocukların Ev Ortamında İkinci El Tütün Dumanına Maruz Kalma Sıklığının Değerlendirilmesi Ercan Ası, Sebahat Gözüm Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-036	3-6 Yaş Çocuğu Olan Babaların Babalık Rolü Algıları ve Etkileyen Faktörler Filiz Taş ¹ , Esra Ağyar ² , Aygül Karataş ³ ¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Kahramanmaraş ² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Çocuk Gelişimi Bölümü, Kahramanmaraş ³ Bursa Yenişehir Devlet Hastanesi, Bursa
SB-037	6-24 Aylık Bebeğe Sahip Annelerin Duyarlı ve Bebek Liderliğinde Beslenme ile İlgili Görüşlerini Belirlemek Gizem Timur, Süheyla Altuğ Özsoy Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir
SB-038	Assessment of Mineral Oil Aromatic Hydrocarbon (MOAH) Contamination Risk to Breast Milk and Various Foods Together with Its Effects on Immune System Mehmet Turan Aysel Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Eczacılık Fakültesi
SB-039	Evaluation of the Factors Related to Father - Infant Attachment Pinar Duru ¹ , Aysun Alkan ² , Ferzan Kalaycı ³ , Özlem Örsal ¹ ¹ Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey ² Adult Child Service, Health-Application and Research Hospital of Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey ³ Pediatric Infection Service, Health-Application and Research Hospital of Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey
SB-040	İshalli Çocuklarda Cryptosporidium spp. Sıklığının İmmünokromatografik Kaset Test Yöntemi ile Araştırılması Abdurrahman Ekici ¹ , Ahmed Galip Halidi ² , Ahmet Hakan Ünlü ³ , Selahattin Aydemir ² , Hasan Yılmaz ¹ ¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Parazitoloji Ana Bilim Dalı, Van ² Muş Alparslan Üniversitesi Bulanık Meslek Yüksekokulu, Muş ³ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Gevaş Meslek Yüksekokulu, Van

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

20:40-21:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-5
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Özcan Aygün (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi)
SB-041	Bulaşıcı Hastalıklar Algı Ölçeğinin Geliştirilmesi Burcu Demir Gökmen ¹ , Ayşe Berivan Bakan ¹ , Güzelnur Aras ¹ , Ayşe Okanlı ² ¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Böl. Ağrı, Türkiye ² İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Böl. İstanbul, Türkiye
SB-043	Hemşirelik Öğrencilerinin Bulaşıcı Hastalıklar Hakkında Bilgi Düzeylerinin ve Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Tutumunun İncelenmesi Merve Bat Tonkuş ¹ , Aysun Demir ² ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul ² Nisa Hastanesi, Bebek Bakım Odası, İstanbul
SB-044	Delta Hepatite Seropositivity in HbsAg Positive People Sümeyye Başer, Zainab Khairullah Sedeeq, Rugıyya Samadzade, Amed Moustapha Nsangou, Salih Maçın, Recep Keşli, Duygu Fındık Selcuk University Faculty of Medicine Department of Medical Microbiology, Konya
SB-045	Investigation of Parvovirus B19 Seroprevalence in Various Age Groups Admitted to Konya Selçuk University Medical Faculty Hospital Rugıyya Samadzade, Sümeyye Başer, Ahmed Moustapha Nsangou, Salih Maçın, Duygu Fındık Selçuk University, Faculty of Medicine, Department of Medical Microbiology, Konya
SB-046	Bir üniversite hastanesinin sağlık çalışanlarında Kovid-19 korkusu ve el hijyeni uygulamalarının değerlendirilmesi Aygül Kıssal ¹ , İlknur Vergi ² ¹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği AD ² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi
SB-047	Covid-19 Pandemi Sürecinde Yüz Yüze Eğitime Devam Eden Öğrencilerin Covid-19 Korkusu ve Koruyucu Önlemlere Uyuma Durumları Hacer Gök Uğur ¹ , Ayla Hendekci ² ¹ Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ordu ² Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Giresun
SB-048	COVID-19 Tanılı Hastalara Bakım Veren Hemşirelerin Çalışma Ortamı Güvenliği Algıları ile COVID-19 Korkusu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi Ayşe Dost ¹ , Duygu Sezgin ² , Melek Nihal Esin ³ ¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ² National University of Galway, School of Nursing and Midwifery ³ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
SB-049	Covid-19 salgın döneminde bireylerin medya kullanımı, pozitif ve negatif duyguları ile algılanan stres düzeyleri Ayşegül Akca ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² ¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
SB-050	COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kadın Akademisyenlerin Günlük Yaşamlarındaki Değişimin Yaşam Memnuniyeti Üzerine Etkisi Ayten Yılmaz Yavuz ¹ , Vacide Aşık Özdemir ² , Özlem Akın ³ ¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı ³ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

08 OCAK 2021, CUMA

SALON 1

08:30-09:30 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-6	
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Sevil Albayrak (HALKHEMDER Yönetim Kurulu Üyesi ve Kırıkkale Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-051	COVID-19 Pandemisi Sürecinde Psikolojik Etki, Depresyon Anksiyete ve Stres Düzeyinin Belirlenmesi Bahar Kefeli Çol, Ayşe Gümüşler Başaran, Hiala Pekmezci Purut Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
SB-052	Yeni tip koronavirus hastalığı (COVID-19) ve akut koroner sendromlar Canan Karadağ Yozgat Bozok Üniversitesi Akdağmadeni Sağlık Yüksekokulu
SB-053	Covid-19 Pandemisi Sürecinde Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet: Türkiye İçin Durum Değerlendirmesi Derya Adıbelli ¹ , Adem Sümen ¹ , Gamze Teskereci ² ¹ Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Antalya
SB-054	Covid-19 Pandemisi Döneminde İntörn Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki İmaj Algılarının İncelenmesi Ayşe Dost ¹ , Derya Aslan Huyar ² , Hatice Büşra Tunçay ¹ ¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ² Uludağ Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
SB-055	Evde Bakım Hastalarının Covid-19 Pandemisi ile İlişkili Süreçlerinin Değerlendirilmesi Dilay Açıl ¹ , Burcu Cengiz ² , Ayşe Çal ³ , Zuhal Bahar ⁴ ¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa ² Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ³ Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara ⁴ İstanbul Kent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul
SB-056	Yoğun Bakım Hemşirelerinin Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşadıkları Hastalık, Bakım ve Çalışma Koşulları ile İlgili deneyimleri: Bir Nitel Çalışma Duygu Sezgin ¹ , Ayşe Dost ² , Melek Nihal Esin ³ ¹ National University of Ireland Galway, School of Nursing and Midwifery ² İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu ³ İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
SB-057	Professional Perspectives of Fourth Year Nursing Undergraduate Students in the COVID-19 Process: A Qualitative Study Yasemin Şara, Ebru Bekmezci Selcuk University, Faculty of Nursing, Konya, Turkey
SB-058	Farklı demografik özelliklere sahip bireylerin koronovirüs hastalığı hakkında bilgi, tutum ve algıları; Türkiye Elif Ateş, Elif Ok Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul
SB-059	Covid 19 Pandemisi Sürecinde Yaşlı Bireylerin Bakım Yönetimi Emine Ekici Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
SB-060	Covid-19'lu Çocuk Hasta: Tip 1 Diyabetin Eşlik Ettiği Olgunun Sunumu Melike Yavaş Çelik, Ebru Öztürk Çopur, Erhan Elmaoğlu Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
08:30-09:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-7
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Meydanlıoğlu (Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-061	Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Sağlık Çalışanlarında İkincil Travmatik Strese ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi <u>Ezgi Demirtürk Selçuk</u> ¹ , Birsal Canan Demirbağ ² ¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Erzincan/Türkiye ² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Trabzon /Türkiye
SB-062	Covid-19 Pandemisinde Uzaktan Eğitim: Hemşirelik Eğitimine Yansımaları <u>Ezgi Hasret Kozan</u> , Merve Çolak, Büşra Selma Demirhan Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul
SB-063	Hemşire Adaylarının Covid-19 Aşısı Karşısında Aşı Tereddütlerinin İncelenmesi <u>Fatoş Uncu</u> ¹ , Dilek Güneş ² ¹ Fırat Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Elazığ ² Fırat Üniversitesi, Cerrahi Hemşireliği Anabilim Dalı, Elazığ
SB-064	Covid-19 Okuryazarlığı Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması <u>Ganime Can Gür</u> ¹ , Yasemin Altınbaş ² ¹ Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Denizli ² Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adıyaman
SB-065	Twitter'da Covid-19 Aşısı Tartışmalarının Duygu Analizi <u>Gözde Özsezer</u> ¹ , Güleğül Mermer ² ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Çanakkale ² Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir
SB-066	Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşlı Bireylerin Sağlığını Korumak <u>Gülhan Yiğitalp</u> ¹ , Vasfiye Bayram Değer ² , Nilgün Ulutaşdemir ³ ¹ Dicle Üniversitesi Diyarbakır Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Diyarbakır ² Mardin Artuklu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mardin ³ Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Gümüşhane
SB-067	Dyadic Adjustment, Life Satisfaction, Depression, and the Female Sexual Dysfunction in Married Women during the COVID-19 Pandemic <u>Hacer Alan Dikmen</u> Ebelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye
SB-068	An Investigation COVID-19 Related Knowledge, Attitude, Depression, Anxiety, and Stress Levels of Pregnant Women <u>Hacer Alan Dikmen</u> Ebelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye
SB-069	COVID-19 Salgınında Uzaktan Eğitim Alan İntörn Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki Öz Yeterlik ve Kariyer Adanmışlık Düzeylerinin İncelenmesi <u>Hakan Çelik</u> ¹ , Mustafa Özer ² , Oktay Bektaş ³ ¹ Çukurova Üniversitesi, ADANA ² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ERZİNCAN ³ Erciyes Üniversitesi, KAYSERİ
SB-070	COVID 19 Pandemisinin Hemşirelerin Çalışma Ve Sosyal Yaşamlarına Etkisi <u>Makbule Tokur Kesgin</u> ¹ , <u>Hümeyra Hançer Tok</u> ² ¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği AD. ² AİBÜ Bolu İzzet Baysal Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bolu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
09:40-10:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-8
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aygül Kıssal (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-071	Covid-19 Sebebiyle Esnek Çalışma Modeline Geçen Akademisyenlerin Günlük Yaşam Aktivitelerinin İncelenmesi: Bir Devlet Üniversitesi Örneği <u>İlker Murat Avcıbaşı</u> Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Edirne
SB-072	Hemşirelik Bölümünde Okuyan Birinci Sınıf Uluslararası Öğrencilerin COVID-19 Pandemi Deneyimleri <u>İlknur Dolu¹, Dönmez Elif²</u> ¹ Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-073	Covid-19 Salgını Bağlamında Aşı Tereddüdü <u>İrem Argana¹, Serap Açıkgoz²</u> ¹ Çankırı Karatekin Üniversitesi, Kırıkkale Yahşihan İlçe Sağlık Müdürlüğü ² Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
SB-074	Koronavirüs Fobisi ve Endişe Şiddeti; Meslek Yüksekokulu Örneği <u>Leyla Delibaş</u> Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Gaziantep, Türkiye
SB-075	Pandemi sürecinde hemşirelik öğrencilerinin ve yakın çevrelerinin maske kullanım davranışları <u>Mehmet Ahmet İlhan¹, Hazal Kocabaş¹, Özlem Akoğlu¹, Rabia Sarıkaya¹, Yeter Altınsoy¹, Kamer Gür²</u> ¹ Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İSTANBUL ² Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İSTANBUL
SB-076	Strengths, Challenges and Needs of a Breastfeeding Mother with Coronavirus Infection (COVID-19) Monitored at Home: A Case Report with the Omaha System <u>Merve A. Yas¹, Selda Seçginli¹, Robin R. Austin², Karen A. Monsen²</u> ¹ Department of Public Health Nursing, Florence Nightingale Faculty of Nursing, Istanbul University-Cerrahpasa, Istanbul, Turkey ² School of Nursing, University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, USA
SB-077	COVID-19 Tanısı Almış Hemşirelerin Yaşam Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Çalışma <u>Mümin Savaş¹, Ömer Ödek², Hakan Çelik³, Handan Zincir⁴</u> ¹ Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adıyaman ² T.C. Sağlık Bakanlığı Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kayseri ³ Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Adana ⁴ Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri
SB-078	COVID-19 Hastalığına Yönelik Bilgi Düzeyi ve Önlemlere Uyumun Değerlendirilmesi: Toplum Temelli Bir Çalışma <u>Şemsi Nur Karabela, Nesibe Şimşekoğlu, Kürşad Nuri Baydili, Cemre Özkanca</u> Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul
SB-079	Covid-19 Salgın Sürecinde Hemşirelik Öğrencilerinin Anksiyete ve Covid-19 Korku Düzeyleri: Tanımlayıcı, İlişkisel Bir Çalışma <u>Nilgün Kuru Alıcı¹, Ebru Öztürk Çopur²</u> ¹ Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara ² Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kilis
SB-080	Physiological Progesterone Increase During Pregnancy May Prevent Vertical Transmission of SARS-CoV-2 <u>Nur Dokuzeylül Güngör</u> BAU Medical Park Göztepe Hastanesi, IVF, İstanbul

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
10:50-11:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-9
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Makbule Tokur Kesgin (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-081	Çocuklarda COVID-19 hastalığının incelenmesi Nurullah Çiftçi, Mehtap Ekin, Masma Shahbazova, Ebru Karadağ, Uğur Arslan Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı, Konya
SB-082	Hemşirelikte Kanıt Dersinin Pandemi Yönetim Sürecine Etkisi Rıdvan Doğan ¹ , Kamer Gür ² , Nurcan Şener ³ ¹ Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul ² Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul ³ Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul
SB-083	COVID-19 Salgın Yönetimi İndekslerinin Türkiye için Değerlendirilmesi Sabanur Çavdar ¹ , Ayşe Zülal Tokaç ² ¹ Ümraniye İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul ² İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, İstanbul
SB-084	COVID-19 Pandemi Sürecinde Sağlık Çalışanlarına Yönelik Yapılan El Hijyeni Gözlemleri Çiler Keleş Gözütök, Seda Ayyıldız SBÜ. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
SB-085	Pandemi döneminde aile sağlığı çalışanları Sultan Esra Sayar Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-086	Türkiye'de sağlık çalışanlarında COVID-19 Fobisi ve COVID-19 aşısına yönelik tutumların incelenmesi Sultan Yurtsever Çelik ¹ , Giray Erdoğan ² , Nurdan Yıldırım ³ , Yeliz Erdem Demirhan ⁴ , Gülhan Coşansu ⁵ , Selda Çelik ⁶ , Nermin Olgun ⁷ ¹ SBÜ Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Niğde ³ Dr Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hast. Hastanesi, Ankara ⁴ Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Kocaeli ⁵ İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, İstanbul ⁶ SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, İstanbul ⁷ Hasan Kalyoncu Üniversitesi İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Gaziantep
SB-087	Ülkemizde Covid-19 Pandemisinde Sosyal Medyada İnfodemi Rengin Dönmez, Şeyma Kurt Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-088	COVID-19 Salgını Sürecinde Sağlığın Korunması ve Hastalığın Tedavisinde Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulamalarının Yeri Edanur Çak, Şeymanur Çelik Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Bayburt
SB-089	Kadınların COVID-19 Korkusunun Meme Kanseri Erken Tanı Uygulamaları Üzerine Etkisi Tuba Yılmaz Bulut ¹ , Birsen Altay ² ¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Samsun ² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Samsun
SB-090	Covid-19 Pandemi Sürecinde Yetişkin Bireylerin Psikolojik Sıkıntıları, Yalnızlık Durumu ve Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi Nesrin İlhan ¹ , Nareg Doğan ² , Yasemin Adıgüzel ² , Türkinaz Aştı ² , Özcan Erdoğan ² ¹ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik ² Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
12:00-13:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-10
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Dilay Açıl (Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-091	An Assessment of the Family Functionality of Orthopedics Clinic In-Patients Gülbanu Zencir ¹ , Bilgin Kiray Vural ² ¹ Pamukkale University, Denizli Faculty of Health Sciences, Denizli, TÜRKİYE ² Pamukkale University, Denizli Health Services Vocational School of Higher Education, Denizli, TÜRKİYE
SB-092	Nöroloji Hastalarının Bakım Vericilerinin Taburculuk Öncesi Hazır Oluşluk Düzeyleri ve Bakım Yüklerinin Belirlenmesi Hasan Beldek ¹ , Sevil Albayrak ² ¹ Bozok Üniversitesi-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yozgat ² Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-093	Evde Bakım Hizmeti Alan Yaşlı Bireylerin Öz-Etkililik Algıları ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Nuray Besleyici ¹ , Fatma Ersin ² ¹ Şanlıurfa Eyyübiye İlçe Sağlık Müdürlüğü ² Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-094	Koroner Arter Bypass Greft ve Kalp Kapak Ameliyatı Olan Hastaların Evde Yaşadıkları Semptomlar ve Öz Etkililiklerinin Karşılaştırılması Deniz Yavuz ¹ , Rabia Sağlam ² ¹ İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ² Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul
SB-095	Nadir Görülen Bir Vaka olarak Mowat-Wilson Sendromlu Bir Çocuğa Ev Ziyaretleri Yoluyla Hemşirelik Yaklaşımı Şenay Şermet Kaya ¹ , Sinem Sönmez ² ¹ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük SBF, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Nevşehir ² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Aydın
SB-096	COVID-19 Pandemisi Döneminde Yurtlarda Sağlık Yönetimi Çiğdem Cerit Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Kırklareli
SB-097	Afete Müdahalede Öz Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirliği Aynur Uysal Toraman, Ebru Konal Korkmaz Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir.
SB-098	Hemşirelik öğrencilerinin afet bilinç düzeyleri İlker Murat Avcıbaşı Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Edirne
SB-099	Sağlık Bakım Çalışanlarının Maneviyat Manevi Bakım Algısı Ve İlişkili Faktörler Nükhet Kiraç ¹ , Şafak Dağhan ² ¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın ² Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir
SB-100	Müziğin Gücüyle İyileşerek Geleceğe Işık Olmak: Olgu Sunumu Yaren Sağlam ¹ , Handan Terzi ² ¹ Özel Bilge Hastanesi, Sakarya ² Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
13:10-14:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-11
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Nesrin İlhan (İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-101	65 Yaş ve Üzeri Onkoloji Hastalarında Dini Başa Çıkma Tarzları İle Yaşam Doymu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Gülpinar Aslan ¹ , Ayşe Berivan Bakan ¹ , Dilek Kılıç ² ¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksek Okulu, Hemşirelik Bölümü/Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, İlk ve Acil Yardım Programı, Ağrı ² Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum
SB-102	Motivasyonel görüşme doğrultusunda hipertansiyon yönetimi: Olgu sunumu Kübra İncirkuş Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Edirne
SB-103	Hemşirelik Girişimlerinin Yoksul Bireylerin Kolorektal Kansere Sağlık İnanç Algılarına ve Tarama Davranışlarına Etkisi Mehmet Murat Topaloğlu ¹ , Nihal Gördes Aydoğdu ² ¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Zonguldak ² Erzurum Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum
SB-104	Ayak Yarası Olan ve Olmayan Tip 2 Diabetes Mellitusu Olan Yaşlı Bireylerde Ayak Bakımı Davranışı, Diyabet Yükü ve Öz-Etkililik Düzeyi Merve Çanlı Duran ¹ , Alime Selçuk Tosun ² ¹ Konya Şehir Hastanesi, Yetişkin Acil Servis, Konya ² Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya
SB-105	Tip 2 Diyabet Tanısı Alan Bireylerde Algılanan Sağlık Düzeyi İle Fiziksel Aktiviteye Yönelik Niyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Nilüfer Şule Kacar ¹ , Süheyla Altuğ Özsoy ² ¹ Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi ² Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-106	Diyabetli Hastaların Diyabet Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri ile Tedaviye Uyumlarının İncelenmesi Şeyma Eşki, Hasret Yalçınöz Baysal Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum
SB-107	Türkiye’de Kolorektal Kansere Tarama Davranışları ve Etkileyen Faktörler: Sistemik Derleme Ufuk Emre Aytepe ¹ , Elif Dönmez ² ¹ Sultan 1. Murat Devlet Hastanesi, Dahiliye Kliniği, Edirne ² Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul
SB-108	Türkiye’de 2018 yılındaki iyi huylu ve kötü huylu tümör nedenli ölümlerin değerlendirilmesi Uğurcan Sayılı T.C. Sağlık Bakanlığı, Karaköprü İlçe Sağlık Müdürlüğü, Şanlıurfa, Türkiye
SB-110	COVID-19 pandemi sürecinde kronik hastalığı olan çocuklar ve hemşirenin rolleri Zehra Çapa ¹ , Gülendamar Karadağ ² ¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Doktora Programı, İzmir ² Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi /Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
14:20-15:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-12
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatma Ersin (Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-111	Yaşlı Sağlığı Sorunlarına Halk Sağlığı Hemşireliği Risk Yaklaşımı Ayşe Çalmaz ¹ , Birsen Altay ² ¹ Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu, ÇORUM ² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Hemşirelik, SAMSUN
SB-112	Saruhan Kanbur Aile Sağlık Merkezine Bağlı 60 Yaş ve Üzeri Bireylerde Ölüm Kaygısı ve Ölüm İlişkin Depresyon Durumu Cevriye Gözde Ekşi ¹ , İlknur Dindar ² ¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamideye Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul ² Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı
SB-113	Geriatri Hemşireliği Dersi Alan Hemşirelik Öğrencilerinin Pandemi Döneminde Yaşlı Sağlığı Hakkındaki Görüşleri Dilek Doruk Kondakçı Department of Emergency Aid and Disaster Management, Trakya University, Edirne, Turkey
SB-114	Huzurevinde yaşayan yaşlıların sosyal destek algıları ve ölüm ile ilgili düşünceleri: nitel bir çalışma Handan Terzi ¹ , Ebru Sönmez ² ¹ Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara ² Yozgat Bozok Üniversitesi, Yaşlı Bakımı, Yozgat
SB-115	Sağlıklı Yaşlılarda Hemşire Tarafından Yapılan Transteoretik Model Temelli Motivasyonel Görüşmenin Fiziksel Aktiviteyi Artırmaya Etkisi: Randomize Kontrollü Deney Ebru Sönmez ¹ , Yeter Kitiş ² ¹ Yozgat Bozok Üniversitesi, Yaşlı Bakımı Programı, Yozgat ² Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Ana bilim Dalı, Ankara
SB-116	2017 Yılında İstanbul İlinde Alzheimer Hastalığına Bağlı Gerçekleşen Ölümlerin Demografik Verilerinin Değerlendirilmesi Abdullah Emre Güner, Esra Şahin İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı
SB-117	Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme (EdFED) Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması Fatma Uyar ¹ , Dilek Özmen ¹ , Roger Watson ² ¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Manisa ² University of Hull, Nursing Faculty of Health and Social Care, UK
SB-118	Birinci Basamağa Başvuran Yaşlı Bireylerde Başarılı Yaşlanma ile Yaşam Doymu Arasındaki İlişki Gonca Aksu Aslan ¹ , Rabia Hacıhasanoğlu Aşıl ² ¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ² Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşirelik Anabilim Dalı
SB-119	Birinci ve İkinci Basamakta Çalışan Hemşirelerin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması Kevser Sülüker ¹ , Nihan Türkoğlu ² ¹ Pasinler İbrahim Hakkı Devlet Hastanesi Pasinler/Erzurum ² Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Erzurum
SB-120	Yaşlı İstismarı ve Risk Faktörleri: Türkiye’de Yapılan Çalışmalara Dayalı Bir Sistemik Derleme Melike Yalçın Gürsoy, Gülbu Tanrıverdi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
15:30-16:30	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-13
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Deniz Harputlu (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-121	Halk sağlığı hemşireliği öğrencilerinin perspektifinden küresel ısınma, iklim değişikliği ve halk sağlığı hemşiresinin rolü: Bir karma yöntem çalışması Emine Ergin ¹ , Büşra Altinel ¹ , Emine Aktaş ² ¹ Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, Konya ² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, İstanbul
SB-122	Tip 2 Diyabeti Olan Bireylerde Kendini Damgalama: Ölçek Uyarlama Emelnur Ulusoy ¹ , Bahire Ulus ² ¹ Başkent Üniversitesi İstanbul Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul ² Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul
SB-123	Kanser Hastalarında Hastalığı Kabul ve Umut Düzeylerinin Cinsiyet ve Kanser Tanısına Göre İncelenmesi Betül Esra Çevik, Feride Taşkın Yılmaz, Kadriye Aldemir Atmaca, Ezgi Yıldız Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas
SB-124	KOAH Hastalarında Hastalık Algısının Ölüm Kaygısı ve Öz Bakım Gücü ile İlişkinin İncelenmesi Burcu Demir Gökmen ¹ , Meryem Fırat ² ¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Böl. Ağrı, Türkiye ² Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fak. Hemşirelik Böl. Erzincan Türkiye
SB-125	Diyette Tuz Kısıtlama Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması Ebru Konal Korkmaz ¹ , Melek Ardahan ² ¹ Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir. ² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, İzmir.
SB-126	Multipl Skleroz Tanısı Almış Bireylerde Duygu Düzenleme ve Hemşirelik Emel Şahin Ordu Üniversitesi
SB-127	Kan Basıncı Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği (KFİÖ): Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması Medine Yılmaz ¹ , Gamze Ağartıoğlu Kundakçı ¹ , Gülçin Uyanık ¹ , Gülseren Pamuk ² , Esra Meltem Koç ² ¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-128	Obezite Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması Medine Yılmaz ¹ , Gülçin Uyanık ¹ , Gamze Ağartıoğlu Kundakçı ¹ , Barış Önder Pamuk ² , Gülseren Pamuk ³ ¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir ² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir ³ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-129	Bir Huzurevinde Yaşayan Yaşlıların Bakımında Omaha Sisteminin Kullanımı: Halk Sağlığı Hemşireliği Uygulamalarından Bir Örnek Melike Yalçın Gürsoy ¹ , Gülbu Tanrıverdi ¹ , Nursel Gülyenli ² ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale ² Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı
SB-130	Eğlence amaçlı oyunun yaşlılarda mutluluk, yaşam doyumu, yalnızlık ve somatizasyon üzerine etkisi Merve Çakar ¹ , Hasibe Kadioğlu ² ¹ Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce ² Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 1	
16:15-17:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-14
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Semra Erdoğan (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi, Emekli Öğr Üyesi)
SB-131	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Hemşirelerin Halk Sağlığı Müdahale Çarkını Uygulamalarında Kullanma Durumları ve Deneyimleri <u>Adem Sümen</u> , Derya Adıbelli Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-132	Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Öz-Denetim ve Problem Çözme Becerileri <u>Aslıhan Öztürk Eyimaya</u> , Tufan Aslı Sezer, Ayfer Tezel Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
SB-133	Hemşirelik öğrencilerine verilen sağlık okuryazarlığı eğitiminin sağlık okuryazarlığı düzeyine etkisi <u>Ayşegül Akca</u> ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² ¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
SB-134	Üniversite Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı: Derleme <u>Özcan Aygün</u> , <u>Büşra Yılmaz</u> Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Muğla
SB-135	Hemşirelik ve Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Anne Sütü Bankacılığı Hakkındaki Görüşleri <u>Öznur Yaşar</u> ¹ , <u>Esra Çevik</u> ² , <u>Deniz Aslı Dokuzcan</u> ¹ ¹ Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ² Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü
SB-136	Sosyal Medya Ve Hemşirelik <u>Ebru Öztürk Çopur</u> , Erhan Elmaoğlu, Fatma Karasu, Hasan Hüseyin Çam Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis
SB-137	Üniversite Öğrencilerinin Beslenme Destek Ürünlerini Kullanma Durumlarının İncelenmesi <u>Ayşe Dost</u> ¹ , <u>Ayşenur Susoy</u> ¹ , <u>Elif Üner</u> ² ¹ İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ² Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-138	Ön Lisans ve Lisans Düzeyindeki Sağlık Öğrencilerinin E- Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi <u>Dilek Kılıç</u> ¹ , <u>Sonay Bilgin</u> ¹ , <u>Esra Bayrakçeken</u> ² , <u>Mine Cengiz</u> ¹ ¹ Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum ² Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Programı, Erzurum
SB-139	Kanser Erken Teşhis, Tarama Ve Eğitim Merkezi'ne Başvuran Bireylerin Tamamlayıcı Alternatif Tedaviye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi <u>Esra Ünsat</u> ¹ , <u>Sevil Albayrak</u> ² ¹ Bozok Üniversitesi-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, ² Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-140	Hemşirelik Öğrencilerinde Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar İle Cinsel Öz Yeterlilik ve Öz Bilinç Durumunun İncelenmesi <u>Fatma Başalan İz</u> ¹ , <u>Tuba Lorcu</u> ² ¹ Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., Isparta ² Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uluborlu Selahattin Karasoy Meslek Yüksekokulu, Isparta
SB-017	Okulda Besin Alerjisi ve Anafilaksi Yönetiminde Acil Durum Eylem Planları <u>Atiye Yıldırım</u> Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-109	Geçiş Bakım Modeline Temellenen TEMpEST Programının İnmeli Hastaların Bakım Verenleri Tarafından Değerlendirilmesi: Nitel Araştırma <u>Yasemin Demir Avcı</u> , <u>Sebahat Gözüm</u> Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
16:40-17:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-15
	Oturum Başkanı: Arş. Gör. Dr. Aslıhan Öztürk Eyimaya (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-141	Yozgat Şehir Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Yaşam Kalitesinin Belirlenmesi Feyza Kayhan ¹ , Sevil Albayrak ² ¹ Yozgat Şehir Hastanesi, Yozgat ² Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırıkkale
SB-142	Kapsamlı Literatür Taramasının Değerlendirilmesinde Yeni Bir Çerçeve: PRESS 2015 Rehberi Handan Terzi ¹ , Yeter Kitiş ² ¹ Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Ankara
SB-143	Lisans Düzeyinde Hemşirelik Öğrencilerinde Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği: Geçerlik Güvenirlik Çalışması Hanife Ülgen ¹ , Murat Bektaş ² ¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye ² Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye
SB-144	Evaluation of the Nurses' Knowledge Levels of Food-Drug Interaction and Some Other Affecting Factors Pınar Duru ¹ , Özlem Örsal ¹ , Hilal Çelik ² ¹ Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey ² Acıbadem Fulya Hospital, Operating Room Nurse, Istanbul, Turkey
SB-145	Simulation Training of Nursing Students in Public Health Hülya Temizer Gata
SB-146	Effects of Public Health Courses on undergraduate-level nursing students in health presentation skills: Quasi-experimental study Hatice Bebiş, Kemal Elyeli, Khitam Saleh Alsaqer Near East University
SB-147	Sağlık Alanında Eğitim Gören Öğrencilerin Organ Bağışına Yönelik Bilgi ve Tutumlarının Karşılaştırılması: Lisans ve Ön Lisans Örneği Leyla Adıgüzel ¹ , Canan Sarı ² , Birsal Canan Demirbağ ¹ ¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Halk Sağlığı ABD, Trabzon ² Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon
SB-148	Hemşirelik Bölümü İlk ve Son Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri Leyla Adıgüzel ¹ , Canan Sarı ² , Birsal Canan Demirbağ ¹ ¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Halk Sağlığı ABD, Trabzon ² Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon
SB-149	Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması Merve Çakar ¹ , Ayşegül Açıl ² , Nagihan İlaslan ² , Nuriye Yıldırım Şişman ¹ ¹ Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce ² Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Düzce
SB-150	Organ bağışının artırılmasında eğitim ve farkındalık çalışmalarının önemi Merve Kolcu ¹ , Elif Bülbül ² ¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul. ² Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 1	
17:50-18:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-16
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nursen Nahcivan (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa F.N. Hemşirelik Fakültesi, Emekli Öğr Üyesi)
SB-151	Determining the Homophobia Level of Individuals in Different Countries: A Case Study of Community in Turkey, Nigeria, Pakistan, India, Bangladesh and Nepal Metin Yıldız ¹ , Abraham Tanimowo ² , Muhammad Tayyeb ³ , Mehmet Salih Yıldırım ⁴ , <u>Yakup Sarpdağı</u> ⁵ , Muhammet Ali Aydın ⁶ , Ram Bahadur Khadka ⁷ , Apurba Gohain ⁸ , Anis Uddin ⁹ , Sweta Majumder ¹⁰ , Urushi Maggoon ¹¹ , Güray Okyar ¹ ¹ Department of Nursing, Agri Ibrahim Cecen University School of Health, Agri / Turkey ² Institute of Child Health, College of Medicine, University of Ibadan, Oyo state, Nigeria. ³ 3 College of Medical Technology, Medical Teaching institutions, Bacha Khan medical college BKMC mardan. Pakistan ⁴ Vocational School of Health Services, Agri Ibrahim Cecen University School of Health, Agri / Turkey ⁵ Ataturk University/Turkey ⁶ Faculty of Health Sciences, Ataturk University/Turkey ⁷ Nepal Province Bagmati Tribhuvan University ⁸ Assam University Silchar, Assam, India ⁹ L.L.B (Hon's) at Southern University Bangladesh ¹⁰ Youth Leader&Social activist Pursuig MSW/ India ¹¹ Univesidad Autonoma Ciudad Juarez Mexican
SB-152	Hemşirelerin Telefon Danışmanlığı: Sistemik Derleme Nedret Tekin Kaya ¹ , Özlem Örsal ² ¹ Çankırı Karatekin Üniversitesi ² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
SB-153	Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algılarının Belirlenmesi Nur Özlem Kılıncı ¹ , Nihan Türkoğlu ² ¹ Firat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Elazığ ² Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum
SB-154	Üniversite Öğrencilerinin Ağız Diş Sağlığı Davranışlarına İlişkin Algıları Nursel Dünder, Ayşe Çal, Semiha Erkoca Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara
SB-155	Tüberküloz Epidemiyolojisi ve Hemşirelik Bakımı Rabia Ayça Özkan Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-156	Bakım Vericilerin Sağlık Okuryazarlığı ve İlişkili Faktörler Seda Karakaya Ergün, Dilek Cingil Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-157	Sigara Paketleri Üzerindeki Sağlık Uyarılarının Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Kararları ve Öz-Etkililikleri İle İlişkisi Sinem Filoğlu ¹ , Şafak Dağhan ² ¹ Yunus Emre Devlet Hastanesi, Eskişehir ² Ege Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-158	İntörlük Uygulamasının Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum ve Akran Desteğine Etkisi Sultan Ayaz Alkaya ¹ , Fatma Özlem Öztürk ² ¹ Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara ² Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
SB-159	Epilepsili Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Bakım Yükü, Umutsuzluk Düzeyi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi Yakup Sarpdağı ¹ , Cantürk Çapık ² ¹ ataturk Üniversitesi Erzurum ² Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Erzurum
SB-160	Elektronik Sağlık ve Dijital Sağlık Okuryazarlığı: Sistemik Derleme Yaprak Day, Jülide Gülizar Yıldırım Duman Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, İzmir

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
17:50-18:50	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-17
	Oturum Başkanı: Dr. Handan Terzi (Halkhemder Yönetim Kurulu Üyesi)
SB-161	İşyeri Hemşireleri ve Çalışanların Psikolojik Sağlığı: Gözlem ve Değerlendirmeler Çiğdem Vatansever ¹ , Sibel Karamaraş ² ¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, İnsan Kaynakları ABD ² İstanbul Kent Üniversitesi, Klinik Psikoloji YL Programı
SB-162	Tarım İşçilerinin Güneşten Korunma Davranışları ve İlişkili Faktörler: Türkiye Örneği Merve Özkan ¹ , Filiz Adana ² , Duygu Yeşilfidan ² ¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği AD. ² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği AD.
SB-163	Kronik Bel Ağrısı Olan Yoğun Bakım Hemşirelerinde Kronik Bel Ağrısı Eğitimi Ve Egzersiz Programı Etkinliğinin Karşılaştırılması Ebru Arslan Özdemir ¹ , Özlem Örsal ² ¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-164	Fabrika İşçilerinin Hijyen Davranışları ve İlişkili Etmenler Elif Saraç ¹ , Esra Yıldız ² ¹ Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Doktora Öğrencisi/Erzurum ² Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanlığı/Erzurum
SB-165	İşyerimde beni ne bekliyor? COVID 19 pandemi sürecinde çalışma alanlarında iş sağlığı ve güvenliği Enise Sürücü ¹ , Safiye Özvurmaz ² ¹ Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın ² Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın
SB-166	Üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerde iş yükü, tıbbi hata tutumları ve iş kazaları arasındaki ilişki Esra Göl Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli
SB-167	Huzurevinde Çalışan Yaşlı Bakım Personellerinde Merhamet Yorgunluğu ve Mesleki Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Kesitsel Bir çalışma Filiz Polat ¹ , Fatma Karasu ² ¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü ² Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
SB-168	Gürültülü İş Yerlerinde Çalışanlara Uygulanan İşitme Koruma Programının Kulak Koruyucu Kullanımına Etkisi Hacer Sönmezer Öcal ¹ , Melek Nihal Esin ² ¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Karaman ² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul
SB-169	Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarında İş Doyumu ve Etkileyen Faktörler: Sistemik Derleme İbrahim Topuz, Gözde Yıldız Daş Geçim Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya
SB-170	YÖK TEZ Veri Tabanında Çalışan/İş Sağlığı ve Güvenliği Konularında Hemşirelik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Sistemik İncelenmesi Melek Seyhan, Özcan Aygün Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 1	
19:00-20:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-18
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Filiz Hisar (Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi)
SB-171	Gebelerin Prenatal Bağlanma Düzeyleri İle Gebelikteki Sağlık Uygulamaları Arzu Abic ¹ , Ahu Aksoy ² , Duygu Yılmaz Vefikuluçay ² ¹ Doğu Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gazi Mağusa ² Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Kadın Sağlığı ve Doğum Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin
SB-172	Meleis'in Geçiş Teorisi'ne Göre Uygulanan Hemşirelik Yaklaşımlarının Menopoza Özgü Yaşam Kalitesine Etkisi Aslıhan Öztürk Eyimaya, Ayfer Tezel Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
SB-173	Prematüre Bebek Bakımı Konusunda Kaygı Yaşayan Annelerde Çözüm Odaklı Yaklaşımın Etkisi Canan Demir ¹ , Nurcan Akgül Gündoğdu ² ¹ Uzman Hemşire, Tokat Devlet Hastanesi, Tokat ² Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Balıkesir
SB-174	Kadınların Öz-Etkililikleri ve Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisi Deniz Harputlu, Funda Özdemir, Ayşegül Öztürk Birge, Ayfer Tezel Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
SB-175	Premenstrual sendrom yaşayan üniversite öğrencilerinin yakınmalarını azaltmaya yönelik kültürel uygulamaları Deniz Sümeyye Yorulmaz ¹ , Havva Karadeniz ² ¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Artvin ² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Trabzon
SB-176	The Effect of Birth Memories on Mother-Baby Attachment Styles Hediye Karakoç ¹ , Ebru Bekmezci ² , Halime Esra Meram ² ¹ KTO Karatay University, School of Health Sciences, Department of Midwifery ² Selcuk University, Faculty of Nursing, Obstetrics and Gynecology Nursing, Konya, Turkey
SB-177	Kadınların Sağlık Algıları, Serviks Kanseri ve Pap Smear Testi Sağlık İnançları Emre Uçar ¹ , Adile Tümer ² ¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Muğla ² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Muğla
SB-178	Birinci Basamak Sağlık Kurumlarına Başvuran 15-49 Yaş Aralığındaki Kadınların Kullandıkları İlaç Gruplarının Değerlendirilmesi Ezgi Demirtürk Selçuk ¹ , Birsal Canan Demirbağ ² ¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Erzincan/Türkiye ² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Trabzon /Türkiye
SB-179	Aile Merkezlerindeki Kurslara Devam Eden Kadınların Sağlık Okuryazarlığı Düzeyleri ve İlişkili Faktörler Sultan Ayaz Alkaya ¹ , Fatma Özlem Öztürk ² ¹ Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara ² Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
SB-180	İki Farklı Kırsal Bölgede Yaşayan Kadınların Şiddet Görme, Şiddete Yönelik Tutum Ve Evlilik Uyumluluğu Fatma Sezer ¹ , Ayşegül Özcan ² ¹ Bayburt Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü, Bayburt ² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Nevşehir

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
19:00-20:00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-19
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Dercan Gençbaş (Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-181	Pandemi Döneminde İç İç Geçmiş Sorun; Kadına Yönelik Şiddet Fehime Nida Güllü ¹ , Adile Tümer ² ¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Muğla ² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Muğla
SB-182	Klimakterik Dönemdeki Kadınlarda Görülen Menopozal Semptomlar İle Uyku Kalitesi Arasındaki İlişki Ferdane Taş ¹ , Semra Kocaöz ² , Pınar Kara ² , Özlem Açı ³ ¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Niğde, Türkiye ² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Niğde, Türkiye ³ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Ebelik Bölümü, Ebelik ABD, Niğde, Türkiye
SB-183	Sağlığı Geliştirme Modeline Göre Verilen Egzersiz Eğitiminin Menopoz Dönemindeki Semptomlar Üzerine Etkisi Filiz Polat ¹ , Rukuye Aylaz ² ¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ² İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-184	Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Bilgi ve Tutumları Makbule Tokur Kesgin ¹ , Hümeysra Hançer Tok ² ¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği AD. ² AİBÜ Bolu İzzet Baysal Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bolu
SB-185	Anaçlık, kısıtlanma ve ataerkillik çemberinde emzirme: Türkiye'den kalitatif bir çalışma Kamuran Özdil ¹ , Aslıhan Çatıker ² , Gizem Deniz Bulucu Büyüksöy ³ ¹ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yaşlı Bakım Programı ² Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ordu ³ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir
SB-186	Tarım Ve Hayvancılıkla Uğraşan Kadınların Genital Hijyen Davranışı ile Vajinal Enfeksiyon Semptomlarının Görülme Durumu Arasındaki İlişki Meltem Kula Ulu ¹ , Aynur Kızılırmak ² , Semra Kocaöz ³ ¹ Bor Devlet Hastanesi, Niğde ² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Nevşehir ³ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Niğde
SB-187	Kadınlarda Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri ile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Davranışları Arasındaki İlişkinin Omaha Sistemi ile İncelenmesi Selda Seçginli ¹ , Merve A. Yaş ¹ , Nesrin İlhan ² , Jeanette Olsen ³ ¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul ² İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, İstanbul ³ University of Wisconsin-Eau Claire, College of Nursing and Health Sciences, USA
SB-188	Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi Hizmet Başvurularının COVID-19 Pandemi Dönemi Başvuruları İle Karşılaştırması Muhammed Atak, Şeyma Halaç Eyüpsultan İlçe Sağlık Müdürlüğü
SB-189	18-24 Yaş Arası Evli Kadınlara Sağlık İnanç Modeline Göre Verilen Eğitimin Üreme Sağlığı Koruyucu Tutumları ve Aile Planlamasına Yönelik Tutumlarına Etkisi Neşe Ataman Bor ¹ , Tülay Ortabağ ² ¹ Hakkari Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Hakkari ² Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-190	Hemşirelerin Kadına Yönelik Eş Şiddetine İlişkin Tutum ve Uygulamaları Lale Gül Özbey Yıldırım ¹ , Nihan Türkoğlu ² ¹ Ünye Devlet Hastanesi, Ordu ² Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Erzurum
SALON 1	
20:10-21:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-20
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Gör. Fatma Özlem Öztürk (Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-192	Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan göçmen primipar kadınlara uygulanan hemşirelik girişimlerinin emzirme özyeterlilik algısı, motivasyon ve emzirme başarısına etkisi Dilay Necipoglu, Hatice Bebiş, Ümit Seviğ Yakın Doğu Üniversitesi
SB-193	Tarımda çalışanların deri kanseri risk düzeyleri, risk algıları, bilgi ve davranışlarının belirlenmesi Dilek Ayaz ¹ , Selma Öncel ² ¹ Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-194	18 Yaş Üstü Bireylerin Yaşlılara Yönelik Pozitif Ve Negatif Ayrımcılık Tutumlarının Belirlenmesi Esra Yıldız ¹ , Neslihan Erdem ² ¹ Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Erzurum ² İnegöl Devlet Hastanesi Bursa
SB-195	Hemşirelik Öğrencilerine Engelli Bireyler Hakkında Verilen Eğitimin, Engellilere Yönelik Tutumlarına Etkisinin İncelemesi Fatma Başalan İz Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., Isparta
SB-196	Şizofreni Hastalığına Sahip Bireylerin Çalışma Hayatı Gülcan Kendirkıran ¹ , Gülçin Hapakaz ² ¹ Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul ² Yedikule Surp Pırgıç Ermeni Hastanesi, İstanbul
SB-197	Görme engelli öğrencilerde yoga ve hatırlatıcı bilekliğin postural farkındalık ve özsaygı üzerine etkisi İlknur Mete ¹ , Kamer Gür ² ¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sultan 2.Abdulhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ² Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul
SB-199	COVID-19 Pandemisinin Anlatılmayan Yönü: LGBTİ+ Bireylerin Pandemide Eşitsizliklerle Mücadelesi Merve Mert Karadaş, Sevda Yıldırım, Çiğdem Yücel Özçırpan Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara
SB-200	Engelli Bireylere Bakım Veren Ailelerinin Sosyal İçermesi - AB Erasmus+ Projesi Tecrübesi Sabanur Çavdar ¹ , Burcu Gündüz ² , Çağlar Şimşek ³ , Ebru Temiz ⁴ , Ebru Yılmaz Yalçınkaya ⁵ , Melike Şahin ⁶ , Halil İbrahim İnanöz ⁷ ¹ Ümraniye İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul ² Üsküdar Devlet Hastanesi, İstanbul ³ Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ⁴ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ⁵ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul ⁶ Erenköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi, İstanbul ⁷ İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Başkanlığı, İstanbul

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
20:10-21:10	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-21
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Cantürk Çapık (Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi)
SB-201	Aşı tereddüdünde halk sağlığı hemşiresinin rolü ve önemi Feyza Demir, Merve Çakar Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-202	Hemşire ve doktorların COVID-19 ve diğer aşılarla yaklaşımı Nazlı Görmeli Kurt Ankara Şehir Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Ankara
SB-203	Sağlık Çalışanlarının Mevsimsel Grip Aşısı İle Aşılama Durumları Seda Ayyıldız, Çiler Keleş Gözütok, Gonca Özay SBÜ Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
SB-204	Konya İlinde Okuyan Hemşirelik Lisans Öğrencilerinin Klinik Uygulamalarda Karşılaştıkları Zorlukların Belirlenmesi Berna Bayır, Deniz Özdemir, Gül Palaz, Havva Büşra Kaleli, Safiye Kübra Özcan, Sedef Ayvaz Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi
SB-205	Ailesinde Kanser Öyküsü Bulunan Bireylerin Kanser Risk Algısı ile Sağlığı Geliştirici ve Koruyucu Davranışları Ezgi Yıldız, Feride Taşkın Yılmaz, Kadriye Aldemir Atmaca, Betül Esra Çevik Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Şuşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas
SB-206	COVID-19'dan korunma davranışlarını geliştirmek için bir model önerisi: Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı Modeli Büşra Yürük ¹ , Sümbüle Köksoy Vayisoğlu ² ¹ Toros Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin ² Mersin Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Mersin
SB-207	Beslenme Eğitiminde Kullanılan Kaleto Oyununun Türkçeye Uyarlanması: Metodolojik Bir Çalışma Cahide Çevik ¹ , Özlem Örsal ² ¹ Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-208	Erkeklerin Sağlık Okuryazarlığının Kanser Taramasına İlişkin Bilgi Düzeyi Üzerine Etkisi: Prostat Kanseri Örneği Canan Sarı ¹ , Leyla Adıgüzel ² , Birsal Canan Demirbağ ² ¹ Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon ² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Trabzon
SB-209	Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Davranışları Profili Dercan Gençbaş ¹ , Füsün Terzioğlu ¹ , Canberk Akdeniz ¹ , Esra Özden ² , Cansu Çil ² , Serkan Eskioğlu ³ ¹ Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara ² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Ankara ³ Atılım Üniversitesi, Sağlık İşleri Koordinatörlüğü, Ankara
SB-210	Üniversite öğrencilerinin egzersiz, beslenme, sosyal medya bağımlılığı, stresle baş etme ve bazı sağlık durumlarına ilişkin yaşam biçimi davranışlarına eğitim ve danışmanlığın etkisi: Prospektif müdahale çalışması Dercan Gençbaş ¹ , Füsün Terzioğlu ¹ , Canberk Akdeniz ¹ , Esra Özden ² , Cansu Çil ² , Serkan Eskioğlu ³ ¹ Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara ² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Ankara ³ Atılım Üniversitesi, Sağlık İşleri Koordinatörlüğü, Ankara

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 1	
21:20-22:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-22
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Nihal Gördes Aydoğdu (Erzurum Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-211	Kırsal ve Kentsel Alanda Yaşayan Bireylerin Deri Kanseri ve Güneşten Korunmaya Yönelik Bilgilerinin Karşılaştırılması Elif Erdoğan ¹ , Aynur Uysal Toraman ² ¹ Kuşadası Devlet Hastanesi, Aydın ² Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir
SB-212	Sağlık Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerin Akılcı Olmayan Antibiyotik Kullanımı Hakkında Bilgi ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi Sezer Avcı ¹ , Zerrin Çiğdem ¹ , Suzan Havlioğlu ² , Funda Demir ³ , Tuğba Yılmaz ³ ¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye. ² Harran Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Şanlıurfa, Türkiye. ³ Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 2019-2020 Eğitim Öğretim Bahar Dönemi Mezunu, Gaziantep, Türkiye
SB-213	Meme kanseri riski yüksek kadınlara uygulanan risk azaltma programının taramalara katılım, sağlık inançları ve davranışlarına etkisi Habibe Özçelik ¹ , Sebahat Gözüm ² ¹ Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-214	Sağlık Okuryazarlığının Obeziteye Etkisi Var mıdır? Leyla Muslu, Gizem Hayta Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi
SB-215	Kütahya İlinde Birinci Basamak Sağlık Kurumlarında Çalışan Sağlık Personelinin Sağlığı Geliştirici ve Koruyucu Davranışları Nalan Bostan Akmeşe ¹ , Elif Öztoprak Kol ² ¹ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kütahya ² Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nutrisyon Hemşiresi, Kütahya
SB-216	Ortaokul Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Etmenler Nazlı Üçkuyu ¹ , Ayla Bayık Temel ² ¹ Ege Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir ² İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
SB-217	Sağlığı Koruma Davranış Ölçeğinin Türk Dilinde Güvenirlik ve Geçerliliği Ömer Ödek ¹ , Mümin Savaş ² , Handan Zincir ³ ¹ T.C. Sağlık Bakanlığı Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi(Uzman Hemşire), Kayseri, Türkiye ² Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü(Arş. Gör.), Adıyaman, Türkiye ³ Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı (Prof.Dr.), Kayseri, Türkiye
SB-218	Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde Ortoreksiya Nervoza Eğilimi ve Etkileyen Faktörler Sezer Avcı ¹ , Zerrin Çiğdem ¹ , Selver Güler ¹ , Özlem Işıl ¹ , Tülay Ortabağ ² ¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye ² İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye.
SB-219	Tuz Tüketim Özellikleri ve Etiket Okuma Alışkanlığıyla İlişkisi Sümbüle Köksoy Vayisoğlu ¹ , Emine Öncü ¹ , Ayşe Kara ² , Merve Ateş ² ¹ Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ² Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu
SB-220	Şanlıurfa ilinin 2019 yılı yaşa özel ölüm hızları ve bebek ölüm hızının değerlendirilmesi Uğurcan Sayılı T.C. Sağlık Bakanlığı, Karaköprü İlçe Sağlık Müdürlüğü, Şanlıurfa, Türkiye

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SALON 2	
21:20-22:20	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-23
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Uzunçakmak (Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-221	Evaluation of Traumatic Experiences in Roma People Ayşe İnel Manav ¹ , Saliha Bozdoğan Yeşilot ² ¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Osmaniye ² Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Adana
SB-222	The Sleep Quality of Roma and Non-Roma Older People: A Comparative Study Saliha Bozdoğan Yeşilot ¹ , Ayşe İnel Manav ² ¹ Çukurova University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Adana ² Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Osmaniye
SB-223	Covid 19 pandemi sürecinde mahpuslar Şenay Pehlivan ¹ , Media Subaşı Baybuğa ² ¹ Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-224	Bir Kamu Hastanesinde Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Durumlarının Belirlenmesi Meral Şahin ¹ , Aydın Kıvanç ² ¹ Giresun Üniversitesi Espiye Meslek Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, Giresun ² Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, Gümüşhane
SB-225	Fındık Tarımı Çalışanlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Fiziksel ve Ergonomik Tehlikelerle İlgili Bilgi Düzeylerine Etkisi Oğuzhan Tiryaki ¹ , Prof. Dr. Gamze Çan ² ¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Trabzon ² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Çanakkale
SB-237	Lise Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanımı ve Sosyal İzolasyon Saime Erol, Özden Erdem, Nuhyeddin Orakçı, Şahin Dönmez Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-227	Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Bağlamında Koronavirüs-19'un Kadın Üzerine Yükü Ruveyde Aydın Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon
SB-228	Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu'nun Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirliği: Metodolojik Bir Çalışma Ayşe Nur Gürel ¹ , Dilek Cingil ² ¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi, Konya ² Necmettin Erbakan Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya
SB-229	Meme kanseri ilişkili lenfödemde kompleks dekonjestif terapinin yaşam kalitesi üzerine etkisi Sibel Mandıroğlu Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
SB-230	Ataerkil inançlar ölçeği Türkçe geçerlik ve güvenilirliği Esra Bayrakçeken ¹ , Cantürk Çapık ¹ , Meltem Oral ¹ , Nurgül Karakurt ² , Serap Buztepe ¹ ¹ Atatürk Üniversitesi ² Erzurum Teknik Üniversitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

09 OCAK 2021, CUMARTESİ

08:30-09:30 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-24	
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Şafak Dağhan (Ege Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi)
SB-231	Hemşirelik Öğrencilerinin Vicdani Zekalarının Kültürel Duyarlılık Düzeylerine Etkisi Şadiye Dur ¹ , İlknur Göl ² , Özüm Erkin ¹ ¹ İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ² Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
SB-232	Denetimli Serbestlik Sistemi İçerisinde Yapılan Madde Bağımlılığı Çalışmalarının Literatüre Yansımaları Arzu Dağcı, Hakan Karaman, Ömer Miraç Yaman İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, İstanbul
SB-233	Hemşirelik Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Ayten Yılmaz Yavuz ¹ , Nazlı Hacıoğlu ² ¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-234	Hemşirelik Öğrencilerinin Akıllı Telefon ve İnternet Bağımlılığı Düzeyleri İle Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki Burak Elik ¹ , Semra Kocataş ² ¹ Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Gümüşhane ² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas
SB-235	Türkiye’de Akıllı Telefon Bağımlılığına İlişkin Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi Mustafa Yumuşak Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Aksaray
SB-236	Hemşirelik Öğrencilerinin Cep telefonunu Problemlili Kullanımı ile İletişim Becerileri ve Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi Nur Özlem Kılıncı ¹ , Nihan Türkoğlu ² ¹ Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ ² Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Erzurum
SB-238	The Effect of Phubbing Behaviors of University Students on Life Satisfaction and Happiness Levels Özgül Örsal ¹ , Pınar Duru ² , Özlem Örsal ² ¹ Department of Business / Department of Management and Organization, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey ² Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey
SB-239	Adölesanlarda İnternet Bağımlılığı ve Fiziksel Aktivite, Sosyal Anksiyete, Beden Kitle İndeksi ile İlişkisi Sümeyye Kavici Porsuk ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² ¹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Tokat ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
SB-240	Hemşirelik Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı, Uyku Kalitesi ve Gündüz Uykululuk Durumları Tuğba Uzunçakmak ¹ , Sultan Ayaz Alkaya ² , Ayşegül Akça ³ ¹ Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ² Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ³ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

09:40-10:40	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-25
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Kamer Gür (Marmara Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi)
SB-241	İstanbul İli Silivri İlçesi Lise Öğrencilerinde Depresyon Sıklığı ve İlişkili Risk Faktörleri Gülver Gülen ¹ , Ethem Erginöz ² , Cemal Koçak ³ ¹ T.C. Sağlık Bakanlığı, Tatvan İlçe Sağlık Müdürlüğü, Bitlis ² İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul ³ T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Ankara
SB-242	Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlere Uygulanan Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Girişimlerin Psikolojik Sağlamlık Depresyon Anksiyete Stres Düzeylerine Ve Bakım Yüküne Etkisi Ecem Çiçek Gümüş ¹ , Selma Öncel ² ¹ Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Gaziantep ² Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-243	Spiritüel Sağlık Ölçeği-Kısa Formu'nun Hemşirelik Öğrencilerinde Türkçe Geçerlik ve Güvenirliği Asiye Kartal, Gülbahar Korkmaz Aslan, Eda Kılınç Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-244	Alzheimerlı Hasta Yakınlarının Eğitiminde Sağlığın İyileştirilmesi Eylem Planı Modelinin Etkinliği Sibel Coşkun ¹ , Çiğdem Alaca ² , Özcan Aygün ³ ¹ 9 Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu ³ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi
SB-245	Hemşirelik Öğrencilerinin Ruh Sağlığı Okuryazarlığı ile Psikolojik Yardım Almaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki Serap Açıkgöz, İlkur Göl Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı
SB-246	Yapılandırılmış Egzersiz Programının Şizofreni Hastalarında Yaşam ve Uyku Kalitesine Etkisi Tuba Korkmaz Aslan ¹ , Mine Ekinci ² ¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Seydişehir SBF Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği, Konya ² Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği, Erzurum
SB-247	Mitler ormanında kaybolmak: Benim için ne diyorlar? Türkan Peşkirici ¹ , Esra Uslu ² ¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir ² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Eskişehir
SB-248	Bir Toplum Ruh Sağlığı Merkezinin Hasta ve Maliyet Yararı Açısından Değerlendirilmesi: Retrospektif Çalışma Zeliha Kaya Erten ¹ , Canan Gül Kılıç ² , Yasemin Şimşek ² , Buse Çetinkaya ¹ , Merve Kılıç ² , İsmail Altıntop ² ¹ Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ² Kayseri Devlet Hastanesi
SB-249	Büyük Ebeveynleri Tarafından Büyütülen Okul Öncesi Çocuklarda Obezite Ayhan Işık ¹ , Arzu Akcan ² ¹ Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
SB-191	Özel Gereksinimli Çocuğa Sahip Ailelerin Madde Kullanım Davranışının Değerlendirilmesi: Nitel Bir Değerlendirme Büşra Uzun, Ömer Miraç Yaman, Hakan Karaman İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Halk Sağlığı Genel Müdürü,
Sayın Dekanlar,
Sayın Daire Başkanları,
Çok Değerli Hocalarım,
Çok Değerli Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği Üyeleri,
Sevgili Katılımcılar,

Online gerçekleştirilen 2.Uluslararası 3.Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi'ne hoş geldiniz. Kongremizin ana teması "Sağlıklı Bir Toplum İçin Bugünden Yarına Güç Birliği". 1948'den beri Dünya Sağlık Örgütü ve Uluslararası Hemşireler Birliği (ICN) yeryüzündeki tüm insanların, sosyal ve ekonomik açıdan üretken yaşam koşullarına kavuşmalarını sağlayacak bir düzeye ulaşmaları için birlikte çalışmaktadırlar. 1994 yılı 47. Dünya Sağlık Asamblesi'nde "sağlık için toplumsal faaliyet" üzerine odaklanan teknik tartışmalarda toplum ve sağlık profesyonelleri arasındaki ileri işbirliği (ortaklık) ve aktif roller belirlenmiştir. "Sağlık Mücadelesinin Paylaşımı" temasının üst düzeyde incelendiği ICN'in Haziran 1997 tarihli 21. Kongresi'nde sektörler arasında hemşirelikte eğitici, araştırmacı, uygulayıcı ve yöneticiler arasındaki ortaklığın önemi vurgulanmıştır. Bu kapsamda kendi toplumunda sektörlerle birlikte el ele çalışan hemşireler, sağlığın korunması ve geliştirilmesinde danışman ve rehber rolü üstlenmiştir.

"2000 Yılında Herkese Sağlık" hedefine ulaşmada yöntem olarak seçilen "Temel Sağlık Hizmeti" kavramının dayandığı prensiplerde;

- Sağlığın doğuştan gelen bir hak olduğuna,
- Sağlık hizmetlerinin sağlığı koruma ve geliştirmeye yoğunlaştırılması gerektiğine,
- "Hastalıkların tedavisi/pasif toplum/hekim ağırlıklı/geleneksel sağlık bakımı" yaklaşımından "sağlığın korunması ve geliştirilmesine/toplumun aktif katılımı/ekip anlayışı/sektörler arası işbirliği" anlayışına dayanan Temel Sağlık Hizmetleri yaklaşımına geçilmesine dikkat çekilmiştir.

"Sağlık herkesin işidir" ifadesi, temel sağlık bakımı programlarında savunulan ve sağlığın geliştirilmesinde geniş katılımı çağrıştıran yaygın bir slogandır. Toplum sağlığında ortaklık halkın sağlık gereksinimlerinin saptanması, sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, bireylerin kendine güveninin artırılması ve sağlık için ayrılan kaynakların sosyal kontrolünü kapsayan uygulamalara katılım sürecidir. Ortaklık üyeler tarafından riskler ve kazanımlar kadar sorumlulukları da paylaşmayı gerektiren, belirlenen ortak hedeflere ulaşmak üzere düzenlenen karşılıklı saygı ve güven üzerine temellenen sosyal bir anlaşmadır. Bu anlaşma sağlık sektörü ile toplum arasında sağlıklı ilgili önceliklerin belirlenmesi, sağlığın korunması ve geliştirilmesinde karar mekanizmalarında uzlaşmayı ve dayanışmayı gerektirir. Önceden iyi planlanmış faaliyetleri zaman, kaynak ve işbirliği mekanizmalarını içeren, aynı zamanda paylaşılan bir vizyon, genel hedefler ve güven üzerine temellenen sağlık için ortaklığın amaçları;

- Toplum sağlık sektörü ve diğer kuruluşlar arasında güçlü bir bağ ya da zincir oluşturma,
- Toplum için daha aktif bir rol geliştirme,
- Bireylerin, ailelerin ve toplumların sağlık hizmetine katılımlarını ve kendi sağlıkları konusunda daha fazla sorumluluk üstlenmelerini sağlama,
- Sağlık ve diğer sektörlerle birlikte gücü paylaşma, güç birliği yapma ve toplumsal destekleri artırma,
- Halkın sağlığın bir servet kadar değerli olduğunu anlamasına yardımcı olma,
- Yaşam kalitesini daha iyiye götürmek olarak belirtilmektedir.

2000 yılından bugüne 2021'e geldiğimizde toplumsal hedeflere ulaşmanın önemi devam ederken küresel hedeflere ulaşma çabaları katlanarak devam etmektedir. COVID-19'un gölgesinde gizlenen 2020, karanlık bir yıl oldu. Bilim insanları yıllardır gerçekleşmesi beklenen küresel salgın uyarısı yapıyorlardı. Gezegenimiz Yerkürenin üzerinde insanların yarattığı baskıların sonucunda, zoonotik patojenlerin artışına dikkat çekiliyordu. Bu baskılar son yüzyılda üstel olarak arttı. İnsan türü olarak inanılmaz başarıları imza attık, yerküremizi de uçurumun ucuna sürükledik! İklim değişikliği, parçalayıcı eşitsizlikler, çatışma ve eşitsizlikler nedeniyle yurtlarından edilmiş rekor

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

sayıda insan gibi sorunların tümü, değer verdiğini ölçen değil ölçtüğüne değer veren toplumun yarattığı sonuçlar, birbirini besledi. Aslında gezegenimize uyguladığımız baskılar öylesine büyüdü ki, bilim insanları yerkürenin Antroposen -insan çağı- denilebilecek, tamamen yeni bir çağa girip girmediğimizi değerlendiriyorlar. Diğer bir değişle sağkalımımıza yönelik en büyük riski, bizzat yarattığımız insan seçimlerinin tanımlandığı bir çağda yaşayacak ilk insanlarız. Bu yeni çağda sağ kalmak ve gelişmek için insanlar ve gezegenimizin birbirine sıkı sıkıya bağlı kaderini göz önünde tutan, varsılların karbon ve madde ayak izinin yoksulların olanaklarının ortadan kaldırdığını gören bir ilerleme yolunu, yeni baştan tasarlamak zorundayız. Son 30 yıl içinde çok şey değişti. İnsanlar tamamen yeni bir jeolojik çağ yaratabiliyorlarsa, değişimi seçme gücüne de sahiptir. Bizler Antroposen'in son nesli değiliz, onu gören ve tanıyan ilk nesiliz. Bizler Antroposen'in ilk nesli olarak, bu çağın ve kendimizin gelecekte nasıl hatırlanacağına karar verecek bireyleriz. Geride bıraktığımız fosillerle mi hatırlanacağız, çoktan nesli tükenmiş toprağa gömülmüş ve fosilleşmiş çok sayıda türün yanı sıra; plastik diş fırçaları, şişe kapakları, kayıp ve israf mirasıyla mı, yoksa çok daha değerli bir iz mi bırakacağız? İnsanlar ile gezegen arasında kurulmuş bir denge, adil ve hakkaniyetli bir gelecekle mi hatırlanacağız? Var olan toplumsal ve küresel sorunlar ile bugün, yarın ve daha ötesi yıllar, yüzyıllar için, gelecek nesiller için bugün yarına hazır olmamız için, birlikte yaşadığımız çalıştığımız tüm gruplarla, toplumlarla, sektörlerle işbirliği zorunludur. John Hartford Vakfı Başkanı Terry Fulmer, "Küresel sağlık hizmetindeki en büyük işgücüne sahip olan hemşireler, bugünden yarına güç birliği oluşturmada stratejik konumdadır. Hemşirelik dünyadaki en güvenilir mesleklerden biri olmasına karşın sorulduğunda; çoğu insan hemşireliğin rollerini ve sorumluluklarını yeterince tanımlayamaz. Bu mesleğin uygulamalarının çoğu keşfedilmemiş ve reklamı yapılmamış olsa da yine de hemşireler yaşamın her aşamasında hala bakım hizmetlerinin ön saflarında yer almaktadır. Büyük olasılıkla hemşireler hastaların ve hizmet sundukları bireylerin sağlık çıktılarında belirleyici bir faktör olmaya devam edecektir" demiştir. Halk Sağlığı Hemşireleri hemşirelik uygulamalarının temel geleneksel hastalık/ların yönetimlerinin ötesinde toplumsal kalkınma ve halk sağlığını geliştirme gibi bir dizi sağlık gereksinimlerinin sürekliliğini sağlamaktan da sorumludur. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde görevli tüm çalışanlar genellikle fiziksel, biyolojik ve sosyo- kültürel çevreye odaklanmaktadır ve diğer sağlık kurumlarının ve hastanelerin bakış açısından bu yönüyle ayrılmaktadır. Toplum odaklı olduğundan halk sağlığı hemşireleri toplumun üyeleri ile birlikte çalışmakta ve bireylerin sağlık gereksinimlerini göz önünde bulundurmaktadır. Halk sağlığı hemşireliğinde anahtar ilkeler toplumu ve onun sağlık gereksinimlerini bilmek, en çok gereksinimi olanlara erişilebilir hizmet sunmak, gereksinimleri karşılamak için diğer kurumlarla işbirliği içinde çalışmak, topluluğun üyelerini sürece dahil etmek, toplum sağlığını tehdit eden durumları kontrol etmek ve farkında olmak ve sağlam kanıt temelli uygulamaları destekleme olarak sıralanmaktadır. Halk sağlığı hemşireleri sağlık hizmeti sunumunda kendi meslektaşları ile güç birliği oluştururken, hizmet sunumunda doğrudan ya da dolaylı kurum ve kuruluşlarla da işbirliği içinde çalışmalarını sürdürür. Bu kapsamda işbirlikleri istenilen amaca ulaşmayı kolaylaştırır.

Kongremizde "Bugün Yarına Güç Birliği" teması kapsamında meslektaşlarımız, ekip arkadaşlarımız ve işbirliği yaptığımız kurum ve kuruluşlarla birlikte ortak amaçlara ulaşmak için beraber yol haritası oluşturmayı istiyoruz. Birlikte güç birliğini nasıl oluşturabileceğimizi konuşup deneyimlerimizi paylaşacağız. Bu kapsamda Kongre bilimsel programımızın hazırlığında emeği geçen Düzenleme Kurulu Üyelerimize, katkılarıyla bize güç katan Bilimsel Kurul Üyelerimize, davetimizi kabul eden değerli konuşmacılarımıza, oturum başkanlarımıza ve kıymetli katkıları için değerli katılımcılara teşekkürlerimi sunarım. Kongremizde bir grup lisans ve lisansüstü öğrencimizin kongreye katılım için destek sağlayan Dr. Hafız Cemal Lokmanhekim ve Eşi Sabiha Lokmanhekim Sağlık Vakfı ve yöneticilerine sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği Yönetim Kurulu Üyeleri (aynı zamanda Kongre Düzenleme Kurulu Üyeleri) değerli ekip arkadaşlarımız Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği Genel Sekreteri Sayın Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya, Sayın Doç. Dr. Sevil Albayrak, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Dercan Gençbaş, Sayın Dr. Fatma Özlem Öztürk, Sayın Dr. Aslıhan Öztürk Eyimaya, Sayın Dr. Handan Terzi'ye gece-gündüz yoğun çalışmaları için ve Kongremizin tüm aşamalarında kolaylaştırıcı yaklaşımları ile nitelikli süreç yönetimleri için Valor Organizasyon'a teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ayfer TEZEL

Kongre Başkanı

2. Uluslararası 3. Ulusal
Halk Sağlığı Hemşireliği
Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National
Public Health Nursing
Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

KONUŞMA ÖZETLERİ

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

OKUL TOPLUMU İLE GÜÇ BİRLİĞİ VE TOPLUMSAL DUYARLILIĞI ARTTIRMAK

Prof. Dr. Ayşe Ergün

Okullar toplum sağlığını geliştirmek ve toplumsal duyarlılığı sağlamak için; aileler, sağlık çalışanları, medya, dini kuruluşlar, toplum kuruluşları ve öğrencilerin birlikte çalışabileceği en uygun ortamlardır. Öğrencilerin eğitimi, sağlığı ve gelişimi dolayısıyla toplum sağlığı için çok boyutlu bir ortaklığa ve **güç birliğine** ihtiyaç vardır.

Toplumsal Duyarlılık, bireylerin içinde bulunduğu çevreyle ve yaşadığı olaylarla ilişki kurarak **sorumluluk almalarıdır**. Sosyal farkındalık (Social awareness), başkalarının bakış açısını anlayıp empati kurabilme; birey ve grupların benzerlikleri ve farklılıklarını tanımak; aile, okul ve topluluk kaynaklarını tanıma ve kullanmaktır. Çocuğun sosyal ortamlara daha fazla dahil edilmesi, yapılacak sosyal etkinliklerin artırılması sosyal farkındalık için oldukça önemlidir.

Toplumsal duyarlılığın kazanılmasında iki önemli dinamik, aile ve okuldur. Bireylerin aile içerisinde toplumsal konular hakkında bilgilendirilmesi, sorumlu ve duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir adımdır. Okullar hem toplumsal kaynakları kullanma hem de topluma hizmet sunma açısından bireylerin toplumsal duyarlılığını geliştirmede önemli bir fırsat sunar. Okulun toplumla olan ilişkisinin yanı sıra okullarda öğrencilerin geliştirdiği arkadaşlık ve dostluk ilişkileri de toplumsal duyarlılık gelişiminde oldukça etkilidir. Toplumsal duyarlılığın kazanımları; kişiler arası iletişim, sosyal değerlerin korunması, toplum refahı ve aidiyet duygusu olarak sıralanabilir. Öğrencilerin toplumsal sorunları fark etmeleri, toplumla kaynaşmaları, yardımlaşma ve dayanışma konusuna önem vermeleri sosyal sorumluluk projeleriyle sağlanabilmektedir. Sosyal Sorumluluk Projelerinin amacı topluma,

- Kendilerine, ailelerine, çevrelerine ve topluma duyarlı bireyler;
- Sorun çözen ve çözüm üreten bireyler;
- Gönüllü çalışma bilincine sahip bireyler
- Çok paydaşlı işbirliği içinde çalışma becerilerini geliştirmiş bireyler kazandırmaktır.

Colby ve arkadaşlarının (2003) yaptığı bir çalışmada, gençlerin birbirlerine ve topluma karşı sorumsuz ve duyarsız davranışlarında artış olduğu, karşılıklı saygı ve hoşgörünün azaldığı ve bireyselleşme eğiliminin baskın olduğu ifade edilmiştir. Çalışmada "*bireysel faydanın sosyal faydadan daha önemli olduğu bir toplum ortaya çıkmaktadır*" sonucuna varılmıştır. Bireyselleşmenin önüne geçebilmek için sosyal sorumluluk projelerine ihtiyaç vardır; bireylerin çevresindeki sorunlara karşı duyarlı, desteğe ihtiyacı olan kişilerle gönüllü ilişki kurabilen, yardımsever, girişimci, çözüm odaklı bireyler olarak yetişmelerini sağlamanın yanında; bireylerin duygusal tatmininin sağlanması, kendini iyi hissetme, sosyal sorumluluk konusunda farkındalık yaratılması sosyal sorumluluk projeleriyle sağlanabilmektedir.

Okul-toplum işbirliği ve okul sağlığı hemşireleri

Okul hemşireleri, sağlık - hastalık, insan gelişimi, problem çözme, iletişim, sağlık eğitimi, davranış ve sosyal bilimler ile ilgili bilgi ve becerilerinin çeşitliliği nedeniyle okul-toplum işbirliğine hizmet edebilecek eşsiz sağlık profesyonelleridir. Bireyler, akran grupları, aileler, gruplar, okul toplumu ve genel toplumla birlikte çalışma yetkinliğine sahiptirler. Daha yaşanabilir ve mutlu dünya için okul toplumu ile birlikte çalışabilir, sosyal sorumluluk projelerine destek verebilirler. Sağlık konusunda duyarlı bir toplum için geliştirdikleri programlarla liderlik yapabilirler. Ayrıca hemşirelik öğrencileri de toplumsal duyarlılık projeleri için önemli bir kaynaktır ve okul hemşireleri birlikte çalışabilirler.

Şengel ve Gür (2018) tarafından yapılan bir çalışma, bir okul hemşiresinin uyguladığı sosyal sorumluluk programıyla öğrencilerin sağlık algısı, sağlığın önemi, öz farkındalık, özgecilik, yardım severlik ve empatik eğiliminin gelişmesine katkısını göstermiştir. Diğer bir çalışmada okul hemşiresinin, öğretmenler, ebeveynler ve öğrencilerle işbirliği yaparak eğitim ve programlar geliştirmek, uygulamak ve değerlendirmek için bir lider olarak hizmet vermesinin önemi vurgulanmıştır (Bejster, Cygan, Stock & Ashworth, 2020).

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Daha sağlıklı toplumlar için 5 öneri:

1. Birlikte çalışın (Kolektif irade oluşturun): Singapur'un Sağlık Geliştirme Kurulu haftalık toplantılara katılmaları için gençlik gruplarıyla ortaklık kurmuş ve uyguladıkları programla gençlerin sigara içme oranının altı ay içinde, % 40'tan % 10'a düştüğünü tespit ederek koalisyonların gücünü göstermişlerdir.
2. Birlikte çalışmak için bir çerçeve geliştirin. Roller, ortak hedefler, değerler ve karar verme protokolleri açık olarak belirlenmelidir. İngiltere'de, sağlığın sosyal bir belirleyicisi olan barınmanın sağlığa etkisini kabul ettirebilmek için bir koalisyon oluşmuş ve yapılan ortak iyileştirme çalışmaları ile ambulans hizmeti, tıbbi krizlerde azalma ve mental sağlık konusunda gelişme sağlanmış ve yılda tahmini 400.000 £ tasarruf sağlanmıştır.
3. Karar vermeyi sağlamak için içgörü oluşturun. ABD'de Ziyaretçi Hemşireler Derneği'nin bir programında, sanal bir topluluk simüle edilerek belirli müdahalelerin sağlığı nasıl etkilediğini göstermiştir. Besleyici öğün dağıtımının kronik sorunları azalttığını, sağlık maliyetlerinde yıllık tahmini 10,4 milyon dolar tasarruf sağladığını, nüfusun 24 kez daha az kalp krizi, 12 kez daha az konjestif kalp yetmezliği hastaneye yatışı ve 12 kez daha az inme yaşadığını göstermişlerdir. Bu yaklaşım, egzersizi teşvik etmek için yeni yürüyüş yolları kurmaktan sosyal olarak izole edilmiş kişilere duygusal destek sunmaya kadar çeşitli müdahaleleri simüle etmek için kullanılabilir.
4. Toplum katılımını sağlayın. Hindistan'ın pek çok yerinde, kadın aktivistler, halk sağlığı sorunlarını çözmenin önündeki engelleri tahmin ederek sağlık çalışanlarına güvenmeyen kişileri eğitmektedir.
5. Ölçün ve yeniden planlayın. Başarılı programlar, deneyim ve verilerin değerlendirildiği sürekli iyileştirme çalışmaları yapılanlardır. Avustralya'da diyabeti önlemek üzere oluşan bir koalisyon, insidansı ve HbA1C düzeylerini azaltmak gibi ölçülebilir hedefler belirlemiştir. Ardından, hangi müdahalelerin işe yaradığını ölçmek ve maliyetlerdeki eğilimleri izlemek için bir gösterge tablosu geliştirmişlerdir. Yıl içi, yılsonu inceleme raporu ve gelecek yıl için plan, stratejiler yatırımlar konusunda bilgi vermiştir.

Özet olarak; Okullar sağlıklı toplumlar hedefine ulaşmak için çok önemli fırsat alanlarıdır. Toplumsal duyarlılık kavramını anlamak, içselleştirmek ve uygulayabiliyor olmak kolay olmamakla birlikte, ne kadar erken yaşta bu süreç başlarsa, o kadar kolay olacaktır. Okul hemşireleri, çocuk ve aile sağlığını geliştirmek ve okul topluluğu içinde olumlu değişiklikleri desteklemek için sistem düzeyinde liderlik sağlayabilir (NASN, 2018). Toplum sağlığını geliştirmek ve toplumsal duyarlılığı arttırmak için okul toplumuyla işbirliği yapması yaptığı programların sonuçlarının etkililiğini artıracaktır.

Kaynaklar

- Avery, G., Johnson, T., Cousins, M., & Hamilton, B. (2013). The school wellness nurse: A model for bridging gaps in school wellness programs. *Pediatric Nursing*, 39(1), 13-17.
- Bejster, M., Cygan, H., Stock, J., & Ashworth, J. (2020). Engaging the School Community in a Nutrition and Physical Activity Program: The Role of the 21st-Century School Nurse. *NASN School Nurse*, 1942602X20912747.
- Colby, A., Ehrlich, T., Beaumont, E., & Stephens, J. (2003). *Educating citizens: Preparing America's undergraduates for lives of moral and civic responsibility*. San Francisco: Jossey Bass.
- Cornell, M., & Selekman, J. (2013). Collaboration with the community. *School nursing: A comprehensive text (2nd ed., pp. 163-94)*. Philadelphia, PA: FA Davis.
- Fidan, N. K. (2017). Sensitivity of Students to the Natural Environment, Animals, Social problems and Cultural Heritage. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 8 (3), 403-424.
- Küçükoğlu, A., & Coşkun, Z. S. (2012). Yeni bir çoklu pedagojik yaklaşım: topluma hizmet uygulamaları. *Milli Eğitim*, 41(194), 92-107.
- National Association of School Nurses: Scope and standards of Professional School Nursing Practice, 2001, Washington DC, American Nurses. <http://www.nasn.org/positions/emergencyprep.htm>
- <https://www.weforum.org/agenda/2020/01/5-ways-to-build-healthier-societies/>
- Şengel, A., & Gür K (2018). Effects of the 'Social Responsibility for Health' program on adolescents' empathic skills, altruistic and health perception. *Marmara Medical Journal*, 31(1), 17-26.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

ARAŞTIRMALARDA NEDENSELLİK KAVRAMI

Doç. Dr. Deniz Koçoğlu-Tanyer

Nedensellik kavramı felsefeyle gelişen ve bilimsel düşünmenin ve araştırmanın kapısını aralayan temel kavramdır. Her olayın bir nedeni olduğu ve aynı koşullar altında aynı nedenlerin aynı sonuçları doğuracağı şeklinde formüle edilen "nedensellik" ilkesi felsefe tarihi boyunca üzerinde en çok durulan kavramlardan biridir. Felsefe tarihinin ilk düşünürleri olan tabiat/doğa filozofları olarak adlandırılan Aristoteles, Sokrates ve Platon nedensellik kavramına giden ilk yolda ufuk açısı olsalar da, nedensel düşünme Bacon ile tümevarım; Descartes ile tündengelim ve Newton ile bilimsel düşüncelerin prensipleri ile şekillenmiş ve nedensellik kavramı bilimin temelini oluşturmuştur. Hume, nedensellik kavramına karşı ciddi bir eleştiri getirmiş; iki olay arasında nedensellik bağı kurulamayacağı, nedeni ve etkiyi aynı anda gözlemlemeyeceğimizi dile getirmiştir. Kant, Hume sonrası modernizmin temelinde gömülü olan nedensellik kavramını çalışmış, aslında bugünkü modern anlamı ile bilimin de felsefi temelini oturmasında büyük rol edinmiştir. Einstein yerel nedensellik kavramını, özel göreliliğin merkezi aksiyonlarından birisi haline getirmiştir. Nedensellik kavramının hak ettiği yeri bulmasıyla Dünya, yaşam, insanlar, olaylar ve olgular araştırılmaya değer, bu nedenle hipotezler kurulmalı ve araştırılmalıydı görüşü benimsenmiştir.

Bilim dalları için nedenselliğin tanımı ve amacı değişirse de; nedenselliğe ulaştıran araçlar değişmektedir Halk sağlığı için bu araç epidemiyolojidir. Epidemiyolojideki nedensellik kriterleri ilişkisinin gücü, ilişkinin tutarlılığı, özgüllük, zamansallık, biyolojik gradyan, biyolojik olasılık (inandırıcılık), açıklamanın tutarlılığı, analogi (Benzetme) ve deneysel kanıttır.

Halk sağlığı hemşireliği araştırmalarında Randomize Kontrollü Çalışmalar öncesi analitik çalışmalarla güçlü bir nedensellik ağı oluşturulmalıdır. Ayrıca araştırmalara fon bulmada toplumsal gereksinimi anlatmada analitik çalışmalara gereksinim vardır. Analitik çalışmalarımızda nedensel çıkarımlar elde etmede Yanlılık (seçim ve bilgi yanlılığı), Karıştırıcı faktör ve Etkileşim incelenmeli ve kontrol altına alınmalıdır.

Seçim Yanlılığı **Çalışmaya katılmayan gruptan kaynaklanan yanlılık, Dışlanma yanlılığı, Hastaneye dayalı gruplarla çalışmalarda referans popülasyonun tanımlanamaması: Bireysel eşleştirmeye dayalı yanlılık başlıklarında incelenir.** Bilgi yanlılığı ise **Gruplara ayırmada bilgi toplamada yanlılık (maruz kalan /kalmayan... hasta olan/ olmayan), Varsayımsal geri çağırma yanlılık (sorunu olanlar daha çok detay hatırlar), Vekil görüşmede ortaya çıkan yanlılık (fatalitesi yüksek hastalıklar/dejeneratif hastalıklar) sürveyans yanlılığı ve İstek yanlılığıdır.** Etkileşim «İki veya daha fazla risk faktörünün varlığında hastalık insidans oranının, bu etkiler tek başınyken ortaya çıkan insidans oranından farklı olması» olarak yorumlanabilir. Etki beklediğimizden daha büyük (pozitif etkileşim, sinerji) veya beklediğimizden daha az (negatif etkileşim, antagonizm) olabilir.

KAYNAKLAR

- Friis, R. H., & Sellers, T. A. (2014). *Epidemiology for public health practice* (5th ed.). Burlington, MA: Jones and Bartlett Learning.
- Gordis, L. (2014). *Epidemiology* (5th ed.). Philadelphia, PA: Saunders. Heymann, D. L. (Ed.). (2014). Washington, DC: American Public Health Association.
- BMJ Publishing Group. (2015). *Epidemiology for the uninitiated*. Retrieved from <http://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/epidemiology-uninitiated/1-what-epidemiology>
- Gerstman, B. B. (2013). *Epidemiology kept simple: An introduction to traditional and modern epidemiology* (3rd ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Ltd.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

İNOVASYON RUHUNU UYANDIRMAK

Prof. Dr. Dilek Yıldız

Sağlık alanında inovasyon, sağlık sonuçlarını, verimliliği, maliyet etkinliğini veya kullanıcıların deneyimini iyileştirmeye yönelik olan, planlı ve koordineli eylemlerle uygulanan, yeni bir dizi davranışlar, programlar ve çalışma biçimleridir. ICN 2009 yılı Hemşirelik Haftası temasını «Bakımın kaliteli olması için, toplumlara kaliteli hizmet sunulabilmesi için: Hemşirelik Bakımında İnovasyon» olarak belirlemiştir. Temada, hemşirelerin gelişen inovatif bakım uygulamalarında öncü olmaları gerektiğini savunulmuştur. Hemşireler sağlık mesleği mensupları arasında sayı olarak en fazla grubu oluşturmaktadır. Bu nedenle hemşirelik mesleği, inovasyon yoluyla sağlık hizmetlerinde olumlu bir değişim sağlamak için büyük bir potansiyele sahiptir. Olumlu değişimi yönlendirmek için hemşireler, çalışma ortamlarındaki mevcut zorlukları ele almak için yeni fikirlerin nasıl üretileceği ve bunlara göre nasıl hareket edileceği konusunda bilgili olmalıdır. Lider hemşirelerin, inovasyon kültürünü sağlamak ve desteklemek için yaratıcılığı teşvik edecek ve yeniliğe olanak verecek farklı düşüncelere değer vermesi, risk alma davranışını yönetmesi, tolerans göstermeye ve başarısızlıktan ders almaya istekli olması gerekmektedir. Buna ilaveten küresel pazar değişikliklerine uyum sağlamak için çözüm tasarlarken hızlı/atik olmayı ve esnekliği benimsemesi, çalışanların yeteneklerine ve kararlarına güven aşımak için otonomi ve özgürlüğü teşvik etmesi gereklidir. İnovasyon kültürü olan kurumlarda başarı için, sistemi en iyi bilen insanların içinde çalışanlar olduğunu anlaşılmalı, bireysel fikirlere ve seslere saygı duyulmalıdır. Hemşireler sistemi en iyi bilen, en yoğun vakit geçiren, hastaları yakından gözlemledikleri ve bakım sistemleriyle günlük etkileşim içinde en çok bulunan sağlık grubu olduklarından inovasyona şekil vermek ve hızlandırmak için en uygun durumdadır. İnovasyon kültürünü sağlamak ve desteklemek için inovasyonun özellikleri, inovasyonun öğeleri ve takım iş birliği konuları dikkate alınmalıdır.

A-İnovasyonun Özellikleri: Farklı düşünmek, tüm inovasyonların temel taşı ve kaynağıdır. Farklı düşünmek, uygulanması riskli görünen fikirler üretebilir. Risk almak, bir hedefe ulaşmak için risk içeren bir davranışta bulunmaktır. Başarısızlık toleransı ise, başarıya giden yolun birçok başarısızlıkla döşeli olduğunu kabul etmektir. Başarısızlık toleransı olmadan, risk alma davranışı olamaz. Aynı zamanda hızla gelişen trendlere, tedavilere, düzenlemelere ve değişen pazar koşullarına hızlı bir şekilde uyum sağlamak için çevik olmak ve ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak için var olan kaynaklarla bunları genişleterek, daraltarak ve değiştirerek farklı sonuçlar sağlama yeteneği olan esnek olmak gerekmektedir. İnovatif fikirlerin ve davranışların ortaya çıkması için ise hemşirelik bakımında otonomi şart olup, tüm uygulama alanında, kişinin bilgisine ve muhakemesine dayalı hareket etme yeteneğidir. Otonomiye ve özgürlüğe sahip çalışanların farklı düşünmeye ve risk alma davranışına girişme olasılığı daha yüksektir.

B-İnovasyonun Öğeleri: İnovasyonda en temel öğe mesleki bilimsel alt yapısının güçlü olması olup, en az lisans mezunu hemşire ve özellikle doktoralı hemşirelerin sayısının artması önemlidir. Ayrıca kurumun güçlü yönlerini ve çalışanların endişelerini ortaya çıkan çalışan görüşlerini dikkate almak gereklidir. **İnovatif iş tanımları yapılmalı, inovasyon merkezi, inovasyon takımları** gibi yeni bölümler oluşturulmalıdır. İnovasyonu teşvik eden kurumlar, çalışanların inovasyon sürecine dahil olması için ayrılmış zamanlar sağlamalıdır. Hemşireler inovasyon eğrisinin bir adım önünde olmak için teknolojiyi benimsemelidir.

C-Takım İş birliği: Birbirine benzemeyen, farklı ekip üyeleri ile üretken etkileşim içinde bulunma ve inovasyona yönelik gerekli becerileri geliştirmek gerekmektedir.

İnovasyon ruhu için yukarıda belirtilen özelliklerle beraber hemşirelere fikirlerini geliştirebilmeleri için yol göstermek, inovasyon, yaratıcı düşünme, patent alma süreci, prototip geliştirme, fikrin hayata geçirilmesi süreci ile ilgili eğitimler vermek, inovasyon süreci konusunda motivasyonu sağlayıcı yarışmalar ve etkinlikler düzenlemek, geliştirdikleri fikirlerin hayata geçirilmesi sürecinde destek olmak, cesaretlendirmek ve mesleki bilimsel alt yapısını güçlendirmek gerekmektedir.

Kaynaklar

Melnyk, B. M., & Davidson, S. (2009). Creating a culture of innovation in nursing education through shared vision, leadership, interdisciplinary partnerships, and positive deviance. *Nursing Administration Quarterly*, 33(4), 288-295.

Greenhalgh T., Glenn R., Fraser, M., bate, P., Kyriakidou, O. (2004). Diffusion of innovations in service organizations:

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

systematic review and recommendations. *The Milbank Quarterly*, Vol. 82, No. 4, 581–629.
Cianelli et al.(2016). The innovation road map: a guide for nurse leaders. *Robert Wood Johnson Foundation*
Fidancı Eren B., Yıldız D., Bayrak Aykan E. Hemşirelerde inovatif ruhu uyandırma. *Hemşirelik ve İnovasyon*. Ed:
Sevil Ü., Demirel Bozkurt Ö. 2018. Güven Plus Grup Danışmanlık A.Ş. Yayınları. İstanbul.

ARTICLE PUBLICATION PROCESS IN SCIENTIFIC JOURNALS: AN INTERNATIONAL EXAMPLE

Dr. Fatema Jawad

The Journal of Pakistan Medical Association (JPMA) is the official publication of Pakistan Medical Association and is a monthly scientific, peer reviewed bio-medical journal. It is indexed with MEDLINE (Index Medicus) since 1975 and publishes peer reviewed research articles of a high standard. JPMA has the highest Impact Factor and Citation Index, among biomedical journals in Pakistan. It is also indexed with other Indexation bodies as EMBASSE, Excerpta Medica, BIOSIS, SCIE and Scopus. It has acquired the membership of COPE (UK) since 2010 and ICMJE since 2009. Research articles are submitted from all over the world including Turkey. JPMA is an OPEN ACCESS journal with a business model, where the author pays the publishing charges. Copyright of the article is transferred to the journal.

Researchers and authors should decide on the journal even before starting the research as a specialized article is better suited for a specialist journal. Before submitting an article the authors should carefully read the guidelines of the journal stated on the website. The cover letter is a mandatory document along with the Approval Letter of the Institution Review Board and the completed submission form which should have the details of all authors. The authors should fulfill the ICMJE Criteria of 2013 and state the individual contribution made by each of them towards the research. Any Disclaimer, Conflict of Interest and source of funding should be declared.

The article should be carefully scrutinized starting from the Title which should be short, discrete descriptive, specific and retrievable with no abbreviations. The contents of the article should be reflected in the title and all the elements of the paper should be present in brief as study design and venue.

The **ABSTRACT** should be structured or unstructured according to the requirements of the journal. The objective should be discrete. The Methods should include the study design, location and time period of the study and the study population with the inclusion criteria. The Results are highlighted followed by the brief conclusion.

The **INTRODUCTION** follows the Abstract and provides the background for the study with the global, regional and local reports where appropriate. Pertinent references should be cited and the end should have the hypothesis and objective of the study.

METHODS come next and start with the approval of the Institutional Review Board followed by the Study design, Study setting, Study duration, Sampling method, Sample size calculations with references where required. Inclusion and exclusion criteria are essential and any drugs used with the follow-up period and statistical methods employed should be stated.

RESULTS is the next section which should be written in sequence starting with the demographic data.

DISCUSSION follows which should begin with a summary of the main results. These are then discussed with results of other published studies. Any new findings of the research should be emphasized and the relevance should be stated. References should be provided where required.

CONCLUSION is the last section which is a brief summary of the study. No speculations should be included.

This is followed by the **ACKNOWLEDGEMENT** which is meant for all who helped but do not qualify to be authors.

The **DISCLAIMER, CONFLICT OF INTEREST** and **FUNDING SOURCE** are detailed as appropriate.

REFERENCES are in the last section and follow the journal style as Vancouver, Harvard, APA etc.

The Tables and Figures should be numbered and included in the text.

ALL authors should finally read the article and scrutinize carefully if all guidelines have been followed. The

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

language, grammar, syntax should be edited and the Word Count, and number of References should not exceed the permitted figure. The Tables, Figures and Photographs should be checked for Quality, resolution and number. If the research is original and written correctly by following the rules, the chances of having success in acquiring an acceptance letter are high. All authors should place a margin of nine to twelve months for getting the article published after going through all the stages of processing.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

DERGİYE GÖNDERİLEN MAKALELERİN YAYIN SÜRECİNİ ETKİLEYEN KONULAR

Dr. Öğretim Üyesi Filiz Taş

Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi 2018 yılından bu yana yılda üç sayı olarak DergiPark Akademik sistemi üzerinden yayımlanan Halk Sağlığı Hemşireliği Derneğinin Yayın Organıdır.

Amacı; Etik kurallara uygun hazırlanmış klinik ve deneysel çalışmaları, derleme, olgu sunumu, editöre mektup türündeki yazıları yayınlayarak Halk Sağlığı Hemşireliği literatürü ve uygulama alanına katkı sağlamaktır.

Kapsamı; Dergi uluslararası hakemli çift-kör hakemlik ilkeleri doğrultusunda yayın yapan ve açık erişimli bilimsel bir dergidir. Dergi Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında olmak üzere bir yılda 3 sayı olarak Türkçe ve İngilizce dillerinde yayın yapmaktadır.

Makale gönderimi DergiPark sistemi üzerinden Halk Sağlığı Hemşirelik Dergisi makale gönder panelinden yapılmaktadır. Her derginin yayın politikası farklı olduğu için gönderilecek makalenin Halk Sağlığı Hemşirelik Dergisi yayın ilkeleri doğrultusunda, makale yazım kurallarına göre hazırlanmış olması gerekir.

Makalenin henüz yazım aşamasındayken gönderileceği derginin yazım kurallarına uygun bir şekilde hazırlanması, ilerideki yazım düzeltme nedenlerinden dolayı ortaya çıkabilecek gecikmeyi önleyerek makalenin yayın sürecini hızlandıracaktır.

MAKALE TAKİP Sisteminden makale göndermek için:

- * Makale takip sistemine üye olunmalı, kullanıcı adı ve şifre ile sayfaya girilmelidir.
- * Açılan sayfada "makale gönder" bölümü açılarak gerekli bilgiler ve belgeler doldurularak sistem üzerinden dergiye gönderilmelidir.

Makale Gönderirken Eklenmesi Gereken Belgeler

Başvuru Mektubu (Cover letter); Makalenin alana katkı ve önemini, makalede ele alınan sorunların derginin kapsamı ve amacına uygun olduğunun belirtilmesini içerir. Başvuru mektubu yazarken derginin yazarlar için belirlediği kılavuzu inceleyerek istenilen bilgilere öncelik vermek gereklidir. Makale sisteme yüklenirken **Yayın Hakkı Sözleşmesi Formu** doldurulup sisteme yüklenmelidir.

Etik Onay Belgesinin sisteme yüklenmesi gereklidir

Başlık Sayfası: Makalenin adını, yazarların adını soyadını, unvanını ve çalıştıkları kurumu, sorumlu yazarın adı soyadı ve iletişim bilgilerini, makalenin kısa başlığını, teşekkür bölümünü ve yazarların katkı oranlarını içermelidir. Tüm yazarların ORCID numaraları yazılmalıdır.

Ana Metin

Araştırma makaleleri "Giriş", "Gereç ve Yöntem", "Bulgular", "Tartışma", "Sonuç ve Öneriler" ve "Kaynaklar" alt başlıkları altında düzenlenmelidir.

Tablolar ana metin dosyasında yer almalı, tablo içinde kullanılan kısaltmaların açılımları tablonun altında belirtilmelidir. Tüm kısaltmalar ilk kullanıldıkları yerde parantez içinde gösterilmelidir.

Makaleyi yazarken şu konulara dikkate edilmelidir;

Makalenin Başlığı:

- ✓ Araştırmanın bütünü hakkında fikir vermelidir,
- ✓ Çok kısa veya çok uzun olmamalı,
- ✓ Başlık çalışmanın yapıldığı grubu ve değişkenleri içermeli,
- ✓ Araştırmanın türü hakkında fikir vermelidir,
- ✓ Başlıkta kısaltma kullanılmamalıdır.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Araştırmanın Amacı: Araştırmanın amaç ifadesi, araştırmacının niyetini, araştırmanın yapılacağı yeri, araştırmanın hedef kitlesini ve değişkenlerini içerecek şekilde yazılmalıdır. Amaç başlığa ve araştırma problemine uygun olmalıdır.

Giriş: Araştırma konusu hakkında bilgi verilmeli, ana kavramlar açıklanmalı, "Konu hakkında bugüne kadar ne tür çalışmalar yapılmış?" ve "bilinmeyenler nelerdir?" sorularına yanıt verecek şekilde düzenlenmelidir. Araştırma problemi/sorusunun ne olduğu anlatılmalı, araştırmanın sağlayacağı yararlar açıklanmalıdır.

Gereç ve Yöntem:

Araştırmanın Türü; Araştırmanın türü açık ve net bir şekilde belirtilmeli, randomize kontrollü çalışmalarda yapılan girişim ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.

Araştırma Soruları/Hipotezleri; Tanımlayıcı çalışmalarda araştırma sorusu/soruları, deneysel çalışmalarda ise hipotez/hipotezler yazılmalıdır.

Araştırmanın Değişkenleri; Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri belirtilmelidir. **Araştırmanın Yeri ve Zamanı;** Araştırmanın nerede ve hangi zaman aralığında yapıldığı belirtilmelidir.

Araştırmanın Evren Örnekleme; Araştırmanın evreni belirtilmeli, örneklem büyüklüğünü hesaplamada kullanılan yöntem ve örneklem seçim yöntemi/yöntemleri ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

Veri Toplama Yöntemi ve Araçları; Verilerin hangi yöntemle toplandığı ve kullanılan veri toplama araçları ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.

Anket kullanılmış ise; Anketi araştırma ekibi hazırladıysa hangi literatürden yararlanarak hazırlandığı belirtilmelidir. Başka bir kişinin hazırladığı anket kullanılmışsa bu anketi kimin hazırladığı açıklanmalı ve anket kullanım izni belirtilmelidir.

Ölçek kullanılmış ise; Ölçeği kimin ve ne zaman geliştirdiği, Türkçeye uyarlanan bir ölçekse kimin uyarladığı, ölçeğin neyi ölçtüğü, puanlaması, madde sayısı, alt faktörleri, alınabilecek minimum ve maksimum puan ile birlikte iç tutarlılık katsayısı ve ölçeği geliştiren/uyarlayan kişiden yazılı izin alındığı belirtilmelidir.

Araştırmanın Etik Yönü; Etik kurul onayı, katılımcılardan bilgilendirilmiş yazılı onam alındığı, kurum izinleri ve ölçek kullanım izinleri bu bölümde belirtilmelidir.

Verilerin Değerlendirilmesi; Verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistik yöntemler ve verilerin hangi programda değerlendirildiği belirtilmelidir.

Özet ve Anahtar Kelimeler

Editöre Mektup makalesi dışında kalan tüm makalelerin Türkçe ve İngilizce özetleri olmalıdır.

Özet 250 kelimeyi geçmemelidir.

Araştırma makalelerinin özetleri "Amaç", "Gereç ve Yöntem", "Bulgular", "Sonuç ve Öneriler" alt başlıkları altında yapılandırılmış şekilde düzenlenmelidir. Türkçe yazıların İngilizce özetlerinde mutlaka İngilizce başlık da olmalıdır. Makaleler Word programında Times New Roman karakteri kullanılarak 12 punto ve çift satır aralığı ile yazılmalıdır

Kaynaklar

- Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisine gönderilen makalelerin kaynak gösteriminin APA formatına uygun olması gerekmektedir,
- Kaynak gösterirken çift yazarlı kaynaklarda "&" simgesi, üç ve daha fazla yazarlı kaynaklarda "ve" ifadesi kullanılmalıdır (İlgaz & Gözüm 2016; Ayaz ve ark., 2005).

Yayın Sürecini Olumsuz Etkileyen Durumlar

- ✓ Araştırmanın Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi yayın ilkelerine uygun olmaması
- ✓ Araştırmanın etik kurul belgesinin olmaması
- ✓ Araştırmanın intihal oranının fazla olması
- ✓ Hakemin makale değerlendirme teklifini reddetmesi
- ✓ Hakemin iletişim adresinin güncel olmaması, eksik ya da yanlış olması
- ✓ Hakemin değerlendirme raporuna cevap vermede gecikmesi
- ✓ Hakemin makale değerlendirme sürecine katılmaması vb.
- ✓ Araştırmanın yeni ve özgün olmaması,
- ✓ Makalenin başlığında ülke, bölge ya da yer adı verilmesi
- ✓ Araştırmanın giriş bölümünün, problemi açıklayıcı veya ilgi çekici olmaması
- ✓ Yöntem bölümünde çalışma modelinin, evren ve örneklemin, araştırma hipotezlerinin açık olmaması,

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

- ✓ Bulgular ve tartışma bölümünün yetersiz bilgi içermesi

Kaynaklar

Erdoğan S. (2015). Araştırma Raporunu yazma ve yayımlama, (Ed.) Erdoğan S, Nahcivan N, Esin N. HEMŞİRELİKTE ARAŞTIRMA Süreç, Uygulama ve Kritik. Nobel Tıp Kitapevleri. 283-311

Görak G. (2012). Araştırma raporu hazırlama. (Ed.) İ. Erefe. Hemşirelikte Araştırma İlke Süreç ve Yöntemleri. Odak Ofset. 251-270.

<https://dergipark.org.tr/tr/journal/> (Erişim Tarihi 22.12.2020)

Timuralp B. (2017). SAĞLIK BİLİMLERİNDE YAZAR- HAKEM- EDITÖR, Notlar ve Örnekler, Nobel Tıp Kitapevleri. 1-124.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİNDE RANDOMİZE KONTROLLÜ DENEYSEL TASARIMDAKİ DOKTORA TEZLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Gökçe Demir

Giriş

Randomize Kontrollü Deneyler (RKD) neden-sonuç ilişkilerinin en iyi incelendiği ve güçlü kanıtlar sağlayan araştırmalardır. Uygulamaya yönelik kararlar verilmesinde RKD ikinci düzey kanıt olarak kabul edilir ve birinci düzey kanıt olarak kabul edilen sistematik derleme ve meta-analizler için de temel kaynaktır. Ulusal ve uluslararası literatürde yayınlanmış RKD tasarımların raporlama ve metodolojik kalite yönünden yetersizliği önemli bir sorundur. Araştırmaların raporlama ve metodolojik kalitesindeki bu sorunlar, araştırma sonuçlarının yorumlanmasında yetersizliklere ya da çelişiklere yol açarak klinik kararlar için güçlü kanıt oluşturulmasında engel oluşturabilir. Bu çalışmada, halk sağlığı hemşireliğinde RKD tasarımı yapılan doktora tezlerinin kanıt üretme düzeylerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem

Araştırmanın tipi: Retrospektif tanımlayıcı tipte bir çalışmadır.

Tarama Yöntemi ve Süreci

Türkiye’de halk sağlığı hemşireliği alanındaki RKD tasarımı yapılmış doktora tezleri incelenmiştir. Tezlere 2020 Aralık ayında internetten Yükseköğretim Kurulu’nun Ulusal Tez Merkezi veri tabanının taranmasıyla ulaşılmıştır. Erişime açık olan, Türkçe yazılmış, izinli, onaylanmış, RKD tasarımıdaki tezler incelenmiştir. Anahtar kelimeler "Sağlık Bilimleri Enstitüsü", "Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı" ve "Halk Sağlığı Hemşireliği Bilim Dalı"dır. Yapılan taramada 312 doktora tezine ulaşılmıştır. Bu tezlerden yöntemi RKD tasarımı olan 71 tez incelenmiştir.

Veri toplama Süreci

Tezlerin konularına göre dağılımları, uygulamayla ilgili özellikleri değerlendirilmiştir. Tezlerin gereç ve yöntem bölümü ise literatüre dayanarak ve halk sağlığı hemşireliği öğretim üyesi ile oluşturulan bir kontrol listesi ile değerlendirilmiştir. Kontrol listesi on ana tema otuz üç alt temadan oluşmuştur.

Verilerin değerlendirilmesi

Veriler, SPSS 21.0 programı kullanılarak tanımlayıcı istatistiksel analiz yöntemlerinden sayı ve yüzde ile değerlendirilmiştir.

Bulgular

Yapılan RKD tasarımıdaki doktora tezlerinin % 16.9’unun 2018 yılında, %64.8’inin danışman öğretim üyesi ünvanı profesördür. Tezlerinin örneklemini çoğunlukla hastalar (%28.2) ve kadınlar/annelerin (%14.1) oluşturduğu görülmekte olup tezlerinin %50.7’sinin örneklem sayısının 51-100 arasında olduğu belirlenmiştir. Tezlerin uygulama alanı olarak ilk üç sırada saha/ev (%28.2), okul (%26.8) ve hastane (%19.7) görülmekte olup uygulama sürelerinin %33.8’inin 13 ay ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Tezlerde veri toplama aracı olarak çoğunlukla (%49.3) anket+ölçek ve izlem formu birlikte kullanılmıştır. Tezlerin %53.5’inde kuram/model kullanılmıştır. Tezlerin çoğunda eğitim, danışmanlık ve hemşirelik bakımı girişimleri uygulanmış olup ölçülen çıktı olarak en çok yorgunluk-uyku kalitesi (%36.6) ve yaşam kalitesi (%25.5) değerlendirilmiştir. İncelenen doktora tezlerinin halk sağlığı hemşireliği konu alanlarına göre dağılımında ilk üç sırasını bulaşıcı olmayan/kronik hastalıklar (%16.9), kadın sağlığı (%15.5), adölesan sağlığı (%9.9) oluşturmuştur. Tezlerde araştırma sorularının %80.3’ünün çalışma grubunu, %90.1’inin girişimi, %62.0’inin karşılaştırma grubunu ve tamamının (%100.0) çıktığı içerdiği belirlenmiştir. Tezlerin %87.3’ünde çalışmanın gücü ve etki büyüklüğüne göre örneklem hesabı yapıldığı, %60.6’sında önceki çalışmalara göre kayıp oranının örnekleme eklendiği, %95.8’inde hedef gruptan rastgele seçim yapıldığı ve %71.8’inde onam vermeyenlerin oranı % 20 den az olduğu belirlenmiştir. Tezlerin çoğunda (% 67.6) kontrol grubuna girişim uygulanmadığı % 29.6’sında ise rutin bakım verildiği saptanmıştır. Tezlerin %83.1’inde katılımcıların çalışma gruplarına atanmasının randomize olduğu, %80.3’ünde rastgele randomizasyon dizisi oluşturulduğu, %12.7’sinde randomizasyon dizisi girişimler başlayana kadar araştırmacılar gizlendiği, %32.4’ünde randomizasyon işlemi dahil etme-dışlama değerlendirmesi ve onam sonrası kalan grup üzerinden yapıldığı ve sadece tezlerin %8.5’inde randomizasyon araştırmacı dışındaki kişi tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Tezlerde katılımcıların deney öncesi özelliklerinin karşılaştırılma durumları incelendiğinde tezlerin %97.2’sinde katılımcıların temel özelliklerinin açıkça ortaya konduğu, %4.2’sinde çalışma grupları arasında sonucu/sonuçları etkileyebilecek şekilde herhangi bir fark olduğu, fark olan tezlerde ise istatistiklerle kontrol altına alınmadığı belirlenmiştir. Tezlerin %74.6’sında körleme yapılmadığı, %12.7’sinde katılımcıların, %1.4’ünde veri toplayıcı, %4.2’sinde istatistikçi, %4.2’sinde katılımcı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

ve araştırmacının ve %2.8'inde ise araştırmacı, veri toplayıcı ve istatistikçinin körlendiği belirlenmiştir. Tezlerin %60.6'sında çalışma gruplarında kayıplar olduğu, çalışma gruplarında kayıplar olan tezlerin tamamında (%100.0) çalışmadan ayrılanlar ayrılma nedeni ve sayısının belirtildiği, % 72.1'inde çalışmadan ayrılanların oranının %15'in altında olduğu, %16.3'ünde intention-to-treat analizi yapıldığı, %88.4'ünde per-protokol analizi yapıldığı ve sadece %14.0'ında eksik verilerin nasıl tamamlandığı açıklanmıştır. Tezlerin %76.1'inde hangi sonuçların ölçüldüğü ve ölçülen sonuçların açıkça belirtildiği, %87.3'ünde hangi istatistiksel testlerin kullanıldığı ve p değerlerinin bildirildiği ve %7.0'ında etki büyüklükleri ile güven aralıklarının güç ile birlikte verildiği belirlenmiştir. Araştırmaların sadece %7.0'ının çalışma protokolünün olduğu ve çalışma protokolü olan bu araştırmaların tamamının (%100.0) kaydedildiği ve kaydedilen araştırmaların %40.0'ünün kayıt şeklinin prospektif olduğu belirlenmiştir.

Sonuç

Tezlerde özellikle çalışma grubu, girişim, karşılaştırma grubu ve çıktıların yer aldığı görülmekle birlikte bu özelliklerden bir kaçının tezlerde olmadığı görülmektedir. Tezlerde özellikle çalışma grubunun örneklem büyüklüğünün saptanmasında araştırmacıların kayıp oranlarını örnekleme ekledikleri görülmekle birlikte bu eklemenin önceki çalışmalara (literatüre) dayandırılmadığı görülmektedir. Yönteminde RKD tasarım olarak belirtilen bazı tezlerin deneysel araştırmada olması gereken temel üç özelliği (randomizasyon, kontrol, yönetme) taşımadığı gibi zayıf yarı deneysel çalışma tasarımına da uymadığı görülmektedir. Araştırmacıların genelde verilerin değerlendirilmesi bölümünü açık bir şekilde yazmadıkları görülmüştür. Tezlerin çoğunun (%93.0) CONSORT bilgi kontrol listesinden yararlanılarak yapılmadığı görülmektedir. Randomize kontrollü deneysel tasarımda çalışma yapacak araştırmacıların bir çalışma protokolünü oluşturmaları ve bu protokolü tasarım türünün, random atamanın uygun yapılması, yanlılıkların kontrol edilmesi, iç ve dış geçerliliğin sağlanması, uygun istatistiklerinin seçimiyle eleştirilere karşı güçlü hale getirmeleri gerekmektedir.

Kaynaklar

Gogtay NJ. Reporting of Randomized Controlled Trials: Will it ever improve? *Perspect Clin Res.* 2019; 10(2): 49-50.

Chan C L, Leyrat C, Eldridge S M. Quality of reporting of pilot and feasibility cluster randomised trials: a systematic review. *BMJ Open*, 2017 Nov 8;7(11):e016970

<http://www.consort-statement.org/media/default/downloads/CONSORT%202010%20Checklist.pdf>.

CASP Randomised Controlled Trial Standard Checklist (<https://casp-uk.net/casp-tools-checklists/>)

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

HEMŞİRELİK DERGİLERİNDE YAYIN SÜRECİ: HAKEMLER VE YAZARLAR İÇİN ÖNERİLER

Doç. Dr. Hasibe Kadioğlu

İnsanoğlunun günümüzdeki bilgi ve becerisi asırlar boyunca hem çağdaşları hem de kuşaklar arasında ki bilgi paylaşımı ile gerçekleşmiştir. 4000 yıllık bilgi paylaşımı serüveni papirüsün keşfiyle başlamış ve internetin keşfiyle doruk noktasına ulaşmıştır. Geldiğimiz noktada o kadar çok bilgi üretilmiş ve paylaşılmış ki doğru ve ihtiyaç duyulan bilgiye nasıl ve nerde ulaşılacağı soruları ortaya çıkmıştır. Geline bu noktada bilimle ilgilenen kişiler şu üç soruya düşünmeliler: Ne kadarını bilmeliyiz?, Nerede Bulabiliriz? ve bu bilgi birikimine bizim katkımız ne olacak?

Bilimsel Bilginin Ne kadarını bilmeliyiz?

Bundan 1000 yıl önce bir bilim insanının birden çok unvanı vardı. Örneğin İbni Sina hekim, cerrah, farmakolog, botanikçi, fizikçi, felsefeci idi. Bilgi arttıkça, bir konudaki bilinenlerin derinliği de doğal olarak artış göstermiştir. Bu nedenle günümüz bilim insanlarının doğal olarak yalnızca tek unvanları vardır. Örneğin Nobel ödüllü bilim insanımız Aziz Sancar yalnızca biyokimyacıdır. Ancak bu kadar çok branşlaşmak bütüncül yaklaşımın önünde bir engel olabilmektedir. O halde ne kadarını bilmeliyiz? Bu sorunun cevabını bir Çin atasözü çok güzel anlatmaktadır. "Bir konuda her şeyi bil, her konuda bir şeyler bil"

Bilimsel Bilgiyi Nerede Bulabiliriz?

Elbette ki bilimsel bilgilerin bulunduğu yer akademik/bilimsel dergilerdir. Dünyada ilk bilimsel dergi 1665 yılında yayınlanan "Philosophical Transactions of The Royal Society" dir. Bu dergi günümüzde de yayın hayatına devam etmektedir. Günümüzde ise sadece PUBMED tarafından taranan 30000 dergi bulunmaktadır. Dergi sayıları arttıkça literatür incelemesini kolaylaştırmak için dizinleme çalışmaları başlamıştır. Dizineleme çalışmaları başlangıçta literatür incelemesini kolaylaştırmak için başlamasına rağmen günümüzde artık bir kalite standardı ve saygınlık çekişmesi haline gelmiştir. İlk dizin olan Index Medicus 1879 yılında başlamıştır. Daha sonra teknoloji geliştikçe 1971 yılında Medline olarak devam etmiş ve internet ile birlikte PUBMED olarak devam etmektedir. Günümüzde Pubmed dışında pek çok uluslararası indeksler bulunmaktadır. Bunlardan "Web of Science Core Collections" ları ülkemizde 2001 yılından itibaren akademik yükseltmelerde zorunlu hale getirildiği için önemli hale gelmiştir. Science Citation Index (SCI) 1961 yılında kurulmuş ve 3735 dergiyi, Science Citation Index-Expanded (SCI-E) 9,200 dergiyi, Social Science Citation Index (SSCI) 3,400 dergiyi dizinlemektedir. Günümüzde dergilerin öncelikli hedefi uluslararası saygın indexler tarafından taranabilmek olmuştur. Bir derginin saygın indexlerce taranması önemli olmakla birlikte indexteki her derginin kalitesi de aynı düzeyde değildir. Günümüzde dergiler etki faktörüne göre sınıflandırılmaktadır. Etki faktörü ilgili yılda yapılan atıfların sayısının önceki iki yıl boyunca o dergide yayınlanan kaynaklara bölünmesi ile hesaplanır. Aşağıda Nature dergisinin 2018 yılı etki faktörünün hesaplanması örnek olarak sunulmuştur.

$$\text{Etki Faktörü} = \frac{\text{Toplam atıf sayısı (İlgili Yıl)}}{\text{Toplam makale sayısı (İlgili yıldan önceki iki yıl)}}$$

$$\text{Nature EF (2018)} = \frac{\text{2018 yılında aldığı toplam atıf sayısı (2016-2017'de yayınlanan makaleler)}}{\text{2016 ve 2017 yılında yayınlanan toplam makale sayısı}}$$

$$\text{Nature EF (2018)} = 41$$

Dergiler en yüksek etki faktöründen en düşük etki faktörüne göre sıralandıktan sonra en yüksek etki faktörüne sahip birinci çeyrekteki dergiler Q1, ikinci çeyrektekiler Q2, üçüncü çeyrektekiler Q3 ve son çeyrektekiler de Q4 dergi olarak sınıflandırılmaktadır.

Bilimsel bilgi birikimine bizim katkımız ne olacak?

Bilim insanlarının elbette ki bilim dünyasına katkısı yaptığı araştırma sonuçlarını bilimsel dergilerde yayınlaması ile olacaktır. Günümüzde yayın yapmak gerçekten zorlu bir süreçtir. Çünkü dergiler yukarıda anlatılan nedenlerden dolayı (Dizine girmek, orada kalmak ve etki faktörünü yükseltmek) oldukça seçici davranmaktadır. Bilimle uğraşan insan sayısı da artmış durumdadır. Ancak bu artışa rağmen araştırma süreci ve yayın yapma ile ilgili her akademisyenin bilgi ve becerisi de aynı oranda artmamıştır. Bu nedenle bu bölümden sonra yayın sürecinde yazarlara öneriler sunulması amaçlanmıştır.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Öncelikle bir makaleyi yazmaya başlamadan önce; bu çalışma yazmaya değer mi?, Yazar sıralaması nasıl olacak?, Hangi dergiye gönderilecek? sorularının düşünülmesi gerekmektedir.

Yayınlanma ihtimali düşük olacağı tahmin edilen yazılar üzerinde zaman kaybetmemek önemlidir. Aslında bu soru araştırma yapılmaya başlamadan önce düşünülmelidir. Araştırma yapıldığı takdirde kolay yayınlanabilir mi diye düşünmekte fayda vardır.

Yazar sıralaması da tam bir anlaşma ile çalışma başlamadan önce belirlenmelidir. İsmi olan her yazarın, anlatılan çalışmaya önemli katkıda bulunmuş olması gerekir.

Uluslararası Tıp Dergileri editörler Komitesi- International Committee of Medical Journal Editors ([ICMJE](#)) yazar olmak için aşağıda belirtilen 4 kriteri karşılamasını önermektedir:

1. Çalışmanın fikrine veya tasarımına; ya da çalışma için verilerin toplanmasına veya analiz edilmesine, yorumlanmasına önemli katkı sağlamış olmak,
2. Makale taslağını hazırlamış ya da eleştirel incelemesini yapmış olmak,
3. Makalenin son halini gözden geçirmiş ve onaylamış olmak,
4. *Çalışmanın herhangi bir bölümünün geçerliliği ve doğruluğuna ilişkin soruların uygun şekilde soruşturulduğunun ve çözümlendiğinin garantisini vermek amacıyla çalışmanın her yönünden sorumlu olmayı kabul etmek.*

Yazarlık hakkı ve sıralamasında etik ihlaller yapılmamalıdır. Genellikle iki tür etik ihlalle karşılaşmaktadır. Bunlar; hayalet yazarlık ve hediye yazarlıktır. Yazarlık hakkı olmasına rağmen bir kişinin yazarlar listesinden çıkartılmasına hayalet yazarlık (Ghost authorship), yazarlık hakkı olmamasına rağmen bir kişinin yazarlar listesinde olmasına hediye yazarlık (Gift authorship) olarak isimlendirilmektedir.

Dergi seçimi yapılırken ilk yapılması gereken yağmacı veya sahte dergiler (Predatory or Pseudo-Journals)'den uzak durmaktır. YÖK yağmacı dergilerin özelliklerini şöyle sıralamıştır:

- «yayımlama için makale işleme ücreti (Article Processing Charge) ödenmesinin zorunlu tutulması»,
- "makaleleri hızlı yayınlama sözü verilmesi ve yayınlanması",
- "ilan ettiği konu dışında veya birbiriyle ilgisi olmayan birçok farklı alanda makalelere yer verilmesi",
- "yayın ilkeleri açıklamasının eksik olması",
- "yayın ilkelerinde açıkça makalelerde özgünlük, önem ve etki aranmadığının belirtilmesi",
- "yayınlanan araştırmanın telif hakkını saklama veya koruma politikası olmaması" ,
- "hakem sürecinin gerçekçi işletilmemesi, hakem görüş ve önerilerinin yazar ile paylaşılmaması"

(<https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/yagmaci-dergi-yayinlarina-onlem.aspx>)

Dergi seçimi ile ilgili diğer düşünülmesi gerekenler ise şöyledir;

- Hangi hedef kitleye ulaşmak istiyorsunuz?
- Derginin yayın sıklığı nedir?
- Derginin makale kabul oranı ne kadardır
- Cevap verme süresi ne kadardır?
- Etki Faktörü ne kadardır?
- Yayın için para isteniyor mu?

Dergi seçimi yapıldıktan sonra ilgili derginin yazım kuralları titizlikle okunmalı ve makale derginin formatına uygun olarak hazırlanmalı. Artık günümüzde pek çok dergi raporlama rehberleri doğrultusunda makalelerin yazılmasını istemektedirler. Kabul oranını arttıracığı için araştırmanın türüne uygun raporlama rehberleri doğrultusunda makale yazmak önemli olmaktadır. Randomize kontrollü çalışmalar için CONSORT, tanımlayıcı çalışmalar için STROBE, Sistemik derlemeler için PRISMA rehberleri kullanılabilir.

Kaynakların yazılması konusunda son derece titiz davranılması gerekmektedir. Endnote, Mendeley gibi programların kullanılması kaynakçada olabilecek hataları giderme konusunda oldukça faydalı olmaktadır.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Araştırma makaleleri için etik kurul izninin alındığı mutlaka beyan edilmelidir. Hatta birçok dergi artık beyanı yeterli bulmayıp etik onay yazısını da istemektedir.

Makale dergi kurallarına uygun olarak hazırlandıktan sonra sisteme yüklemeye önce bir hafta 10 gün beklenmeli ve daha sonra tekrar okunarak kritik edilmelidir. Bu aşamada deneyimli bir yazara da okutularak kritik edilmesinin sağlanması ve gerekli düzeltmelerin yapılması kabul oranını arttıracaktır.

Son olarak, hakemlerden gelen revizyonlar ciddiye alınmalı ve istenen tüm düzeltmeler titizlikle yapılmalıdır. Eğer istenen revizyonun uygun olmadığını düşünüyorsanız uygun bir üslup ile ve bilimsel kanıtlar ile niçin revizyonların yapılmadığı belirtilmelidir. Revizyonlar makale üzerinde farklı bir renk ile gösterilmeli ve tüm revizyonlara yönelik cevapları içeren ayrı bir dosya hazırlanarak sisteme yüklenmelidir.

Kaynaklar

- Asan, A. (2004). ISI'nin kullandığı indeksler: SCI-Expanded, SSCI ve AHCI: Tarihsel gelişim, bugünkü durum ve etki faktörü (IF). *OrLab Online Mikrobiyol Derg* 2 (5): 1, 21.
- Ayşan, E. (2017). Bilimsel Makale ve Tez Yazımı. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul.
- Balaban, B., Çelik, S., Gürdal, G., & Holt, İ. (2016). Açık Erişim ve Yayıncılık Değerlendirme Kriterleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(4), 782-794.
- Day, R. A. (2005). İn: Bilimsel makale nasıl yazılır, nasıl yayımlanır?(çeviri) Altay GA. *TÜBİTAK Matbaası, Ankara*.
- Greenberg, S. J., & Gallagher, P. E. (2009). The great contribution: Index Medicus, Index-Catalogue, and IndexCat. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 97(2), 108.
- Cross, J. (2006). MEDLINE, PubMed, PubMed Central, and the NLM. *Editors' Bulletin*, 2(1), 1-5.
- Özmen, M. M. (2007). Dergiler için kalite ölçütleri. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık Sempozyumu Kitabı*, 101-5.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

COMMUNITY MENTAL HEALTH APPROACH TO DISADVANTAGED GROUPS IN THE CONTEXT OF PRIMARY CARE SERVICES

Dr. Jamileh Mohtashami

Abstract

Introduction: Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely absence of disease or infirmity. Primary health care (PHC) addresses the majority of a person's health needs throughout their lifetime. This includes physical, mental and social well-being and it is people-centered rather than disease-centered.

Discussion: PHC has usually been regarded as the initial point of contact for individuals wishing to access health care, especially for the vulnerable groups. One of these disadvantaged groups is People with mental health problems. Mental health is a state of well-being in which every individual realizes their own potential, copes with the normal stresses of life, works productively and fruitfully, and is able to make a contribution to their community. Mental health is an integral part of health. Mental health problems can affect anyone. The World Health Organization reports that more than 25 percent of the world community suffers from some form of mental disorder. Poor mental health and mental illness are associated with socioeconomic factors such as poverty, unemployment, low educational attainment, and poor housing, which are also linked to high rates of physical health problems.

Furthermore, evidence shows that mental health care can be delivered effectively in PHC settings and that once identified, most mental illnesses can be treated using cost-effective means. The availability and integration of mental health services into communities can promote accessibility, acceptability, affordability, and scalability of services, as well as promote adherence to treatment and increase the likelihood of positive clinical outcomes.

Conclusion: Community services can play a crucial role in promoting mental health awareness, reducing stigma and discrimination, supporting recovery and social inclusion, and preventing mental disorders. There are many advantages in integrating mental health services into community included: early identification of mental disorders, treatment of common mental disorders, management of stable psychiatric patients, referral to other levels where required, attention to the mental health needs of people with physical health problems, and mental health promotion and prevention.

Key words: Mental health, primary care, community mental health, mental illness

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

HEMŞİRELİKTE AKADEMİK SÜRELİ YAYINCILIK: ARAŞTIRMA SÜRECİ, AKADEMİK DERGİLER VE EDİTÖR BAKIŞ AÇISI İLE YAZARLARA ÖNERİLER

Prof. Dr. M. Nihal Esin

Hemşirelik Araştırmaları Dünya'sına "Hoş Geldiniz" diyerek makaleme başlamak istiyorum. Bu giriş bazı okurlar için düşündürücü olabilir. Ancak bilindiği gibi yeni bir dünyaya girmek beraberinde benzersiz bir dili, yeni kuralları öğrenmeyi ve yeni deneyimler kazanmayı getirecektir. Bu nedenle *Araştırma* olgusunu da yeni bir dünya olarak tanımlamak doğru olacaktır. Çünkü bizler araştırma yapabilmek için bu dünyanın kurallarını öğrenmek ve sürekli geliştirmek durumundayız. Hemşirelik Bilimi için bu alanda yetişmiş araştırmacılar; Hemşirelik biliminin teorik bilgi kapasitesini geliştirmek, araştırma sonuçları ile kanıta dayalı uygulamaları geliştirmek ve hastalara, ailelere ve topluluklara kaliteli bakım sunmak için araştırma yapmaktadırlar. Tüm araştırmacıların güçlü bir araştırma bilgisine sahip olmaları gereklidir. Araştırma bilgisi öğretilmeli ve öğrenilmelidir bu nedenle araştırma dersleri hemşirelik eğitimi sürecinde; lisans, yüksek lisans, doktora sonrası derslerle ve deneyimlerle sürdürülmektedir.

Araştırma sürecinde bilimsel yöntemlerin doğru kullanılması araştırma sonuçlarının geçerli ve güvenilir olmasında büyük öneme sahiptir. Araştırma bir süreçtir ve; araştırma konusunu belirleme, literatür tarama ve inceleme, araştırma amacı, araştırma soruları, hipotezler ve sınırlılıkları belirleme, araştırma tasarımı belirleme, örnekleme, veri toplama (veri toplama yöntem ve araçları) ve güvenilirlik/geçerlik, veri analizi ve yorumlama ve araştırma raporunu yazma aşamalarını içerir. Araştırma kesinlikle araştırma konusunu belirleme ile başlamalıdır ve sürecin aşamalarına göre bir sıra izlemelidir. Bu noktada araştırma sonuçlarının raporlandırılması araştırmacının bilim çevrelerine ve uygulamada çalışanlara ulaşmasında önemli bir aşamadır. Günümüzde genel olarak yayınlanmamış bilgi bilim değildir görüşü yaygın olarak kabul görmektedir. Bilimsel yayınlar bildiri, makale, kitap şeklinde olabilir. Bu noktada bilim çevrelerinde çok geniş bir kitleye ulaşabilmesi açısından bilimsel dergiler ön plana çıkmaktadır. Bir derginin bilimsel niteliğini değerlendirmede derginin girdiği indeksler önemli bir yere sahiptir. En önemli indeksler olarak; Türk Tıp Dizini (ulusal), Alan indexleri (EBSCO, PUBMED, SCOPUS, BRITISH NURSING INDEX) ve web of science indeksleri belirtilebilir.

Hemşirelik biliminde yer alan dergiler; Türk hemşire bilim insanlarının çalışmalarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımı, hemşirelik teori ve uygulamasına katkı, hemşirelik mesleğinin görünürlüğü ve hemşirelik uygulaması için geliştirilen kanıtların bilim çevrelerine ve uygulamada çalışan hemşirelere ulaştırmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Türkiye'de yayınlanan hemşirelik dergilerinin sayılarının her geçen yıl arttığı belirtilebilir. Bu dergiler arasında önemli indekslere giren dergiler bulunmaktadır.

Ulusal indeksimiz olan TR Dizinine giren hemşirelik dergileri; Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, Dokuz Eylül Üniversitesi hemşirelik fakültesi Elektronik Dergisi, Florence Nightingale Journal of Nursing, Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, Journal of Academic Research in Nursing, Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi, Psikiyatri Hemşireliği Dergisi ve Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi belirtilebilir.

Uluslararası Alan (EBSCO, PUBMED, SCOPUS, BRITISH NURSING INDEX) indekslerine giren hemşirelik dergileri incelendiğinde, Türk tıp dizinine giren dergilerin çoğunluğunun EBSCO alan indeksine girdiği görülmektedir. Ancak bu dergilerden sadece Florence Nightingale Journal of Nursing (FNJN) SCOPUS ve PUBMED ve Psikiyatri Hemşireliği Dergisi (PHD) ise SCOPUS da indekslenmektedir.

Web of science İndeksleri (Web of Science Core Collection: Citation Indexes) olarak sağlık alanındaki en saygın indeksler; Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED), Social Sciences Citation Index (SSCI) ve Emerging Sources Citation Index (ESCI) belirtilebilir. Türkiye'de akademik alanda ilerlemede bu indekslere giren dergilerde yayın yapmak öncelikli konular arasındadır. Türkiye kökenli hemşirelik dergilerinden FNJN ve PHD Emerging Sources Citation İndekste (ESCI) indekslenen ilk hemşirelik dergileridir.

FNJN 40 yıla yakın bir süredir her yıl kesintisiz olarak basılmış bir süreli yayındır. FNJN; 1981 yılında Hemşirelik Bülteni adıyla yayın hayatına başlamıştır. Sonraki süreçlerde bir dizi isim değişikliğine gidilmiştir ve 2001 yılında

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

İstanbul Üniversitesi FNHYO Dergisi, 2007 yılında İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, 2014 yılında Florence Nightingale hemşirelik dergisi, 2013 yılında elektronik versiyonu ve 2020 yılında ise sadece İngilizce adı olana Florence Nightingale Journal of Nursing (FNJN) adını kullanarak yayın hayatına devam etmektedir. Hakemli, açık erişimli ve yılda 3 sayı olarak Şubat, Haziran ve Ekim aylarında yayınlanan bilimsel bir dergidir. Yayın dili İngilizcedir. FNJN; 2009 da TR dizinine, 2017 de ESCI ye (2005 yılından itibaren taranıyor), 2018 de SCOPUS, 2020 ekim ayında PUBmed'e (ilk hemşirelik dergisi,2019'dan beri taranıyor) ve 2020 DOAJ a kabul edilmiştir. Derginin 2022 yılı başında SSCI Expanded başvurusunun yapılması hedeflenmektedir.

Yukarıda belirtilen indekslere giren dergilerin editörleri her yıl yaklaşık olarak 1000 makaleyi inceleme, değerlendirme ve yayına hazırlama işlemlerini yapmaktadırlar. Bu nedenle editörlerin, yayın süreci ile ilgili makalelerin kabul veya red nedenleri konusundaki görüşleri araştırmacılar için yol gösterici olacaktır.

Yazarlar tarafından sıklıkla yapılan eksiklikler editör gözüyle değerlendirildiğinde aşağıdaki gibi belirtilebilir.

1. Dergiye gelen bir yazı öncelikle teknik ve etik özellikler açısından değerlendirilir. Her araştırma makalesi için; **Etik kurul**, Kurum izni, Bilgilendirilmiş onam alınması gereklidir
2. Makaleler yazılırken, araştırma tipine uygun raporlandırma rehberleri kullanılmaması. Uygun raporlama rehberi seçiminde; Enhancing the quality and Transparency Of Health Research (EQUATOR) sitesinden yararlanılabilir.
3. Makalenin giriş bölümünde çalışmanın değişkenlerinin, araştırma probleminin, hemşireliğe katkısının, amaç, araştırma sorusu veya hipotezlerin yeterince açıklanmaması veya eksik yazılması
4. Yöntem kısmında örnekleme yöntemlerinin açıklanmaması. Tanımlayıcı çalışmalarda olasılıklı seçilmemiş örnekleme sahip çalışmaların red şansı yüksektir. Deneysel çalışmaların CONSORD, TREND ile yazılmaması. Veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik bilgilerinin eksik verilmesi
5. Bulgular kısmında çok fazla tablo ve şeklinin yer alması. Giriş, amaç ve sorular/hipotezler bölümünde tanımlanmamış değişkenlere ait bulgulara yer verilmesi
6. Tartışmada bulguların tekrar edilmesi, yeterli ve güncel kaynaklarla tartışmama, hemşirelik uygulamasına katkısının, çalışmanın güçlü ve zayıf yönlerinin yeterince açıklanmaması
7. Kaynaklarda metin içinde olmayan kaynakların kaynakçada gösterilmesi

Sonuç olarak, Hemşirelik mesleğini ulusal ve uluslararası düzeyde görünür kılmada Türk hemşire bilim insanlarının bilimsel araştırmalarını geniş bir okur kitlesine ulaştırmak önemlidir. Türkiye merkezli akademik hemşirelik dergilerini desteklemeliyiz. Dergilerimize hakem olarak destek sağlamak ve okur olarak atif yapmak önemli bir destek sağlayacaktır

Kaynaklar

- Burns, N., Grove, S. K. (1997). *The Practice of Nursing Research: Conduct, Critique & Utilization*. Third Ed., Philadelphia: W. B. Saunders Company.
- Erdoğan, S., Nahcivan, N., & Esin, M. N. (Eds.). (2014). *Hemşirelikte araştırma: süreç, uygulama ve kritik*. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

BAĞIMLILIKLARA KARŞI MÜCADELEDE TOPLUM SAVUNUCULUĞU

Prof. Dr. Recep Akdur

Madde bağımlılığı; bir maddenin alınımının bedensel, ruhsal ya da sosyal sorunlara neden olması, bundan ötürü de kişinin bırakmak istenmesi, buna karşın almaya ara verilince yoksunluk sorunları yaşaması nedeniyle almaya devam etmesi, alımı durdurmak için yoğun irade yanında, başkalarının yardımına da gereksinim duyulması halidir. Madde bağımlılığı; kişinin günlük yaşantısını aksatır, ailevi ve toplumsal ilişkilerini bozar, yasalara karşı gelme ve suç işleme eğilimi yaratır, Ruh ve beden sağlığını bozarak kişiyi hastalandırır ve ölümüne neden olur.

Dünyada 1,5 Milyar tütün bağımlısı vardır ve her sene 6-7 milyon tütüne bağlı erken ölüm meydana gelmektedir. Türkiye'de ise erişkinlerin 1/3 tütün bağımlısı her yıl 120.000 tütüne bağlı erken ölüm görülmektedir. Benzer bir şekilde dünyada 2 milyar kişi alkollü içecek tüketmekte olup, 76 milyon kişi alkol bağımlısıdır. Her sene 3.300.000 kişi alkol nedeniyle canını kaybetmektedir. 2018 yılında 275 milyon kişi madde (esrar, eroin, extazi, kokain vb) kullanmış bunlardan 31 milyon bağımlı olup, her yıl 600.000 dolayında bu maddelerin bağımlılığı ile ilişkili ölüm meydana gelmektedir. Özetle dünyada her yıl meydana gelen 60-70 milyon ölümün 15 milyonu yani dörtte biri bağımlılıkla ilişkilidir. Bu sayılardan da anlaşılacağı üzere; madde bağımlılığı ile bunların yol açtığı sağlık ve toplumsal sorunlar dünyada ve Türkiye'de önemli ve öncelikli bir halk sağlığı sorunudur. Bu nedenle de madde bağımlılığı hem toplum savunuculuğunun hem de halk sağlığının önemli konu ve alanlarından biridir.

Madde bağımlılığı ile mücadelede dört temel strateji vardır bunlar kısaca: 1-talep azaltma/önleme, 2-arz azaltma/arzi engelleme, 3-toplum desteği ve katılımını sağlama, 4-izleme değerlendirme şeklinde ifade edilir.

Bağımlılık yapıcı maddeler insanın ve insanlığın doğal bir ihtiyacı değildir. Bu nedenle de bu maddelere olan talep doğal bir talep değildir. Yapay yapaydan da öte yaratılmış bir taleptir. Bunların ticaretinden çıkarı olan çevrelerin günlük yaşamda reklam diye adlandırılan "algı yönetimi yöntemleri" kullanarak yarattıkları bir taleptir. Bu nedenle de bu şirketler ve kişiler tarafından yürütülen bağımlılık talebi yaratma çalışmaları doğrudan doğruya kişilere ve topluma karşı yapılan bir saldırıdır. Dolayısı ile de önemli bir toplumsal savunma alanı ve konusudur. Bunlara karşı verilecek en önemli toplumsal savunma ise, bunların ellerinden bu saldırı araçlarını tek tek almak ya da etkisiz kılmaktır.

Toplum savunuculuğu; bireylerin veya grupların, özelde kendi toplumlarının genelde ise tüm insanlığın sahip olmasını istediği değerler/ özellikler (adalet, demokrasi, barış, insan hakları, sağlık, refah vb) için çalışması/çaba sarf etmesi ya da mücadele etmesidir.

Madde bağımlılığı; kişilerin, ulusların ve insanlığın sağlık ve ekonomik olarak yıkımıdır. Buna karşı yapılacak toplum savunması ise; madde bağımlılığını yaymak için çalışan/ saldırı tekellere/ örgütlere karşı yapılacak olan savunmalardır. Bu savunmanın başlıca önderleri sağlık profesyonelleri ve özellikle de halk sağlıkçılardır.

Toplum savunuculuğu yöntem ya da alanlarının başlıcaları; 1) yasa çalışmaları, 2) adli takip çalışmaları, 3) idari takip çalışmaları, 4) kamu oyu oluşturma çalışmaları ve 5) baskı grubu oluşturma ve bir araya gelme / örgütlenme çalışmalarıdır. Bu çalışmaların en önemli aracı ise bu alan ve konularda yapılacak olan lobiciliktir.

Talep azaltmada temel koruma çalışmalarının, en önemli bileşeni toplumda bireycilik yarışma-kapışma kültürü/ ortamı yerine dayanışmayı ve toplum yararını gözetken değer tutum ve davranışların yerleştirilmesi/ geliştirilmesi çabalarıdır. Ayrıca madde bağımlılığını azaltan ve giderekten yok eden; ulusal geliri artırma/ kalkınmayı/ toplumun refahını sağlama, mutlak yoksulluğu/açlığı/işsizliği/gelir eşitsizliklerini ortadan kaldırma, sağlıkta hakkaniyet ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlama, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama gibi sosyo-kültürel etmenler ve ortamla mücadele talep azaltmada temel koruma çalışmalarının diğer önemli başlıklarıdır.

Talep azaltmada birincil koruma çalışmalarının en önemli bileşeni aile birliği, çalışan çocukları, sokak çocuklarını ve suça karışmış çocukları sahiplenmedir. Toplumda farkındalık yaratma eğitimleri ve gençlere olumlu (spor, sanat vb) etkinlik alanları yaratarak onları bu etkinliklere yöneltmedir.

Talep azaltmada ikincil koruma çalışmalarının esasını bağımlıların saptanması, izlenmesi ve böylece kontrol altına

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

alınması oluşturur. Bu bağlamda; erken ve uygun müdahale, maddenin sağlık sakıncalarından koruma, tedavi ve rehabilitasyon, çevresine/topluma zarar vermesini önleme etkinliklerinden de söz edilebilir.

Talep azaltmada üçüncül koruma çalışmalarının esasını bağımlıların tıbbi ve sosyal rehabilitasyonunun sağlanarak topluma kazandırılması oluşturur. Madde alımına ara vermiş kişilerin tekrar başlamasını önlemede; sosyal dışlanmanın önlenmesi, toplumsal yaşama yeniden uyum ve katılımlarını sağlayacak destekleme programları yürütülmesi ve topluma tam entegrasyonun (okula yerleştirme işe yerleştirme vb) sağlanması çok önemlidir.

Madde bağımlılığını önlemede arzın azaltılması stratejisinin esası, madde kullanımı eğilimi ve tehlikesi içinde olanların maddeye kolay ulaşımının önlenmesidir. Bu bağlamda iç üretimin önlenmesi, sınırdan girişin önlenmesi, sokak dağıtımının önlenmesi, reçeteli ürünlerin kontrolü en önemli etkinliklerdir. Toplum savunucuları bu etkinlikleri destekleyen; yasa çalışmaları, adli takip çalışmaları, idari takip çalışmaları, kamu oyu oluşturma (massmedia) çalışmaları ve baskı grubu oluşturma bir araya gelme/örgütlenme çalışmaları yaparak arzın azaltmasına katkı vermeye çalışırlar.

Toplumu katmak/desteğini alma stratejisi yani toplumun talep azaltıcı etkinliklere bireysel ve grupsal katılımı sağlama bu bağlamdaki etkinliklerin yanında olmasını sağlama çalışmaları toplum savunuculuğunun diğer bir stratejik alanıdır.

Madde bağımlılığını önlemede izleme değerlendirme stratejisi bağlamında; bağımlılık yapıcı maddelerle ilgili tüm olgu ve olayların kayıtlanması, izlenmesi, değerlendirilmesi topluma ve kurumlara madde kullanımı eğilimi ve tehlikesi içinde olanların bilinmesi ve madde ile temasının ve kullanıma başlamasının önlenmesi olanağını sağlamak açısından çok önemlidir.

YARARLANILAN BAŞLICA KAYNAKLAR

- Aksakoğlu Y.:** Sivil toplum Kuruluşları İçin Savunuculuk Rehberi (<https://www.civicspace.eu/upload/library/advocacy-guide-for-ngos-yigit-aksakoglu-stgm-5d6583c82149b.pdf>, Erişim 12.12..2020)
- Baran E., Yılmaz TD, Akdur R:** Tütün Karşısı Savunuculuk Nedir ve Nasıl yapılır? (http://www.ssuk.org.tr/file_upload/savefiles/tutun_karsiti.pdf Erişim 25.12.2020)
- Kaya E., Akpınar D., Akpınar H.:** Bağımlılığın Patofizyolojisi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Dergisi 2019;6(3):166-170
- Russell L. Gruen, MBBS, PhD Eric G. Campbell, PhD David Blumenthal, MD, MPP** Public Roles of US Physicians Community Participation, Political Involvement, and Collective Advocacy (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17119143/> erişim 25.12.2020)
- William DeJong and Jay A. Winsten** The Use Of Mass Media In Substance Abuse Prevention (file:///C:/Users/HP/Desktop/ba%C4%9F%C4%B1ml%C4%B1k%C4%B1kla%20m%C3%BCcadede/publich%20advocacy/hlthaff.9.2.30.pdf Erişim 29.12.2020)
- T.C. İçişleri Bakanlığı** Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Türkiye Uyuşturucu Raporu 2019, Ankara
- T.C. İçişleri Bakanlığı** Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Türkiye uyuşturucu raporu 2020
- T.C. Sağlık Bakanlığı** 2018-2023 Uyuşturucu İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi Ve Eylem Planı
- UNFPA.** Sivil Toplum Kuruluşları İçin Savunuculuk Ve Medya İlişkileri Rehberi (https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/sivilmedya_iliskiler.pdf Erişim 20.12.2020)
- UNODC,** World Drug Report 2020 United Nations publication, Sales No. E.20.XI.6

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

TEKNOLOJİ VE İNOVASYONUN HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİNE YANSIMALARI

Doç. Dr. Selda Seçginli

Son yıllarda çeşitli alanlarda önemli değişimler olmuştur. Sağlık sektörü de bu değişimlerin yoğun olduğu sektörler arasındadır. Sağlık sektöründe bilgi teknolojilerinin kullanımı, çok yoğun üretilen verinin daha kaliteli ve verimli yönetimini sağlamıştır. Bu nedenle teknolojiyi ve veriyi iyi kullanan, insan hayatını kolaylaştıran ve yaşam kalitesini artıran çözümlere ve yaklaşımlara ihtiyaç daha da artmıştır.

Hemşireler, çağdaş bakım ortamlarında sağlık profesyonelleri içinde en geniş kitleyi oluşturan, sağlık verisinin üretilmesinden, kullanımı ve transferine kadar geçen sürede aktif olan, yoğun sağlık bilgi üreticileridir. Hemşirelik verisinin toplanması, verinin doğru, güvenilir bir şekilde depolanması ve verinin istenen yere iletilmesinde bilgi sistemlerini kullanılması önemlidir. Günümüzde hemşirelerden güvenli, yeterli, kaliteli ve çağdaş sağlık bakımını yüksek teknolojik ve dijital bir ortamda sunmaları beklenmektedir.

Tıp Enstitüsü'nün (Institute of Medicine-IOM) yayınladığı raporda, sağlık profesyonellerinin beş alanda yetkin olmalarının önemi vurgulanmıştır. Buna göre, sağlık profesyonellerinin hasta merkezli bakım, kanıta dayalı uygulama, disiplinler arası ekip üyesi olma, kalite geliştirme ve bilişim alanlarında yetkin olmaları önerilmektedir. Bu rapor, hemşirelik eğitiminin geliştirilmesinde bir kilometre taşı olmuştur. Raporda, hemşirelerin, hızla büyüyen sağlık bilgi teknolojileri dünyasında uygulamalarını güncel tutmaları ve teknolojinin hızlı dönüşümüne uyum sağlamalarının gerekliliği ele alınmıştır. Bu noktada, hemşirelerin öncelikle kendi bilişim becerilerinin farkında olmaları gerektiği belirtilmiştir.

Yaşlanan nüfus, kronik hastalıkların artışı, pandemi, küresel kaynakların azalması, bireysel sağlık beklentilerinin değişmesi ve dijitalleşme sağlık sektörünü şekillendiren önemli özelliklerdendir. Bilişim teknolojileri ve sağlık altyapısının yaygınlaşmasıyla hastanelerin yakında tele platformlara dönüşeceği ve tüm sağlık işlemlerinin mobil araçlarla sunulacağı, yatış oranı ve süresinin azalacağı, evde bakım ve izlem hizmetlerinin dahada ön plana çıkacağı belirtilmektedir. Bu noktada, sağlık sektöründe inovatif gelişmelerin daha da hızlanacağı söylenebilir. Nitekim ulusal düzeyde yapılan inovatif gelişmeler arasında HBS, e-Nabız, AHBS, MİZ (Mekansal iş zekası-sağlık bilgilerinin coğrafi konumlar göre analiz), MHRS, ESİM (Engelsiz sağlık iletişim merkezi-işitme engelli kişilerin sağlık hizmetlerine ulaşımı için), HSYS (Halk Sağlığı Yönetim Sistemi-kayıt-takip ve raporlama platformu), FİTAS (Filyasyon ve izolasyon takip sistemi), HES, RUHSAD (Ruh sağlığı destek sistemi), tele tıp ve tele radyoloji sıralanabilir.

Halk Sağlığı Hemşireliği alanındaki inovatif gelişmeler, eğitim ve uygulama alanlarına önemli katkı yapmıştır. Hemşirelik bilişimi, sanal simülasyon uygulamaları, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, projektörler, akıllı tahtalar, bilgisayar ve simülasyon laboratuvarları gibi gelişmiş eğitim teknolojilerinin yoğun kullanımı, kanıt temelli eğitim ve uygulama yaklaşımı, uzaktan eğitim, e-öğrenme, online eğitim ve interprofesyonel eğitim gibi özellikler, halk sağlığı hemşireliği eğitiminde yapılan inovatif gelişmeleri yakından etkilemiştir. Halk sağlığı hemşireliği uygulamasına yönelik olarak ise, elektronik sağlık kayıtları, mobil sağlık (mHealth) uygulamaları, tele-sağlık ve uzaktan hasta izleme çözümleri, sağlık alanında kullanılan robotlar ve nesnelerin interneti inovatif gelişmeleri etkileyen ve inovatif ürünler olarak kullanılan özelliklerdendir. Bununla birlikte, sağlık risk iletişiminin artırılmasında, riskli davranışların önlenmesinde, SYBD için motivasyonu artırmada, sağlık davranışları için eyleme geçiriciler (cues to action) olarak, sağlığı koruyan ve geliştiren yeni davranışların kazandırılmasında, medya, sosyal medya, e Sağlık, mobil teknolojiler, akıllı telefon yada biyosensörler ile davranış değişimini amaçlayan mesajlar yada videolar (mHealth) halk sağlığı hemşireliği uygulamalarında sıklıkla kullanılan inovatif yaklaşımlardır.

Özetle, sağlık çalışanlarının ve hemşirelerin değişen ve dönüşen dünyaya ayak uydurmaları ve dijital dönüşüme adapte olmaları önemlidir. Hemşirelik eğitiminde, uygulamalarında ve iş süreçlerinde dijital sağlık uygulamalarının kullanımını özendirilmelidir. Hemşirelik fakültelerinde, hemşirelik bilişimi, dijital teknolojiler ve yenilikçilik (inovasyon) dersleri verilmeli, hemşireler çağdaş bakım ortamlarına daha iyi hazırlanmalıdır. Ulusal düzeyde halk sağlığı hemşireliği bilgisini içeren Omaha Sistemi ve sistemi temel alan yazılımların halk sağlığı hemşireliği eğitiminde, uygulamasında ve araştırmalarında kullanımı artırılmalıdır. Hemşirelik eğitiminde ve uygulamasında

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

inovasyon kültürünün oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması teşvik edilmelidir. İnovatif düşünceyi besleyen bir ekosistem oluşturulmalıdır. İnovatif çabaların ulusal nitelikte bütünleşik bir stratejiyle hayata geçirilmesi önemlidir. Ülkemizde TÜBİTAK gibi kurumlarda AR-GE yatırımlarının artırılması, yaygınlaştırılması, bir yandan da özel şirketlerin AR-GE yatırımlarının teşvik edilerek inovasyon ve teknolojik gelişmenin katalizörü olması sağlanmalıdır. Bu noktada yenilikçi ekosistemler kurulması için akademisyenler ortak projelerde görev almalıdır. Özellikle doktoralı hemşire araştırmacıların sayısı artırılmalı ve daha fazla yayın, patent ve yeni ürünlerin üretilmesi ve yenilikçilik kültürünün yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Sık Kullanılan Kaynaklar

1. Muz FNÖ, Kılınç A, Önsüz MF. COVID-19 Pandemisinde Yapay Zekanın Kullanımı. ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi. 2020;5(COVID-19 Özel Sayısı):178-83.
2. Şengün H. Sağlık Hizmetleri Sunumunda İnovasyon. Med Bull Haseki 2016; 54:194-8
3. Choucair et al. A Bright Future: Innovation Transforming Public Health in Chicago. J Public Health Management Practice, 2015, 21(1 Supp), 49-55.
4. DiClemente et al. Need for Innovation in Public Health Research. AmJ PublicHealth.2019; 109:117-120
5. Harrington L. Technology and the Digitization of Health Care. AACN Advanced Critical Care, 25, 1, 15-17
6. Ren et al. The application of digital technology in community health education. Digital Medicine, 2015, 1,1
7. Çetin B, Eroğlu N. Hemşirelik Bakımında Teknolojinin Yeri ve İnovasyon. Acta Medica Nicomedia. 2020,3,3,120-126.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

COVID-19 SÜRECİNDE YAŞLI SAĞLIĞI

Prof. Dr. Sevgisun Kapucu

Pandemi; dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklardır. İnsanlık tarihinde yaşamı olumsuz etkileyen üç temel sorun; Salgınlar, Savaşlar ve Kıtlıklardır.

Gelişmiş toplumların inancına göre savaş ve kıtlıklar önlenemez olgulardır, salgınlar ise erken müdahale ve koruyucu önlemler ile başedilebilir sorunlardır. Covid-19 pandemisinin başlangıcı Aralık 2019'da Çin'in Wuhan şehrinde viral kökenli ölümcül pnömoni vakaları görülmesiyle ortaya çıkmıştır

11 Mart 2020 tarihinde DSÖ tarafından pandemi olarak ilan edildi. Pandemi nedeniyle dünyada yaklaşık 2 milyon insan hayatını kaybetti (Ocak 2021) ve insan hayatında çok ciddi fiziksel, sosyal, psikolojik ve ekonomik sıkıntılar yaşanmaya başlandı.

Dünya genelinde 65 yaş ve üstü bireyler "yaşlı nüfus" olarak tanımlanmaktadır (DSÖ). Sağlık alanındaki gelişmiş uygulamalar, teknolojinin ilerlemesi ve bulaşıcı hastalıkların kontrol altına alınmış olması sayesinde dünyada ve ülkemizde yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Nüfus sayımlarına göre 2019 yılı için dünya nüfusunun yaklaşık 7,5 milyar, yaşlı nüfusun ise 700 milyon olduğu saptandı. Ülkemizde Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2019 itibarıyla %9,1'dir (TÜİK). COVID-19 tanısı ile hastaneye yatış oranlarının yaşla birlikte arttığı, 20 ila 29 yaş için %1, 50 ila 59 yaş için %4 ve 80 yaşından büyükler için %18 olduğu raporlanmıştır.

Pandemide Risk Grupları

- 65 yaş ve üstü bireyler
- Komorbid hastalığı olanlar
- Kronik hastalığı olanlar (HT, KAH, Kanser, DM, SVO, KOAH vb)
- Huzurevinde veya uzun süreli bakım tesisinde yaşayanlar
- Kronik akciğer hastalığı olan veya orta/şiddetli astımı olanlar
- Komplikasyonları olan kalp hastalığı olanlar
- Kanser tedavisi de dahil olmak üzere immün yetmezliği olanlar
- Şiddetli obezite (vücut kitle indeksi [(VKI) ≥ 40])

Neden Yaşlılar Riskli Grup

- Tüm sistemlerinde fizyolojik değişimleri var
- Fonksiyon kayıpları
- En az bir tane kronik hastalığı var (HT, KAH, DM vb)
- Komorbiditeleri yüksek (yandaş hastalık sayısının fazlalığı)
- İmmün sistemleri daha zayıf
- Enfeksiyona yatkınlıkları yüksek
- Geçirilen enfeksiyon durumunda mortalite oranları yüksek
- Sekonder enfeksiyon oranları yüksek
- Semptomları atipik (sepsiste ateş yükselmeyebilir)
- Hemoostatik dengelerinin bozulma riski yüksek-geri dönüş zor
- Ölümünün %95 inden fazlası 60 yaşından büyüklerde meydana gelmiştir.

Covid-19 Mortalitesi

Büyük sayıda vaka içeren çalışmalarda, COVID-19 vakalarının %81'i hafif semptomlarla hastalığı geçirirken, %14'ünde hastalık seyri ciddi ve %5'inde ise organ yetmezliklerine bağlı yoğun bakım yatışı ihtiyacı doğmaktadır. Ancak kardiyovasküler hastalığı (%10.5), diyabet (%7), kronik solunum hastalığı (%6), hipertansiyon (%6) ve kanser (%6) hastalarında bu oran daha yüksektir. Solunum yetmezliği, septik şok veya çoklu organ fonksiyon bozukluğu gelişen hastalar için ise ölüm oranı %49'dur. Yaşlı hastalarda vaka-ölüm oranı 60-69 yaş: %3,6; 70-79

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

yaş: %8; ≥80 yıl: %14.8 olarak bildirilmiştir.

Çin'de yeni corona virüs nedeniyle pnömöni tanısı alan 1099 hastanın %27'sinin 60 yaş ve üstündeki hastalardan oluştuğu

Geniş çapta yapılmış başka bir araştırmada 4021 vakanın %26.2'sinin 60 yaş ve üstünde olduğu; 60 yaş üstü bireylerin ölüm oranları %5.3 iken, 60 yaş altı kişilerde %1.4 olduğu
İtalya'da (yaşlı oranı %23) COVID-19 ölümlerinin %89'unu 70 yaşın üzerindeki yaşlıların oluşturduğu bildirilmektedir.

Covid -19 pandemisinde yaşlılar daha kırılgan ve mortalitesi yüksek grubu oluşturmaktadır.
Yaşlıda Covid-19 Belirtileri ve Yaşanan Sorunlar

COVID-19 hastalığının yaşlılarda görülen belirti ve bulguları gençlerle benzer özellikler göstermekte olup bazı noktalarda ayrılabilmektedir;

- Genel belirtileri arasında ateş, öksürük ve dispne
- Ciddi vakalarda; pnömöni, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, tomografide buzlu cam görüntüsü ve semptom kalınlaşmaları, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm görülebilmektedir.
- Yaşlıda görülebilecek atipik bulguların iyi gözlenmesi gerekir (ateş, hipotansiyon, enfeksiyon, sepsis, nötropeni yada lökositoz)
- Tromponin yüksekliği (MI)
- Hipostatik pnömöni (sekresyon birikimi)
- Pıhtılaşma bozukluğu- DIC (Dissemine İntravasküler Koagülasyon), DVT (derin ven trombozu)
- Doku perfüzyon bozukluğu
- Renal yetmezlik
- Kalp yetmezliği
- KC fonksiyon testlerinde bozulma
- Çoklu organ bozukluğu
- Deliryum
- Anksiyete ve ölüm korkusu
- Bilişsel fonksiyonlarda bozulma (sosyal izolasyon ve immobilizasyon)

Bakım yönetiminde hemşireler için öneriler

- Salgınla mücadele edilen bu süreçte yaşlı hastanın bir bütün olarak ele alınması ve sadece bedensel ihtiyaçları değil sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının da olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.
- Hava yolu açıklığının sürdürülmesi ve oksijen tedavisi
- Ventilatörde hasta takibi (VIP önlenmesi)
- Anksiyete ve Deliryum yönetimi (yoğun bakım üniteleri)
- Kapsamlı Geriatrik değerlendirme yapılması
- Psikolojik destek
- Sık sık pozisyon değişikliği (basınç ülserleri) ve erken mobilizasyon
- Terapötik iletişim teknikleri
- Taburculuk eğitimi

Pandemide Yaşlı Dostu Önlemler

- Yaşlı bireylerin karşılanmamış psikolojik, sosyal veya işlevsel ihtiyaçlarının takip edildiği bir sistem kurmak önemlidir (Yaşlı dostu hastane modelleri)
- İnfeksiyondan korumak adına yaşlılara maske, doğru mesafe ve hijyen konusunda eğitim verilmesi, öneminin sık sık vurgulanması (yaşlılara özel bir telefon hattı -Alo Psikososyal Destek Hattı- kurulmuştur).
- Agresif Sosyal izolasyon tekniklerinin uygulanmaması
- Tele tıp ağının genişletilerek kırılgan yaşlılara acil durumlarda ve rutin kontrollerde ulaşması
- Evde yaşlı izlemlerinin arttırılması ve sistem içine entegre edilmesi-erken uyarı sistemleri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

- Yaşlı bireylerin karşılanmamış psikolojik, sosyal veya işlevsel ihtiyaçlarının takip edildiği bir sistem kurmak önemlidir (Yaşlı dostu hastane modelleri)
- İnfeksiyondan korumak adına yaşlılara maske, doğru mesafe ve hijyen konusunda eğitim verilmesi, öneminin sık sık vurgulanması (yaşlılara özel bir telefon hattı -Alo Psikososyal Destek Hattı- kurulmuştur).
- Agresif Sosyal izolasyon tekniklerinin uygulanmaması
- Tele tıp ağının genişletilerek kırılgan yaşlılara acil durumlarda ve rutin kontrollerde ulaşması
- Evde yaşlı izlemlerinin arttırılması ve sistem içine entegre edilmesi-erken uyarı sistemleri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SAĞLIKLI BİR TOPLUM İÇİN BUGÜNDEN YARINA GÜÇ BİRLİĞİ

Prof. Dr. Zuhal Bahar

Sağlık ne varıl, ne de yoksul, ırk, millet, din ayrımı yapmaksızın bir 'İNSAN HAKKI'dır. Sağlıklı toplum; yalnız beden ve ruhsal yönden değil, 'SOSYAL' yönden tam bir iyilik halinde olan toplumdur. Sağlıktaki eşitsizliklerin giderilmesi ve toplumun sağlık düzeyinin düzeltilmesi sadece sağlık hizmetleri alanında yapılacak düzeltmelerle gerçekleştirilmez. Ekonomik, sosyal ve siyasal ilişkiler de; dezavantajlı toplumsal sınıflar lehine değişiklik yapılmadan sağlıktaki eşitlik ve toplumsal gelişme mümkün değildir. Bu sunumda, Sağlıktaki eşitsizlikte makro ve mikro düzeyler üzerinde durulmuştur. 1970_1980 döneminde Dünya'da yeni siyasal dengeler, değişen makro ekonomik politikalar sosyal devletin yıkılışına neden olmaktadır. Ülkemizde bu değişimlerden etkilenmiş olup, 1961 Anayasamızdaki Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşamasını sağlamakla görevlidir' yaklaşımından 1981 Anayasasında vazgeçmiştir. Böylece Dünya'da ve Ülkemizde; ana ölümlerinde, bebek ve çocuk ölümlerinde, doğuştan beklenen yaşam umudu ve sanitasyon açısından çok büyük eşitsizlikler meydana gelmiştir. Bir diğer sonuç ise YOKSULLUK'tur. Zengin kuzey ülkeler daha zenginleşirken, güney ülkeler daha da yoksullaşmaktadır. Eşitsizliğini en güzel açıklamakta olup, zengin ülkelerde 0.20 iken, ülkemizde 0.44, daha yoksul ülkelerde ise 0.69'a dek çıkmaktadır. Ayrıca kültür ve din de toplumların yaşantısını olumlu ve olumsuz etkilenmekte, bozduğumuz çevre koşulları da ciddi hastalıklara neden olmaktadır. Savaşlara harcanan paralar toplumun sağlığı için harcanacak olsa, sağlıklı toplumlara kavuşmak gerçekleşirdi. Güncel Dünyayı her yönüyle etkileyen Covid_19'da da politik yanlışların sonuçlarını yaşamaktayız. Örneğin Amerika' Trump ve İngiltere'de B: Johnson'un hastalığı dikkate almaması ülkelere çok ciddi zarar vermiştir. Ülkemizde de covid_19'a ilişkin hastalık ve ölümlerin yüksek olması ve çok sayıda sağlık personelinin kaybı ciddi boyutdadır. Oysa bu hastalıktan Küba'da toplam can kaybı sadece 85'dir. Tayvan, Almanya ve Yeni Zelanda'da yönetimler kadın olup, covid sürecini başarıyla yönetmişlerdir. Toplumun savunucusu hemşirelerin yaptıklarını örnek olarak Kanada hemşireler derneği eşitsizliğin giderilmesi ve sağlıklı toplumlar için ciddi mücadele vermekte, aynı zamanda da hemşireleri lider yetiştirecek programlar yürütmektedir. Türk Hemşireler Derneği de eşitsizlik ve covid karşı mücadelede tüm örgütlerde birlikte güç birliği yaparak 'TOPLUMLARIN SAĞLIKLI NESİLLER' olmaları için gereken çalışmaları yürütmektedir.

2. Uluslararası 3. Ulusal
Halk Sağlığı Hemşireliği
Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National
Public Health Nursing
Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-001

Öğrencilerde Mesleki Güdülenmenin ve Temel Psikolojik İhtiyaçların, Akademik Erteleme Davranışıyla İlişkisi

Aslı Memiş¹, Zeliha Karapelit²

¹Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Amasya

²Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Ana Bilim Dalı, Amasya

Amaç: Araştırma; üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı üzerinde mesleki güdülenme ve temel psikolojik ihtiyaçların rolünü araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Mart- Ağustos 2020 tarihleri arasında, Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencilerinde yapılmıştır. Örneklem seçimine gidilmeyerek çalışmaya katılmayı kabul etmeyen öğrenciler ve pandemi sürecinde uzaktan eğitim nedeniyle mesleki alan uygulama deneyimi yaşayamayan, mesleki güdülenmenin değerlendirilmesi için erken olduğu düşünülen birinci sınıf öğrencileri dışındaki tüm evren çalışmaya dahil edilmiş olup çalışmanın örneklemini 238 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın yapılabilmesi için kurum izni ve etik kurul onayı (15386878-044) alınmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Akademik Erteleme Ölçeği (AEÖ), Güdülenme (Motivasyon) Kaynakları ve Sorunları Ölçeği (GKS) ve Temel Psikolojik İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği (TPIÖ) kullanılmıştır. İstatistiksel analizler NCSS 2007 programı kullanılarak yapılmıştır. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistikler, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk testi ve grafiksel değerlendirmeler, t Test, Mann Whitney U testi, One-way Anova Test, Bonferroni test, Kruskal Wallis test ve Bonferroni Dunn testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %92,9'u kadın, %7,1'i erkek, %63,9'u hemşirelik, %36,1'i ebelik bölümü öğrencisi olup yaş ortalaması 20,76±2,18 idi. Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği toplam puanı ortalama 77,60±10,93, güdülenme kaynakları ve sorunları ölçeği toplam puanı ise ortalama 4,14±0,55 olarak saptanmıştır. Akademik Erteleme ölçeği toplam puanı ortalama 66,65±13,27 olarak saptanmıştır. Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği toplam puanı ile akademik erteleme ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı zayıf ilişki saptanmıştır (r=0,330; p=0,001; p<0,01). Akademik erteleme ölçeği toplam puanı ile güdülenme kaynakları ve sorunları ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı orta düzeyde ilişki saptanmıştır (r=0,538; p=0,001;p<0,01). Temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği toplam puanı ile güdülenme kaynakları ve sorunları ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı orta düzeyde ilişki saptanmıştır (r=0,515; p=0,001;p<0,01). Kadınların toplam akademik erteleme puanları, erkeklerden daha yüksektir (p=0,022;p<0,05).

Sonuç: Mesleki güdülenmenin ve temel psikolojik ihtiyaçların akademik erteleme ile ilişkili olduğunu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik erteleme, mesleki güdülenme, psikolojik ihtiyaçlar

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-002

Cinsiyet Eşitsizliğini Arttıran Bir Faktör Olarak Covid-19 Pandemisi

Sevda Yıldırım, Merve Mert Karadaş, Çiğdem Yücel Özçırpan
Hacettepe Üniversitesi

Giriş-Amaç: COVID-19'dan kaynaklanan acil durumun kadınlar üzerinde birçok etkisi bulunmaktadır ve cinsiyet eşitsizliğini daha da derinleştirmektedir. Bu derlemede amaç, covid-19 pandemisinin kadın sağlığı üzerine etkisini incelemek ve bu konuya dikkat çekmektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma derleme niteliğinde olup, konuyla alakalı güncel literatür taranarak derlenmiştir.

Bulgular: Küresel olarak kadınlar erkeklere göre daha yoksuldur ve Covid-19 pandemisine bağlı olarak ortaya çıkan kriz işgücü piyasasında kadınları daha çok etkilemiştir. Ülkemizde yapılan bir çalışma sonucuna göre pandemi döneminde kadınların işgücü piyasasına katılım oranı erkeklere göre daha fazla düşmüştür ve işini kaybeden ve evden çalışan kadın sayısı da erkeklere göre daha fazladır. İşsiz kalma ya da evden çalışma gibi nedenlere bağlı olarak pandemi kadınların iş yükünde de artışa neden olmuştur. Eğitimin uzaktan devam etmesi nedeniyle çocukların bakım ihtiyacının artması ve evde bakıma ihtiyacı olan bireylerin varlığı da kadınların iş yükünü artmaktadır. Sosyal izolasyonla birlikte kadınların sağlık hizmetleri ve şiddetin önlenmesine ilişkin hizmetlere erişiminin sınırlı olması sonucu kadınların şiddete maruz kalma oranları da artmaktadır. Tüm bu durumlar kadınların sağlık düzeylerini erkeklere oranla daha fazla etkilemektedir. Özellikle cinsel ve üreme sağlığı hizmetleri ile ilgili ihtiyaçlarda artış olmuştur. Bu hizmetlerdeki yetersizliklere bağlı olarak modern kontraseptif yöntemlere erişimin yetersiz olması, maternal mortalite ve morbidite, adölesan gebelik ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyon oranlarında artış olması muhtemeldir. Bu dönemde ortaya çıkan gebelikler, hem kadın hem de fetus için beraberinde daha fazla riskleri getirmektedir. Yaşlı kadınların erkeklere göre kendilerini izole etme olasılıklarının daha düşük olması ve birlikte yaşama durumları da covid-19'a bağlı morbidite ve mortalite oranlarını arttırmaktadır.

Sonuç: Pandemi hem erkek hem de kadınları ciddi boyutta ve olumsuz olarak etkilemiştir. Fakat kadın ve erkek üzerindeki etkileri eşit derecede değildir ve var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin daha da derinleşmesine yol açmıştır. Bu durum, müdahale planlarının toplumsal cinsiyete duyarlı olması ve kadınların daha fazla etkisi altında oldukları durumların üzerinde durulmasını gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-003

Bir Devlet Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Psikolojik Sağlımlıkları ve Etkileyen Faktörler

Burcu Kabil¹, İlknur Aras², Kamer Gür³

¹Medipol Mega Üniversite Hastanesi, İstanbul

²Kartal Lutfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul

³Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Sağlık ekibinin öncül ve ilk ulaşılan eli olan hemşirelerin psikolojik sağlımlıklarını öğrencilikten itibaren oluşturmaları ve geliştirmeleri hem kendi sağlıkları hem de hizmet sundukları bireylerin sağlığı açısından önemlidir. Bu araştırmanın amacı, bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin psikolojik sağlımlıklarını ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan araştırmaya, bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında okuyan 594 öğrenci dâhil edilmiştir (N=960). Katılım oranı %61,87'dir. Veriler, Birey Tanıtım Formu ve Connor-Davidson Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (CD-RISC) ($\alpha=0.92$ 'dir. min=0, max=100) kullanılarak çevrimiçi olarak toplandı. Etik kurul, kurum ve kişilerden izin alındı (31.10.19/ 106). Tanımlayıcı istatistikler, ANOVA ve Independent Sample t Testi kullanıldı. $p<0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Öğrencilerin %83,8'i kadın, %16,2'si erkektir. %28,28'i 1.sınıf, %19,86'sı 2.sınıf, %18,68'i 3.sınıf, %33,16'sı 4.sınıftır. Katılımcıların psikolojik sağlamlık puan ortalaması $64,2\pm 15,77$ 'dir (min=8, max=100). Alt boyut puanları ise tinselliğe eğilim ($\bar{x}: 10.67\pm 2.78$), olumsuz duyguları hoş görebilme ($\bar{x}: 13.27\pm 4.46$), kişisel yeterlilik ($\bar{x}: 40.31\pm 10.04$)'dir. Öğrencilerin %82,3'ünün psikolojik sağlamlık puanı ortalamadan yüksektir. Katılımcıların psikolojik bir rahatsızlığının olması ($t=-3,57$; $p=0,00$), gençlik merkezi veya bir kulübe üye olması ($t=3,38$; $p=0,00$), bölümü/mesleği sevme durumu ($t=5,58$; $p=0,00$) ile CD-RISC toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Psikolojik rahatsızlığa sahip olan öğrencilerin, gençlik merkezi veya bir kulübe üye olmayanların ve bölümü/mesleği sevmeyenlerin psikolojik sağlamlık puanı daha düşüktür ($\bar{x}: 52,86\pm 19,57$, $\bar{x}: 62,44\pm 15,05$, $\bar{x}: 57,14\pm 16,96$).

Sonuç: Bu çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin psikolojik sağlımlıkları iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Bu bulgulara dayanarak önerilerimiz şöyledir; öğrencilerin sosyal kulüplere üye olması ve aktif katılımı teşvik edilmelidir. Özellikle psikolojik bir hastalığı bulunan, risk altında olan ve bölümü sevmediğini hisseden öğrenciler erken dönemde tanımlanmalı ve bu öğrencilerin mezun olmadan psikolojik sağlamlığı artırıcı girişimler planlanmalı, danışman desteği ve izlemi oldukça sıkı tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Hemşirelik öğrencisi, Psikolojik sağlamlık, Adölesan Sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-004

Ergenlerde Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliği (ESOÖ)

Ceren Akdeniz¹, Melek Ardahan²

¹Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim dalı

²İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Hemşirelikte Yönetim Anabilim dalı

Giriş ve Amaç: Ergenlerin doğru ve güvenilir sağlık bilgileriyle donatılmaları hayati önem taşımaktadır. Yaşam boyu sağlıklı davranışlarını sürdürebilmeleri yeterli sağlık okuryazarlık düzeyi ile gerçekleşebilmektedir. Bu araştırma, "Ergenlerde Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (ESOÖ)"nin Türkçe formunun dil uyarlaması, geçerlik ve güvenirliliğini değerlendirmek amacıyla metodolojik olarak planlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, Şubat- Haziran 2018 tarihleri arasında Konak İbn-i Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Betontaş Anadolu Lisesi'nde okuyan 440 öğrenci ile yürütülmüştür. Ergenlerde Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinin dil geçerliliğinde çeviri ve geri çeviri yöntemi kullanıldı. Ölçeğin içerik ve kapsam geçerliliğini değerlendirmek üzere Kapsam Geçerlik İndeksi kullanıldı (KGİ:1.00). Uzman görüşleri sonrasında Kendall Uyum Katsayısı (Kendall's W=0.101) hesaplandı. Ölçeğin güvenirliliğine yönelik, madde toplam korelasyonu, Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısı, Independent Sample T-Test, test-tekrar test analizi yapılmıştır. Bilinen gruplar geçerliği yapılırken, multivariate anova; her faktör içerisindeki grupların farkları için Tukey HSD istatistiği; etki büyüklüğü ise Partial Eta Squared değerleri ile hesaplanmıştır. Ölçeği geliştiren Ghanbari ve ark. (2006)'nden, İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden ve Uşak Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan gerekli yazılı izinler alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %67,3'ü kız, %32,7'si ise erkektir. Ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi yapılmış, verilerin faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı=0,90 ve Bartlett Küresellik Testi=8,401, p=0,000 ile tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.93 olarak bulunmuştur. Faktör analizinde toplam varyansın %55,40'nı açıklamaktadır ve faktör yükleri 0,30-0,93 arasında değişmektedir. Test tekrar test güvenirlilik katsayısının 0.91 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca ölçeğin madde toplam korelasyonları 0.10-0.60 arasında değişmektedir.

Sonuç: Bu sonuçlara göre, ESOÖ'nün Türk toplumu için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Geçerlik, Güvenirlilik, Sağlık Okuryazarlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-005

Üniversite Öğrencilerinin Sağlık İnanç Modeli Temelli Bisiklet Kaskı Tutumu ve Tutumla İlişkili Faktörlerinin Belirlenmesi

Eda Kılınc, Asiye Kartal

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye

Amaç: Bisiklet kazalarından kaynaklanan yaralanma riskini en aza indirmek için koruyucu ekipman (kask, dizlik, vb.) kullanmak önemlidir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bisiklet kaskı tutumları ve tutumları ile ilişkili faktörleri ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu kesitsel çalışma 2019 şubat-haziran tarihleri arasında Türkiye'nin batısında bir devlet üniversitesinin hemşirelik ve psikolojik danışmanlık rehberlik bölümünde yürütülmüştür (N= 1080). Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyip evrenin tamamına ulaşılacak hedeflenmiştir (n= 799, yanıt oranı= %73,9). Araştırmada veri toplama aracı olarak sosyo-demografik soru formu ve Sağlık İnanç Modeli (SİM) Temelli Bisiklet Kaskı Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veriler yüz yüze olacak şekilde sınıf ortamında toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, t-testi, One-way Anova ve Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada katılımcıların yalnızca %10,4'ü bisiklet kullanırken kask taktığını belirtmiştir. Öğrencilerin kask takmama nedenleri incelendiğinde %56,9'unun bisiklet kasklarının gereksiz olduğunu düşünmesi ve %45,1'inin ise kaskların rahatsızlık verdiğini belirtmesidir. Öğrencilerin SİM temelli yaralanma ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde en yüksek Duygusal Yararlar ($4,86 \pm 0,83$) alt boyutundan ve en düşük Medya ($2,09 \pm 1,03$) alt boyutlarından puan almışlardır. Bisiklet kaskı takan öğrencilerin, giymeyen öğrencilere göre sağlık inançları daha yüksektir ($p < .001$). Bisiklet kaskı takan öğrencilerin duygusal yarar ve çocuklukta ebeveyn kuralları alt boyut puanları kask takmayanlara göre anlamlı olarak daha yüksek iken maliyet ve konfor engelleri alt boyut puanları daha düşüktür ($p < .001$). Çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin hem bisiklet kaskına yönelik inançların hem de kask takma davranışının, cinsiyet, bisiklet kaskı hakkındaki kötü düşünceler (gereksiz, rahatsız edici, pahalı ve gülünç), bisiklet kullanma sıklığı gibi bazı faktörlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Zarar dışı algılananlar, Duygusal yararlar, Kişisel gösteriş ve rahatsızlık engelleri, Aile ve arkadaşlar ve Çocuklukta ebeveyn kuralları, kask kullanımının en güçlü yordayıcıları olduğu belirlenmiştir ($p < .001$).

Sonuç: Kask kullanımının teşvik edilmesinde öncelikle algılanan engelleri azaltmaya ve eyleme geçirici ipuçlarını artırmaya odaklanması gerektiğini göstermektedir. Bu çalışmanın, bisiklet kaskı kullanımını artırmada gelecek çalışmalara rehberlik etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bisiklet kaskları, sağlık inancı, tutum, yaralanmalar, yol güvenliği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-006

Adölesanlarda Ağrı Deneyimleme ve Analjezik Kullanma Sıklığı

Gülbahar Çelik, Meryem Öztürk Haney

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Çalışmanın amacı adölesanlarda ağrı (baş ağrısı, karın ağrısı, sırt ağrısı) ve analjezik kullanım sıklığını belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı türdeki çalışma İzmir il merkezinde yürütülmüştür. Örneklemi 7,8,9,10 ve 11. sınıflara devam eden 958 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada veriler literatür incelemesi sonrasında oluşturulan Tanıtıcı Soru Formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Etik kurul ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Katılımcı adölesanların %61.3 (n=587)'ü kız, yaş ortalaması 14.06 ± 1.41 ve %24.3'ü (n=233) 9. sınıfta idi. Adölesanların %20.0'si (n=192) haftada bir defadan fazla baş ağrısı, %11.0'i (n=105) haftada bir defadan fazla karın ağrısı, %14.9'u (n=143) haftada bir defadan fazla sırt ağrısı deneyimlediklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %9.2'si (n=88) haftada bir defadan fazla baş ağrısı nedeniyle analjezik kullandığını, %3.9'u (n=37) haftada bir defadan fazla karın ağrısı nedeniyle analjezik kullandığı, %1.8'i (n=17) haftada bir defadan fazla sırt ağrısı nedeniyle analjezik kullandığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışma bulguları adölesanların baş ağrısını daha fazla deneyimlediklerini ve en fazla baş ağrısını gidermek için analjezik kullandıklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, analjezik, baş ağrısı, karın ağrısı, sırt ağrısı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-007

Adolesanların Sağlığı Geliştirme Davranışları ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Meltem Özcan, Tuncay Polat, Betül Alkan Polat
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Amaç: Bu çalışma adolesanların sağlığını geliştirme davranışları ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı olarak yapılan araştırma, Ekim 2020-Kasım 2020 tarihleri arasında Erzincan İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bir lisede gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini belirtilen okulda öğrenim gören tüm öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemeye yöntemine gidilmemiştir ve çalışmaya katılmayı kabul eden tüm öğrenciler (n:300) çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma verileri, Kişisel Bilgi Formu ve Adolesan Sağlığını Geliştirme Ölçeği (ASGÖ) kullanılarak online ortamda veri toplama formları oluşturularak toplanmıştır. Çalışmada etik ilkelere bağlı kalmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan adolesanların %70'inin kadın olduğu, %35'inin maddi durumunu iyi olarak belirttiği, %23'ünün 10. Sınıfa gittiği, %40'ünün annesinin lise mezunu olduğu, %48'inin babasının lise mezunu olduğu, %94'ünün herhangi bir kronik hastalığının olmadığı belirlenmiştir. Adolesanların sağlığı geliştirme puan ortalamasının 142.60±.21.67, kendini gerçekleştirme alt puan ortalamasının 37.67±.6.51, sağlık sorumluluğu alt puan ortalamasının 57.48±.8.81, egzersiz alt puan ortalamasının 12.27±.3.81, sosyal destek alt puan ortalamasının 13.85±.3.47, stres yönetimi alt puan ortalamasının 10.40±.2.68, beslenme davranışı alt puan ortalamasının 10.90±.2.47 olduğu bulunmuştur. Cinsiyet ile egzersiz alt boyutu arasında anlamlı düzeyde fark olduğu görülmüştür (p<0.05). Erkeklerin egzersiz alt boyut toplam puanlarının kadınlarinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır (p<0.05). Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile sağlık sorumluluğu, egzersiz ve ASGÖ toplam puanları arasında anlam düzeyde fark olduğu bulunmuştur (p<0.05). Katılımcıların baba eğitim durumu ile kendini gerçekleştirme, sağlık sorumluluğu, beslenme davranışı ve ASGÖ toplam puanları arasın anlamlı derecede fark olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Adölesanların sağlığını geliştirmeye yönelik adölesan ve ebeveynlerine, stres yönetimi ve beslenme davranışına yönelik eğitimler verilmelidir. Adölesanların sağlık sorumluluğu, stres ile baş etme yöntemleri, egzersiz yapma ve beslenme konularında desteklenmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adolesan, Sağlığı geliştirme davranışı, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-008

Adölesanlarda Stres, Anksiyete ve Depresyon Düzeyleri

Neslihan Köse¹, Sultan Ayaz Alkaya²

¹Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Yalova

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Adölesan dönem, bireyin gelişiminde özel bir dikkat ve önem gerektiren riskli ve benzersiz bir dönemdir. Dünya çapında, adölesan grubun %10-20'sinin ruh sağlığı sorunları yaşadığı, ancak bunların teşhis ve tedavi edilmediği tahmin edilmektedir. Yaşam stresi yüksek olan adölesanlarda alkol ve madde kullanımı, depresyon, anksiyete ve özkiyim sıklığının arttığı bildirilmiştir. Araştırmanın amacı adölesanlarda stres, anksiyete ve depresyon düzeylerinin ve ilişkili faktörlerin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma kesitsel tipte yapılmıştır. Araştırmanın evrenini bir il merkezindeki iki lisede öğrenim gören 350 lise son sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Gönüllü olan 118 öğrenci örnekleme alınmıştır. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği (DASS-42) kullanılarak toplanmıştır. DASS-42 ölçeği depresyon, anksiyete ve stres düzeyini ölçmek amacıyla Lovibond ve Lovibond (1995) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplam 42 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin toplam puanları her alt boyut için 0 ile 42 arasında değişmektedir. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı (2020-20), kurum izni ve öğrencilerden aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Adölesanların yaş ortalaması 17.14 (SS=0.34), %61.9'u kız öğrenciydi. Adölesanların annelerinin %34.7'sinin ilk okul mezunu, babalarının %35.6'sının lise mezunu olduğu, %35.6'sının annesinin, %80.5'inin babasının çalıştığı belirlenmiştir. Adölesanların %69.5'inin aile gelirinin gidere denk olduğu, çoğunun (%88.1) anne ve babanın sağ ve birlikte olduğu, %59.3'ünün akademik başarısının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerde stres prevalansının %72, anksiyete prevalansının %65.3 ve depresyon prevalansının %68.6 olduğu saptanmıştır. Kızlarda stres (OR=3.669, CI: 1.556-8.654), anksiyete (OR=3.336, CI: 1.460-7.622) ve depresyon (OR=2.581, CI: 1.145-5.816) riskinin erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Sonuç olarak, adölesanların çoğunun hafif düzeyden çok ileri düzeye olmak üzere değişen düzeylerde stres, anksiyete ve depresyon yaşadıkları saptanmıştır. Cinsiyetin stres, anksiyete ve depresyon için risk faktörü olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin stres, anksiyete ve depresyon düzeylerini azaltmaya yönelik solunum egzersizi, gevşeme egzersizleri, meditasyon, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler, zaman yönetimi gibi girişimlerin uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, anksiyete, depresyon, stres

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-009

Adölesanlarda Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Okul Sağlığı Hemşiresinin Rolü

Seda Cangöl Sögüt¹, Fatme Chousko Mehmet²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Dr.Öğr.Üyesi, Çanakkale

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale

Amaç: Bu çalışmada adölesanlarda akıllı telefon bağımlılığı ve okul sağlığı hemşiresinin rolünü ulusal ve uluslararası literatür doğrultusunda incelemek amaçlanmıştır.

Giriş: Akıllı telefonların yaygınlaşması ve aşırı kullanımı önemli bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir (1). Dünya'da akıllı telefon kullanma düzeyi %81'dir (2). Türkiye ise akıllı telefon/cep telefonu kullanma oranı 2019 yılında %98.7'dir (3). Akıllı telefon bağımlılığı, akıllı telefonların aşırı ve kontrolsüz kullanılarak kullanıcıların sosyal ilişkilerine zarar veren bir bağımlılık türü olarak açıklanmaktadır (4). Yaşadığımız teknoloji çağı özellikle ergen bireyleri etkileyerek, ergenlerin yaşam şekillerini ve sosyal ilişki kurma tarzlarının farklılaşmasına, yaşamlarının bu teknolojik dünya içerisinde hapsolmesine neden olmuştur (5). Nüfus yoğunluğu fazla olan ergen bireyler, yeni nesil teknolojik cihazlarla kuşatılmış bir ortamda büyüdükleri için bu araçların olumsuz etkilerine daha fazla maruz kalmakta ve özellikle teknolojik bağımlılıklara daha eğilimli hale gelmektedirler (6). Adölesanlarda akıllı telefon bağımlılığı obezite gibi sağlık sorunlarına yol açmaktadır (7). Akıllı telefon ile sosyalleşmeye ve yaşadığı sıkıntıları azaltmaya çalışan adölesan, aslında daha çok bireyselleşmektedir ve gerçek hayattan kopmaktadır (1). Adölesanların bütün zamanlarını ve dikkatlerini arkadaş ilişkilerine yönelmeleri onların derslere olan ilgilerinin azalmasına uyku kalitesinin bozulmasına, derslerinde verimsiz olmalarına, düşük akademik başarı ve depresyona sebep olmaktadır (8,9,10). Toplumun geleceği olan adölesanların en savunmasız oldukları sorunlardan biri olan teknolojik bağımlılıklara karşı korunması halk sağlığı açısından önem arz etmektedir (11,12). Okul sağlığı hemşireliği, öğrencilerin sağlığının geliştirilmesi, mevcut ve olası sağlık problemlerinin saptanarak gerekli girişimlerin planlanarak yapılması hususunda rol almaktadır (13). Bu doğrultuda okul sağlığı hemşiresi, internet bağımlılığı gibi halk sağlığı için tehdit oluşturan bir problemde risk gruplarının saptanması, sağlık taramalarının yapılması, neden olduğu sağlık sorunlarının belirlenmesi ve sorunların çözümünde önemli bir sağlık profesyoneli. Öğrencilere akıllı telefon bağımlılığının, sağlık risklerine karşı eğitim programları düzenleyebilir. Okul sağlığı kapsamında öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı riskinin belirlenmesinde, etiyolojik faktörler ve psiko-sosyal sorunlara yönelik epidemiyolojik çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Okul Sağlığı Hemşiresi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-010

Investigation of the Relationship Between Rational Drug Use and Healthy Lifestyle Behaviors of University Students

Ercan Çınar, Sinan Aslan, Nuriye Efe Ertürk, Peyda Baysal

Nursing Department, School of Health Science, Batman University, 72060 Batman /TURKEY

Objective: The aim of this research is to investigate the relationship between rational drug use and healthy lifestyle behaviours of university students.

Materials-Methods: This descriptive and cross-sectional study consisted of 1115 university students. In the collection of data, "Student Introduction Form", "Rational Drug Use Scale" and "Healthy Lifestyle Behaviors Scale" were used. Ethical approval was obtained from the Batman University Ethics Committee (26.11.2019- decision 2019/7.7). In addition, necessary legal permissions were obtained from the institution where the study was conducted and from the students. Descriptive statistics, number, percentage, correlation, independent t test and ANOVA test were used in the Statistical Package for Social Science (SPSS) 22.0 package software to analyse the data.

Results: The average age of the students is 21.31 ± 2.37 years, and their monthly drug expenditure is 142.63 ± 157.200 TL. 28.1% of the students were 3rd-year students, 59% of them were graduated from Anatolian high school, 59.6% of them were living with their nuclear family, 49.1% of them had an equal level of income and expenditure, 7.7% of them have not any chronic disease, 9% of them have regular medication. 57.8% of them had health insurance. The healthy lifestyle behaviors scale mean score of the students was 124.12 ± 21.37 and the rational drug use scale mean score was 33.65 ± 6.75 . A statistically significant difference was found between the students' class, income, and the total mean scores of the healthy lifestyle behaviour scale ($p < 0.05$). A statistically significant difference was found between the school type, family type and income status of the students and the total mean scores of the rational drug use scale ($p < 0.05$).

Conclusion: It is seen that the mean scores of the healthy lifestyle scale and the rational drug use scale in students are above the average level.

Keywords: Healthy lifestyle behaviors, Health behavior, Rational drug, University student

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-011

Adölesanlarda Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Yalçın Sağlam¹, Nuriye Yıldırım Şişman²

¹Düzce Üniversitesi Hastanesi, Düzce

²Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce

Amaç: Adölesanlar'da Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmaktır.

Gereç-Yöntem: Araştırma metodolojik tiptedir. Çalışmanın örneklemini Düzce il Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokul ve liselerden rastgele seçilmiş 12 okuldan 7, 8 ve 9. sınıfa giden ve ailesinden izin alınan toplam 705 öğrenci oluşturmuştur. Türkçe'ye uyarlaması yapılan Adölesanlar'da Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeği 6 cevaplama seçenekli, 12 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçektir. Ölçeğin geçerliliği için Maksimum Olabilirlik Tahmin tekniği ile Doğrulayıcı Faktör Analizi, güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlılık ve test-retest katsayıları kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan analiz sonucunda Kaiser-Meier Olkin değeri 0,945 bulunmuştur. Bu değer örneklem genişliğinin analiz için yeterli olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik testi ise veri korelasyon matrisinin birim matris olmadığını göstermektedir ($BS-\chi^2=3351,25$ $p<0,001$). MINRES Faktör analizi ile tek boyutlu model elde edilmiştir. Ölçeğin tüm maddeleri ölçekle pozitif etkili bulunmuş ve ölçeği en çok pozitif etkileyen madde 5, en az pozitif etkileyen madde 6'dır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,90, test retest katsayısı 0,98'dir ($p<0,001$). Adölesanlar'da Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeği ile algılanan stres ve sürekli kaygı arasında pozitif ilişki bulunmuştur (her biri için ($p<0,001$)).

Sonuç: Salutogenez sağlık göstergesi ölçeği, adölesanlar için kullanımı kolay, anlaşılır ve güvenilir kabul edilebilir bir ölçektir. Salutogenez sağlık ölçeği ile algılanan stres ve sürekli kaygı arasında pozitif ilişki bulunmuştur (her biri için ($p<0,001$)).

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda;

Salutogenez Sağlık Göstergesi ölçeği, adölesan gençlerinin sağlık durumlarının tanımlanmasında yol gösterici olabilir. Ölçeğin, yüksek sayıda ve farklı özellikli popülasyonlarla yapılacak tanımlayıcı çalışmalarda kullanımına ihtiyaç vardır. Bu sayede çalışmada anlamlı bulunmamış veya tespit edilememiş bulguların ortaya çıkması desteklenmiş olabilir.

Anahtar Kelimeler: Salutogenez Sağlık Göstergesi Ölçeği, Sağlığı Geliştirme, Adölesan, Adölesan Sağlığı, Stres

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-012

Adölesanların Ekranaya Dayalı Davranışları ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki

Aslı Kalkım¹, Zeliha Küçükkaya², Hamza Can Olcay³

¹Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

³Hemşire, Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Van

Amaç: Günümüzde teknolojinin gelişimiyle adölesanlar teknolojiyi yaşamlarının her alanında kullanmaktadırlar. Geçtiğimiz on yıl düşünüldüğünde gençlere yönelik ekran kullanımının oldukça fazla düzeyde ve giderek daha da artma eğiliminde olduğu belirtilmektedir. Artan ekrana dayalı aktiviteler adölesanların fiziksel aktivitelerini azaltmış, fiziksel ve davranışsal sorunlara yol açmıştır. Literatür taraması sonucu ülkemizde adölesanların ekrana dayalı davranışlar ile sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını inceleyen çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Bu nedenle çalışmada adölesanların ekrana dayalı davranışlarının belirlenmesi ve ekrana dayalı davranışları ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın örneklemini İzmir'in Bornova ilçesinde iki ayrı lisede bulunan 838 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Öğrenci Tanıtım Formu ve Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği (AYBÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Ege Üniversitesi Rektörlüğü Tıp Fakültesi Dekanlığı Tıbbi Araştırmalar Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır.

Bulgular: Adölesanların %58,7 kadın ve yaş ortalaması 15,3 ± 0,72 (min=14, max=17)'dir. Adölesanların en fazla kullandığı ekrana dayalı araç cep telefonu (%96,4) olarak bulunmuştur. Adölesanların herhangi bir gün ekrana dayalı davranışları ortalama süresi televizyon izleme için 2,38±1,65 saat, bilgisayar kullanma 2,28±1,91 saat ve cep telefonu kullanma 3,58±1,80 saat olarak saptanmıştır. AYBÖ toplam puan ortalaması 108.00±15.65'dir. Adölesanların TV'de geçirilen süre (r=-,139, p=,000), bilgisayarda geçirilen süre (r=-,099, p=,004), cep telefonunda geçirilen süre (r=-,189, p=,000) ile sağlıklı yaşam biçimi ölçeği toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonucunda adölesanların ekrana dayalı davranış süreleri ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Ekrana dayalı davranışların çocukluk döneminin en erken döneminde belirlenerek, risk faktörleri tanımlanarak, ekran bağımlılığını önlemeye yönelik okul tabanlı hemşirelik girişimlerinin gerçekleştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, adölesan davranışı, bağımlılık, sağlıklı yaşam tarzı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-013

Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığı: 2010-2020

Zeynep Türkal Gün, Filiz Adana, Duygu Yeşilfidan

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın

Giriş-Amaç: Uzun yıllardan beri toplumsal bir sorun olarak karşımıza çıkan zorbalık, kendisini güçlü hissedenlerin kendisinden zayıf gördüklerine tekrarlar biçimde saldırgan davranışlarda bulunması anlamına gelmektedir ve iletişim içerisinde olduğumuz her an karşılaşabileceğimiz bir davranış türüdür. Bu çalışma Türkiye’de lise öğrencilerinde akran zorbalığını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kapsamında Ulusal Tez Merkezi, Google Scholar, online ve basılı süreli yayınlar, Dergipark, TR Dizin, Türkiye Halk Sağlığı Dergisi Yayın Dizininin yer aldığı veri tabanları taranarak konuya ilişkin ülkemizde yapılan bütün çalışmalara ulaşılmaya çalışılmıştır. Tarama yaparken "Adölesan, Öğrenci, Şiddet" anahtar kelimeleri kullanılmış, alternatif anahtar kelimeleri ise "Akran, Zorbalık, Ergen, Lise Öğrencisi" oluşturulmuştur. Veri toplama aşamasında anahtar kelimeler kullanılarak 2650 çalışmaya ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan çalışmaların kaynakçalarında yer alan ilgili diğer çalışmalara da ulaşılmaya çalışılmıştır. Elde edilen makaleler değerlendirildikten sonra 2010-2020 yılları arasında yayınlanan 15 makale araştırma kapsamı için uygun bulunmuş ve incelemeye alınmıştır. Çalışma kapsamındaki makalelerde toplam 13565 öğrenci yer almaktadır.

Bulgular: Ulaşılan araştırma sonuçları ele alındığında erkeklerin kızlara göre daha fazla fiziksel zorbalık gösterdiği ve kızların daha çok zorbalığa maruz kaldığı; sınıf düzeyi düştükçe zorbalığa mağduriyetin arttığı; sınıf başarısı düşük ve sınıf tekrarı olanlarda zorbalığın arttığı; anne-baba mesleği memur olanlarda zorbalık düzeyinin yüksek olduğu, en fazla görülen zorbalık türünün fiziksel zorbalık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Ulaşılan araştırma sonuçları ele alındığında akran zorbalığının cinsiyet, yaş, mevcut sınıf düzeyi, anne-baba mesleği gibi çeşitli faktörlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu verilerden yola çıkarak sosyo-demografik etkenlerin akran zorbalığı üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Öncelikle topluma, ailelere ve ergenlere bu konularda eğitimler verilmesi, farkındalığın artırılması, konuya ilişkin daha fazla çalışmanın yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Öğrenci, Şiddet

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-014

Üniversite Öğrencilerinin Cinsellikten Kaçınma ve Cinsel Sağlığa İlişkin Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Belirlenmesi

Özlem Karatana¹, Abdullah Beyhan², Ayşe Ergün¹

¹Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Okan Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı

Giriş: Cinsel sağlık "cinsellikle ilgili zorlama, ayrımcılık ve şiddetin olmadığı, fiziksel, sosyal ve ruhsal iyilik hali" olarak tanımlanmaktadır. Cinsel sağlık sadece üremeye yönelik bir kavram olmayıp, biyolojik, psikolojik ve sosyal bileşenleri olan cinsiyet, cinsel kimlik ve roller, cinsel yönelim, erotizm, üreme ve sosyal iyilik halini kapsayan temel bir insan gereksinimidir

Amaç: Bu çalışma üniversite öğrencilerinin cinsellikten kaçınma ile cinsel sağlık konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirildi

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın örneklemini bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 194 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri sosyo-demografik özellikleri, Cinsellikten Kaçınma Karar Dengesi Ölçeği (CK-KDÖ), Cinsellikten Kaçınma Öz yeterlilik Ölçeği (CK-ÖYÖ) ve Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT) anketi kullanılarak öz bildirim yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler dağılımı, standart sapma, bağımsız gruplarda t testi ve ki- kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20,86±1.69'dir. Öğrenciler arasında %71,1'i kadın, %28,9' u erkektir. Ayrıca öğrencilerin %97,4'ü bekar ve %74,7' si ailesi ile yaşamaktadır. Öğrencilerin cinsel tercihi %96,9'u heteroseksüel, %76,8'i cinsel olarak aktif olmadığı belirlenmiştir. Daha önce cinsel deneyim yaşayan öğrencilerin %73,3'ü ilk cinsel deneyimlerini lise döneminde, %66,6'sı 17-21 yaş arasında yaşamıştır. Kadının Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiyi Yaşamaya Yönelik Görüşü ile CSBT puan ortalaması arasında anlamlı bir fark olduğu, 'normal karşılıyorum' cevabını verenlerin 'tamamen karşıyım' cevabı verenlere karşı puan ortalamasının yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Bir Erkeğin Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiyi Yaşamaya Yönelik Görüşü ile CK-KDÖ puan ortalamasına bakıldığında 'tamamen karşıyım' ve 'kararsızım' cevabını verenlerin 'normal karşılıyorum' cevabını veren öğrencilere anlamlı olarak puan ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Çalışmada üniversite öğrencilerinin üreme ve cinsel sağlığa yönelik bilgi düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlendi. Üniversite öğrencilerinin bilgi düzeylerinin ve cinsellikten kaçınmaya yönelik karar alma becerilerinin artırılması gerekmektedir. Bu doğrultuda kapsamlı cinsel sağlık eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: cinsellik, cinsellikten kaçınma, cinsel sağlık, üreme sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-015

Ergenlerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Anlayışı ile Zorba Davranışları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Abdullah Tardu¹, Arzu Akcan²

¹Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya

²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Ergenlerin okulda şiddet ve zorbalık davranışları göstermesinde; cinsiyete dayalı şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, cinsiyet rol beklentileri ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı ergenlerin toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışı ile zorba davranışları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tipte olan bu çalışmanın örneklemini Bitlis/Tatvan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı tüm liselerde 9.,10. ve 11.sınıfta okuyan 805 ergen oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu", "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği" (erkeği üstün gören anlayış-EÜGA- ve kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış-KEBKA- olmak üzere iki alt boyut) ve "Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu" (Kurban ve zorba olmak üzere iki ölçek) ile 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Kasım ve Aralık ayları içerisinde toplanmıştır. Verilerin karşılaştırılmasında t testi, Mann-Whitney U Testi ve spearman korelasyon testi kullanılmıştır. Tanımlayıcı analizlerde ortalama, sayı, yüzde dağılımları ve normal dağılmayan değişkenler için ortanca ve çeyreklerarası aralık verilmiştir. Bu araştırmanın yürütülebilmesi Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan, Bitlis/Tatvan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin yazıları alınmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılardan (ergen ve velileri) aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan ergenlerin yaş ortalaması 16.39±1.09; %50.3'ü kızdır. Erkeklerin EÜGA, KEBKA, zorba ve kurban puan ortalamalarının kızlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.01). Yapılan korelasyon sonucunda EÜGA ile kurban ve zorba arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Böylece EÜGA puanı arttıkça ergenlerin zorba ve kurban olma puanının da arttığı belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Çalışmada toplumsal cinsiyet eşitliği ve zorba davranışların cinsiyetlere göre farklı düzeyde olduğu ve toplumsal cinsiyet eşitliği ile zorba davranışlar arasında düşük düzeyde de olsa bir ilişki olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak ergenlerde zorba davranışları önlemek için toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışını geliştirmeye yönelik programlar geliştirilebilir, çeşitli çalışmalarla etkinliği değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Toplumsal Cinsiyet, Zorba, Kurban

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-016

Sektörler Arası İşbirliğine Dayalı Okul Sağlığı Hemşireliği: Model Geliştirme Önerisi

Zuhal Emlek Sert, Süheyla Özsoy, Aslı Kalkım
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Amaç: Bu projenin amacı okul sağlığı hemşireliği rol ve işlevlerini uygulayarak, öğrencilere sürekliliği olan okul sağlığı hizmetlerini sunmak, sonuçlarını değerlendirmek ve okul sağlığı hemşireliğinin ülkemizde tüm okullarda yaygınlaştırılması için model oluşturmaktır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel, izlem ve girişimsel tipte bir alan araştırması olan proje Eylül 2016-Mayıs 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Örneklemi; 6-11 yaş arasındaki ilkokul öğrencileri (n=1433) oluşturmuştur. Plan ve altyapı hazırlığı için ilgili sektörlerin tarafları belirlenerek (Bornova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, E.Ü. Hemşirelik Fakültesi), taraflar arasında protokol imzalanmış ve bu proje E.Ü. Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir. Projenin uygulanabilirliği için etik kurul izni alınmıştır. Öncelikle okul içerisinde bir sağlık ofisi oluşturulmuş ve okul sağlığı kayıtlarının tutulduğu bilgisayar yazılım programı alınmıştır. Araştırmacıların rehberliğinde Halk Sağlığı Hemşireliği İntörnlük dersine devam eden 4.sınıf hemşirelik öğrencileri ile okul sağlığı hemşireliği hizmetleri sunulmuştur. Periyodik fizik muayene, göz muayenesi ve görme taraması gerçekleştirilmiş, sekiz farklı sağlık eğitimi ve kaza, yaralanmalarda hemşirelik bakımı verilmiştir.

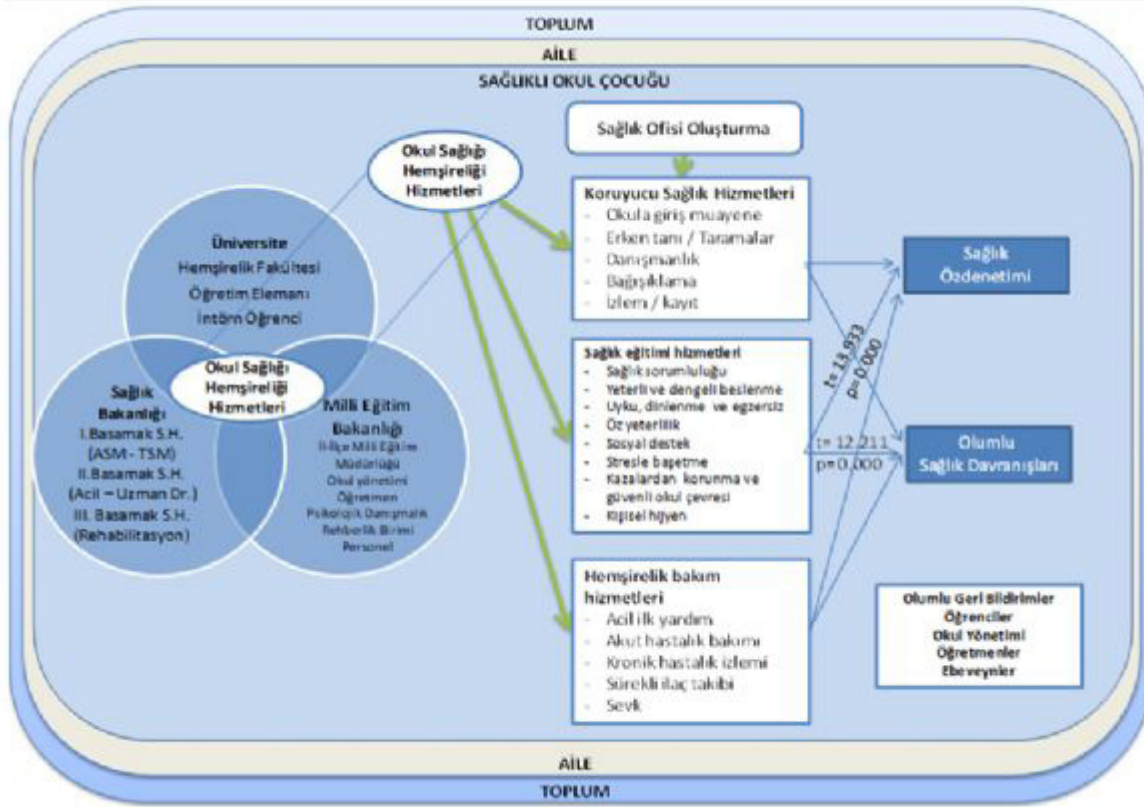
Bulgular: Fiziksel muayene sonucunda; öğrencilerin ağız-diş sağlığı sorunları (%91,6) ve fazla kiloluluk/obezite (%16,5) saptanmıştır. Göz muayenesi ve taraması sonucuna %18,9'unda kırma kusuru belirlenmiştir. Hekim muayenesine gidenlerden %42,6'sına gözlük verilmiştir. Öğrenciler en sık olarak düşme-çarpma (%71,6) nedeniyle sağlık ofisine gelmiştir. Sağlık ofisinde 1383 öğrenciye hemşirelik bakımı verilmiştir. Sağlık eğitimi sonrasında öğrencilerin denetim odağı ölçeği, sağlık algıları ve sağlık davranışları ölçeği puan ortalamalarında istatistiksel açıdan anlamlı artış saptanmıştır (p<0.001).

Sonuç: Kapsamlı bir okul sağlığı hemşireliği hizmeti; Üniversite, MEB ve SB hizmetlerinin ortak bir ürünüdür (Şekil1). Okul sağlığı hemşireliği hizmetlerinin başlatılması ve sürdürülmesinde bu sektörlerle işbirliği önemlidir. Öğrenci, okul, aile, toplum ve sektörler arası işbirliği içerisinde sürdürülen okul sağlığı hemşireliği hizmetleri öğrencilerin olumlu sağlık davranışlarını arttırmada ve sağlık sorumluluğunu geliştirmede etkili olmuştur. Projenin başarılı olması sonucunda; İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve E.Ü. Hemşirelik Fakültesi arasında yeni bir protokol imzalanarak bu hizmetin yaygınlaştırılması kararı alınmış ve projenin devam edeceği okul sayısı bir okuldaki yedi okula çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: okul hemşireliği, okul sağlığı, sektörlerarası işbirliği, model

Şekil 1. Sektörler arası işbirliğine dayalı okul sağlığı hemşireliği modeli

Şekil 1. Sektörler arası işbirliğine dayalı okul sağlığı hemşireliği modeli

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-017

Okulda Besin Alerjisi ve Anafilaksi Yönetiminde Acil Durum Eylem Planları

Atiye Yıldırım

Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Çocuklar gün içerisinde zamanlarının büyük bir kısmını okulda geçirdikleri için okulda besin alerjenlerine maruz kalma riskleri yüksektir (Carlisle ve ark, 2010). Besin alerjisi ve anafilaksilerin % 10-18'i okullarda meydana gelmektedir. Bu nedenle çocuklar okulda besin alerjenlerine maruz kalma riskine karşı korunmalıdır (Eigenmann ve Zamora, 2002; Burks ve Ballmer-Weber, 2006; Polloni ve ark., 2013).

Okul sağlığı hemşireleri okulda besin alerjisi olan öğrencilerin yönetimini koordine etmede kilit rol oynamaktadır (Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC), 2013). Ancak birçok okulda tam zamanlı ya da yarı zamanlı çalışan bir okul sağlığı hemşiresi bulunmamaktadır (Muraro ve ark., 2014). Bu nedenle okullarda besin alerjisi yönetiminde en büyük sorumluluk okul personeline düşmektedir. Bu personel, idareciler, kantin ve yemekhane personeli, sınıf ve uzmanlık öğretmenleri, servis şoförlerini içerir. Okulda besin alerjisi ve anafilaksi yönetiminde öğrenci, ailesi, okul sağlığı hemşiresi ve tüm okul personeli arasında her zaman koordineli ve işbirlikçi bir yaklaşım olmalıdır (Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC), 2013) (Şekil 2).

Besin alerjisi olan öğrencilerin sağlığını ve güvenliğini korumak için, okul personeli besin alerjisi geçmişi olan çocukları tanımlamalı ve besin alerjilerini yönetmek için acil durum eylem planları geliştirmelidir (Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC), 2013).

Acil durum eylem planı, anafilaksi durumlarında yapılması gereken acil müdahaleleri içeren birey, aile ve okul personeli için bir rehber niteliğindedir. Bu planda anafilaksi belirti ve bulguları, adrenalin oto-enjektörünün nasıl uygulanacağı sırasıyla belirtilmelidir. Acil durum eylem planları tüm okul çalışanlarının kolayca ulaşabileceği alanlarda bulundurulmalıdır. Anafilaksi acil durum eylem planlarının uygulanması hayat kurtarır, reaksiyonların sıklığını ve ciddiyetini azaltır, besin alerjisi ve anafilaksi konusunda bireylerin bilgisini ve becerisini artırır (Wang ve Sicherer, 2017).

Anahtar Kelimeler: Besin alerjisi, anafilaksi, acil durum eylem planı, okul personeli

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-018

Sağlık Davranışı Etkileşim Modeline Dayalı Sağlıklı Beslenme Programının İlköğretim Öğrencilerinin Beslenme Tutum ve Davranışlarına Etkisi

Ayşe Burcu Başçı¹, Oya Nuran Emiroğlu², Bilge Kalanlar²

¹Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Çorum

²Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Bu çalışma; Sağlık Davranışı Etkileşim Modeli'ne (SDEM) dayalı sağlıklı beslenme eğitiminin çocukların beslenme tutum ve davranışlarına etkisini saptamak amacıyla benzer olmayan kontrol gruplu yarı-deneysel araştırma türünde yapılmıştır

Gereç-Yöntem: SDEM'e dayalı sağlıklı beslenme eğitimi verilen grup müdahale grubunu, genel beslenme eğitimi verilen grup ile okul ve ailenin rutin uygulamasına bırakılan gruplar çalışmanın kontrol/ karşılaştırma gruplarını oluşturmuştur. Araştırma Mart 2018-Haziran 2018 tarihleri arasında Çorum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Fatih Sultan Mehmet İlkokulu'na devam eden 4. sınıf öğrencileri ile anne ve öğretmenlerini kapsamaktadır. Çalışmada ölçüm araçları olarak; aile ortamı ölçeği, çocuk beslenme öz yeterlilik ölçeği, sağlık algısı formu, beslenme tutum ölçeği ve beslenme davranış ölçeği kullanılmıştır. Karşılaştırmalı analizler için de bağımsız örneklem t testi, tek faktörlü ANOVA, Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Bulgular: SDEM'e dayalı beslenme eğitimi sonunda çocukların ölçeklerden elde edilen veriler doğrultusunda ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından cinsiyete, ailedeki kişi sayısına, gelir durumuna, annenin eğitim durumuna ve babanın eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Çocukların aile ortamı algısı ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Çocukların öz yeterlilik algısı ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Çocukların sağlık algısı ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Çocukların beslenme tutum ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Çocukların beslenme davranış ön test, son test puanları arasında girişim ve kontrol grupları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda; SDEM'e dayalı sağlıklı beslenme eğitiminin çocukların beslenme öz yeterlilikleri ile beslenme tutumlarında gelişme sağladığı ancak beslenme davranışlarını geliştirmede zayıf kaldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sağlık davranışı etkileşim modeli, beslenme, öz yeterlilik, tutum, davranış

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-019

İlkokul Öğrencilerinin Annelerinin Çocukluk Çağı Obezitesiyle İlişkili Algı-Kaygı Düzeyleri ve Çocuk Beslemesine İlişkin Uygulamaları

Deniz Aslı Dokuzcan¹, Nihal Gördes Aydoğdu², Kübra Pınar Gürkan³

¹Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

²Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

³Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Dünyada ebeveynlerin çocuk besleme uygulamaları, çocukluk çağı obezitesinin gelişiminde etkili bir faktör olarak kabul edilmektedir. Bu çalışma ilkökul öğrencilerinin velilerinin çocukluk çağı obezitesiyle ilişkili algı, kaygı ve çocuk beslemesine ilişkili uygulamalarının öğrencilerin beden kitle indekslerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışma İzmir İli Gaziemir ve Karşıyaka İlçeleri'nde yer alan iki ilkökulda Nisan-Haziran 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini iki ilkökulda öğrenim gören 1480, örneklemi çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 550 öğrenci velisi oluşturmuştur. Veriler BKİ Değerlendirme Formu, Beslenme Özellikleri Değerlendirme Formu ve Çocuk Beslenme Anketi (ÇBA) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis varyans analizi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce DEÜ Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı, İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden kurum izinleri ve ayrıca öğrencilerin ailelerinden yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %6.3'ünün BKİ'si düşük, %70.6'sı sağlıklı ağırlıktadır. Öğrencilerin BKİ'lerine göre Çocuk Beslenme Anketi sorumluluk, ($KW\chi^2=3.126$, $p=.373$) ve izlem ($KW\chi^2=3.711$, $p=.294$) alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark yokken, ebeveynlerin tartı algısı ($KW\chi^2=11.782$, $p=.008$), çocuğun algılanan tartısı ($KW\chi^2=34.825$, $p=.00$), ebeveynlerin çocukların tartıları hakkındaki kaygıları ($KW\chi^2=10.762$, $p=.013$), kısıtlama ($KW\chi^2=14.039$, $p=.003$) ve yemeğe zorlama ($KW\chi^2=19.085$, $p=.000$) alt boyutlarında anlamlı farklılık vardır. Bu farklılıkların obez olan gruptan kaynaklandığı saptanmıştır.

Sonuç: Çalışma sonucunda velilerin çocukluk çağı obezitesine yönelik algı ve kaygı düzeylerinin obez olan çocukların ebeveynlerinde daha yüksek olduğu ve kısıtlama ve yemeğe zorlama gibi beslenme uygulamalarının daha fazla olduğu saptanmıştır. Ebeveynlerin çocukların tartılarına yönelik kaygıları ve beslenme uygulamalarının çocuğun fazla tartılı olması ile sonuçlanabilmesi nedeniyle okullarda çocuk beslenmesine yönelik programların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Obezite, Beslenme Anketleri, Aile

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-020

Okul Sağlığı Hemşireliği Hizmetlerinin Durumu ve İşlevsel Boyutu

Duygu Akçay¹, Funda Özpulat²

¹Milli Savunma Bakanlığı, Askeri Sağlık Hizmetleri

²Selçuk Üniversitesi, Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu

Amaç: Okul sağlığı hemşireliği hizmetlerinin durumu ve işlevsel boyutunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan araştırmanın verileri, Kasım 2019- Mart 2020 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma, çalışmaya katılmayı kabul eden Ankara ili merkez ilçelerinde yer alan özel statüde olduğu belirtilen 28 okul hemşiresi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak, okul hemşirelerinin kişisel ve mesleki bilgilerini ve okul hemşiresinin iş tanımlarına yönelik ifadeleri içeren ve toplam 54 sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamalarının 42.5 ± 8.8 , okul sağlığı hemşiresi olarak 5.6 ± 4.8 yıldır çalıştığı, günde ortalama 8.6 ± 0.8 saat çalıştığı, sağlık birimine bir günde başvuran ortalama öğrenci sayısının 49.2 ± 29.1 olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin %64.3'ünün lise/ön lisans eğitimi aldığı, %85.7'sinin bu alanda ön eğitim almadığı, %78.6'sının çalışma koşulları uygun olduğu için okul hemşiresi olarak çalışmayı tercih ettiği, tamamının mesleki tecrübeleriyle kendini geliştirdiği tespit edilmiştir. Çalıştırılan hemşire hizmet verilen öğrenci oranının (1:750) %35.7 okulda uygun olmadığı belirlenmiştir. Okul hemşirelerinin yerine getirdikleri işlevler arasında en fazla okula kabul muayenesi (1.81 ± 0.3), acil durumların kontrolü (1.75 ± 0.25), en az okul-çevre sağlığı (0.71 ± 0.71), araştırma (1.07 ± 0.90) olduğu görülmektedir. Okul hemşirelerinin yaş ortalaması ile okula kabul muayenesi, savunucu ve araştırma aktiviteleri arasında ve çalışma yılı ile araştırma aktiviteleri arasında negatif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Günde ortalama çalışma saati ile okul sağlığı programının yönetimi, acil durumların kontrolü, kronik hastalığı olan çocuğun bakımı ve izlenmesi, bulaşıcı hastalıkların kontrolü ve bakımı, okul-çevre sağlığı, sağlık eğitimi/ danışmanlık puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Okul sağlığı biriminde çalışan personel sayısı ile okul sağlığı programının yönetimi, dönemsel-sistemik muayeneler ve savunucu aktivite puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Sonuç: Mevcut okul sağlığı alanında çalışan hemşirelerin kayıt altına alınmasına ve okul sağlığı hemşireliği sertifika programı geliştirilmesine gereksinim olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul sağlığı hemşireliği, okul sağlığı, okul hemşiresinin rolleri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-021

Hemşire Liderli Bedenimin Kahramanıyım Programının Çocukların Cinsel İstismar Bilgi Düzeylerine Etkisi: Yarı Deneysel Çalışma

Esma Akgül¹, Sevda Darak², Fatma Nevin Şişman³, Ayşe Ergün³

¹T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bursa

³Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Dünyada ve ülkemizde sık görüldüğü bilinen cinsel istismar; çocuğu, ailesini ve dolayısıyla toplumu olumsuz etkilediği için önemli ve çözülmesi acil bir halk sağlığı sorunudur. Türkiye’de çocukların, bu konuda bilgi eksikliklerinin olmasına rağmen yapılan eğitimlerin sınırlı olduğu bilinmektedir. Uygulanan bedeni koruyucu eğitim programları, çocuğun bilgi düzeyini arttırarak olumlu davranış kazandırmasıyla cinsel istismarı önlemede önemlidir. Bu çalışma Hemşire Liderli Bedenimin Kahramanıyım Programı’nın (HLBKP) çocukların cinsel istismar bilgi düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Yarı deneysel araştırma türünde yapılan bu çalışmanın evrenini İstanbul-Ümraniye’de üç devlet ilkokulunun dördüncü sınıf öğrencileri oluşturdu. Etik kurul ve kurum izni alındı. Araştırma, katılma onayı alınan girişim grubunda 52 öğrenci ve kontrol grubundaki 90 öğrenciyle yapıldı (n=142). Veriler Sosyo-demografik Tanılama Formu ve Çocukların Cinsel İstismar Bilgi Düzeyi Ölçeği ile toplandı. Ölçeğin iyi dokunuş-kötü dokunuş alt boyutları vardır. HLBKP araştırmacılar tarafından hazırlanan slayt sunumu, üç eğitici video ile soru cevap, örneklendirme ve rol play teknikleri kullanılarak 40 dakikalık tek oturumda verildi. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ki kare testi, Mann Whitney U ve Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edildi.

Bulgular: Ön testte girişim ve kontrol grubu cinsiyet, yaş, doğduğu il, yaşadığı kişiler, anne-baba eğitim düzeyi, anne- baba çalışma durumu, daha önce ebeveyn veya öğretmenden eğitim alma durumu yönünden benzerdi. Çalışmaya katılan çocukların %55.6’sı kız, %90.8’i anne baba ile yaşamakta, %26’sının annesi ilkokul, %25.35’inin babası lise mezunuydu. HLBKP sonrası girişim grubunun ön test son test puanları arasında anlamlı fark saptandı (p<0.05). Son testte girişim grubunun iyi dokunuş ve kötü dokunuş puanları kontrol grubundan anlamlı olarak yüksek bulundu. Deney grubunun CİBDÖ sorularına verdikleri doğru cevap sayısında son testte iyi dokunuş alt boyutunda %73.1; kötü dokunuş boyutunda %82.7 pozitif artış bulundu.

Sonuç: HLBKP’nin çocukların cinsel istismar bilgi düzeylerini arttırmada etkili olduğu belirlendi. Hemşirelerin eğitimci rolü ile programın okullarda uygulanması ve uzun süreli sonuçlarının ileri araştırmalarla değerlendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, çocuk, halk sağlığı hemşireliği, okul sağlığı hemşireliği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-022

İlkokullarda Uygulanan Dans Etkinliğinin Öğrencilerin Okula Bağlılığı, Okul Doyumu ve Dikkatleri Üzerine Etkisi

Fatma Uyar, Dilek Özmen, Damla Şahin Büyük

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Manisa

Amaç: Okul hemşireleri çocukların sağlık gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olarak onların hem sağlıklarına kavuşmalarını hem de okul başarılarının artmasını sağlar. Araştırmada ilkokullarda uygulanan dans etkinliğinin öğrencilerin okula bağlılığı, okul doyumu ve dikkatleri üzerine etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Tek gruplu öntest-sontest düzeninde yarı deneysel tipte planlanan çalışmanın evreni 2019-2020 eğitim-öğretim yılı içerisinde Manisa Yunusemre’de iki devlet okulunda okuyan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinde oluştu. Okulların seçiminde sosyoekonomik düzey, kültür ve öğrenci çeşitliliği yönünden zengin olması göz önünde bulunduruldu. Araştırmada örneklem seçim yöntemine gidilmeyip evren örneklem olarak alındı (n=403). Araştırmanın yürütülmesi için Etik Kurul’dan onay, Manisa İl Millî Eğitim Müdürlüğü’nden yazılı izin ve ebeveynlerden sözlü ve yazılı onamları alındı. Halk Sağlığı Hemşireliği İntörn öğrencileri tarafından yedi hafta boyunca haftanın iki günü sabahları ortalama on dakika müzik eşliğinde dans etkinliği yapıldı. Veriler Sosyo-demografik Bilgi Formu, Çocuklar İçin Kapsamlı Okul Doyumu Ölçeği, Çocuk ve Ergenler için Okula Bağlanma Ölçeği ve Barkley Çocuk Dikkat Anketi ile toplandı.

Bulgular: Araştırmaya katılım oranı %75 idi. Öğrencilerin %54,6’sı dördüncü sınıfta, %52,3’ü erkekti. Öğrencilerin %83,9’u sabah dans etkinliğinden memnundu. Öğrencilerin ölçek puanlarındaki değişimler incelendiğinde, Çocuklar İçin Kapsamlı Okul Doyumu Ölçeği toplam puanında anlamlı artma ($p<0,001$), Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği toplam puanında anlamlı artma ($p<0,001$), ve Barkley Çocuk Dikkat Ölçeği Hayallere Dalma alt boyut puanında anlamlı artma ($p<0,05$) olduğu bulundu.

Sonuç: Öğrencilerin okul doyumu ve okula bağlılığında olumlu değişim öğrencinin başarısı ve yaşam kalitesi üzerinde de olumlu etkilere sahip olacağı düşünülmektedir. Okul Sağlığı Hemşireliğinin görünürlüğünün artması için çalışmanın daha büyük örnekleme tekrarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul sağlığı, dans, okul doyumu, okula bağlanma, dikkat

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-023

Okul Çağı Çocuklarda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesinde Kullanılan Dijital Sağlık Uygulamalarının Sistemik Olarak İncelenmesi

Gizem Arıcı¹, Jülide Gülizar Yıldırım Duman²

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., İzmir

²Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., İzmir

Amaç: Bu çalışmada okul çağı çocukların sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik kullanılan d-sağlık (Dijital Sağlık) uygulamalarının ulusal ve uluslararası yayınlarda sistematik olarak incelenmesi ve literatüre katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma sistematik derleme niteliğindedir ve 20-28 Aralık 2020 tarihleri arasında Türkçe ve İngilizce literatür taranarak son 5 yıl içindeki çalışmalar incelenmiştir. Çalışmada kaynak olarak Google Akademik ve PubMed kullanılmıştır. Veri tabanlarında "Dijital sağlık uygulamaları (Digital health applications)", "Dijital Sağlık Teknolojileri (Digital health technologies)", " Okul Sağlığı (School health)" anahtar kelimeleriyle tarama yapılmıştır. Sistematik derleme niteliğinde olan bu çalışmada, sistematik derleme protokolünün oluşturulması ve makalenin yazımında PRISMA Bildirimi'nden (Sistematik Derleme ya da Meta Analiz Araştırma Raporunun Yazımında Bulunması Gereken Maddelerle İlgili Kontrol Listesi) yararlanılmıştır.

Bulgular: Tarama sonucunda başlangıçta 18,893 kayıta ulaşılmıştır. Başlık, özet ve tam metine göre inceleme sonucunda 110 makaleye ulaşılmıştır. Tekrar eden kayıtların çıkarılması, alınma ölçütlerini inceleme ve ilave çalışmaların eklenmesinden sonra 30 çalışma ile veri çekme işlemi gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların konu alanları incelendiğinde; çocuklarda obezite, kanser, astım, diyabet, dikkat eksikliği ve hiperaktivite gibi konular bulunmuştur. Yayın türleri incelendiğinde randomize kontrollü (10), tanımlayıcı (15), kesitsel(5) türde çalışmalar bulunmuştur. Çalışmada 5 adet Avrupa Birliği Proje örneği bulunmuştur.

Sonuç: D-sağlık genellikle yaşlı sağlığı, evde bakım, tele-health gibi alanlarda kullanılmaktadır. Okul çağı çocuklar sağlığı korumada ve geliştirmede dijital sağlık teknolojilerini, uygulamalarını rahatlıkla kullanabilmektedirler. Çocuklarda sağlığın korunması ve geliştirilmesinde d-sağlık uygulamalarının kullanılması sağlıklı bir toplum oluşturmada etkili olacaktır. D-sağlık ile ilgili çalışmalar ülkemizde oldukça yetersizdir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sağlık Teknolojileri, Dijital Sağlık Uygulamaları, Okul Sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-024

Çocuk ve Adölesanlarda Psikososyal İyilik Halini Geliştirmeye Yönelik Okul Temelli Ruh Sağlığı Programları: Sistemik İnceleme

Gizem Bıdık¹, Fatma Nevin Sisman²

¹Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Edirne

²Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Çocuk ve adölesanlarda erken yaşlarda yaşam becerileri, bedensel ve ruhsal iyilik hallerini artırıcı beceriler kazandırmak önemlidir. Bu beceriler çocuk ve adölesana kendini ifade etme, stres yönetimi, sorunlarla baş etme ve sorunların çözümünü kolaylaştıracak destek ve kaynaklar sağlamaktadır. Bu becerilerin kazandırılmasında uygulanan programların problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, kişilerarası ilişkiler, empati ve duygularla baş etme becerilerini geliştirmeye ve psikososyal iyilik halini korumaya yönelik olması gerektiği belirtilmektedir. Bu sistemik inceleme çocuk ve adölesanlarda psikososyal iyilik halini geliştirmek için yapılan okul temelli randomize kontrollü çalışmaların sonuçlarını ve hemşirelerin bu alana katkılarını değerlendirme amacı taşımaktadır.

Yöntem-Gereçler: Sistemik incelemede, Ekim-Aralık 2019 tarihinde "school mental health", "nurses", "school-based", "intervention", "mental health promotion", "school mental health services", "school-based mental health interventions", "randomized controlled trial" anahtar kelimelerinin kombinasyonu kullanılarak 2010-2019 yıllarında yayınlanan randomize kontrollü okul temelli ruh sağlığı programlarını içeren çalışmalar "PubMed", "Scopus" ve "CINAHL" veri tabanlarından tarandı. Dahil etme- dışlama kriterleri çerçevesinde 16 çalışma sistemik incelemeye alındı. Verilerin özetlenmesinde PRISMA klavuzu, metodolojik kalite değerlendirmesinde MASTARI kritik değerlendirme kontrol listesi kullanıldı.

Bulgular: Psikososyal iyilik halini geliştirmeye yönelik yapılan programların duygusal beceriler, yaşam becerileri, iletişim becerileri, sorun çözme becerileri, öz-farkındalık, psikolojik esneklik, öfke yönetimi, benlik saygısı, öz-yeterlik, yaşam memnuniyeti, olumlu beden algısı ve ruh sağlığı okuryazarlığı değişkenlerinde artış sağladığı belirlendi. Bununla birlikte, yapılan programların empati ve stigma değişkenleri üzerinde etkili olmadığı belirlendi. Programlarda, oyun ve küçük grup çalışmaları gibi etkileşimli yöntemlerin kullanımının, didaktik bilgi öğretim yöntemlerinden etki bakımından daha üstün olduğu ve hemşirelerin yapılan çalışmalarda yer alma durumunun (%31) yetersiz olduğu görüldü. Metodolojik kalite değerlendirmesinde, katılımcıların yapılan girişimi (%12.5) ve hangi grupta olduğunu bilmesi (%12.5), başlangıçta deney-kontrol gruplarının benzer olmaması (%12.5) konularında yüksek riskli özellik taşıyan çalışmaların olduğu belirlendi.

Sonuç: Hemşirelere, özellikle empati ve stigma konularında oyun ve küçük grup çalışmalarından oluşan programlar geliştirmeleri, metodolojik kalitesi yüksek okul temelli ruh sağlığı çalışmaları yürütmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, çocuk, okul temelli ruh sağlığı, psikososyal iyilik hali, sistemik inceleme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-025

Okul Sağlığı Hemşirelerinin Besin Alerjisine Yönelik Bilgi Ve Tutumları

Leyla Biçen¹, Lütfiye Gökçe¹, Gamze Kundakçı², Zeynep Arabacı¹, Ayla Bayık Temel³

¹Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşireliği Bölümü, İzmir

³İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Giriş-Amaç: Besin alerjisinin prevalansının okul çocuklarında %6-8 oranında değişmektedir. Alerjik reaksiyonlardan kaçınmanın tek yolu alerjene maruziyetin önlenmesidir. Okul hemşiresinin, besin alerjisi olan öğrenciler için birincil koruyucu sağlık profesyoneli olarak besin alerjilerini yönetme ve bakım verme rollerini gerçekleştirebilmeleri açısından yeterli bilgi ve tutuma sahip olmaları gereklidir. Araştırmanın amacı; okul hemşirelerinin besin alerjileri hakkında bilgi ve tutumlarının belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı araştırmaya başlamadan etik izin alınmıştır. Çalışmanın evrenini, Türkiye’de özel ve devlet okullarında okul sağlığı hemşiresi olarak çalışan ve bir sosyal medya platformu grubuna dahil olan hemşireler oluşturmuştur (N=179). Olasılıksız örnekleme ile evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmaya dahil edilme kriterlerine uygun 72 gönüllü okul hemşiresi katılmıştır. Veriler araştırmacıların hazırladığı ve uzman görüşlerinin alındığı besin alerjisi bilgi düzeyi formu (temel bilgi, alerjenlerden kaçınma, semptomları tanıma ve besin alerjisini yönetme üzerine temellendirilmiş doğru/yanlış 28 soru) ve tutum soru formu (besin alerjine yönelik farkındalık, okul politikası, öğrenciye etkisi ile ilgili algılar ve ebeveyn algılarını değerlendiren beşli likert 10 soru) ile online anket aracılığı ile link gönderilerek katılmaları sağlanarak toplanmıştır. Formu yanıtlayan hemşirelere e-posta ile araştırmacıların hazırladığı besin alerjisi eğitim videosu gönderilmiştir. Verilerin analizi SPSS 22 paket programı kullanılarak sayı, yüzde, aritmetik ortalama tanımlayıcı istatistikleri ve Mann Whitney U, Kruskal Wallis testleri ile (anlamlılık $p <= 0,05$) değerlendirilmiştir.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması $34,63 \pm 9,10$, okullarda çalışma süresi medyanı 8,5 yıldır, %47,2’si örgün eğitimleri sırasında besin alerjisi konusunda eğitim/bilgi almamıştır. Çalıştıkları okulların %68,1’inde besin alerjisine yönelik prosedür bulunmamaktadır. Hemşirelerin bilgi sorularını doğru yanıtlama oranı %4,2-97,2 arasında değişmektedir; en çok bildikleri konu besin alerjisi yönetimi, en az bildikleri alerjenlerden kaçınmadır. Tutum soruları arasında en fazla katıldıkları konu besin alerjisine yönelik farkındalık (%81,9), en az katıldıkları konu ebeveyn algıları (%42,4) ile ilgilidir.

Sonuç: Okul hemşirelerinin besin alerjisine yönelik bilgisi yeterli değildir ancak tutumları olumludur. Hemşirelerin bilgi düzeylerini artıracak eğitim programlarını ve kanıt çalışmalarını yürütülmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: besin alerjisi, okul hemşiresi, okul sağlığı, çocuk sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-026

Okul Temelli Sebze ve Meyve Tüketimi Teşviki Programının Adölesanların Sebze ve Meyve Tüketimi Davranışlarına Etkisi

Özcan Aygün, Gonca Karayağız Muslu

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı, okul temelli sebze-meyve teşviki programının ortaokul öğrencilerinin Transteoretik Model'e göre (TTM) sebze-meyve tüketimi davranışları ve günlük sebze-meyve tüketim miktarlarına etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışma, ön-son-izlem test kontrol gruplu, girişim (n=189) ve kontrol (n=189) grubundan çalışma kriterlerine uyan toplam 378 kişi ile tamamlanmıştır. Veriler tanıtıcı bilgi formu ve TTM Sebze Meyve tüketimi ölçekleri ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ki-kare testi ve iki yönlü tekrarlı ölçümlerde varyans analizi kullanılmıştır. Girişim grubunda bulunan öğrencilere sekiz hafta süreyle sebze/meyve teşviki programı uygulanmıştır. Girişim grubundaki öğrencilere yaz boyunca iki haftada bir dokümanlar gönderilerek 3 ay boyunca hatırlatıcı girişimler uygulandı. Araştırmanın etik onayı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinden (10.03.2017/16), kurum izni (04.01.2017) ve çalışmaya katılacak okullarının yöneticilerinden alınmıştır. Ayrıca öğrenciler ve öğrencilerin ailelerinden yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamaları; girişim grubu 12.48 ± 0.85 , kontrol grubu 12.07 ± 0.97 , genel yaş ortalaması 12.27 ± 0.93 olarak hesaplanmıştır. Evde sebze ve meyve bulunma, günlük sebze ve meyve tüketim miktarlarının ve TTM değişim aşamalarındaki dağılımların da her iki grupta benzer olduğu ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadığı görülmektedir ($p > .05$). Girişim grubundaki öğrencilerin girişim sonrası 6 ve 12. aylarda yapılan analizlerde günlük sebze ($p < .01$) ve meyve ($p < .01$) tüketim porsiyon sayısı kontrol grubuna göre daha fazla ve anlamlıdır. Girişim grubunun sebze/meyve tüketimi yarar algısı ve öz yeterliliklerinin kontrol grubuna göre daha yüksek ($p < .01$), 12. ayda yarar algısının ise kontrol grubuna göre daha düşük ($p = .01$) olması istatistiksel olarak anlamlıdır. Girişim grubunun sebze ve meyve tüketimi değişim aşamalarının 6 ve 12. aylarda kontrol grubuna göre daha ileri aşamalarda ve anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < .01$).

Sonuç: Okul temelli sebze ve meyve tüketimi teşviki programının öğrencilerin sebze ve meyve tüketim porsiyon sayılarını ve davranışlarının artırmada etkili olduğunu belirlenmiştir. Çalışmada, uygulanan girişimlerin öğrencilerin sebze ve meyve tüketim miktarlarını arttırmak için okullarda çalışan hemşireler tarafından kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul sağlığı, Okul hemşireliği, Sebze-Meyve tüketimi, Transteoretik Model

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-027

Cinsellikten Kaçınma Karar Dengesi ve Öz Yeterlilik Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Özlem Karatana¹, Ayşe Ergün², Abdullah Beyhan²

¹İstanbul Okan Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

²Marmara Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı Transteoretik model (TTM) doğrultusunda geliştirilmiş cinsellikten kaçınma karar dengesi ve öz yeterlilik ölçeklerinin Türkçe uyarlamasını ve psikometrik analizlerini yapmaktır.

Gereç-Yöntem: Cinsellikten kaçınma karar dengesi (CK-KDÖ) ve öz yeterlilik (CK-ÖYÖ) ölçekleri toplam 482 öğrenciye uygulandı. İlk veri toplamadan iki hafta sonra örneklem grubunun özelliklerine sahip 50 öğrenciye test tekrar test yapıldı. Ölçeğin geçerliği için faktör analizi, kapsam ve yapı geçerliği analizleri, güvenilirliği için ise iç tutarlılık ve zamana göre değişmezlik yöntemleri ile değerlendirildi. Ölçeğin kapsam geçerliği için 12 uzmanın görüşü alınarak iç tutarlılık için Cronbach alfa katsayısı, madde analizi ve testin tekrarı için Pearson korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: CK-KDÖ Türkçe formunun kapsam geçerliği indeksi 0,97, CK-ÖYÖ 1 ve değişim aşamalarının 0,82 bulunarak uzmanlar arası görüş birliği olduğu belirlendi. CK-KDÖ alt boyutlarının Cronbach alfa güvenirlilik katsayısı içsel yarar algısı için 0,61, dışsal yarar algısı için 0,77 ve zarar algısı için 0,76; CK-ÖYÖ Türkçe formunun Cronbach alfa değeri 0,88 bulundu. Test tekrar test güvenirlilik korelasyonu içsel yarar algısı için 0,70, dışsal yarar algısı için 0,70 ve zarar algısı için 0,80; CK-ÖYÖ için 0,85 bulundu.

Sonuç: Cinsellikten kaçınma karar dengesi ve öz yeterlilik ölçekleri Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bulundu.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik, cinsellikten kaçınma, geçerlik, güvenirlilik

Cinsellikten Kaçınma Karar Dengesi ve Cinsellikten Kaçınma Öz Yeterlilik Ölçeklerinin Güvenirlilik Analizleri ve Tanımlayıcı İstatistik Değerleri (n=472)

Faktör (min-max)	Mean	Sd	Test-Tekrar Test	Cronbach's alfa
Cinsellikten Kaçınma Karar Dengesi Ölçeği				
İçsel yarar alt boyutu (5-25)	12.57	3.99	.70	.61
Dışsal yarar alt boyutu (4-20)	10.14	4.08	.70	.77
Zarar alt boyutu (9-35)	25.46	5.38	.80	.76
Cinsellikten Kaçınma Öz yeterlilik Ölçeği (6-64)	24.93	6.20	.85	.80

Sd:Standard deviation

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"
ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"
ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

CK- ÖYÖ' nin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonucu Elde Edilen Genel Uyum Katsayıları

Model	χ^2	sd	$\frac{\chi^2}{sd}$	p	CFI	RMSEA GA (%90)	SRMR
1. Kuramsal	62.71	9	6.96	.00	1.00	.11(.09 ile .14)	.02
2. Alternatif (M2 ↔ M3)	17.78	8	2.22	.00	1.00	.05(.02 ile .08)	.01

CK-KDÖ Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonucu Elde Edilen Genel Uyum Katsayıları

Model	Satorra- Bentler χ^2	sd	$\frac{\chi^2}{sd}$	p	CFI	RMSEA GA (%90)	SRMR	AIC	$\Delta\chi^2_{sd}$
1. Kuramsal	199.07	116	1.72	.00	.94	.07(.05 ile .09)	.11	273.07	
2. Alternatif (-M17)	164.55	101	1.63	.00	.95	.06(.05 ile .08)	.10	234.55	
3. İlişkisiz 3 faktör	230.33	119	1.94	.00	.92	.08(.07 ile .10)	.16	298.33	65.78(3)
4. Tek Faktör	506.54	104	4.87	.00	.69	.16(.15 ile .18)	.16	272.00	341.99(3)

Note: AIC = Akaike information criterion; CFI = comparative fit index; SRMR = standardized root mean square residual; RMSEA = root mean square error of approximation.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

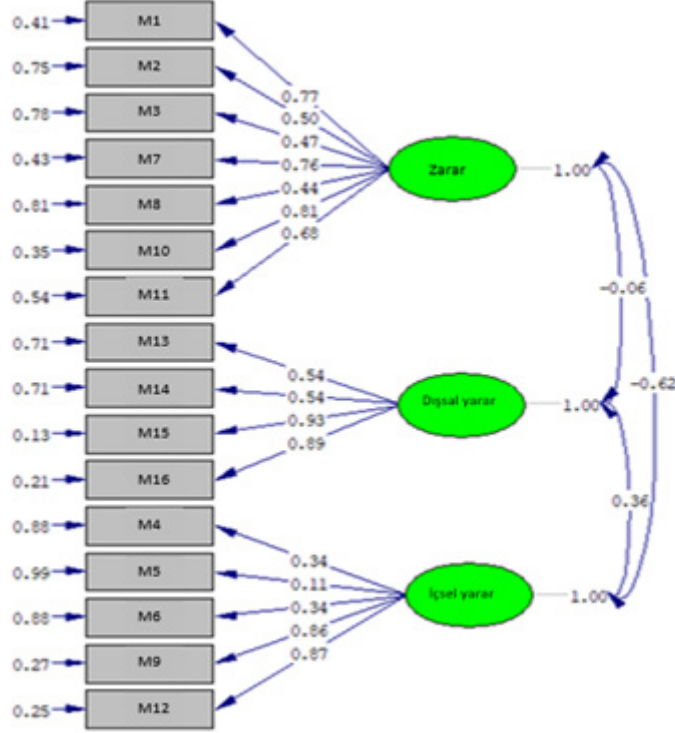

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

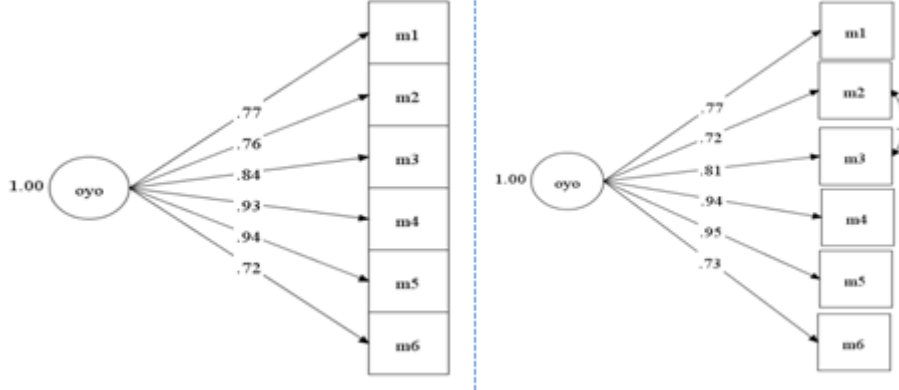
"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

CK-KDÖ Madde- Faktör Yükleri

CK-ÖYÖ Madde- Faktör Yükleri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-028

İlköğretim öğrencilerinin çevreye yönelik bilgi düzeylerinin ve tutumlarının belirlenmesi

Sevim Meral Feratoğlu¹, Gülhan Coşansu²

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Kırklareli

²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Son yüzyılda meydana gelen hızlı nüfus artışı, endüstrileşme ve kaynakların sınırsız bir şekilde kullanılması çevresel kirlenmenin yaşamı tehdit eder bir noktaya ulaşmasına neden olmuştur. Bu durum çevre ve çevre sorunlarına karşı insanların duyarlılıklarının artmasına sebep olmuştur. İnsan sağlığı ve çevre kalitesi birbiriyle yakından ilişkilidir. Konu ile ilgili pek çok çalışma olmasına rağmen literatürde hemşireler tarafından yapılmış çevre sağlığı ve öğrencilerin çevreye karşı tutumunu ele alan çalışmalar kısıtlıdır. Bu çalışmanın amacı öğrencilerinin çevreye karşı tutum ve bilgi düzeylerini belirlemek ve bu doğrultuda çevre ve çevre sağlığını tehdit eden eksiklikleri tespit etmektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak tasarlanan araştırma, Kırklareli ili Merkez ilçesinde bulunan ilköğretim 7. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirildi. Çalışmaya ilde bulunan 7 okulun hepsi dâhil edildi. Örneklem seçimine gidilmeksizin evrenin tamamına ulaşılacak istendi ve 131 öğrenciyle araştırma tamamlandı. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Çevre Bilgi Anketi ve Çevre Tutum Ölçeği ile toplandı ve veriler tanımlayıcı ilişki arayıcı testlerle değerlendirildi. Çevre Bilgi Anketi ve Çevre Tutum Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı sırasıyla 0.83 ve 0.77 bulunmuştur. Araştırmanın etik onayı İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulu'ndan alındı ve bu doğrultuda hem öğrencilerden hem de öğrencilerin velilerinden aydınlatılmış onam formu araştırma öncesi alındı.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin bilgi ve tutumları, cinsiyet, sosyoekonomik düzey, akademik başarı düzey gibi bağımsız değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin çevreye yönelik bilgi ve tutum düzeylerinin cinsiyet ve sosyoekonomik düzeye göre farklılaşmadığı görüldüğü (p>0,05), sağlıklı çevre ile ilişkilendiren öğrencilerin çevre bilgi ve tutumunun daha yüksek olduğu saptanmıştır (p=0,02). Çevre bilgi düzeyi ve çevre tutum düzeyi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur (p=0,04).

Sonuç: Öğrencilerin çevre bilgisinin yeterli olmadığı, çevre tutumunun yeterli olduğu söylenebilir. Çevre problemlerinin sağlıklı etkilediğini düşünen çocukların çevre bilgi ve tutumu yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Çevresel tutum, çevre bilgisi, çevre ve sağlık, ilköğretim öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-029

Bir Anaokuluna Kayıtlı 3-6 Yaş Grubu Çocukların Büyüme ve Gelişme Durumlarının Değerlendirilmesi

Sezer Avcı¹, Göksel Dürmüş², Ezgi Dirgar¹, Betül Kaplan¹, Selver Güler¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye.

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulu, Gaziantep, Türkiye.

Amaç: Bu çalışma 3-6 yaş grubu çocukların büyüme ve gelişme durumlarının değerlendirilmesi, araştırma grubu içerisindeki çocuklarda büyüme ve gelişme bozukluklarının erken dönemde tespiti amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, Gaziantep Şehitkamil İlçesi'ne bağlı Olcay Külah Anaokulu'nda öğrenim gören 3-6 yaş grubu çocuklarla Nisan-Haziran 2016 tarihlerinde gerçekleştirildi. Araştırmanın evreni 250, örnekleme ise 121'dir. Verilerin toplanmasında 40 sorudan oluşan anket formu ile anaokulu çocuklarından alınan antropometrik ölçümlerin sonucunun yer aldığı antropometrik ölçüm formu kullanıldı. Çocuklardan antropometrik ölçüm olarak; boy uzunluğu, vücut ağırlığı, üst kol orta çevresi (ÜKOÇ), triseps deri kıvrım kalınlığı (TDKK), baş çevresi ve tansiyon ölçümü yapıldı. Araştırmanın uygulaması için gerekli izinler ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların %52.1'i erkek, %46.3'ü altı yaş grubundadır. Kız çocuklarının %75.9'unun, erkek çocuklarının %88.9'unun düzenli kahvaltı yaptıkları belirlendi ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.05$). Anaokulu çocuklarının cinsiyete göre antropometrik ölçümleri karşılaştırmalı olarak değerlendirildi. İki cins arasında boy, ağırlık ve baş çevresi arasındaki fark istatistiksel düzeyde anlamlıydı (sırasıyla; $p = 0.045$, $p = 0.034$, $p = 0.001$) ve farkın erkek çocuklardan kaynaklandığı tespit edildi. Doğum ağırlığı ve emzirme süreleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadı ($p > 0.05$). Kız ve erkek çocukların antropometrik ölçümleri ile bazı parametrelerin ikili korelasyon değerlerine bakıldığında; kız ve erkek çocuklarında ÜKOÇ ile baş çevresi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu (sırasıyla; $r = .380$, $p < 0.01$; $r = .347$, $p < 0.01$) bulundu.

Sonuç: Çalışma grubundaki olguların sosyoekonomik durumları yüksekti ve dolayısıyla beslenme öyküleri de dahil olmak üzere genel olarak tüm değişkenlerin olumlu bir tutum sergilediği görüldü.

Anahtar Kelimeler: 3-6 Yaş Grubu, Anaokulu Çocukları, Büyüme ve Gelişme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-030

Lise Öğrencilerinin Doğru El Yıkama Alışkanlığı Üzerinde Verilen Planlı Eğitimin Etkisi

Vildan Karkış¹, Gülbu Tanrıverdi²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu araştırma lise öğrencilerinin doğru el yıkama alışkanlığı üzerinde verilen planlı eğitimin etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel araştırma olarak Türkiye'nin batısında lise öğrencilerinde 2019-2020 Eğitim-Öğretim Güz yarısında yapıldı. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden öğrenimine devam eden toplam 381 öğrenci evren olarak alındı ve 281 öğrenci ile çalışma tamamlandı. Şubelerin 8'i deney (n=159) 9'u ise kontrol (n=222) grubu olarak belirlendi. Veriler Mart 2020 ve Mayıs 2020'de iki kez, yüzyüze görüşme yöntemiyle, sınıf ortamında, yaklaşık 15 dakika içinde toplandı. Öntest ve son test form eşleştirilmesinde ikili rumuz kullanıldı. Anket, "el yıkama davranışlarını değerlendirme formu", "sosyal el yıkama bilgi formu" ve "el yıkama uygulaması aşamaları"nın yanı sıra öğrencileri tanımlayan sorulardan oluşturuldu. Araştırmanın bağımlı değişkeni doğru el yıkama, bağımsız değişkeni ise verilen doğru el yıkama eğitimidir. Eğitim, her sınıfın deney grubuna 40 dakika, tek oturumda, anlatım, görsel sunum, yap, göster, yaptır, tekrarlat şeklinde literatür doğrultusunda araştırmacı tarafından yapıldı. Eğitimin içeriğini "el yıkama ve sağlık ilişkisi, el yıkamanın önemi, el yıkama zamanları, doğru el yıkama aşamaları ve yöntemi oluşturdu. Etik kurul, kurum ve öğrencilerden yazılı izin alındı. Veriler bilgisayar ortamında SPSS 22'de tanımlayıcı ve ileri istatistik yöntemleriyle değerlendirildi.

Bulgular: Kontrol grubunda eğitim öncesi ve sonrasında cevapların dağılımın hemen hemen aynı kaldığı deney grubunda ise pozitif yönde değiştiği saptandı. El yıkama alışkanlığı toplam puanı açısından p değerleri incelendiğinde ön testte farklılık göstermezken son test kontrol grubu ve deney grubu puanı farklılık gösterdi (R kare=0,495). Bu ortaya çıkan fark tamamen grup üyeliği yani eğitimin kendisidir (eta kare=0,495).

Sonuç: Yapılan eğitimin öğrencilerin el yıkama bilgileri ve el yıkama becerilerinin gelişmesinde etkili olduğu belirlendi. Daha büyük bir örneklem ile tekrarlı çalışmaların yapılması önerilmektedir

Anahtar Kelimeler: El yıkama, eğitim, hijyen, okul hemşireliği, öğrenci

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-031

Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması, Geçerlik ve Güvenirliği

Esma Sakınmaz¹, Ayşe Meydanlıoğlu²

¹Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya

²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Araştırmanın amacı, Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlayarak, geçerlik ve güvenirliliğini saptamaktır.

Gereç-Yöntem: Metodolojik tipte olan bu araştırma, Antalya'daki 3 ilkokulun 4. sınıfına devam eden 367 çocuk üzerinde yapılmıştır. Verilerin toplanmasında; Çocuk Tanıtıcı Bilgi Formu ve Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirmeleri için sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, içerik geçerlik indeksi, t testi, Kuder Richardson (KR) iç güvenirlilik katsayısı ve Rasch analizi kullanılmıştır. Araştırmada ölçeği geliştiren yazardan, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan, Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden ve çocukların ailelerinden yazılı olarak izin alınmıştır.

Bulgular: Dünya Sağlık Örgütü ölçek adaptasyon ve çeviri prosedürü basamaklarına göre (ileri çeviriler, geri çeviriler, uzman paneli ve ön test, ölçeğin son hali, belgelendirme) ölçeğin dil uyarlaması yapıldıktan sonra, kapsam geçerliği için 10 uzmandan görüş alınmış ve Content Validity Index (CVI) dil ifade açısından 0,98 ve kapsam uygunluğu açısından ise 0,90 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin iç ölçüt geçerliğinin değerlendirilmesinde alt ve üst grup ortalamaları arasında ileri düzeyde anlamlı fark olduğu ($t=-33,27$, $p<0,05$) ve genel iç güvenirlilik katsayısının (KR 20) 0,69 olduğu saptanmıştır. Rasch analizi sonucunda ölçeğin zorluk değerleri bakımından en zor olan maddelerinin sırasıyla; 1, 3, 30, 29, 14, 20, 24, 9 ve 26 nolu maddeler olduğu ve uyum içi/dışı indeks değerlerinin Rasch modeline uygun olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği'nin geçerliği yüksek, güvenirliliği ise orta düzeyde bir araç olduğu belirlenmiştir. Bu ölçek, çocuklarla çalışan sağlık personeli, sosyal hizmet uzmanları ve öğretmenler tarafından kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, cinsel istismar, Çocuklar İçin İstismar Bilgi Ölçeği, geçerlik, güvenirlilik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-032

Çocuklarda Pansuman Değişimi Sırasında Ağrı ve Anksiyetenin Azaltılmasında İki Farklı Yöntemin Karşılaştırılması

Fatma Özsoy¹, Bahire Ulus²

¹İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışma, çocuklarda batın ameliyatı sonrası pansuman değişimi sırasında oluşan ağrı ve anksiyeteyi azaltmada, sanal gerçeklik gözlüğü ile video izletmenin ve tableten çizgi film izletmenin, etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü olarak yapıldı.

Gereç-Yöntem: Çalışma, İstanbul, Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Cerrahisi Servisi'ne başvuran 7-10 yaş grubundaki 96 çocuk ile, 1 Kasım 2018 / 30 Kasım 2019 tarihleri arasında yürütüldü. Araştırma için, ATADEK: 2018-11/11 sayılı etik kurul onayı, ve 82998542-771-21701 sayılı kurum izni alındı. Verilerin toplanmasında "Çocuğa ve Ebeveyne Ait Veri Toplama Formu", "Wong-Baker Yüzler Ağrı Ölçeği" ve "Çocuk Korku Ölçeği" kullanıldı. Çalışma, randomize kontrollü olarak oluşturulan 3 grup ile yürütüldü. Birinci grubu; pansuman değişimi sırasında herhangi bir uygulama yapılmayan çocuklar, ikinci grubu; pansuman değişimi sırasında sanal gerçeklik gözlüğü ile video izleyen çocuklar, üçüncü grubu ise; pansuman değişimi sırasında tablet ile çizgi film izleyen çocuklar oluşturdu. Çocukların ağrı şiddeti ve anksiyete düzeyi değerlendirilmesi, kendi ifadeleri doğrultusunda kayıt edildi. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler, Wilcoxon t testi, Kruskal Wallis testi, Mann Whitney U testi, Pearson ki-kare test, Fisher-Freeman-Halton exact test ve korelasyon analizi kullanıldı. Sonuçlar %95 güven aralığında ve anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Çocukların yaş ortalaması $8,58 \pm 1,13$ tür ve %56,3'ü erkekti. Araştırmada, sanal gerçeklik gözlüğü kullanan ve çizgi film izleyen gruplarda pansuman değişimi sırasındaki ağrı ve anksiyete puanlarında düşüş olduğu gözlemlendi. Yapılan istatistiksel analizde "sanal gerçeklik gözlüğü kullanan grup", "çizgi film izleyen grup" ve "kontrol grubu" arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu; bu farkın sanal gerçeklik gözlüğü kullanan gruptan kaynaklandığı saptandı ($p < 0,05$).

Sonuç: Bu araştırmanın sonunda; pansuman değişimi sırasında sanal gerçeklik gözlüğü ile çocukların dikkatini başka yöne çekmenin, ağrı ve anksiyetenin azaltılmasında etkili yöntem olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hasta, dikkati başka yöne çekme, ağrı yönetimi, anksiyete, hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-033

9-10 Yaş Grubu Çocuklarda Sıvı Tüketimi

Büşra Dağcı¹, Sultan Ayaz Alkaya²

¹Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

²Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Çocukların yeterli miktarda sıvı tüketmeleri sağlık durumunu ve okul performansını olumlu etkilemektedir. Bu araştırma 9-10 yaş grubu çocukların sıvı tüketimini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Bandırma ilçesindeki bir ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur (N=350). Araştırmaya katılmayı kabul eden 139 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan anket ile toplanmıştır. Ankette, sosyodemografik özellikleri, sıvı tüketimi ve ilişkili faktörleri belirlemeye yönelik sorular yer almıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı (06.03.2020 tarihli 2020- 06 sayılı) ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Çocukların %51,8'i erkek olduğu, %48,9'unun annesinin, %58,3'ünün babasının üniversite ve üzeri mezunu olduğu belirlenmiştir. Günlük tüketilen sıvı miktarı erkeklerde ortalama 2068.90 ml olup tüketilen sıvının 1186.11ml'sinin su olduğu bulunmuştur. Kızlarda tüketilen sıvı miktarı ortalama 1896.43 ml olup bu miktarın 1055.97ml'sinin su olduğu belirlenmiştir. Tüketilen sıvı miktarının kız öğrencilerde %20'si, erkek öğrencilerde %17'si şekerli sıvılardı. Çocukların %54'ü okulda her gün su tükettiğini, yaklaşık yarısı su yerine başka içecek tercih ettiğini, % 13.7'si okulda hiç tuvalete gitmediğini ifade etmiştir. Çocukların %41'i idrarının koyu renkli olmadığı ve kötü kokmadığını, %28.8'i gün içinde halsiz hissetmediğini belirtmiştir.

Sonuç: Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi'nin (2008) yayınladığı kılavuzda 9-13 yaş kız çocuklarının günlük 1900 ml, erkek çocuklarının 2100 ml, Tıp Enstitüsü'nün kılavuzuna (2005) göre kız çocukların 2100 ml, erkek çocukların 2400 ml sıvı almaları gerektiğini açıklamıştır. Araştırma bulguları her iki kılavuza göre kız ve erkek öğrencilerin günlük sıvı tüketiminin yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Sağlıklı sıvı tüketimini arttırmak için okullarda öğrencilerin su içmeye teşvik edilmesi, okul tuvaletlerinin temiz olması ve şekerli içecekler yerine su tüketiminin teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: okul sağlığı, hidrasyon, sıvı tüketimi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-034

Temiz Aralıklı Kateterizasyona Yönelik Hemşirelik Girişimlerinin Bakım Vericilerde Bilgi/Beceri, Başetme/Uyum, Anksiyete ve Çocukta Enfeksiyon Gelişimine Etkisi

Canan Sarı¹, Birsal Canan Demirbağ²

¹Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Amaç: Hemşirelerin, bakım vericilere Roy Adaptasyon Modeline temellendirilmiş android uygulamalı Temiz Aralıklı Kateterizasyon (TAK) eğitiminin, bakım vericilerin bilgi/beceri, başetme/uyum ve anksiyete düzeyleri ile çocuklarındaki enfeksiyon gelişimine etkisinin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Çalışmamız yarı deneysel girişimsel bir çalışmadır. Çalışmanın verileri Trabzon ilinde yer alan bir üniversite hastanesinin Beyin Cerrahi, Çocuk Cerrahi, Süt Çocuğu, Adölesan, Beyin Cerrahi ve Yenidoğan Yoğun Bakım servislerinde tedavi gören hastalar ve bakım vericileri ile Mart 2020 ile Ocak 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini belirlemek amacıyla power analizinde test gücü G*Power 3.1 programı ile hesaplanmıştır. Çalışmanın gücünün belirlenmesinde %95 değerini geçmesi için; %5 anlamlılık düzeyinde ve 0.50 etki büyüklüğünde gruplarda 18 olmak üzere iki grupta toplam 36 kişiye ulaşılması gerekmektedir. (df=1; F= 4.130). Belirlenen sayı 18 deney, 18 kontrol grubu olmak üzere toplam 36 kişiden oluşmaktadır. Çalışmamız randomize yarı deneysel girişimsel bir çalışma olarak planlanmıştır. Taraf tutmamak açısından gelen hastalara sıra ile 1'den 36'ya kadar numara verilerek, tek sayıda olanlar bakım vericiler deney, çift sayıda olan bakım vericiler ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri soru formu, 'TAK uygulama ile ilgili bilgi ve beceri soru formu', 'Roy Adaptasyon Modelindeki kavramlar ve modeldeki uyarıları temel alarak NANDA-I hemşirelik tanılarına bağlı kalınip oluşturulan soru formu', 'Başetme ve Uyum Ölçeği' ve 'Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği' kullanılarak toplanmaktadır.

Bulgular: Çalışmanın verileri toplanmaya devam etmektedir.

Sonuç: Çalışmanın verileri toplanmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon uygulamaları, Çocuk, Hemşirelik, İdrar yolu enfeksiyonu, Temiz Aralıklı Kateterizasyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-035

Beş Yaş Altı Çocukların Ev Ortamında İkinci El Tütün Dumanına Maruz Kalma Sıklığının Değerlendirilmesi

Ercan Asi, Sebahat Gözüm

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Ev ortamında tütün ürünlerinin kullanımına yönelik herhangi bir kontrolün bulunmaması, beş yaş altı çocukların ikinci el tütün dumanına maruz kalma riskini artırmaktadır. Bu araştırmanın amacı, beş yaş altındaki çocukların ev ortamında ikinci el tütün dumanına maruz kalma sıklığı ve riskini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel türde bir çalışmadır. Antalya ili Kepez İlçesinde yaşayan beş yaş altındaki 45.724 çocuk evren, 543 çocuk örnekleme oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün STEPwise yaklaşımı doğrultusunda çok aşamalı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler; Ev Halkı Tanımlayıcı Form, İkinci El Tütün Dumanına Maruz Kalmayı Değerlendirme Formu, Beş Yaş Altı Çocuğun İkinci El Tütün Dumanına Maruz Kalmasına İlişkin Ev Halkı Tutum ve Bilgi Formları ve Çocuğun Sağlık Öyküsü Formu ile toplanmıştır. Çocukların ikinci el tütün dumanına maruziyeti, literatür doğrultusunda hazırlanan ve uzman görüşleri ile kapsam geçerliliği yapılan risk algoritması ile değerlendirilmiştir. Anketler çocuğun ebeveynleri tarafından yanıtlanmıştır. Anketlerin kapsam geçerliliği (KGI) ve güvenilirlik katsayısı (KR-20) hesaplanmış, temel veriler için sayı, frekans, analitik değerlendirme için veri setine uygun olarak Kikare, Odds Ratio, t testi yapılmıştır. Etik kurul onayı, resmi izin ve katılımcıların aydınlatılmış onamları alınmıştır.

Bulgular: Beş yaş altındaki çocuğun yaşadığı evlerin %62,1'inde evde tütün ürünü kullanan birisi olduğu, %14,9'unda evin içinde tütün kullanımına yönelik bir kuralın olmadığı, %13,3'ünde evin kapalı herhangi bir bölümünde tütün kullanıldığı ve evlerin %12,1'inde son bir gün içerisinde tütün kullanıldığı belirlenmiştir. Risk algoritmasına göre, çocukların %63,5'inin ikinci el tütün dumanına maruz kalma riski bulunmaktadır. Çocukların %19,4'ü algoritmadaki dört riski de taşımaktadır. Annelerin sigara içmesi maruz kalma risk olasılığını %50,8, babaların sigara içmesi %27,4 artırmaktadır. Ebeveynlerin bilgi ve tutumu maruziyet riski üzerinde orta etki büyüklüğünde anlamlıdır. Maruziyet riski olan çocuklarda bronşit ve bronşiyolit tanısı, maruz kalma riski olmayan çocuklara göre daha sıktır

Sonuç: Beş yaş altı çocukların ev ortamında ikinci el tütün dumanına maruziyet sıklığı ve riski yüksektir. Maruziyeti önlemek için ebeveynlerin eğitilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocuklar, ev, ikinci el tütün dumanı, maruziyet, risk

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-036

3-6 Yaş Çocuğu Olan Babaların Babalık Rolü Algıları ve Etkileyen Faktörler

Filiz Taş¹, Esra Ağyar², Aygöl Karataş³

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Kahramanmaraş

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Çocuk Gelişimi Bölümü, Kahramanmaraş

³Bursa Yenişehir Devlet Hastanesi, Bursa

Giriş-Amaç: Günümüzde kadının çalışma hayatı içerisinde yer alması, toplumsal değişimler, ekonomik gelişmeler, aile yapısının çekirdek aile yapısına dönüşmesi babanın aile içindeki rolünü ve sorumluklarını etkilemektedir. Yapılan çalışmalar yaşamın her döneminde babalar vazgeçilmez olsalar da erken çocukluk döneminde baba-çocuk ilişkisi ve babalık rolünün şekillenmesinde kritik bir dönem olduğunu belirtmektedir. Sağlıklı aile ve sağlıklı bir toplum için babalık rolü algılarının belirlenmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı; 3-6 yaş çocuğu olan babaların babalık rolü algıları ve etkileyen durumları belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen sosyo-ekonomik düzeyi düşük, orta ve yüksek bölgelerde yer alan üç anaokulu ve kreş durumundaki okulda çocuğu bulunan 365, örneklemini ise 215 baba oluşturdu. Araştırma için etik kurul (2018/20-34) onayı alındı. Veriler, sosyo-demografik bilgi formu ve Kuzucu (1999) tarafından geliştirilen "Babalık Rolü Algı Ölçeği" (BRAÖ) kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Science) paket programı kullanıldı. Ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.848 olarak belirlendi. İstatistiksel analizde tanımlayıcı istatistikler ve Independent t testi, Ona-Way Anova testi kullanıldı. Değerlendirmelerde anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ kabul edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan babaların %56.7'si üniversite mezunu, %59.5'i memur, %35.3'ü 11 ve üstü evlilik yılına, %40.5'i iki çocuğa sahipti. Babaların % 53.5'i 25-29 yaş arasında baba olduğu, %43.7'sinin çocuğunun üç yaşında olduğu belirlendi. Babaların yaş ortalaması 35.9 ± 5.7 , evlilik yaş ortalaması 26.1 ± 3.1 idi. Babaların %61.4'ü çocuğuna karşı ilgisini çok iyi, %40.5'i kendi babalarının kendilerine karşı ilgi durumlarını iyi olarak belirtti. BRAÖ puan ortalaması, 95.92 ± 14.17 olarak belirlendi. Ölçekten min.43.00- max.123.00 puan aldılar.

Sonuç: Babaların BRAÖ'den aldıkları puan ortalamasına göre babalık rolü algısının ortalamasının üzerinde olduğu bulunmuştur. Babanın eğitim düzeyinin, mesleğinin, baba olma yaşının, evlilik süresinin ve çocuk sayısının babalık rolünü etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Babalık rolü, Babalık algısı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-037

6-24 Aylık Bebeğe Sahip Annelerin Duyarlı ve Bebek Liderliğinde Beslenme İle İlgili Görüşlerini Belirlemek

Gizem Timur, Süheyla Altuğ Özsoy

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Amaç: Dünya sağlık örgütünün duyarlı beslenme politikalarıyla bebeğin sadece ne yediği değil, beslenme şeklinin gelişimindeki etkisi önem kazanmıştır. Bebek liderliğinde beslenme (BLB), bebeklere ilk sunulan besinlerin parmak gıdalar olması ve bebeğin kendini beslemesini temel alan beslenme şekli olarak, klasik beslenme tarzının aksine püre ve kaşıkla beslenmeyi desteklemez. Duyarlı beslenme ve bebek liderliğinde beslenme uygulamasının toplumumuzda çok rastlandığı ancak kanıtların yetersizliği nedeniyle bu araştırma planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan araştırma, şubat- aralık 2019 tarihlerinde Rize merkezde bulunan sosyoekonomik düzeyi farklı bölgelerde rastlantısal olarak seçilen 3 farklı Aile Sağlığı Merkezine başvuran 6-24 aylık bebeğe sahip annelere 'Duyarlı beslenme ve bebek liderliğinde beslenme tanılama formu' kullanılarak uygulanmıştır. Tabakalı örnekleme yöntemi kullanılan araştırmada 301 kişiye ulaşılmıştır.

Bulgular: Araştırmada doğum sonrası sadece anne sütü alan bebek oranı %55,1, ilk ek gıda verilme ayı ise ortalama 5,77 aydır. Çalışmaya katılan bebeklerin süttten kesilme ayı ortalaması 8,64 aydır. Çalışmaya katılan annelerin bebekleri %41,9'u püre, %24,9'u bazen püre bazen parmak gıdalar, %33,2'si parmak gıdalar şeklinde besinleri tüketmektedir. BLB terimini katılımcıların %50,5'i daha önce duymuştur. Çalışmaya katılan annelerin büyük bir çoğunluğu bebeklerinin açlık tokluk sinyallerini fark etmektedir. Bebek besin yemeyi reddettiğinde annelerin %67,8 i farklı bir besin vermeyi deneyerek beslenmeleri konusunda daha duyarlı yaklaşmaktadırlar. Beslenme zamanlarında bebeğin dikkatini dağıtan nesnelere annelerin %49,2 si ortadan kaldırmaktadır. BLB bebeklerin enerji ihtiyacını karşılayacağını düşünen annelerin oranı %48,5 dur. Parmak gıdalarla beslenen bebeklerin annelerinin püreyle beslenenlere göre daha az ısrar ettikleri görülmüştür. Çalışmamızda bebeklerin eline katı gıda verilmesi annelerin %63,8 ine göre boğulma riskini arttırmaktadır. Parmak gıda tüketen bebeklerin çoğu aile yemeklerine tam katılım sağlamıştır. Bebeklerin aile yemeklerine katılımı %98 oranında bebekle ailenin arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirmiştir.

Sonuç: Aileler arasında gittikçe yaygınlaşan BLB uygulaması henüz bilimsel kanıt açısından sınırlı olduğu için, bu beslenme tanımının ve beslenmeye uygun olan gıdaların belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. BLB ile duyarlı beslenme uygulaması arasındaki ilişkinin netleşmesi için geniş araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tamamlayıcı Beslenme, Duyarlı Beslenme, Bebek Liderliğinde Beslenme, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-038

Assessment of Mineral Oil Aromatic Hydrocarbon (MOAH) Contamination Risk to Breast Milk and Various Foods Together with Its Effects on Immune System

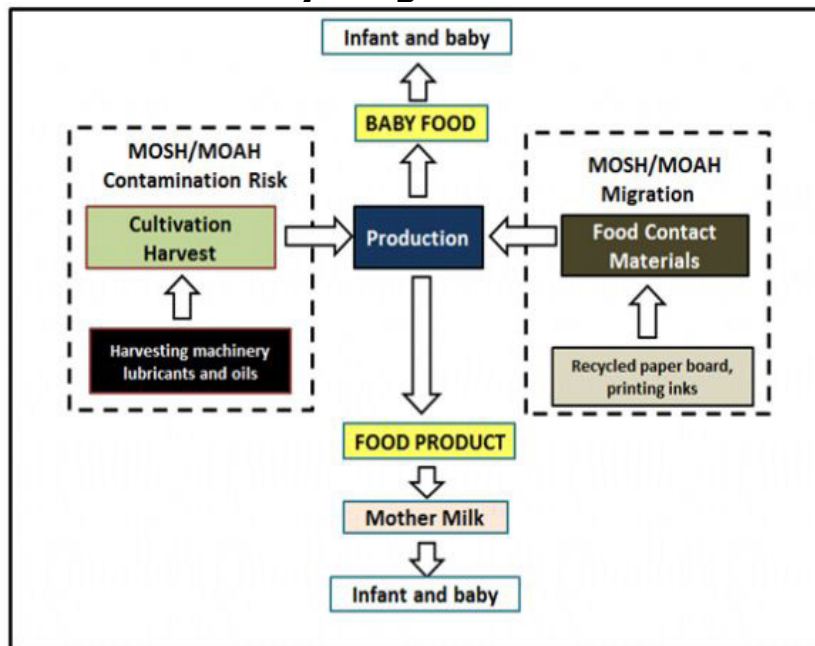
Mehmet Turan Ayseli

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Eczacılık Fakültesi

Considering the COVID 19 pandemic, keeping the immune system strong has become very important. Nowadays, foods are sources of different contaminants as well as important nutrients source. Therefore, a worrying number of food products may contain contaminants which are associated with immune suppression or deficient IgG antibody responses to childhood vaccines like tetanus and diphtheria vaccines. It has been recently shown that immunotoxic contaminants like Mineral Oil Saturated Hydrocarbons (MOSH) and Mineral Oil Aromatic Hydrocarbons (MOAH) are present in breast milk and nearly all foods, probably due to its natural occurrence. Some pesticides include the source of this contaminants like paraffinic oils as authorized insecticides for application in the different crops, including potatoes and fruit trees. Interestingly, certain mineral oils are also used as adjuvant in the plant protection. The "mineral oils" are used as 1) mould release agent in bakery products, 2) anti dust agent in cereal grains, 3) coating agents for the confectionery (excluding chocolate) and fruits such as papaya, avocado, melon and mango, 4) lubricant, machine oil or cleaning agents for agricultural machinery and 5) substances for printing ink in food packaging materials. As it is known from recent alerts, most of the current printing ink chemicals on the list of industry inventory has not been fully risk assessed and inks applied to food packaging materials are not adequately covered under specially European legislation. In sum of, oral exposure of MOSH could induce immunotoxic effects. Additionally, the tolerable exposure level of MOSH primarily could not determine due to lack of adequate information about long-term accumulation. More importantly, no safe dose can be specified for the MOAH. Therefore, measures taken against the MOAH and MOSH contamination are deemed necessary, in particular due to their immunotoxic effects.

Keywords: Breast milk, baby food, mineral oil, immunotoxic effect, vaccine

Pathways of mineral oil contamination into breast milk, infant, baby and young child food

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-039

Evaluation of the Factors Related to Father - Infant Attachment

Pınar Duru¹, Aysun Alkan², Ferzan Kalaycı³, Özlem Örsal¹

¹Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

²Adult Child Service, Health-Application and Research Hospital of Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

³Pediatric Infection Service, Health-Application and Research Hospital of Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

Purpose: In this study, it was aimed to determine variables that affect father-infant attachment and to evaluate related factors.

Materials-Methods: Universe of cross-sectional study comprises of fathers (n=6238) of infants aged 6-12 months followed in Pediatrics outpatient clinic and services of a university hospital in Central Anatolia region. The study carried out on 362 fathers with a 95% confidence interval and 5% margin of error between August 2019-December 2020. The study was approved by Non-Interventional Clinical Trials Ethics Committee (28.05.2019;30) and institutional approval was obtained from hospital administration (25.06.2019;73451). Datas were collected by using "Sociodemographic Characteristics & Data Form" and "Father-Infant Attachment Scale". For statistical analysis, t test, One-way ANOVA test and Multiple Linear Regression analysis were used.

Results: According to the model, father-infant attachment was increased by 2.22 points when it was father's first marriage, by 2.11 points when duration of marriage was ≤ 4 years, by 1.93 points when duration of marriage was ≥ 10 years, by 1.59 points when baby borned with cesarean delivery, by 1.36 points when father had willingness of the baby's care and supported to his wife in this regard. Father-infant attachment was decreased by 2.25 points when level of father education was primary education, by 1.88 points when seeing his baby between 31 and 60 minutes for the first time after birth.

Conclusion: Fathers whose had ≤ 4 and ≥ 10 years marriage duration, who had first marriage, whose their babies were born by cesarean section, who saw their babies in the first 30 minutes after their birth, who stated they support to their spouse by willingly to care for baby, had higher attachment levels with their babies. Fathers who saw their babies for the first time after birth between 31 and 60 minnutes and whose education level was primary education had lower attachment levels.

Keywords: Attachment, father, infant

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-040

İshalli Çocuklarda Cryptosporidium spp. Sıklığının İmmünokromatografik Kaset Test Yöntemi İle Araştırılması

Abdurrahman Ekici¹, Ahmed Galip Halidi², Ahmet Hakan Ünlü³, Selahattin Aydemir², Hasan Yılmaz¹

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Parazitoloji Ana Bilim Dalı, Van

²Muş Alparslan Üniversitesi Bulanık Meslek Yüksekokulu, Muş

³Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Gevaş Meslek Yüksekokulu, Van

Amaç: Bu çalışmanın amacı kriptosporidyoz hakkında bir farkındalık oluşturarak ishali en çok zarar verdiği çocuk yaş grubunda Cryptosporidium spp. nin gelişmekte olan ülkelerde ciddi çocukluk çağı ishali ile ilişkili fırsatçı bir parazit olduğunu böylece kriptosporidyozun az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yaşayan çocuklar için de ciddi bir enfeksiyon olmaya devam ettiğini ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Dursun Odabaşı Tıp Merkezi Parazitoloji Laboratuvarına ishal şikayetiyle başvuran 18 yaş altı 40 çocuktan alınan dışkı örnekleri üzerinde yürütüldü. Kontrol grubu olarak ishali olmayan 20 sağlıklı çocuk çalışmaya dahil edildi. Toplanan her örnek için hastanın yaşı, cinsiyeti, genel durumu ve klinik bulgular kaydedildi. Dışkı örnekleri immünokromatografik kaset test (CerTest Biotek, İspanya) yöntemi ile incelendi.

Bulgular: Çalışmada ishali 40 çocuğun 11'inde (%27,5) Cryptosporidium spp. saptandı. Kontrol grubundaki çocukların hiçbirinde Cryptosporidium spp. saptanmadı. Ayrıca yapılan istatistiksel analiz sonucunda çocuklarda görülen karın ağrısı (P = 0.0001), bulantı (P = 0.0001) ve kilo kaybı (P = 0.0001) ile kriptosporidyoz arasında istatistiksel olarak ayrı ayrı anlamlı ilişki olduğu belirlendi. Bununla birlikte, kriptosporidyoz ile yaş, cinsiyet, kabızlık ve ateş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç bulunmadı.

Sonuç: Bu çalışmada kriptosporidyozun yüksek oranda saptanması nedeniyle, hem ishali çocuklarda hem de karın ağrısı, bulantı ve kilo kaybı gibi bir veya birden fazla semptomun görülmesi durumunda kriptosporidyozun düşünülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cryptosporidium, Çocuk, İmmünokromatografik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-041

Bulaşıcı Hastalıklar Algı Ölçeğinin Geliştirilmesi

Burcu Demir Gökmen¹, Ayşe Berivan Bakan¹, Güzelnur Aras¹, Ayşe Okanlı²

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Böl. Ağrı, Türkiye

²İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Böl. İstanbul, Türkiye

Amaç: Bu çalışmanın amacı bulaşıcı hastalıklarda algıyı belirlemeye yönelik bir ölçüm aracı geliştirmektir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik bir çalışmadır. Araştırma, Türkiye'nin doğusunda yer alan bir üniversitenin çalışanları ve öğrencilerinden araştırmaya katılmayı kabul eden 1786 kişinin katılımıyla, Haziran-Eylül 2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Bulgular: Ölçeğin 5'li likert tipte 34 madde ve iki faktörden oluştuğu belirlendi. Kapsam geçerliliği (KMO) değerinin 0.991 ve Bartlett's testi değerinin 84609.081 ($p < 0.001$) olduğu böylece veri setinin faktör analizi için uygun olduğu belirlendi. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.98 olarak bulundu. Maddelerin ölçeğin toplam skoru ile korelasyonunu gösteren korelasyon değerlerinin 0.615 ile 0.920 arasında yer aldığı saptandı. Test tekrar test güvenilirliği sonucunda iki ölçüm arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ($r = 0.700$, $p < 0.001$) belirlendi.

Sonuç: Geliştirilen ölçeğin, bireylerin bulaşıcı hastalıklara ilişkin hastalığın doğasına, olası nedenlerine ve salgının kontrol edilme yöntemlerine yönelik algılarının belirlenmesinde kullanılacak güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu bulundu.

Anahtar Kelimeler: Bulaşıcı hastalık, algı, ölçek, geçerlilik, güvenilirlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-043

Hemşirelik Öğrencilerinin Bulaşıcı Hastalıklar Hakkında Bilgi Düzeylerinin ve Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Tutumunun İncelenmesi

Merve Bat Tonkuş¹, Aysun Demir²

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

²Nisa Hastanesi, Bebek Bakım Odası, İstanbul

Amaç: Bakteri, virüs, parazit veya mantar gibi patojenik mikroorganizmaların neden olduğu doğrudan ya da dolaylı olarak bir kişiden diğerine yayılabilen hastalıklar (WHO, 2020). Topluma hizmet veren ve toplum sağlığını sürdürmek amacıyla bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemekle rolü olan hemşirelerin bulaşıcı hastalıkları, bulaşma yollarını ve korunma yöntemlerini bilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle lisans eğitimi sırasında öğrencilere bulaşıcı hastalıklar konusunda bilgiler verilmektedir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi düzeylerini ve bulaşıcı hastalıklara karşı tutumunu değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Evrenini 2019-2020 eğitim-öğretim yılında aktif olarak Hemşirelik Bölümü'ne kayıtlı 187 öğrencinin, örnekleme ise; araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 101 öğrencinin oluşturduğu bu araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Veriler öğrencilerinin bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi düzeyi anket formu ve bulaşıcı hastalıklara karşı tutumları ile ilgili anket formundan oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde; SPSS 22.00 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmış olan 2020/01 sayılı Etik Kurul izni bulunmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların %81,2'si kadın, %18,8'i erkek; %28,7'si 2.sınıf öğrencisidir ve %77,2'si bulaşıcı hastalıklar ile ilgili bir eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %41,6'sı bulaşıcı bir hastalığı olan hastaya bakım vermekten çekindiklerini; %65,3'nün bir hastanın HIV virüsü taşıması durumunda bu bilgiyi hasta yakınlarına söyleyebileceğini ifade etmişlerdir.

Sonuç: Araştırma sonucunda öğrencilerin bulaşıcı hastalıklar konusunda bilgi eksikliği ve yanlış uygulamaları olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda hemşirelik öğrencilerine bulaşıcı hastalıklar ile ilgili kapsamlı eğitimlerin verilmesi, bu eğitimlerin sürekliliğinin sağlanması ve risklerin azaltılması amacıyla öğrencilerin bilgilerini ölçmeye yönelik değerlendirmelerin aralıklı olarak yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bulaşıcı hastalıklar, Hemşirelik, Hemşirelik öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-044

Delta Hepatite Seropositivity in HbsAg Positive People

Sümeyye Başer, Zainab Khairullah Sedeeq, Rugıyya Samadzade, Amed Moustapha Nsangau, Salih Maçın,
Recep Keşli, Duygu Fındık

Selcuk University Faculty of Medicine Department of Medical Microbiology, Konya

Objective: Hepatitis delta virus (HDV) is a defective RNA virus that can infect in the presence of hepatitis B virus (HBV). In this study, it was aimed to determine delta hepatitis seropositivity in HBsAg positive individuals

Materials-Methods: Selcuk University Faculty of Medicine Medical Microbiology Laboratory, Serum samples of 649 patients who were found to be positive for HBsAg between January 1, 2015 and December 31, 2019 were included in the study. HDV values, which were studied simultaneously with the HBsAg levels of the patients, were evaluated retrospectively.

Results: A total of 649 patients, 337 men and 292 women, were included in the study. According to the age range of 649 patients included in the study (0-18), 17 in group 1, (18-65) 553 in group 2 and (65>) 79 patients in group 3. When anti-HDV seropositivity was examined in HBsAg positive patient groups, 17 patients in Group 1 were seronegative, 10 (1.8) men and 6 (1.1) women seropositive in group 2, In group 3, 1 (1,3) male and 1 (1,3) female are seropositive.

Conclusion: HDV infection is very important in patients with chronic viral hepatitis. HDV infection rate was found to be 2.8% in our study. Those who have not had hepatitis B infection in the fight against HDV infection and in addition to vaccination of non-immune, society / people should be educated against HBV transmission routes and the epidemiology of the disease should be well known. Screening of HBV-infected people for HDV and identifying the infected people will contribute to prevention, control and treatment programs.

Keywords: Hepatitis delta virus, HBsAg, Seropositivity

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-045

Investigation of Parvovirus B19 Seroprevalence in Various Age Groups Admitted to Konya Selçuk University Medical Faculty Hospital

Rugıyya Samadzade, Sümeyye Başer, Ahmed Moustapha Nsangou, Salih Maçın, Duygu Fındık
Selçuk University, Faculty of Medicine, Department of Medical Microbiology, Konya

Objective: Parvovirus B19 is the causative agent of erythema infectiosum (Fifth Disease), which is one of the rash diseases of the childhood age group, and arthropathies in adults. In this study, it was aimed to determine the B19 seropositivity rates in children and adults in Konya region, its distribution by age and to contribute to the epidemiological data in our country.

Materials-Methods: The sera of patients who were admitted to the Selçuk University Medical Faculty Hospital between December 2010 and December 2020 and sent for laboratory examination for parvovirus B19 infection and whose parvovirus B19 IgM / IgG antibodies were investigated by ELISA were included in this study. The results of parvovirus B19 IgM and parvovirus B19 IgG tests studied on serum samples were analyzed retrospectively through hospital automation.

Results: A total of 2174 patients whose parvovirus B19 IgG / IgM antibodies were investigated were included in our study. According to the results of the study, parvovirus B19 IgG was found to be positive in 846(39%) patients and parvovirus B19 IgM in 102(5%) patients. According to prevalence studies conducted in various age groups, 90(10.7%) between 0-4 years old, 112(13.2%) between 5-9 years old, 140(16.6%) in 10-14 age group, 158 (18.6%) between 20-40 years old, 166(19.6 %) between 40-60 years old, and ≥ 60 Parvovirus IgG was detected at the highest rate with 180(21.3%) patients. In addition, parvovirus IgM was found to be positive in 27(26.4%) patients aged 0-4 years, 22(21.6%) patients aged 5-9, 18(17.7%) patients aged 10-14, 14(13.8%) patients aged 20-40, 12(%11.7)patients aged 40-60, and 9(%8.8) patients aged ≥ 60 .

Conclusion: Our study has shown that parvovirus B19 prevalence is proportional to age. Therefore, prevalence studies to be carried out in different regions and different groups will contribute to the epidemiological data in our country.

Keywords: Parvovirus B19 IgG, Parvovirus B 19 IgM, Seroprevalence

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-046

Bir üniversite hastanesinin sağlık çalışanlarında Kovid-19 korkusu ve el hijyeni uygulamalarının değerlendirilmesi

Aygül Kıssal¹, İlknur Vergi²

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği AD

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi

Giriş-Amaç: El hijyeni enfeksiyon kontrolünde önemlidir. Bu araştırma; sağlık çalışanlarının Kovid-19 korkusu ve el hijyeni uygulama düzeyleri ile Kovid-19 korkusu ve el hijyeni uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın evrenini bir üniversite hastanesinin çeşitli birimlerinde çalışan 50 doktor, 100 hemşire toplam 150 çalışan oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiştir. Gönüllü 97 sağlık çalışanı katılmıştır. Veriler "Sağlık Çalışanı Tanıtım Formu, Kovid-19 Korkusu Ölçeği, El Hijyeni Uygulamaları Envanteri" ile toplanmış, sayı yüzde dağılımı, t testi, ANOVA, Kruskal Wallis testleri ve korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. Sağlık Bakanlığı, Etik Kurul (Proje No:20-KAEK-138), ilgili kurum izinleri ve çalışanlardan izin alınmıştır.

Bulgular: Çalışanların yaş ortalaması 32.36 ± 7.79 'dur. Katılımcıların %67'si kadın, %58.8'i evli, %79.4'ü hemşire, %50.5'i lisans mezunudur. El hijyeni bilgi düzeyini yeterli bulanların oranı %87.6'dır. Bir iş günü içinde hasta ve çevresiyle temas sıklığını 15'den fazla bildirenlerin oranı %80.4, el yıkama sayısını 15'den fazla bildirenlerin oranı %79.4'dür. Çalışanların Kovid-19 korku ve el hijyeni uygulama düzeyi puan ortalamaları kadınlarda erkeklere göre daha yüksek saptanmıştır ($p < .05$). Eğitim düzeyine göre Kovid-19 korku puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($p < .05$). Eğitim düzeyine göre el hijyeni uygulamalarını yapma düzeyi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > .05$). El hijyeni sonrası çalışanların %96,9'u en az bir sorun yaşadığını ifade etmiştir. Kovid-19 korkusu ile el hijyeni uygulamalarını yapma düzeyi arasında çok zayıf düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir [$r(97) = .224$; $p < .05$].

Sonuç: Bu araştırma el yıkama uygulamalarının ve Kovid-19 korkusunun cinsiyet özelliğinden etkilendiğini, sık el yıkama, el dezenfektanı kullanımının cilt sorunlarında rol oynadığını göstermektedir. Özellikle pandemi sürecinde birey, aile ve toplum sağlığını koruma ve geliştirme açısından halk sağlığı hemşireleri ve halk sağlığı çalışanları sıkı enfeksiyon kontrolü ve düzenli periyotlarla kurumlarda el hijyeni uygulamalarının devamının önemine dikkat çekmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kovid-19, Hemşire, Doktor, Halk Sağlığı, El hijyeni

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-047

Covid-19 Pandemi Sürecinde Yüz Yüze Eğitime Devam Eden Öğrencilerin Covid-19 Korkusu ve Koruyucu Önlemlere Uyma Durumları

Hacer Gök Uğur¹, Ayla Hendekci²

¹Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ordu

²Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Giresun

Amaç: Bu çalışma covid-19 pandemi sürecinde yüz yüze eğitime devam eden öğrencilerin covid-19 korkusu ve koruyucu önlemlere uyma durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma tanımlayıcı olarak 12-20 Kasım 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini bir ilde pandemi döneminde yüz yüze eğitime devam eden ortaokul (5. ve 8.sınıf) ve lise öğrencileri (9. ve 12.sınıf), örnekleme ise kartopu örnekleme yöntemi ile ulaşılan 188 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan "Anket Formu" ve "Covid-19 Korkusu Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama araçları katılımcılara Google Forms üzerinden elektronik ortamda uygulanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Çalışma için etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Çalışma kapsamındaki öğrencilerin yaş ortalaması $13,22 \pm 2,92$ olup, %2,1'i Covid-19 geçirdiğini ve %30,9'u ailesinin ve akrabalarının Covid-19 geçirdiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %87,8'i Covid-19'dan korunma yöntemleri konusunda bilgi sahibi olduklarını, %89,4'ü yalnız olmadığı ve sosyal mesafeyi koruyamadığı her yerde maske kullandığını, %92,0'i tıbbi maske kullandığını ve %96,8'i ağız ve burnunu kapatacak şekilde maske taktığını belirtmiştir. Öğrencilerin %67,6'sı her zaman sosyal mesafe kurallarına uyduğunu ve %79,8'i okulun ortak kullanım alanlarında diğer öğrencilerle arasında en az 1 metre mesafe olmasına dikkat ettiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %86,7'si ellerini bol su ve sabunla 20 saniye süreyle yıkadığını, %81,4'ü ellerini ağız, burun ve gözüne dokundurmaktan kaçındığını, %88,8'i okullarda sık dokunulan yüzeylere elleriyle temas etmekten kaçındığını ve %78,2'si okul dışında her zaman evde kalmaya dikkat ettiğini belirtmiştir. Öğrencilerin Covid-19 Korkusu Ölçeği puan ortalaması ise $18,88 \pm 6,66$ olarak bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmada öğrencilerin çoğunun Covid-19'dan korunma yöntemleri konusunda bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoğunun maske, sosyal mesafe, el yıkama ve evde kalma gibi koruyucu önlemlere dikkat ettikleri bulunmuştur. Bununla birlikte öğrencilerin Covid-19 korku düzeyleri orta seviyede bulunmuştur. Okul sağlığı hemşireleri tarafından öğrencilere Covid-19 hastalığı ve koruyucu önlemler konusunda eğitim verilerek farkındalıklarının artırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Okul, Öğrenci, Korku, Koruyucu Önlem

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-048

COVID-19 Tanılı Hastalara Bakım Veren Hemşirelerin Çalışma Ortamı Güvenliği Algıları ile COVID-19 Korkusu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Ayşe Dost¹, Duygu Sezgin², Melek Nihal Esin³

¹*İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

²*National University of Galway, School of Nursing and Midwifery*

³*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi*

Giriş-Amaç: Sağlık işgücünün en büyük bileşenini oluşturan hemşirelerin, hastaların bakım taleplerinde artış, personel sayısının yetersizliği, ekipman zorlukları, hastalığa yakalanma, aileye, arkadaşlara ve diğer çalışanlara bulaştırma riski gibi nedenlerden dolayı COVID-19 korkusu düzeyi artabilir. Bu araştırmanın amacı COVID-19 tanılı hastalara bakım veren hemşirelerin çalışma ortamı güvenliği algıları ile COVID-19 korkusu düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte olan bu araştırmanın örneklemini Ağustos-Kasım 2020 tarihlerinde İstanbul Avrupa yakasında yer alan beş pandemi hastanesinde çalışan, kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılan, COVID-19 tanılı hastalara bakım veren 168 hemşire oluşturdu. Araştırma verileri, sosyodemografik özellikler formu, hemşire güvenliğine yönelik hazırlanan "Hemşire Bilgi Formu", ve "Çalışma Ortam Ölçeği (ÇÖÖ)" ve "COVID-19 korkusu ölçeği" kullanılarak, google form uygulaması aracılığıyla bilgilendirilmiş onam alınarak toplandı. Sağlık Bakanlığı'ndan çalışma izni ve Medipol Üniversitesi Etik kurulu Başkanlığından (10840098-772.02-E.34480) onay alındı.

Bulgular: Hemşirelerin %82,2'si kadın, %68,8'i bekar, yaş ortalaması 24,78±4,14 yıl olup, %66,8'inin lisans mezunu olduğu, %39,2'sinin yoğun bakımda çalıştığı, %38,9'unun 1 yıldan daha az süre klinik deneyiminin olduğu, %94,3'ünün gece nöbeti tuttuğu, %39,6'si pandemi nedeniyle evinden ayrı yaşadığı, %16,6'sının kronik bir hastalığı olduğu, %12,1'inin geçmişte psikolojik rahatsızlık nedeniyle tedavi gördüğü saptandı. Haftada ortalama 58,74±13,21 saat çalıştıkları, %61,8'inin kurumlarında viral yükün azaltılması amacıyla izinli olunan gün sayılarının artırılmasına yönelik bir uygulamanın yapılmadığını, %32,5'inin COVID-19 testlerinin pozitif çıktığı belirlendi. Hemşirelerin %56'sı enfeksiyonu yakınlarına taşıma endişesini "çok fazla" yaşadığı, %35'inin hastalanma durumunda ailesinin ihtiyaçlarını karşılayamama endişesini "çok fazla" yaşadığı saptandı. Hemşirelerin ÇÖÖ puan ortalaması 85,56±10,03 (min:64-max:116) ve COVID-19 korkusu ölçeği puan ortalaması 21,50±8,37 (min:7-max:35) olarak bulunmuş olup, çalışma ortamını algılama düzeyi ve COVID-19 korkusu düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulundu ($r=-,237, p<,01$)

Sonuç: Hemşirelerin COVID-19 korkusu düzeylerinin yüksek, çalışma ortamı güvenliği algılarının orta düzeyde olduğu; çalışma ortamı güvenliği algıları azaldıkça COVID-19 korkusu düzeylerinin arttığı söylenebilir. Dünya çapında olağanüstü bir zorlukla karşı karşıya olan hemşirelerin çalışma koşullarını iyileştirici düzenlemelerin yapılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hemşire, çalışma ortamı güvenliği, korku

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-049

Covid-19 salgın döneminde bireylerin medya kullanımı, pozitif ve negatif duyguları ile algılanan stres düzeyleri

Ayşegül Akca¹, Sultan Ayaz Alkaya²

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını pek çok ülkede çeşitli düzenlemeler yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Sosyal mesafe ve karantina uygulamaları gereği evde kalan bireyler medya araçlarını daha fazla kullanmaya başlamıştır. Salgın sürecinde medya araçları kullanımının ruh sağlığı üzerinde çeşitli etkileri bulunmaktadır. Araştırma Covid-19 salgını sürecinde bireylerin medya kullanımı, pozitif ve negatif duyguları ile algılanan stres düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kesitsel tasarım ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 12-25 Mayıs 2020 tarihleri arasında sosyal medya araçlarıyla ve online olarak ulaşılan bireyler oluşturmuştur. Örneklemeye 1541 yetişkin dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu, Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği ve Algılanan Stres Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzdelik, ortalama, standart sapma, bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı (2020-15144) ve bireylerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada günlük medya kullanım süresi 4 saatten fazla olan, Covid-19 ile ilgili gelişmeleri medya araçları ile gün içinde sürekli takip eden kişilerin pozitif duygu ortalama puanlarının daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Günlük medya kullanım süresi 1-2 saat olan, Covid-19 ile ilgili gelişmeleri medya araçları ile günde bir kez takip eden kişilerin negatif duygu ortalama puanlarının daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Çalışmada 18-24 yaş aralığında olanların, kadınların, bekarların, lisans mezunu olanların, geliri giderinden az olanların olumsuz duygu ve algılanan stres ortalama puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç: Bu çalışma, Covid-19 salgını sürecinde yetişkinlerde medya kullanımının arttığını, medya kullanımının olumlu ve olumsuz duygularla ve stres düzeyi ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Duygu durumunu ve stres düzeyini yaş, cinsiyet, öğrenim düzeyi, gelir düzeyi gibi sosyodemografik faktörlerin etkilediği bulunmuştur. Gelecekte, bireylerin olumlu duygularını arttırmaya, olumsuz duygu ve stres düzeyini azaltmaya yönelik girişimsel çalışmaların planlanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Algılanan Stres, Covid-19, Medya, Negatif Duygu, Pozitif Duygu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-050

COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kadın Akademisyenlerin Günlük Yaşamlarındaki Değişimin Yaşam Memnuniyeti Üzerine Etkisi

Ayten Yılmaz Yavuz¹, Vacide Aşık Özdemir², Özlem Akın³

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

²Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

³Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışmada, COVID-19 pandemisi sürecinde kadın akademisyenlerin günlük yaşamlarındaki değişimin yaşam memnuniyeti üzerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın örnekleme Türkiye'nin doğusunda bir üniversitenin 2020-2021 akademik yılında aktif çalışmakta olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 178 kadın akademisyen ilgili evrenden olasılıksız rastlantısal örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yaşam Memnuniyeti Ölçeği" kullanılarak Google anket üzerinde oluşturulan anket formunun akademisyenlerin e-postasına gönderilmesiyle elde edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, t testi ve ANOVA testi kullanıldı. Etik açıdan kurum ve etik kurul izinleri alınmıştır.

Bulgular: Kadın akademisyenlerin pandemi sürecinde evden çalışmak ve öğrenmek zorunda kaldıklarında %83.1'inin kendi evlerinde yaşamak isteği ve %52.8'i günlük sorumluluklarını yerine getirirken destek almadıklarını buldu. Günlük yaşamlarını sıklıkla çocuklarla vakit geçirerek (% 49.4), rutin ev işleri yaparak (%32.5) ve kitap okuyarak (% 32.9) değerlendirdikleri belirlendi. Kadın akademisyenlerin Yaşam Memnuniyeti Ölçeği toplam puanın 20.15 ± 6.95 olduğu bulundu. Ölçek puanının akademik gelişime ve çalışmalara ayrılan sürenin ve kendilerine ayrılan sürenin yaşam memnuniyetini artırdığı ve istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlendi ($p < 0.05$). Ancak ev işlerine ayrılan sürenin artmış olmasının yaşam memnuniyetlerini azalttığı bulundu.

Sonuç: Kadın akademisyenlerde yaşam memnuniyetinin artırılmasında mesleki ve bireysel olarak gelişimin oldukça anlamlı olduğu belirlendi. Akademisyen kadınların pandemi döneminde karşılaştıkları güçlükler ve yaşam memnuniyetlerinin bilinmesi gerekirken, bu süreçte kadınların psikolojik sağlığına daha fazla dikkat etmeleri ve pandeminin etkisinden kurtulmaları için onlara daha uyumlu başa çıkma stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Düzenlenecek programlar ile kadın akademisyenlere kendilerini gerçekleştirme fırsatlarının sunulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, COVID-19, pandemi, kadın, akademik personel

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-051

COVID-19 Pandemi Sürecinde Psikolojik Etki, Depresyon Anksiyete ve Stres Düzeyinin Belirlenmesi

Bahar Kefeli Çol, Ayşe Gümüşler Başaran, Hiala Pekmezci Purut
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Giriş-Amaç: COVID-19 salgını, mental sağlığı etkileyen küresel bir halk sağlığı sorunudur. Bu salgın sırasında psikolojik etki ve psikolojik semptomlar üzerinde etkili olan risk faktörlerini belirleme ve kanıta dayalı uygulama müdahaleleri için temel verilere ihtiyaç vardır. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgınında (normalleşme sürecinde) psikolojik etki, anksiyete, depresyon ve stres düzeylerini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Veriler Temmuz-Eylül 2020 tarih aralığında kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Çevrimiçi ankette demografik veriler, COVID-19'a karşı alınacak ihtiyati tedbirler, COVID-19'a ilişkin fiziksel semptomlar ile ilgili ek bilgiler toplandı. Psikolojik etki, Olayların Etki Ölçeği (IESR-I) ile, mental sağlık Depresyon, Anksiyete ve Stres ölçeği (DASS-21) ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya 1229 kadın 504 erkek olmak üzere 1733 kişi katıldı. Katılımcıların yaş ortalaması 26.3 ± 9.76 olup %82.1'i üniversite mezunudur. Sigara tüketimi %21.3, kronik hastalığı olan %10 olup %50.7'si sağlığını iyi olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların %45.1'i salgının psikolojik etkisini orta yada şiddetli olarak değerlendirdi; %42.7'si orta yada şiddetli depresyon, %31.7'si orta yada şiddetli anksiyete, %28.5'i orta yada şiddetli stres düzeyi bildirildi. Kadın cinsiyeti, bekar olma, çalışmayan, sigara içme, kronik hastalık varlığı, genç yaş (<35), üniversite mezunu, hanedeki kişi sayısı 5 ve üzeri, düşük gelir, kötü sağlık durumu, beden kitle indeksi (BKI) zayıf kişilerin psikolojik etki, depresyon, anksiyete ve stres seviyeleri ile anlamlı şekilde ilişkili bulundu ($p < 0.05$).

Sonuç: Pandemi sürecinde katılımcıların yarıya yakınının psikolojik etkilenim ve mental sağlık düzeylerinin olumsuz yönde orta ve şiddetli düzeyde olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, psikolojik etki, depresyon, anksiyete, stres

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-052

Yeni tip koronavirüs hastalığı (COVID-19) ve akut koroner sendromlar

Canan Karadaş

Yozgat Bozok Üniversitesi Akdağmadeni Sağlık Yüksekokulu

Amaç: Bu derlemede; akut koroner sendrom (AKS) ve yeni tip koronavirüs hastalığı (COVID-19) arasındaki patofizyolojik bağlantıların tartışılması ve COVID-19 şüphesi olan veya olmayan AKS hastalarının yönetiminin incelenmesi amaçlanmıştır.

Giriş: Ülkemizde bir buçuk milyondan fazla kişi COVID-19 tanısı almış ve COVID-19 ilişkili yaklaşık 16 bin ölüm raporlanmıştır. Pandeminin başlangıcından beri, COVID-19'dan en çok etkilenen ve ölüm oranı en yüksek seyreden alt grubun kardiyovasküler hastalıklara sahip bireylerin oldukları bildirilmektedir. Virüsün kardiyovasküler sistem üzerine direkt etkisi açık olmamasına rağmen; miyokart hasarı, AKS ve miyokardit gibi ciddi kardiyak komplikasyonlar görülebilmektedir. Hipoksemi nedeniyle miyokart fonksiyonunun bozulması; enfeksiyona bağlı proinflatuar süreç ve virüsün kanama-pıhtılaşma bozukluklarına neden olması gibi durumlar koroner damar lümeninde değişimlere neden olabilmektedir. Literatürde; COVID-19 tanısı alan hastalarda %7-22 oranında miyokardiyal hasar geliştiği, miyokardiyal hasarın kötü prognozla ilgili olduğu ve AKS'nin tetiklenebildiği bildirilmektedir. Ulaşılan çalışmalar ışığında AKS ve COVID-19 ilişkisi olduğu görülürken; pandemi nedeniyle acil servislerin kullanımının ve poliklinik hizmetlerinin sınırlandırılması AKS'lerin tespitinde ve acil müdahalesinde aksamalara neden olabilmektedir. AKS şüphesi ile başvuran hastaların tedavisini mümkün olduğunca hızlı bir biçimde acil serviste başlatmalı, hastalar COVID-19 pozitifliği açısından mutlaka ayrıntılı sorgulanmalı ve hastalar yaşamsal bulgularının yanı sıra AKS ilişkili semptomlar yönünden değerlendirilmelidir. Perkütan koroner girişim kararı verilen hastalar; pandemi sürecinde oluşturulan algoritma ve klinik rehberlere göre hemşire tarafından kardiyak kateterizasyon işlemine hazırlanmalı; işlem sırası ve sonrasında pandemi izolasyon kurallarına uyulması sağlanmalıdır.

Sonuç: Derlememizin sonucunda; virüs etkenine bağlı proinflatuar yanıt, sitokin fırtınası, pıhtılaşma sorunları ve hipoksemi ilişkili hasar; koroner damar endotelinde plak instabilitesine yol açabilmektedir. Ancak; COVID-19'a bağlı miyokardiyal hasar ve AKS ile ilgili bu bağlantıların kurulması adına daha fazla sayıda ve nitelikte çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle pandemi gibi olağandışı süreçlerde AKS hastalarının tanınması, hemşirelik yönetimi ve taburculuk sonrası hasta ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalara yoğunlaşılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akut koroner sendromlar, COVID-19, Hemşirelik, Pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-053

Covid-19 Pandemi Sürecinde Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet: Türkiye İçin Durum Değerlendirmesi

Derya Adıbelli¹, Adem Sümen¹, Gamze Teskercici²

¹Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Antalya
²Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Antalya

Amaç: Pandemi sürecinde pek çok ülkede aile içi şiddet oranlarının arttığına dair raporlar bulunmaktadır. Bu araştırma, pandemi sürecinde Türkiye’de aile içi kadına yönelik şiddetin durumunu değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel türde olan bu araştırma, Mayıs-Aralık 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür. Ülke genelinde 18 yaş üstü kadınlar araştırmanın evrenini, gönüllü olan ve veri toplama araçlarını dolduran 332 kadın araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Covid-19 pandemisi tedbirleri gereğince araştırma Mayıs ayında sadece sosyal medya (whatsapp, Facebook) üzerinden online veri toplama aracı ile, Haziran ayından itibaren hem online veri toplama aracı hem de yüz yüze görüşme yöntemi ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ve Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği kullanılmıştır. Veriler, SPSS 25.0 programında değerlendirilmiş ve verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis varyans analizi, Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Tip 1 hata düzeyinin %5’in altında olduğu durumlar istatistiksel anlamlılık olarak değerlendirilmiştir. XXX Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan etik onay alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların AİKYSÖ toplam puan ortalamasının 66.57 ± 11.30 ve 16.15 ± 2.70 ile en yüksek puan ortalamasına sahip alt boyutun duygusal şiddet olduğu belirlenmiştir. Bunu sırasıyla sözel şiddet (14.52 ± 2.98), ekonomik şiddet (13.15 ± 3.11), cinsel şiddet (12.11 ± 2.79) ve fiziksel şiddet (10.62 ± 2.10) takip etmektedir. Kadınların %19.3’ü daha önce eşi tarafından şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Okuryazar ve lise mezunu olan kadınların fiziksel şiddet; okuryazar olanların duygusal, sözel, toplam şiddet puanları daha yüksek bulunmuştur. Salgın nedeniyle kendi ve eşleri çalışmayan kadınların duygusal şiddet puanları daha yüksektir. Kadınların %16.6’sı salgın nedeniyle eşinin kendisine olan tutum ve davranışlarındaki değişimin olumlu ve %7.8’i ise olumsuz olduğunu ifade etmiştir. Olumsuz ifade edenlerin olumlu ve etkisi olmadığını ifade edenlere göre duygusal, sözel, cinsel ve toplam şiddet puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Pandemi sürecinde duygusal şiddetin daha yüksek olduğu ve gelir getirici bir işte çalışmamanın bu durumu tetiklediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile içi şiddet, Covid-19, kadına yönelik şiddet, pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-054

Covid-19 Pandemisi Döneminde İntörn Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki İmaj Algılarının İncelenmesi

Ayşe Dost¹, Derya Aslan Huyar², Hatice Büşra Tunçay¹

¹*İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

²*Uludağ Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu*

Giriş-Amaç: Covid-19 pandemisi ile tüm dünyada hemşirelik mesleğinin önemi yeniden gündeme gelmiştir. DSÖ, Covid-19 ile mücadelede sağlık profesyonellerinin patojen maruziyeti, uzun çalışma saatleri, psikolojik sorunlar, yorgunluk, mesleki tükenmişlik, fiziksel ve psikolojik şiddet gibi birçok risk ile karşı karşıya kalabildiğine dikkat çekmektedir. ICN, Covid-19 nedeniyle binlerce hemşirenin enfekte olduğunu, yüzlercesininse öldüğünü bildirmektedir. Mesleğin geleceğine ilişkin olumsuz bakış, iş yaşamında mutsuzluğa, tükenmişliğe neden olarak meslekte ayrışmaları çoğaltabilir. Bu bağlamda bu çalışmada İntörn hemşirelik öğrencilerinin Covid-19 salgını döneminde mesleki imaj algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tiptedir. Evrenin tamamına ulaşılmak istenmiş olup, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümü 4.sınıfında öğrenim gören ve sağlık kuruluşlarında staj yapan intörn öğrencilerden çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul edeler örneklemi oluşturmuştur (n=170). Veriler Kişisel Bilgiler Formu ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Ölçeği kullanılarak Google Forms ile toplanmıştır. Analizler SPSS programında yapılmıştır. Etik kurul izni alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %83,8'i (n=145) kadındır. Ortalama 21,86 yaş olup, %98,8'i bekarıdır. %68,2'si sigara kullanmamaktadır. %15'i (n=26) kendisinin, %80,9'u ise bir yakınının Covid-19 tanısını aldığını belirtmiştir. Hemşirelik mesleğini isteyerek mi seçtiniz sorusuna %89,6'sı ve salgında aktif olarak çalışmak isterim ifadesine %59,5'i evet yanıtı vermiştir. Salgın sürecinde endişe boyutlarına dair %67,1'i "rahat hissediyorum" yanıtı vermiştir. En çok hangi duygu ve düşüncelere sahip oldukları sorgulandığında korku, endişe hissettikleri ve bu durumun geçici olduğunu düşündükleri görülmektedir. İmaj ölçeği toplam ve alt boyut puanları incelenmiştir. Mesleki Nitelikler ortalaması 48,57±3,87'dir. Çalışma Koşulları ortalaması 25,79 ±2,49'dur. Cinsiyet ortalaması 27,79 ±6,13'tür. Eğitim ortalaması 20,23 ±1,77'dir. Mesleki Statü ortalaması 18,54±4,81'dir. Dış Görünüm ortalaması 12,82±2,34'tür. Toplam imaj ölçeği puan ortalaması; 153,76 ±9,38'dir ve min.-max. değerler 102-174 puan olarak hesaplanmıştır.

Sonuç: İntörn öğrenciler iyi düzey imaj algısına sahiptir. Öğrenciler korku ve endişe duymaktadır fakat bu durumu geçici olarak değerlendirmişlerdir. Çoğunlukla hemşirelik mesleğini isteyerek seçmeleri, pandemide mesleğin öneminin vurgulanması öğrencilerin olumlu imaj algısına sahip olmasını desteklediği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, mesleki imaj, COVID-19

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-055

Evde Bakım Hastalarının Covid-19 Pandemisi ile İlişkili Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Dilay Açıl¹, Burcu Cengiz², Ayşe Çal³, Zuhal Bahar⁴

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

²Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

³Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

⁴İstanbul Kent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş: Covid-19 pandemisi tüm dünyada devam etmekte ve komorbidite hastalığının seyrini değiştirebilmektedir. Bu bağlamda çok farklı grupları kapsayabilen evde bakım hastalarının bu süreci nasıl yaşadıkları gözden geçirilmelidir. Halk sağlığı hemşirelerinin yapılan uygulamaları değerlendirmeleri, gereksinimleri doğrultusunda evde bakım hastalarına/yakınlarına doğru ve güvenilir bilgiler sunmaları önemlidir.

Amaç: Evde bakım hastalarının Covid-19 pandemisi ile ilişkili süreçlerini literatür ışığında değerlendirmektir.

Bulgular: Covid-19'un kronik hastalığı olanlarda çoklu organ yetmezliği ile sonuçlanabildiği bildirilmiştir. Bu nedenle bu grupların tedavileri aksamamalı; Covid-19 ile ilişkili belirtiler ve vital bulguların takip edilmesi sağlanmalıdır. Yaşlı bireyler ise psikososyal gereksinimlerini ve günlük yaşamlarını devam ettirmek için fiziksel gereksinimlerini karşılayamamaktadırlar. Engelli bireyler için de, hem ev dışındaki gereksinimleri giderememelerine; hem de engelli öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine uyum sorunlarına sebep olmuştur. Kanser hastaları ve yakınlarının ise, tedavilerin hastanede uygulanması sebebiyle Covid-19 ile karşılaşma riskleri daha fazladır. Perioral tedaviler, dikkatli yan etki takibi ile evde uygulanabilmektedir. Ancak tedavilerde aksamalar olabilmekte; hastaların ağrı, bulantı-kusma, halsizlik vb. yakınmalarını evde yönetmeleri gerekebilmektedir. Kronik böbrek yetmezliği olan hastaların bir kısmının tedavileri periton diyalizi ile, uzman hemşirelerin takipleri ile komplikasyon gelişmeden sürdürülebilmektedir. Antenatal ve postpartum dönemde ise koruyucu önlemler ile rutin izlemlere ve aşılama devam edilmelidir. Evde bakım hastalarının sağlık profesyonelleri tarafından mutlaka telefon/internet aracılığıyla düzenli izlemleri yapılmalı; tele-sağlık uygulamaları ve web tabanlı eğitimlerin kullanımı artırılmalıdır.

Sonuç: Evde bakım popülasyonu oldukça çeşitli olup; gereksinimleri Covid-19 pandemisinde artmıştır. Yalnız yaşayanların, gereksinimleri teknoloji kullanımının artırılması ile giderilebilir. Bakım vericiler ise evde geçirilen sürenin artması sebebiyle kısa ve uzun vadedeki gereksinimleri önceden karşılamalıdır. Hem mevcut hastalığın yönetimi hem de virüsten korunmada çok dikkatli olunmalıdır. Pandemi sürecinde, evde bakım hastalarının düzenli izlemlerinin yapılması, halk sağlığı hemşirelerinin karşılayabileceği giderek artan bir sağlık hizmeti gereksinimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Halk sağlığı hemşirelerinin etkin olabilmesi amacıyla üniversite ve saha işbirliği ile evde bakım organizasyonları hayata geçirilmeli; alanda kanıta dayalı hemşirelik girişimlerinin uygulanabilmesi için hemşireler hizmet içi eğitimlerle desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, evde bakım, kronik hastalıklar, halk sağlığı hemşireliği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-056

Yoğun Bakım Hemşirelerinin Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşadıkları Hastalık, Bakım ve Çalışma Koşulları ile İlgili Deneyimleri: Bir Nitel Çalışma

Duygu Sezgin¹, Ayşe Dost², Melek Nihal Esin³

¹National University of Ireland Galway, School of Nursing and Midwifery

²Istanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu

³İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi

Giriş-Amaç: Covid-19 tanılı hastalara bakım veren yoğun bakım hemşirelerinin çalışma deneyimlerinin belirlenmesi, bu süreçte yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm girişimlerinin planlanmasına katkı sağlayacaktır. Çalışmanın amacı Covid-19 tanılı hastalara bakım veren yoğun bakım hemşirelerinin hastalığa bakış açılarını, bakım verme ve çalışma koşulları ile ilgili deneyimlerini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Nitel tasarım yöntemlerinden betimsel tipte planlanan çalışmanın örneklemini İstanbul ilinde altı farklı hastanede görev yapan sekiz yoğun bakım hemşiresi oluşturmuştur. Örnekleme, maksimum çeşitlilik örnekleme ile farklı cinsiyet, eğitim, kurum ve çalışma yılına sahip hemşireler seçilmiştir. Veriler online derinlemesine görüşme ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış, görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Verilerin analizinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma öncesinde İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları etik kurulundan izin ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Görüşmelerden elde edilen veriler beş ana tema altında değerlendirilmiştir. Covid-19 çoğunlukla ölüm ve ölüm korkusu ile ilişkilendirilmiştir. Hastalığın bakım sürecinin genellikle diğer yoğun bakım hastalarından çok farklı olmadığı, ancak solunum sıkıntısına yol açması bakımından dikkatli bir hemşirelik bakımı gerektirdiği vurgulanmıştır. Hastalığın tıbbi bakımında ulusal ve kurumsal standartlar olmasına rağmen, hemşirelik bakımının uygulanmasında bakım standartlarının olmadığı ve hastalığın bulaşma korkusu, artan işyükü ve hastanın durumunun ağırlaşması gibi nedenlerden dolayı hasta bakımında aksamalar olduğu belirtilmiştir. Covid-19'un hemşirelik mesleğine olan bakış açıları üzerindeki etkileri konusunda ise; bu sürecin yeni bilgiler öğrenme ve tecrübe kazanmanın yanı sıra mesleki rollerin önemi ve riskleri ile yüzleşmelerini sağladığını belirtmişlerdir. Covid-19'un hemşirelerin aile ve sosyal yaşamları üzerindeki etkileri, genellikle hastalığı bulaştırma korkusu, yalnızlık ve toplumdan soyutlanma ile ilişkilendirilmiştir. Kişisel koruyucu ekipman kullanımına ilişkin standartların olmadığı belirtilmiştir.

Sonuç: Çalışmanın sonuçları, pandeminin yoğun bakım hemşirelerinin işyükünü ve sorumluluklarını arttırdığı, mesleki sağlık risklerinde artışa ve bakım ile ilgili zorluklara yol açtığını ve diğer yandan hemşirelerin meslekleri ile ilgili farkındalıklarını arttırdığını göstermiştir. Çalışma sonuçları konu ile ilgili çalışma koşullarının düzenlenmesi ve Covid-19 yoğun bakım hemşirelik bakım standartlarının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, çalışma koşulları, yoğun bakım hemşireliği, nitel çalışma, hemşirelik bakımı

SB-057

Professional Perspectives of Fourth Year Nursing Undergraduate Students in the COVID-19 Process: A Qualitative Study

Yasemin Şara, Ebru Bekmezci
Selcuk University, Faculty of Nursing, Konya, Turkey

Objective: The COVID-19 outbreak is a period of significant changes in the nursing profession in the field and education life. The study aimed to determine the reflections of COVID-19 on the professional perspective of fourth year nursing undergraduate students.

Materials-Methods: The research was conducted with a qualitative research pattern based on a phenomenological approach. Data from the study was collected by online in-depth interviews from of fourth year nursing undergraduate students of a university. Interviews were continued until data saturation was obtained and a total of 20 people were interviewed. Participants were invited to work with the snowball method. Interviews were conducted in a semi-structured interview form and lasted an average of 30-45 minutes. Interviews were recorded on a voice recorder with the consent of the participants. For analysis, audio recordings were written and thematic analysis was performed. Each researcher identified the themes and codes, and then came together and agreed. The study was approved by the Ethics Committee.

Results: The findings of the study were analyzed using the content analysis method. Six main themes have been identified. These themes are the reasons for choosing the nursing profession (1), the related perceptions about the nursing profession before (2) and after (3) COVID-19, the reflection of COVID-19 on the mood (4) and educational life (5) of nursing students, and the perceptions of COVID-19 about being ready for work life after graduation (6).

Conclusion: A deep insight has been provided on the professional perceptions, feelings, thoughts of nursing students who will graduate during the COVID-19 process, their distance education experiences and the reflection of distance education on their professional perspectives. It is thought that the data obtained will help to determine the needs of nursing students regarding professional readiness and the difficulties in their education.

Keywords: COVID-19, nursing, professional perspective

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-058

Farklı demografik özelliklere sahip bireylerin koronavirüs hastalığı hakkında bilgi, tutum ve algıları; Türkiye

Elif Ateş, Elif Ok

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Amaç: Toplumda yaşayan, farklı demografik yapıya sahip bireylerin koronavirüs hastalığı hakkındaki bilgi, tutum ve algılarını belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve nitel araştırma tasarımı olarak planlanmıştır. Örneklem araştırıcının yaşadığı çevreden bir kişi alınıp, kartopu ya da zincir örnekleme ile istanbul ve diğer illerde yaşayan, çeşitli demografik özellikler taşıyan 32 birey alınmıştır. Araştırma verileri karantina önlemlerinden dolayı, 15 Nisan ve 22 Nisan 2020 tarihleri arasında (salgının 5. ve 6. hafta aralığında) yapılan telefon görüşmeleri ile toplanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme formu ve bireylere yönelik sosyo-demografik veri toplama formu ile toplanmıştır. Nicel verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 21.0 paket programı, nitel verilerin analizinde ise Malterud'un (içerik) analiz yöntemi kullanılmıştır. Etik izin alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 40.18 ± 12.89 (18-64), %62.5'i erkek, %56.2'si evli, %13'ü çalışıyor, %40.6'sı lisans ve üzeri mezunu, % 62.5'inin çocuk sahibi, %62.5'inin kronik bir hastalığa sahip olduğu belirlenmiştir. Bireylerin salgın öncesi ruhsal durum puan ortalamaları 0 ile 10 puan arasından, 8.35 ± 1.23 iken, salgın sonrası 5.29 ± 2.24 puana gerilemiştir. Salgın sonrası ortaya çıkan bu düşme istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). Nitel veriler üç ana tema (Bilgi düzeyi / Tutum ve davranışlar / Algılar) altında dokuz alt tema (Bilgi kaynakları, Hastalığın görüldüğü popülasyon özellikleri, Hastalık belirtileri, Önlemler / Yaşam şeklinde ve Çalışma hayatında değişiklik / Hastalığın ciddiyet algısı, Korku ve endişe, Ruhsal durum değişimleri) ile incelenmiştir.

Sonuç: Toplumda yaşayan farklı demografik özelliklere sahip bireylerin Covid-19 hakkında bilgi düzeyleri yüksektir. Bireyler Covid-19 ile birlikte evde kalmanın önemini belirtirken, yaşam ve çalışma şeklinde büyük değişimler yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Yaşanan bu değişimlerle birlikte bireylerin algıları, korku ve endişeleri, ruhsal durum değişimleri bireysel olarak farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: algılar, bilgi düzeyi, koronavirüs, salgın, tutum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-059

Covid 19 Pandemisi Sürecinde Yaşlı Bireylerin Bakım Yönetimi

Emine Ekıcı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Günümüzde Covid 19 pandemisi tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Covid 19 pandemisinin insandan insana temas ve damlacık yolu ile bulaştığı, özellikle yaşlı yetişkinlerin bu enfeksiyona duyarlı olduğu ve hastalık semptomlarını ağır yaşadığı, görülme sıklığı ve ölüm oranlarının özellikle 65 yaşından sonra arttığı bildirilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi haftalık surveyans verisine göre Covid19 enfeksiyonu nedeniyle ölümlerin % 89'u 65 yaş ve üstü bireylerdir.

Bu çalışmada devam eden Covid 19 pandemisinde yaşlı bireylerin bakım yönetimi ve bu süreçten etkilenimlerinin en aza indirilmesi için yapılması gerekenler derlenmiştir.

Bu süreçte yaşlı bireyler başkalarına bağımlı olma (yiyecek ve ilaç alma, bankadan para çekme), sosyal izolasyon, aile dinamiklerinde değişme, ruhsal/zihinsel sorunlar, hareketsiz yaşam, gün ışığından yararlanamama, işyerlerini kapatmak zorunda kalma, sağlık kontrollerine gidememe, yaş ayrımcılığı riski sorunlarıyla karşı karşıya kaldılar. Yaşlı bireylerin evde kalmaları, dışarı çıkamamaları nedeniyle; fizyolojik, biyolojik ve ruhsal açıdan gerilemelerin görüldüğü, fonksiyonel ve yapısal değişikliklerin yaşandığı, korunma, gözetim ve bakım gereksinimlerinin arttığı, günlük yaşam aktivitelerinin yerine getirilmesinde problemler yaşadıkları bilinmektedir. Yaşlı bireylerin pandemiden etkilenimlerinin tespiti ve uygun bakımın verilmesi gerekir. Covid 19 pandemi süresince evde kalan yaşlı birey, günlük yaşam aktivitelerinde yarı bağımlı ya da tam bağımlı duruma gelebilir ve sağlık bakımına olan gereksinmesi de artabilir. Toplumun bir parçası olan yaşlı bireyin, bu dönemde yaşam kalitesinin korunması ve aktif bir yaşam sürmesinin sağlanması yaşlılara hizmet sunan sağlık profesyonellerinin temel görevi olmalıdır. Sorunların erken dönemde belirlenmesi komplikasyonların ve hastaneye yatışların önlenmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Covid19 pandemisi, yaşlılık, bakım

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-060

Covid-19'lu Çocuk Hasta: Tip 1 Diyabetin Eşlik Ettiği Olgunun Sunumu

Melike Yavaş Çelik, Ebru Öztürk Çopur, Erhan Elmaoğlu
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis

Amaç: Tip 1 diyabetli covid-19 pozitif olan çocuk hastadaki semptomları sunmak ve bu hasta için hemşirelik bakımını planlamaktır.

Yöntem: Covid-19 pozitif olan hastanın yakınlarından onay alınarak olgu sunumu yapılmıştır. Veriler ailenin ifadesi, yoğun bakım uzmanının ve hemşirelerin tedavi, bakım süreci ile ilgili verdiği bilgi ve gözlem yoluyla toplanmıştır.

Bulgular: Vaka; tip 1 diyabet ve Covid-19 tanılı 16 yaşında kız çocuğu hastanın genel durumu orta hastalık belirtileri ishal, öksürük, halsizlik, taşikardi, hipertermi, taşipne, akciğerde ralleri olduğu belirlenmiştir. Tanı aşamasında hastanın tomografi sonucunda buzlu cam görünümü, PRC-testinin pozitifliği bulunmuştur.

Sonuç: Vaka, yoğun bakım ünitesinde tedavi ve bakımlarını almak zorunda kalmışlardır. Covid-19 semptomlarının çoğu hastada gözlenmiştir. Tedavi ve bakım sürecinde hastanın ailesinden izole olması, yoğun bakım gibi karmaşık bir ortama girmesi, tedavi süreciyle ilgili belirsizlik ve ölüm korkuları, hastanın ve ailenin anksiyete yaşamasına neden olmuştur. Anne-babanın bakım verici rollerinde azalma gözlenmiş, çocuklarını kaybetme endişesi anne-babalarda yansıtma mekanizması kullanmalarına neden olmuştur. Çocuklarını kaybetme korkusunu hemşirelere ve doktorlara öfkeli davranışlar sergileyerek göstermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Tip1 Diyabet, Hemşirelik Bakımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-061

Koronavirüs (Covid-19) Salgınlarının Sağlık Çalışanlarında İkincil Travmatik Strese ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi

Ezgi Demirtürk Selçuk¹, Birsal Canan Demirbağ²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Erzincan / Türkiye

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Trabzon / Türkiye

Amaç: Bu çalışmada, koronavirüs-19 tanısı almış bireylere, müdahale eden sağlık çalışanların, yapmış oldukları yardım davranışı sonucu yaşamış oldukları ikincil travmatik stres ve uyku kalitesi üzerine etkisinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı olarak planlanan bu çalışmanın evrenini 2020 yılında Türkiye' deki 1. basamak, 2. basamak ve 3. basamak sağlık hizmetlerine çalışan sağlık personelleri oluşturmuştur. Çalışmada herhangi bir örneklem seçim yöntemi kullanılmayarak, çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden sağlık personelleri çalışma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak sağlık çalışanların sosyo-demografik özellikleri içeren "Kişisel Bilgi Formu", "İkincil Travmatik Stres Ölçeği" ve "Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ)" kullanılarak toplanmıştır

Verilerin Analizi

Veriler sürekli sayısal değişkenler ortalama±standart sapma, kategorik değişkenler ise sayı (n) ve yüzde (%) olarak hesaplanmıştır. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırılmasında ANOVA, normal dağılım göstermeyen iki gruplu karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi kullanıldı.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul onayı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (protokol no: 05/05) alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan sağlık çalışanların %45.2'si 31-40 yaşında, %77.6'sı kadın, %61.1'i lisans mezunu, %76.2'si hemşire/ebe, %64.4'ü evli, %43.9'unun çocuğu yok, %65'i eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşamaktadır. Katılımcıların %39.6'sı Covid-19 testi pozitif çıkan hastaya bakım vermişler, %9.2'si Covid-19 pozitifliği tanısı konulmuştur. Çalışmaya katılan sağlık çalışanların PUKİ toplam puan ortalamalarının 8.84±3.58 olduğu saptanmıştır. Çalışmada kişilerin ikincil travmatik stres ölçeğinden toplam en yüksek puan ortalaması 45.01±15.07 iken alt boyutlarına ait ortalama 18.93±6.16 puan ile kaçınma alt boyutuna aittir.

Sonuç: Çalışmamıza katılan sağlık çalışanların bu zor dönem içerisinde uykusuzluk ve ikincil travmatik strese sahip oldukları bulundu. Sağlık çalışanlarının ruhsal açıdan etkilenmeleri en aza indirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, uyku, stres bozuklukları, post-travmatik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-062

Covid-19 Pandemisinde Uzaktan Eğitim: Hemşirelik Eğitime Yansımaları

*Ezgi Hasret Kozan, Merve Çolak, Büşra Selma Demirhan
Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul*

Covid-19 pandemisi tüm dünyada hızla yayılan ve hemen her alanı etkilemiş olan zorlu bir süreç olarak ortaya çıkmıştır. Pandemi belirli çalışma alanlarının ve eğitimin zorunlu olarak dijitalleşme sürecine girmesine neden olmuştur. Eğitim alanındaki bu geçiş süreci ise acil uzaktan eğitim kavramını gündeme getirmiştir. Özellikle hemşirelik gibi uygulamalı bilimlerin eğitim süreçlerinde acil uzaktan eğitim, hem öğrenciler hem de eğitimciler için yeni zorluklara ve endişelere neden olmuştur. Uzaktan eğitimin teorik altyapısının, kavramlarının, uzaktan eğitimde kullanılan öğrenme sistemlerinin ve araçlarının bu bağlamda hemşirelik eğitimcileri tarafından incelenmesi ve tanınması gerekmektedir. Bu derlemede, Covid-19 pandemisi ile birlikte değişen eğitim ihtiyaçlarını karşılamada yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim ile ilgili kavramları, hemşirelikte uzaktan eğitim kullanımının dünyadaki örnekleri, uzaktan eğitimde kullanılan yöntem ve araçları ortaya koymak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hemşirelik eğitimi, uzaktan eğitim, acil uzaktan eğitim, karma öğrenme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-063

Hemşire Adaylarının Covid-19 Aşısı Karşısında Aşı Tereddütlerinin İncelenmesi

Fatoş Uncu¹, Dilek Güneş²

¹Fırat Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Elazığ

²Fırat Üniversitesi, Cerrahi Hemşireliği Anabilim Dalı, Elazığ

Giriş: Koronavirüs (Covid 19) hastalığı, birçok insanın ölümüne neden olan küresel bir halk sağlığı sorunudur. Bilim adamları, salgını bitirecek bir tedavi, aşı bulmak için zamana karşı yarışmaktadırlar. Covid 19'a karşı aşılarda geliştirilmesi ve bunların küresel erişimi, pandemiyi sona erdirmek için bir önceliktir. Bununla birlikte, bu stratejinin başarısı, insanların aşığı kabul etmelerine bağlıdır. Bu çalışma hemşire adaylarının Covid-19 aşısı karşısında aşı tereddütlerinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlan bu çalışma Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2020-2021 öğretim yılında intörnlük uygulaması yapan 145 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak hazırlanan anket formu aracılığı ile toplanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular, ikinci bölümünde ise öğrencilerin COVID-19'u önlemek için gelecekteki bir aşığı yönelik tutumlarını saptamaya yönelik sorular bulunmaktadır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.00±1.45 olup %75.9'u kız (n=110)'dır. Öğrencilerin %20'si (n=29) koronavirüs hastalığını geçirmişken, %31.7'sinin ise (n=46) aileleri geçirmiştir. Öğrencilerin %18.6'sı (n=27) Covid 19 aşısı olacağını belirtirken, % 62.1'i ise (n=90) kararsız olduklarını ifade etmiştir. Öğrencilerin %66.2'si (n=96) Covid 19 aşısı hakkında yeterli bilgisi olmadığını; %71.0'i (n=103) Aşının yan etkileri konusunda endişeli olduğunu ve %60.7'si ise (n=88) aşılarda etkili olacağı konusunda kararsız olduklarını ifade etmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin Covid 19 aşığı yaptırma konusunda endişelerinin olduğu görüldü. Ortaya çıkan endişeler, böyle yeni bir aşığı hakkındaki yetersiz bilgi, özellikle bilinmeyen yan etkilerle ilgiliydi. Öğrencilerin COVID-19 aşığı hakkındaki bakış açısını anlamak, sağlık katılımını ve bilincini desteklemek, aşı tereddütlerinin altında yatan faktörler için yararlı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, Covid 19, aşı tereddütü

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-064

Covid-19 Okuryazarlığı Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Ganime Can Gür¹, Yasemin Altınbaş²

¹Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Denizli

²Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adıyaman

Giriş-Amaç: Sağlık okuryazarlığı bireylerin sağlıklarını koruma ve geliştirmenin yanı sıra pandemi dönemlerinde enfeksiyonun önlenmesinde ve kontrolünde önemli bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma, COVID-19 Okuryazarlığı Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirliğini test etmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın örnekleme, sosyal medya web siteleri (ör. Facebook, Instagram), WhatsApp ve e-mail aracılığıyla belirli bir okuryazarlık seviyesine sahip, 18 yaşından büyük ve araştırmaya katılmayı kabul eden 473 birey alınmıştır. Verilerin toplanmasında "Sosyal-demografik Bilgi Formu" ve "COVID-19 Okuryazarlığı Ölçeği" kullanılmıştır. Bu çalışmada ölçeğin geçerliliğini saptamak için dil geçerliliği, kapsam geçerliliği ve yapı geçerliliği incelenmiştir. Ölçeğin, Türk kültürüne uyarlanmasına yönelik olarak öncelikle ölçeğin dilsel geçerliliğine dair işlemler yürütülmüştür. Ölçeğin kapsam geçerliliğine ilişkin uzman görüşlerinin uyumunu değerlendirmek için M-İGİ ve Ö-İGİ değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin faktör yapı geçerliliği, açıklayıcı (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile güvenilirliği ise, iç tutarlılık, iki yarım güvenilirlik ve test-tekrar test güvenilirlik yöntemiyle değerlendirilmiştir. Ölçme aracının güvenilirliği için Cronbach alfa katsayısının 0.70 veya üzeri, madde seçiminde kabul edilebilir katsayısının ise 0.20 veya üzeri bir değere sahip olması dikkate alınmıştır.

Bulgular: Ölçeğin AFA sonucunda 2 faktörlü bir yapıya sahip olduğu ve faktör yüklerinin uygun aralıkta olduğu belirlenmiştir (0.852-0.324). DFA sonucunda ise 2 faktörlü yapının geçerli olduğu ve model-veri uyumunun iyi düzeyde olduğu saptanmıştır (x²/df: 1.88, RMSEA: 0.043, RMR: 0.032, SRMR: 0.042, CFI: 0.99, NFI: 0.98, NNFI: 0.99, IFI: 0.99, RFI:0.97,GFI:0.93 ve AGFI:0.91). Ölçeğin Cronbach alfa katsayı değerinin 0.921, alt boyutlarının ise sırasıyla 0.904 ve 0.870 olduğu ve madde-toplam puan korelasyon katsayılarının 0.458-0.675 arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği için, çalışma grubundan seçilen 55 kişilik gruba 2 hafta sonra ölçek tekrar uygulanmış, test-tekrar test korelasyon değerinin 0.95 olduğu ve iki ölçümden elde edilen ortalamalar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (p>0.05).

Sonuç: Covid-19 Okuryazarlık Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun güvenilir ve geçerli bir araç olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, geçerlik, güvenilirlik, okuryazarlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-065

Twitter'da Covid-19 Aşısı Tartışmalarının Duygu Analizi

Gözde Özsezer¹, Güleğül Mermer²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Çanakkale

²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Amaç: Kullanıcılar arasındaki etkileşimi sağlayan Web 2.0 uygulamaları olarak adlandırılan sosyal medya uygulamaları (Twitter, Facebook, YouTube vb.) sağlıkla ilgili konular ve aşılar hakkında bilgi almak için son yıllarda popüler hale gelmiştir. Sosyal mecralardaki fikirler, söylemler kısa sürede pek çok kişiye ulaşmakla birlikte Covid-19 aşısıyla ilgili endişe söylemleri de hızlı yayılmaktadır. Halk sağlığı krizleri hakkında önemli bilgiler sağlayan Twitter verilerinin duygu analizi, yapay zekanın (AI) İngilizce, Türkçe gibi dillerdeki metinlerin bilgisayar tarafından algılanarak, programlamayla çözümlenmesi şeklinde yapılan Doğal Dil İşleme (NLP) yöntemi ile yapılmaktadır. Hemşireler, Covid-19 aşısıyla ilgili endişeleri azaltmada Twitter mesajlarının duygusal yönünü anlamalı ve doğru müdahalelerde bulunabilmelidir. Bu araştırmanın amacı, Twitter'da Covid-19 aşısı tartışmalarının incelenmesi ve duygu analizinin yapılmasıdır.

Gereç-Yöntem: İnfodemik olarak planlanan çalışmada Twitter verilerinin duygu analizi AI'nın NLP yöntemiyle yapıldı. 10 Mart-22Aralık 2020 tarihleri arasında #covid19aşısı, #covid19aşı, #coronaaşısı, #coronaaşı, #koronaaşısı #koronaaşı hashtagleri ile atılan 2000 Türkçe tweet; Twitter API'si olan Tweepy kütüphanesi kullanılarak toplandı. API ile metin, kaynak, retweet, dil, kullanıcı, konum vb. alanlardan veri toplandı. Verilerin analizi Python 3.0 programlama dili ile, Python 3.0'la uyumlu pandas, numpy, matplotlib, wordcloud ve textblob kütüphaneleri kullanılarak JupyterLab'da yapıldı. Sesteş kelimeler içeren tweetler ve retweetler kapsamdan çıkarıldı. Veri temizlemeyle tweetlerden beyaz boşluklar, noktalamalar, durdurma sözcükleri, belirteçler kaldırıldı. Textblob kütüphanesiyle, pozitif, negatif ve nötr metinlerin kutupluluğu bulundu. Verilerin kullanılması için Twitter geliştiricilerinden yazılı izin alındı. Araştırmanın türü gereği etik izin gerektirmedi.

Bulgular: Tweet atanların, Covid-19 aşısı konusunda %25,7'sinin olumlu, %22,3'ünün olumsuz, %52'sinin nötr görüşte olduğu saptandı.

Sonuç: İncelenen tweetlerin dörtte biri aşı taraftarı ve olumlu duygulardan oluştururken; aşı karşıtları daha çok tartışma kısmında yer almıştır. Dört tweetten üçü olumsuz ve nötr duygulardan oluşmaktadır. Sağlık Bakanlığı ve Meslek Kuruluşlarının aşısıyla ilgili doğru bilgilendirmede daha geniş kitlelere ulaşmak için sosyal medya platformlarını etkin ve sürekli bir şekilde kullanması, yapılacak açıklamaların ve bilimsel çalışmaların yalın bir dille sunulması toplumdaki kafa karışıklığının giderilmesinde etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: aşı, Covid-19, duygu analizi, TextBlob, Twitter

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-066

Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşlı Bireylerin Sağlığını Korumak

Gülhan Yiğitalp¹, Vasfiye Bayram Değer², Nilgün Ulutaşdemir³

¹Dicle Üniversitesi Diyarbakır Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Diyarbakır

²Mardin Artuklu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mardin

³Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Gümüşhane

Giriş-Amaç: Covid-19 pandemisi, küresel düzeyde milyonlarca insanın enfekte olmasına ve pek çok insanın da hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Özellikle 65 yaş ve üzeri hastalarda mortalite oranları önemli düzeylerde artmıştır. Bu nedenle Covid-19 pandemisi DSÖ tarafından uluslararası halk sağlığı acil durumu olarak ilan edilmiştir. Fiziksel mesafe önlemleri bulaş ve hastalanma riskini azaltırken, yaşlı nüfusun sosyal etkileşimini ve fiziksel aktivitesini sınırlayarak fiziksel, zihinsel ve duygusal sağlıklarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle bu derlemenin amacı yaşlı nüfusun Covid-19 pandemisi sürecinde sağlıklarını korumaya yönelik yapılması gerekenleri ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu derlemede literatür bilgilerinden faydalanarak Covid-19 pandemisi sürecinde yaşlı bireylerin sağlıklarının korunması için yapılabilecek girişimler sunulmuştur.

Bulgular: Covid-19 pandemisi sürecinde sosyal izolasyon ve yalnızlığın, yaşlı insanların anksiyete, depresyon, bilişsel bozukluk, kalp hastalığı ve ölüm riskini artırdığı belirtilmiştir. Bu nedenle, Covid-19 ile ilgili sosyal izolasyon ve yaşa yönelik söylemlerin fiziksel ve zihinsel sağlıkları üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek için yaşlıların desteklenmesine acil ihtiyaç vardır. Daha iyi bir aidiyet duygusu sağlamak için, yaşlıların yakınları ve çevreleriyle bağlılıklarının korunması ve sürdürülmesi desteklenmelidir. Vurgulanması gereken önemli diğer bir husus da, daha önce sağlıklı olan yaşlı bireylerin, özellikle yürüme gibi faaliyetlerini azaltmaları ve zorunlu olarak daha hareketsiz bir yaşam tarzı sürdürmeleri nedeniyle giderek daha kırılgan hale gelme olasılığıdır. Pandemi sürecinde yaşlı bireylerin birincil, ikincil ve üçüncül korunma yaklaşımları ile sağlıkları korunabilir. Birincil korunma önlemleri: Covid-19 hakkında yaşlının eğitimi, bağışıklaması, yaşlının evinde ve dışarıda alması gereken önlemler, psikososyal destek ve ruh sağlığı hizmetleri birincil korunmada yapılabilecek uygulamalardır. İkincil koruma önlemleri: Yaşlıların günlük yaşam aktivitelerini karşılamada yetersizlikleri taranabilir. Covid-19'un erken tanınması ve erken tedavisi sağlanabilir. Üçüncül koruma önlemleri: Bu aşamada Covid-19 geçiren yaşlıların rehabilitasyonu, duruma uyumunun sağlanması yönünde girişimlerde bulunulabilir.

Sonuç: Yaşlı bireylerin pandemi sürecinde sağlıklarını korumaya yönelik girişimlerde bulunulması hem Covid-19 hem de diğer gelişebilecek sorunlara yönelik erken müdahale açısından yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, sağlığı koruma, yaşlı birey

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-067

Dyadic Adjustment, Life Satisfaction, Depression, and the Female Sexual Dysfunction in Married Women during the COVID-19 Pandemic

Hacer Alan Dikmen

Ebelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

Objective: The uncertainty and low predictability of COVID-19 not only threatened people's physical health, but it also negatively affected people's psychological health, especially emotionally and cognitively. Psychological factors are of great importance in influencing sexual function and behavior. In literature, there are limited studies about the COVID-19 pandemic and the sexual functions. The aim of the study was to determine the effect of dyadic adjustment, life satisfaction and depression levels on sexual dysfunction in married women of reproductive age during the COVID-19 pandemic process.

Materials-Methods: This is a descriptive study. Data were collected online with the Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS), Satisfaction with Life Scale (SWLS), Center for Epidemiologic Studies Depression Scale (CES-D), Female Sexual Function Index (FSFI), and questionnaire form between May 29th 2020 and June 22th, 2020 from 210 married women.

Results: The average RDAS score of the women was 50.55 ± 9.68 and the average SWLS score of the women was 16.51 ± 4.96 . While 63.3% of the women had "depression", there was FSD in 88.1%. In the study, there was a statistically significant difference between FSD presence and RDAS ($p < 0.001$) and SWLS ($p < 0.001$). There was no statistically significant difference between the presence of FSD and depression ($p = 0.078$).

Conclusion: In women during the COVID-19 pandemic, FSD and depression rates were quite high and dyadic adjustment and life satisfaction were low. While the presence of FSD decreases dyadic adjustment and life satisfaction in women, there is no significant relationship between FSD and depression. Providing online psychological help or a special help-line for the married women and men under social isolation and quarantine conditions to protect and manage sexual health and mental health may be a viable strategy.

Keywords: Covid-19, Female Sexual Dysfunction, Depression, Dyadic Adjustment, Nurse

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-068

An Investigation COVID-19 Related Knowledge, Attitude, Depression, Anxiety, and Stress Levels of Pregnant Women

Hacer Alan Dikmen

Ebelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

Objective: The aim of the study was to examine pregnant women's COVID-19-related knowledge and attitudes, and their levels of depression, anxiety, and stress.

Materials-Methods: This is a descriptive study. Data were collected between May 28, 2020 and June 20, 2020 from 348 pregnant women. The data were collected via an online form, whose link was sent to the pregnant women via a text message. The data were collected using the "Questionnaire Form" and the Depression Stress and Anxiety Scale (DASS 21) Turkish Short Form. The data were analyzed using descriptive statistics and Spearman correlation analysis.

Results: The median age of pregnant women was 26 (18-43) years. The median COVID-19 knowledge score of pregnant women was 84 (52-96). In the study, 83.9% of the pregnant women worried that "COVID-19 infection would transmit to their baby". While 19% of the pregnant women have "depression" 29.6% of the pregnant women have "anxiety" and 19.8% of the pregnant women have "stress". No statistically significant relationship was found between the COVID-19 knowledge scores and the mean scores of depression ($p=0.848$), anxiety ($p=0.188$), and stress ($p=0.747$). COVID-19-related knowledge level of the pregnant women was "good". While most of the pregnant women were worried that COVID-19 infection might transmit to their baby, more than half of them did not go to antenatal follow-ups because they were afraid of COVID-19 infection.

Conclusion: The frequency of depression, anxiety, and stress of the pregnant women during the pandemic period was similar to pre-pandemic data. Perinatal depression, anxiety, and stress screening can be recommended internationally in the pandemic period and should be one of the areas to be evaluated primarily during an international public health crisis. Under population-based social isolation and quarantine conditions, psychological help lines and online counseling can be a safe and feasible method to protect and manage perinatal mental illness.

Keywords: COVID-19, Depression, Knowledge, Nurse, Pregnancy

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-069

COVID-19 Salgınında Uzaktan Eğitim Alan İntörn Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki Öz Yeterlik Ve Kariyer Adanmışlık Düzeylerinin İncelenmesi

Hakan Çelik¹, Mustafa Özer², Oktay Bektaş³

¹Çukurova Üniversitesi / Adana

²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / Erzincan

³Erciyes Üniversitesi / Kayseri

Amaç: COVID-19 pandemisi 2019 yılının aralık ayında başlayarak tüm dünyada etkisini hızlı bir şekilde göstermiş ve özellikle uygulamalı eğitim alan öğrencileri daha çok etkilemiştir. Bu araştırma uzaktan eğitim alan hemşirelik öğrencilerinin mesleki öz yeterlik ve kariyer adanmışlık düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma da nicel araştırma desenlerinden tarama ve korelasyon desenleri kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2020-2021 güz dönemi içerisinde Çukurova Üniversitesi Hemşirelik Bölümü 4. Sınıfta eğitim gören 284 öğrenci oluşturmaktadır. Uygun örnekleme yöntemi ile tüm evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Alan yazın taraması ile Hemşirelik Mesleği Öz Yeterlik Ölçeği (HMÖYÖ) ve Kariyer Adanmışlık Ölçeği (KAÖ) kullanılmasına karar verilmiştir. Ölçeklerin Türkçe versiyonları için kapsam, yapı, ölçüt geçerliği ve güvenilirlik analizi yapılmıştır. Betimsel olarak, aritmetik ortalama, mod, medyan, basıklık, çarpıklık, standart sapma, ranj, varyans ve histogram grafikleri belirlenen aralıklar kapsamında yorumlanmıştır. Çıkarımsal olarak bağımsız örneklem t-testi ve tek faktörlü ANOVA testleri uygulanmıştır. Veriler SPSS 22 ve Lisrel 8.7 programı ile analiz edilmiştir. Etik kurul izni alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada HMÖYÖ için $\alpha=,823$ ve KAÖ için $\alpha=,756$ Cronbach's Alpha katsayısı bulunmuştur. Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin mesleki öz yeterlikleri çok yüksek, kariyer adanmışlıkları yüksek düzeyde bulunmuştur. Araştırmada mesleki öz yeterlik ve kariyer adanmışlıkları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir ($p<,05$). Araştırmada mesleğe uygun hissedenlerin HMÖYÖ puanı kararsızların HMÖYÖ puanından ve uzaktan eğitime her gün katılanların HMÖYÖ puanı iki günde bir katılanların HMÖYÖ puanından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir ($p<,05$). Araştırmada hemşirelik bölümünü kendi isteği ile tercih edenlerin KAÖ puanı aile isteği ile tercih edenlerin KAÖ puanından, mesleğe uygun hissedenlerin KAÖ puanı kararsızların KAÖ puanından, uzaktan eğitime her gün katılanların KAÖ puanı iki günde bir katılanların KAÖ puanından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p<,05$).

Sonuç: Coronavirüs salgınında uzaktan eğitim alan hemşirelik öğrencilerinin mesleki öz yeterlikleri çok yüksek, kariyer adanmışlıkları yüksek düzeyde bulunmuştur. Uzaktan eğitim ile yapılan hemşirelik eğitiminin farklı açılardan incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, COVID-19, uzaktan eğitim, öz yeterlik, kariyer adanmışlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-070

COVID 19 Pandemisinin Hemşirelerin Çalışma Ve Sosyal Yaşamlarına Etkisi

Makbule Tokur Kesgin¹, Hümeyra Hançer Tok²

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği AD.

²AİBÜ Bolu İzzet Baysal Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bolu

Amaç: COVID-19 pandemisinin hemşirelerin çalışma ve sosyal yaşamlarına etkisi belirlemek amacıyla nitel olarak planlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan Fenomenolojik yöntem kullanılmıştır. COVID-19 hastalarına aktif olarak bakım veren, çalışmaya katılmayı kabul eden 8 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Etik kurul izni alınmıştır. Verilerin toplanmasında tanıtıcı bilgi formu ve görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 5 adet demografik soru bulunmaktadır. Görüşme formunda ise 5 soru ve alt sorulardan oluşmaktadır. Çalışmaya katılmayı kabul eden katılımcılarla ortalama 25-30 dk süren görüşmeler sessiz bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kaydına alınmış veriler deşifre edildikten sonra silinmiştir. Tema ve alt temalar oluştururken birbirinden bağımsız iki araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

Bulgular: Bu çalışma sonucunda araştırma verileri 4 konu olarak özetlenmiştir. İlki; Çalışma yaşamında meydana gelen değişimler "çalışılan birim ve çalışma saatleri, yeni ekipman kullanımı vb.", ikincisi; sağlık durumuna yansımaları "uyku ve yemede meydana gelen değişimler, ekipman kullanımına bağlı yara bereler vb.", üçüncüsü; deneyimlenen kaygının kaynakları "aile ve yakın çevreye bulaştırma korkusu, yeni ekip ve ekipman kullanımı vb." ve son olarak; baş etme stratejileri "örgü örme, yemek yapma vb." dir.

Sonuç: COVID-19 sürecinde bakım veren hemşirelerin çalışma ve sosyal yaşamlarında bedensel, psikolojik ve sosyal sağlıklarında olumsuz değişiklikler ön plana çıkmıştır. Bu olumsuzluklarla baş etmek için etkin baş etme stratejileri koruyucu olabilir. Bununla beraber stres faktörlerinin kontrol edilmesi amacıyla grup toplantıları veya psikiyatrik destek sistemleri oluşturulması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, iş yaşamı, sosyal yaşam, hemşire

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-071

Covid-19 Sebebiyle Esnek Çalışma Modeline Geçen Akademisyenlerin Günlük Yaşam Aktivitelerinin İncelenmesi: Bir Devlet Üniversitesi Örneği

İlker Murat Avcıbaşı

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Edirne

Amaç: Bu çalışma esnek çalışma modelinde (EÇM) kısıtlılıklar altındaki akademisyenlerin günlük yaşam aktivitelerindeki değişimleri incelemek amacıyla düzenlenmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı özellikteki bu çalışma 1 Mayıs - 1 Haziran 2020 tarihleri arasında, Türkiye'nin kuzeybatı sınırında bulunan bir devlet üniversitesindeki akademisyenlere e-anket olarak uygulandı. E-anket formunda akademisyenlerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin 10 soru, ikamet özelliklerine yönelik 4 soru, günlük yaşam aktivitelerine ve COVID-19'a yönelik algılarına yönelik 32 olmak üzere toplamda 46 soru bulunmaktaydı.

Bulgular: Katılımcıların %59,4'ü kadın, %37,7'si evli ve 1 çocuk sahibi, %33,7'si doktor öğretim üyesi, %80'i fakülte/yüksekokulda çalışmakta ve %66,3'ünün idari görevi bulunmamaktaydı. Katılımcıların en büyüğü 64, en küçüğü 24 yaşında olmakla birlikte ortalaması $39,96 \pm 9,06$; ortancası 39 yaşındaydı. Katılımcılar EÇM'ye geçildiğinde %98,3'ü evde ve %34,3'ü aileden 2 kişi ile birlikte ikamet ettiklerini belirtti. Her gün ikametlerinden ayrılanların oranı %24,6 oldu ve %38,9'u bu ayrılıklarının 1 saatten az olduğunu belirtti. Yeme içme alışkanlıklarına bakıldığında katılımcıların %13,1'inin ana öğün, %38,9'unun ara öğün sayısının arttığını belirlendi. Akademisyenlerin belirttiğine göre günlük tüketilen ortalama içme suyu miktarı $2,06 \pm 1,25$ litre oldu. Katılımcıların %29,7'si idrarını yaparken, %34,3'ü dışkılamada sorun yaşadığını belirtti. Katılımcıların %73,7'si uyku rutinlerinde değişim olduğunu; rüya görme sıklıklarında ise %46,9'u değişiklik olmadığını belirtti. EÇM öncesinde katılımcıların %42,9'u egzersiz yapmadığını belirtirken bu oran EÇM süresince %46,9'a yükseldi. Akademisyenlerin %20,6'sı banyo yapma sıklığında, %42,9'u saç bakımında, %56'sı yüz ve vücut bakımında azalma olduğunu belirtti. Cinsel istekliliklerinde cevap verenlerin %15,3'ünde azalma olurken, orgazm olma deneyimlerinde %89 ile değişim olmadığı görüldü. EÇM'ye erkek, 40 yaş altı ve çocuk sahibi akademisyenlerin istekli olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulundu; kronik hastalığın olması istekliliği etkilemedi.

Sonuç: Akademisyenlerin EÇM'de günlük yaşam aktivitelerinin az da olsa değişiklik gösterdiğini, COVID-19 sebebiyle kaygılandıkları ve akademik rutinleri haricinde ev işleri yaparak günlerini geçirdikleri görüldü.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, akademisyen, esnek çalışma, günlük yaşam aktiviteleri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-072

Hemşirelik Bölümünde Okuyan Birinci Sınıf Uluslararası Öğrencilerin COVID-19 Pandemi Deneyimleri

İlknur Dolu¹, Dönmez Elif²

¹Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş: COVID-19 pandemisi tüm dünyada ve ülkemizde eğitim sürecinde bazı değişiklikleri beraberinde getirmekle birlikte uluslararası öğrenciler de bu süreçte kendi durumlarına özgü problemlerle karşı karşıya kalmışlardır. Yüksek Öğretim Kurumu istatistiklerine göre ülkemizde de son yıllarda Türkçe eğitim veren sınıflarda öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısında ciddi bir artış gözlemlenmektedir. COVID-19 pandemisi kaçınılmaz bir şekilde, Türkiye’de öğrenim gören öğrencileri, özellikle de yeni bir ülkeye alışma sürecinde olan birinci sınıf öğrencilerini etkilemiştir.

Amaç: Bu çalışma hemşirelik bölümünde birinci sınıf öğrenci olan uluslararası öğrencilerin COVID-19 pandemi süreci deneyimlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma tanımlayıcı tipte planlanmıştır. Öğrenci danışmanlığı çalışmaları kapsamında, Bartın Üniversitesi, 2019-2020 bahar döneminde yapılan araştırmada hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin COVID-19 pandemi süreci deneyimlerini belirleyebilmek amacı ile online yapılandırılmış ve açık uçlu soruların bulunduğu anket formu oluşturulmuş ve kendilerine gönderilmiştir. Kullanılan yapılandırılmış soru formu ile öğrencilerin; (i) Koronavirüs pandemi döneminde farklı bir ülkede öğrenci olma deneyimleri, (ii) Türkiye’de alınan korona virus önlemlerinden ve yapılan düzenlemelerden etkilenme durumları sorgulanmıştır. İlgili dönemde hemşirelik bölümünde okuyan 10 uluslararası birinci sınıf öğrencisinin 9 tanesi yapılandırılmış soru formunu doldurmuştur.

Bulgular: Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde dört tema ve alt kodlar ortaya çıkmıştır. (i) Koronavirüs düzenlemeleri teması kapsamında ikamet süresinin dolması ve işlemlerdeki güçlük, yurtdışı denetim problemleri, ailelerinin ülkelerine geri dönememesi; (ii) Eğitim teması online eğitimlerin düzenli oluşu, Türk diline hakimiyet yetersizliği dolayısı ile sınavlarda verilen sürenin yetersiz kalması ve senkron derslerin asenkron olarak yüklenmesinin gerekliliği, senkron ders saatleri açısından ülkeler arası saat farklılığı, kaynak kitaplara erişim güçlüğü; (iii) Uzaklık teması sınırların kapanması, ekonomik sebeple ülkesine gidememe, ailesini özleme, ailesi için endişelenme, yalnızlık hissi, toplumdaki bireyler tarafından ayrımcılık yapıldığı algısı; (iv) Ekonomik durum teması aile bireylerinin işsiz kalması, çalışma zorunda kalma, ülkelerindeki ailesinin ekonomik probleminin ortaya çıkması alt kodlarını içermektedir.

Sonuç: Çalışma, pandemi sürecindeki uzaktan eğitim planlamalarında uluslararası öğrencilerin ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasının önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: koronavirüs, hemşirelik öğrencisi, uluslararası

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-073

Covid-19 Salgını Bağlamında Aşı Tereddüdü

İrem Argana¹, Serap Açıkgöz²

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi, Kırıkkale Yahşihan İlçe Sağlık Müdürlüğü

²Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Çin'in Wuhan kentinde Aralık 2019'da etiyolojisi bilinmeyen pnömoni vakaları bildirildikten sonra 7 Ocak 2020'de daha önce insanlarda tespit edilmeyen, insandan insana bulaş özelliği taşıyan yeni bir koronavirüs etkeni (SARS-CoV-2) tanımlanmıştır. COVID-19 olarak adlandırılan hastalık, virüs virulansının hızlı olması ve küresel ölçekte hızla yayılmasının ardından Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nce 11 Mart'ta küresel salgın olarak ilan edilmiştir. Kasım 15, 2020 tarihi itibarıyla SARS-CoV-2 dünyada 70 milyon insanı enfekte etmiş, 1.6 milyon kişinin ölümüne sebep olmuştur. Hastalık için etkin tedavi yolları aranırken bulaş yollarını kırmak üzere 'maske, mesafe, hijyen' üçlüsü, vakaların tespiti için testler, vakalar ve temaslıların izolasyonu gibi koruyucu sağlık hizmetleriyle salgın kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır. Ancak salgın hız kesmeden devam etmekte, hastalık sosyal ve ekonomik yönden toplumu derinden etkilemektedir. Koruyucu sağlık hizmetlerinin önemli simgelerinden olan aşıya gereksinim ise her zamankinden daha çok artmaktadır. Aşıların mortalite ve morbiditeyi azaltmadaki etkisi araştırmalarla kanıtlanmıştır. SARS-CoV-2 virüsüne karşı geliştirilmiş ve klinik kullanım için onay almış bir aşı henüz mevcut değildir. Toplum bağışıklığı için %80 ila %95 aşılanma oranının yakalanması gerektiğinden aşının geliştirilmesi ve temini tek başına yeterli değildir. Aşılanma oranlarında bireylerin aşıya karşı tutumları önemli belirleyicilerdendir. Dünyada aşı tereddüdü hızla artarken, DSÖ 2019 yılında aşı tereddüdünü küresel sağlığa yönelik tehditler arasında listelemiştir. Avustralya'da yetişkinlerin %4-9'u, Fransa'da %26'sı, İtalya'da %13.9'u COVID-19 aşısını reddedeceğini; Birleşik Krallık'ta yetişkinlerin %14'ü, Türkiye'de %31'i COVID-19 aşı tereddüdü yaşadığını bildirmiştir. Bugüne kadar yapılan araştırmalar virüsün doğal yaban hayatından kaynaklandığına işaret ederken, yapay yollarla ortaya çıktığına, hatta biyolojik savaş şeklinde başladığına dair komplo teorilerinin ortaya atılması, olası bir COVID-19 aşısı yaptırmada tereddüdün başlıca sebeplerinden olduğu ileri sürülmektedir. COVID-19 aşısına yönelik tereddüdün azaltılmasında; Sağlık Bakanlığı, hastalığın etiyolojisi konusunda doğru ve güvenilir bilgi aktarımını sağlamalı, aşının güvenilirliği ve uygulamalarıyla ilgili şeffaf bir politika benimsemeli; aşılanma hizmetlerinin önemli uygulayıcılardan olan hemşireler ise aşı tereddüdüne yol açan etmenlerin ve tartışmaların farkında olarak kanıta dayalı bilgilerle bireyleri aydınlatmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Aşı Tereddüdü, COVID-19, Halk Sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-074

Koronavirüs Fobisi ve Endişe Şiddeti; Meslek Yüksekokulu Örneği

Leyla Delibaş

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Gaziantep, Türkiye

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19'un tüm bireylerde endişe ve panik uyandıran bir salgın olduğunu belirtmiştir. Salgın, tanı alan kişiler kadar, sağlık alanında çalışan kişilerin yaşamlarında da önemli değişikliklere sebep olmuştur. Sağlık çalışanları, yaşanan pandemi sürecinde zorlu kararlar alma, aşırı baskı altında çalışma, koruyucu ekipmanlarla uzun saatler boyunca tedavi/bakım uygulama gibi zorluklarla karşılaşmanın yanı sıra, yüksek oranda hastalığa yakalanma riski taşıdıklarından, kendi yaşamlarındaki fiziksel ve ruhsal gereksinimlerini yerine getirmekte zorlanmakta ve aynı zamanda stres ve endişe içinde işlerine devam etmek zorundadırlar. Sağlık çalışanlarının yaşadıkları zorluklar, Covid-19 sebebi ile kaybedilen sağlık çalışanlarının varlığı, zor ve stresli bir meslek hayatına giriş vb. sebeplerle sağlık çalışanı adaylarında psikolojik sıkıntılar görülebilmektedir. Bu çalışmada geleceğin sağlık çalışanı olacak öğrencilerde salgın nedeniyle oluşan endişe şiddeti ve koronavirüs fobisini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini bir vakıf üniversitesinde 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören sağlık bölümü (Anestezi, Diyaliz, İlk Ve Acil Yardımı) öğrencileri (n=473), örneklemini ise; çalışmaya katılmayı kabul eden 398 öğrenci oluşturmuştur. Veriler sosyodemografik bilgi formu, Endişe Şiddeti Ölçeği (EŞÖ) ve Koronavirüs 19 Fobisi Ölçeği (CP19-S) kullanılarak online olarak toplanmıştır. EŞÖ Cronbach-Alfa değeri 0,907; CP19-S Cronbach-Alfa değeri 0,948 olarak saptanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21 programı kullanılmış, sonuçlar %95'lik güven aralığında ve $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kadınların CP19-S puanlarının ($51,0 \pm 19,9$) erkeklerden ($45,8 \pm 14,9$) yüksek ve kadınların EŞÖ puanlarının ($9,53 \pm 6,0$) erkeklerden ($8,1 \pm 5,0$) yüksek olduğu, belirlenmiştir ($p < 0.05$). Kronik rahatsızlığı olanların EŞÖ puanlarının ($12,0 \pm 4,4$), olanmayanlardan ($9,0 \pm 5,8$) yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Öğrencilerin EŞÖ puanı $9,2 \pm 5,8$, CP19-S puanı $49,9 \pm 16,6$ olarak belirlenmiştir. EŞÖ ile CP19-S ve tüm alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki belirlenmiştir ($p:0.000$). EŞÖ ile CP19-S arasında anlamlı bir ilişki ($R=0,587a$; Adjusted R $2 = 0,342$; $P < 0.01$); bulunmuştur.

Sonuç: Özellikle kadın ve kronik hastalığa sahip öğrencilerin pandemi sürecinde endişe şiddetinin ve koronavirüs fobisinin yüksek olduğu, katılımcıların koronavirüs fobisi düzeylerinin, endişe şiddeti düzeyini %58 oranında etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Koronavirüs Fobisi, Endişe Şiddeti, Meslek Yüksekokulu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-075

Pandemi sürecinde hemşirelik öğrencilerinin ve yakın çevrelerinin maske kullanım davranışları

Mehmet Ahmet İlhan¹, Hazal Kocabaş¹, Özlem Akoğlu¹, Rabia Sarıkaya¹, Yeter Altınsoy¹, Kamer Gür²

¹Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: COVID-19, 30 Ocak 2020'da Dünya Sağlık Örgütü(DSÖ)'nün ilan ettiği bir salgın hastalıktır. Virüs solunum yoluyla bulaştığından yayılımını sınırlandırmak amacıyla DSÖ maske kullanımını önermektedir. Bu araştırmanın amacı; bir devlet üniversitesinde öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin ve yakınlarının maske kullanım davranışlarını belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı-ilişkisel olarak planlan bu araştırmaya hemşirelik bölümü öğrencileri ve yakın çevrelerin dahil edildi (n=1854). Anket formu, araştırmacılar tarafından güncel literatür ve rehberler kullanılarak hazırlanıp veriler çevrimiçi olarak toplandı. Etik kurul(26.11.2020/71), Sağlık Bakanlığı, kurum ve kişilerden izin alındı. Veriler tanımlayıcı istatistik ve x2 analizi ile test edildi.

Bulgular: Yaş ortalaması 25±9,9'du. %21,4'ü hemşirelik öğrencisi, %78,6'sı yakın çevresiydi. Hemşirelik öğrencilerinin %2'si, yakın çevrelerinin %1'i maske takmamaktaydı. Katılımcıların %10,6'sı kronik hastalığa sahipken bunların %2'si maske takmamaktaydı. Pandemi sürecinde evi dışında çalışanların %4,1'i hâlâ maske takmamaktaydı. Katılımcıların %83'ü COVID-19'a kendisi veya bir yakını yakalanmıştı. Yakalananların %2,4'ü, karantinada kalanların %2'si maske takmamaktaydı. %16,3 maskelerin koruyuculuğuna inanmıyordu. %93,3'ü COVID-19'dan korunmak, %54,7'si başkasını korumak, %21,7'si ceza almamak, %8,7'si toplumdaki tepki görmemek için maske takmaktaydı. Katılımcıların %92,8'i cerrahi, %4,6'sı bez maske; %99,3'ü ağızını ve burnunu kapatarak kullanırken maalesef %28,9'u bir cerrahi maskeyi gün boyu birçok kez kullanıyordu. %39,1'i maskeyi takmadan önce, %11,4'ü çıkardıktan sonra elini yıkamıyordu. Maskesini yıkayanlardan %73,2'si cerrahi maskesini de yıkıyordu, %23,8'i yıkamanın yeni maske almaktan daha ekonomik olduğunu ifade etti. Sadece %79,3'ü maske çıkarma kurallara uygun davranıyordu. Ayrıca %20,3'ü şiddetli fiziksel aktivite yaparken maske takılmaması gerektiğini bilmiyordu. Katılımcıların COVID-19 virüsüne inanmaları(x²=86,34; p=0,00), maskenin koruyuculuğuna inanması(x²=33,997; p=0,00), pandemi sürecinde çalışması(x²=4,00; p=0,04) ile maske takma durumları arasında anlamlı fark vardır.

Sonuç: Katılımcıların çoğu COVID-19'a yakalanmıştı. Maske takmayan kişilerin oranı oldukça düşük olsa bile salgının yayılmasını artıracaklarından bu oran önemlidir. Kronik hastalığı olanların ve çalışanların takmaması da oldukça riskli bulundu. Aynı cerrahi maskeyi tüm gün çok kez ve yıkayarak tekrar kullanmaların oranı az değildir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hemşirelik, hemşirelik öğrencisi, maske kullanımı, pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-076

Strengths, Challenges and Needs of a Breastfeeding Mother with Coronavirus Infection (COVID-19) Monitored at Home: A Case Report with the Omaha System

Merve A. Yas¹, Selda Secginli¹, Robin R. Austin², Karen A. Monsen²

¹Department of Public Health Nursing, Florence Nightingale Faculty of Nursing, Istanbul University-Cerrahpasa, Istanbul, Turkey

²School of Nursing, University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, USA

Objective: COVID-19 is a public health emergency with approximately 80 million cases and two million deaths worldwide. There are limited data on living experiences of a breastfeeding mother with COVID-19. In this case report, strengths, challenges and needs of a breastfeeding mother with COVID-19 monitored at home is reported with MyStrengths+MyHealth™, a web-based application using Simplified Omaha System Terms.

Case: A 30-year old breastfeeding mother was seen in an emergency department with symptoms of sore throat, 38° C fever, and myalgia. Her Polymerase Chain Reaction (PCR) test was positive. She and her family were quarantined and decided to provide care for her symptoms at home; where she stayed in a room and only went out of her room to breastfeed her 5 month old baby. While ill, her symptoms included fever of 38-39.5 °C, cough, muscle and body aches, fatigue, and loss of taste and smell. She took paracetamol 500 mg tablets up to 6 times in 24 hours. She described her challenges as "Role change, Caretaking, Pain, Breathing, Digesting, Infections, Nutrition, Sleeping and Health care"; her needs as "Teaching, Guidance, and Counseling" for Role change, Caretaking, Pain, Breathing, Digesting, Infections, Nutrition and Sleeping, "Surveillance" for Caretaking, Pain, Breathing, Infections, "Treatments and Procedures" for Pain, Breathing, Infections, Health care, and "Case management" for Infections, Nutrition, Health care. Her strengths decreased during her illness, however she maintained her ability to breastfeed. Following her recovery, these strengths, challenges, and needs returned to her healthy baseline over several weeks.

Conclusion: This case report demonstrated the feasibility of using the Omaha System, an international standardized nursing terminology, and MyStrengths+MyHealth™ to understand interdependent, multifaceted clinical features and care needs of a breastfeeding mother with COVID-19 quarantined at home.

Keywords: breastfeeding, case report, coronavirus, Omaha System, MyStrengths+MyHealth™

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-077

COVID-19 Tanısı Almış Hemşirelerin Yaşam Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Çalışma

Mümin Savaş¹, Ömer Ödek², Hakan Çelik³, Handan Zincir⁴

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adıyaman

²T.C. Sağlık Bakanlığı Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kayseri

³Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Adana

⁴Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri

Amaç: COVID-19 virüsü Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıktıktan kısa süre sonra Dünya'ya yayılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü, 11 Mart 2020 tarihi itibarıyla 114 ülkede virüsün görülmesi nedeniyle pandemi olarak ilan etmiştir. COVID-19 olan kişilerde çeşitli belirti ve bulguların ortaya çıkması nedeniyle hastaların takipleri hastanede yapılmaktadır. Hastanelerde hastalar ile en fazla zaman geçiren sağlık çalışanları hemşirelerdir. Hemşireler, hastaların biyo-psikososyal bakımlarının yerine getirilmesinden ve tedavilerini uygulamadan sorumludurlar. Hemşireler daha önce bu hastalığa ilişkin deneyimleri olmadığı için yüksek oranda bulaş riskine maruz kalmışlardır. COVID-19 hastalarının bakım ve tedavisinden sorumlu olan hemşireler diğer hemşirelere göre daha olumsuz etkilenmişlerdir. Hemşirelerin bakım verdikleri hastaların yaşadıkları sorunlar hemşireleri psikolojik olarak baskı yaşamalarına neden olmuştur. Bütün bu durumlardan hareketle bu çalışmada COVID-19 tanısı almış hemşirelerin, COVID-19 hastalığı sonrasındaki yaşam deneyimlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma yönteminin fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesi için amaçlı örneklem yönteminin bir çeşidi olan maksimum çeşitlilik kullanılmıştır. Veriler, derinlemesine görüşme tekniğiyle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Çalışmadaki tüm görüşmeler ses kaydına alınmış ve görüşmeler 25-30 dakika sürmüştür. Hemşirelerin görüşme metninde yer alan soruları samimi şekilde cevaplamaları ve cevapları derinlemesine analiz edilebilmeleri için bu çalışmada içerik analiziyle analiz yapılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu ve çalışmanın yapılacağı kurumdan yazılı izin ve araştırmaya katılmak isteyen bireylerden yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Bu araştırmanın analizi sonucunda yedi kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler şu şekildedir: Geçirdikten sonra hayatınızdaki değişiklikler, çalışma yaşamındaki değişiklikler, hastalığa bakış açısı, salgın ile başa çıkma stratejisi, hastalığı bulaştırma durumu, çevrenin tutumu, hastalık sonrası semptomlardır.

Sonuç: Hemşirelerin hastalık sonrası daha fazla korunma önlemi aldıkları, hastalığı daha fazla ciddiye aldıkları, maske, mesafe ve hijyen kurallarına daha fazla uydukları, hemşire oldukları için toplum tarafından damgalanmaya maruz kaldıkları bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hemşire, yaşam deneyimi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-078

COVID-19 Hastalığına Yönelik Bilgi Düzeyi ve Önlemlere Uyumun Değerlendirilmesi: Toplum Temelli Bir Çalışma

Şemsi Nur Karabela, Nesibe Şimşekoğlu, Kürşad Nuri Baydili, Cemre Özkanca
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

Giriş-Amaç: Aralık 2019'da başlayan COVID-19 pandemisi, 2021 yılı başlarında halen etkisini sürdürmektedir. Toplumların hastalık hakkındaki bilgi ve tutumları farklılık gösterebilir. Enfeksiyon kontrol önlemlerine uyumu arttırmaya yönelik eğitim faaliyetlerinin planlanmasında, hedef grubun özelliklerinin belirlenmesi yol gösterici olacaktır. Bu araştırma, Türkiye'de yaşayan bireylerin, COVID-19'dan korunma konusundaki bilgi düzeylerini ve önlemlere ilişkin uyum seviyelerini etkileyen değişkenleri belirlemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı tipte kesitsel bir araştırmadır. Araştırmada 3 bölümden oluşan soru formu kullanılarak, internet kullanabilen 3094 gönüllüden veri toplanmıştır. Birinci bölüm demografik verileri içermektedir. İkinci bölümde COVID-19 hastalığından korunma bilgi düzeylerini ölçmeyi amaçlayan, geçerlilik ve güvenilirliği doğrulanmış bir bilgi ölçeği kullanılmıştır. Geliştirilen ölçeğe ait ortalama değerler diğer demografik değişkenlerle karşılaştırılmış ve sonuçları sunulmuştur. Verilerin analizi SPSS 25 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tip I hata oranı 0.05 olarak alınmıştır. Araştırmanın etik izinleri alınmıştır.

Bulgular: Kadın, 65 yaş altı, bekar, en az üniversite düzeyinde eğitim almış ve köy/kasabada yaşayan katılımcıların COVID-19 hastalığından korunmaya yönelik bilgi düzeyleri yüksek iken; kadın, 36-50 yaş aralığında, evli ve şehirde ikamet eden katılımcıların korunma önlemlerine uyum düzeyi yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Ülkemizde COVID-19 hastalığı hakkındaki bilgi ve uyumun; yaş, cinsiyet, medeni durum ve yaşanan yerleşim merkezinden etkilendiği, bilginin davranışa dönüşmesinde şehirleşme ve medeni durumun etkili olduğu görülmüştür. Salgın kontrolünde kullanılacak kişisel önlemlerde, bilginin davranışa dönüştürülmesi süreçleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, COVID-19, koronavirus, pandemi, uyum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-079

Covid-19 Salgın Sürecinde Hemşirelik Öğrencilerinin Anksiyete ve Covid-19 Korku Düzeyleri: Tanımlayıcı, İlişkisel Bir Çalışma

Nilgün Kuru Alıcı¹, Ebru Öztürk Çopur²

¹Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kilis

Amaç: Yapılan çalışmalarda salgınların genç nüfus üzerindeki psikolojik etkilerinin oldukça fazla olduğu gösterilmiştir. Bu nedenle salgın süreçlerinde genç nüfusun psikolojik sağlıkları ve etkileyen faktörler yakından takip edilmelidir. Bununla birlikte, Covid-19 salgının lisans öğrencileri üzerindeki, psikolojik etkilerini araştıran sınırlı sayıda çalışma vardır. Bu çalışmada Covid-19 salgın sürecinde hemşirelik öğrencilerinin anksiyete ve Covid-19 korku düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı ve ilişkisel çalışma bir devlet üniversitesinde öğrenim gören hemşirelik öğrencileri ile yürütülmüştür. Evrenin tamamına ulaşılması planlanan araştırmanın örneklemini 1 Haziran ve 30 Temmuz 2020 tarihleri arasında çalışmaya katılmayı kabul eden 234 (%78) hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, sosyo-demografik soru formu, Beck Anksiyete Envanteri ve Covid-19 Korku ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde t testi, ANOVA ve pearson korelasyon testleri kullanılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için çalışmanın yürütülmüş olduğu üniversitenin Etik Komisyonundan (2020/20) ve sağlık bakanlığından gerekli izinler alınmıştır.

Bulgular: Beck Anksiyete Envanteri ortalamama puanı 26.56 ± 8.86 olup, Covid-19 Korkusu ölçek ortalamama puanı 18.95 ± 7.00 'dir. Beck Anksiyete Envanteri ve Covid-19 Korku ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p < 0.05$).

Sonuç: Çalışma sonuçlarına göre, öğrenciler Covid-19 salgın sürecinde ciddi düzeyde anksiyete ve korku yaşamaktadırlar. Bu doğrultuda, hemşirelik öğrencilerinin anksiyete ve korku düzeylerini azaltacak girişimlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Covid-19, Hemşirelik, Korku

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-080

Physiological Progesterone Increase During Pregnancy May Prevent Vertical Transmission of SARS-CoV-2

Nur Dokuzeylül Güngör

BAU Medical Park Göztepe Hastanesi, IVF, İstanbul

Objective: The coronavirus disease 2019 (covid-19), has become a major public health challenge for all countries. The presence of intrauterine vertical transmission has not been conclusively reported yet. In this study we will explain our hypothesis that high progesterone synthesis in placenta during pregnancy may prevent vertical transmission of SARS-CoV-2

Materials-Methods: All studies investigating the protective role of placenta against vertical transmission viruses in PubMed were analysed.

Results: The protective roles of ACE2-Ang-Mas axis in acute lung injury (ALI) due to SARS-CoV have been reported to occur through anti-inflammatory and anti-oxidation mechanisms. The presence of functionally active ACE2-Ang-Mas axis inhibits the PMNLs accumulation, decreases the generation of ROS, and prevents the activation of NF-κB. The initiation of inflammatory events in the alveolo-capillary membrane is maintained by open reading frame (ORF) of viruses and cytokines-induced by NF-κB. ORF interacts with many proteins that regulate the NF-κB pathway. Hence, there may be a close relationship between ORF and NF-κB pathway. NF-κB is the main transcription factor that provides activation of genes responsible for immune and inflammatory events. Activation of related genes leads to worsening of inflammation, inducing neoangiogenesis and inhibiting apoptosis. Moreover, NF-κB activation initiates the inflammatory process called cytokine storm. This process leads to rapidly developing lung injury followed by acute respiratory distress syndrome that requires respiratory support. It is possible to block the NF-κB pathway by using NF-κB inhibitors. Progestins are physiological NF-κB inhibitor. The physiological increase in progesterone synthesis during pregnancy may neutralize the inflammation in placenta by blocking the nuclear factor-κB pathway and prevent vertical transmission of SARS-CoV-2.

Conclusion: High progesterone synthesis in the the placenta is one of the most important physiological mechanisms that prevents vertical transmission of SARS-CoV-2. Since progestins are important drugs with manageable side effects we can use it in well-chosen cases with SAR-CoV-2.

Keywords: SARS-CoV-2, pregnancy, progesterone, vertical transmission

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-081

Çocuklarda COVID-19 hastalığının incelenmesi

Nurullah Çiftçi, Mehtap Ekin, Masma Shahbazova, Ebru Karadağ, Uğur Arslan
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı, Konya

Amaç: İlk defa 2019 yılı Aralık ayı başlarında Çin'in Wuhan şehrinde sebebi bilinmeyen pnömoni vakaları bildirilmiştir. 3 Ocak 2020 tarihinde bronkoalveolar lavaj örneği alınan bir hastada, etken yeni tip Coronavirus olarak bildirilmiş ve SARS-CoV-2 olarak adlandırılmıştır. Ülkemizde ise ilk COVID-19 vakası 11 Mart 2020'de görülmüş ve vaka sayısı hızla artmıştır. Dünya geneline yayılmış olsa dahi hastalığın özellikle çocuklarda klinik özellikleri ve epidemiyolojisi tam olarak anlaşılamamıştır. Bu çalışmada, COVID-19 tanısı almış 18 yaş altı çocukların retrospektif olarak incelenmesi amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada, 1 Mayıs 2020-31 Kasım 2020 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na COVID-19 ön tanısı ile gönderilmiş 18 yaş altındaki çocuklardan alınan 2683 örnek dahil edilmiştir. Nazofarengeal sürüntü örnekleri SARS-CoV-2 RNA'yı saptayan gerçek zamanlı protein zincir reaksiyonu (RT-PCR) metodu ile çalışılmıştır.

Bulgular: 2683 nazofarengeal sürüntü örneğinin 720'si (%26.8) pozitif olarak saptanmıştır. Pozitif örneklerin 371'i (%51.5) kız, 349'u (%48.5) ise erkek çocuk hastalardan tespit edilmiştir. En yüksek pozitiflik oranı %39,5 ile 12 yaş grubunda, ikinci sırada % 35.9 ile 17 yaş grubunda saptanmıştır. Pozitif örneklerin aylara göre dağılımı incelendiğinde en çok örnek Kasım ayında gelmiş olmasına rağmen, en yüksek pozitiflik oranı sırasıyla Ağustos (%36.2) ve Temmuz (%31.3) aylarında saptanmıştır.

Sonuç: Dünya'da COVID-19 salgını net bilinmeyen küresel etkileri ile devam etmektedir. Birçok ülkede salgın tekrardan hızla artmaya başlamıştır ve halen etkili bir tedavi veya aşılama programı dünya genelinde uygulanamamaktadır. Bu nedenle, çocukların da içerisinde bulunduğu asemptomatik ve hafif seyirli kliniği olan hasta grubunun hastalığın yayılmasında çok önemli bir rolü olduğu için, toplum içinde sosyal mesafeye dikkat edilmesi, koruyucu önlemlerin alınması ve temaslı olguların taranarak, yeni enfeksiyon kaynaklarının ortadan kaldırılması önem kazanmaktadır. Bu çalışmamızda, enfeksiyonun çocuk gruplarında azımsanmayacak kadar yüksek olduğu bu nedenle asemptomatik olsa bile temaslı çocuklara da karantina uygulanması ve tarama yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi, SARS-CoV-2

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-082

Hemşirelikte Kanıt Dersinin Pandemi Yönetim Sürecine Etkisi

Rıdvan Doğan¹, Kamer Gür², Nurcan Şener³

¹Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

²Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

³Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelikte kanıt dersinin, pandemi yönetim sürecine etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Nitel tasarımla yürütülen bu çalışmada fenomenolojik model kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini 2019-2020 Eğitim öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde Hemşirelikte Kanıt dersi alan ikinci sınıf öğrencileri (N:96) oluşturdu. Etik kurul izni alındıktan sonra veriler online toplandı. Veri toplama araçları; tanımlayıcı özellikler formu ve yarı yapılandırılmış soru formu kullanıldı. Nitel veriler içerik analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya katılanların yaş ortalaması 20,51±1,26'di ve katılımcıların %86,5'i kadındı. Öğrencilerin %91,7'si kanıt dersinin pandemiden sonraki hayata faydası olduğunu belirtti. Bu çalışmada 3 tema elde edildi. Sırasıyla 1. tema: öğrencilerin pandemi öncesi ve sonrası kanıt dersi hakkındaki değişen ve gelişen düşünceleri. Pandemi öncesi, "Uygulamalarımı okulda öğrendiğim şekilde ve geleneksel yöntemlerle yapmanın yeterli olduğunu düşünürdüm ve sorgulamazdım.", "Hasta bakımına bilimsel açıdan bakmıyordum." Pandemi sonrası, "Kanıt dersi bu kaotik süreçte doğru ve güvenilir bilgiye nasıl ulaşmam gerektiğini öğretti." 2. tema: Derste alınan bilgilerin pandemi sürecinde kullanım şekli ve durumudur. İfadeler;"Araştırma makalelerini kanıt hiyerarşisine göre okumak, bana zaman kazandırdı ve güvenilir bilgiye ulaştırdı." "Çalıştığım birimde 2 cerrahi maske ve 1 n95 maske ile 24 saat boyunca aktif çalıştığımız günler oldu. Ben kanıt düzeyi yüksek makaleleri okuyarak gerekli birimlerle bu kanıtları paylaştım. Kısa bir süre sonra maske sayımız 5e çıkarıldı." "Apartman girişine bilgilendirici afişler hazırladım. El dezenfektanları koydum." Şekliindedir. Son tema ise: Pandemi sürecinde, kanıt dersinin yeni hayata ve adaptasyona etkisi. "Kanıt düzeylerini bildiğim için psikolojimi karmaşık bilgiden korumuş oldum. Panik ve korkularımı yenmeme yardımcı oldu." "Bilimin değil de dinin çare olacağına inanan insanlar vardı. Bunlardan uzak durdum."

Sonuç: Pandemi döneminde, kanıt dersi süresinde öğrenciler bilimsel bilginin önemine daha da inanmış, geleneksel yaklaşımlardan uzaklaşmıştır. Derste edinilen bilgiler bu süreçte hem bireysel hem toplumsal amaçlar için kullanılmış ve yeni yaşama adaptasyonlarını kolaylaştırmıştır denilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelikte Kanıt, Pandemi Süreci, Covid-19

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-083

COVID-19 Salgın Yönetimi İndekslerinin Türkiye için Değerlendirilmesi

Sabanur Çavdar¹, Ayşe Zülal Tokaç²

¹Ümraniye İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul

²İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, İstanbul

Amaç: COVID-19 mücadelesinde toplumsal düzenlemelerinin boyutunu gösteren indekslerin salgına ait bazı epidemiyolojik göstergelerle ilişkisinin Türkiye örneğinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: "Oxford COVID-19 Government Response Tracker(OxCGRT-20)" hükümetlerin COVID-19 mücadelesinde almış oldukları önlemleri takip eden, politikaların değişimi ile aktif olarak güncellenen açık erişimli bir veritabanıdır. Veritabanında hesaplanan 4 indeks bulunmaktadır: Stringency index(SI), Government response index(GRI), Containment health index(CHI), Economic support index(ESI). Bu çalışmada ilgili veri tabanından, Türkiye'nin 01.01.2020-30.11.2020 günlük vaka-ölüm sayıları ve indeks puanları elde edildi. Excel'de düzenlenen verilerin ilişki analizi SPSS-v21'de Spearman korelasyon ile yapıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ alındı. Kamuya açık veriler olduğundan etik izin gerekmemektedir.

Bulgular: Türkiye'deki birinci dalgada, SI puanı 11.04.2020 tarihinde tepe değerindedir(77,78); en fazla yeni vaka/gün 11.04.2020'de, ölüm/gün 19.04.2020'dedir. İkinci dalgada, SI puanı 12.09.2020'de tepe değerindedir(73,61); en fazla yeni vaka/gün 27.11.2020'de, ölüm/gün ise 30.11.2020'dedir. İlk dalgada SI tepe değer sonrası ölümlerdeki düşüş 8 gün sonra başlamışken, ikinci dalgada 80 gün sonra bile ölüm sayılarında düşüş eğilimi görülmemiştir. Zaman dilimi seçilmeden yapılan korelasyon analizinde, indeks puanları (SI, GRI, CHI) ile günlük yeni vaka ve ölüm sayıları arasında pozitif yönde korelasyon saptandı($p < 0,05$). Korelasyonlar salgının dönemlerine göre ayrı ayrı yapıldığında da, vaka-ölüm sayıları ile indeksler arasında anlamlı pozitif korelasyon saptandı. Ancak, 1 Haziran öncesi korelasyon çok kuvvetli iken, 1 Haziran sonrası dönemde orta-düşük korelasyon olduğu görüldü. 1 Haziran sonrası dönem, yaz dönemi ve 1 Eylül sonrası olarak ayrı değerlendirildiğinde ise yaz döneminde indeks puanları ile vaka-ölüm sayıları arasında korelasyon yoktu; 1 Eylül sonrası dönemde ise negatif yönde çok zayıf korelasyon saptandı.

Sonuç: Pandemi izlem indeksleri, salgın yönetimine dair hükümetlerin aldıkları önlemlerin zaman içerisindeki değişimi izlemekte özet bilgiler sunmaktadır. İlgili indeksler, salgının erken döneminde hükümetlerin salgın yönetimlerini değerlendirmede açıklayıcı olsa da salgının ilerleyen dönemlerini değerlendirirken sınırlılıkları artmaktadır. Türkiye'nin diğer ülkelerden farklı olarak uyguladığı, yaşa bağlı kısıtlamalar, haftasonu sokağa çıkma yasağı gibi özgün önlemler bu indeks hesaplarına dahil değildir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hükümet cevap indeksi, salgın yönetimi, sıklık indeksi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-084

COVID-19 Pandemi Sürecinde Sağlık Çalışanlarına Yönelik Yapılan El Hijyeni Gözlemleri

Çiler Keleş Gözütok, Seda Ayyıldız

SBÜ. Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Başta Dünya Sağlık Örgütü olmak üzere pek çok hastalığın kontrol, korunma ve önlenmesinde birinci sırada yer alan uygulama "El Hijyeni" dir. Çalışmamızda COVID-19 Pandemi sürecinde bir yıllık dönemde, bir kamu hastanesinde sağlık çalışanlarının el hijyeni uyum oranlarının değerlendirilmesidir.

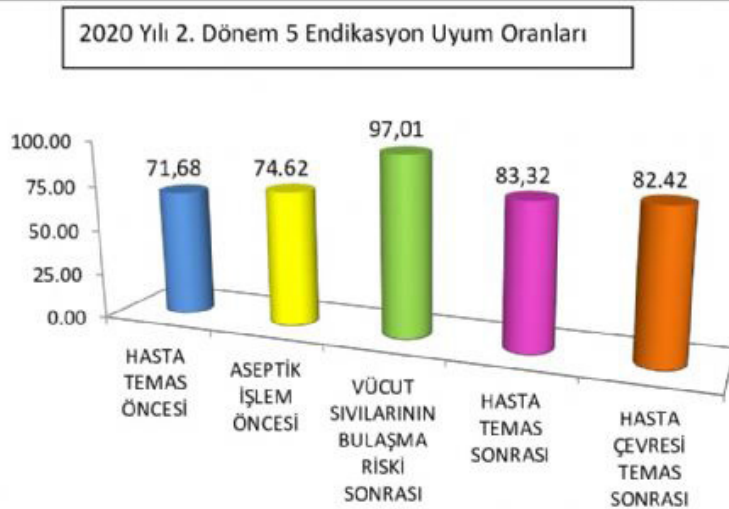
Gereç-Yöntem: 1 Ocak 2020-15 Aralık 2020 tarihleri arasında 3'er aylık periyotlarda (Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık) haberli el hijyeni gözlemleri enfeksiyon kontrol hemşireleri ve el hijyeni gözlemcileri tarafından yapıldı. El hijyeni kurallarına uyum değerlendirilirken "Centers for Disease Control and Prevention (CDC)" rehber önerileri temel alınarak hazırlanmış olan 5 endikasyon kuralı (hasta ile temas öncesi, aseptik işlem öncesi, vücut sıvılarının bulaşma riski sonrası, hasta ile temas sonrası, hasta çevresi ile temas sonrası) gözlem formu kullanıldı. Veriler el hijyeni uyum oranı formülü (el hijyeni eylem sayısı/Gözlemlenen toplam el hijyeni endikasyonu sayısı x100) ile hesaplandı.

Bulgular: Pandemi öncesi Ocak-Mart 2020 döneminde yapılan gözlemlere göre, el hijyeni uyum oranı 1. Dönem %77,18 olarak belirlendi (Tablo 1). 1. Dönem 5 endikasyon uyum oranına göre hastaya temas öncesi uyum oranı %67,43, hastaya temas sonrası uyum oranı ise %79,34 idi (Tablo 2). Pandemi sürecindeki gözlem sonuçlarına göre ise 2. Dönem el hijyeni uyum oranı 85,24 olarak belirlendi (Tablo 1). Hastaya temas öncesi uyum oranı %71,68, hastaya temas sonrası ise %83,32 idi (Tablo 3). 3. Dönem el hijyeni uyum oranı 86,69 idi (Tablo 1). Hastaya temas öncesi uyum oranı %82,31, hastaya temas sonrası ise %90,68 idi (Tablo 4). 4. Dönem el hijyeni uyum oranı 87,35 olarak hesaplandı (Tablo 1). Hastaya temas öncesi uyum oranı %83,89, hastaya temas sonrası ise %90,40 idi (Tablo 5).

Sonuç: Pandemi süreciyle birlikte sağlık çalışanlarının el hijyeni ve 5 endikasyona uyum oranları artmıştır. Sağlık çalışanlarında el hijyeninde uyum oranındaki artışın virüsün yayılmasının önlenmesinde, yapılan gözlem çalışmaları ve farkındalık eğitimlerinin etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: El Hijyeni, sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonlar, El Hijyeni Uyumu, Pandemi

Tablo 3: 2020 Yılı 2. Dönem 5 Endikasyon Uyum Oranlarının Dağılımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

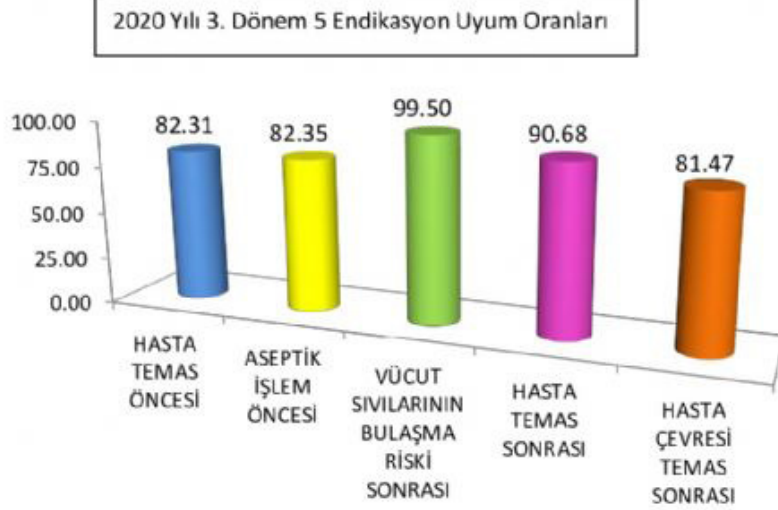

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

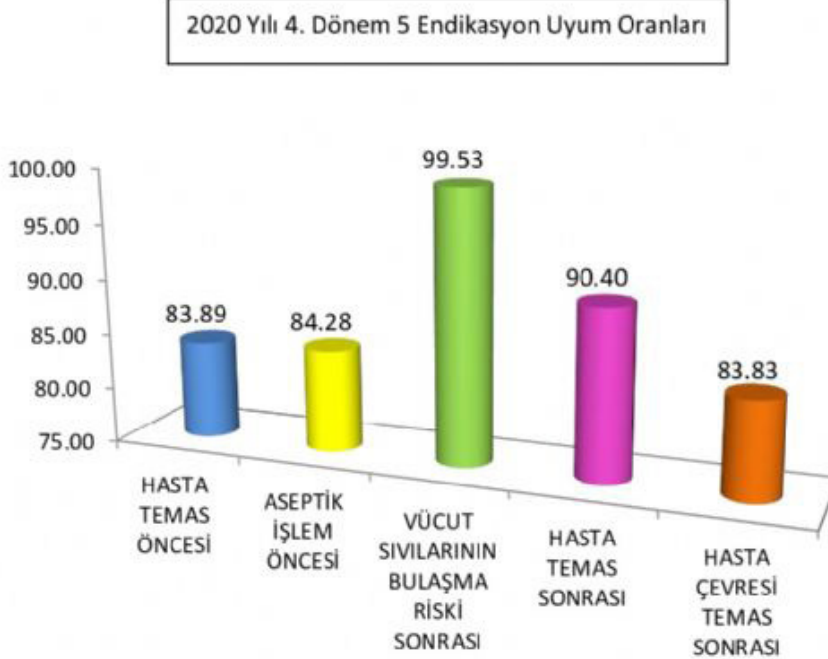
"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Tablo 4: 2020 Yılı 3. Dönem 5 Endikasyon Uyum Oranları

Tablo 5: 2020 Yılı 4. Dönem 5 Endikasyon Uyum Oranları

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

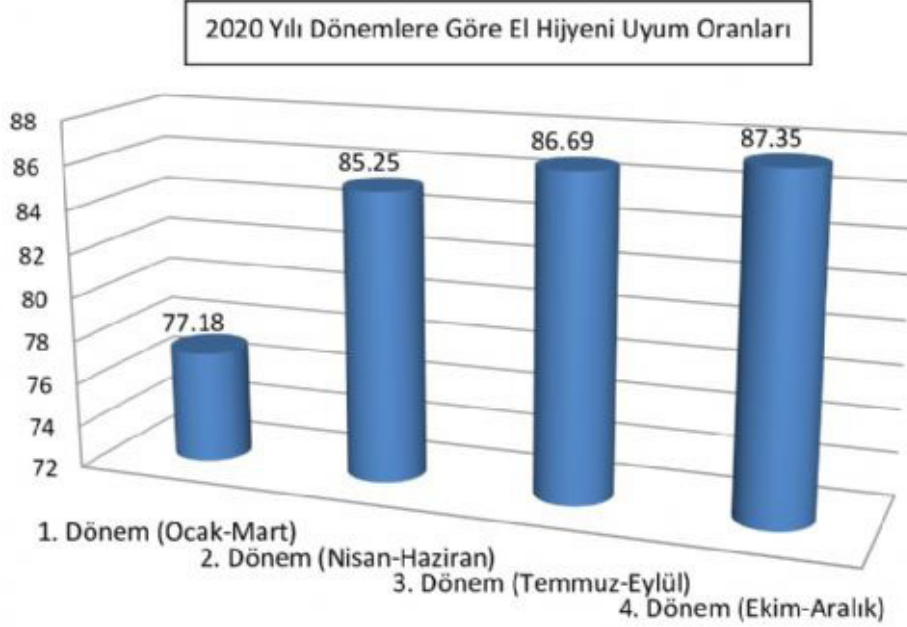

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

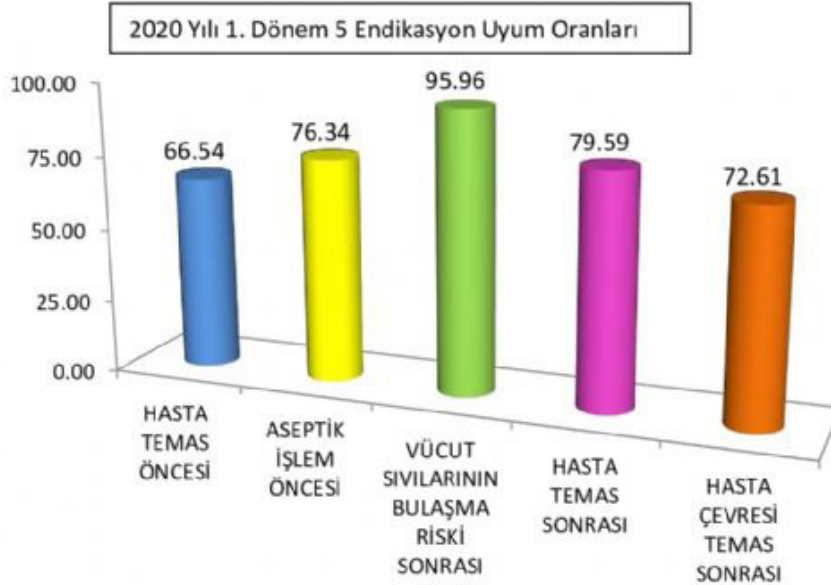
"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Tablo1: 2020 Yılı Dönemlere Göre El Hijyenine Uyum Oranlarının Dağılımı

Tablo2: 2020 Yılı 1. Dönem 5 Endikasyon Uyum Oranlarının Dağılımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-085

Pandemi döneminde aile sağlığı çalışanları

Sultan Esra Sayar

Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

2019 yılının sonunda Çin'de ortaya çıkan ve daha sonra tüm dünyayı etkisi altına alan covid-19 henüz aşısı ve tedavisi olmayan acil bir halk sağlığı sorunudur. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) bu durumu ilk olarak 30 Ocak 2020'de uluslararası bir halk sağlığı sorunu ilan etti ve daha sonra resmi olarak 11 Mart 2020'de pandemi ilan etti. Yaygın olarak ateş, öksürük, kas ağrıları, yorgunluk, nefes darlığı, baş ağrısı, boğaz ağrısı ve gastrointestinal semptomlarla kendini gösteren hastalık, genel olarak damlacık ve temas yoluyla bulaşmaktadır. Sağlık çalışanları, özellikle ailenin tüm fertleriyle yakından ilişkili olan ve filyasyon hizmetlerinde aktif rol alan aile sağlığı çalışanları pandemilerde yüksek risk taşıyan meslek gruplarındandır. Dünyanın yeni karşılaştığı enfeksiyon hastalıklarından olan COVID-19 pandemisinin ilk dönemlerinde Dünya Sağlık Örgütü'ne 52 ülkeden 22.073 sağlık çalışanının hastalığa yakalandığı bildirimi yapılmasına rağmen gerçek sayıların bildirilen sayının çok daha üstünde olduğu düşünülmektedir. COVID-19 ile ilgili ilk çalışma sonuçları, hastaların %10 hatta %20'sinin sağlık çalışanlarından oluştuğunu göstermektedir. Sağlık çalışanlarının çoğunda enfeksiyon hafif seyretmesine rağmen, ölümler de dahil olmak üzere ciddi sonuçlar bildirilmektedir. Derlemede, COVID-19 pandemisinde aile sağlığı çalışanlarının etkene maruziyetleri, risk faktörleri, mesleki sorumlulukları, yaşadıkları sorunlar ve nasıl korunabilecekleri ile ilgili bilgiler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile sağlığı çalışanı, covid 19, pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-086

Türkiye’de sağlık çalışanlarında COVID-19 Fobisi ve COVID-19 aşısına yönelik tutumların incelenmesi

Sultan Yurtsever Çelik¹, Giray Erdoğan², Nurdan Yıldırım³, Yeliz Erdem Demirhan⁴, Gülhan Coşansu⁵, Selda Çelik⁶, Nermin Olgun⁷

¹SBÜ Bağıcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Niğde

³Dr Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hast. Hastanesi, Ankara

⁴Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Kocaeli

⁵İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, İstanbul

⁶SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, İstanbul

⁷Hasan Kalyoncu Üniversitesi İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Gaziantep

Amaç: Bu araştırma, Türkiye’de sağlık çalışanlarında COVID-19 fobisi ve COVID-19 aşısına yönelik tutumların incelenmesi amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı-ilişki arayıcı nitelikte bir araştırmadır. Araştırmanın uygulanabilmesi için klinik etik kurul ve bakanlık izinleri çalışmaya başlamadan önce alındı. Araştırma örneklemini Türkiye’nin 72 ayrı şehirden sağlık alanında çalışan toplam 2519 katılımcı oluşturdu. Veriler online anket doldurma yöntemi ile ‘Birey Tanılama Formu, Coronavirüs-19 Fobisi Ölçeği ve Covid-19 Aşısına Yönelik Tutumlar Ölçeği’ kullanılarak elde edildi. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21 paket programı kullanıldı.

Bulgular: Örneklemin %85,3’ü kadın (n:2148), %61,2’si (n:1542) hemşire ve %67,8’i (n:1709) üniversite mezunudur. Katılımcıların %48,1’i (n:1211) Marmara bölgesinden katılmış olup %69,7’si (n:1757) pandemi hastanesinde çalışmakta ve %25,3’ü (n:638) covid ile enfekte olmuş durumdadır. Koronavirüs 19 Fobisi Ölçeğine göre kadınların erkeklere oranla koronavirüs fobilerinin daha yüksek olduğu saptandı ($z=-7,184$, $p<0,001$). Mesleklere göre koronavirüs fobisinin psikologlarda diğer sağlık çalışanlarına göre daha düşük olduğu bulguları. Bölgelere göre Ege bölgesinde görev yapan sağlık çalışanlarının İç Anadolu ($p=0,031$) ve Marmara Bölgesinde ($p=0,032$) çalışanlara oranla koronavirüs fobi ölçek puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi. Evli bireylerin, çocuk sahibi olanların ve kronik hastalığı olanların daha yüksek koronavirüs fobisi taşıdığı saptandı. Ayrıca katılımcıların çalışma yıl ortalaması arttıkça, koronavirüs fobisi ölçek toplam puan ortalamalarının da arttığı bulguları ($r=,072$, $p<0,001$). Araştırmaya katılan bireylerin koronavirüs aşısına yönelik tutum ölçek puanları incelendiğinde erkeklerin, evlilerin, çocuk sahibi olanların, kronik hastalığı olanların ve pandemi hastanesinde çalışanların daha yüksek olduğu bulundu. Katılımcıların yaş ortalaması arttıkça aşıya yönelik tutumlarının da arttığı ve bu ilişkinin pozitif yönde orta düzeyde olduğu belirlendi ($r=,199$, $p<0,001$). Katılımcıların %40,2’si (n:1014) ilk fırsatta aşı olmak istediğini, %71,1’i (n: 1791) aşı hakkındaki açıklamalara güvenmediğini, %57,9’u (n:1458) geliştirilen aşının etkinliğinin yeterince test edilmediğini belirttiğini saptandı.

Sonuç: Covid-19 pandemisinin sağlık çalışanları üzerinde fobi gibi psikolojik etkilere yol açtığı ve sağlık çalışanlarının geliştirilmiş olan aşılarla yönelik olumlu ve olumsuz yönde kararları olduğu gibi kararsız yönde tutumlarının da olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aşı, Covid-19, fobi, pandemi, sağlık çalışanları

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-087

Ülkemizde Covid-19 Pandemisinde Sosyal Medyada İnfodemi

Renginaz Dönmez, Seyma Kurt

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Covid-19 pandemisinde güncel ve doğru bilgiye ulaşma ihtiyacı artmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün, pandemi sırasında meydana gelen aşırı bilgi bolluğu olarak tanımlanan infodemi önemli hale gelmiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı Covid-19 pandemisinde sosyal medyada infodemiye incelemektir. Google Scholar veri tabanında 2020 yılında yayımlanmış olan 'infodemi, Covid-19, sosyal medya' anahtar sözcüklerini içeren Türkçe yayınlar incelenmiştir.

Bulgular: Saptanan 31 araştırmanın 23'ü derleme, 1'i çevrimiçi gazete yazısı, 2'si farklı konu içeriğinde olduğu saptanmış, 5'i incelemeye dahil edilmiştir. Araştırmaların 4'ü nitel, ve 1'i karma tasarımda yürütülmüştür. Yeniçifti'nin göstergebilimsel çalışmasında, Covid-19 pandemisinde Sağlık Bakanlığı'nın Instagram sayfasında 'HayatEveSiğar' hashtagi ile paylaşılmış 17 gönderinin 11 tanesi değerlendirilmiştir. Temalarda; zaman açısından fırsat sağlama, günlük rutinleri yapmanın, kişisel bakım ve temizliğe önemin, aile ile vakit geçirmenin motivasyonu yükselteceği vurgulanmıştır. Aydın'ın betimsel analiz çalışmasında, teyit.org doğrulama platformunun Covid-19 pandemisinde sosyal medyada yayılan iddialar hakkında yaptığı incelemeler değerlendirilmiştir. Çalışmada yanlış çıkan haberlerin 7'sinin uydurma, 3'nün hatalı ilişkilendirme, 2'sinin parodi, 1'er tanesi taklit-çarpıtma-manipülasyon türündeydi. Yersel ve ark. içerik analizi çalışmasında kanaat önderleri tarafından sunulan bilgi etkileşim düzeyini ölçmek amaçlanmıştır. Çalışmada toplam 614 paylaşımından %75,2'sinin Covid-19 pandemi süreciyle ilgili olduğu, %27'si Covid-19 pandemisinde alınacak tedbirler hakkında bilgilendirme ve %20,4'ü pandemiye ilişkin genel bilgilendirme üzerine yoğunlaştığı görülmüştür. Sarioğlu ve Turan'ın içerik analizi ve tanımlayıcı olarak yürüttüğü çalışmasında, çalışmaya katılan kişilerce (n=366) Covid-19 konusunda haber almak için en güvenilir kaynak %56,3 ile Sağlık Bakanlığı'nın açıklamaları, infodeminin en çok beslendiği kanal %79,1 ile sosyal medya olarak saptanmıştır. Covid-19 ile ilgili en çok karşılaşılan yalan haber %55,5 ile hastalığın biteceği tarih olmuştur. Kırık ve Özkoçak'ın içerik analizi çalışmasında, sosyal medyada Covid-19 hakkında hashtagler ilk dört sırada yer aldığı saptanmıştır. Dünya çapında yapılan paylaşımlarda %2,2 oranıyla Türkiye 11. sırada yer almıştır.

Sonuç: Sosyal medya çoğu zaman yanlış bilgilendirme ile ilişkilendirildiği gerçeğine karşın pandemi zamanında bilgilerin yayılmasında önemli bir rol oynadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, infodemi, sosyal medya

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-088

COVID-19 Salgını Sürecinde Sağlığın Korunması ve Hastalığın Tedavisinde Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulamalarının Yeri

Edanur Çak, Şeymanur Çelik

Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Bayburt

İnsanoğlu; insanlık tarihinin başlangıcından itibaren salgın hastalıklarla savaşmıştır. Günümüzde de salgın hastalıklarla olan bu savaş devam etmekte olup, yeni salgın 2019 Aralık ayında (COVID-19 ya da 2019-nCoV) Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) yaşamı tehdit eden bir hastalık olan COVID-19'u, Çin ve diğer uluslararası ülkelerde artan vaka ve ölüm oranlarına dayanarak, 30 Ocak 2020'de küresel bir halk sağlığı sorunu olarak ilan etmiştir. Dünya'ya hızlı bir şekilde yayılan salgının, ülkemizdeki ilk vakası 11 Mart 2020'de tespit edilmiştir. Ülkemizde ilk vakadan sonra salgın daha da artmış olup sağlığın korunması önemli hale gelmiştir. Sağlığın korunmasına ek olarak virüsün yayılmasının engellenmesi ve hastalığın tedavisi için ilaç ve aşı bulma çabaları son hızla devam etmektedir. COVID-19 tedavisi için randomize kontrollü klinik çalışmalarını tamamlamış olan, güvenilirlik ve etkinlik açısından kanıtlanmış özel bir antiviral ilaç bulunmamaktadır. Ancak COVID-19 aşısı için olumlu aşı çalışmaları mevcut olup, COVID-19'a karşı %95 oranında koruma sağladığı tespit edilmiştir. COVID-19 aşısı bulunana kadar salgın krizinin bir an önce atlatılabilmesi için tüm kaynakların kullanılması gerekiyordu. Bunun için hastaların tedavi uygulamalarına destek olmak, ilaç ve aşı geliştirilinceye kadar hastalığa yakalanma oranı ve ölüm oranını azaltmak amacıyla bilimsel kanıtlara dayalı tamamlayıcı ve alternatif tıp yaklaşımlarının yararlı olabileceği düşünülmüştür. Tamamlayıcı ve Alternatif tıp yaklaşımları, doğal ürünlerin (şifalı bitkiler, vitaminler, mineraller ve probiyotikler) kullanımını, zihin-vücut terapilerini (manipülatif tabanlı terapiler, masaj ve enerji terapileri-Reiki) ve diğer geleneksel olmayan yaklaşımları (Çin tıbbı, Ayurveda ve homeopati) içermektedir. COVID-19'u tedavi etmek ve bu hastalıktan korunmak için tek başına veya modern tıpla birlikte şifalı bitkiler de dahil olmak üzere ülkeler birçok tamamlayıcı ve alternatif tıp yöntemini denemektedir. Ülkemizde de COVID-19 salgını sürecinde, tamamlayıcı-alternatif tıp uygulamaları ve yaklaşımlarına başvurulmuş olup, özellikle şifalı bitkilerin kullanımı tercih edilmiştir.

Bu çalışma COVID-19 salgını sürecinde Dünya'da ve Türkiye'de bireylerin hangi tamamlayıcı ve alternatif tıp yöntemlerine başvurduğunu belirlemek amacıyla derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Korona virüs, sağlığı koruma, hastalığı önleme, tamamlayıcı tıp, alternatif tıp

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-089

Kadınların COVID-19 Korkusunun Meme Kanseri Erken Tanı Uygulamaları Üzerine Etkisi

Tuba Yılmaz Bulut¹, Birsen Altay²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Samsun

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Samsun

Amaç: Bu çalışmanın amacı kadınların COVID-19 korkusunun meme kanseri erken tanı uygulamaları üzerine etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ilişki arayıcı tipte olan araştırma Ekim-Kasım 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışma evrenini İstanbul Anadolu yakasında ikamet eden 40 yaş üstü kadınlar oluşturmaktadır. Örneklem seçimine gidilmeyip, kartopu örneklem yöntemi ile çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplam 40 yaş üstü 425 kadın ile araştırma tamamlanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan soru formu ve Korona-virüs (COVID-19) Korkusu Ölçeği kullanılmıştır. Soru formu COVID-19 salgının devam etmesi nedeniyle Google formlar üzerinden online olarak hazırlanarak sosyal medya hesapları üzerinden yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdellik, ortalama, medyan, Kruskal Wallis Test, Mann-Whitney U ve korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınları yaş ortalaması 48.10 ± 6.30 olarak bulunmuştur. Korona-virüs Korkusu Ölçeği toplam puanı 22.58 ± 8.16 olarak bulunmuştur. Bu durum 40 yaş üstü kadınların orta yüksek düzeyde Korona-virüs korkusu yaşadıkları anlamına gelmektedir. Araştırmaya katılan kadınların %64.2'sinin meme kanseri erken tanı uygulamalarını bildiği ancak %53.4'ünün hiçbir erken tanı uygulamasını yapmadığı bulunmuştur. Araştırmaya katılan kadınlardan kronik hastalığı olanların olmayanlara göre ve ailesinde meme kanseri olanların olmayanlara göre korona-virüs korkusunun daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca araştırmaya katılanların %79.5'i COVID-19 bitene kadar Mamografi ya da KMM yaptırmayı düşünmediğini bildirmiştir.

Sonuç: Yapılan araştırma sonuçlarına göre elde edilen bulgular dikkate alındığında: kadınların COVID-19 hastalığından etkilendiği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan kadınların çoğunun pandemi bitene kadar hastaneye gitmeyi istemediği ve meme kanseri erken tanı uygulamalarını yapmak istemediği belirlenmiştir. Ayrıca kadınların çoğunun meme kanseri erken tanı uygulamalarını bildiği ancak yapmadıkları belirlenmiştir. Bu bağlamda kadınlara COVID-19 gibi pandemi durumlarında sağlığın korunmasını sürdürmek amacıyla kitle iletişim araçları gibi halkı bilgilendirecek uygulamalar planlanmalı ve erken tanı uygulamalarının güvenle yapılabileceği alanlar sağlanması gerektiği önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Erken Tanı, Koronavirüs Hastalığı, Meme Kanseri, Pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-090

Covid-19 Pandemi Sürecinde Yetişkin Bireylerin Psikolojik Sıkıntıları, Yalnızlık Durumu ve Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Nesrin İlhan¹, Nareg Doğan², Yasemin Adıgüzel², Türkinaz Aşti², Özcan Erdoğan²

¹İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik

Amaç: Bu araştırma, Covid-19 pandemi sürecinde yetişkin bireylerin psikolojik sıkıntıları, yalnızlık durumu ve yaşam kaliteleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Bu kesitsel araştırma Eylül-Aralık 2020 tarihleri arasında 18-64 yaş arası yetişkin bireyler ile gerçekleştirildi. Veriler Sosyodemografik ve Covid-19'a Yönelik Görüşme Formu, Psikolojik Sıkıntı Ölçeği, Ucla Yalnızlık Ölçeği ve SF-36 Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanılarak online olarak toplandı. Etik kurul onayı ve Sağlık Bakanlığından onay alındı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve hiyerarşik çoklu regresyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 37,52±12,32 olup, %65,2'si kadın, %64,3'ü üniversite mezunu, %59,4'ü evli ve %60'ının geliri orta düzeydedir. Puan ortalamaları yaşam kalitesi fiziksel komponent özet skalası;256,22±63,92, mental komponent;222,62±49,46, Psikolojik Sıkıntı Ölçeği;25,17±9,31, Ucla Yalnızlık Ölçeği;13,06±3,92'dir. Psikolojik Sıkıntı Ölçeğine göre bireylerin %28,5'inde hafif psikolojik sıkıntı, %34,4'ünde ağır depresyon/anksiyete bozukluğunun muhtemel olduğu belirlendi. Araştırmada yaşam kalitesi fiziksel komponent skalası ile cinsiyet($\beta=-0,310, p<0,001$), gelir durumu($\beta=0,132, p<0,01$), pandemide gelir durumunun azalması($\beta=-0,153, p<0,001$), kronik hastalık($\beta=-0,109, p<0,05$), ruhsal hastalık($\beta=-0,157, p<0,001$), fiziksel aktivite($\beta=0,208, p<0,001$), uyku süresi($\beta=0,085, p<0,05$), Psikolojik Sıkıntı Ölçeği($\beta=-0,362, p<0,001$) ve Ucla Yalnızlık Ölçeği($\beta=-0,152, p<0,001$) arasında anlamlı ilişki bulundu. Bu değişkenler fiziksel komponent için toplam varyansın %39,1'ini açıklamaktadır($R^2=0,391, p<0,001$). Yaşam kalitesi mental komponent skalası ile yaş ($\beta=0,153, p<0,05$), cinsiyet($\beta=-0,235, p<0,001$), gelir durumu($\beta=0,096, p<0,05$), ruhsal hastalık ($\beta=-0,088, p<0,001$), Covid-19'dan korkma($\beta=-0,096, p<0,05$), pandemide kişisel önlem alma($\beta=-0,091, p<0,05$), fiziksel aktivite($\beta=0,176, p<0,001$), Psikolojik Sıkıntı Ölçeği($\beta=-0,437, p<0,001$), ve Ucla Yalnızlık Ölçeği($\beta=-0,135, p<0,001$) arasında anlamlı ilişki bulundu. Bu değişkenler mental komponent için toplam varyansın %35,9'unu açıklamaktadır($R^2=0,359, p<0,001$).

Sonuç: Araştırma sonucunda kadın cinsiyet, pandemide gelir durumunun azalması, kronik ve ruhsal hastalığın olması, psikolojik sıkıntının ve yalnızlık düzeyinin yüksek olması fiziksel yaşam kalitesini olumsuz olarak etkilemektedir. Gelir durumunun artması, fiziksel aktivite yapılması ve günlük uyku süresinin artması fiziksel yaşam kalitesini olumlu olarak etkilemektedir. Kadın cinsiyet, ruhsal hastalığın olması, Covid-19'dan korkmak, pandemide kişisel önlemleri aldığını düşünmek, psikolojik sıkıntının ve yalnızlık düzeyinin yüksek olması mental yaşam kalitesini olumsuz olarak etkilemektedir. Yaş ve gelir durumunun artması ile fiziksel aktivite yapmak mental yaşam kalitesini olumlu olarak etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 pandemisi, yaşam kalitesi, psikolojik sıkıntı, yalnızlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-091

An Assessment of the Family Functionality of Orthopedics Clinic In-Patients

Gülbanu Zencir¹, Bilgin Kıray Vural²

¹Pamukkale University, Denizli Faculty of Health Sciences, Denizli, TÜRKİYE

²Pamukkale University, Denizli Health Services Vocational School of Higher Education, Denizli, TÜRKİYE

Objective: The present study was conducted with an aim to determine the family functioning of the patients hospitalized in orthopedics clinic.

Materials-Methods: This cross-sectional study was conducted. Data were collected from 281 volunteer orthopedics patients, who were hospitalized. Sociodemographic diagnostic form and Assessment of Strategies in Families Scale were used as data collection form. For the purposes of the research the following permissions were obtained: permission of xxx Ethics Committee (Ethics Committee No: 5596-08).

Results: A review of the results provided that 49.1% of the participants were women, 33.8% were 65 years and above, 58.0% were primary school graduates, 64.8% were married, 44.8% were mothers, 38.4% were housewives, and 90.7% held health insurance. The study found that 74.0% had a family crisis in the previous year. The percentage of the patients with a condition with the lower extremity was 42%. The majority of patients (92.2%) needed care. The respective percentages of individuals who reported that they felt insufficient, hopelessness, anger, decreased sexual activity, and separation from the society were 52.7%, 32.0%, 39.5%, 17.8%, and 29.9%. There was a statistically significant difference between the mean score of ASF-E scale and the educational status, marital status, family type, family crisis in the last year, sharing the feelings about the condition, and experiencing role tension of the individuals involved in the study ($p < .05$).

Conclusion: In this study, activities of daily living (ADLs) of individuals with orthopedic condition were limited and they needed a great deal of care. Family members bore excessive responsibility due to the foregoing needs. It is necessary to operate the counseling system and to make the home care service model more effective in order to reduce the stress caused by the condition, to solve the problems, and to control the emotions.

Keywords: family, family health, family members, nursing care, hospitalization

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-092

Nöroloji Hastalarının Bakım Vericilerinin Taburculuk Öncesi Hazır Oluşluk Düzeyleri ve Bakım Yüklerinin Belirlenmesi

Hasan Beldek¹, Sevil Albayrak²

¹Bozok Üniversitesi-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yozgat
²Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Yaşam süresinin artması ve kronik hastalıkların çoğalması ile bağımlı birey sayısı artmış olup bireylerin ihtiyaçlarını evde aile bireyleri karşılamaktadır. Bu ihtiyaçların sürekli olması nedeniyle bireyler bakım yükü yaşamaktadır. Bu araştırmada, nörolojik hastalık tanısı almış hastalara bakım verecek kişilerin hazır oluşluk düzeyi ve bakım yükünün belirlenmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte yapılan araştırma Mart 2019 – Aralık 2020 tarihleri arasında Gazi Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yürütüldü. Evreni belli olmayan örneklem yöntemi kullanılarak 206 bakım verici örnekleme oluşturdu. Veri toplama aracı olarak Anket formu, Bakım Verme Yükü Ölçeği ve Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği kullanıldı. Kurum izinleri ve etik kurul onayı alındı. Bakım vericilerden yazılı bilgilendirilmiş onam alındı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımsız gruplarda t testi, ANOVA varyans analizi, Kruskal Wallis H testi, Mann Whitney U testi, Post Hoc Testleri ile Ki Kare Analizi kullanıldı.

Bulgular: Bakım vericilerin %64,6'sının kadın, %46,1'inin 35-54 yaş aralığında, %70,9'unun evli, %49'unun lise ve üniversite mezunu olduğu belirlendi. Bakım vericilerin %37,4'ü ev hanımı idi. Bakım vericilerin BVYÖ puanı 36.13 ± 15.533 olarak belirlenmiş olup bakım verme yükü orta düzeyde, BVHOÖ puanı ise 19.94 ± 7.640 olup bakım vermeye hazır oluşlukları orta düzeyde idi. Bakım vericinin yaşı, mesleği, gelir durumu, yaşadığı yerin bakım yükünü, eğitim durumu ve hastaya yakınlığının da bakıma hazır oluşluğu etkilediği belirlendi ($p < 0.05$).

Sonuç: Bireylerin bakım yükü ve bakıma hazır oluşluğu orta düzeydedir. Bakım yükü arttıkça bakıma hazır oluşluk azalmaktadır. Bakım yükünü azaltmak ve bakıma hazır oluşluğu artırmak bakım vericilere eğitim verilmesi ve bakımın uygulamalı olarak gösterilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: nörolojik hastalıklar, bakım yükü, taburculuk, hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-093

Evde Bakım Hizmeti Alan Yaşlı Bireylerin Öz-Etkililik Algıları ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nuray Besleyici¹, Fatma Ersin²

¹Şanlıurfa Eyyübiye İlçe Sağlık Müdürlüğü

²Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışma evde bakım hizmeti alan yaşlı bireylerin öz etkililik algıları ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışma Şanlıurfa ili Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Evde Bakım Birimi ile Balıklıgöl Devlet Hastanesi Evde Bakım Biriminin hizmet verdiği bölgelerde Ekim 2016-Mayıs 2017 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini 258 yaşlı birey oluşturmuştur. Veriler Anket Formu, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II ve Öz Etkililik/Yeterlilik Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 16.00 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi, Mann Whitney U testi, Tek Yönlü Varyans analizi, Kruskal Wallis analizi, Korelasyon analizi ve Tukey testi yapılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu'ndan, ilgili kurumlardan ve çalışmaya katılacak olan bireylerden gerekli izinler alınmıştır.

Bulgular: Yaşlı bireylerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II' den aldıkları toplam puan ortalaması 123.08±22.86 olarak saptanmıştır. Öz Etkililik/Yeterlilik Ölçeği toplam puan ortalaması ise 72.37±15.16'dır. Sağlık güvencesinin, evde bakım süresinin, sağlık algısının Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II toplam puan ortalamasını etkilediği (p<0.05), sağlık güvencesinin, sağlık algısının Öz Etkililik/Yeterlilik ölçeği toplam puan ortalamasını etkilediği (p<0.05) görülmüştür.

Sonuç: Çalışmaya katılan bireylerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II' den aldıkları toplam puan ortalaması ile Öz Etkililik/Yeterlilik ölçeği toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde, orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r=.623 p=.000). Yaşlı bireylerde öz etkililik/yeterlilik algısının sağlıklı yaşam biçimi davranışlarında önemli bir belirleyici olduğu düşünüldüğünde bakım ihtiyacı olan bu bireylere hemşireler tarafından öz etkililik/yeterlilik algısını arttıracak girişimlerin planlanması, uygulanması ve sürekliliğinin sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Evde bakım, hemşirelik, öz etkililik, sağlıklı yaşam biçimi davranışları, yaşlı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-094

Koroner Arter Bypass Greft ve Kalp Kapak Ameliyatı Olan Hastaların Evde Yaşadıkları Semptomlar ve Öz Etkililiklerinin Karşılaştırılması

Deniz Yavuz¹, Rabia Sağlam²

¹*İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul*

²*Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul*

Amaç: Son yıllarda kalp ve damar hastalıklarında meydana gelen artış, bu hastalıklar nedeniyle ameliyat olan hasta sayısının da artmasına neden olmuş ve bu hastaların taburculuk sonrası evde bakım ve izlem ihtiyacı gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda bu araştırma, Koroner Arter Bypass Greft (KABG) ve kapak ameliyatı olan hastaların evde yaşadıkları semptomlar ve öz etkililiklerinin karşılaştırılması amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Eylül 2018-Nisan 2019 tarihleri arasında KABG ve kapak ameliyatı olan hastalar; örneklemini ise KABG ve kapak ameliyatı olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden KABG ameliyatı geçirmiş 64 hasta, kapak ameliyatı geçirmiş 64 hasta olmak üzere toplam 128 hasta oluşturdu. Araştırmanın verileri, Hasta Tanıtım Formu, Barnason Etkililik Beklenti Ölçeği ve Semptom Kontrol Listesi kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde sayılar, yüzdeler, ortalama ve standart sapma, bağımlı gruplarda t testi, Mann Whitney U analizi, Varyans analizi ve Kruskal Wallis analizi kullanıldı. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul onayı alındı.

Bulgular: KABG ameliyatı olan hastaların taburculuk sonrası 1. ve 2. haftada yorgunluk ve uykusuzluk, 4. haftada ise yorgunluk ve baş dönmesi/halsizlik semptomunu; kapak ameliyatı olan hastaların ise taburculuk sonrası 1., 2. ve 4. haftada yorgunluk ve uykusuzluk semptomunu yaşadıkları belirlendi. Taburculuk sonrası 1., 2. ve 4. haftada KABG ameliyatı olan hastaların kapak ameliyatı olan hastalardan daha şiddetli semptom yaşadıkları belirlendi ($p<0,05$). Ayrıca KABG ameliyatı olan hastaların öz etkililiklerinin kapak ameliyatı olan hastalara göre taburculuk sonrası 1. ve 2. haftada daha düşük, 4. haftada ise daha yüksek olduğu bulundu ($p<0,05$).

Sonuç: Bu araştırma sonucunda KABG ameliyatı olan hastaların taburculuk sonrası 2. haftaya kadar kapak ameliyatı olanlara göre semptomlarının daha şiddetli ve öz etkililiklerinin daha düşük olduğu belirlendi. Bu sonuçlar doğrultusunda KABG ameliyatı olan hastaların özellikle taburculuk sonrası 2. haftaya kadar evde görülen semptomlar ve öz etkililik açısından evde bakım hizmeti sunan hemşireler tarafından yakından izlenmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Evde bakım, Hemşirelik, Öz etkililik, Semptom

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-095

Nadir Görülen Bir Vaka olarak Mowat-Wilson Sendromlu Bir Çocuğa Ev Ziyaretleri Yoluyla Hemşirelik Yaklaşımı

Şenay Şermet Kaya¹, Sinem Sönmez²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük SBF, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Nevşehir
²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Aydın

Amaç: Mowat Wilson Sendromu (MWS) çoklu doğumsal anomaliler ile seyreden bir sendromdur. Değişen derecelerde zekâ geriliği, ağır konuşma bozukluğu, epileptik nöbetler, gelişme geriliği hastalığa ait diğer bulgulardır. Bu olgu sunumu, halk sağlığı hemşiresi tarafından MWS'lu bir çocuğa yönelik planlı ev ziyaretlerini ve sonuçlarını içermektedir.

Olgu Sunumu: Olgu sunumu, Ekim-Aralık 2019 tarihlerinde İç Anadolu Bölgesi'nde bir ilde, Halk Sağlığı Hemşireliği Dersi saha uygulamaları kapsamında hizmet verilen bir ailenin, Mowat Wilson Sendromuna sahip 8 yaşında ki oğluna aittir. Aileye, haftada bir kez, 45-60 dk., toplam 9 kez ev ziyareti planlanmıştır. Veriler, OMAHA sistemi ve Fonskiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'ne dayalı "Veri Toplama Formu" ile toplanmıştır. OMAHA sistemi doğrultusunda, problemler belirlenmiş, problemlere yönelik hemşirelik girişimleri uygulanmış ve sonuçları değerlendirilmiştir. Problem Sınıflama Listesi'ne göre; "fizyolojik", "psikososyal" ve "sağlık davranışları" olmak üzere üç alanda, toplam 11 farklı problem belirlenmiştir. Bunlar; Fizyolojik alan; konuşma ve dil, bilişsel durum, sinir ve kas iskelet sistemi fonksiyonu, üriner fonksiyon, Psikososyal alan; sosyal etkileşim, kişilerarası ilişkiler, büyüme ve gelişme, Sağlık Davranışları Alanı; beslenme, uyku ve dinlenme düzeni, fiziksel aktivite, kişisel bakımdır. Çocuğun ebeveyninden, olgu sunumuna ilişkin yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Sonuç: Planlı ev ziyaretleri sonucunda, MWS'lu çocuğun fizyolojik, psikososyal ve sağlık davranışları alanlarına ilişkin problemlerinde olumlu yönde değişim gözlenmiştir. Nadir görülen vakalarda, bireylerin günlük yaşam gereksinimlerini yaşadıkları çevrede değerlendirebilmek, birlikte çözümler üretebilmek ve yaşam kalitelerini arttırmak açısından halk sağlığı hemşireleri tarafından planlı ev ziyaretleri yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ev ziyareti, Halk Sağlığı Hemşiresi, Mowat-Wilson Sendromu, Nadir görülen vakalar, OMAHA sistemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-096

COVID-19 Pandemisi Döneminde Yurtlarda Sağlık Yönetimi

Çiğdem Cerit

Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Kırklareli

Amaç: Bu çalışmada, Yeni Korona Virüs Hastalığı(Covid-19)Pandemisi sırasında yurtdışından gelen ve Kırklareli'ndeki yurtlarda izole edilen bireylere sunulan sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Covid-19 hastalığının kuluçka süresinin 10-14 gün olduğu da göz önüne alındığında başka ülkelerden kitleler halinde ülkemize gelen bireylerin izole edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma ile Covid-19 Pandemisi nedeniyle ülke politikası gereği yurtdışından havayoluyla İstanbul'a gelen, izolasyona alınmak üzere otobüslerle Kırklareli'ne getirilen misafirlerin 21.03.2020-05.04.2020 tarihlerindeki verileri değerlendirilmiştir.Yurda girişte Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü ekiplerince yapılan muayene kayıtları ve 14 günlük izolasyon boyunca verilen sağlık hizmetleri kayıtlarının tamamı değerlendirilmiş, örneklem seçilmemiştir(N=528).Risk grupları; 65 yaş üzerindeki, 18 yaş altındaki, gebeler, kronik hastalığa sahip olanlar olarak belirlenmiştir.Yurttaki misafirlere sağlık hizmeti için bir başhekim, her 200 kişi için 1 hekim ve 1 sağlık personeli görevlendirilmiş,112-UMKE ekiplerinin koordinesinde sağlık hizmetleri 7/24 planlanmıştır. Analizde tanımlayıcı istatistikler, ki kare testleri kullanılmış, $p < 0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.Çalışma için Sağlık Bakanlığı'ndan izin alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %15,7'si kadın (n=83),%84,3'ü n=445)erkektir.Yaş ortalaması kadınlarda 30 (min 3,max 73,SD 18), erkeklerde 39 (min 3,max 79,SD 11) hesaplanmıştır. Misafirlerin yurt dışından geldikleri ülkelerin %31,6'sı Özbekistan (n=167), %25,8'i Cezayir (n=136),%10,4'ü Kazakistan (n=55),%9,7'si Portekiz(n=51) ile bazı Avrupa ülkeleridir. Yurtta kalanların%13,6'sının(n=72) risk grubunda yer aldıkları görülmüştür.Risk grubunda tanımlanan 18 yaş altı 13 birey,65 yaş üstü 24 birey,gebe 1 birey, kronik hastalığa sahip 67 birey yurtta izole edilmiştir.Kadın-erkek cinsiyete göre risk grubunda olmanın farklılık gösterdiği anlaşılmıştır($p=0.008$).Yurtta kalanların tamamı Covid-19 yönünden günde 2 kez ateş, saturasyon, tansiyon, solunum sayısı ölçülerek takip edilmiş, poliklinik, acil sağlık hizmetleri verilmiştir. 14 gün boyunca izole edilen 528 kişiden 14 kişi olası covid-19 tanısıyla hastaneye sevk edilmiştir.

Sonuç: Covid-19 Pandemisi sırasında yurtlarda sağlık yönetimi şunu göstermiştir ki, olağandışı durumlarda riskli grupta yer alan kişilerin dikkatle takip edilmesi önemlidir. Çalışmamız yurtlarda çalışan ekiplerin multidisipliner, deneyimli, takım çalışması ruhu taşıyan, karar verme yetenekleri güçlü olan personeller olması gerektiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, İzolasyon, Olağandışı Durumlarda Sağlık Yönetimi, Yurt

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-097

Afete Müdahalede Öz Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirliği

Aynur Uysal Toraman, Ebru Konal Korkmaz

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Çalışma, Afete Müdahalede Öz Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma Mayıs-Haziran 2019 tarihleri arasında İzmir İlinde bulunan bir Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 3 ve 4. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür (N=555). Veri toplama aracı olarak, Tanıtıcı Bilgi Formu ve Afete Müdahale Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin geçerlilik analizinde, kapsam geçerlilik indeksi, Kendall W uyum katsayısı, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirliğe yönelik olarak, madde toplam korelasyonu, Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı, independent sample t-test, test-tekrar test analizleri yapılmıştır. Ölçeği geliştiren yazardan ölçek kullanımı için elektronik posta ile gerekli izin, bir üniversitenin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan etik kurul izni ve araştırmanın yürütüldüğü kurumdan kurum izni alınmıştır.

Bulgular: AFA sonucunda ölçeğin üç faktörlü yapıdan oluştuğu ve faktör yük değerlerinin 0.50-0.81 arasında değiştiği belirlenmiştir. DFA sonucunda uyum indeksleri $\chi^2/df = 2.54$; RMSEA= 0.067; CFI = 0.93; NFI = 0.95; GFI = 0.93; TLI= 0.94; IFI=0.92; $p < 0.001$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0.94, alt boyutlarının ise sırasıyla 0.89, 0.86, 0.86 olduğu tespit edilmiştir. Test-tekrar test güvenilirlik analizinde ölçümler aralarında pozitif yönde ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Afete Müdahalede Öz Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Geçerlilik ve güvenilirliği yapılan ölçüm aracı kullanılarak, ülkemizde lisans eğitimi alan hemşirelik öğrencilerinin afet hemşireliği yeterliliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar planlanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Afet hemşireliği, Geçerlilik, Güvenilirlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-098

Hemşirelik öğrencilerinin afet bilinç düzeyleri

İlker Murat Avcıbaşı

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Edirne

Amaç: Uzmanlık alanları ne olursa olsun tüm hemşirelerin afetlerden etkilenen insanlara bakım vermeye hazır olmaları önemlidir. Bu çalışma Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde okuyan öğrencilerin afet bilinç düzeylerini saptamak amacıyla yapılmaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma etik kurul ve kurum izninden sonra 1 Nisan – 31 Mayıs tarihleri arasında yapıldı. T.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik bölümüne kayıtlı 672 öğrencinin tümüne gönüllülük esası ile çevrimiçi anket yöntemiyle uygulanması hedeflendi. E-anket formunda toplam 50 soru yer almaktaydı. Beşli likert tipte hazırlanan "Afet Bilinci Algı Ölçeği (ABAÖ)" kullanıldı. Bu ölçek dört faktörden oluşmaktaydı. İlk on üç madde ilk faktörü Afet Eğitimi Bilinci (AEB), sekiz madde ikinci faktörü Afet Öncesi Bilinci (AÖB), sonraki sekiz madde üçüncü faktörü Yanlış Afet Bilinci (YAB), son yedi madde dördüncü faktörü Afet Sonrası Bilinci (ASB) değerlendirmekteydi.

Bulgular: Katılan öğrencilerin yaş ortalaması $20,36 \pm 1,52$ yıl idi. Yaşadıkları coğrafi bölgelerde %76,1 ile Marmara Bölgesi ilk sırada yer aldı. Katılımcıların %51,2'si en az bir kez afete maruz kaldıklarını, %60,8'i bir yakınının afete maruz kaldığını ve %56,5'i en az bir kez afet tatbikatına katıldıklarını belirtti. Kendisini afete hazırlıklı hissedenlerin oranı %11, afetlere karşı gerekli önlemlerin alındığını düşünenlerin oranı ise %3,8 oldu. Katılımcıların ABAÖ'den ortalama $148,28 \pm 15,39$ puan aldı. Öğrencilerin alt boyutlarda ortalama puanları AEB'de $55,84 \pm 6,5$; AÖB'de $34,31 \pm 4,26$; YAB'de $33,66 \pm 6,21$ ve ASB'de $24,47 \pm 4,84$ idi. Sınıflar arası farklara bakıldığında 1. sınıflar ile 3. sınıfların ASB ortalamalarının anlamlı şekilde farklılaştı. Bir yakını afete maruz kalanlar ile afete maruz kalan yakını olmayanların ASB haricinde puanları anlamlı gösterirken kendilerini afetlerde hemşirelik yapmaya hazır hissedenlerin hazır hissetmeyenlere göre ASB puanları anlamlılık gösterdi.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin afet bilinç düzeyleri yüksek çıksa da afet sonrası bilinç düzeylerinin görece düşük olduğu tespit edildi. Hemşirelik eğitiminde afet sonrası hemşirelik bakımı üzerinde durulması önerilir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencileri, afet bilinci, afetlerde hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-099

Sağlık Bakım Çalışanlarının Maneviyat Manevi Bakım Algısı ve İlişkili Faktörler

Nükhet Kirağ¹, Şafak Dağhan²

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın

²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş-Amaç: Hastalara bakım veren sağlık çalışanlarının kişisel maneviyat ve manevi bakım algılarının onların hastalara sundukları bakımı doğrudan etkilediği bilinmektedir. Bu araştırmanın amacı sağlık bakım çalışanlarının maneviyat ve manevi bakımı algılama düzeyini ve bununla ilişkili faktörleri belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma Aydın ilinde bir hastanede araştırmaya katılmaya gönüllü 104 sağlık bakım çalışanı ile Kasım 2019-Aralık 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Etik Kurulu'ndan ve ilgili kurumdan, araştırmaya katılan bireylerden yazılı izin alınmıştır. Verilerin toplanmasında 14 soruluk soru formu ve Maneviyat ve Manevi Bakımı Algılama Ölçeği (MMBAÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, t testi, varyans analizi, pearson ve spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %67.3'ü ebe, %32.7'si hemşire, %77.9'u 12 ve üzeri yıldır çalışıyor, %74'ü hastaneye yatış deneyimine sahiptir. Katılımcıların %63.5'i nazar boncuğuna inanmıyor, %64.4'ünün manevi bakım bilgisi var, %88.5'i kadere inanıyor. MMBAÖ puan ortalaması 61.08±7.66'dır. Katılımcıların medeni durum, görev, manevi bakım bilgisi, kadere inancı, meslekte çalışma süresi, eğitim durumu, hastaneye yatış deneyimine göre MMBAÖ puanlarında gruplar arasında anlamlı fark belirlenmiştir (p<.05). Buna göre bekarların, hemşirelerin, manevi bakım bilgisi olanların, kadere inananların, meslekte 0-5 yıldır çalışanların, lisansüstü eğitime sahip ve hastane yatış deneyimi olanların MMBAÖ puanı diğerlerine göre daha yüksektir (p<.05). Katılımcıların eğitim düzeyi, görevi, meslekte çalışma süresi, haftalık çalışma saati, manevi bakım bilgisi, kadere inancı ile MMBAÖ arasında anlamlı düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Sağlık bakım çalışanlarının maneviyat ve manevi bakıma ilişkin ortalama düzeyde bir algıya sahip oldukları belirlenmiştir. Bu sonuç çalışanlarda bu algının artırılmasına yönelik girişimsel araştırmaların yapılabileceği, çalışanların maneviyat ve manevi bakım algısında farkındalık oluşturmak amacıyla planlanacak hizmet içi eğitimlerde, maneviyat ve manevi bakım algısının ilişkili bulunduğu eğitim düzeyi, meslekte çalışma süresi gibi faktörlerin ve mesleki özelliklerin dikkate alınması gerektiği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ebe, Hemşire, Manevi Bakım, Maneviyat, Sağlık Bakım Çalışanı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-100

Müziğin Gücüyle İyileşerek Geleceğe Işık Olmak: Olgu Sunumu

Yaren Sağlam¹, Handan Terzi²

¹Özel Bilge Hastanesi, Sakarya

²Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara

Amaç: Yaygın Anksiyete Bozukluğu (YAB) ve depresyon, bireyleri biyo-psiko-sosyal boyutlarda etkileyerek işlevselliğin, günlük yaşamdan alınan keyfin yitirilmesine neden olan ve üniversite döneminde sıklıkla birlikte görülen iki hastalıktır. YAB ve depresyon tanılarını hemşirelik eğitimi sırasında alan yeni mezun bir hemşirenin bu durumunun mesleki gelişimine olan etkilerinin aktarılması amaçlanmıştır.

Olgu: Ben Yaren. Hemşirelik bölümünden 2020 yılında mezun oldum. Tanıyı 2018 yılında aldım ve tıbbi tedaviye başladım. Eğitim ortamımdaki aşırı disiplinler bir yaklaşımla iletişim kuran eğitmenler, aynı sınıf ve uygulama ortamında eğitim aldığım ve gelecekte meslektaş olacağım insanların rekabetçi tutumları ve sosyal aktiviteden uzak bir eğitim modeli izlenen bir sistemde mesleki eğitim almak, gelişimim adına beklentimi karşılamamıştı. Geleceğimi kurtarmak için durumuma çözüm üretmem gerektiğini fark ettim. Önce kendimi iyileştirmeye, sonra benimle benzer süreçlerden geçenlere ışık olmaya karar verdim. Böylece farkındalık yaratacağıma inanarak mesleki gelişimim için gereken motivasyonu kazanacağıma inandım. Bu amaçla, üniversitenin tiyatro kulübüne katıldım. Sokak müziği yaptım ve topluma karıştım. Zamanla özgüvenim arttı. Dinleme ve iletişim becerilerim gelişti. Heyecanımı kontrol etmeyi öğrendim. Empati yeteneğimi geliştirdim. Hastanede gördüğüm tükenmiş hemşirelerden olmak ve sonucunda mutsuz hastalar görmek yerine, mutlu olup gülücüklerimi bulaştırmak istedim ve meyvelerini topladım. Bu süreçte kemanım da bana eşlik etti. Mesleki eğitimle birlikte terapötik iletişim becerimdeki gelişim ve müziğe olan ilgim birleştiğinde, hem kendimi hem de çevremi aydınlatabildiğimi gördüm.

Sonuç: Bana iyi gelen sanatla bana öğretilen hemşireliği kendimce sentezledim. Yeteneğimi uygulama alanıma aktarabildiğimi görmek beni mesleğe karşı isteklendirdi. Mezuniyet sonrası iş arama sürecinde müzikle geliştirdiğim mesleki becerilerim bir adım önde olmamı sağladı. Hemşire olmanın verdiği güçle meslek hayatımda hedeflerim doğrultusunda ilerliyorum. Eğitim sürecimde yaşadığım dönemi iyi yönetebildiğim için meslekte karşılaştığım krizlerle baş edebiliyorum. Kısa zamanda tükenmiş bir hemşire olmak yerine, mesleğin icrasında insanı, bilimi ve sanatı bütünleştiren, aktif ve edindiğim tecrübeleri verdiğim bakıma yansıtarak fark yaratan bir hemşire olmayı seçiyorum.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, hemşirelik eğitimi, kaygı, müzik terapisi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-101

65 Yaş ve Üzeri Onkoloji Hastalarında Dini Başa Çıkma Tarzları İle Yaşam Doymu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Gülpınar Aslan¹, Ayşe Berivan Bakan¹, Dilek Kılıç²

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksek Okulu, Hemşirelik Bölümü/ Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, İlk ve Acil Yardım Programı, Ağrı

²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Bu çalışma 65 yaş ve üzeri onkoloji hastalarında dini başa çıkma tarzları ile yaşam doymu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Bu araştırma Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ildeki Üniversite Hastanesi'nde Mart-Temmuz 2020 tarihleri arasında 125 kanserli hastanın gönüllü katılımıyla yapıldı. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Bilgi Formu, Yaşam Doymu Ölçeği ve Dini Başa Çıkma Tarzları Ölçeği ile toplandı.

Bulgular: Yaşam Doymu Ölçeği puan ortalaması, aylık geliri 2000 tl'nin üzerinde olanlarda, eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşayanlarda, hastalığa uyum sağlamış olanlarda ve sağlık durumunu "iyi" olarak algılayanlarda istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Dini Başa Çıkma Tarzları Ölçeği puan ortalaması ise metastazı olanlarda istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Yaşam Doymu Ölçeği toplam puan ortalaması ile Olumsuz Dini Başa Çıkma Tarzı alt boyut puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı derecede negatif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada olumsuz dini başa çıkma tarzının yaşam doymunu negatif yönde etkilediği bulunmuştur. Kanser hastalarına, başlarına gelen bu durumun ilahi bir cezalandırma olduğunu düşündüren olguları ifade edebilecekleri ve bu yönde telkin edilebilecekleri bir psikososyal destek sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dini Başa Çıkma, Kanser Hastası, Yaşam Doymu, Yaşlı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-102

Motivasyonel görüşme doğrultusunda hipertansiyon yönetimi: Olgu sunumu

Kübra İncirkuş

Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Edirne

Amaç: Tüm dünyada nüfusun yaşlanması ve ortalama yaşam beklentisinin artması ile kronik hastalıklar ciddiyetini artırmaktadır. Kronik hastalıkların neredeyse tamamı egzersiz, beslenme, sigara ve alkol kullanımı gibi değiştirilebilir risk faktörleriyle ilişkilidir ve sağlıklı davranışların kazandırılmasıyla büyük ölçüde önlenir veya yönetilebilirler. Kronik hastalıklar arasında ilk sıralarda yer alan hipertansiyon, erken ölümlerin ve ekonomik kayıpların en önemli nedenleri arasındadır. Hipertansiyon yönetiminde motivasyonel görüşme; uygulaması ve öğrenmesi kolay, kısa sürede kalıcı etkileri olan, birey-odaklı ve etkinliği kanıtlanmış bir yöntemdir. Hemşire, psikolog, hekim gibi sağlık bakım profesyonelleri tarafından tercih edilen bir yaklaşımdır. Hipertansiyon yönetiminde motivasyonel görüşme uygulamaları; gündem belirleme, sor-açıkla-sor ve çemberi kapatma tekniği, yarar-zarar algısı, güven ve önemin tanınması, ajanda hazırlama, eylem planlama ve izlem basamaklarından oluşmaktadır. Bu çalışmanın amacı; hipertansiyon yönetiminde motivasyonel görüşme tekniğinin etkinliğini örnek bir olgu doğrultusunda incelemektir.

Olgu: M.Ş. hanım, 60 yaşındadır ve 17 senedir hipertansiyon hastasıdır. Eşinin vefatından sonra tek başına yaşayan M.Ş. her gün düzenli olarak iki antihipertansif ilaç kullanmaktadır. Sigara veya alkol kullanmamaktadır. Görüşmeler sonunda kendisinin fazla kilolu olduğu, kan basıncının kontrol altında olmadığı, sürekli evde hareketsiz yaşadığı ve zaman zaman ağlama nöbetleri yaşadığı belirlenmiştir. Dolaşım, ruh sağlığı, beslenme, fiziksel aktivite ve sosyal etkileşimde problemler yaşadığı saptanan M.Ş.'ye motivasyonel görüşme doğrultusunda hipertansiyon yönetimi basamakları uygulanmıştır. Toplam dört kez görüşme yapılan M.Ş.'nin; bir ayda üç kilo verdiği, haftada üç veya dört akşam komşusuyla yürüyüşe çıktığı, el işi kursuna başladığı, tansiyon takip sonuçlarına göre hekim tarafından bir ilacının dozunun artırıldığı, düzenli tansiyon ölçümü için ölçüm cihazı satın aldığı ve tansiyonunun normal aralıklarda olduğu gözlemlendi.

Sonuç: Sonuç olarak motivasyonel görüşme tekniğinin hipertansiyon yönetiminde sağlık profesyonellerine yardımcı olan, uygulaması kolay bir yöntem olduğu söylenebilir. Tekniğin etkinliğinin değerlendirilmesinde farklı ve büyük popülasyonlarda, uzun süreli izlem çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyonel görüşme, kronik hastalık yönetimi, hipertansiyon, hipertansiyon yönetimi, hemşire

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-103

Hemşirelik Girişimlerinin Yoksul Bireylerin Kolorektal Kansere Sağlık İnanç Algılarına ve Tarama Davranışlarına Etkisi

Mehmet Murat Topaloğlu¹, Nihal Gördes Aydoğdu²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Zonguldak

²Erzurum Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

Giriş-Amaç: Yoksulluk ile sağlık arasında bir kısır döngü bulunmaktadır ve bireylerin sağlığını koruma ve geliştirme davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı yoksul bireylere yönelik yapılan hemşirelik girişimlerinin kolorektal kanser (KRK) sağlık inanç algıları ve tarama davranışlarına olan etkisini değerlendirmektir.

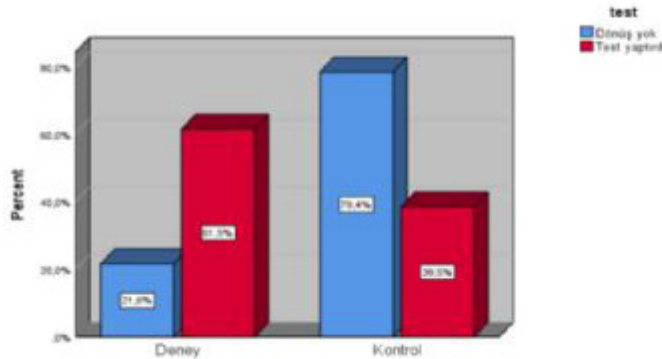
Gereç-Yöntem: Girişim öncesi- sonrası deney ve kontrol gruplu yarı deneysel tasarımda olan bu çalışma Zonguldak Karaelmas Mahallesi, Karaelmas Aile Sağlığı Merkezi Bölgesi'nde 50-70 yaş grubunda 64 deney ve 64 kontrol grubu olmak üzere 128 birey üzerinde yürütülmüştür. Çalışmada Sağlık İnanç Modeli (SİM) temelli hemşirelik girişimlerinin yoksul bireylerin KRK sağlık inanç algılarına ve tarama davranışlarına olan etkisi incelenmiştir. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve KRK'dan Korunmaya Yönelik Sağlık İnanç Modeli Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız ve bağımlı iki grup arasındaki ortalamaların karşılaştırma analizleri, çoklu regresyon analizi ve Ki-Kare analizi kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Zonguldak İl Sağlık Müdürlüğü'nden, Dokuz Eylül Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan ve çalışmaya katılan bireylerden yazılı izin alınmıştır.

Bulgular: Üç aylık izlemden sonra, KRK'dan Korunmaya Yönelik Sağlık İnanç Modeli Ölçeği ciddiye, güven-yarar ve sağlık motivasyonu algı puanları deney grubunda, kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olup, duyarlılık ve engel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizinde bilgi düzeyinde meydana gelen değişikliğin %35.5'inin, güven-yarar algısı puanlarında meydana gelen değişikliğin %35.4'ünün, verilen eğitim kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda sağlık motivasyonu algısı puanında meydana gelen değişimin %15.2'si verilen eğitim ve ailede birinci derece akrabada KRK olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Gaitada gizli kan testini uygulama oranı deney grubunda %61.5 ve kontrol grubunda %38.5'dir.

Sonuç: Yoksul bireylerin KRK tarama oranlarını artırmak ve KRK erken tanısına yönelik olumlu sağlık inançlarını geliştirmeye yönelik çok merkezli ve multi disiplinler yürütülen programlara ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal Kansere, Erken Tanı, Yoksulluk, Hemşirelik

Gruplar Arasında GGK Testi Uygulama Durumu

Bireylerin deney kontrol grubunda olması ve GGK testi uygulama durumları incelendiğinde, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). GGK testini deney grubundaki bireylerin %61,5'i, kontrol grubundaki bireylerin ise %38,5'i uygulamıştır.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-104

Ayak Yarası Olan ve Olmayan Tip 2 Diabetes Mellitusu Olan Yaşlı Bireylerde Ayak Bakımı Davranışı, Diyabet Yükü ve Öz-Etkililik Düzeyi

Merve Çanlı Duran¹, Alime Selçuk Tosun²

¹Konya Şehir Hastanesi, Yetişkin Acil Servis, Konya

²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya

Amaç: Araştırmanın amacı ayak yarası olan ve olmayan Tip 2 Diabetes Mellitusu olan yaşlı bireylerin ayak bakım davranış durumu, diyabet yükü ve öz-etkililik düzeyini belirlemek; ayak bakım davranış durumunu etkileyen faktörleri incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı karşılaştırmalı türde bir araştırmadır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü 115 diyabetik ayağı olan ve 115 diyabetik ayağı olmayan yaşlı birey olmak üzere toplam 230'dur. Araştırma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Ayak Bakım Davranışı Değerlendirme Formu, Yaşlılarda Diyabetin Yükü Ölçeği, Tip 2 Diyabetlilerde Öz-Etkililik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın etik açıdan uygunluğu için bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanlığından (Etik no: 2019/218) etik onam ve araştırmanın yapılacağı kurumdan izin alınmıştır.

Bulgular: Ayak yarası olan yaşlı bireylerde okur yazar olma, ilde yaşama, diyetine uymama, kronik hastalık sayısı dört olma, insülin kullanma, kan şekeri ölçmeme, yılda bir ve üzeri doktor kontrolüne gitme, son bir yıl içinde diyabet komplikasyonundan hastaneye yatmama, öz-etkililik toplam ve alt ölçek puanları, diyabet yükü toplam ve alt ölçek puanlarının ayak bakım davranışı üzerinde etkili olduğu saptanmıştır ($p < 0,001$). Etkili olan bu belirleyici faktörlerin ayak bakım davranışı üzerindeki değişimin %72,4'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Ayak yarası olmayan yaşlı bireylerde okur yazar olma, diyabet diyetine uymama, düzenli fiziksel egzersiz yapmama, öz-etkililik toplam ve alt ölçek puanları, diyabet yükü toplam ve alt ölçek puanlarının ayak bakım davranışı üzerinde etkili olduğu saptanmıştır ($p < 0,001$). Etkili olan bu belirleyici faktörlerin ayak bakım davranışı üzerindeki değişimin %80,9'unu açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak, ayak yarası olmayan bireylerin ayak bakımı davranış durumunun ortalamasının altında olduğu saptanmıştır. Yaşlı bireylerin diyabet yükünün azaltılmasında hastalığa bağlı gelişebilecek diyabetik ayak komplikasyonları açısından bireylerin birinci basamak sağlık kuruluşu tarafından takip ve izlemi yapılmalı, eğitim verilmeli; diyabet yönetimi ve ayak bakımının daha etkili sürdürülmesinde öz-etkililik düzeylerinin geliştirilmesinde bireye yönelik güçlendirme programları planlanmalı.

Anahtar Kelimeler: Ayak bakım davranışı, diyabet yükü, öz-etkililik, Tip 2 diabetes mellitus, yaşlı birey

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-105

Tip 2 Diyabet Tanısı Alan Bireylerde Algılanan Sağlık Düzeyi İle Fiziksel Aktiviteye Yönelik Niyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nilüfer Şule Kacar¹, Süheyla Altuğ Özsoy²

¹Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Kronik hastalıklar tedavisi mümkün olmayan ve sürekli olarak bakıma ihtiyaç duyulan, dünya çapında görülme sıklığı giderek artan hastalıklardır. Diyabet kronik hastalıklar arasında en sık rastlanan hastalıklardan biridir. Tip 2 diyabet tanısı alan bireylerde algılanan sağlık düzeyi ile fiziksel aktiviteye yönelik niyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yürütülen bu tanımlayıcı metodolojik araştırma 30 Eylül 2019-30 Aralık 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırma Diyabetle Yaşam Derneği İzmir Şubesine kayıtlı olan ve çalışmaya katılıma gönüllü olan 326 birey ile Google documents üzerinden hazırlanan anket ve ölçekler ile internet ortamında doldurtularak yürütülmüştür. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan Sosyodemografik Özellikler Formu, Dünya Sağlık Örgütü tarafından oluşturulan 'Algılanan Sağlık Ölçeği' ve Sevil İncedayı (2007)'nin Türk toplumuna uyarladığı 'Fiziksel Aktivite Ölçeği' kullanılarak etik izinler alınarak toplanmıştır. SPSS 22.0 for Windows (Statistical Package for Social Science for Windows) paket programı kullanılarak $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular Tip 2 diyabetli bireylerde fiziksel aktivite yapanların sağlık algılarının yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu etkide fiziksel aktivite yapma süresinin de rolü görülmektedir. Katılımcıların fiziksel aktivite yapma eğilimlerinin niyetler, öznel normlar, normatif inançlar, davranışa yönelik tutum, davranışsal inançlar, algılanan davranış kontrolüne bağlı olarak şekillendikleri görülmüştür. Cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek ve hatta çocuk sahibi olma gibi demografik değişkenlerin de fiziksel aktivite niyetlerine etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu demografik özellikler sağlık algılamalarında da önemli farklılıkları ortaya koymaktadır. Katılımcılar fiziksel aktivite yapma niyetleri olsa da özellikle çevrelerinden gelen tepkilerden etkilenmekte ve algılamalarına bağlı olarak fiziksel aktivite davranışları ortaya koymaktadır. Sonuç olarak tüm sağlık personellerinin, özellikle de hastalar ile sürekli iletişimde bulunan hemşirelerin ve hasta yakınlarının desteğinin sağlanmasının Tip 2 diyabetli bireylerin fiziksel aktivite niyetlerine olumlu etkileri olacağı görülmüş ve önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Sağlık Algısı, Tip 2 Diyabet

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-106

Diyabetli Hastaların Diyabet Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri ile Tedaviye Uyumlarının İncelenmesi

Şeyma Eski, Hasret Yalçınöz Baysal

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Diyabet, günümüzde giderek artan kronik hastalıklardan biridir ve hastalık yönetiminde öncelikli amaçlarından biri tedaviye uyumun sağlanmasıdır. Kronik hastalıkların yönetiminde bireylerin sağlık okuryazarlık düzeyinin önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Bu araştırma diyabetli bireylerde diyabet sağlık okuryazarlık düzeyi ile tedaviye uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı türde yapılan bu araştırma, bir hastanenin Dahiliye-1 ve Endokrinoloji kliniklerinde Ocak 2019 - Nisan 2020 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini verilerin toplandığı tarihler arasında bu kliniklerde Tip-2 diyabet tanısıyla yatan hastalar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem sayısının belirlenmesinde bu kliniklerde son bir yıllık süre içinde yatan hasta sayıları kullanılarak evreni bilinen örnekleme hesabı kullanılmıştır (237). Örneklem hacmine ulaşıncaya kadar araştırmaya katılmayı kabul eden ve kriterleri sağlayan hastalar çalışmaya dahil edilerek toplam 237 hasta araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu, Diyabet Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ve Tip-2 Diabetes Mellitus Tedavisine Hasta Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Etik kurul izni ve araştırmanın yapılacağı hastaneden kurum izni alınmıştır. Araştırmada "Bilgilendirilmiş onam"; "Gizlilik ve gizliliğin korunması"; "Gönüllük", "Özerkliğe saygı" etik ilkelerine dikkat edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde Kolmogorov Smirnov testi, sayı, yüzde, Cronbach's Alpha, t testi, Kruskal Wallis, varyans analizi, ki-kare testi ve korelasyon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda sağlık okuryazarlığı ölçeği toplam puan ortalamasının orta düzeyin üzerinde (38.41 ± 8.59) ve tedaviye uyumun orta düzeyde (83.14 ± 12.35) olduğu bulunmuştur.

Çalışmamızda tedaviye uyum ile diyabet sağlık okuryazarlığı ölçek toplam puanı ve alt boyutlardan interaktif sağlık okuryazarlığı ve eleştirel sağlık okuryazarlığı puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.001$).

Sonuç: Bu sonuçlar doğrultusunda diyabet sağlık okuryazarlığı arttıkça diyabetli hastaların tedaviye uyumu artmaktadır. Tedaviye uyumu arttırmak için hemşireler tarafından bireylerin diyabet sağlık okuryazarlık düzeyini arttırmaya yönelik eğitimlerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diabetes mellitus, sağlık okuryazarlığı, tedavi uyumu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-107

Türkiye’de Kolorektal Kanser Tarama Davranışları ve Etkileyen Faktörler: Sistemik Derleme

Ufuk Emre Aytepe¹, Elif Dönmez²

¹Sultan 1. Murat Devlet Hastanesi, Dahiliye Kliniği, Edirne

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Mortalite ve morbidite oranları yüksek olan kanserler içinde yer alan kolorektal kanser (KRK) dünyada görülme sıklığı açısından kadınlarda ikinci, erkeklerde üçüncü sırada gelmekte ve ölüme neden olan kanserler içinde dördüncü sırada yer almaktadır. KRK’ye bağlı hastalık ve ölüm oranlarının azaltılmasında en yaygın kullanılan yaklaşım tarama programlarıdır. KRK’ye bağlı mortalite ve morbidite oranları, tarama programlarıyla önemli ölçüde azaldığı yapılan çalışmalarda bildirilmektedir. Tarama programlarının KRK’ya bağlı mortaliteyi ve hastalık insidansını azalttığı bilinmesine rağmen riskli bireylerin tarama davranışları henüz istenilen düzeyde değildir. Bu bağlamda bu sistemik derleme ile Türkiye’de KRK tarama davranışlarını ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Literatür taraması 26 Ekim 2020 – 04 Aralık 2020 tarihleri arasında “PubMed, Türk Medline, Google Scholar, Ulakbim, Türk Tıp Dizini ve YÖK Tez Merkezi” veri tabanlarında yapıldı. Çalışmaya 2010-2020 arasında yapılmış, yayın dili Türkçe ya da İngilizce olan, tanımlayıcı ya da kesitsel çalışmalar alındı. Taramada Mesh kullanılarak Türkçe ve İngilizce anahtar kelimeler kolorektal kanser/colorectal cancer’, ‘davranış/behavior’, ‘tarama/screening’, ‘Türkiye/Turkey’, ‘kesitsel/cross sectional’, ‘tanımlayıcı/descriptive’, olarak belirlendi. Makale ve tezlerin seçiminde her iki yazar okuma sürecine katılarak görüş birliği sağlandı. Tarama sonucuna göre 119 makale ve 17 teze ulaşıldı. Dahil edilme kriterlerine uygun olarak 20 makale ve 8 tez belirlendi.

Bulgular: Araştırmanın sonucunda KRK açısından risk grubunda olan bireylerin. cinsiyeti, yaşı, mesleği, çalışma durumu, aile de kanser öyküsü, gelir seviyesi, sağlık güvencesi, yaşadığı yer, bilgi eksikliği, kendi sağlığını algılama durumu, sağlık çalışanları tarafından bilgilendirilmesi, korku/utanma durumu, şikayetleri gibi durumların kolorektal kanser tarama davranışlarını etkilediği bulundu

Sonuç: Bu sistemik derleminin sonucunda, ülkemizde KRK tarama davranışlarını etkileyen önemli faktörler belirlendi. Çalışma sonuçlarının, özellikle halk sağlığı hemşirelerinin bu bağlamda riskli bireylerin KRK taramalarına katılmalarını arttıracak etkili girişimlerin planlanmasına yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal kanser, sistemik derleme, tarama, tarama davranışı, Türkiye

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-108

Türkiye’de 2018 yılındaki iyi huylu ve kötü huylu tümör nedenli ölümlerin değerlendirilmesi

Uğurcan Sayılı

T.C. Sağlık Bakanlığı, Karaköprü İlçe Sağlık Müdürlüğü, Şanlıurfa, Türkiye

Amaç: Bu çalışmanın amacı 2018 yılındaki iyi huylu ve kötü huylu tümör nedenli ölümlerin yaş ve cinsiyet dağılımlarını değerlendirmek ve şehirlerde iyi huylu ve kötü huylu tümör nedenli ölümlerin toplam ölümler içindeki oranlarını değerlendirip bir risk haritası oluşturmaktır.

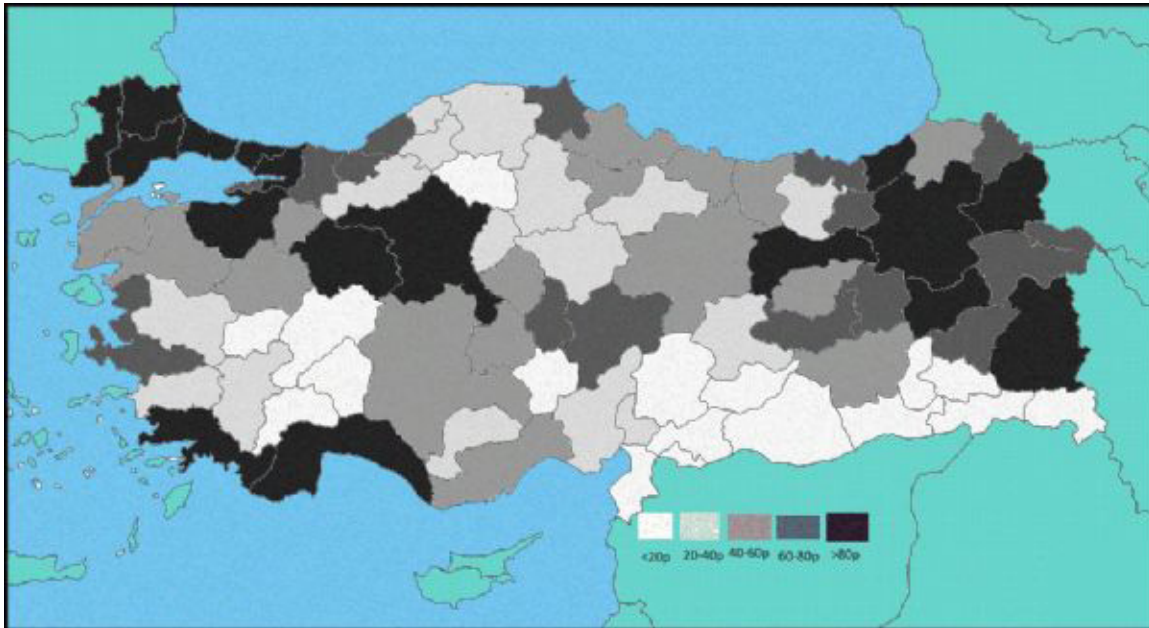
Gereç-Yöntem: Bu çalışma kesitsel tipte bir araştırmadır. Çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2018 yılı için açıklanan "Ölüm Nedeni İstatistikleri" ve "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi"nden elde edilen veriler kullanıldı. Yaş ve cinsiyete özel İyi huylu ve kötü huylu tümörler nedenli ölüm hızları ve şehirlerin İyi huylu ve kötü huylu tümörler nedenli orantılı ölüm hızı hesaplandı.

Bulgular: Türkiye’de 2018 yılında toplam 83163 iyi huylu ve kötü huylu tümörlere bağlı ölüm görüldü (erkek:53452; kadın:29709). Ölümlerin %82.6’sı 55 yaş üzeri gruptadır. Türkiye’de 2018 yılında tüm ölümlerin %19.8’ini iyi huylu ve kötü huylu tümörlere bağlı ölümler oluştururken, bu oranı erkeklerde %23.35; kadınlarda %15.47’dir. Tüm yaş gruplarında iyi huylu ve kötü huylu tümörlere bağlı ölüm hızı erkeklerde kadınlara göre daha yüksekti. Kadınlarda 15-24; 25-34; 35-44; 45-54 yaş gruplarında ölüm oranı erkeklerden çok yüksekti. Erkeklerde ise özellikle 65 yaş üzeri gruplarda ölüm oranı kadınlara göre yüksekti. İyi huylu ve kötü huylu tümörler nedenli orantılı ölüm hızı en düşük iller sırasıyla Şırnak (%13), Siirt (%14.1), Mardin (%14.3), Hatay (%14.5), Şanlıurfa (%14.6); en yüksek oranı Kırklareli (%24.6), İstanbul (%23.9), Van (%23.2), Eskişehir (%23.2), Edirne (%23)’ydi.

Sonuç: İyi huylu ve kötü huylu tümörlere bağlı ölümler, Türkiye’de gerçekleşen ölümlerin %19,8’idir. Yaş ve cinsiyete göre ölüm hızları değişkenlik göstermektedir. Ölüm hızlarının incelenmesi sağlık sistemleri karar vericilerine rasyonel kararlar almasında yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Yaş, Cinsiyet, Ölüm Hızı, Ölüm Oranı

Türkiye’de 2018 yılı iyi huylu ve kötü huylu tümörler nedenli ölüm oranısının illere göre durumu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Türkiye’de 2018 Yılında Yaş Grupları ve Cinsiyete özel İyi Huylu ve Kötü Huylu Tümörlere (Malign ve Benign Neoplazmlar) Bağlı Ölüm Sayısı, Ölüm Hızı ve Orantılı Ölüm Hızı

Yaş Grup	Toplam	Ölüm Sayısı		Toplam	Ölüm Orantısı		Toplam	Ölüm Hızı(Yüzbinde)	
		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın
Toplam	83163	53452	29709	19,75	23,35	15,47	101,41	129,93	72,70
0-14	667	363	304	3,40	3,35	3,52	3,48	3,69	3,26
15-24	631	406	225	12,06	10,70	15,67	4,86	6,11	3,56
25-34	1105	560	545	18,07	13,34	28,50	8,76	8,76	8,77
35-44	3138	1524	1614	29,19	22,12	41,84	25,26	24,31	26,23
45-54	8888	5234	3654	35,31	31,42	42,94	88,77	103,80	73,53
55-64	19660	13704	5954	35,11	36,07	33,11	258,07	363,60	154,68
65-74	23674	16354	7320	27,55	30,84	22,26	529,72	785,75	306,56
75-84	18464	11632	6832	15,74	19,61	11,79	897,93	1354,59	570,48
85+	6936	3675	3261	7,30	10,19	5,54	1049,65	1597,18	757,15

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-109

Geçiş Bakım Modeline Temellenen TEMpEST Programının İnme Hastalarının Bakım Verenleri Tarafından Değerlendirilmesi: Nitel Çalışma

Yasemin Demir Avcı, Sebahat Gözüm

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışma Transitional Care Model Stroke Turkey (TEMpEST) taburculuk programına üç ay katılan inme hastalarının bakım verenlerinin deneyimlerini araştırmak ve Geçiş Bakım Modeli'nin bakım verenler tarafından etkinliğini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışmanın yöntemi tanımlayıcı kalitatif olarak belirlenmiştir. TEMpEST programına üç ay katılan inme hastalarının bakım verenleri çalışmaya davet edildi. Çalışma 23 inmeli hastanın bakım vereni ile Eylül 2018 - Ocak 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bakım verenlere çalışmanın amacına uygun yarı yapılandırılmış dört soru sorulmuştur. Çalışma için etik kurul ve bakım verenlerden aydınlatılmış onam alınmıştır. Bu çalışma Tübitak (1002) Hızlı Destek Programından destek almıştır (118S653).

Bulgular: Bakım verenlerin çoğu kadındır %87 (n=20). Yaş ortalaması 33±8.98'dir. Bakım verenlerden elde edilen bulgulardan temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Hastanede görüşme, evde ziyaret, telefonla iletişim ve web destekli eğitim kavramları ile ilgili dört tema; güven, bilgilenme, moral, memnuniyet, ilgi ve alaka, takip ve süreklilik ifadeleri ile ilgili yedi alt tema belirlenmiştir. Bakım verenler en çok evde %52 (n=18) görüşmeyi tercih etmiştir.

Sonuç: TEMpEST programının girişimlerinden tüm bakım verenlerin memnun olduğu ve olumlu ifadeler kullandığı görüşmeler sonucunda belirlenmiştir. Ev ziyareti bakım verenler tarafından en çok tercih edilen girişim türüdür. TEMpEST programını farklı hasta gruplarına uygulayarak ve hem hastalar hem de bakım verenler ile derinlemesine görüşmeler yapılarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Geçiş Bakım Modeli, İnmeli hasta, Bakım veren, Nitel araştırma

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-110

COVID-19 pandemi sürecinde kronik hastalığı olan çocuklar ve hemşirenin rolleri

Zehra Çapa¹, Güldam Karadağ²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Doktora Programı / İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı / İzmir

Covid-19 ilk olarak 31 Aralık 2019 tarihinde rapor edilmiş ve sadece iki ayda Çin'den tüm dünyaya yayılarak, önemli bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Yaş, cinsiyet ya da sağlık durumları ne olursa olsun tüm insanlar SARS-CoV-2 ile enfekte olma riski altında kalmıştır. COVID-19'a yakalanma ve bu hastalığı şiddetli geçirme riski bazı kırılgan gruplarda daha yüksektir. Kronik hastalığı olan çocuklar bu gruplardandır ve çocukluk döneminde görülen kronik hastalıkların çok çeşitli olması, pandemi sürecinde bu çocukların ihtiyaçlarının geniş kapsamlı olması anlamına gelmektedir. COVID-19 pandemi süreci ve bu süreçte alınan bazı önlemler, kronik hastalığı olan çocuklar için, kaliteli sağlık hizmetine ulaşma konusunda çeşitli engellerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu çocuklar hastalıkları için gerekli tedaviyi ve danışmanlığı alamama, rehabilitasyon hizmetlerine ulaşamama, tele-sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamama, hastalık için gerekli ekipmanları yeterli sayıda sağlayamama gibi sorunlarla karşılaşmışlardır. Pandemi sürecinde kronik hastalığı olan çocukları korumak için hemşirenin üstleneceği roller önem kazanmaktadır. Bu süreçte hemşirenin; kronik hastalığı olan çocukta COVID-19 semptomlarının takip edilmesi, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun maske takmasının sağlanması, sık temas ettiği yüzeylerin sıklıkla temizlenmesinin sağlanması, beslenme ve egzersiz yapma konusunda bilgilendirilmesi, yaş dönemine uygun aşılanma takviminin aksatılmadan uygulanması, kronik hastalığına yönelik aldığı tedavilerinin ve varsa rutin takiplerinin bu süreçte de devam ettirilmesi, hastalığı için gerekli tıbbi ekipmanın yeterli sayıda sağlanması, sağlık bakım hizmetlerinin mümkünse tele-sağlık yoluyla verilmesi, mümkün değilse hastane randevularının uygun koşullar sağlanarak verilmesi, okul yönetimi ile iş birliği yaparak bu çocukların enfeksiyondan korunmasına yönelik tedbirlerin arttırılması ve genellikle çocuklarda COVID-19'un hafif seyretmesine rağmen pozitif olan vakaların uygun tedavilerini almalarının sağlanması gibi sorumlulukları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, çocuk, hemşire, kronik hastalık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-111

Yaşlı Sağlığı Sorunlarına Halk Sağlığı Hemşireliği Risk Yaklaşımı

Ayşe Çalmaz¹, Birsen Altay²

¹Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu, ÇORUM

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, SAMSUN

Giriş: Yaşlılık, bireyde beden yapısı ve fizyolojisinin, bilişsel yeteneklerinin, sosyal yaşamda statü ve ilişkilerinin değişime uğradığı bir süreçtir. Yaşlanma meydana gelen değişimler yaşam kalitesini etkilemiş olsa da tıbbin gelişimi, beklenen yaşam süresinin artması ve ekonomik iyileştirmeler ile birlikte yaşlı nüfus tüm dünyada artmaktadır. Yaşlı nüfusunun artması ile birlikte kronik sağlık sorunları da artmaktadır.

Amaç: Bu literatür çalışması yaşlı sağlığı sorunlarını tanımlamak ve risk yaklaşımını belirlemek amacıyla yapıldı. Derlemede hazırlanan çalışmada son beş yılda yayınlanan literatür taranarak araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Araştırma kapsamına alınan çalışmalar yaşlıların fiziksel sosyal ve psikolojik sağlık sorunlarının boyutlarını ortaya koyan önemli sonuçlar içermektedir. Bu derlemede, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artan yaşlı nüfusun sağlık sorunlarına yönelik verilecek danışmanlık hizmetleri konusunda rehber olacak yöntemler ele alınmıştır. Yaşlılığın beraberinde olan tüm değişimler yaşlı bireylerde kronik hastalıkların oluşmasına sebep olmakta ve dolayısıyla yaşam kalitesini artırmaya yönelik ilaç kullanımı kaçınılmaz hale gelmektedir. Yaşlılık sürecinde başkalarına olan bağımlılıklarının artması ile istismar ve ihmale yol açmaktadır. Yaşlılık sürecinde yaşanan değişimlere uyum sağlayan yaşlı bireylerin, daha fazla sağlıklı yaşam biçimi davranışları sergileyebildiği görülmüştür. Yaşam kalitesini yükseltmek için yaşlı bireylerin yeterli ve dengeli beslenmeleri, düzenli fiziksel aktivite yapmaları, toplum içinde ayrımcılığa uğramadan sosyal ilişkilerini sürdürebilmeleri, uyku sorunları ile baş edebilmeleri oldukça önemlidir. Ayrıca COVID-19 pandemisi sürecinde yaşlı bireylerin uyması gereken kurallar, her gün salgın süreciyle ilgili bilgi edinme, karantinede kalma, ekonomik zorluklar veya şahit oldukları ölüm/vaka sayılarındaki artışa dayalı sosyal ve psikolojik sorunlarla karşılaşmışlardır.

Sonuç olarak: Çalışmada yaşlı sorunlarına yönelik belirlenen riskler; kronik hastalıklar, beslenme, uyku sorunları, fiziksel aktivite, çoklu ilaç kullanımı, bağışıklama, istismar ve ihmale, ayrımcılık, Covid-19 pandemi algısı olarak değerlendirilmiştir. Yaşlı bireylerin sağlık sorunlarına yönelik risk yaklaşımında yaşlı bireylerin sağlığını koruma, geliştirme ve sürdürme kapsamında halk sağlığı hemşirelerinin üstlendikleri sorumluluk oldukça önemlidir. Bu nedenle bireylere sağlık eğitimi vermek, danışmanlık yapmak, onların yaşam kalitelerini değerlendirmek yaşlı bireyler sorunlarına yönelik değerli risk yaklaşımlarıdır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı sağlığı, halk sağlığı hemşireliği, risk yaklaşımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-112

Saruhan Kanbur Aile Sağlık Merkezine Bağlı 60 Yaş ve Üzeri Bireylerde Ölüm Kaygısı ve Ölüme İlişkin Depresyon Durumu

Cevriye Gözde Ekşi¹, İlknur Dindar²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamideye Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Amaç: Bir aile sağlık merkezine bağlı 60 yaş ve üzeri bireylerin, demografik, sağlık durumu, kişilik özellikleri ve ölüme karşı tutumlarının ölüm kaygısı ve ölüme ilişkin depresyon durumuyla ilişkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya İstanbul ili Çekmeköy ilçesi Saruhan Kanbur Aile Sağlık Merkezine kayıtlı, ulaşılabilen, çalışmaya gönüllü, akıl sağlığı yerinde olan ve sözel onam alınan 60 yaş ve üzeri 273 yaşlı ile tamamlandı. Araştırmaya katılan bireylere 22 soruluk veri toplama formundaki sorular soruldu. Templer Ölüm Kaygısı Ölçeği ve Ölüme İlişkin Depresyon Ölçeği uygulandı. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde ortalama, standart sapma ile verilerin normal dağılım göstermediği durumlarda ikili gruplar Mann Whitney U testi ile ikiden fazla gruplar ise Kruskal Wallis testi ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak $p < 0,05$ kabul edildi. Gruplar arasındaki farkı belirlemek için Post-Hoc analizi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmada yaşlı bireylerin demografik özelliklerinin, sağlık durumlarının, kişilik özelliklerinin ve ölüme karşı tutumlarının ÖK düzeylerini ve demografik özelliklerinin ÖDÖ düzeylerini etkilemediği ($p > 0,05$), ancak ÖDÖ düzeylerini etkilediği bulundu ($p < 0,05$). Bir yıl öncesine göre sağlık durumunun, ilaç kullanan bireylerin, günlük hayatlarında takıntılı, depresif olanların ÖDÖ toplam puanlarının daha yüksek olduğu saptandı (sırasıyla; $p = 0,019$, $p = 0,016$, $p = 0,044$). Yaşlı bireylerde, ebedi hayat kavramının hiçbir şey ifade etmediği, ölüm kavramının korkuyu ifade ettiği, kendisini ölüme hazır hissetmeyenlerin ve sevdiği birini kaybeden bireylerin ÖDÖ toplam puanının daha yüksek olduğu saptandı (sırasıyla; $p = 0,034$, $p < 0,001$, $p = 0,042$, $p = 0,009$). İnsanın kendini ölüme her zaman hazır hissetmesinin ÖDÖ puanı diğerlerinden daha düşük olduğu saptandı ($p = 0,043$).

Sonuç: Bu araştırmanın sonucuna göre, sevdiği birinin/yakınının kaybeden yaşlılara psikolojik ve sosyal destek mekanizmalarının oluşturulması ve yaşlılara ölüme karşı başa çıkma yöntemlerini geliştirmeye yönelik programların hazırlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: 60 yaş ve üzeri birey, yaşlı, ölüm kaygısı, ölüme ilişkin depresyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-113

Geriatric Nursing Course Area Nursing Students' Pandemic Period in Old Age Health Views

Dilek Doruk Kondakçı

Department of Emergency Aid and Disaster Management, Trakya University, Edirne, Turkey

Amaç: Geriatric nursing course area nursing students' pandemic period in old age health views regarding their views on the pandemic period.

Materyal-Method: Research, descriptive in nature, is not an experiment. Research sample was 2020-2021 education-teaching year autumn period 3 and 4. class and geriatric nursing course area students (n=99) sample selection without selection bias to participate in the research (n=81) students included. Data collection in the research was done with a questionnaire form containing the socio-demographic characteristics and pandemic period old age health views of the students. Data were analyzed as number, percentage, mean and standard deviation.

Bulgular: Research participants nursing students 77,8% were female, average age 21,93±1,06 (min=21, max=26), 98,8% were single, 48,1% were graduates of Anadolu Lisesi. 70,4% were not working in any job. 49,4% were living in the city. 86,4% of their income level was average. 37% of them considered themselves as a happy person. 46,9% were between 3,00-3,49 academic average. 85,2% of them came to the course voluntarily and 32,1% of them chose the course they liked. Pandemic period nursing profession view changes (50,6%) were determined.

Students' majority (81,1%) old age health views related information was given. 58% of the students' own home with family 37% of them with children together living is necessary. "Old age" word to students; wealth (28,4%), dependency (14,8%), loneliness (14,8%), weakness (12,3%) and wisdom (12,3%) calls are made. "Age discrimination" word to students negative call (69,1%) and every age person will be made discrimination (45,7%) was determined.

Participants pandemic period applied quarantine old age person's social isolation reason (70,4%) is determined. Students think that pandemic and old age reason health care burden will increase (33,3%) is determined. Research participants old age pandemic period social isolation about sufficient information not having is determined.

Sonuç: Pandemic period old age health views from the negative views of the pandemic period and aging period in the pandemic period, the negative views of the pandemic period and aging period in the pandemic period.

Anahtar Kelimeler: geriatric nursing, pandemic, nursing education, awareness

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-114

Huzurevinde yaşayan yaşlıların sosyal destek algıları ve ölüm ile ilgili düşünceleri: nitel bir çalışma

Handan Terzi¹, Ebru Sönmez²

¹Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara

²Yozgat Bozok Üniversitesi, Yaşlı Bakımı, Yozgat

Amaç: Yaşlılar için huzurevinde yaşam, toplumsal beklentinin aksine sosyal çevreyle daha az etkileşimde bulunulan bir yaşam dönemidir. Yakın ve uzak çevre desteğinin yeterince hissedilememesi, yaşlıların iyi yaşam beklentisini etkileyen önemli bir durumdur. Yaşlılarda yaşama yüklenen anlam, ölümle ilgili düşüncelerle paraleldir. Huzurevinde kalan yaşlıların sosyal destek algıları ve ölüm gerçeğine bakış açılarının belirlenmesiyle, birey-merkezli bakımın planlanmasında hemşirelere yol göstereceği düşünülmektedir. Bu araştırma huzurevinde yaşayan yaşlıların sosyal destek algıları ve ölümle ilgili düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı nitel araştırma tipindedir. Araştırma İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir huzurevinde yaşayan yaşlılarla Şubat-Mart 2020 tarihleri arasında yapılmıştır (N=57). Araştırma kapsamında görüşme yapılan yaşlılar ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Huzurevinde bir yıldan uzun süredir yaşayan, Mini-Mental Test skoru ≥ 25 olan, Türkçe iletişim problemi olmayan, işitme sorunu olmayan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Dahil etme kriterlerini karşılayan 23 yaşlı çalışma kapsamına alınmış olup, 17 yaşılıyla çalışma sonlandırılmıştır (n=17). Veriler Mini-Mental Test, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum ve huzurevine giriş yılı bilgilerini içeren kişisel bilgi formu ve 11 soruluk yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşmeler her bir yaşlı ile yüz yüze yapılmış olup, ses kayıtları alınmıştır. Verilerin analizinde "içerik analizi" yöntemi ve NVivo-12 programı kullanılmıştır. Transkript edilen veriler önce kodlanmış, sonrasında kodlar birleştirilerek alt-tema ve temalar oluşturulmuştur. Araştırma öncesinde kurum ve etik kurul izinleri ile katılımcıların onamları alınmıştır.

Bulgular: Elde edilen veriler iki ana tema altında gruplandırılmıştır: 1) sosyal destek kaynağı; 2) ölüme yüklenen anlam. Yaşlılar "aileleri" ve "yaşadıkları çevre"yi sosyal destek kaynağı olarak tanımlamışlardır. Ancak, görüşme sıklığı ve mesafeler açısından aldıkları desteği yeterince hissedemediklerini belirtmişlerdir. Bu nedenle kendilerini "terk edilmiş/yalnız" olarak ifade etmişlerdir. Yaşlılar ölümü "kabullenme" duygusu ile "kutsal" olarak nitelendirmişler; "ölümden sonrasını ölüm" olarak tanımlamışlardır.

Sonuç: Yaşlıların sosyal boyutta yalnız hissettikleri, bu nedenle huzurevinde yaşıyor olmakla ölüme hazır olmaları gerektiği düşüncesinde oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, nitel araştırma, uzun-dönem bakım, yaşlılık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-115

Sağlıklı Yaşlılarda Hemşire Tarafından Yapılan Transteoretik Model Temelli Motivasyonel Görüşmenin Fiziksel Aktiviteyi Artırmaya Etkisi: Randomize Kontrollü Deney

Ebru Sönmez¹, Yeter Kitiş²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Yaşlı Bakımı Programı, Yozgat

²Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Ana bilim Dalı, Ankara

Amaç: Yaşlılarda, hemşire tarafından yapılan transteoretik model (TTM) temelli motivasyonel görüşmenin (MG) fiziksel aktiviteyi artırmaya etkisinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Randomize kontrollü deneysel araştırmanın evrenini, Yozgat'ta bir ASM bölgesinde yaşayan, 65-74 yaş arası yaşlılar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemine dahil olma kriterlerine uyan, güç analizi ile belirlenen 117 yaşlı oluşturmuştur. Veriler; grupları tanımayan tarafsız bir araştırmacı aracılığıyla kişisel bilgi formu, TTM Ölçekleri, PASE, KATZ GYA Ölçeği ile toplanmıştır. Haftalık adım sayısının kaydedilmesinde pedometre kullanılmıştır. Girişim grubuna ilk izlemden sonra iki hafta ara ile dört kez yüz yüze MG yapıldıktan dört hafta sonra ara izlem yapılmıştır. Ara izlem sonrası dört hafta ara ile iki kez telefonla görüşme yapıp, dört hafta sonra son izlem yapılmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir girişim yapılmamış, sadece araştırmanın başında ve sonunda izlem yapılmıştır. Araştırma süreci 24 hafta sürmüştür. Veriler IBM SPSS 23 paket programında değerlendirilmiştir. Etki büyüklüklerinin hesaplanmasında Cohen's d ve dz formülleri kullanılmıştır.

Bulgular: Girişim grubundakilerin değişim aşamalarında kontrol grubuna göre anlamlı ilerleme olduğu ($p<0,05$) saptanmıştır. EDSÖ bilişsel ve davranışsal süreçler puan ortalamaları girişim grubunda daha yüksek ($p<0,05$) ve etki büyüklüklerinin sırasıyla $d=1,073$ ve $d=1,105$ olduğu belirlenmiştir. EKAÖ yarar algısı puan ortalamasının girişim grubunun lehine olacak şekilde anlamlı ($p<0,05$) ve etki büyüklüğünün $d=1,182$ olduğu belirlenmiştir. EÖYÖ puan ortalamasının girişim grubundakilerde anlamlı düzeyde arttığı ($p<0,05$) ve etki büyüklüğünün $dz=0,952$ olduğu saptanmıştır. Adım sayısı ortalamasının girişim grubunun lehine olacak şekilde anlamlı ($p<0,05$) ve etki büyüklüğünün orta ($d=0,641$) olduğu belirlenmiştir. PASE toplam puan ortalamasının girişim grubunda anlamlı düzeyde arttığı ($p<0,05$) ve etki büyüklüğünün düşük ($dz=0,202$) olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları TTM temelli MG yapılan bireylerin egzersiz değişim aşamalarında ve fiziksel aktivitelerinde ilerleme olduğunu göstermektedir.

Sonuç: TTM ve MG'nin yaşlılarda sağlıklı yaşam davranışlarının geliştirilmesi için birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hemşireler tarafından kullanılması, yaşlılarda fiziksel aktiviteyi artırma çalışmalarının daha uzun süreli ve daha büyük örneklem grubuyla yürütülmesi önerilir. Çalışma, clinicaltrials.gov adresinde kayıtlıdır, NCT04128553.

Anahtar Kelimeler: fiziksel aktivite, hemşirelik, motivasyonel görüşme, transteoretik model, yaşlı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-116

2017 Yılında İstanbul İlinde Alzheimer Hastalığına Bağlı Gerçekleşen Ölümlerin Demografik Verilerinin Değerlendirilmesi

Abdullah Emre Güner, Esra Şahin
İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı

Amaç: Yaşlı nüfusun arttığı topluluklarda Alzheimer önemli bir halk sağlığı problemi haline gelmiştir. Yaşlanan bir toplum olarak sağlıklı ve kaliteli bir yaşlanma sürecinin oluşturulabilmesi ve sağlık harcamalarının en aza indirilebilmesi için Alzheimer hastalığına yakalanma riskine karşı gerekli önlemlerin alınması kaçınılmazdır. Bu çalışmada İstanbul ilinde 2017 yılında ölüm nedeni Alzheimer ya da Alzheimer hastalığına bağlı nedenler olarak kayıtlara geçen ölümlerin bilgileri incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma İstanbul ilinde 2017 yılında meydana gelen ölümlerden ölüm nedeni Alzheimer ya da Alzheimer'a bağlı hastalık olarak vefat eden kişilerin demografik verileri Ölüm Bildirim Sistemi üzerinden retrospektif olarak alınarak değerlendirilen, tamamlamayı istatistikler kullanılan bir araştırmadır.

Bulgular: 2017 yılında İstanbul'da toplam ölen 74.089 kişinin 47.910'unun 65 yaş ve üstü kişilerdir. Bunların 2875' ü (% 6) Alzheimer ya da Alzheimer'a bağlı hastalıklardan vefat etmiştir. Bunların % 63 ü kadın % 37 si erkektir. Kadınların % 40,74 ü, erkeklerin % 17,74 ü okuryazar değildir. Okuryazar olmayan kişiler en çok Üsküdar ve Ümraniye ilçelerinde ikamet etmektedir. Kadınların % 25,89' u, erkeklerin, % 38,02 ilkokul mezunudur. Alzheimer ya da Alzheimer hastalığına bağlı bir hastalıktan hayatını kaybeden kadınların yaş ortalamasının 84, erkeklerin 83 dür. Ölümler en çok evde ve kış aylarında gerçekleşmiştir.

Sonuç: Yaşlanmakta olan toplumumuzda Alzheimer hastalığının görülme sıklığı eğitim düzeyi ile doğrudan bağlantılıdır. Eğitim düzeyi yükseldikçe hastalığa yakalanma oranı da azalmaktadır. Kadınların daha çok Alzheimer hastası olması, kadınların eğitim düzeyinin erkeklerin eğitim düzeyinden daha düşük olduğu ile açıklanabilir. Sağlıklı yaşlanmak için özellikle kadınların eğitim düzeylerinin yükseltilmesi gerekir. Bu hastaların daha çok evde ölümlerinin gerçekleştiği görülmekte olup; evde bakım hizmetlerinin daha da geliştirilmesi, bakım sürecine hasta yakınlarının da dâhil edilmesi, sağlık ekonomisi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer, Eğitim, Ölüm, Demografik Veri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-117

Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme (EdFED) Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Fatma Uyar¹, Dilek Özmen¹, Roger Watson²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Manisa

²University of Hull, Nursing Faculty of Health and Social Care, UK

Amaç: Beslenme, demans hastalarının bakımında en çok ihmal edilen konulardan biridir. Beslenme ve malnutrisyonun değerlendirilmesi için tarama önerilmektedir ancak Türkçe’de demans hastasının beslenmesini değerlendirecek bir araç / ölçek bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı, Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme (EdFED) Ölçeği’nin Türkçeye uyarlanması idi.

Gereç-Yöntem: Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmak için ölçeğin sahibinden e-posta ile izin; Etik Kurul’dan etik onay ve katılımcılardan onam alındı. Metodolojik olarak planlanan çalışmanın örneklemini demanslı 200 hastadan oluştu. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme Ölçeği ve Mini Nutrisyonel Değerlendirme Testi kullanılarak elde edildi. Ölçeğin Türkçe uyarlaması için sırasıyla; dil geçerliği, kapsam geçerliği, yapı geçerliği (doğrulayıcı faktör analizi), ölçüt geçerliği (eşzamanlı ölçek geçerliliği) güvenilirlik analizi (Cronbach Alpha katsayısı, madde-toplam puan korelasyonu) yapıldı.

Bulgular: Demans hastalarının çoğu 80 yaşın üzerinde (%59), kadın (%73,5), bekarı (%67,5). Hastaların %84’ünün tanısı Alzheimer Hastalığı, %56’sının hastalık süresi 58 aydan kısa, %37’si orta evre demans hastasıydı. Ayrıca, hastaların %67’sinin 19 dakikadan daha kısa sürede yemek yediği, %64’ünün evde yaşadığı ve %62,5’inin aile üyesi tarafından bakıldığı tespit edildi. Orijinal ölçekte yer alan üç faktörlü modelin doğrulandığı görüldü. Kapsam geçerlik endeksi 0,95 idi. Faktörlerin Cronbach alfa katsayıları sırasıyla şöyleydi: “Hastanın Zorluk Göstergeleri” $\alpha=0,81$; “Hastanın Yardım İhtiyacı” $\alpha=0,79$; “Beslenme Zorluğunun Göstergeleri” $\alpha=0,64$. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksleri incelendiğinde χ^2/df , SRMR, CFI ve NFI indekslerinin mükemmel uyum değerlerini karşıladığı ve RMSEA, GFI ve AGFI indekslerinin ise kabul edilebilir değerleri karşıladığı belirlendi.

Sonuç: Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme Ölçeği Türkçe versiyonu (EdFED-TR), demans hastalarında beslenme güçlükleri için güvenilir ve geçerli ölçümler sağlamaktadır. Tatmin edici psikometrik özelliklere sahiptir ve klinik uygulamada kullanıma uygundur. EdFED ölçeği, demans hastalarında beslenme güçlükleri için pratik bir araç olarak hem sağlık profesyonellerine hem de bakım vericilere hizmet edebilir.

Anahtar Kelimeler: Demans, beslenme güçlüğü, Edinburgh Demansta Beslenmeyi Değerlendirme Ölçeği, EdFED

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-118

Birinci Basamağa Başvuran Yaşlı Bireylerde Başarılı Yaşlanma ile Yaşam Doymu Arasındaki İlişki

Gonca Aksu Aslan¹, Rabia Hacıhasanoğlu Aşilar²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşirelik Anabilim Dalı

Amaç: Başarılı yaşlanmada yaşam doyumu önemli bir belirleyicidir. Bu araştırma birinci basamağa başvuran yaşlı bireylerde başarılı yaşlanma ile yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ilişki arayıcı özellikte olan bu araştırmanın evrenini Erzincan il Merkezinde bulunan üç aile sağlığı merkezine herhangi bir sebeple Ocak 2019-Mayıs 2019 tarihleri arasında başvuran 65 yaş ve üzeri yaşlı bireyler oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, ilgili Aile Sağlığı Merkezlerine başvuran araştırmaya alma/ dışlama ölçütlerini karşılayan 379 yaşlı birey araştırmanın örneklemine oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Tanımlayıcı Soru Formu, Başarılı Yaşlanma Ölçeği (BYÖ) ve Yaşam Doymu Ölçeği (YDÖ) ile yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır.

Bulgular: Bireylerin yaş ortalamasının 70.87 ± 5.61 olduğu bulunmuştur. Yaşlıların BYÖ toplam puan ortalamasının 53.54 ± 8.43 , YDÖ puan ortalamasının 10.85 ± 4.14 ve %38'inin yüksek düzeyde yaşam doyumuna sahip olduğu saptanmıştır. Sağlıklı Yaşam Biçimi, Sorunlarla Mücadele Etme alt boyut ve BYÖ toplam puan ortalaması ile YDÖ puan ortalaması arasında pozitif yönlü düşük düzeyli istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$).

Sonuç: Yaşlı bireylerin başarılı yaşlanma algılarının iyi düzeyde ve yaşam doyumu algılarının orta düzeyde olduğu ve yaşam doyumu algıları arttıkça başarılı yaşlanma algılarının anlamlı olarak arttığı saptanmıştır. Bu nedenle aile sağlığı merkezlerinde çalışan hemşirelerin yaşlı bireyleri başarılı yaşlanmaya teşvik etme ve yaşam doyumlarını arttırmaya yönelik danışmanlık hizmetleri vermeleri ve bu doğrultuda destek olmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Başarılı Yaşlanma, Hemşirelik, Yaşam Doymu, Yaşlı Bireyler

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-119

Birinci ve İkinci Basamakta Çalışan Hemşirelerin Yaşlı Ayrımcılığına İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Kevser Sülüker¹, Nihan Türkoğlu²

¹Pasinler İbrahim Hakki Devlet Hastanesi Pasinler/Erzurum

²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Erzurum

Amaç: Hemşireler yaşlı bireylerin sağlığının sürdürülmesinde ve geliştirilmesinde etkin rol oynamaktadırlar. Sağlık personeli olarak hemşirelerin yaşlı bireylere yönelik olumsuz ön yargı, değer, inanç ve tutumları yaşlı bireylere verilen bakımın kalitesine de yansımaktadır. Bu nedenle hemşirelerin yaşlılık ve yaşlanma konusuna dikkatini çekmek ve bu konudaki tutumlarını belirlemek son derece önemlidir. Bu araştırma, birinci ve ikinci basamakta çalışan hemşirelerin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarını karşılaştırmak amacı ile yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı türde olup evrenini Erzurum Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi'nde çalışan 878 hemşire ve Erzurum ili Palandöken, Aziziye ve Yakutiye Toplum Sağlığı Merkezleri'ne bağlı yirmi yedi aile sağlığı merkezi'nde çalışan 158 hemşire oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyip çalışmaya katılmayı kabul eden birinci basamakta çalışan 90 hemşire, ikinci basamakta çalışan 210 hemşire ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu ve "Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmada, Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği toplam puan ortalamasının, birinci basamak sağlık kurumunda çalışan hemşirelerde 82.13 ± 8.69 , ikinci basamakta ise 82.47 ± 9.91 olduğu saptanmış olup puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p > 0.05$). Birinci basamak sağlık kurumu çalışanı olan hemşirelerde yaş, gelir durumu, medeni durum, aile tipi, ailede yaşlıların yaşadığı yer yönünden Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmasına karşın ikinci basamak sağlık kurumu çalışan hemşirelerinde medeni durum ve gelir durumu anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Her iki basamakta çalışanların yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Hemşirelik eğitiminde ve hizmet içi eğitimlerde yaşlılığa ilişkin konulara daha sık yer verilip yaşlı ayrımcılığına yönelik farklı hemşire gruplarıyla araştırmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, tutum, yaşlılık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-120

Yaşlı İstismarı ve Risk Faktörleri: Türkiye’de Yapılan Çalışmalara Dayalı Bir Sistemik Derleme

Melike Yalçın Gürsoy, Gülbu Tanrıverdi

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale

Amaç: Çalışmanın amacı, Türkiye’de yapılan yaşlı istismarını ve risk faktörlerini belirlemeye yönelik yapılan nicel çalışmaların incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu sistemik derleme Ekim-Aralık 2020 tarihleri arasında Türkçe ve İngilizce dizinler taranarak yapıldı. Akademik Google, Pubmed, ProQuest, Web of Science, Türkiye Atıf Dizini arama motorları kullanıldı. Taramada “yaşlı, istismar, şiddet” anahtar kelimeleri kullanıldı. Sistemik derlemeye Türkiye’de toplumda yaşayan yaşlılarda yapılmış ve yayımlanmış, yaşlı istismarını ve risk faktörlerini bildiren tanımlayıcı veya kesitsel araştırma desenindeki araştırma makaleleri alındı. Bu sistemik derlemeye alınan makalelerin metodolojik kalitesi araştırmacılar tarafından değerlendirildi. Çalışmada gözlemsel araştırmaların kalitesini değerlendirmek için STROBE Bildirimi kullanıldı. Araştırma verilerini elde etmek için araştırmacılar tarafından geliştirilen veri çekme aracı kullanıldı. Bu veri çekme aracı ile sistemik derlemeye alınan araştırmaların yeri, yılı, örneklem hacmi, araştırma türü, istismarı değerlendirmede kullanılan ölçek, prevalans ve risk faktörleri hakkındaki verilerin toplanması sağlandı.

Bulgular: Başlangıçta belirlenen 53.371 çalışmadan 7 tanesi çalışmaya dahil edildi. Çalışmaların örneklemini toplam 4112 yaşlı oluşturdu. Bu çalışmaların 6 farklı ilde (İzmir, Aydın, Zonguldak, Malatya, Erzurum ve Çanakkale) gerçekleştirildiği, yaşlı istismarını ölçmeye yönelik kullanılan araçların tümünün birbirinden farklı olduğu görüldü. Bu çalışmalarda belirlenen yaygınlık oranlarının fiziksel istismar için %1,5-26,8, duygusal istismar için %8,1-23,5, ekonomik istismar için %0,3-26,9 ve cinsel istismar için %0-12,6, istismarın herhangi bir türü için %4,2-28,5 arasında değiştiği saptandı. Çalışmalarda ileri yaş, kadın cinsiyeti, medeni durum, çocuk varlığı, eşin ve yaşlının kendisinin eğitim durumu, gelir seviyesinin düşük olması, eş ve çocuklarla yaşama, kendi evinin olmaması, ailevi ilişkilerin kötü olması, moral durumun kötü olması, sosyal dışlanma, kronik hastalık varlığı, psikiyatrik hastalık varlığı, düşük sağlık algısı, yalnız hissetme risk faktörleri olarak belirlendi.

Sonuç: Yaşlı istismarı Türkiye’de yaygın görülen bir durumdur ve çeşitli risk faktörleri istismar için zemin hazırlamaktadır. Farklı illerde yapılan çalışma sonuçları ve kullanılan araçlar oldukça farklılık göstermektedir. Birinci basamakta yaşlı istismarının taranması, risk grubundaki yaşlıların korunması, istismarı önlemeye yönelik araştırmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, istismar, risk faktörleri, sistemik derleme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

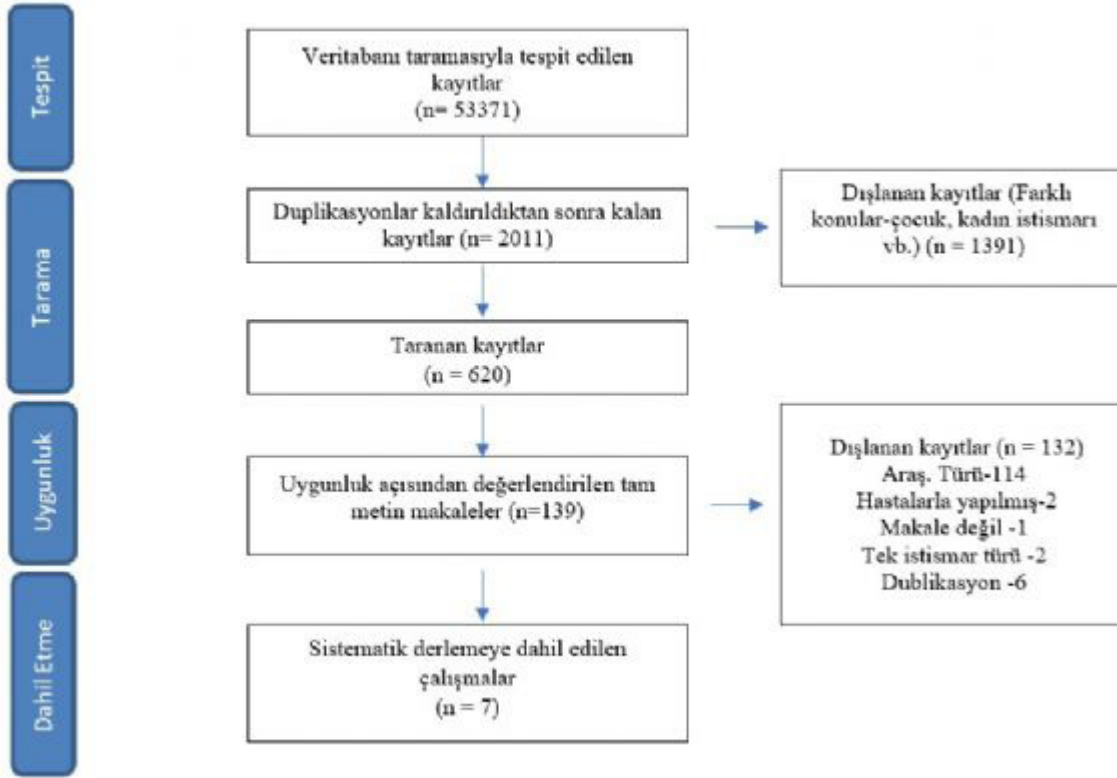
2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Şekil 1. Çalışmaların seçimi ve alınma süreci

Şekil 1. Çalışmaların seçimi ve alınma süreci

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-121

Halk sağlığı hemşireliği öğrencilerinin perspektifinden küresel ısınma, iklim değişikliği ve halk sağlığı hemşiresinin rolü: Bir karma yöntem çalışması

Emine Ergin¹, Büşra Altınel¹, Emine Aktaş²

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, Konya

²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Günümüzde, çevre kirliliği sonucunda doğal denge bozulmuş, küresel ısınma ve ortaya çıkan iklim değişikliği öncelikli ele alınması gereken konulardan biri haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı halk sağlığı hemşireliği öğrencilerinin perspektifi ile küresel ısınma, iklim değişikliği, etkileri ve halk sağlığı hemşiresinin rolü hakkındaki bilgi ve farkındalıklarını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Küresel ısınma, iklim değişikliği ve halk sağlığı hemşiresinin rolü hakkında anket çalışması ve odak grup görüşmeleri içeren karma yöntem metodunda bir çalışmadır. Türkiye’de İç anadolu bölgesinde bulunan bir Hemşirelik Fakültesinde, 4. sınıfta okuyan 164 Halk sağlığı hemşireliği öğrencisi ile yapılmıştır. Veriler Ocak 2020-Mayıs 2020 tarihlerinde toplanmıştır. Öğrenciler küresel ısınma, iklim değişikliği, etkileri ve halk sağlığı hemşiresinin rolü ile ilgili 39 maddeden oluşan anketi tamamlamış; daha sonra amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme metodu ile belirlenen (n=19) öğrenciler çevrimiçi odak grup toplantılarına katılmışlardır.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %94,2’si iklim değişikliği konusunda endişe duymakta, %87,7’si iklim değişikliğinin temel nedenini bilmektedir. İklim değişikliği sürdürülebilir kalkınma ve sağlık hizmetlerinin yakından ilişkili olduğunu bilen, çevre temalı belgesel izleyen ve çevre ile ilgili yapılan faaliyetlere katılan öğrencilerin ölçek puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır (p<=0,005). Öğrencilerin küresel ısınma ve çevre hakkındaki görüşleri odak grup görüşmeleri ile beş temaya (küresel ısınma algısı; küresel ısınmanın sağlığa etkisi; korunma yöntemleri; hemşirenin roller; hemşirelik eğitimi) göre analiz edilmiştir.

Sonuç: Küresel ısınma ve iklim değişikliği sadece bilgi düzeyinde değerlendirilemeyecek kadar hassas ve önemli bir konudur. Bu kapsamda hemşirelik müfredatında küresel ısınma ve iklim değişikliği ve küresel sağlık sorunlarına yönelik hemşirelerin rolleri ve sorumluluklarını vurgulayan konuların yer alması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencisi, iklim değişikliği, karma yöntem, küresel ısınma

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-122

Tip 2 Diyabeti Olan Bireylerde Kendini Damgalama: Ölçek Uyarlama

Emelnur Ulusoy¹, Bahire Ulus²

¹Başkent Üniversitesi İstanbul Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul

²Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışmada Tip 2 diyabet hastalarının sosyal yaşama katılma engellerini belirlemeye yarayacak Kendini Damgalama Ölçeği'nin (Self Stigma Scale) Türkçe geçerlik ve güvenilirliğinin yapılması amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Metodolojik olarak planlanan çalışmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alındıktan sonra Türkçe çevirisi yapıldı. (Etik kurul onay Onay No:2015-12/1) Bu araştırma, İstanbul'da, bir özel hastanede 2019 yılında, tip 2 diyabeti olan 180 kişi ile, yüz yüze görüşülerek yapıldı. Araştırmaya en az 6 ay önce tip 2 diyabet tanısı almış, iletişim sorunu olmayan, araştırmaya katılmayı kabul eden erişkin hastalar alındı. Veriler hasta tanımlama formu, Kendini Damgalama Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ile toplandı. Kendini Damgalama Ölçeği 39 soru ve bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Mak ve Cheung tarafından, 2010 yılında geliştirilen ölçeğin kullanımı için gerekli izinler alındı. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği; kapsam geçerliği, ölçüt-bağımlı geçerliği, yapı geçerliği, değişmezlik ve iç tutarlılık yöntemleri ile değerlendirildi. Ölçek dil uyarlaması sonrasında pilot çalışma yapıldı çalışmanın sonunda ölçekte yer alan 3 maddenin Türkçede çok anlaşılmadığı düşünülerek ölçekten çıkarıldı. Çalışmaya 36 soru ile devam edildi.

Bulgular: Ölçeğin tamamının Cronbach alpha değeri 0.96 olarak belirlendi. Açıklayıcı faktör analizleri sonucunda ölçeğin orijinal haline yakın sonuçlar elde edildiği ve Türkçe uyarlamasının da orijinaliyle paralellik gösterdiği görüldü. Doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen verilerle, ölçeğin alt boyutlarına (bilişsel, duyuşsal ve davranışsal) ait faktör yükleri doğrultusunda geçerliğinin olduğu saptandı. Benlik saygısı ve kendini damgalama alt boyutları arasında anlamlı derecede olumsuz bir ilişki görüldü.

Sonuç: Yapılan çalışmanın sonunda Tip 2 diyabeti olan bireylerde Kendini Damgalama Ölçeği'nin Türk dili için geçerli ve güvenilir olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Kendini damgalama, Tip 2 diyabet, Geçerlik, Güvenirlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-123

Kanser Hastalarında Hastalığı Kabul ve Umut Düzeylerinin Cinsiyet ve Kanser Tanısına Göre İncelenmesi

*Betül Esra Çevik, Feride Taşkın Yılmaz, Kadriye Aldemir Atmaca, Ezgi Yıldız
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas*

Amaç: Çağımızın önde gelen sağlık sorunlarından birisi olan kanser, çaresizlik ve belirsizlik içeren, ölümü çağrıştıran, kaygı uyandıran, panik yaratan ciddi ve kronik bir hastalık olarak algılanmaktadır. Kansere baş etme ve kansere uyumda; etkili olan değişkenlerin tanımlanması ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışma kanser hastalarında hastalığı kabul ve umut düzeylerinin belirlenmesi, hastalığı kabul ve umut düzeylerinin cinsiyet ve kanser tanısına göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte yapılan çalışmanın örneklemini Mayıs- Kasım 2019 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin Onkoloji Merkezi, Onkoloji Cerrahi, Hematoloji, Genel Cerrahi Servisinde daha önce kanser tanısı alan ve hastaneye yatış yapan veya bu polikliniklere başvuran 135 kanser hastası oluşturmuştur. Araştırma verileri etik kurul onayı alındıktan sonra; hasta tanılama formu, HKÖ (Hastalığı Kabul Ölçeği) ve HUÖ (Hert Umut Ölçeği) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirmesinde yüzdellik, ortalama, Pearson korelasyon analizi, student t testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Bulgular: Hastaların HKÖ'nden (24.57 ± 7.87) ve HUÖ'nden (32.65 ± 7.44) aldıkları puan ortalamasının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca her iki ölçek arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($r=0.284$, $p=0.001$). Çalışmada hastaların cinsiyetine göre HKÖ ve HUÖ puan ortalaması karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Hastaların kanser tanısı ile HKÖ puan ortalaması karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu ($p<0.05$); solunum sistemi ile ilgili kanser tanısı alan bireylerin hastalığı kabul düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Hastaların kanser tanısı ile HUÖ genel puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmazken ($p>0.05$); ölçeğin alt boyutu olan kendisi ve çevresindekilerle arasındaki ilişkiler alt boyutunun jinekolojik kanser tanısı alan bireylerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Kanser hastaların hastalığı kabul ve umut düzeylerinin orta düzeyde olduğu, hastalığı kabul ve umut düzeyinin cinsiyet ile ilişkisi olmadığı, bununla birlikte hastalık tanısının hastalığı kabulde ve kendisi ve çevresindekilerle arasındaki ilişkilerle bağlantılı umut düzeyinde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, hastalığı kabul, umut, cinsiyet

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-124

KOAH Hastalarında Hastalık Algısının Ölüm Kaygısı ve Öz Bakım Gücü ile İlişkisinin İncelenmesi

Burcu Demir Gökmen¹, Meryem Fırat²

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Böl. Ağrı, Türkiye

²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fak. Hemşirelik Böl. Erzincan Türkiye

Amaç: Araştırma KOAH'lı hastalarda hastalık algısının ölüm kaygısı ve öz bakım gücü ile olan ilişkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı olarak yapılan araştırma Ekim 2018-Haziran 2019 tarihleri arasında bir devlet hastanesinin Göğüs Hastalıkları servisinde yatan 146 KOAH hastası ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, Hasta Bilgi Formu, Hastalık Algısı Ölçeği, Temper Ölüm Kaygısı Ölçeği ve Öz Bakım Gücü Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hastalarda ölüm kaygısının orta ve öz bakım gücünün ise düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. HAÖ'nin hastalık belirtileri bölümü Kimlik A boyutu ile ölüm kaygısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Hastalık hakkındaki görüşler bölümünün 'Süre', 'Sonuçlar', 'Duygusal Temsiller' alt boyutlarıyla öz bakım gücü arasında pozitif yönde ve 'Kişisel Kontrol' alt boyutu ile negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. Hastalık nedenleri bölümünün alt boyutları ile öz bakım gücü arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler vardır.

Sonuç: Hastaların hastalık algısının ölüm kaygısı ve öz bakım gücü ile ilişkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOAH, hastalık algısı, ölüm kaygısı, öz bakım gücü

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-125

Diyette Tuz Kısıtlama Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Ebru Konal Korkmaz¹, Melek Ardahan²

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Çalışma, "Diyette Tuz Kısıtlama Ölçeği"nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın örnekleme, Mart-Kasım 2017 tarihleri arasında bir üniversitesi hastanesine başvuran ve kalp yetersizliği tanısı sonucu tuz kısıtlı diyet önerisi almış bireyler alınmıştır (n=300). Veri toplama aracı olarak, Tanıtıcı Bilgi Formu ve Diyette Tuz Kısıtlama Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin geçerlilik analizinde, kapsam geçerlilik indeksi, Kendall W uyum katsayısı, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Güvenilirliğe yönelik olarak, madde toplam korelasyonu, Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı, independent sample t-test, test-tekrar test analizi yapılmıştır. Ölçeği geliştiren yazardan ölçek kullanımı için elektronik posta ile gerekli izin, bir üniversitenin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan etik kurul izni ve araştırmanın yürütüldüğü kurumdan kurum izni alınmıştır.

Bulgular: AFA sonucunda ölçeğin üç faktörlü yapıdan oluştuğu ve faktör yük değerlerinin 0.67-0.96 arasında değiştiği belirlendi. DFA sonucunda uyum indeksleri $\chi^2/df=2.02$, RMSEA=0.07, CFI=0.94, NFI=0.93, NNFI=0.93, SRMR=0.05, GFI=0.94, AGFI=0.92 olarak bulundu. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0.92, alt boyutlarının ise sırasıyla 0.97, 0.89, 0.83 olduğu tespit edildi. Test-tekrar test güvenilirlik analizinde ölçümler aralarında pozitif yönde ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi.

Sonuç: Ölçeğin, Türk toplumunda kalp yetersizliği hastalarının tuz kısıtlı diyete uyumlarını belirlemek için geçerli ve güvenilir bir araç olduğu bulundu.

Anahtar Kelimeler: Kalp Yetersizliği, Tuz Kısıtlı Diyet, Geçerlilik, Güvenilirlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-126

Multipl Skleroz Tanısı Almış Bireylerde Duygu Düzenleme ve Hemşirelik

Emel Sahin
Ordu Üniversitesi

Giriş-Amaç: Multipl skleroz (MS) sıklıkla genç erişkinlerde en sık görülen, merkezi sinir sisteminin demiyelinizasyon ve akson kaybı ile sonuçlanan, merkezi sinir sisteminin inflamatuvar, otoimmün bir hastalığıdır. MS birçok sistemi etkilemekte ve yaşamın her alanına ait sorunları beraberinde getirmektedir. MS'li kişiler genellikle MS tanısından önceki yaşamları ve bu tanının gelecekları için ne anlama geldiği konusunda duygusal sıkıntı yaşarlar. Birçok MS'li birey, hastalığın kendilerine getirdiği kısıtlamalar konusunda hayal kırıklığı, kendine yönelik öfke ve başkalarının onlara karşı tutumundan rahatsızlık yaşar. MS'li kişilerde duygusal bozukluklar, özellikle duygudurum ve anksiyete bozuklukları daha yüksek yaygınlığa sahiptir. Zihinsel sağlıkta bozulma (anksiyete, depresyon, stres) MS'li bireylerde yaygındır. MS'li bireyler duygu düzenlemede zorluk yaşarlar. Bu yazıda MS'li bireylerin duygu düzenlemeyle ilgili sorunlarını ve hemşirelik müdahalelerini literatür doğrultusunda tartışmak ve sonuçlarını değerlendirmek amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bunun için, Uluslararası ve Ulusal veri tabanlarında (APA Psyc Net, academia.edu, BMJ Journals, Pubmed, TR Dizin, Web of Science Group, EBSCOHost, Taylor & Francis Online, Science Direct, yectaweb2.1, Hacettepe Üniversitesi Açık Erişim Sistemi, Türkiye Klinikleri,) 2000-2020 yılları arasında bulunan makaleler taranmıştır. Türkçe anahtar kelime olarak "multipl skleroz, duygu düzenleme, hemşirelik"; İngilizce olarak "multiple sclerosis, regulating emotion, nursing" kullanılmıştır. Bu alana katkılar sağlamış araştırmalardan yararlanılmıştır.

Bulgular: Hastanın, hastalığın oluşturduğu fiziksel, emosyonel, bilişsel ve psikososyal etkilerle baş etmesini sağlama konusunda hemşire önemli katkılarda bulunabilecek bilgi birikimine ve beceriye sahiptir. Literatür incelendiğinde hemşireler tarafından uygulanan Bilişsel davranışçı terapinin MS tanısını yeni almış bireylerin distres düzeylerini azalttığı, kabul ve kararlılık terapisinin MS'li bireylerin psikolojik iyilik hallerinin artmasında etkili olduğu ve bu nedenle psikolojik semptomları iyileştirmek için yararlı bir müdahale yöntemi olarak uygulanabileceği, psikoeğitimin MS'li bireylerin anksiyete ve depresyon düzeylerini azalttığı ve duygu düzenleme becerilerini arttırdığı görülmüştür.

Sonuç: Mevcut sonuçlar MS'li bireylerin duygusal ve bilişsel kalıplarını iyileştirmek ve duygu düzenleme becerilerini arttırmak için hemşireler tarafından bazı psikolojik programlar ve müdahaleler geliştirme ve sunma ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, duygu düzenleme, hemşirelik

Kaynaklar

- Bayati, A., Abbasi, P., Bashiri, H., Dehghan, F., & Yazdanbakhsh, K. (2017). The effectiveness of acceptance and commitment therapy on psychological well-being in women with ms. *Iioab Journal*, 8(1), 82-86.
- Demirtepe-Saygılı, D. (2019). Multipl skleroz hastaları için geliştirilen bir grup psikoeğitim programının değerlendirilmesi. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(3), 289-311.
- Ghasemi M, Gorji Y, Ashtar F, Ghasemi, M. (2015). "A study of psychological well-being in people with multiple sclerosis and their primary caregivers". *Advanced biomedical research*. 4 (49). 1-8.
- Malone, T., Sayre, L., & Hutchinson, B. (2020). (QOL18) Does participation in a 6-week mindfulness course improve mood and overall emotional wellness for people living with multiple sclerosis?. *International Journal of MS Care*, 22.
- Moss-Morris, R., Dennison, L., Landau, S., Yardley, L., Silber, E., & Chalder, T. (2013). A randomized controlled trial of cognitive behavioral therapy (CBT) for adjusting to multiple sclerosis (the saMS trial): does CBT work and for whom does it work?. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 81(2), 251.
- Phillips, L. H., Henry, J. D., Nouzova, E., Cooper, C., Radlak, B., & Summers, F. (2014). Difficulties with emotion regulation in multiple sclerosis: Links to executive function, mood, and quality of life. *Journal of clinical and experimental neuropsychology*, 36(8), 831-842.
- Prakash, R. S., Schirda, B., Valentine, T. R., Crotty, M., & Nicholas, J. A. (2019). Emotion dysregulation in multiple sclerosis: Impact on symptoms of depression and anxiety. *Multiple sclerosis and related disorders*, 36, 101399.
- Ramparsad, M. N., & Simpson, R. (2020). Mindfulness-based interventions for mental wellbeing among people with multiple

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

sclerosis—a systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials. Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry.

Saadat, S., Kalantari, M., Kajbaf, M. B., & Hosseinezhad, M. (2020). Psychological status of multiple sclerosis patients: a qualitative study. *J Health Syst Res, 15*(4), 296-303.

Seki Öz, H. (2017). Multiple skleroz'lu hastalara verilen psikoeğitimin stresle baş etme tarzları, psikiyatrik belirtiler ve yaşam kalitesine etkisi. *Basılmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 40.* Ankara.

Sönmez İ, Mut, S, Bozkurt A. (2016). "Multipl sklerozda görülen psikiyatrik bulgular ve bozukluklar". *Türkiye Klinikleri Journal of Neurology. 11*(2). 46-54.

Tülek Z. (2007). "Multiple sklerozlu hastanın hemşirelik bakımı". *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 11*(2). 25-32.

Zaroni, R., Mohammadi, S., & Danesh, E. (2015). Comparing emotion regulation and anger control strategies in cancer and

MS patients. *GMP Review, 16*, 463-571.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-127

Kan Basıncı Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği (KFİÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Medine Yılmaz¹, Gamze Ağartıoğlu Kundakçı¹, Gülçin Uyanık¹, Gülseren Pamuk², Esra Meltem Koç²

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş-Amaç: Tüm dünyada hipertansiyonun neden olduğu hastalıklara bağlı ölümler ilk sıralarda gelmektedir. Ülkemizde de mortalite ve morbidite oranları gün geçtikçe artan hipertansiyonun multidisipliner ekip tarafından yönetimi önemlidir. Hipertansiyon ile çalışan ekip üyeleri tarafından kullanılabilir, Türk toplumuna özgü hipertansiyon farkındalığını ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçek bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı Kan Basıncı Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği (KFİÖ)'nin Türkçeye uyarlanması ile geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılmasıdır.

Gereç-Yöntem: Metodolojik ve tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Eğitim-aile sağlığı merkezinde yürütülen çalışmanın örneklemini 18 yaş üzerinde hipertansiyon tanısı olan 188 kişi oluşturmuştur. Veri toplama araçları görüşme formu ve KFİÖ 'dür. Hastalık farkındalığı modeline dayanan ölçek sekiz maddeli, 10'lu likert tipte, tek boyutlu bir yapıdadır. Ölçekten alınan toplam puan ortalaması arttıkça farkındalık ve ılgörü artmaktadır. İstatistiksel analizler Jamovi programında yapılmıştır. Ölçeğin kapsam geçerlilik indeksinin hesaplanmasında Davis Tekniği kullanılmıştır. Yapı geçerliği açıklayıcı faktör analizi temel bileşenler tekniği ile incelenmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testleri yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği aralıklı test- tekrar test yöntemi ile ölçülmüştür. İç tutarlılık güvenilirlik testi için Cronbach's Alfa güvenilirlik katsayısı, madde toplam puan güvenilirliği, KFİÖ ve alt alanların korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Araştırmada etik kurul izni (Tarih: 03.10.2018, Karar No: 284), kurum izni ve iletişimden sorumlu yazardan e-posta yolu ile ölçek izni alınmıştır.

Bulgular: Geçerlik analizleri sonucu ölçek maddelerinin hedeflenen kavramsal yapıyı ölçtüğü (KGİ=1, KMO=0,742, Barlett testi Sig.<0,05), açıklayıcı faktör analizi sonrası ölçeğin orijinalinde olduğu gibi tek boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Güvenirlik analizlerinde değişmezlik yeterli olup güvenilirlik katsayısı 0,74 (p<0,05), Hotelling T² testi sonucu 158,304; p<0,001 olarak bulunmuştur. İç tutarlılık güvenilirlik testi için Cronbach's Alfa güvenilirlik katsayısı 0,75'tir. KFİÖ ve alt alanların korelasyon katsayıları 0,84 ile -0,01 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçek puan ortalaması 4,52±2,37'dir.

Sonuç: Hipertansiyon hastaları ile çalışan sağlık profesyonelleri için hastanın farkındalığını ve ılgörüsünü belirlemeye ve uygun girişimleri planlamaya yardımcı olacak bir araç olarak KFİÖ Türkçe alanyazında kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: hipertansiyon, kan basıncı, farkındalık, güvenilirlik ve geçerlilik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-128

Obezite Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Medine Yılmaz¹, Gülçin Uyanık¹, Gamze Ağartıoğlu Kundakçı¹, Barış Önder Pamuk², Gülseren Pamuk³

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Obezite Farkındalığı ve İlgörü Ölçeğinin (OFİ Ölçeği) (OASIS: The Obesity Awareness and Insight Scale) Türk diline ve Türk kültürüne uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılmasıdır.

Gereç-Yöntem: Metodolojik tipteki bu araştırma bir eğitim ve araştırma hastanesinin endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları polikliniği ile bir eğitim aile sağlığı merkezinde yürütülmüştür. Araştırma örneklemini bu birimlere başvuruda bulunan 18 yaş üzeri 165 fazla kilolu/obez birey oluşturmuştur. Örneklemin %57,6'sı (95 kişi) endokrin polikliniğine, %42,4'ü (70 kişi) aile sağlığı merkezine başvuran bireylerden oluşmuştur. Veriler Görüşme Formu ve "Obezite Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği (OFİ)" ile toplanmıştır. Orijinal adı "OASIS: The Obesity Awareness and Insight Scale" olan OFİ, hastalık farkındalığı modeline dayanarak geliştirilmiştir. Modelin alanlarına göre sınıflandırılan ölçek tek boyutlu olup dört alanı (semptomların katkılarının farkındalığı, genel hastalık farkındalığı, tedavi gereksinimi farkındalığı, negatif sonuçların farkındalığı) kapsamaktadır. Ölçeğin ilk bölümünde bireye ait vital/laboratuvar bulgulara ilişkin altı, sağlıkla ilgili deneyimleri sorgulayan on soru bulunmaktadır. İkinci bölüm sekiz sorudan oluşmakta yedili likertle yanıtlanmaktadır. Orijinal ölçeğin Cronbach alpha değeri 0,89'dur. Ölçeğin geçerlilik analizleri "Kapsam Geçerlilik İndeksi, Açımlayıcı Faktör Analizi" ile, güvenilirlik analizleri "değişmezlik, iç tutarlılık ve madde toplam puan korelasyonu" ile yapılmıştır. Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik izin (2018/ Karar no: 283) ve her iki kurumdan uygulama izni alınmıştır. Veri toplama işleminden önce bireylere araştırmanın amacı hakkında bilgi verilerek yazılı onamları alınmıştır.

Bulgular: Bireylerin yaş ortalaması 50,27±16,58 olup, %63,6'sı kadındır. Geçerlilik analizlerinde KMO=0,89, $\chi^2=468,137$; $p=0,000$ 'dır. OFİ güçlü iç tutarlılık (Cronbach alpha 0,86), test tekrar test güvenilirliği (0,79) göstermiştir. Madde toplam puan korelasyonu değerleri 0,428-0,746 arasında değişmektedir. Açımlayıcı faktör analizine göre ölçek tek boyutludur. OFİ toplam puan ortalaması 6,87±2,48 olup, bireylerin obezite farkındalıklarının ortanın üstünde olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Obezite Farkındalığı ve İlgörü Ölçeği, fazla kilolu/obez bireylerin obezite farkındalıklarını belirlemek amacıyla Türkçe alanyazında kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Geçerlilik, güvenilirlik, obezite, obezite farkındalığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-129

Bir Huzurevinde Yaşayan Yaşlıların Bakımında Omaha Sisteminin Kullanımı: Halk Sağlığı Hemşireliği Uygulamalarından Bir Örnek

Melike Yalçın Gürsoy¹, Gülbu Tanrıverdi¹, Nursel Gülyenli²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale

²Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Amaç: Bu çalışmanın amacı halk sağlığı hemşireliği uygulamaları kapsamında öğrencilerin huzurevinde kalan yaşlı bireylere koydukları tanıların ve gerçekleştirilen girişimlerin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı bir araştırma olup Halk Sağlığı Hemşireliği Huzurevi uygulamaları kapsamında planlandı. 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında dersi alan 60 öğrencinin, 60 yaşlıya yönelik OMAHA Sistemi doğrultusunda hazırladıkları bakım planlarından derlendi. Bakım planlarından çekilen veriler SPSS 16 programı kullanılarak analiz edildi. Yaşlı bireylerin tanımlayıcı özelliklerinin, sorunlarının ve müdahalelerin sıklığının hesaplanmasında tanımlayıcı istatistikler, Problem Değerlendirme Ölçeği (PDÖ) bilgi, davranış ve durum kategorilerinde ilk ve son izlem puanları karşılaştırılmasında paired sample t testi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen yaşlıların yaş ortalaması $76 \pm 7,71$ 'dir. Yaşlıların %49,2'si erkek, %42,9'u ilkökul mezunu, %66,7'sinin çocuğu vardır. Ayrıca %71,4'ünün ameliyat öyküsü, %93,3'ünün herhangi bir kronik hastalığı bulunmakta ve %52,4'ü ihtiyaçlarını kendisi karşılayabilmektedir. Hemşirelik öğrencileri tarafından %42,4'i fizyolojik, %28,9'u psikososyal, %21,7'si sağlık davranışları ve %7'si çevresel alanda olmak üzere toplam 1118 hemşirelik tanısı konulmuştur. Çevresel alanda gelir (%29,5) ve konut (%28,2); psikososyal alanda duygusal denge (%26,9) ve sosyal ilişkiler (%17,6); fizyolojik alanda sinir-kas iskelet fonksiyonları (%21,5) ve bilişsel durum (%11,8); sağlık davranışları alanında ise beslenme (%25,9) ve uyku-dinlenme (%20,5) en yaygın tanımlar olarak belirlendi. Belirlenen tanımlara yönelik 6587 hemşirelik girişimin planlandığı ancak bunlardan 3967 girişimin gerçekleştirildiği belirlendi. Gerçekleştirilen girişimlerin %54,9'u sağlık eğitimi rehberlik ve danışmanlık (SED), %3,5'i tedavi işlem (Tİ), %4,3'ü vaka yönetimi (VY) ve %37,3'ü izlem (İZ) kategorilerinde olduğu görüldü. Girişimler PDÖ bilgi, davranış ve durum kategorilerinde ayrı ayrı ilk ve son izlem puanları karşılaştırılarak değerlendirildiğinde genel olarak anlamlı bir artış saptandı ($p < 0,05$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik OMAHA Sistemi doğrultusunda verdikleri bakımın sonuçları etkili bulundu. Öğrencilerin planlanan girişimlerin yaklaşık yarısını uygulamadıkları belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Omaha Sistemi, Yaşlı, Huzurevi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Uygulama

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-130

Eğlence amaçlı oyunun yaşlılarda mutluluk, yaşam doyumu, yalnızlık ve somatizasyon üzerine etkisi

Merve Çakar¹, Hasibe Kadioğlu²

¹Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce

²Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Yaşlılık dönemi ile birlikte bireyi fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan etkileyen mutluluk, yalnızlık, yaşam doyumu, somatizasyon gibi kavramlar özellikle huzurevlerinde yaşayan bireylerde önem kazanmaktadır. Bu kurumlarda verilen bakım hizmetleri, bütüncül bir yaklaşım izlenerek tedavinin yanı sıra bireylerin aktif olarak yaşlanmasını destekleyecek nitelikte aktiviteleri de içermelidir. Dolayısıyla çalışma, oyunun yaşlı bireylerde mutluluk, yaşam doyumu, yalnızlık ve somatizasyon üzerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Çalışma, yarı-deneysel bir tasarıma sahiptir. Çalışmaya, deney ve kontrol grubu olarak ayrılan iki huzurevinde yaşayan yaşlı bireyler alınmıştır (n=40, n=40). Çalışma için, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (Onay Tarihi/Onay Sayısı: 05.03.2018/93) ve İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nden izin alınmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu, Yaşam Doyumu Ölçeği, Yaşlılar için Yalnızlık Ölçeği ve Belirti Tarama Listesi Somatizasyon Alt Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Deney grubuna gönüllü olarak katılan 40 bireye 15 oyun tanıtılmış ve bunların içinden oynamak istedikleri 4 oyun seçtirilmiştir. Bu oyunlar, tombala, sıcak-soğuk, kelime türetme ve eşini bulma oyunlarıdır. Deney grubundaki bireyler 8 kişilik 5 gruba ayrılarak, seçilen dört oyun her gruba 2 ay boyunca haftada 2 gün oynanmıştır. Toplamda 45 dakikalık 16 oturum gerçekleştirilmiş ve her oturumda grupların 4 oyunu da oynamaları sağlanmıştır. Oyunlar tamamlandıktan 1 hafta (son test) ve 1 ay (izlem test) sonra deney ve kontrol gruplarındaki bireylere veri toplama araçları tekrar uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen veriler neticesinde, deney grubunun kontrol grubuna göre uygulama sonrası mutluluk ve yaşam doyumunda artış, somatizasyon ve yalnızlık puanlarında ise anlamlı bir azalma meydana geldiği bulunmuştur. Deney grubunun, sosyal ve duygusal yalnızlık puanlarının ise kontrol grubu ile karşılaştırıldığında anlamlı şekilde azalma gösterdiği saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Çalışma sonuçlarına göre; eğlence amaçlı oyunların, bireylerin aktif bir şekilde yaşlanması ve toplumdan soyutlanmadan rollerini devam ettirebilmesi için kullanılabilir yöntemlerden biri olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Mutluluk, oyun, somatizasyon, yalnızlık, yaşam doyumu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-131

Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Hemşirelerin Halk Sağlığı Müdahale Çarkını Uygulamalarında Kullanma Durumları ve Deneyimleri

Adem Sümen, Derya Adıbelli

Akdeniz Üniversitesi Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Müdahale çarkı, halk sağlığı uygulamaları için geliştirilmiş, beş dilimden ve 17 müdahaleden oluşan bir modeldir. Kırmızı dilimde, sürveyans, hastalık ve diğer sağlık olaylarının incelenmesi, sosyal yardım, tarama ve vaka bulma; yeşil dilimde, sevk ve takip, vaka yönetimi ve yetkilerin devri; mavi dilimde, sağlık eğitimi, danışmanlık ve konsültasyon; turuncu dilimde, iş birliği, koalisyon oluşturma ve toplum örgütlenmesi; sarı dilimde, savunuculuk, sosyal pazarlama ve politika geliştirilmesi/uygulanması yer almaktadır. Bu çalışma birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hemşirelerin halk sağlığı müdahale çarkını uygulamalarında kullanma durumlarını ve deneyimlerini araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülen çalışma, Mart-Eylül 2020 tarihleri arasında, bir ilçede, birinci basamakta çalışan 18 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında öncelikle hemşirelerden tanıtıcı bilgi formu ve halk sağlığı müdahale çarkı formunu doldurmaları istenmiştir. Sonrasında yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak üçer kişiden oluşan altı odak grup görüşmesi yapılmıştır. Her odak grubunda çarkın iki veya üç dilimi tartışılmış ve katılımcılar dilimdeki müdahalelere özgü deneyimlerini paylaşmışlardır. Müdahalelere özgü ifadeleri tanımlamak için içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma için Akdeniz Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay ve katılımcıların aydınlatılmış onamları alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların tamamı kadın, %55.6'sı lisans mezunu ve yaş ortalaması 37.12±9.63'dur. Katılımcıların meslekte çalışma süresi 7 ile 32 yıl, birinci basamakta ise 5 ile 27 yıl arasında değişmektedir. Katılımcılar müdahale çarkı ile ilgili hiçbir fikirlerinin olmadığını belirtmelerine rağmen uygulamalarında yaptıkları işlemlerin çarktaki müdahalelerle ilişkili olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca bir uygulamada birden fazla müdahaleyi aynı anda kullandıklarını ifade etmişlerdir. En çok kullandıkları uygulamaların mavi ve kırmızı dilimde yer aldığı görülmüştür. Mavi dilimde en çok uygulanan müdahalelerin sağlık eğitimi ile danışmanlık; kırmızı dilimde ise tarama ile hastalık ve diğer sağlık olaylarının incelenmesi olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Müdahale çarkında yer alan 17 müdahalenin, birinci basamakta yapılan uygulamaları tanımlamada ve açıklamada kullanıldığı görülmüştür. Çarktaki müdahaleler ortak bir terminoloji oluşturmada ve halk sağlığı hemşireliği uygulamalarını belgelendirmede kullanılabilecek yararlı bir modeldir.

Anahtar Kelimeler: Birinci basamak sağlık hizmetleri, halk sağlığı, halk sağlığı hemşiresi, müdahale çarkı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-132

Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Öz-Denetim ve Problem Çözme Becerileri

Aslıhan Öztürk Eyimaya, Tufan Aslı Sezer, Ayfer Tezel
Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Hemşireler problemleri, stresli ve akut durumların yoğun yaşandığı ortamlarda topluma hizmet sunmaktadır. Bu nedenle hemşirelerin öz-denetimlerinin ve problem çözme becerilerinin yüksek olması gerekir. Hemşirelik bölümü öğrencilerin ise mezuniyet öncesi öz-denetimlerinin ve problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi tanımlanan eksik alanların güçlendirilmesi için fırsat sağlar. Bu çalışma hemşirelik bölümü öğrencilerinin öz-denetimlerinin ve problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte olan çalışma, Ocak-Mart 2018 tarihleri arasında 473 hemşirelik bölümü öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Öz-Denetim Ölçeği, Problem Çözme Envanteri kullanılarak toplanmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler, t testi, ANOVA ve pearson korelasyon analizleriyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için kurum izni, etik kurul onayı ve öğrencilerden aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %84,1'i kadın, %31,3'ünün en uzun süre yaşadığı yer ilçedir. Öğrencilerin %81,2'si çekirdek ailede yaşamakta, %12,3'ü sigara kullanmakta, %90,3'ü ekonomik durumlarını orta düzeyde tanımlamaktadır. Öğrencilerin Öz-Denetim Ölçeği puan ortalaması $22,54 \pm 19,5$, Problem Çözme Envanteri puan ortalaması $100,31 \pm 17,3$ olarak bulunmuştur. Öğrencilerin kişisel tanımlayıcı özellikleri ile Öz-Denetim Ölçeği ve Problem Çözme Envanteri puan ortalamaları karşılaştırıldığında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Öz-Denetim Ölçeği ile Problem Çözme Envanteri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Cinsiyetin öz-denetim ölçeği ve problem çözme envanteri toplam puanında anlamlı bir fark yarattığı saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin öz-denetimleri arttıkça problem çözme becerilerinin arttığı tespit edilmiştir. Geleceğin sağlık profesyoneli olacak hemşirelik bölümü öğrencilerinin öz-denetimleri ve problem çözme becerileri değerlendirilerek eksikliklerin güçlendirilmesi bireysel olduğu kadar mesleki gelişim ve hemşirelik uygulamalarını da iyileştirecektir.

Anahtar Kelimeler: Öz-denetim, problem çözme becerisi, hemşirelik, hemşirelik bölümü öğrencisi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-133

Hemşirelik öğrencilerine verilen sağlık okuryazarlığı eğitiminin sağlık okuryazarlığı düzeyine etkisi

Ayşegül Akca¹, Sultan Ayaz Alkaya²

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Sağlık okuryazarlığı (SOY), son yıllarda sağlık alanında önemli bir konu haline gelmiştir. Düşük SOY düzeyi, acil servislere ve hastanelere daha çok başvurma, koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmama, kronik hastalık yönetiminin yetersiz olması gibi çeşitli sorunlarla ilişkilendirilmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin sağlık okuryazarlığının istenen düzeyde olmadığı bildirilmektedir. Araştırma, hemşirelik öğrencilerine verilen sağlık okuryazarlığı eğitiminin sağlık okuryazarlığı düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma randomize kontrollü deneysel tasarım ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara'da bulunan iki üniversitenin hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Öğrencilerin SOY düzeylerini belirlemek için her iki üniversitedeki 1147 öğrenciye TSOY-32 ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın örnekleme müdahale ve kontrol grubunda 103 olmak üzere toplam 206 hemşirelik öğrencisi dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ve Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği kullanılmıştır. Müdahale grubuna dört oturumdan oluşan Sağlık Okuryazarlığı Eğitimi verilmiştir. Öğrencilerin SOY düzeyi eğitim öncesi, eğitimden bir hafta ve üç ay sonra değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, ki-kare testi, bağımsız gruplarda t testi ve Cochran Q testi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik onay (2018-455) ve öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Ön değerlendirmede müdahale ve kontrol gruplarının her ikisinde de öğrencilerin %29.1'inin yetersiz, %70.9'unun sorunlu SOY düzeyi olduğu saptanmıştır. ($p>0.05$). İkinci değerlendirmede müdahale grubunun %30.1'inin yeterli ve %20.4'ünün mükemmel SOY düzeyi, kontrol grubunun %23.3'ünün yeterli SOY düzeyi olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Son değerlendirmede müdahale grubunun %33'ünün yeterli ve %24.3'ünün mükemmel SOY düzeyi olduğu, kontrol grubunun %19,4'ünün yeterli ve %1'inin mükemmel grupta yer aldığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırma bulgularına göre, sağlık okuryazarlığı eğitiminin öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeyinin yükseltilmesinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Sağlık okuryazarlığı düzeyini yükseltmek için sağlık okuryazarlığı kavramı hemşirelik eğitim müfredatına entegre edilmeli, sağlık okuryazarlığı sürekli eğitim programlarıyla desteklenmeli, sağlık okuryazarlığı düzeyini yükseltmek için eğitimde etkisi kanıtlanmış yöntemler kullanılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hemşirelik, Lisans Öğrencisi, Sağlık Okuryazarlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-134

Üniversite Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı: Derleme

Özcan Aygün, Büşra Yılmaz

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Muğla

Amaç: Sağlık okuryazarlığı; bireylerin sağlığını korumak ve geliştirmek için bilgiye ulaşma, yorumlama ve bu bilgileri kullanma yönündeki bilişsel ve sosyal becerileri ve motivasyon düzeyleri olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışma üniversite öğrencilerinin sağlık okuryazarlığı düzeyleriyle ilgili literatürü incelemek amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Literatür incelemesinde "sağlık okuryazarlığı" "üniversite öğrencileri" "e-sağlık okuryazarlığı" anahtar kelimeleri kullanılarak Google Akademik, TR-Dizin, YökTez veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Tarama, yayın yılı 2010-2020 arası, yayın dili Türkçe ve tarama alanı başlık, özet ve anahtar kelimeler olarak sınırlandırılmıştır.

Bulgular: Yapılan inceleme sonucunda toplam 14826 makale ve tez belirlenmiştir. Dahil edilme ve çıkarılma kriterlerine uygun 22 çalışma incelemeye alınmıştır. Bunlardan 13'ü araştırma makale çalışması, 7'si yüksek lisans tez çalışması, 2'si uzmanlık tez çalışmasıdır. Yapılan inceleme sonucunda çalışmaların 7'sinde kız öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeyleri erkek öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur. İncelenen çalışmalardan 7'sinde sağlıkla ilgili bölümlerde eğitim görmekte olan öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeyleri diğer bölümlerde eğitim görmekte olan öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur. Yapılan incelemede üniversite öğrencilerinin sağlık okuryazarlığı düzeyinin yüksek olduğu çalışmalar olsa da öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeylerinin yetersiz bulunduğu çalışmalar daha fazladır.

Sonuç: Sonuç olarak yapılan incelemede öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeylerinin genel olarak sorunlu olduğu görülmüştür. İncelenen kesimin üniversite öğrencileri olduğu düşünüldüğünde sonuç dikkat çekicidir. Sağlık okuryazarlığı düzeyinin yükseltilmesinde özellikle gençlere odaklanılarak konuyla ilgili eğitici programların verilmesi önemlidir. Sağlıkla ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin diğer bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerden daha yüksek sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip olduğu düşünüldüğünde sağlık okuryazarlığı düzeyini artırabilmek için tüm bölümlerde müfredata seçmeli ders olarak konulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: E-sağlık okuryazarlığı, Sağlık okuryazarlığı, Üniversite öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-135

Hemşirelik ve Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Anne Sütü Bankacılığı Hakkındaki Görüşleri

Öznur Yaşar¹, Esra Çevik², Deniz Aslı Dokuzcan¹

¹Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

²Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü

Amaç: Anne sütü bebeğin büyüme ve gelişmesi için en önemli besin kaynağıdır ve bazı sebeplerle bebekler kendi annelerinin sütünden mahrum kalabilmektedir. Anne sütü bankaları kendi annesinin sütünü alamayan bebekler için bir alternatif olarak düşünülebilir. Araştırma hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik ve ebelik bölümü öğrencileri ile tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Çalışmamız olasılıksız örnekleme yöntemlerinden gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılarak araştırmaya katılmayı kabul eden 312 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, literatüre doğrultusunda hazırlanan ve 20 sorudan oluşan online anket yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde spss paket programı kullanılarak tanımlayıcı istatistiklerden olan frekans, yüzde değerleri hesaplanarak yorumlanmıştır. İki kategorik değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için Ki-Kare testi uygulanmıştır. Araştırmada p değerleri 0.05'in altında olan değerler anlamlı kabul edilmiştir. Çalışmanın yapılabilmesi için etik kurul izni ve kurum izni alınmıştır. Ayrıca her katılımcıdan online olarak yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %17.9'unun anne sütü bankacılığı hakkında daha önce bilgi aldığı, katılımcıların %9.3'ünün süt bankasından alınan sütü güvenilir bulduğu, %11.5'inin süt bankasından anne sütü alımını tavsiye edebileceği, bakım verdiği kişilere süt bankasından anne sütü alımını tavsiye etmeyi düşünme durumu ile demografik özellikler incelendiğinde bölüm, sınıf ve anne sütü hakkında bilgi sahibi olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Araştırmada katılımcıların anne sütü bankacılığı ile ilgili bilgi eksiklerinin olduğu tespit edilmiştir. Ancak verilen yanıtlar arasında kararsızım ya da sebebin belirtilmemesi anne sütü bankacılığı hakkında katılımcıların bilgi eksikliği yanında bu konuda kültürel ve dini sebepler ile çekimser kaldığını düşündürmüştür. Bu konuda öğrencilere donör olma koşulları, anne sütü bankalarının işleyişi konularında bilgilendirme yapılması ve eğitim müfredatında bu konuya da yer verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Hemşirelik Öğrencileri, Süt Bankaları, Tutum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-136

Sosyal Medya ve Hemşirelik

Ebru Öztürk Çopur, Erhan Elmaoğlu, Fatma Karasu, Hasan Hüseyin Çam
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis

Sosyal medya bireylerin, sanal ortamlarda duygu, düşünce ve fikirleri ile içinde bulunduğu durumu paylaşmasına ve karşılıklı etkileşim yaşanmasına olanak sağlayan ortamlardır. Günümüzde tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sosyal medya aktif olarak kullanılmaktadır. Sosyal medya toplumda her kesim tarafından tercih edilmektedir. Birçok meslek grubu gibi hemşireler de sosyal medyayı gerek eğitim gerekse etkinlik paylaşma gibi amaçlarla sıklıkla kullanmaktadır. Bu çalışma hemşirelik ve hemşirelik eğitiminde sosyal medyanın kullanım sıklığı, amacı ile sosyal medyayı kullanırken dikkat edilmesi gereken etik kuralları ve yapılan hataları değerlendirmek amacıyla yazılmıştır. Çalışma, literatür taraması yapılarak yazılmış bir derleme çalışmasıdır. Çalışmamızda sosyal medya ve hemşirelik konusu üzerinde 2010-2020 yılları arasında yazılmış makale, yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Eğitim süreçlerinde sosyal medyayı kullanan hemşirelik öğrencilerinin özgün düşünme, araştırma, inceleme, sorgulayıcı düşünme ve üretme yeteneklerinin arttığı görülmüştür. Sosyal medyanın hemşirelerin meslektaşlarıyla ve hastalar ile olan iletişimlerini arttırdığı belirtilmiştir. Sosyal medya hemşire akademisyenler ve öğrenciler arasındaki ilişkiyi geliştirip diğer kişilerle proje ve işbirliği yapmasına aracı olabilir. Sosyal medyayı aşırı kullanma akademik başarıyı düşürme, duygu durumunu olumsuz etkileme, kişiler arasındaki ilişkiyi azaltma, çalıştığı işyerinde işleri aksatma gibi riskleri beraberinde getirebilir. Hemşirelerin sosyal medyayı kullanırken gizlilik, mahremiyet ve etik gibi durumlara dikkat etmesi gerekmektedir. Hemşireler sosyal medyayı belirli kurallar çerçevesinde ve oluşabilecek riskler ve etik durumları dikkate alarak kullanılmalıdır. Bu derlemenin amacı hemşirelerin sosyal medyayı kullanma amaçları ve dikkat etmeleri gereken kuralların literatürden derlenmesidir

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Hemşirelik, İletişim

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-137

Üniversite Öğrencilerinin Beslenme Destek Ürünlerini Kullanma Durumlarının İncelenmesi

Ayşe Dost¹, Ayşenur Susoy¹, Elif Üner²

¹*İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

²*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Giriş-Amaç: Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde üniversite öğrencileri besinlerin zenginleştirilmesi, sağlığın korunması ve geliştirilmesi amacıyla sık kullanılan uygulamalardan birisi olarak beslenme destek ürünlerini tercih etmektedir. Ancak beslenme destek ürünleri bilinçsiz kullanımında sağlıklı hastalıklara karşı korumaktan ziyade daha fazla olumsuz sonuç getirmektedir. Bu çalışma Covid 19 pandemisi sürecinde üniversite öğrencilerinin beslenme destek ürünlerini kullanma durumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı olarak yürütülen bu çalışmanın örneklem grubunu Kasım- Aralık 2020 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinde farklı bölümlerde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 216 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Veriler sosyo-demografik özellikler formu, besin takviyesi kullanım alışkanlıklarını değerlendirmek üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan anket ve Beslenme Davranışları Ölçeği kullanılarak Google Forms aracılığı ile toplanmıştır ve SPSS programında istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Çalışma öncesi etik kurul izni alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %49,4'ü hemşirelik bölümü öğrencisi olup, %68,5'i Covid 19 pandemiden önce besin destek ürünü kullanmıyorken, 45,4'ü pandemi başından itibaren besin destek ürünü kullandığını belirtmiştir. Öğrencilerin %32,4'ü hastalıklara karşı dirençli olmak amacıyla beslenme destek ürünü kullandığını, %31,5 oranla en fazla vitamin ve mineral desteklerinin kullandığı saptanmıştır. Öğrencilerin %19'u kendisi araştırarak, %39,8'i medyada yer alan reklamlardan etkilendiğini söylemiştir. Öğrencilerin %67,1'i sağlıklı beslendiğini düşünmekte, %60,2'si gün içinde öğün atladığını belirtmiştir. En yüksek 24 puan alınabilen beslenme davranışları ölçeğinden, katılımcıların aldıkları ortalama puan $17,46 \pm 3,61$ olarak bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmaya katılan öğrencilerin, yetersiz beslenme alışkanlığına sahip olduğu saptanmış olup, Covid 19 pandemisi sürecinde kullandıkları besin destek ürünlerinin, düzenli ve sağlıklı beslenme koşullarında da kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Gelişim döneminde olan üniversite öğrencilerinin beslenme durumlarının iyileştirilmesi ve dengeli düzeye getirilmesi önerilmektedir. Öğrencilerin besin desteği kullanımı konusunda ders ve seminerlere katılarak bilinçlendirilmesi, sağlık kontrollerine verilen önemin artırılması, beslenme konusunda bilgi düzeyinin artırılması tavsiye edilmektedir. Bilinçli besin destek ürünlerinin kullanılmasında medya ile iş birliği yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Besin Destek Ürünleri, Beslenme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-138

Ön Lisans ve Lisans Düzeyindeki Sağlık Öğrencilerinin E- Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi

Dilek Kılıç¹, Sonay Bilgin¹, Esra Bayrakçeken², Mine Cengiz¹

¹Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

²Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Programı, Erzurum

Amaç: Bu çalışmada uzaktan eğitim sürecinde sağlık alanında öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrencilerinin E-öğrenmeye yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın örneklemini, Erzurum ilinde bulunan hemşirelik ve sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim gören 879 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler 25 Kasım-21 Aralık 2020 tarihleri arasında elektronik ortamda toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında "Anket formu", "E-öğrenmeye yönelik tutum ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi, ortalama, standart sapma, bağımsız iki grup t testi ve anova testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.02±1.67'dir. Çoğunluğu kadın, büyük şehirde yaşamakta, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda okumaktadır. Ayrıca çoğunluğu (%68,4) derslerine telefon ile katılmakta ve internet kotaları sınırlıdır. Öğrencilerin %47,3'ü teorik derslerin uzaktan, uygulamalı derslerin ise yüz yüze yürütülmesi gerektiğini bildirmiştir. Araştırmaya katılanların çoğunluğu (%85,6) uzaktan eğitimi keyifli bulmadıklarını, kendi alanları için uygun olmadığını (%84), dersleri anlamadıklarını (%72,2), online bağlantı sorunu yaşadıklarını (%53,2) ve öğretmenlerinin kameralarının açık olmasını istediklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin, aylık internet kullanım kotası sınırsız olanların, büyük şehirde yaşayanların, derse bilgisayarla katılanların, evde sabit internet hattı olanların ölçek toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0.05). Ayrıca AGNO'sunun yükseldiğini düşünenlerin, uzaktan eğitimi keyifli bulanların, derse online bağlanma sorunu olmayanların, uzaktan eğitimi ekonomik değerlendirenlerin, bilgisayar kullanma becerisini iyi bulanların, öğretmen materyallerini ders için uygun bulanların ve uzaktan eğitimle verimliliklerinin arttığını düşünenlerin ölçek toplam puanları arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Bu çalışmada sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerin e-öğrenme tutumları belirlenmiştir. Sonuçta ön lisans ve lisans öğrencileri arasında e-öğrenme ölçek toplam puanları arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Derse bilgisayarla bağlanmak, bilgisayar becerisinin iyi olduğunu düşünmek, dersten keyif almak, ölçek toplam puanlarını farklılaştırmıştır. Uzaktan eğitimin keyifli hale gelmesi için öğrencilerin bilgisayarla derse bağlanmaları ve bilgisayar kullanma becerilerini arttırmak için eğitimler verilmesi önerilmektedir. Ayrıca öğretmenlerin dersi daha keyifli hale getirmek için, etkili sunum teknikleri ve interaktif öğretim yöntemleri gibi eğitim programları oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, e-öğrenme, uzaktan eğitim

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-139

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi'ne Başvuran Bireylerin Tamamlayıcı Alternatif Tedaviye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi

Esra Ünsat¹, Sevil Albayrak²

¹Bozok Üniversitesi-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı,
²Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bitkisel ilaçların kullanımının popüler oluşu, diğer TAT yöntemlerinde de medyanın etkisi, kolay ulaşılma imkanı nedeniyle insanlar bu yöntemleri doğal ve risklerden uzak olarak görmektedir. Bu çalışmada, Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi'ne (KETEM) başvuran bireylerin tamamlayıcı ve alternatif tedaviye (TAT) yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte yapılan araştırma Haziran-Eylül 2019 tarihinde KETEM'e başvuran 261 bireyle yürütüldü. Evreni belli olmayan örneklem belirleme yöntemi kullanıldı. Veri toplamak için Kişisel Bilgi Anketi ve Bütüncül Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbbı Karşı Tutum Ölçeği (BTATÖ) kullanıldı. Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli kurum izinleri ve etik kurul onayı alındı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama ve standart sapmanın yanı sıra bağımsız gruplarda t testi, ANOVA varyans analizi, Kruskal Wallis H testi, Mann Whitney U testi, Post Hoc Testleri (Tamhane's2 Post Hoc Testi) ile Ki Kare Analizi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin %88.9'unun kadın, %44.8'inin 29-39 yaş arasında, %74.3'ünün evli, %41.8'inin üniversite mezunu, %47.9'unun ev hanımı idi. Bireylerin %36'sının TAT yöntemlerinden herhangi birini daha önce kullandığı, en çok hacamat ve masajı kullandıkları ve yöntem kullananların %75.5'inin yarar sağladığı belirlendi. Bireylerin BTATÖ'nden ortalama 34.71±4.089 puan aldıkları, tamamlayıcı ve alternatif tıbbı karşı tutum puanının orta düzeyin üzerinde olduğu belirlendi. Araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri ile BTATÖ puanı ortalaması arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlendi (p>0.05).

Sonuçlar: Bireylerin 1/3'ünden fazlası TAT yöntemlerini kullanmaktadır. En çok hacamat ve masaj yöntemleri kullanılmaktadır. Bireylerin TAT yöntemlerine karşı tutumları orta düzeydedir ve sosyo demografik özelliklerden etkilenmemektedir. TAT kullanım açısından toplumun bilgilendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: alternatif tedavi, tamamlayıcı tedavi, tıbbi tedavi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-140

Hemşirelik Öğrencilerinde Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar İle Cinsel Öz Yeterlilik ve Öz Bilinç Durumunun İncelenmesi

Fatma Başalan İz¹, Tuba Lorcu²

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., Isparta

²Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uluborlu Selahattin Karasoy Meslek Yüksekokulu, Isparta

Amaç: Cinsel sağlık, fiziksel ve zihinsel sağlığın önemli bir parçasıdır. Araştırmanın amacı; hemşirelik öğrencilerinin cinselliğine ilişkin tutum ve inançları ile cinsel öz yeterlilik ve öz bilinç durumlarını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı araştırmanın verileri 2019-2020 yılında hemşirelikte öğrenim gören 445 öğrenciden toplanmıştır. Araştırmada bölüm, etik kurul izni ile öğrencilerden sözlü onam alınmıştır. Veri toplamada; Cinsel Öz Bilinç Ölçeği (CÖBÖ), Cinsel Öz-Yeterlilik Ölçeği (CÖYÖ) ile Cinsel Tutum ve İnanç Ölçeği (CTİÖ) kullanılmıştır. CÖBÖ, cinsel utangaçlık ve cinsel öz bilinçlilik boyutlarından oluşmakta ve 0 ile 48 arasında puan alınabilmektedir. CÖYÖ'den 5 ile 40 arasında puan alınabilmektedir. Yüksek puan, öz-yeterlilik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. CTİÖ'den alınabilecek puan 12 ile 72 arasındadır. Toplam ölçek puanının yüksek olması, olumsuz tutum ve inançların arttığını göstermektedir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %78.2'si kadın ve %98.2'si bekârdır. Öğrencilerin %62.9'u dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Katılımcıların %67.9'u orta gelir düzeyinde, %83.1'i çekirdek aile üyesidir, %69.7'sinde ailede kararları baba vermektedir, %52.1'i ilde yaşamaktadır, %71.5'i cinsel/üreme sağlığı eğitimi almıştır, %67.6'sı cinsel/ üreme sağlığı ile ilgili bilgi düzeyini yeterli bulmaktadır, %76.0'sı evlenmeden önce cinsel ilişki deneyiminin yaşanmasına olumsuz bakmaktadır, %55.5'i hastaları ile cinsellikle ilgili konuları rahatlıkla konuşabilmektedir, %41.1'i hastalarına cinsellikle ilgili konularda bakım vermiştir. CÖBÖ utangaçlık alt boyutu puanı 11.71±6.39, öz bilinçlilik alt boyut puanı 14.46±4.99 ve ölçek toplam puanı 26.17±9.68 dir. CÖYÖ puanı 24.68±6.40 ve CTİÖ puanı 37.30±5.08'dir. Öz yeterlilik durumu ile cinsiyet, kaçınıcı sınıfta olduğu, eğitim alma durumu; öz bilinç durumu ile cinsel deneyime bakış açısı, cinsel deneyim yaşama; cinsel tutum ve inançları ile yaşadığı yer, cinsel deneyime bakış açısı arasında ilişki hesaplanmıştır (p<0.05).

Sonuç: Öğrencilerin orta düzeyde CÖB olduğu, orta düzeyin üzerinde CÖY olduğu ve orta düzeyin üzerinde olumsuz CTİ belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: cinsel öz bilinç, cinsel öz-yeterlilik, cinsel tutum, inanç, öğrenci

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-141

Yozgat Şehir Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Yaşam Kalitesinin Belirlenmesi

Feyza Kayhan¹, Sevil Albayrak²

¹Yozgat Şehir Hastanesi, Yozgat

²Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırıkkale

Amaç: Ülkemizde ilk açılan şehir hastanesi Yozgat ilinde yer almaktadır. Hemşirelerin yaşam kaliteleri üzerine araştırmalar bulunmakla birlikte, şehir hastanelerindeki hemşirelerin yaşam kalitelerinin incelendiği araştırmalara rastlanmamıştır. Bu araştırma Yozgat Şehir Hastanesinde çalışan hemşirelerin yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma 2017-2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma 290 (evrenin %70'i) hemşireden toplanan verilerle tamamlanmıştır. Araştırma etik kurul onayı, kurum izni, ölçek izni ve hemşirelerden onay alınarak yapılmıştır. Veriler, Anket Formu ve Yaşam Kalitesi Ölçeği (WHOQOL) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler MannWhitney U ve Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin, %73,1'i kadın, %52,4'ü bekâr ve %41'i lisans mezunudur. Hemşirelerin %53'ü 19-29 yaş arasında, %56,6'sının çalışma yılı 1-9 yıl arasında ve %66,8'i 1-5 yıl arasında aynı kurumda çalışmaktadır. Hemşirelerin WHOQOL ölçeği alt boyut puan ortalamaları; bedensel alan 13,09±2,36, ruhsal alan 13,39± 2,32, sosyal alan 13,35±2,73 ve çevresel alan 12,32±2,13'dir. Çalıştıkları kurumda hemşire sayısının yeterli olduğunu düşünenlerin çevresel alan alt boyut puanının daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Hemşirelerden, çalışılan birimden memnun olanlar yaşam kalitesi ölçeği sosyal alan alt boyut puanı daha yaygınken, çevresel alan alt boyut puanının daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Yeterli dinlenme süresine sahip olmayan hemşirelerin yaşam kalitesi ölçeği bedensel, ruhsal ve çevresel alan puanlarının daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Çalışma saatinden memnun olanların yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından bedensel, ruhsal ve çevresel alan alt boyut puanının yüksel olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Maaşından memnun olan hemşirelerin yaşam kalitesi ölçeği sosyal alan puanının daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Sonuç: Hemşirelerin yaşam kalitesi seviyesinin orta düzeyde olduğu, hemşirelerin çalışma saatleri ile ilgili düzenlemeler yapılması ve kurum içi oryantasyon eğitimleri düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Şehir Hastaneleri, Kamu Özel İşbirliği, Hemşirelik, Yaşam Kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-142

Kapsamlı Literatür Taramasının Değerlendirilmesinde Yeni Bir Çerçeve: PRESS 2015 Rehberi

Handan Terzi¹, Yeter Kitiş²

¹Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği, Ankara

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Ankara

Giriş-Amaç: Sistemik derlemeler, özellikle sağlık hizmetlerinde mevcut kanıtların sentezlenerek en iyi kanıtın elde edilmesinde en güvenilir referans olarak kabul edilmektedir. Kapsamlı literatür taraması, sistemik derleme sürecinin önemli; bununla birlikte zorlu ve zaman alıcı aşamalarından biridir. Akran değerlendirmesi bu süreci kısaltan ve kanıtın kalitesini arttıran güncel bir yaklaşımdır. Peer Review of Electronic Search Strategies-Elektronik Tarama Stratejileri Akran Değerlendirmesi (PRESS) Rehberi bu amaçla kullanılan önemli bir araçtır. Bu derlemeyle, akran değerlendirme sürecinde en sık kullanılan PRESS 2015 Rehberi Türkçeye uyarlanarak, sistemik derleme metodolojisi çalışan araştırmacıların veri toplama aşamalarını kolaylaştırmak için bir kaynak oluşturulması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: PRESS 2015 Rehberinin Türkçe uyarlaması öncesinde orijinalini literatüre kazandıran yazardan e-mail aracılığıyla yazılı onay alınmıştır. Rehberin Türkçe uyarlaması, çeviri tekniklerine uygun olarak yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından çevirisi yapılan rehber için anadili İngilizce olan ve iyi Türkçe bilen profesyonel bir dil uzmanından görüş alınmıştır. Rehber, Türkçe diline ve ifadelerin alana uygunluğu açısından araştırmacılar tarafından oluşturulan üçlü likert tipte (uygun-kısmen uygun-uygun değil) bir form aracılığıyla hemşirelik alanında çalışan ve sistemik derleme metodolojisi ile ilgili yedi uzmanın görüşleri alınarak derlenmiştir.

Bulgular: PRESS 2015 Rehberi; a) Kütüphanecilere Yönelik Öneriler, b) Kanıt Temelli Kontrol Listesi, c) Değerlendirme Formu ve d) Uygulama Stratejileri olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. PRESS 2015 Rehberi Kütüphanecilere Yönelik Öneriler ve Kanıt Temelli Kontrol Listesinde, Boolean bağlaçlarının etkili kullanımıyla ilgili elde edilen kanıtlar doğrultusunda tarama stratejisinin kontrolüne yönelik altı alan bulunmaktadır. Rehberin Değerlendirme Formu, araştırmacı ve değerlendiriciler için olmak üzere iki ayrı kısımdan oluşmaktadır. Rehberde, oluşturulan elektronik tarama stratejisinin yapılacak olan akran değerlendirmesinin sayısı, süresi, sıklığı ve zamanı ile ilgili standartları içeren dört adet uygulama stratejisi bulunmaktadır.

Sonuç: Tüm dünyayla benzer şekilde ülkemizde özellikle sağlık alanında sistemik derleme metodolojisinin popülaritesinin gittikçe arttığı göz önünde bulundurulduğunda, PRESS 2015 Rehberinin tarama stratejisinin oluşturulmasında ve uyarlanmasında araştırmacılar tarafından aktif olarak kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: araştırma, hakem değerlendirmesi, kanıta dayalı uygulamalar, rehber

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-143

Lisans Düzeyinde Hemşirelik Öğrencilerinde Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği: Geçerlik Güvenirlilik Çalışması

Hanife Ülgen¹, Murat Bektaş²

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Amaç: Bu çalışma lisans hemşirelik öğrencilerinde akademik öz yeterlilik düzeylerini belirlemek için geliştirilmiş Akademik öz yeterlilik ölçeğinin geçerlik ve güvenirliliğini yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Çalışma metodolojik olarak yapılmıştır. Çalışmaya 170 öğrenci dahil edilmiştir. Ölçek 14 maddeden oluşmakta olup, örneklem için 140 öğrenci gerekmektedir. Çalışmaya üniversite 1,2,3, ve 4 sınıf öğrencileri alınmıştır. Veriler "Sosyo Demografik Form" ve "Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; sosyo demografik veriler sayı ve yüzde ile değerlendirilmiştir. Güvenirlilik için cronbach alfa, iki yarıya bölme ve madde toplam puan korelasyonu hesaplanmıştır. Geçerlik için kapsam geçerlilik indeksi, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 kabul edilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20.24+1.02'dir. Öğrencilerin % 80'i (n=136) kadın, tamamı bekar, % 62.9'u (n=107) bir evde arkadaşı ile kalmakta, % 83.5'i (n=142) ekonomik durumunu orta, %59.4'u (n=101) 2. sınıfta eğitim görmektedir. Ölçeğin madde bazında kapsam geçerlik indeksi 0.90-96 arasında ve ölçek bazında 0.92 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin tamamı için cronbach alfa 0.83 olarak saptanmıştır. Ölçek dört alt boyuttan oluşmuş olup alt boyutların alfa değerleri sırasıyla 0.74, 0.71, 0.79 ve 0.85'dir. Açıklayıcı faktör analizine göre dört alt boyut toplam varyansın % 65'ini açıklamaktadır. Açıklayıcı faktör analizi faktör yükleri ise 0.58-0.92 arasında olduğu belirlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda faktör yüklerinin 0.46-1.00 arasında değiştiği belirlenmiştir. Uyum İndekslerinden $\chi^2/df=1.536$, GFI=0.94, CFI=0.96, IFI=0.96, NFI=0.88, TLI=0.94 ve RMSEA= 0.056 olarak saptanmıştır.

Sonuç: Ölçek Türk hemşirelik öğrencileri için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Akademik Öz Yeterlilik, Hemşirelik Öğrencisi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-144

Evaluation of the Nurses' Knowledge Levels of Food-Drug Interaction and Some Other Affecting Factors

Pınar Duru¹, Özlem Örsal¹, Hilal Çelik²

¹Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

²Acıbadem Fulya Hospital, Operating Room Nurse, Istanbul, Turkey

Background and Objective: Nurses can realize 80% of preventive factors required to avoid the unwanted effects of drug interactions. Aim of the study is to determine the knowledge levels of food-drug interaction (FDI) of nurses working at a university hospital and to identify other relevant variables that affect their knowledge of FDI.

Material-Methods: Universe of cross-sectional study comprises a total of 654 nurses working at a university hospital. The study carried out on 243 nurses (100%) between November 2019-January 2020. The study was approved by Non-Interventional Clinical Trials Ethics Committee (24.09.2019;17) and institutional approval was obtained from hospital administration (22.10.2019;120649). For collection of data, "Determine level of food and drug interaction knowledge in health care professionals scale" was used. For statistical analysis, besides descriptive statistics, t test and One-way ANOVA test were used.

Results: The mean score received by nurses was 9.18 ± 4.42 (min.0.00;max.20.00) from the scale. Of the nurses, 21.4% had low, 39.5% medium, 31.7% good, and 7.4% very good knowledge level of FDI. There was no significant relationship with nurses' FDI knowledge levels and nurses' gender, age groups, graduation, total working time in the profession, willingly choosing the profession, participating in any training after graduation, knowing the person who is legally responsible for this situation when a FDI occurs (for each; $p > 0.05$). Nurses who do not put the drug hours in the same timeframe with the foods that may interact in order to avoid FDI and who use academic databases on FDI had higher knowledge of FDI (for each; $p < 0.05$).

Conclusion: In conclusion, 8 out of every 10 nurses had a medium and above knowledge of FDI. In practice, it was seen that not giving the drugs and foods that may interact in the same timeframe and using academic databases increase the knowledge level of the nurses' FDI.

Keywords: Food-drug interactions, knowledge, nursing

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-145

Simulation Training of Nursing Students in Public Health

Hülya Temizer
Gata

Objective: Practical and simulative training of nursing students is so essential in order to improve human health quality. This study was conducted to find out the contribution of public health nursing students to decision making skills of scenario / computer simulation method. This study is training public health nursing students in our institution in Turkey skills to determine the application identifier as a planned and carried out research.

Materials-Methods: Focus group interview method including six semi-structured questions in the study used. The sample group included 24 of the 2nd year undergraduate students of a nursing school. 3 focus group interviews with volunteer students selected and 8 students in each group.

Results: It was found that the skills development practices given in the laboratory and the workshop environment, which were created before the majority of the students came to the clinical setting, were beneficial to them, they expressed.

Conclusion: Students gave positive feedbacks about using simulation teaching methods and to improve the skills of this training method in the internship of students. It resulted in confident attempts in the clinical setting and therefore it is thought to contribute to the training of self-confident nurses.

Keywords: public-health, nursing, simulation

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-146

Effects of Public Health Courses on undergraduate-level nursing students in health presentation skills: Quasi-experimental study

Hatice Bebiş, Kemal Elyeli, Khitam Saleh Alsaqer
Near East University

Background: Health presentation skills of nursing students are critical for student assessment and health promotion. The best method to early prepare students for health presentations is unknown.

Objective: We aimed to determine the effects of public Health courses on development of health presentation skills in undergraduate- level among nursing students.

Materials-Methods: Using a quasi- experimental design, we assigned the forth-year nursing students in English approach to receive the public health curriculum in September 2019 to December 2019. After completing the 16 week of Public Health curriculum. We assigned one public health topic for each student to present in the class within 20 to 30 min and they were evaluated with three assessment strategies; self-evaluation, teacher evaluation, and peers evaluation. Evaluation of Oral Presentation Performance (EOPP-14 Items) was the scale of health presentation evaluation. Students scale scores of three assessment strategies indicated students ability to health presentation and awareness of self-reflection. Institutional Review Board (IRB) of Near East University was obtained (YDU/2020/76-979), and the consent form was signed by all students, study follows the Belmont Report of ethical human rights. In addition, an institutional permit was obtained from the Faculty of Nursing.

Results: A sample of 29 fourth-year nursing students who are complete all course lectures and participate in the presentation evaluation period were evaluated with three assessment strategies. Mean scores of the self-evaluation was 53.17 ± 2.46 , peers evaluation was 44.77 ± 2.46 , and teacher's evaluation was 41.55 ± 7.16 . Using the one_ sample test show high mean differences in teachers and peers evaluation (-14.44 and -11.22 , respectively. $p= 0.001$), while low mean differences in self-evaluation (-2.82 . $p=0.001$). Significant differences for teachers evaluation to gender ($t= -2.365$, $p= 0.025$) and for peers evaluation to nationality ($t= -2.432$, $p= 0.022$).

Conclusion: The authors recommend to increase student's awareness and practice of student's health presentation and self-reflection.

Keywords: Peer Education, Public Health Nursing, Self-Evaluation

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-147

Sağlık Alanında Eğitim Gören Öğrencilerin Organ Bağışına Yönelik Bilgi ve Tutumlarının Karşılaştırılması: Lisans ve Ön Lisans Örneği

Leyla Adıgüzel¹, Canan Sarı², Birsal Canan Demirbağ¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Halk Sağlığı ABD, Trabzon

²Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon

Giriş-Amaç: Herhangi bir nedenle yeterli fonksiyon sağlayamayan organların yerine canlı ya da cansız bireylerden doku ya da organ alınarak nakledilmesine organ nakli denir. Organ nakli modern tıbbın insan sağlığına en önemli hizmetlerinden birisidir. Bir insanın gönüllü olarak doku ya da organlarının ölümünden sonra başka insanların tedavisi amaçlı kullanılması için vermesi ve bunu belgelendirmesi ise organ bağışısıdır. Organ bağışısı hastaların yaşam süresini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan bir girişimdir. Ancak ahlaki endişeler nedeniyle ülkemizde organ bağışısı günümüzde hala istenen düzeyde değildir. Araştırmanın amacı farklı bölümlerde ve farklı eğitim düzeylerinde okuyan sağlık çalışanı adaylarının organ bağışısına ilişkin bilgi ve tutumlarının belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı Güz döneminde Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri ve Trabzon üniversitesi Tonya Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım, Evde Bakım, Terapi Ve Rehabilitasyon, İlk Ve Acil Yardım bölümü öğrencileri ile yürütülmektedir. Araştırma için gerekli kurumlardan izin alınmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul izni alınmıştır. Veri toplamak için literatür doğrultusunda hazırlanan demografik soru formu ve Organ Bağışısı Tutum Ölçeği Bölüm II kullanılmaktadır. Organ Bağışısı Tutum Ölçeği Yazıcı Sayın'ın 2016 yılında Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yürüttüğü organ bağışısı tutumu ile ilgili 40 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek, her bir maddesi "tamamen katılıyorum" seçeneği ve "hiç katılmıyorum" arasında değişen 6 seçenekli bir Likert tipindedir. Ölçekteki pozitif ve negatif tutumlar ayrı ayrı puanlanmaktadır. Yüksek pozitif ve düşük negatif skorlar organ bağışısı konusundaki tutumların güçlü olduğunu ifade etmektedir.

Bulgular-Sonuç: Araştırmanın veri toplama aşaması devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Nakil, Organ Bağışısı, Transplantasyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-148

Hemşirelik Bölümü İlk ve Son Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri

Leyla Adıgüzel¹, Canan Sari², Birsal Canan Demirbağ¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Halk Sağlığı ABD, Trabzon

²Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon

Giriş-Amaç: Çağın getirdiği yeniliklerin sağlık alanındaki yansımalarına ayak uydurmak ve bu gelişmeleri bakımın kalitesini yükseltecek şekilde kullanabilmek hemşirelik mesleğinin güncel amaçları arasında yer almaktadır. Aynı zamanda insanın değişen ve gelişen sosyal bir varlık olduğu düşünülürken insana hizmet veren bir meslek grubunun da aynı ivme ile değişip gelişebiliyor olması beklenir. Hemşireler bakım verirken değişen ihtiyaçları anlayıp karşılayabilmeli ya da karşılaşılan sorunlara farklı yönlerden yaklaşabilmelidir. Lisans eğitiminde teori ve uygulama bilgisi ile donatılan öğrencilerin mezun olduklarında bu bilgi ve becerileri günün şartlarına adapte edebiliyor ve sorun çözmede kullanabiliyor olması gerekmektedir. Bu nedenle hemşirelik eğitiminin genç bireylere eleştirel biçimde düşünebilmeyi ve yeniliklere açık olabilmeyi kazandırması gerekir. Bu araştırma lisans düzeyinde eğitim gören ilk ve son sınıf hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerini belirlemek ve aynı sınıf düzeyindeki öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri ve bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı Güz döneminde Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri ile yürütülmektedir. Araştırmanın etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veri toplamak için literatür doğrultusunda hazırlanan demografik soru formu, Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği ve Bireysel Yenilikçilik Ölçeği kullanılmaktadır. Kaliforniya Eleştirel Düşünme Ölçeği 2003 yılında dilimize Kökdemir tarafından kazandırılmış yedi alt boyut ve toplam 75 maddeden oluşmaktadır. Bireysel Yenilikçilik Ölçeği ise Kemer ve Altuntaş tarafından 2017 yılında dilimize kazandırılan 20 maddelik likert tipinde bir ölçektir. Elde edilecek verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20 paket programı kullanılarak; sayı, frekans, t testi ve korelasyon testlerinin uygulanması planlanmaktadır.

Bulgular-Sonuç: Araştırmanın veri toplama aşaması devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Yenilikçilik, Eğitim, Eleştirel Düşünme, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-149

Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması

Merve Çakar¹, Ayşegül Açıl², Nagihan İlaslan², Nuriye Yıldırım Şişman¹

¹Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce

²Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Düzce

Amaç: Ülkemizde, klinik ve teorik olmak üzere iki boyuttan oluşan hemşirelik eğitiminde öğrencilerin mezuniyet öncesi ve sonrası yeterliliklerini değerlendiren herhangi bir değerlendirme aracı bulunmamaktadır. Bu doğrultuda çalışma, "Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği" nin Türkçe'ye uyarlanmasını amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma metodolojik özellikte olup, Eylül – Aralık 2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; 2018-2019 öğretim yılı güz yarıyılında bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf lisans öğrencileri oluşturmuştur (N=432). Çalışmada, Türkçe geçerlik ve güvenilirliği yapılacak olan 'Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği' için ölçeği geliştiren Lin ve arkadaşlarından e-posta aracılığıyla izin alınmıştır. Araştırmanın yapıldığı kurumdan ve Düzce Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (Karar no:2018/157) alınmıştır. Çalışma verilerinin toplanmasında, kişisel bilgi formu ve Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği, hemşirelik öğrencilerinin yeterliliklerini ölçen dört alt boyut ve toplam 27 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 27, en yüksek puan ise 270'dir. Ölçekten alınan puanın artması öğrencilerin yeterliliklerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan 224 öğrenci ile "Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği" nin ilk uygulaması tamamlanmış olup, üç hafta sonra test tekrar test için yapılan ikinci uygulama ise 70 (%31) öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerliği için, dil, kapsam geçerliği ve Doğrulamalı Faktör Analizi yapılmıştır. Güvenirliği için ise test-tekrar-test güvenilirliği ve Cronbach' s alpha analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri doğrultusunda, doğrulamalı faktör analizi uyum indekslerine göre modelin uyumlu bir model olduğu belirlenmiştir (X²/sd= 2,423, RMSEA=0,080, SRMR=0,073). Ölçeğin Cronbach' s alpha değerinin ise 0,965 olup, alt boyut değerlerinin ise 0,920 ile 0,945 arasında değiştiği saptanmıştır.

Sonuç: Türkçe'ye uyarlanması yapılan "Hemşirelik Öğrencileri Yeterlilik Ölçeği" nin hemşirelik öğrencilerinin yeterliliklerini ölçmek için geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin, daha geniş örneklemelere uygulanması ve hemşirelik öğrencilerinin yeterliliklerinin belirlenmesine yönelik kurumlar arası karşılaştırmalı çalışmaların planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geçerlik, güvenilirlik, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri, yeterlilik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-150

Organ bağışının artırılmasında eğitim ve farkındalık çalışmalarının önemi

Merve Kolcu¹, Elif Bülbül²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Organ bağışı, organ yetmezliği olan birçok insanın yaşamını sürdürme ve yaşam kalitelerini yükseltmede umut kaynağı olmuş ve bu nedenle organ bağışı gereksiniminin artmasına yol açmıştır. Bu çalışmada organ bağışının artırılmasında eğitim ve farkındalık çalışmalarının önemini açıklanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Güncel literatür ışığında organ bağışının artırılmasında eğitim ve farkındalık çalışmalarının önemi vurgulanacaktır.

Bulgular: Ülkemizde organ nakli bekleyen hastaların sayısı geçen her gün hızla artış eğilimindedir. Türkiye 2019 yılı Sağlık Bakanlığı verilerine göre organ nakli bekleme sürecinde olan hasta sayısı 26.263 iken, organ nakli gerçekleşen hasta sayısı 1.964 olmuştur. Bu veriler ışığında, organ bağışı ve nakline ilişkin yapılan bilgilendirme ve proje çalışmalarına rağmen organ bağışının ülkemizde istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Yapılan çalışmalarda organ bağışını artıran faktörler arasında; eğitim düzeyinin yüksek olması, organ bağışı hakkında yeterli bilgi sahibi olmak gibi faktörlerin yer aldığı belirlenmiştir. Organ bağışını engelleyen faktörler arasında ise organ bağışını dini nedenlerle uygun görmeme, hayatta olduğu sürede tıbbi bakımı yeterince alamama korkusu ve vücut bütünlüğünün bozulmasını istememe gibi faktörlerin yer aldığı görülmüştür. Organ bağışını artırabilmek için, toplumun organ bağışı hakkındaki bilgi eksikliğinin ve olumsuz tutumunun giderilmesi ve engelleyici faktörlerin aşılması son derece önemlidir. Sağlık çalışanları, özellikle de hemşireler, hastalar ve hasta yakınları ile olan yakın iletişimlerinden dolayı organ bağışı oranlarının artırılmasında önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Organ bağışı ve nakil oranlarının artırılmasında ve toplumun bilgilendirilmesinde, hemşirelerin eğitici rolü büyük önem teşkil etmektedir.

Sonuç: Düzenli olarak yapılacak eğitim ve farkındalık çalışmaları ile toplumun organ bağışı ile ilgili bilgilendirilmesi sağlanır ve bu konudaki yanlış inanışlar giderilirse, organ bağışında bulunacak bireylerin sayısında artış sağlanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, farkındalık, organ bağışı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-151

Determining the Homophobia Level of Individuals in Different Countries: A Case Study of Community in Turkey, Nigeria, Pakistan, India, Bangladesh and Nepal

Metin Yıldız¹, Abraham Tanimowo², Muhammad Tayyeb³, Mehmet Salih Yıldırım⁴, Yakup Sarpdağı⁵,
Muhammet Ali Aydın⁶, Ram Bahadur Khadka⁷, Apurba Gohain⁸, Anis Uddin⁹, Sweta Majumder¹⁰,
Urushi Maggoon¹¹, Güray Okyar¹

¹Department of Nursing, Agri Ibrahim Cecen University School of Health, Agri, Turkey

²Institute of Child Health, College of Medicine, University of Ibadan, Oyo state, Nigeria

³College of Medical Technology, Medical Teaching institutions, Bacha Khan medical college BKMC mardan, Pakistan

⁴Vocational School of Health Services, Agri Ibrahim Cecen University School of Health, Agri, Turkey

⁵Ataturk University, Turkey

⁶Faculty of Health Sciences, Ataturk University, Turkey

⁷Nepal Province Bagmati Tribhuvan University

⁸Assam University Silchar, Assam, India

⁹L.L.B (Hon's) at Southern University Bangladesh

¹⁰Youth Leader&Social activist Pursuig MSW, India

¹¹Univesidad Autonoma Ciudad Juarez Mexican

Objective: To determine the homophobia level of individuals in different countries.

Materials-Methods: A descriptive cross-sectional study among 518 individuals aged 18 years and above living in Turkey (Agri), Nigeria (Ibadan), Pakistan (Charsadda), India (Punjab), Bangladesh (Chittagong), and Nepal (Kathmandu). Via Google Forms, the participants completed a demographic characteristics form and Hudson and Ricketts Homophobia Scale. Ethical approval was obtained from Agri Ibrahim Cecen University Scientific Research Ethics Committee and written permission was obtained from the institutions where the study would be conducted.

Results: The mean score from the Hudson and Ricketts Homophobia Scale was 92.97 ± 27.47 . The mean score from the scale was statistically significantly higher among Nigerian respondents, Christians, males, those employed as a health worker, and those who do not have a homosexual acquaintance ($p < 0.05$). A statistically significant relationship was also found between the total mean score from the scale and age ($p < 0.05$).

Conclusion: Nationality, religion, gender, occupation, age, and whether or not one has homosexual acquaintances are key demographic correlates of homophobia level. With this study, the attitude of different regions and religions towards homophobia was determined. This study has not been conducted before, the attitude of individuals in different regions regarding homophobia has been determined and it is thought that it will shed light on future studies. The study recommends that further investigation should be conducted with a larger group for proper causal inference to be drawn.

Keywords: Homophobia, Nationality, Religion

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-152

Hemşirelerin Telefon Danışmanlığı: Sistemik Derleme

Nedret Tekin Kaya¹, Özlem Örsal²

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Amaç: Bilgisayar ve interneti hemşirelerin yaygın olarak kullanması, hemşirelik rollerinden biri olan eğitim ve danışmanlık rolünü uygulamasıdır. Telenursing uygulaması yapan hemşireler, hemşirelik bakımının sonuçlarını değerlendirmeye, planlamaya, müdahale etmeye ve değerlendirmeye devam etmekte, ancak bunu internet, bilgisayarlar, telefonlar, dijital değerlendirme araçları ve uzaktan izleme ekipmanı gibi teknolojileri kullanarak yapmaktadırlar. Bu derleme, hemşireler tarafından uygulanan telefonla takip veya telefon danışmanlığı girişimlerini belirlemek veya değerlendirmek üzere yapılmıştır ve yayınlanmış çalışmaların gözden geçirilmesi ve çalışmalardan elde edilen verilerin sistemik biçimde incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma PICO yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırma için, Pubmed, Ebscohost, Science Direct, Dergipark veri tabanları kontrol edilerek yürütülmüştür. Çalışmaya alınan yayınlar, tarama tarihi olan 01.05.2020 - 30.05.2020 tarihleri arasında da internette tam metnine ulaşılan, bilimsel makaleden oluşan yayınlardır. Telenursing, telefonla hemşirelik, telenursing and telephone follow up, tele hemşirelik ve telefon takibi, telenursing and telephone counseling, tele hemşirelik ve telefon danışmanlığı' sözcük grupları girilerek tarama yapılmıştır. Çalışmanın dahil edilme kriterleri arasında, online tam metnine ulaşılabilen, ulusal veya uluslararası hakemli bir dergide yayınlanan, bilimsel niteliği olan 2010-2020 yılları arasında yayınlanmış olan, Türkçe veya İngilizce dilinde yayınlanmış olan çalışmalar dahil edilmiştir. 1275 çalışma incelemeye alınmıştır. Uygun olan 11 makale dahil edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada 11 araştırma makalesi incelenmiştir. Makalelerin tamamı İngilizce dilinde yazılmıştır. Çalışmalardan elde edilen bulgular "Araştırma türü, örneklem özellikleri, araştırma türü, müdahale yöntemi ve özellikleri, kullanılan ölçüm araçları ve elde edilen sonuçlar" başlıkları altında gruplandırılarak sunulmuştur. Araştırmalarda örneklem sayısının en az 15, en fazla 608 olduğu saptanmıştır. Araştırma türüne bakıldığında; 8 tanesi randomize kontrollü deneysel çalışma olup, bir tanesi kantitatif tek seferlik vaka çalışması, bir tanesi ileriye dönük tabakalı rastgele kontrollü, bir tanesi tek aşamalı faz 2 tasarımı şeklinde yapılmıştır. Müdahale yöntemi telefonla görüşme, sms hatırlatmaları şeklinde yapılmıştır. Araştırmaların bazılarında, Yaşam Kalitesi Ölçeği, Morisky İlaç Uyum Ölçeği, Öz-Yeterlik Ölçeği, Goldberg ölçüm aracı, Akciğer Kanseri Semptom Ölçeği, Distress Thermometer gibi ölçekler kullanılmıştır. Araştırmaların çoğunda, telefonla yapılan danışmanlığın diğer gruplar veya kontrol gruplarına göre olumlu etkisi olduğu bulunmuştur.

Sonuç: 2010 yılından itibaren 11 çalışmaya ulaşılması, araştırmaların Türkçe dilinde yayınlanmamış olması çalışmaların yetersizliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu konuda daha çok çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Telefon, telefon danışmanlığı, tele sağlık, tele hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-153

Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algılarının Belirlenmesi

Nur Özlem Kılınc¹, Nihan Türkoğlu²

¹Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Elazığ

²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma, Ekim-Kasım 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde Hemşirelik Lisans Programında öğrenim gören 520 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemi ise, çalışmaya katılmayı kabul eden 247 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzdelik oran, frekans ve karşılaştırma testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %59.5'inin 20-21 yaş arasında, %63.2'sinin kadın, %59.5'inin gelirinin giderine eşit olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %46.2'sinin annesi okuryazar olmadığı, %57.1'inin babası ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %72.9'unun toplumsal cinsiyet hakkında bilgi aldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının 90.60 ± 18.91 olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının orta düzeyin üstünde olduğu saptanmıştır.

Özellikle sağlık ekibi içinde; bakım verirken bireylerle en fazla zaman geçiren geleceğin hemşirelerinin, cinsiyet eşitliğine ilişkin doğru algıya sahip olmaları ve bu algılar doğrultusunda hizmet verdiği bireylere eşitlikçi bakış açısı ile yaklaşması oldukça önemlidir.

Toplumsal cinsiyet algılarının şekillenmesi için önemli olan üniversite yıllarında öğrencilerin toplumsal cinsiyet bakış açılarını belirlemek ve bölgesel farklılıkları ortaya çıkarmak için daha geniş çaplı çalışmalar planlanmalıdır. Üniversitedeki bütün bölümlerin, özellikle sağlıkla ilgili alanlardaki bölümler ve hemşirelik bölümlerinin müfredatlarına toplumsal cinsiyet ile ilgili derslerin dahil edilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Hemşirelik, Öğrenci

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-154

Üniversite Öğrencilerinin Ağız Diş Sağlığı Davranışlarına İlişkin Algıları

Nursel DüNDAR, Ayşe ÇAL, Semiha ERKOCA

Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara

Amaç: Ağız diş sağlığı sorunları görülme sıklığı, birey ve toplum üzerindeki negatif etkileri ve tedavi giderleri sebebiyle ciddi bir sağlık sorunudur. Ayrıca tedavi edilmemiş ağız diş sağlığı sorunları ağız sağlığını olumsuz etkilemekle kalmayıp, bireyin yaşam kalitesinin düşmesine ve genel sağlık düzeyinin bozulmasına neden olmaktadır

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma Ankara'daki bir vakıf üniversitesinin lisans ve ön lisans bölümlerinde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin ağız diş sağlığı davranışlarına ilişkin algılarının belirlenmesi amacı ile Şubat-Mart 2020 tarihlerinde yürütülmüştür. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Verilerin toplandığı tarihlerde öğrenime devam eden ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 477 öğrenci (evrenin %72,1'i) örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul, kurum izni ve öğrencilerin bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Veriler tanıtıcı bilgi formu ve Çok Boyutlu Ağız Diş Sağlığı Kontrol Odağı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirmesinde SPSS 22 programı kullanılarak sayı, yüzde, aritmetik ortalama, Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Bonferroni ikili karşılaştırma testi uygulanmıştır

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20,24±2,26, %63,1'i kadın ve %75,1'inin üniversitede öğrenim gördüğü fakülte/yüksekokul sağlık hizmetleri meslek yüksekokuludur. Öğrencilerin ağız ve diş sağlığı uygulamaları; günde iki kere diş fırçalama %77,1, ağız gargarası kullanma %28,1, yılda bir diş hekimi kontrolüne gitme %37,7, diş veya diş eti problemi olduğunda diş hekimine gitme oranı %86'dır. Öğrencilerin %48,6'sı çürük, %54,5'i dolgulu, %41,3'ü eksik dişe sahiptir. Ağız diş sağlığı kontrol odağı ölçeğinin toplam puan ortalaması 73,63±0,24, erkek öğrencilerin, ağız kokusu problemi yaşayan ve dolgulu dişe sahip olanların diğerlerine göre toplam puanları anlamlı düzeyde yüksektir.

Sonuç: Öğrencilerin ağız diş sağlığı kontrol odağı puanları orta düzeyin üzerinde, cinsiyet, dolgulu diş ve ağız kokusu yaşama ile ilişkilidir. Üniversite eğitimi süresince öğrencilerin ağız diş sağlığı davranışlarına ilişkin algılarını ortaya koyacak değerlendirmelerin yapılması, sağlık algısı ile sağlık davranışı arasındaki ilişkiyi olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin ağız diş sağlığına yönelik davranışları ve algılarının belirlenmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Ağız diş sağlığı, ağız diş sağlığı algısı, halk sağlığı, üniversite öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-155

Tüberküloz Epidemiyolojisi ve Hemşirelik Bakımı

Rabia Ayça Özkan

Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş: Önemli bir halk sağlığı sorunu olan Tüberküloz, dünyada halen ciddi bir hastalık olarak varlığını sürdürmektedir. Bulaş yolu solunum ile olduğundan dolayı bu hastalığa yönelik kontrol ve korunma sistemi önemlidir. Tüberküloz kontrol etme düzeyi zamanla artan ilaçlara karşı dirençten dolayı güçleşmekte ve tedavisi neredeyse olanaksız hale gelirken, tedavide kullanılan ilaçlara karşı dirençli hastalar oluşmaktadır. Bundan dolayı ülkemizde ve dünyada tüberküloz ilaç direnci sürveyans durumu, tüberküloz kontrol programlarının en önde gelen sorununu oluşturmaktadır. Tbc, enfeksiyon hastalıklarından ölümlerde HIV'den sonra ikinci en önemli ölüm nedenidir. Tedavi edilmezse tüberkülozlu hastalarda ölüm oranı yüksektir. Ciddi bir bulaşıcı hastalık olan tüberkülozda halk sağlığı hemşirelerinin hastalık yükünün azaltılmasında önemli rolleri vardır. Hemşirelik bakımı hastalığın mortalitesini azaltarak gelecekte sağlıklı nesillerin oluşmasına olanak sağlamaktadır.

Amaç: Önemli bir halk sağlığı sorunu olan tüberkülozun epidemiyolojik açıdan incelenmesi ve hemşirelik bakımının hastalığın seyrine olan etkilerinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırmada tüberküloz epidemiyolojisi verilerine literatür kaynaklar taranarak ulaşılmış ve veriler araştırmalar sonucu elde edilmiştir.

Bulgular: Yapılan çalışmalarda tedavi edilmeyen balgam yayması pozitif olan akciğer Tbc olgularının %70'inin 10 yıl içinde hayatını kaybettiği saptanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) "Küresel Tüberküloz 2014 Raporu"na göre dünya genelinde tüberküloz insidans, prevalans ve mortalite hızları düşmektedir. Türkiye'de yeni tespit edilen verem hastası sayısı her yıl ortalama % 6-7 oranında azalmaktadır. Buna rağmen küresel Tbc yükü halen çok yüksektir. 2013 yılında 9 milyon yeni vaka ve 1,5 milyon Tbc'den ölüm olduğu hesaplanmıştır.

Sonuç: Tüberküloz epidemiyoloji halk sağlığı açısından önem arz etmekte ve önlenmesi veya kontrol altına alınması gerekmektedir. Halk sağlığı hemşireleri tüberkülozun bulaşması ve kontrol altına alınıp hastalara uygun hemşirelik bakımının sağlanması noktasında kilit rol oynayarak büyük sorumluluk almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tüberküloz, Tüberküloz Epidemiyolojisi, Tüberkülozda Hemşirelik Bakımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-156

Bakım Vericilerin Sağlık Okuryazarlığı ve İlişkili Faktörler

Seda Karakaya Ergün, Dilek Cingil

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Aile bakım vericiler, bireylerin geçici veya sürekli günlük yaşam aktivitelerini yerine getiremedikleri durumlarda bireyleri desteklemektedir. Aile bakım vericilerin sağlık okuryazarlık düzeyi hasta bakımını doğrudan etkilediğinden bakım kalitesinde oldukça önemlidir. Bu çalışma, aile bakım vericilerin sağlık okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak bir devlet hastanesinde yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini araştırma yapılan tarihler arasında hastanede yatarak tedavi gören 18 yaş üzeri aile bakım vericiler oluşturmuş ve 263 birey örnekleme dâhil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Sosyo-demografik özellikler soru formu, Barthel İndeksi ve Sağlık Okuryazarlık Ölçeği (SOY) kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından yüz yüze toplanmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Necmettin Erbakan Üniversitesi Etik Kurulundan etik kurul onayı, araştırmanın yapılacağı kurumlardan gerekli resmi izinler alınmıştır. Katılımcılardan da sözlü bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan bakım vericilerin yaş ortalaması 48±15, %63,9'u kadın, %84,8'i evli, %43,7'si ilkökul mezunudur. Bakım vericilerin SOY toplam ve alt boyutlarından alınan puanlara göre sağlık okuryazarlık düzeyinin yüksek olduğu bulunmuştur. Bakım vericinin algılanan sağlığı ile SOY toplam arasında pozitif yönde; yaş, hastanın bağımlılık düzeyi, hastanın yaşı, bakım vericinin hastalık sayısı ve hastanın hastaneye yatış sayısı ile SOY toplam arasında negatif yönde ilişki bulunmaktadır. Sosyo-demografik özelliklerin sağlık okuryazarlık düzeyinin %25'ini, bakıma ilişkin değişkenlerin de sağlık okuryazarlık düzeyinin %47'sini yordadığı bulunmuştur.

Sonuç: Aile bakım vericilerin sağlık okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi ve ilişkili faktörlerin tespit edilmesi için yapılan bu çalışmada aile bakım vericilerin sağlık okuryazarlık düzeyinin bakımı direkt olarak etkilediği bulunmuştur. Aile bakım vericilerin sağlık okuryazarlık düzeyi ile ilgili çalışma sayısının artırılması, eksikliklerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması hasta bakımının ve bakım kalitesinin artırılması için önem arz etmektedir. Sağlık okuryazarlık düzeyi bakımın iyileştirilmesinde önemlidir ve bakım vericilerde sağlık okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi, deneysel çalışma sayılarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Bakım verici, Sağlık Okuryazarlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-157

Sigara Paketleri Üzerindeki Sağlık Uyarılarının Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Kararları ve Öz-Etkililikleri İle İlişkisi

Sinem Filoğlu¹, Şafak Dağhan²

¹Yunus Emre Devlet Hastanesi, Eskişehir

²Ege Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Bu araştırma, sigara paketleri üzerindeki sözel-görsel sağlık uyarılarının üniversite öğrencilerinin sigara içme kararları ve öz-etkililikleri ile ilişkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı-ilişkisel tasarımdadır. Bir devlet üniversitesindeki 641 sigara içen öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Öğrenciler, küme örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler, sosyodemografik, sigara kullanımı ve paketlerdeki sözel-görsel sağlık uyarılarının öğrenciler üzerindeki etkisini değerlendiren anket formu, Sigara Karar Verme Dengesi Ölçeği ve Sigara Öz-Etkililik Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortanca ve çeyrekler açıklığı, Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır. Anlamlılık değeri $p < 0,05$ 'dir. Araştırmanın yürütülmesi için etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21'dir, %77,1'i düzenli, %22,9'u ise ara sıra sigara içmektedir. %45,5'i sözel uyarıları "etkili-çok etkili", %38,7'si görsel uyarıları "etkili-çok etkili" değerlendirirken, %13,6'sı uyarıları etkisiz olarak değerlendirmiştir. Uyarılardan farklı düzeylerde etkilenenlerin, %45,2'sinde sigara içme davranışında değişiklik olmadığı, %54,8'inde istendik yönde davranış değişikliği saptanmıştır. Öğrencilerin tümünde sigaraya yönelik zarar algısı baskındır. Sözel uyarılardan etkilenenler, yarar algısı puanları artmaktadır bu sonuç istatistiksel olarak anlamlıdır ($KW \chi^2=5,80, p>0,05$). Sözel-görsel uyarıları çok etkili bulanların zarar algısı puanları (416,54-413,53) en yüksektir, gruplar arasında ileri düzeyde anlamlı fark saptanmıştır ($KW \chi^2=26,76, p<0,001$). Sigara öz-etkililik puanı (376,32) en yüksek grup, sözel uyarıları çok etkili bulanlar, en düşük grup (209,73) etkili bulmayanlardır, gruplar arasında ileri düzeyde istatistiksel fark saptanmıştır ($KW \chi^2=20,79, p<0,001$). Sigara öz-etkililik puanı (347,57) en yüksek olan grup, görsel uyarıları etkili bulanlar, en düşük olan grup (229,55) etkili bulmayanlardır ve bu fark anlamlıdır ($KW \chi^2=18,46, p<0,01$).

Sonuç: Sözel ve görsel uyarılardan etkilenenler, sigara içmenin kendilerine yarar sağlayacağı konusunda beklentisi en düşük olan gruptur ve sigaranın zararları hakkında diğerlerine göre daha çok düşünmektedir. Buna karşın, öğrencilerin sigara içme kararlarında sağlık uyarıları belirleyici bir faktör olmamaktadır. Karşılaştıkları zorluklar veya farklı durumlar karşısında sigara içme davranışını kontrol edebilme gücü olarak tanımlanan sigara öz-etkililikleri, sağlık uyarılarından etkilenenlerde en yüksektir ve bu durumlar karşısında sigara içmeyeceklerinden daha emin oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: karar verme dengesi, öz-etkililik, sigara paketleri, sözel-görsel sağlık uyarısı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-158

İntörnlük Uygulamasının Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum ve Akran Desteğine Etkisi

Sultan Ayaz Alkaya¹, Fatma Özlem Öztürk²

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

²Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Ülkemizde hemşirelik eğitiminde klasik eğitim, entegre eğitim gibi farklı eğitim modelleri ve intörnlük gibi farklı uygulamalar kullanılmaktadır. İntörnlük; öğrencilerin teorik bilgilerini klinikte uygulama fırsatı bulmalarını sağlayan, mesleki kimlik geliştirmelerine yardımcı olan ve akranlarıyla etkileşim kurmalarını destekleyen bir uygulamadır. Hemşirelik mesleğine yönelik tutum; bireyin mesleğe yönelik duygu, düşünce ve davranış eğilimidir. Akran desteği; bir öğrencinin fiziksel, akademik ve sosyal boyutta diğer öğrencilere yardımcı olmasıdır. Akran etkileşiminin daha fazla olduğu intörnlük uygulamasının hemşirelik mesleğine yönelik tutumu ve akranlar arasındaki desteği etkileyebileceği düşünülmüştür. Bu araştırma, intörnlük uygulamasının hemşirelik mesleğine yönelik tutum ve akran desteğine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kontrol gruplu ön test-son test tasarımı ile prospektif olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, intörnlük programı ve klasik eğitim modeli uygulanan iki farklı üniversitenin hemşirelik bölümü dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemeye gönüllü olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 293 öğrenci (intörnlük grubu 156, klasik eğitim 137) dahil edilmiştir. Veriler kişisel bilgi formu, Akran Desteği Ölçeği ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzdelik, ortalama, standart sapma, ki-kare, bağımsız gruplarda t testi, bağımlı gruplarda t testi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı (20.02.2019, 05/91), kurum izni ve öğrencilerden aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: İntörnlük uygulaması olan grup ile klasik eğitim modeli uygulanan grup arasında cinsiyet, hemşireliği isteyerek tercih etme durumu, mezuniyet sonrası hemşire olarak çalışma isteği bakımından istatistiksel olarak bir fark olmadığı bulunmadığı ($p>0.05$), hemşirelik öğrencilerinin intörnlük uygulaması sonrasında akran desteği ölçeği toplam puanı, fiziksel yardım ve duygusal yardım alt boyutlarından alınan ortalama puanlarının anlamlı şekilde yükseldiği ($p<0.05$), ancak hemşirelik mesleğine yönelik tutum açısından anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) saptanmıştır.

Sonuç: Araştırmada, intörnlük uygulamasının akran desteğini olumlu etkilediği fakat hemşirelik mesleğine yönelik tutumu değiştirmedeği belirlenmiştir. Akran desteğine olumlu etkisi olan intörnlük uygulamasının hemşirelik eğitim müfredatına eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Hemşirelik Öğrencileri, İntörnlük, Tutum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-159

Epilepsili Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Bakım Yükü, Umutsuzluk Düzeyi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Yakup Sarpdağı¹, Cantürk Çapık²

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum

²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim, Erzurum

Amaç: Bu çalışma, epilepsili çocuğa sahip ebeveynlerin bakım yükü, umutsuzluk düzeyi ve bunları etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır. Çalışmaya 0-18 yaş aralığında epilepsi tanısı konmuş olan çocuğa sahip ebeveynler/aile üyeleri alınmıştır. Veriler Ekim 2017- Ocak 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplamada hem katılımcıların hem de epilepsili çocukların özelliklerini içeren Sosyo demografik Veri Formu, Zarit Bakım Yükü Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için; hem etik kurul hem de kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada ebeveynlerin bakım yükü puan ortalamasının orta düzeyde ($40 \pm 9,63$) ve umutsuzluk puan ortalamasının ise hafif düzeyde ($7,97 \pm 4,43$) olduğu saptanmıştır. Katılımcıların akrabalık durumu, eğitim düzeyi, çalışma durumu, aylık geliri, epilepsi ve bakımı hakkında eğitim alma, ailede bakıma muhtaç başka kişi varlığı ve çocuğun eğitim düzeyi ile başka kronik hastalığa sahip olma durumunun hem bakım yükü hem de umutsuzluk üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Hastalığın tanı süresi, çocuğun hastaneye yatış sayısı ve bakım verme süresi ebeveynlerin bakım yükü ile umutsuzluk düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$). Bakım yükü ile umutsuzluk arasında pozitif yönlü, düşük düzeyli ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Bu çalışma sonucunda epilepsili çocuğa bakım veren ebeveynlerin ve epilepsili çocukların bazı demografik özellikleri bakım yükü ve umutsuzluk düzeyi üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Bakım yükü ve umutsuzluk arasında pozitif yönlü düşük düzeyli bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bakım Yükü, Çocuk, Ebeveyn, Epilepsi, Umutsuzluk

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-160

Elektronik Sağlık ve Dijital Sağlık Okuryazarlığı: Sistemik Derleme

Yaprak Day, Jülide Gülizar Yıldırım Duman

Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, İzmir

Amaç: Bu çalışmada, Elektronik Sağlık (E-sağlık) ve Dijital Sağlık (D-sağlık) Okuryazarlığı ile ilgili yapılmış ulusal ve uluslararası yayınların sistemik olarak incelenmesi ve literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma sistemik derleme niteliğindedir, 10 Temmuz - 27 Aralık 2020 tarihleri arasında İngilizce ve Türkçe kaynaklardan (PubMed, Google Akademik) son 5 yıl içerisindeki çalışmalar değerlendirilerek literatür taraması yapılmıştır. Veri tabanlarında "Dijital Sağlık Okuryazarlığı (Digital Health Literacy)", "e-Sağlık Okuryazarlığı (e-Health Literacy)", "Sağlık Okuryazarlığı (Health Literacy)" anahtar kelimeleri sözcük grupları ile tarama yapılmıştır. Sistemik derleme niteliğinde olan bu çalışmada, sistemik derleme protokolünün oluşturulması ve makalenin yazımında PRISMA Bildirimi'nden (Sistemik Derleme ya da Meta Analiz Araştırma Raporunun Yazımında Bulunması Gereken Maddelerle İlgili Kontrol Listesi) yararlanılmıştır.

Bulgular: Tarama sonucunda ilk etapta 20.359 kayıta ulaşılmıştır. Sırasıyla başlık, özet ve tam metine göre yapılan değerlendirme sonucunda 104 makaleye ulaşılmıştır. Tekrar eden kayıtların çıkarılması, alınma ölçütlerine göre inceleme ve ilave edilen çalışmaların eklenmesi ile birlikte 30 çalışmayla veri çekme işlemi gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalarda dijital sağlık okuryazarlığı kavramı, bireylerin dijital sağlık okuryazarlık düzeyleri ve demografik özellikler açısından değerlendirilmesi, dijital sağlık okuryazarlığına yönelik ölçekler ve güvenilirliği, sağlık okuryazarlığı kavramı, kronik hastalıklar açısından dijital sağlık ve sağlık okuryazarlığı gibi konu başlıkları ele alınmıştır. Yayınlar türleri bakımından incelendiğinde retrospektif (1), tanımlayıcı (11), randomize kontrol (3), metodolojik (1) ve kesitsel (14) türde çalışmalar bulunmuştur.

Sonuç: Bu sistemik derlemede, D-Sağlık Okuryazarlığı seviyelerinin orta/yüksek düzeyde olduğu, D-Sağlık Okuryazarlığı düzeylerinin geliştirilmesi ve D-Sağlık Okuryazarlığı boyutunda daha kapsamlı uygulamalar yapılması gerekliliği üzerine vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sağlık Okuryazarlığı, E-Sağlık Okuryazarlığı, Sağlık Okuryazarlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-161

İşyeri Hemşireleri ve Çalışanların Psikolojik Sağlığı: Gözlem ve Değerlendirmeler

Çiğdem Vatansever¹, Sibel Karamaraş²

¹Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, İnsan Kaynakları ABD

²İstanbul Kent Üniversitesi, Klinik Psikoloji YL Programı

Giriş-Amaç: İşyeri hemşireleri (ve/veya sağlık m.), 2013 yılında yayınlanan ilgili yönetmeliğe göre; "İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin planlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve yönlendirilmesinde işyeri hekimi ile birlikte çalışmak, veri toplamak ve gerekli kayıtları tutmak"tan sorumludur. Bu tanıma göre; herhangi bir işyerindeki çalışanların stres, kaygı başta olmak üzere psikolojik sağlıklarına ilişkin tüm izlem ve iyileştirmelerde, işyeri hemşirelerinin de rolü ve sorumluluğu bulunmaktadır.

Diğer yandan, işyeri hemşirelerinin psikolojik sağlık konusundaki çalışmalarına ilişkin araştırma bulgusu oldukça sınırlıdır. Yazında işyeri hemşiresinin danışmanlık görevine ilişkin bulgular varken, bu danışmanlığın neleri içerdiğine dair açıklamaya rastlanamamıştır. İşçi ve Esin'in çalışmasına göre, işyeri hemşireleri; iş yükü, uzun çalışma süresi gibi psikolojik tehlike kaynakları ile ağrı yakınmaları arasındaki ilişkiyi açıklayan bilgilendirmeler yapmaktadır. Bir başka çalışmada işyeri hemşiresinin yürüttüğü, stresle ilgili bir öz-değerlendirme ve eğitimi içeren girişim sonucunda çalışanların stres düzeyinde bir düşüş olduğu görülmektedir.

Araştırmamızın amacı; işyeri hemşirelerinin psikososyal tehlikelerin çalışan sağlığına etkileri hakkındaki gözlemlerini ve bu konuda kendi rollerini nasıl gördüklerini tanımlayarak; konuyu işyeri sağlık çalışanları perspektifinden ortaya koymaktır.

Yöntem: İşyeri hemşireliği hakkında Türkiye'de yapılan araştırmaların sayıca azlığı, işyeri hemşirelerine ilişkin bir meslek örgütüne ulaşmanın güçlüğü ve araştırma konusunun oldukça spesifik olması nedeniyle çalışmamızda nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve bu olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yaklaşımıdır. Bu kapsamda, toplamda 12 hemşire ve sağlık memuru ile çevrimiçi görüntülü görüşme yapılmıştır. Oluşturulan görüşme rehberindeki soruların başlıcaları şunlardır: Psikososyal risklerin azaltılması için işyeri hekimiyle görev dağılımının nasıl olduğu ve psikolojik sağlıkla ilgili bir eğitim/bilgilendirme yapıp yapmadıkları.

Bulgular-Sonuç: Görüşmelerin analizi devam ettiğinden, bulguların bildiri esnasında sunulması düşünülmektedir. Ön analiz bulgularına göre; işyeri hemşireleri psikolojik ya da psikiyatrik olguların izlem ve takibinde kritik bir roldeyken; bu konuda bilgi ve yönlendirme eksikliği nedeniyle etkin olamamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: İşyeri Hemşireliği, İşyeri Sağlık Birimi, Psikolojik Sağlık, Psikososyal Tehlike ve Riskler

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-162

Tarım İşçilerinin Güneşten Korunma Davranışları ve İlişkili Faktörler: Türkiye Örneği

Merve Özkan¹, Filiz Adana², Duygu Yeşilfidan²

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği AD.

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği AD.

Amaç: Tarımda verimliliğin ve gelişimin sürdürülebilir kılınması için işçilerin sağlık düzeylerinin, tarım işçisi olma nedeni ile karşılaştıkları risklerin bilinmesi gereklidir. Böylece işçilerin ihtiyaç duyduğu korunma önlemlerinin ve sağlık ihtiyaçlarının farkına varıp onların çalışma koşullarını düzenlemek mümkün olabilir. Tarım işçileri çalışma ortam ve koşulları nedeni ile deri kanseri açısından risk altındadır. Bu nedenle tarım işçilerinin güneşten korunma düzeylerinin bilinmesi sağlığı koruma ve sürdürme amaçlarını taşıyan temel bir bilim alanı olan halk sağlığı hemşireliği açısından önem taşımaktadır. Bu çalışma, tarım işçilerinin güneşten korunma davranışlarını ve ilişkili faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma kesitsel tipte bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2019 yılında Türkiye'nin batısındaki kırsal bir bölgede yaşamakta olan 1184 tarım işçisi; örneklemini ise 254 tarım işçisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu ve Güneşten Korunma Davranış Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri ev ziyareti yapılarak gözlem altında toplanmış; uygulama öncesi etik kurul izni, kurum izni ve katılımcılardan onam alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 21.0 programında ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiksel analizler, Student t, Mann Whitney U, Kruskal Wallis, One Way ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri bireylerin kişisel özellikleri ve deri sağlığı özellikleri iken bağımlı değişkeni Güneşten Korunma Davranış Ölçeği ve alt ölçeklerinden alınan puanlardır.

Bulgular: Çalışmada tarım işçilerinin güneşten kaçınma ve şapka takma davranışı puanları orta düzeyde olup; güneş koruyucu ürün kullanma düzeyleri düşüktür. Kadın tarım işçilerinin Güneşten Kaçınma ve Güneş Koruyucu Ürün Kullanma Davranışlarının; erkek tarım işçilerinin ise Şapka Kullanma Davranışlarının daha fazla olduğu; hiç güneş yanığı geçirmeyen tarım işçilerinin Güneşten Kaçınma Davranışının; deri kanseri ile ilgili bilgisi olan işçilerinin Güneşten Kaçınma, Güneş Koruyucu Ürün Kullanma ve Şapka Takma düzeylerinin daha iyi olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Yapılan araştırmanın tarım işçilerinin sağlığını geliştirme çabalarına rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Davranış, Güneş, İşçiler, Tarım

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-163

Kronik Bel Ağrısı Olan Yoğun Bakım Hemşirelerinde Kronik Bel Ağrısı Eğitimi ve Egzersiz Programı Etkinliğinin Karşılaştırılması

Ebru Arslan Özdemir¹, Özlem Örsal²

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Çalışmada hemşirelerin bel ağrısına yönelik eğitim ve eğitimle beraber fiziksel egzersiz programının bel ağrısı yakınmalarının azalmasındaki etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan ve Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi Başhekimliğinden gerekli izinler alındıktan sonra çalışmaya başlanmıştır. Çalışma tam sayım yöntemiyle yapılan randomize kontrollü deneysel tipte bir çalışmadır. Ekim-Aralık 2019 tarihleri arasında Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi yoğun bakım ünitelerinde çalışmakta olup, 3 aydan fazla bel ağrısı şikayeti bulunan, en az 1 yıldır yoğun bakımda çalışan ve çalışmaya gönüllü hemşireler çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Katılımcılar deney ve kontrol grubuna ayrılmıştır. her iki gruba da fiziksel egzersiz ve bel ağrısı ile ilgili eğitim verilmiş deney grubuna ek olarak 15 seanslık bel egzersizi programı uygulandı. Katılımcıların istirahat ve günlük yaşam aktivitelerini yaparkenki ağrı şiddetinin düzeyi Visual Ağrı Skalası (VAS), fonksiyonel değerlendirme için Modifiye Oswestry bel ağrısı skalası, yaşam kalitesi için Yaşam Kalite Anketi (Quality of Life Questionnaire:SF36) kullanıldı. Katılımcılara bu değerlendirmeler, 15 seanslık tedavi programının başında ve sonunda uygulandı ve elde edilen veriler kaydedildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 32,25'tir. %15,6'sı düzenli olarak fiziksel egzersiz yaptığını belirtmiş olup hemşirelerin tamamı nöbet tutmaktadır. Egzersiz grubunda eğitim grubuna göre fonksiyonel kas gücü puanları, yaşam kalitesi ölçeği puanları, istirahat ve günlük yaşam aktivitesi esnasında hissettikleri ağrı şiddeti puanları yüksek olması istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur(p<0,005).

Sonuç: Kronik bel ağrısı bulunan hemşirelere verilecek bel ağrısı eğitiminin yanında bel ağrısına olumlu etkisi olduğu düşünülen bel egzersizlerinin de programa dahil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: bel egzersizi, hemşirelik, kas kuvveti, kronik bel ağrısı, yaşam kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-164

Fabrika İşçilerinin Hijyen Davranışları ve İlişkili Etmenler

Elif Saraç¹, Esra Yıldız²

¹Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Doktora Öğrencisi, Erzurum

²Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı, Erzurum

Amaç: Çalışmanın amacı fabrika işçilerinin hijyen davranışlarını ve ilişkili etmenleri belirlemektir.

Yöntem: Çalışma tanımlayıcı nitelikte olup, sosyal medya aracılığıyla gönüllü katılım gösteren 100 fabrika işçisinin verileriyle tamamlanmıştır. Veriler tanıtıcı özellikler formu ve hijyen davranışları ölçeği (HI23) ile toplanmıştır. Hijyen Ölçeği (HI23) Stevenson tarafından (2009) Avustralya toplumu için geliştirilmiş, Altun ve ark. tarafından ise (2010) Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek 23 maddeden ve genel hijyen, ev içi hijyeni, besinlerle ilgili hijyen, el hijyeni ve kişisel hijyen olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS Windows Versiyonu 20.00 Paket programı, Cronbach's Alfa güvenilirlik ve Kolmogorov Smirnov normallik testleri, Mann-Whitney U, Kruskal Wallis Testleri ile Spearman Korelasyon analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılanların yaş ortalaması 43.57±6.42 ve %97'si evlidir. %29'u ilkokul mezunudur, %61'i daha önce hijyen eğitimi almamıştır ve %84'ünün annesi de ilkokul mezunudur. Ailede sağlık çalışanı olma durumu ve anne eğitimi ile ev içi hijyen boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır (p<0.05). Ölçekten alınan toplam puan ortalaması 72.82±9.66'dır. Ölçeğin "Genel Hijyen" puan ortalaması diğer boyutlara göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksektir (27.21±4.5).

Sonuç ve Öneriler: Çalışmaya katılanların genel hijyene ilişkin davranışları olumlu fakat istendik düzeyde değildir. Yaş, eğitim durumu, medeni durum ve daha önce hijyen eğitimi alma durumu hijyen davranışlarını etkilememektedir. Ailesinde sağlık çalışanı olmayanlar ve annesi ilkokul mezunu olanların ev içi hijyene ilişkin davranışlarının uygulama seviyeleri ve sıklıkları yüksektir. Buna göre; günümüzde tüm dünyada etkileri görülen Covid-19 pandemisi özelinde düşünüldüğünde sağlığı koruma ve geliştirmede, hastalık ve salgınların önlenmesinde özellikle el hijyeninin ve genel hijyen davranışlarının önemini vurgulamaya ilişkin yaş ve meslek gruplarına özel eğitim programları düzenlenmesi, medya ve kamu spotları aracılığıyla toplumun her kesiminin istendik hijyen davranışları göstermesini sağlamak üzere bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hijyen Davranışları, İşçi, Sağlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-165

İşyerimde beni ne bekliyor? COVID 19 pandemi sürecinde çalışma alanlarında iş sağlığı ve güvenliği

Enise Sürücü¹, Safiye Özvurmaz²

¹Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın

²Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Aydın

Wuhan'da ortaya çıkan ve hızlı bir şekilde yayılan Covid 19 pandemisi, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra en büyük küresel kriz olarak nitelendirilmektedir. (1,2). Virüsün kişilerle temas sonrası damlacık yoluyla veya kontamine yüzeyler aracılığıyla taşındığı belirtilmektedir (3).

Havayolu ulaşımının engellenmesiyle başlayan pandemi süreci genel üretim faaliyetlerinin durdurulmasıyla devam etmiştir. Küreselleşen dünyada salgının sosyal ve ekonomik düzeyde yıkıcı etkisi gün geçtikçe daha da belirginleşmektedir. Süreçte en ağır yükü taşıyan meslek grubu şüphesiz sağlık çalışanları olmuştur (4). Pandemi bireyleri fiziksel ve psikolojik yönden etkilemektedir. Huang ve Zhao (2020)'un çalışmasında pandemi sürecinde özellikle gençlerde anksiyete (%35,1), depresif semptomlar (%20,1) ve uyku sorunlarında (%18,2) artış olduğu belirlenmiştir.

İş hayatında müşterilerle doğrudan iletişim şekli, fiziksel temas kurulması ve sosyal mesafenin yetersizliği göz önüne alındığında işçilerin salgın sürecinde büyük bir risk grubunu oluşturduğu yadsınamaz bir gerçektir. Örneğin; Singapur'da ilk 25 vakanın %68'inde mesleki maruziyet söz konusudur (6). Pandemi sürecinin olumsuz atmosferi yanı sıra işçilerde yeni viral enfeksiyonlara duyarlılık, pnömokonyoz ve tüberküloz gibi önceden var olan fiziksel sorunlar, var olan psikolojik morbidite, ailesel destek yoksunluğu, kişisel güvenlik uygulamalarını takip etmede zorluk ve karantina kişilerin iyilik halini olumsuz yönde etkilemektedir (7). Covid 19 pandemisi çalışma alanlarının yeniden tasarımı itici güç oluştururken diğer yandan iş sağlığı ve güvenliğine yönelik sorunların gözden geçirilmesini sağlamaktadır (8). Pandemi sürecine yönelik otoritelerce oluşturulan kılavuzlarda entegre sağlık, güvenlik değerlendirmelerinin; liderlik bağlılığı, çalışma koşullarına odaklanma, geniş katımlı, kapsamlı ve işbirlikçi stratejiler, uyum ve veriye dayalı değişimler temel alınarak oluşturulması önerilmektedir (7). Pandemi müdahale planı kapsamında önleyici tedbirler oluşturma, hasta/şüpheli kişiler için etkin izolasyon koşulları, işyeri seyahat ve toplantılarına dair korunma planları, bilgi sistemleri için politika ve prosedür geliştirme şeklinde bir dizi faaliyet sistemli şekilde yürütülmelidir (9,10). Pandemi kontrolünün sağlanması amacıyla işyeri hemşiresinin uzmanlık rolünü kullanarak diğer profesyonellerle iş birliği halinde süreç yönetiminde yer alması toplumsal refahın sağlanması ve aynı zamanda mesleki görünürlüğü artırılması için önemli bir fırsattır.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, çalışma alanları, iş sağlığı ve güvenliği, pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-166

Üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerde iş yükü, tıbbi hata tutumları ve iş kazaları arasındaki ilişki

Esra Göl

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli

Hemşirelik; çalışma ortamında birçok olumsuz faktörü içinde barındıran yoğun iş yüküne sahip mesleklerdendir. Aşırı iş yükü bazen geri dönüşümü olmayan tıbbi hatalara neden olabilmektedir. Bu araştırma, hemşirelerde iş yükü, tıbbi hata tutumları ile iş kazası arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesinde çalışan hemşirelerde yapılmıştır. Araştırma kesitsel ve ilişki arayıcı niteliktedir. Araştırmanın örneklemini Şubat-Haziran 2018 tarihleri arasında çalışmayı kabul eden 400 hemşire oluşturmaktadır. Hemşirelerin araştırmaya katılım oranı %75'tir. Veriler "Hemşirelere İlişkin Tanıtıcı Bilgi Formu", "İş Kazalarını Değerlendirme Anketi", "İş Yükü Ölçeği" ve "Tıbbi Hatalarda Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılmış olup analizinde Shapiro-Wilk ve Kolmogorov Smirnov testleri, iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis varyans analizi, Spearman korelasyon analizi, Multiple Lojistik Regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 31.66 ± 7.25 'dir. Hemşirelerin iş yükü ölçeği puan ortalaması 37 ± 6.16 , tıbbi hata tutum ölçeği puan ortalaması 59.28 ± 5.99 'dur. Puan ortalamaları hemşirelerin iş yükünün yüksek, tıbbi hatalarda bildirimini ve öneminin bildirimini ve öneminin farkında olduğunu göstermiştir. Korelasyon analizi sonucunda iş yükü ile tıbbi hatalarda tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Çoklu regresyon analizi sonucunda, iş kazasını etkileyen en önemli faktörlerin iş yükü, çalışılan birim, aylık gelir durumu, kadro durumu, meslekte çalışma yılı ve eğitim düzeyi olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar, hemşirelerin iş kazalarının ve iş yükünün azaltılmasına yönelik düzenlemelerin yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. İş kazasını etkileyen en önemli değişkenin iş yükü olması nedeniyle, özellikle iş kazaların azaltılmasına yönelik çalışmalarda iş yükü ile birlikte ele alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş yükü, hemşire, iş kazaları, tıbbi hata

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-167

Huzurevinde Çalışan Yaşlı Bakım Personellerinde Merhamet Yorgunluğu ve Mesleki Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Kesitsel Bir Çalışma

Filiz Polat¹, Fatma Karasu²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Amaç: Yaşlı bakım personellerinin meslekleri gereği psikolojik ve fiziksel yüklerle maruz kaldıkları için merhamet yorgunluğu yaşama riskleri yüksektir. Merhamet yorgunluğu bakım veren kişilerin çalışma yaşam kaliteleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bundan dolayı bu çalışma huzurevinde çalışan yaşlı bakım personelinin merhamet yorgunluğu ve mesleki yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmanın evrenini, bir huzurevinde çalışan 69 yaşlı bakım personeli oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş olup 67 bakım personeliyle çalışma yürütülmüştür. Verilerin elde edilmesinde "Kişisel bilgi formu, Merhamet Yorgunluğu Ölçeği" (MYÖ) ve "Çalışma Yaşam Kalitesi Ölçeği" (ÇYKÖ) kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra ANOVA, bağımsız gruplarda t ve korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %38.8'i 25-34 yaş arası, %59.7'u erkek, %50.4'ü lise mezunu idi. Katılımcıların yaş, cinsiyet ve eğitim durumuna göre MYÖ puanları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Kadınlarda, yaş küçüldükçe merhamet yorgunluğunun arttığı, eğitim düzeyi yükseldikçe azaldığı belirlenmiştir. Yaşlı bakım personelinin MYÖ puan ortalaması 97.6 ± 13.1 ve ÇYKÖ puan ortalaması 65.4 ± 8.1 olarak belirlenmiştir. Çalışmada MYÖ ve ÇYKÖ puanları arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur ($r = -0.324$ $p = 0.006$).

Sonuç: Çalışmamıza katılan yaşlı bakım personellerinin merhamet yorgunluğu düzeylerinin yüksek, çalışma yaşam kalitesi düzeylerinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Merhamet yorgunluğu azaldıkça mesleki yaşam kalitesi artmaktadır. Yaşlı bakım personellerinin mesleki yaşam kalitesinin artırılması, merhamet yorgunluğunun merhamet memnuniyetine dönüştürülerek iş doyumlarının artırılması gerekir. Bunun için stresle baş etme, gevşeme, empatiyi etkin kullanma, iletişim becerileri gibi konularda hizmet içi eğitimler verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Huzurevi, yaşlı bakım personeli, merhamet yorgunluğu, mesleki yaşam kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-168

Gürültülü İş Yerlerinde Çalışanlara Uygulanan İşitme Koruma Programının Kulak Koruyucu Kullanımına Etkisi

Hacer Sönmezer Öcal¹, Melek Nihal Esin²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Karaman

²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Çalışma hayatında en çok maruz kalınan fiziksel tehlikelerin başında gürültü gelmektedir. Çalışma ortamında alınması gerekli önlemlerle korunma düzeyi sağlanamadığı durumlarda kişisel koruyucu donanım kullanımı zorunluluk haline gelmektedir. Bu çalışmanın amacı; gürültülü işyerlerinde çalışanlara uygulanan sağlık geliştirme modeli temelli işitme koruma programının kulak koruyucu kullanımına etkisini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Araştırmada "Randomize olmayan gruplarda ön test-son test kontrol grubu" ve tekrarlayan ölçümlü yarı deneysel tasarım tipi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kayseri ilinde gürültü açısından yüksek riskli olarak değerlendirilen "mobilya, mobilya aksesuarları ve ev gereçleri üretimi yapan" dört farklı fabrikada 120 çalışan (60 deney, 60 kontrol) oluşturmuştur. Deney grubu çalışanlarına; sağlık geliştirme modeli temelli "İşitme Koruma Programı" uygulanmıştır. Program; farkındalık, davranış değişimi ve davranışı sürdürme olarak üç aşamada uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarına girişim öncesi, sonrası 1. ve 6. ayda ölçümler yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Tanıtıcı Özellikler, Kulak Koruyucu Kullanım Davranışları, Kulak Koruyucu Takma Davranışı Gözlem, Gürültü Farkındalık Eğitimi Değerlendirme ve Çalışanın Çalışma Ortamı Değerlendirme Formu, Çok Boyutlu Sağlık Kontrolü, Sağlığın Önemi ve Öz-Etkililik-Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 16.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde; girişim sonrası deney grubundaki çalışanların kulak koruyucu kullanım davranışları ve kullanma durumlarında artış olduğu görülmüştür. Araştırmacı gözlemi sonucunda girişim öncesi kulak koruyucu takan 4 kişi iken, altıncı ay sonrası 39 kişi olmuştur. Gürültü konusunda farkındalık eğitimi değerlendirme sonuçlarında ise kontrol grubuna göre deney grubu çalışanlarında anlamlı artışlar sağlanmıştır ($p < 0,01$)
Deney ve kontrol grubu arasında, çok boyutlu sağlık kontrolü, sağlığın önemi ve öz etkililik düzeylerinde anlamlı fark bulunmamıştır.

Sonuç: Çalışmanın sonuçları; çalışanlarda kulak koruyucu kullanma davranışını artırmada, sağlık geliştirme modeli temelli işitme koruma programının etkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Kulak koruyucu, sağlık davranışı, gürültü, çalışan, iş yeri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-169

Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarında İş Doymu ve Etkileyen Faktörler: Sistemik Derleme

İbrahim Topuz, Gözde Yıldız Daş Geçim

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya

Giriş-Amaç: İş doymu; bireylerin işini yapmaktan duydukları hoşnutluk olarak tanımlanmaktadır. Bu sistemik derlemenin amacı, birinci basamak sağlık çalışanlarında iş doymu ve etkileyen faktörleri değerlendiren çalışmalarını incelemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma Temmuz-Kasım 2020 tarihinde birinci basamak sağlık çalışanları (primary health care workers), iş (job) ve iş doymu (job satisfaction) anahtar kelimeleri ile Pubmed®, CINAHL®, Cochrane®, ScienceDirect®, ULAKBİM ve Google Akademik veri tabanları taranarak iki araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 2007-2019 yılları arasında yayın dili Türkçe veya İngilizce olan, tam metnine ulaşılan 129 literatür incelenmiştir. Araştırmada, dahil edilme kriterlerine uygun bulunan toplam 6 makale değerlendirilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen standart bir veri özetleme formu kullanılarak analiz edilmiştir.

Çalışmaya dahil edilme kriterleri:

1. Tam metnine ulaşılabilen araştırma makalesi olması,
2. Çalışmaların 2007-2019 tarihleri arasında yayınlanmış olması,
3. Yayın dilinin Türkçe veya İngilizce olması,
4. Örneklem, ulusal, uluslararası veya bölgesel kapsayıcılığı olması

Bulgular: Çalışmalarda birinci basamak sağlık çalışanlarının ortalama çalışma süreleri 4.5 ± 7.3 ile 11.5 ± 6.2 yıl arasında ve genel iş doymuları orta düzeydedir. Çalışmaların beşinde çalışanların içsel iş doymunu, dışsal iş doymuna göre yüksek yaşadıkları; dördünde de çalışma süresi arttıkça iş doymu düzeylerinin arttığı saptanmıştır. Sağlık çalışanlarının iş doymununun yaş, cinsiyet, medeni durum, uzun yıllar çalışıyor olmak, çalışma koşulları, çalışılan yer, alınan ücret, sorumlu olunan hasta sayısı, duygusal tükenmişlik ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu sistemik incelemede, farklı ülkelerde birinci basamak sağlık çalışanlarının içsel iş doymuları yüksek, genel iş doymuları orta düzeyde bulunmuştur. İş doymunu etkileyen içsel veya dışsal faktörler, çalışma koşullarına bağlı olarak değişmektedir. Bu nedenle birinci basamak sağlık çalışanlarının çalışma koşullarının düzenlenmesi, iş doymunu etkileyen faktörlerin tükenmişliği azaltma ve iş performansını artırmada göz önüne alınması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Birinci basamak sağlık çalışanları, iş, iş doymu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-170

YÖK TEZ Veri Tabanında Çalışan/İş Sağlığı ve Güvenliği Konularında Hemşirelik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Sistemik İncelenmesi

Melek Seyhan, Özcan Aygün

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilimdalı

Giriş-Amaç: İşletme güvenliğini korumak, üretim güvenliğini sağlamak ve çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarından korumak amacıyla bilimsel temelli ve sistemli uygulamaların tamamını kapsayan uygulamalardır. Çalışmanın amacı; hemşirelik alanında "çalışan/iş sağlığı ve güvenliği" konulu yapılan, lisansüstü tez kapsamında yayınlanan çalışmaların incelenerek literatüre katkı sağlanmasıdır.

Gereç-Yöntem: Yapılan çalışma sistematik derleme niteliğindedir. 10 Ekim-15 Aralık 2020 tarihleri arasında, paylaşımına açık yayınlanan tezler, tez.gov.tr veri tabanında, "iş sağlığı" "iş güvenliği", "çalışan sağlığı", "çalışan güvenliği" anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Tarama sonucunda 4006 çalışma arasında, hemşirelik çalışmalarına ait 164 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalar incelenmiş ve "tanımlayıcı ve/veya analitik", "metodolojik", "yarı deneysel", "deneysel" ve "randomize kontrollü deneysel" olmak üzere beş kategoriye ayrılmıştır.

Bulgular: Araştırmada; 1990-2020 yılların yapılan 144 yüksek lisans, 20 doktora tezi olmak üzere toplam 164 çalışma incelenmiştir. Tekrarlanan çalışmalar çıkarıldıktan sonra toplam 99 tez çalışmaya dahil edilmiştir. Tarama raporları incelendiğinde kategoriler de; "tanımlayıcı ve/veya analitik"te 84, "metodolojik"te 5, "yarı deneysel"de 4, "deneysel"de 3 ve "randomize kontrollü deneysel"de 1 çalışma olduğu görülmüştür (3 çalışma hem tanımlayıcı hem metodolojiktir). Tezlerin çalışma alanları incelendiğinde; iş doyumunu ve tükenmişlik, sağlığı koruma, sağlık alışkanlıkları, risklerin belirlenmesi, ruh sağlığı, iş ortamı ve çalışma koşulları, iş kazaları ve meslek hastalığı, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bilgi tutum ve davranışlar, iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları, iş sağlığını belirleyen faktörler, iş yaşam kalitesi, hasta güvenliği konularında olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Anahtar Kelime: Çalışan/iş sağlığı ve güvenliği iş yaşamı ile ilgili pek çok konuyu kapsamaktadır. Araştırmada, tezlerin %88'inin tanımlayıcı ve/veya analitik desende olduğu görülmüştür. Çalışan/iş sağlığı alanında yapılan tanımlayıcı ve analitik çalışmalar, risklerin belirlenmesi ve kontrol altına alınabilmesi ve çalışan/iş sağlığı uygulamalarına rehber olması açısından oldukça önemlidir. Anahtar kelimeler "iş sağlığı" "iş güvenliği", "çalışan sağlığı", "çalışan güvenliği" olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: "çalışan güvenliği", "çalışan sağlığı", "iş güvenliği", "iş sağlığı"

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-171

Gebelerin Prenatal Bağlanma Düzeyleri İle Gebelikteki Sağlık Uygulamaları

Arzu Abic¹, Ahu Aksoy², Duygu Yılmaz Vefikuluçay²

¹Doğu Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gazi Mağusa

²Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Kadın Sağlığı ve Doğum Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin

Giriş-Amaç: Prenatal bağlanma, anne ve fetus arasında gelişen özel bir ilişkidir. Yüksek prenatal bağlanmanın gebelik dönemindeki sağlık uygulamalarını arttıracığına inanılmaktadır. Literatüre bakıldığında anne ve fetus sağlığı için vazgeçilmez olan bu iki değişken arasındaki ilişkiyi ve etkileyen faktörleri belirleyen çalışmalara yeterince rastlanılmamıştır. Bu araştırma, üçüncü trimester gebelerin prenatal bağlanma düzeyleri ile gebelikteki sağlık uygulamaları arasındaki ilişki ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırmanın örneklemini 01/11/2019 ve 10/01/2020 tarihleri arasında bir kamu hastanesinin Non Stres Test Polikliniği'ne başvuran 134 gebe oluşturmaktadır. Araştırma verilerini toplamadan önce Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan gerekli onay alınmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu, Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE) ve Gebelikte Sağlık Uygulamaları Ölçeği (GSUÖ) kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler; tanımlayıcı istatistikler, iki grup ortalamaları karşılaştırması için student's t testi ve ikiden fazla grup ortalamaları karşılaştırması için one way ANOVA testi ve çoklu karşılaştırma testlerinden ise Tukey testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Sürekli iki değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular: Gebelerin PBE'den aldıkları puan ortalamalarının "61,57±11,73", GSUÖ II'den aldıkları puan ortalamalarının "123,48±14,00" olduğu bulunmuştur. Gebelerin PBE ve GSUÖ II'den aldıkları puan ortalamaları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu ($r=0.496$; $p<0.001$) bulunmuştur. Araştırmamızda öğrenim düzeyi yüksek olan ve gebelikleri planlı olan kadınların prenatal bağlanma ve gebelikteki sağlık uygulamaları düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Gebelerin prenatal bağlanma düzeyleri arttıkça olumlu sağlık uygulama davranışlarının da artış gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda gebelikteki sağlık uygulamalarını arttırmak için anahtar rol oynayan hemşirelerin verecekleri bakımda, gebelerin prenatal bağlanma düzeylerini belirleyerek prenatal bağlanma ile gebelikteki sağlık uygulamaları arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gebelikte sağlık uygulamaları, Hemşirelik, Prenatal bağlanma

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-172

Meleis'in Geçiş Teorisi'ne Göre Uygulanan Hemşirelik Yaklaşımlarının Menopozda Özgü Yaşam Kalitesine Etkisi

Aslıhan Öztürk Eyimaya, Ayfer Tezel

Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Geçiş bir yaşam evresinden, durumundan ya da statüsünden diğerine geçmek anlamına gelir. Geçişin birçok değişikliğe sebep olması nedeni ile sağlık üzerinde önemli etkileri vardır. Menopozal dönem kadınlar için önemli bir geçiş sürecidir. Bu araştırma Meleis'in Geçiş Teorisi'ne göre uygulanan hemşirelik yaklaşımlarının menopozda özgü yaşam kalitesi üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma randomize kontrollü deneysel bir araştırmadır. Araştırma, Kasım-Aralık 2018'de 45-54 yaş arası 64 kadın ile (deney=32, kontrol=32) gerçekleştirilmiştir. Deney grubundaki kadınlara haftada 2 saat olacak şekilde 7 hafta süren teoriye temellendirilmiş hemşirelik yaklaşımları uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ve Menopozda Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği (MÖYKÖ) kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21. paket programı kullanılmıştır. Sürekli değişkenler için ortalama ve standart sapma, kategorik değişkenler için frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Kategorik değişkenlerin değerlendirmesinde ki-kare testi, iki grubun karşılaştırılmasında Student's t testi veya Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test ölçek puanlarının analizinde varyans analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık seviyesi olarak $p < 0.05$ değeri kabul edilmiştir. Çalışmanın yapılabilmesi için kurum izni, etik kurul onayı ve aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Deney grubundaki kadınların yaş ortalaması $48,69 \pm 2,83$, kontrol grubundaki kadınların yaş ortalaması $49,53 \pm 3,12$ 'dir. MÖYKÖ ön test puan ortalaması deney grubunda $4,61 \pm 1,00$, kontrol grubunda $4,57 \pm 1,18$; son test puan ortalamaları deney grubunda $3,88 \pm 1,10$, kontrol grubunda $4,81 \pm 1,10$ 'dur. Deney ve kontrol grubunda ön test son test MÖYKÖ ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Sonuç: Uygulanan yaklaşımlardan önce deney ve kontrol grubunun MÖYKÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı, sonra deney grubunun puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede azaldığı belirlenmiştir. Meleis'in Geçiş Teorisi'nin menopozal dönemdeki kadınların, menopozda özgü yaşam kalitesinin yükselmesinde etkili olduğu belirlenmiştir. Menopozal dönemdeki kadınların menopozda özgü yaşam kalitesini yükseltebilmek için hemşirelik yaklaşımlarının uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Menopoz, Meleis'in Geçiş Teorisi, Menopozda özgü yaşam kalitesi, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-173

Prematüre Bebek Bakımı Konusunda Kaygı Yaşayan Annelerde Çözüm Odaklı Yaklaşımın Etkisi

Canan Demir¹, Nurcan Akgül Gündoğdu²

¹Uzman Hemşire, Tokat Devlet Hastanesi, Tokat

²Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Balıkesir

Giriş: Her kadın için özgünlük barındıran annelik süreci, prematüre bebek sahibi olma ile çeşitli hemşirelik uygulamalarıyla desteklenmeye gereksinim duyar. Bu uygulamalardan biri olarak çözüm odaklı yaklaşım(ÇOY), hem hemşirenin hem de prematüre bebek annesinin güçlü yanlarını ortaya çıkaran pozitif bir etkileşim sağlayabilir.

Amaç: Bu araştırma, prematüre bebek bakımı konusunda kaygı yaşayan annelerde, çözüm odaklı yaklaşımın etkisinin belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Ön test-son test randomize kontrollü deneysel araştırmadır. Etik kurul onayı, kurum izni, prematüre bebek annelerinden yazılı-sözlü izin alınmıştır. Araştırma, Sivas il merkezindeki üç hastaneden, 38. gebelik haftasının altında (<37 hafta + 6 gün) doğan, taburculuk sürecine ulaşan ve araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 40 prematüre bebeğin annesi (20 deney, 20 kontrol) dahil edilerek yapılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından her iki gruba aynı dönemlerde ilk, ikinci ve üçüncü izlemlerinde yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Prematüre Bebeği Olan Annelerin Evde Bebek Bakım Gereksinimlerini Değerlendirme Formu", "Çözüm Odaklı Envanter" ve "Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri" kullanılmıştır. Müdahale grubuna bir tanışma görüşmesi ve sekiz çözüm odaklı görüşmeden oluşan 30-40 dakika süren bireysel Çözüm Odaklı Yaklaşım uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde uygun istatistiksel testler kullanılmış, p<0.05 değeri anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Müdahale grubundaki annelerinin, birinci izleme göre ikinci ve üçüncü izlemlerinde durumluk-sürekli kaygı envanteri puan ortalamalarının azaldığı, çözüm odaklı envanter toplam puan ortalamalarının arttığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bu gruptaki annelerin, prematüre bebek bakımı konusunda kendilerini yeterli hissetme oranları müdahale öncesine göre artış göstermektedir. Kontrol grubunda ise annelerin durumluk-sürekli kaygı envanteri puan ortalamalarındaki düşüşler durumluk kaygı puanlarının birinci ve son izlem ile ikinci ve son izlem puan ortalamaları dışında anlamlı değildir (p>0.05). Kontrol grubunun çözüm odaklı envanter toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir (p>0.05).

Sonuç: Prematüre bebek bakımı konusunda kaygı yaşayan annelere uygulanan çözüm odaklı müdahalenin, annelerin bebek bakımı konusundaki kaygılarını azalttığı, çözüm odaklı baş etme becerilerini ise artırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Prematüre Bebeği Olan Anne, Prematüre Bebek Bakımı, Kaygı Düzeyi, Çözüm Odaklı Yaklaşım, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-174

Kadınların Öz-Etkililikleri ve Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisi

Deniz Harputlu, Funda Özdemir, Ayşegül Öztürk Birge, Ayfer Tezel
Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Sağlık okuryazarlığı düzeyi ve öz-etkililik, sağlıklı geliştirme ve koruma davranışları üzerinde etkili kavramlardır. Bu araştırmanın amacı, sağlık okuryazarlığı düzeyi ve öz-etkililiğin, Ankara'da bir belediyenin düzenlediği kurslara katılan kadınlar arasında nasıl olduğunu belirlemek ve kadınların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma kesitsel bir araştırmadır. Araştırma verileri, 01 Nisan 2019 – 1 Eylül 2019 tarihleri arasında, Ankara'da bir ilçe belediyesine bağlı Kadın Eğitim ve Kültür Merkezler'inde düzenlenen faaliyetlere katılan 345 kadının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, Kadınları Tanılama Formu, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları (SYBD) Ölçeği II, Öz Etkililik-Yeterlilik Ölçeği, Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32 ile toplanmıştır. Veriler toplanmaya başlanmadan önce Ankara Üniversitesi Etik Kurulu'ndan ve Ankara Altındağ Belediyesi'nden gerekli izinler alınmıştır. Veriler belirlenen tarihler arasında araştırmacılar tarafından kadınlarla yüz yüze görüşülerek toplanmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamındaki kadınların yaş ortalaması $38,58 \pm 10,27$, %30,4'ü lise mezunu, %83,5'i ise evli ve %77,4'ünün sosyal güvencesi vardı. Kadınların Sağlıklı Yaşam Biçimleri Davranışları Ölçeği toplam puan ortalaması $129,35 \pm 21,74$ (Min-max: 79,71-193,00), Öz etkililik Ölçeği toplam puan ortalaması $84,05 \pm 12,60$ (min-max: 50,00-115,00) ve Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği toplam puan ortalaması $33,88 \pm 9,35$ (min-max: 1,56-50,00) olarak hesaplanmıştır. Kadınların SYBD ölçeği toplam puanı ile öz etkililik puanı, sağlık okuryazarlığı puanı, arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$).

Sonuç: Araştırma sonuçları, kadınların SYBD üzerinde öz etkililik ve sağlık okur yazarlığının etkili olduğunu göstermektedir. Kadınların SYBD'nin geliştirilmesinde, öz etkililik ve sağlık okur yazarlık düzeylerinin artırılmasına yönelik girişimlerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları, Sağlık Okuryazarlığı, Öz-Etkililik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-175

Premenstrual Sendrom Yaşayan Yaşayan Üniversite Öğrencilerinin Yakınmalarını Azaltmaya Yönelik Kültürel Uygulamaları

Deniz Sümeyye Yorulmaz¹, Havva Karadeniz²

¹Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Artvin

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Trabzon

Amaç: Bu çalışma premenstrual sendrom yaşayan hemşirelik bölümü öğrencilerinin yakınmalarını azaltmaya yönelik yaptıkları kültürel uygulamaları belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte gerçekleştirilen bu çalışmanın evrenini bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören kadın öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem hesabına gidilmeden çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler araştırmaya dâhil edilmiştir. Veriler etik kurul izni alındıktan sonra (28/05/2020 tarih ve 2020/08 sayılı) 1-15 Haziran 2020 tarihleri arasında online olarak toplanmıştır (evrenin %93.1'ine ulaşıldı). Verilerin toplanmasında 'Kişisel Bilgi Formu' ve 'Premenstrual Yakınma Soru Formu' kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ve ki-kare testi kullanılmıştır. Analizlerin yorumlanmasında %95 güven düzeyi ve 0.05 hata payı dikkate alınmıştır.

Bulgular: Premenstrual dönemde öğrencilerin %76.4'ünün gerginlik/anksiyete, %72.7'sinin şişkinlik, %70.8'inin yorgunluk/halsizlik, %60.2'sinin ağrı yakınmalarının olduğu ve öğrencilerin %53.2'sinin yakınmalarını azaltmak amacıyla kültürel uygulamalardan yararlandıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri premenstrual dönemde kültürel uygulama kullanımını etkilemezken, bu dönemdeki yakınmalar kültürel uygulama kullanımını etkilemektedir.

Sonuç: Öğrencilerde premenstrual dönemdeki yakınmalar sık görülen bir sorundur ve yakınmalara yönelik kültürel uygulamalar sıklıkla kullanılmaktadır. Bu dönemde yakınmaların kontrolüne yönelik kanıt temelli kültürel uygulamaların kullanımı konusunda bilgi ve danışmanlık sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Premenstrual sendrom, kültürel, kültürel özellikler, hemşirelik öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-176

The Effect of Birth Memories on Mother-Baby Attachment Styles

Hediye Karakoç¹, Ebru Bekmezci², Halime Esra Meram²

¹KTO Karatay University, School of Health Sciences, Department of Midwifery

²Selcuk University, Faculty of Nursing, Obstetrics and Gynecology Nursing, Konya, Turkey

Objective: It is stated that the birth experience, which has the potential to affect the mother's behavior and psychological health, is directly related to the health consequences of the mother and baby. In this study, it was aimed to examine the effect of birth memories on the mother's attachment style. This study, which examines the effect of memories of birth on the way of secure and insecure attachment, is valuable in the sense that it is the first data in our country that has been added to the literature.

Materials-Methods: The research was completed with a descriptive and relationship-seeking 241 women who were members of social media groups between October 2020 and December 2020 and meet the criteria for inclusion. The research data were collected using the Introductory Information Form, The Birth Memories and Recall Questionnaire and Adult Attachment Style Scale. Ethics committee approval of the study was obtained.

Results: It was determined that 47.3% of the mothers were between the ages of 25-29, 56.4% of them had a university or higher education level. It was determined that there was a significant relationship between the mode of delivery and the mean score of centrality of memory ($p=0.048$), and the mean score for dystocia was found to be significantly higher. It was found that experiencing upsetting events at birth differed in emotional memory ($p=0.000$), ambivalent emotional memory ($p=0.000$), and involuntary recall ($p=0.005$). It was determined that there was a weakly positive significant correlation between insecure attachment and the mean scores of memory centrality ($p=0.000$), consistency and reliving ($p=0.000$), sensory memory ($p=0.000$) and involuntary recall ($p=0.000$).

Conclusion: It has been found that the dystocia, annoying or upsetting problems during labor negatively affect the memories of birth, and negative birth memories may cause insecure attachment.

Keywords: Attachment styles, birth, birth memories

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-177

Kadınların Sağlık Algıları, Serviks Kanseri ve Pap Smear Testi Sağlık İnançları

Emre Uçar¹, Adile Tümer²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Muğla

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Muğla

Giriş: Bu araştırma, kadınların sağlık algıları, serviks kanseri ve pap smear testi sağlık inançlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma 2018 yılında, 400 kadın üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler "Tanımlayıcı Bilgi Formu", "Sağlık Algısı Ölçeği (SAÖ)" ve "Serviks Kanseri ve Pap Smear Testi Sağlık İnançları Ölçeği (SİMÖ)" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Kolmogorov-Smirnov testi, t-testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 43.67±8.62'dir. SAÖ toplam puan ortalamasının 51.03±7.28, alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının "Sağlığın Önemi" (11.76±2.10) alt boyutundan alındığı, bunu sırasıyla Öz Farkındalık (11.14±2.13), Kontrol Merkezi (16.22±4.26) ve Kesinlik (11.9±3.43) alt boyutunun izlediği belirlenmiştir. SİMÖ alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde ise, en yüksek puan ortalamasının Yarar Motivasyon (33.79±5.58) boyutundan alındığı, bunu sırasıyla, Engeller (53.19±9.03), Sağlık Motivasyonu (10.28±2.32), Önemseme/Ciddiyet (23.66±6.40) ve Duyarlılık (7.48±2.63) alt boyutunun izlediği saptanmıştır. SAÖ toplam puan ortalaması ile SİMÖ Yarar Motivasyon, Sağlık Motivasyonu ve Engeller alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Araştırmaya katılan kadınların sağlık algılarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Kadınların Serviks Kanseri ve Pap Smear Testi ile ilgili yarar-motivasyon inançlarının yüksek olması olumlu, engel algılarının yüksek olması olumsuz değerlendirilmiştir. Konuyla ilgili olarak, kadınların Önemseme/Ciddiyet ve Duyarlılık algılarının artırılmasına ve engel algılarının azaltılmasına yönelik müdahale çalışmalarının yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Kadın sağlığı, pap smear testi, sağlık algısı, serviks kanseri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-178

Birinci Basamak Sağlık Kurumlarına Başvuran 15-49 Yaş Aralığındaki Kadınların Kullandıkları İlaç Gruplarının Değerlendirilmesi

Ezgi Demirtürk Selçuk¹, Birsal Canan Demirbağ²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Erzincan/Türkiye

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Trabzon /Türkiye

Amaç: Bu çalışmada, birinci basamak sağlık kuruluşuna başvuran 15-49 yaş aralığındaki kadınların kullandıkları ilaç gruplarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan araştırma Trabzon ilinde birinci basamak sağlık hizmeti veren aile sağlığı merkezlerine herhangi bir nedenle başvuran 15-49 yaş aralığında olan kadınlarla yapılmıştır. Araştırma için örneklem büyüklüğüne gidilmemiş, Nisan-Haziran 2019 tarihlerinde belirlenen aile sağlığı merkezlerine başvuru yapan 337 kişiyle araştırma tamamlanmıştır. Veriler bireylerin sosyo-demografik özellikleri ve kullandıkları ilaçları sorgulayan anket kullanılarak toplanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için Trabzon İl Sağlık Müdürlüğünden ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (protokol no: 2019/121) gerekli izinler alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %45,7'si 41 yaş ve üzeri grubunda, %75,7'si evli, %43,0'ı lise mezunu, %32,0'ı iki çocuk sahibi, %60,8'i gelir getiren bir işte çalışmakta, %42,4'ünün kronik hastalığı var, %42,1'i analjezik kullandıkları belirlenmiştir. Katılımcıların yaş ve medeni durum ile reçetesiz ilaç alma, eğitim durumu ile ilaç prospektüsünü okuma ve son kullanma tarihini okumayan, çalışma durumu ile başkasına iyi gelen ilacı kullanma arsında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Sonuç: Katılımcıların en fazla analjezik ilaç grubunu kullandıkları, başkasına iyi gelen ilacı kullandıkları ve çevresine ilaç önerdiklerini, genellikle reçetesiz ilaç kullandıkları bulunmuştur. İlaç kullanım bilincinin olmadığı ve sağlık kuruluşlarının kullanılmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Birinci basamak sağlık kuruluşu, hasta, reçetesiz ilaç

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-179

Aile Merkezlerindeki Kurslara Devam Eden Kadınların Sağlık Okuryazarlığı Düzeyleri ve İlişkili Faktörler

Sultan Ayaz Alkaya¹, Fatma Özlem Öztürk²

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

²Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Sağlık okuryazarlığı, toplumun her kesiminden insanları etkileyen önemli bir konudur. Toplum nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturan kadınların sağlık okuryazarlığına özel dikkat gösterilmelidir. Sağlık okuryazarlık düzeyi; kadınların sağlık sorunlarını fark edebilmesini, doğru zamanda sağlık hizmetine erişmesini, uygun bakım ve tedavi almasını sağlamaktadır. Bu çalışmada, bir belediyenin aile merkezlerinde çeşitli kurslara katılan kadınların sağlık okuryazarlık düzeyleri ve ilişkili faktörleri belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kesitsel tipte yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Ankara ilinde bir belediyeye bağlı sekiz aile merkezindeki çeşitli kurslara kayıtlı 1100 kadın oluşturmuştur. Araştırmaya katılmayı kabul eden 837 kadın dahil edilmiştir. Veriler kişisel bilgi formu, Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ve Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32 ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı (08.04.2019, 09/157), kurum izni ve kursiyerlerden aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların %50,4'ünün 40 yaş üstü olduğu, %35,2'sinin lise mezunu olduğu, %89,6'sının çalışmadığı, %53,2'sinin aylık gelirinin giderine eşit olduğu, %28,4'ünün kronik hastalığının olduğu, %29,2'sinin düzenli olarak ilaç kullandığı, %35,2'sinin görme problemi, %7,8'inin işitme problemi olduğu belirlenmiştir. Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32'ye göre kadınların %45,9'unun yetersiz, %30,6'sının sorunlu-sınırlı, %16'sının yeterli, %7,4'ünün mükemmel düzeyde sağlık okuryazarlığı düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Araştırmada hem TSOY-32 hem de yetişkin SOY ölçeğine göre; 40 yaş ve üzeri olan, ilköğretim mezunu olan, geliri giderinden az olan, görme ve işitme problemi olan, gözlük kullanan, internet kullanmayan kadınların SOY düzeyinin yetersiz-sorunlu olduğu tespit edilmiştir (p < .05).

Sonuç: Araştırmada kadınların çoğunun sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz-sorunlu olduğu sonucuna varılmıştır. Kadınların SOY düzeyini yükseltmeye yönelik sağlık eğitimi materyallerinin geliştirilmesi, eğitim olanaklarının artırılması, internet kullanımının teşviki gibi stratejiler kullanılabilir. Ayrıca, kadınların sağlık okuryazarlığı düzeyini yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, görme problemi, gözlük kullanma, işitme problemi ve internet kullanımının etkilediği belirlenmiştir. Bu nedenle kadınların sağlık okuryazarlığının yükseltilmesine yönelik girişimler planlanırken bu faktörlerin dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Kadın Sağlığı, Sağlık Okuryazarlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-180

İki Farklı Kırsal Bölgede Yaşayan Kadınların Şiddet Görme, Şiddete Yönelik Tutum Ve Evlilik Uyumları

Fatma Sezer¹, Ayşegül Özcan²

¹Bayburt Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü, Bayburt

²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Nevşehir

Amaç: İki farklı kırsal bölgede yaşayan kadınların şiddet görme, şiddete yönelik tutum ve evlilik uyumlarının belirlenmesi amacı ile yapılmıştır

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve karşılaştırmalı olarak yapılan araştırmanın örneklemini, Kapadokya bölgesinde bulunan bir ilin iki ilçesinde (Acıgöl, Hacıbektaş) yaşayan 15 yaş üstü evli kadınlar (n:323) oluşturmuştur. Araştırmada kadınlara kartopu yöntemiyle ulaşılmıştır. Etik kurul, kurum ve kadınların onamı alınarak yapılan araştırmada veriler, 'Anket Formu', 'Evlilik Uyumu Ölçeği' ve 'Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, ki-kare, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (anova) ve regresyon testleri ile yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmada kadına yönelik şiddetin, Acıgöl'de (% 68.3) Hacıbektaş'a oranla (%31.7) anlamlı derecede daha fazla görüldüğü belirlenmiştir ($p<0.05$). Kadınların şiddete ilişkin tutumlarına bakıldığında, Acıgöl'de (49.17 ± 11.99) yaşayan kadınların Hacıbektaş'ta (32.42 ± 9.48) yaşayanlara oranla anlamlı derecede daha geleneksel tutum sergiledikleri bulunmuştur ($p<0.01$). Acıgöl'de yaşayan kadınların Hacıbektaş'ta yaşayanlara göre, evliliklerinin uyumsuz olma olasılığı yaklaşık olarak 2 kat ($OR=1.981$) daha fazla olduğu saptanmıştır. Evlilik uyumunda meydana gelen değişikliklerin %16,6'sı (Düz. $R^2=0,166$) bağımsız değişken olan şiddet görme durumu tarafından açıklanmaktadır. Ekonomik şiddet evlilik uyumunu etkileyen en önemli ve tek değişken olarak bulunmuştur.

Sonuç: Bu araştırmada iki farklı kırsal bölgede yaşamalarına karşın, kadına yönelik şiddete ilişkin geleneksel tutum sergileyenlerin daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları ve evlilikte daha uyumsuz oldukları saptanmıştır. Aile içi şiddetin önlenmesi ve şiddetin tanımlanmasında birinci basamak sağlık hizmetlerinde önemli bir yeri olan halk sağlığı hemşireleri ev ziyaretleri planlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Şiddete Yönelik Tutum, Evlilik Uyumu

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-181

Pandemi Döneminde İç İçe Geçmiş Sorun; Kadına Yönelik Şiddet

Fehime Nida Güllü¹, Adile Tümer²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Muğla

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Muğla

Giriş ve Amaç: Pandemilerle ilişkili korku ve belirsizlik, çeşitli şiddet biçimlerini kısıtlanılabilecek elverişli bir ortam sağlar. Sosyal mesafe, yaşanan ev, kısıtlı seyahat ve temel topluluk kaynaklarının kapatılması gibi eylemler, muhtemelen ev içinde kadına yönelik şiddet riskini önemli ölçüde artıracaktır. Bu derlemede COVID-19 pandemisinde kadına yönelik şiddetin artışı ve artış nedenlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: "Violence against women", "coronavirus" ve "epidemic" anahtar kelimeleri kullanılarak, Google Scholar ve Pub Med veri tabanlarından literatür taraması yapılmıştır. 2020 yılına ait konuyla ilgili 22 makale (tam metin) incelenmiştir.

Bulgular: Dünya Sağlık Örgütü Nisan 2020'de, salgınlarda kadına yönelik şiddet riskinin arttığını bildirmiştir. Türkiye'de yapılan araştırmada Mart 2020'de fiziksel şiddetin %80, psikolojik şiddetin %93 arttığı ve bir başka araştırmada ise başvuru hatlarını arayanların sayısının Nisan ayında %55, Mayıs ayında %78 oranında arttığı bildirilmiştir. Nisan 2020'de Türkiye'nin 28 kentinde, 1873 kadın üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmada, pandemi sürecinde kadınlara yönelik şiddetin %27,8 oranında artış gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmalarda diğer ülkelerde de benzer şekilde salgın dönemiyle beraber artan kadına yönelik şiddet olayları bildirilmiştir. Pandemi sürecinde kadınlara yönelik şiddet artarken; şiddete maruz kalan bireylerin koruyucu ve önleyici hizmetlere ulaşımında sorunlar yaşadıkları uluslararası araştırma sonuçlarında vurgulanmaktadır. Araştırmalarda kadına yönelik şiddetin artma nedenleri; evde kalma süresinin uzaması, işsizlik, ekonomik durum, stres, hizmetlere ulaşımında engellerin olması, aile ve arkadaşlarla iletişimin azalması olarak sıralanmıştır. Araştırmalarda, COVID-19'un zorlayıcı bir kontrol mekanizması olarak kullanıldığı bu sayede failerin taciz içeren bir ilişkide kontrol altına alma, korku ve bulaşma tehdidi kullanımında daha fazla kontrol uyguladıkları bildirilmiştir.

Sonuç: Pandemi sürecinde kadına yönelik şiddet tüm dünyada en yaygın toplumsal sorun ve insan hakları ihlallerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir. Konuya ilişkin bilinç ve duyarlılığın artırılması, toplumsal farkındalık oluşturulması, koruyucu ve önleyici çalışmaların yapılması gerekmektedir. Kadınlara yönelik şiddet nedeniyle oluşan psikososyal sorunların çözülmesi için de uygun politikaların geliştirilmesi son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, koronavirüs, salgın

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-182

Klimakterik Dönemdeki Kadınlarda Görülen Menopozal Semptomlar İle Uyku Kalitesi Arasındaki İlişki

Ferdane Taş¹, Semra Kocaöz², Pınar Kara², Özlem Aşçı³

¹Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Niğde, Türkiye

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Niğde, Türkiye

³Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Ebelik Bölümü, Ebelik ABD, Niğde, Türkiye

Amaç: Klimakterik dönemde, kadınlarda yaygın görülen sağlık sorunlarından birisi uyku bozukluklarıdır. Klimakterik dönemde yaşanan uyku bozukluklarının çok faktörlü olduğu, yaşlanmanın, yaşanan değişikliklerin ve çeşitli faktörlerin, bu soruna katkı sağladığı belirtilmektedir. Bu faktörlerin yanı sıra vazomotor ve fiziksel menopoz semptomları da kötü uyku kalitesiyle ilişkilendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı klimakterik dönemdeki kadınlarda görülen menopozal semptomlar ile uyku kalitesi arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel olarak yapılan bu çalışma, bir Kansere Erken Teşhis-Tarama ve Eğitim Merkezi'ne başvuran ve araştırma kriterlerine uyan (40-64 yaş grubunda olma, zihinsel ve bedensel bir engelin olmaması, son 6 ay içerisinde ailede/yakın çevrede kayıp veya kaza öyküsünün olmaması, soruları anlayıp cevaplayabilen ve gönüllü olan) 383 kadınla yapılmıştır. Veriler, anket formu, Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği (MRS) ve Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi (PSQI) ile toplanmıştır. Bu araştırmaya başlamadan önce, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı (decision no:2018/13-17,date:31/10/2018), ayrıca kurum ve katılımcılardan yazılı ve sözlü izinler alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların %77.8'inin uyku kalitesinin kötü olduğu saptanmıştır. Kadınlarda en sık görülen menopozal semptomların sırasıyla eklem ve kas rahatsızlıkları (%77.8), fiziksel ve zihinsel yorgunluk (%77.5), sinirlilik (%73.4), sıcak basması ve terlemeler (%72.6), keyifsizlik (%69.7), endişe (%65) ve uyku sorunları (%64.5) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların total PSQI skorları ile MRS'nin psikolojik ve ürogenital alt skalasından alınan puanlar arasında pozitif yönde ve zayıf ve somatik ve total puanları arasında ise pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (p<0.05). Uykuyu etkileyebilecek diğer değişkenlerin varlığında, multiple linear regression analizine göre MRS'nin somatik ve psikolojik alt skalasından alınan puanlar ile PSQI skorları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Uyku kalitesini kötüleştirdiği saptanan somatik ve psikolojik semptomların klimakterik kadınlar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik sağlık profesyonelleri tarafından eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi ve bu konuda önleyici girişimsel müdahalelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, klimakterik, menopoz, uyku

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-183

Sağlığı Geliştirme Modeline Göre Verilen Egzersiz Eğitiminin Menopoz Dönemindeki Semptomlar Üzerine Etkisi

Filiz Polat¹, Rukuye Aylaz²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Menopoz döneminde overlerdeki östrojen kaybı, kadın sağlığını olumsuz yönde etkileyen semptomlara neden olmaktadır. Egzersizler kadınlarda menopoz yaşını geciktirmekte, menopozal semptomların yönetimine ve azalmasına yardımcı olmaktadır. Sağlığı geliştirme modeli sağlıksız davranışları planlamak ve değiştirmek ve sağlığı teşvik etmek için kullanılan bir modeldir. Bu araştırma, sağlığı geliştirme modeline göre verilen egzersiz eğitiminin menopoz dönemindeki semptomlar üzerine etkisini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma ön test son test kontrol gruplu gerçek deneme modeli olarak yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini; Adıyaman il merkezinde bulunan 6 ve 16 nolu Aile Sağlığı Merkezleri'ne kayıtlı 45-60 yaş arası menopoz döneminde olan 781 kadın, örneklemini ise; 156 kadın (78 deney ve 78 kontrol grubu) oluşturmuştur. Veriler Ocak-Temmuz 2018 tarihleri arasında Kişisel Bilgi Formu, Menopoz Semptomları Değerlendirme Ölçeği ve Sağlıklı Yaşam Biçim Davranışları Ölçeği-I kullanılarak toplanmıştır. Deney ve kontrol grubundan ilk ev ziyaretinde yüz yüze görüşme yöntemi ile ön test verileri toplanmıştır. Deney grubuna sağlığı geliştirme modeli rehberliğinde egzersiz eğitimi verilmiştir. Her iki deney ve kontrol grubuna ön testten 12 hafta sonra veri toplama formları tekrar uygulanarak son test verileri elde edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımlı gruplarda t testi, bağımsız gruplarda t testi, ki-kare ve ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Menopoz Semptomları Değerlendirme Ölçeği (MSDÖ) son test puan ortalaması deney grubunun 28.8 ± 2.88 (öntest 37.9 ± 3.2), kontrol grubunun 37.3 ± 2.8 (ön test 37.0 ± 2.9) olup puan ortalamaları arasında farkın önemli olduğu ($p=0.000$), Sağlıklı Yaşam Biçim Davranışları Ölçeği-I (SYBDÖ-I) son test puan ortalaması deney grubunun 123.7 ± 9.1 (öntest 95.1 ± 9.4), kontrol grubunun 87.5 ± 8.3 (öntest 87.2 ± 7.9) olup puan ortalamaları arasında farkın önemli olduğu belirlenmiştir ($p=0.000$).

Sonuç: Sağlığı geliştirme modeline göre verilen egzersiz eğitimi sonucunda deney grubunun MSDÖ puan ortalamasının azaldığı dolayısıyla menopozal semptomlarının azaldığı, SYBDÖ-I puan ortalamasının arttığı belirlenmiştir. Hemşirelerin sağlığı geliştirme modeli rehberliğinde egzersiz programlarının planlamasında kadınlara yardımcı olmaları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Menopoz, Menopozal semptomlar, Sağlığı Geliştirme Modeli, Egzersiz eğitimi, Hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-184

Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Bilgi ve Tutumları

Makbule Tokur Kesgin¹, Hümeysra Hançer Tok²

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği AD.

²AİBÜ Bolu İzzet Baysal Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bolu

Amaç: Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik uygulanan şiddete ilişkin bilgi ve tutumlarını belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı-ilişkisel olarak planlanmıştır. Çalışmanın 20.12.2019-08.02.2020 tarihleri arasında, hemşirelik bölümünde 615 hemşirelik öğrencisi ile yapılmıştır. Örneklem seçimine gidilmemiş evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Etik kurul izni alınmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında; kişisel bilgi formu, İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği, Hemşire ve Ebelerin Kadına Yönelik Şiddet Belirtilerini Tanımlarına İlişkin Ölçeği (HEKYŞB) kullanılmıştır. Anket doldurma işlemi 10-15 dk. sürmüştür. Araştırma için gerekli izinler alınmıştır. Verilerin analizinde parametrik ve non-parametrik analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamaları 20.4 ± 1.8 olarak belirlenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 81'i (%18.5) erkek, 139'ü (%31.8) 3.sınıftır. Katılımcıların İSKEBE tutum ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 133.87 ± 14.4 olarak, HEKYŞB ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 19.87 ± 3.4 olarak belirlenmiştir. Kızlar, aile içi şiddet ile ilgili eğitim veya sertifika almayanlarla, kadına yönelik şiddete ilişkin eğitim almak isteyenler, en uzun süre büyük şehirlerde yaşayanlar şiddete ilişkin tutumlar üzerinde olumlu etkisi bulunmaktadır ($p < 0.05$). Ancak, öğrenim görülen sınıf ile şiddete ilişkin tutum arasında ilişki bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Kız öğrencilerin, kadına yönelik şiddete ilişkin eğitim almak isteyenlerin, 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddet Belirtilerini Tanımlarına İlişkin puanları anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Öte yandan, kadına yönelik sertifika ya da eğitim alma durumunun ve en uzun süre yaşanan yer ile şiddete tanıma puanları arasında anlamlı ilişkiye belirlenmemiştir ($p > 0.05$).

Sonuç: Kadına yönelik şiddette hemşirelik bakımı kapsamın da uygulanan eğitimler şiddete ilişkin bilgi düzeyini artırırken, tutum puanlarında yeteri düzeyde etkin değildir. Bu kapsamda hemşirelik öğrencilerine etkin öğretim yöntemlerinin (rol oynama, standart hasta vb.) kullanılması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Hemşire, Tutum, Bilgi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-185

Anaçlık, kısıtlanma ve ataerkillik çemberinde emzirme: Türkiye'den kalitatif bir çalışma

Kamuran Özdil¹, Aslıhan Çatiker², Gizem Deniz Bulucu Büyüksoy³

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yaşlı Bakım Programı

²Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ordu

³Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir

Amaç: Bu çalışma kadınların emzirme davranışlarını destekleyen ve engelleyen faktörler hakkında görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma deseninde, fenomenolojik türde yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışmada, Türkiye'nin İç Anadolu bölgesinde farklı illerde yaşayan, araştırma tarihinde iki yaşından küçük en az bir çocuğu olan ve emziren 32 kadın ile tamamlanmıştır (n=32). Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın uygulanabilmesi için üniversite etik kurul izni ve katılımcılardan bireysel onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların yaşları 20-39 arasında değişmekte olup yedisi ilkokul, sekizi lise, 17'si ise lisans/lisansüstü eğitime sahiptir. Katılımcıların toplam gebelik sayısının 1-5 arasında değiştiği görülmüştür. Çalışmada on dört kadın, son bebeklerini doğumdan sonraki ilk saatte sadece anne sütü ile beslediğini belirtirken yedi kadın anne sütü/mama harici bir besin verdiğini belirtmiştir. Kadınların bebeklerini besleme deneyimleri ve emzirme durumlarını etkileyen faktörlere ilişkin 3 tema ve bu temalara ait 10 alt tema ortaya çıkmıştır. Temalar; anaçlık (Mucizevi deneyim, Kendini adama, Olumlu sosyal destek, Meydan okuma), kısıtlanma (Acemilik, Yoksunluk, Utanma, Olumsuz deneyimler), ataerkillik (Baskı ve Ayıplama) olarak belirlenmiştir. Kadınların emzirmeye atfettikleri anlam, anaçlık teması altında açıklanırken; emzirme sürecinde yaşadıkları olumsuzluklar kısıtlanma; eş, aile, çevre baskısı da ataerkillik teması altında değerlendirilmiştir. Araştırmada kadınların emzirme davranışını destekleyen ve engelleyen faktörlerin bu üç ana temanın oluşturduğu çember dahilinde meydana geldiği ve deneyimlendiği görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak bebek, anne ve toplum sağlığı açısından eşsiz olan emzirme davranışının eş, aile büyükleri, çalışma koşulları, yaşanan toplumun kültürü gibi bir takım toplumsal faktörlerle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu nedenle sağlık profesyonelleri/halk sağlığı hemşirelerinin kadın ve bebek merkezli emzirme hizmetlerinin yanı sıra bütüncül ve toplum temelli çalışmalar yürütmesi önerilir. Emzirmede bakım hizmetlerinin hedef grubunu sadece anneler değil aynı zamanda eş, aile büyükleri, sosyal çevre ve toplumun tümü oluşturmalarıdır. Ayrıca ataerkillik yapıdan kamusal alan olanaklarına kadar geniş bir yelpazeden etkilenen toplum içinde emzirmenin teşviki için multidisipliner ve toplum temelli müdahalelerin yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ataerkillik, emzirme, sosyal destek

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

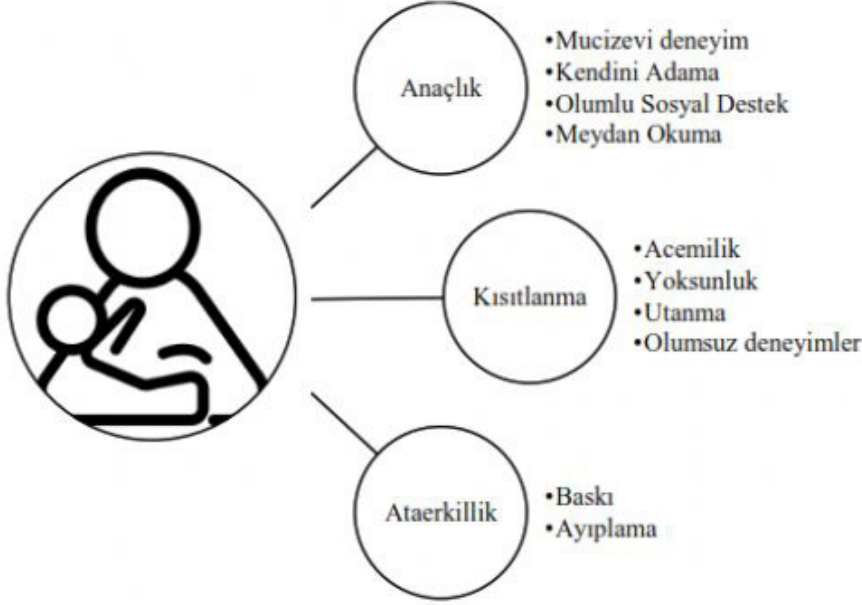
2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Şekil 1

Şekil 1. Görüşmelerden ortaya çıkan temalar

Tablo 1

Tablo 1. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

1. Anne olmak ve emzirmek sizin için ne ifade ediyor açıklayabilir misiniz?
2. Peki, doğumdan sonraki dönemde bebeğinizi nasıl beslediniz? Bu süreci anlatabilir misiniz?
3. Emzirme sürecinde neler yaşadınız? Olumlu olumsuz deneyimlerinizi anlatabilir misiniz?
4. Bu konuda benim sormadığım sizin önemli gördüğünüz eklemek istediğiniz bir şey var mı?

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Tablo 2

Tablo 2. Katılımcıların Son bebeklerini Emzirme Öyküsüne İlişkin Özellikleri

Özellikler	Katılımcılar
Doğumdan sonraki ilk 1 saat	
Anne sütü	14 (1, 3, 6, 8, 9, 15, 16, 17, 22, 24, 25, 27, 29, 31)
Mama	11 (2, 4, 7, 10, 11, 13, 14, 18, 19, 23, 30)
Anne sütü/mama harici (soda, pekmez, şekerli su)	7 (5, 12, 20, 21, 26, 28, 32)
İlk 6 ay	
Sadece Anne Sütü	13 (1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 20, 21, 32)
Anne sütü ve su	8 (8, 17, 22, 23, 24, 25, 28, 30)
Anne sütü ve mama	6 (15, 19, 26, 27, 29, 31)
Anne sütü ve ek gıda	5 (5, 6, 12, 16, 18)

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-186

Tarım Ve Hayvancılıkla Uğraşan Kadınların Genital Hijyen Davranışı ile Vajinal Enfeksiyon Semptomlarının Görülme Durumu Arasındaki İlişki

Meltem Kula Ulu¹, Aynur Kızılırmak², Semra Kocaöz³

¹Bor Devlet Hastanesi, Niğde

²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Nevşehir

³Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Niğde

Amaç: Bu çalışma, tarım ve hayvancılıkla uğraşan evli kadınların genital hijyen davranışları ile vajinal enfeksiyon semptomlarının görülme durumu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: İlişki arayıcı ve tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırma, Nevşehir ilinin Derinkuyu ilçesinde yaşayan ve çalışma kriterlerine uyan 15-49 yaşındaki 400 kadınla Eylül-Kasım 2017 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışmada veriler, "Bireyleri Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Genital Hijyen Davranışları Envanteri (GHDE)" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde Shapiro-Wilk, Kruskal Wallis, Many Whitney U, Pearson korelasyon, Dunn Bonferroni ve Ki-Kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Kadınların vajinal semptom sayısı ortalaması 4.10 ± 2.42 'dir. Kadınların %83.7'sinde en az bir vajinal enfeksiyon semptomu görülmektedir. Kadınların vajinal enfeksiyon semptomları görülme durumu ile eğitim düzeyi, eşin işi, kullanılan doğum kontrol yöntemi, şuan gebelik durumu, taharetlenme şekli, çalışma alanında tuvalet öncesi ve sonrasında el yıkama durumu arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0.05$). Kadınların vajinal enfeksiyon semptom sayısı ile GHDE'nden aldıkları puan arasındaki korelasyon incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Sonuç: kadınların çoğunluğunda vajinal enfeksiyon semptomlarının görüldüğü ve vajinal enfeksiyon semptomu varlığı ile GHDE puanı arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır ($p > 0.05$). Genital enfeksiyonlardan korunmanın en kolay ve etkili yolu el yıkama davranışının kazanılmasıdır. Tuvalete öncesi ve sonrasında, perine temizliği yapılmadan önce ellerin mikroorganizmalardan arındırılması önemlidir. Aksi halde direkt olarak ya da tuvalet kağıdı aracılığı ile eldeki mikroorganizmalar perine bölgesine taşınarak enfeksiyona neden olabilmektedir. Bu nedenle el hijyenine dikkat edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Genital Hijyen, Kadın, Tarım ve Hayvancılık, Vajinal Enfeksiyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-187

Kadınlarda Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri ile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Davranışları Arasındaki İlişkinin Omaha Sistemi ile İncelenmesi

Selda Seçginli¹, Merve A. Yaş¹, Nesrin İlhan², Jeanette Olsen³

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

²İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalı, İstanbul

³University of Wisconsin-Eau Claire, College of Nursing and Health Sciences, USA

Amaç: Bu çalışmada kadınlarda olumsuz çocukluk çağı deneyimleri ile beslenme ve fiziksel aktivite davranışları arasındaki ilişkinin Omaha Sistemi ile incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tasarım tipinde olan çalışmanın evrenini, İstanbul'da bir İlçe Belediyesi'ne bağlı üç Gönüllü Evinde kursa katılan 800 kadın, örneklemini ise 20-64 yaş arasında ve araştırmaya katılmayı kabul eden 227 kadın oluşturdu. Veriler, etik kurul ve kurum izni alındıktan sonra Görüşme Formu, Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği (ACE), Omaha Sistemi Problem Sınıflama Listesi ve Problem Değerlendirme Ölçeği ile toplandı. Veri analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve hiyerarşik çoklu regresyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 45,48±12,67 olup, çoğunluğu üniversite mezunu (%62) ve evlidir (%58). Çalışmada, Omaha Sistemi'ne göre kadınların beslenme ve fiziksel aktivite davranışı puan ortalaması sırasıyla 3.19±1.06 ve 3.14±1.24'tür. Kadınların ACE puan ortalaması 1,45±1,65 olup, %58'i en az bir ve %14'ü dört veya daha fazla olumsuz çocukluk deneyimine sahiptir. Duygusal (% 41) ve fiziksel istismar (% 33), kadınlarda görülen en yaygın olumsuz deneyimlerdir. Kadınların beslenme davranışı ile algılanan sağlık durumu ($\beta=0,331, p<0,001$), çalışma durumu ($\beta=-0,175, p<0,01$), beslenme bilgi düzeyi ($\beta=0,395, p<0,001$) ve ACE puanı ($\beta=-0,134, p<0,05$) arasında anlamlı ilişki bulundu. Bu değişkenler beslenme davranışı için toplam varyansın %32'sini açıklamaktadır ($R^2=0,32, p<0,001$). Kadınların fiziksel aktivite davranışı ile yaş ($\beta=0,163, p<0,05$), algılanan sağlık durumu ($\beta=0,228, p<0,001$), çalışma durumu ($\beta=-0,208, p<0,001$), beden kitle indeksi ($\beta=-0,200, p<0,01$) ve fiziksel aktivite bilgi düzeyi ($\beta=0,490, p<0,001$) arasında anlamlı ilişki bulundu. Bu değişkenler fiziksel aktivite davranışı için toplam varyansın %40'ını açıklamaktadır ($R^2=0,396, p<0,001$). Fiziksel aktivite davranışı ile ACE arasında anlamlı ilişki bulunmadı.

Sonuç: Kadınların olumsuz çocukluk çağı deneyimleri ile beslenme davranışları arasında ilişki olup, fiziksel aktivite davranışı ile ilişkisi bulunmamıştır. Olumsuz çocukluk çağı deneyimleri ile sağlık davranışları arasındaki ilişkiyi bilmek, birinci basamakta çalışan hemşirelerin birey/toplum düzeyinde sağlık davranışlarını geliştirme çabalarına katkı yapabilir. Toplumda sağlık davranışlarının tanımlanmasında ve geliştirilmesinde sistematik ve pratik bir yaklaşım sunan Omaha Sistemi'nin kullanımı önerilir.

Anahtar Kelimeler: beslenme, fiziksel aktivite, kadın, olumsuz çocukluk çağı deneyimleri, Omaha Sistemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-188

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi Hizmet Başvurularının COVID-19 Pandemi Dönemi Başvuruları İle Karşılaştırması

Muhammed Atak, Şeyma Halaç
Eyüpsultan İlçe Sağlık Müdürlüğü

Amaç: Anne ve çocuk sağlığı ülkelerin sağlık düzeylerini gösteren en önemli belirleyicilerden biridir. Doğumdan önce başlayan sağlığı iyileştirme faaliyetleri, sağlık danışmanlığı, topluma sağlıklı bireylerin kazandırılmasında önemli rol oynamaktadır. Aile Planlaması (AP) hizmetleri ile bireylerin üreme ile ilgili kararlarını bilinçli, güvenli ve sağlıklı şekilde almalarının sağlanması hedeflenmektedir.

Bu çalışmamızda İstanbul'un bir ilçesinde 2018-2019-2020 yıllarında Anne çocuk sağlığı ve aile planlaması (AÇSAP) hizmetlerine başvuranların pandemi dönemindeki değişimi karşılaştırmalı olarak değerlendirmeyi amaçladık.

Gereç-Yöntem: Araştırmamız tanımlayıcı tipte olup evrenini 01.01.2018 -28.12.2020 tarihleri arasında bir ilçedeki AÇSAP polikliniği başvuruları oluşturmaktadır. Çalışma verileri AÇSAP polikliniğine yapılan başvuru kayıtlarının (sosyodemografik, doğurganlık ve aile planlamasına ilişkin veriler) retrospektif olarak incelenmesiyle elde edilmiştir. Veriler SPSS v.20.0 programında analiz edilmiştir. Araştırmanın etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: 2018-2019-2020 yıllarında AÇSAP polikliniğine başvuran 4268 kişinin %37,49'u (1600) kişi AP yöntemleri ile ilgili hizmet almıştır. Yaş ortalaması $33,99 \pm 7,34$ olup; 703 kişi (%44,0) ilköğretim ve altı eğitimli, toplam gebelik ortalaması 2.79 ± 1.44 , canlı doğum sayısı ortalaması 2.31 ± 1.08 , yaşayan çocuk sayısı ortalaması 2.27 ± 1.01 , düşük sayısı ortalaması 0.48 ± 0.81 dir. İlk başvuruyu yapanlar AP yöntemlerinden en fazla 326 (%20 .4) Rahim İçi Araç (RIA) uygulamasını kullanmakta olup herhangi bir yöntem kullanmayan 749(46.8) kişidir. Başvuru sonrası en çok tercih edilen yöntem RIA olup 1049 (%65,6) kişiye uygulanmıştır. 134 (%8.4) kişi kondom, 133 (%8.3) kişi enjeksiyon, 77 (%4.8) kişi oral kontraseptif yöntemini tercih etmiştir. Başvuruların yıllara göre dağılımına bakıldığında 2018 yılında 1522 (%35.66), 2019 yılında 1695 (%39.71), 2020 yılında 1051(%24,62) kişidir.

Sonuç: Covid-19 pandemisi nedeniyle kişilerin AP yöntemlerine ve malzemeye erişiminin sekteye uğrayabileceği ile ilgili literatürde yayınlar ve uyarılar mevcuttur. İlçemizde pandeminin etkili olduğu 2020'de başvuru sayılarında azalmanın olduğu görülmektedir. Sağlık kurumlarında verilen danışmanlık hizmetlerinin online, telefonla verilebilir düzeye dönüştürülmesinin erişebilirliği artırabileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: aile planlaması yöntemleri, Covid-19, anne ve çocuk sağlığı, üreme sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-189

18-24 Yaş Arası Evli Kadınlara Sağlık İnanç Modeline Göre Verilen Eğitimin Üreme Sağlığı Koruyucu Tutumları ve Aile Planlamasına Yönelik Tutumlarına Etkisi

Neşe Ataman Bor¹, Tülay Ortabağ²

¹Hakkari Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Hakkari

²Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Sağlık İnanç Modeli (SİM)'ne göre verilen eğitiminin kadınların üreme sağlığını koruyucu tutum üzerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlandı

Gereç-Yöntem: Araştırma, Hasan Kalyoncu Üniversitesinden etik onay alınarak Nisan-Aralık 2019 tarihler arasında Hakkâri 1 No'lu Aile Sağlık Merkezinde yapıldı. Katılımcılar eğitim (35), kontrol-1 (35) ve kontrol-2 (70) grubu olmak üzere üçe ayrıldı. Çalışmada tüm katılımcılara kişisel bilgi formu, Evli Kadınların Üreme Sağlığını Koruyucu Tutumlarını Belirleme Ölçeği (ÜSBÖ) ve Aile Planlaması (AP) Tutum Ölçeği uygulandı. Eğitim grubunu oluşturan 35 evli kadın ile üreme sağlığı (ÜS)'ni geliştirmeye yönelik uygulanan dört oturumlu sağlık eğitimi etkinliğinin değerlendirilmesi ön test- son test kontrol grublu ve yarı deneysel modelde yapıldı

Bulgular: SİM destekli eğitim grubuna; kadın üreme organları, genital yol enfeksiyonları, üreme organ kanserleri ve ÜS geliştirme konulu eğitimler verildi. Eğitimler sonrası yapılan değerlendirmede kadınlarda, ÜS sorunları ve alınabilecek önlemler ile ilgili bilgi eksikliği, çekingenlik, korkular, konuyu gereksiz bulma, verilecek tedavinin yerine getirilmesinde güçlük yaşama, işe yaramayacağı endişesi, karşılaşılan veya duyulan olayların tedavi sürecine olan güveni sarsma, yardım edecek kimsenin olmayacağı düşüncelerinin ÜS sorunlarıyla baş etmede engel algısını arttırdığı saptandı. Kadınların bu engelleri aşmaları için eğitimlerde desteklendi. Eğitimler sonunda, eğitim grubunun yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi, aile tipi, akraba evliliği ve sosyal güvence değişkenlerinin son test ÜSBÖ ve APTÖ toplam puan ortalamalarına etkisi çoklu regresyon analizi ile incelendiğinde; toplam varyansın sırasıyla %54.6'sını ve %34.8'ini açıkladığı belirlendi. Eğitim durumunun yükselmesinde meydana gelecek bir birimlik artışın son test ÜSBÖ ve APTÖ toplam puanını sırasıyla 0.584 ve 0.463 arttırdığı, ÜSBÖ ve APTÖ toplam puan ortalamasını etkileyen değişkenin eğitim durumu olduğu bulundu. Araştırmanın sonucunda son test ÜSBÖ toplam puan eğitim grubunda 154,65±8,91, herhangi bir girişimde bulunulmayan kontrol-1 grubunda 119,90±22,72 ve kontrol-2 grubunda 119,75±16,03; AP toplam puan eğitim grubunda 131,17±11,93, kontrol-1 grubu 104,45±23,44 ve kontrol-2 grubu 107,58±24,20 olarak bulunmuştur. Eğitim grubu ÜSBÖ ve APTÖ toplam puanlarında anlamlı düzeyde artma bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: SİM'e göre verilen eğitimin üreme sağlığını koruyucu tutum üzerine olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir. SİM'in üreme sağlığına adaptasyonu ile ilgili bir ölçek geliştirilmesi planlanması ve eğitimler verilmesi önerildi.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Üreme sağlığı, Sağlık inanç modeli

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-190

Hemşirelerin Kadına Yönelik Eş Şiddetine İlişkin Tutum ve Uygulamaları

Lale Gül Özbey Yıldırım¹, Nihan Türkoğlu²

¹Ünye Devlet Hastanesi, Ordu

²Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Erzurum

Amaç: Bu araştırma hemşirelerin kadına yönelik eş şiddeti konusunda tutum ve uygulamalarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırma, 15 Ocak 2014-Ekim 2019 tarihleri arasında Tunceli il merkezindeki bir devlet hastanesi, toplum sağlığı ve aile sağlığı merkezlerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden, ilgili kurumlarda çalışan toplam 302 hemşireden araştırmaya katılmayı kabul eden 267 hemşire çalışma kapsamına alınmıştır. Verilerin toplanmasında Sosyo/Demografik Soru Formu ve Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Eş Şiddeti Konusunda Tutum ve Uygulamaları Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 20 programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t testi, ANOVA, Mann Whitney U, Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %35.2'si 19-29 yaşında, %77.2'si kadın, %45.7'si lisans mezunu, %66.7'si evli ve %60.3'ü ikinci basamakta çalışmaktadır. Hemşirelerin %70.8'i meslek yaşamı sırasında kadına yönelik şiddet konusunda herhangi bir eğitime katılmamış ve %65.2'si şiddete maruz kalmamıştır. Hemşirelerin, Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Eş Şiddeti Konusunda Tutum ve Uygulamaları Ölçeği toplam puan ortalaması 2.44±0.23 olarak saptanmıştır. Hemşirelerin ölçek toplam puanı ile yaş, evlilik süresi, görev süresi, şiddete maruz kalma durumu, günlük yaşama ve bildirim yapma gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelerin, kadına yönelik eş şiddeti konusundaki tutum ve uygulamaları olumlu düzeydedir. Ancak, hemşirelerin çoğunluğunun kadına yönelik eş şiddeti konusunda eğitim almadığı belirlenmiştir. Hemşirelere kadına yönelik eş şiddeti konusunda hizmet içi eğitimlerin artırılması ve bu konudaki olumlu tutum ve uygulamaların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eş şiddeti, hemşire, kadın, şiddet

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-191

Özel Gereksinimli Çocuğa Sahip Ailelerin Madde Kullanım Davranışının Değerlendirilmesi: Nitel Bir Değerlendirme

Büşra Uzun, Ömer Miraç Yaman, Hakan Karaman
İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü

Amaç: Araştırmanın genel ve nihai amacı Özel gereksinimli çocuğa sahip ailelerin aşama modeline bağlı olan evrelerdeki madde kullanım davranışını incelemektir. Bu aşamaların takibi sürecindeki ailelerin yaşadıkları hangi sorunların madde kullanım davranışının artması noktasında etkili olduğunu anlamak, madde kullanım davranışının çocuk ve aile üzerindeki etkilerinin nedenlerini anlamak ve Sosyal Hizmet mesleği ve disiplininin bu durumun çözümü noktasında nasıl çalışmalar yapması gerektiğine ilişkin öneriler oluşturmaktır.

Gereç-Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla derinlemesine mülakat tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Pandemi sebebiyle araştırma telefon, whatsapp görüntülü sohbet, zoom üzerinden görüşme yapılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 10 kişi ile görüşme yapılması planlanmış şu ana kadar olan süreçte yalnızca 5 kişi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere devam edilecektir.

Bulgular: Şu ana kadar yapılan çalışmanın sonuçlarına bakıldığında ailede özel gereksinimli bireyin varlığının madde kullanımını arttırdığı ve çocuk ve ailedeki diğer fertler arasında yıpratıcı etkileri olduğu anlaşılmıştır. Aileler çocuğun dünyaya gelişiyle birlikte maddi ihtiyaçların artması, çocuğun bu şekilde dünyaya gelmesi noktasında kendilerini suçlamaları durumları gibi stres yaratan durumlar ailede madde kullanımını arttırarak tüm aile fertleri üzerinde olumsuz yönde etkiler göstermiştir. Cinsiyet perspektifinde duruma bakıldığında babaların çocuk ile olan iletişimi keserek daha çok alkol kullanım davranışına yöneldiği, annelerin ise genellikle çocuğun bakım yükünü üstlenerek durumu idare etmeye çalıştığı görülmüştür.

Sonuç: Sosyal hizmet mesleğinin mikro, mezzo ve makro düzeyde bu ailelerle ilgilenmesi ve gerekli kurum ve kuruluşlara yönlendirmeler yaparak aile dinamiğinin sağlıklı hale gelmesi noktasında gerekli çalışmalar yapması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Özel Gereksinimli Birey, Bağımlılık, Aile, Özel Eğitime Gereksinim Duyan Çocuk

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-192

Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan göçmen primipar kadınlara uygulanan hemşirelik girişimlerinin emzirme özyeterlilik algısı, motivasyon ve emzirme başarısına etkisi

Dilay Necipoglu, Hatice Bebiş, Ümit Seviğ
Yakın Doğu Üniversitesi

Giriş-Amaç: Araştırmada, Kuzey Kıbrıs'ta bulunan son trimestirdaki göçmen primiparlara ev ziyareti uygulanarak yapılan hemşirelik girişimlerinin emzirme özyeterlilik, motivasyonuna ve başarısına etkisi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, randomize kontrollü deneysel çalışma tipinde Nisan 2019-Ocak 2020 tarihleri arasında KKTC Lefkoşa merkezde bulunan göçmen primiparlarla yapılmıştır.

Araştırmanın örnekleme G*Power (0,43 etki) ile hesaplanarak n=60 primipar göçmen kadınlar (deney grubu n=30, kontrol grubu n=30) belirlenmiştir. Randomizasyon Blok randomizasyon yöntemi kapalı zarf usulüne göre sağlık merkezindeki hemşire tarafından yapılmıştır.

Araştırmacı, deney grubuna Dennis'in Emzirme Özyeterlilik Kuramı ve Pender'in Sağlığı Geliştirme Modeli temelindeki emzirme eğitim rehberini (emzirmenin önemi ve yararı, sıklığı ve miktarı, pozisyonları vs.) kullanarak dört (son trimestir, 2-5. gün arası, 15. gün, 40. gün) ev ziyaretinde teorik ve pratik hemşirelik girişimleri uygulamıştır. Kontrol grubuna ise üç (son trimestir, 2-5. gün arası, 40. gün) ev ziyareti yapmıştır. Kontrol grubuna ev ziyaretlerinde herhangi bir uygulama yapılmamıştır.

Katılımcılardan veriler; Sosyo-demografik soru formu, Emzirme Öz-Yeterlilik Ölçeği, Emzirme Motivasyon Ölçeği ve LATCH Emzirme Tanılama Ölçüm Aracı ile toplanmıştır.

Araştırma için gerekli izinler (etik kurul, kurum izni, aydınlatılmış onam) alınmış, veriler %95 güven aralığı ve p=0.05 hata payıyla Statistical Package for Social Science (SPSS) 21.0 programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Deney ve kontrol grupları arasında sosyo-demografik değişkenler açısından istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır (p>0.05).

Postpartum 2-5. gün (p:0,003) ve 40. günde (p:0,001) deney grubu ve kontrol grubu Emzirme Özyeterlilik Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmıştır.

LATCH Emzirme Tanılama Ölçüm Aracında postpartum 2-5. günde deney ve kontrol grubunun aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamış (p:0,195) iken; postpartum 40. Günde iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (p:0,001).

Postpartum 40. günde, Emzirme Motivasyon Ölçeği alt boyutlarından 'bütünleşmiş düzenleme', 'içsel motivasyon ve özdeşleşmiş düzenleme' ve 'içer yansıtılmış düzenleme-toplumsal onaylanma' puan ortalamaları, deney ve kontrol grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Göçmen kadınlara ev ziyaretiyle yapılan hemşirelik girişimlerinin anne-bebek sağlığı üzerinde olumlu etki bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, ev ziyareti, halk sağlığı hemşireliği, göçmen

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-193

Tarımda çalışanların deri kanseri risk düzeyleri, risk algıları, bilgi ve davranışlarının belirlenmesi

Dilek Ayaz¹, Selma Öncel²

¹Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya

²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Bu çalışma, tarımda çalışan bireylerin deri kanseri risk algıları, risk düzeyleri, güneşten korunma bilgi ve davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı, ilişki arayıcı tipte olan bu araştırma, Mart-Temmuz 2015 tarihleri arasında Antalya İli Kumluca İlçe merkezinde yapılmıştır. Evrenin bilinmediği durumlardaki örnekleme yöntemi kullanılarak, tarımda çalışan 415 birey örnekleme alınmıştır. Veriler, ilgili literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış bir soru formu ile toplanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri; deri kanseri risk algıları, güneşten korunma bilgi ve davranış puan ortalamalarıdır. Bağımsız değişkenlerini ise çalışanların sosyodemografik özellikleri ve risk düzeyleri oluşturmaktadır. Yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanan araştırma verilerinin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler, Ki-kare Analizi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis- H testi ve Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Üniversitenin Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Kabul No: 70904504) Etik onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırma sonunda tarımda çalışanların %25.5'inin yüksek risk düzeyinde olduğu, fakat %50.8'inin kendisini deri kanseri için riskli görmediği belirlenmiştir. Katılımcıların bilgi puan ortalaması 0-12 puan üzerinden 6.40 ± 2.17 , davranış puan ortalamaları ise 0-33 puan üzerinden 9.11 ± 4.92 'dir. Sırasıyla 50 yaş ve üzeri bireyler ile ilkökul ve altında eğitim alan bireylerin bilgi puan ortalamaları anlamlı seviyede düşüktür ($\chi^2=54.485$ $p=0.000$, $Uz=-6.374$, $p=0.000$). Risk düzeyi ve risk algısı yüksek olan bireylerin ortalama bilgi puanı da yüksek bulunmuştur ($\chi^2=9.362$ $p=0.009$, $Uz=-8.106$ $p=0.000$). Kadınların güneşten korunma davranış puan ortalamaları erkeklerden anlamlı derecede daha yüksektir (9.84 ± 5.16) ($Uz=-2.312$, $p=0.021$). Eğitim düzeyi, risk düzeyi ve risk algısı yüksek olan bireylerin davranış puan ortalamaları da anlamlı seviyede yüksektir ($Uz=-5.273$ $p=0.000$, $\chi^2=12.138$ $p=0.002$, $Uz=-7.577$ $p=0.000$). Katılımcıların bilgi ve davranış puan ortalamaları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Çalışma sonuçlarımız tarım çalışanlarının risk algısı, güneşten korunma bilgi ve davranışlarının düşük düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar kapsamında özellikle risk düzeyi yüksek, bilgi, davranış ve risk algı düzeyleri düşük bireylere yönelik, eğitim ve tarama programlarının düzenlenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: deri kanseri, güneşten korunma davranışı, halk sağlığı hemşiresi, risk algısı, tarımda çalışanlar

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-194

18 Yaş Üstü Bireylerin Yaşlılara Yönelik Pozitif Ve Negatif Ayrımcılık Tutumlarının Belirlenmesi

Esra Yıldız¹, Neslihan Erdem²

¹Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Erzurum

²İnegöl Devlet Hastanesi Bursa

Amaç: Bu çalışma sosyal medya aracılığı ile, 18 yaş üzeri bireylerin yaşlı ayrımcılığına ilişkin pozitif ve negatif tutumlarının incelenmesi, bunları etkileyen faktörleri belirlemek ve öneriler geliştirmek amacıyla planlanmış tanımlayıcı bir araştırmadır.

Gereç-Yöntem: Çalışma 2020 yılı haziran ayında sosyal medya aracılığı ile 18 yaş üzeri 330 bireyin katılımı ile gerçekleştirildi. Pozitif ve Negatif Yaşlı Ayrımcılığı Ölçeği (PNYAÖ) ve soru formu veri toplama aracı olarak kullanıldı. Ortalama, yüzde, standart sapma, ANOVA ve TUKEY analizleri verilerin değerlendirilmesinde kullanıldı.

Bulgular: Çalışmada Pozitif ve Negatif Yaşlı Ayrımcılığı Ölçeği (PNYAÖ) toplam puan ortalamasının 90.29 ± 8.36 olduğu saptandı.

Sonuç: Eğitim durumu ölçek toplam ve alt boyut ortalamalarına etki ettiği saptandı.

Anahtar Kelimeler: ayrımcılık, yaşlı, tutum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-195

Hemşirelik Öğrencilerine Engelli Bireyler Hakkında Verilen Eğitimin, Engellilere Yönelik Tutumlarına Etkisinin İncelemesi

Fatma Başalan İz

Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., Isparta

Amaç: Bazı bireyler genellikle toplumda geçerli olan normlara ve beklentilere uygun davranışlar gösterirken bazıları gösteremeyebilir. Bu araştırma; hemşirelik öğrencilerine engelli bireyler hakkında verilen eğitimin, engellilere yönelik tutumlarına etkisini incelemek amacıyla planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Yarı-deneysel tipteki araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılında engelli bireylere yaklaşımı ele alan seçmeli derse devam eden 44 hemşirelik bölümü öğrencisinden toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce bölüm izni, etik kurul izni ile öğrencilerden sözlü onam alınmıştır. Araştırmada, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerin yanı sıra engelli bireylerle ilgili görüş ve düşüncelerini içeren soru formu ile Başbakanlık Özürülüler İdaresi Başkanlığı'nca geliştirilen Özürülülere Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekten alınabilecek puanlar 43 ile 215 arasında değişmektedir. Araştırmada, öğrencilerin 7 haftalık kuramsal ders öncesinde ve sonrasında tutum puanları incelenmiştir. Verilerin analizinde; normal dağılıma uygunluğu incelendikten sonra parametrik testler kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %72.7'si kadın, %27.3'ü erkek olup %93,2'si orta gelir düzeyindedir. Öğrencilerin ders öncesi tutum puanı 143.34 ± 37.01 ve ders sonrası tutum puanı 183.40 ± 30.48 olarak hesaplanmıştır. Ders öncesi ve ders sonrası puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Cohen etki büyüklüğü 0.91 olarak hesaplanmıştır. Bağımsız değişkenlerin öğrencinin engelliye yönelik tutumunu ne şekilde yordadığını ortaya koymak üzere yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda; cinsiyet, gelir, hemşireliği sevmek, mesleki derneğe üye olmak, sivil toplum kuruluşunda faaliyet içerisinde yer almayı isteme değişkenleri birlikte (enter), engelli bireye yönelik tutum ile anlamlı bir ilişki ($R=0.636$, $R^2 =0.404$) sergilemişlerdir ($F=5.152$, $p<0.01$). Bu beş değişken birlikte, engelli bireye yönelik tutum puanlarının %40.4'ünü açıklamaktadır. Hemşireliği sevmek ($p<0.05$) ve gelir durumu ($p<0.05$) tutum üzerinde anlamlı yordalayıcı değişken olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Engelli bireye yönelik tutum puanlarının olumlu yönde artışında yürütülen ders çok büyük etki büyüklüğüne sahiptir. Mesleği sevmek ve orta düzeyde gelire sahip olmak tutum puanı üzerinde artışa neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: engelli, tutum, öğrenci, özürülü, yetersizlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-196

Şizofreni Hastalığına Sahip Bireylerin Çalışma Hayatı

Gülcan Kendirkıran¹, Gülçin Hapakaz²

¹Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

²Yedikule Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışma, geçmişte ve günümüzde var olan şizofreni hastalığına sahip kişilerin çalışma hayatında ne tür problemlerle karşı karşıya oldukları ve bu problemlerin çözümüne odaklı olarak yapılabileceklerin neler olduğunu incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu derlemede, Google Akademik, Pubmed, Science Direct, Ulakbim gibi veri tabanları taranarak elde edilen şizofreni hastalığına sahip bireylerin çalışma hayatına yönelik yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

Bulgular: Yapılan araştırmalar sonucunda şizofreni hastaları meslekleri bakımından beyaz ve mavi yaka olarak ikiye ayrılmış, bunlardan beyaz yakalılar zihin gücü mavi yakalılar beden gücü ile iş yapanları temsil edip, bu meslek gruplarında yer alan bireyler planlama, pazarlama, ayakkabıcılık ve terziilik gibi işlerde istihdam edilmektedirler. Bireylerin %56'sı çeşitli sebeplerden ötürü çalışmazken, çalışmakta olan bireylerin ise çoğunlukla yarı zamanlı işlerde çalıştığı bulgularına rastlanmaktadır (%63). Çalışanların yaklaşık %21'i ise ücretsiz olarak istihdam edilmektedir. Toplumda, şizofreni tanılı bireylerin iş yapamayacakları yönündeki inanç ve bu bireylere yönelik damgalama hala mevcuttur.

Sonuç: İstihdam edilen bireylerin işyerinde ki ortamdan kaynaklı olarak uzun süreli çalışma sağlayamadıkları fakat çalışma hayatına devam edenlerin sadece maddi olarak değil manevi olarak da tam bir iyilik halinde oldukları belirlenirken; toplumun ruhsal hastalığa sahip bireylerin çalışma ortamında yer almasına olumsuz ve tepkili yaklaştığı, bunun ise bireylerin özgüvenini düşürüp onların topluma katılma sürecini zorlaştırdığı belirlenmiştir. Şizofreni hastalığına sahip bireylere halkın bir kısmının bakışı hala olumsuz olup bireylerin çalışabileceğine yönelik inanç bulunmamaktadır fakat şizofreni hastası olan bireyler gerek kamuda gerekse serbest çalışma alanlarında aktif olarak çalışmakta ve kendilerine hem maddi hem manevi destek sağlamaktadırlar. Daha fazla istihdam için toplum hem sosyal medya hem de medya aracılığı ile bilgilendirmeli, şizofreni tanılı bireyler daha fazla görünür olmalı ve hastalık hakkında yaklaşımlar düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, istihdam, psikiyatri hemşireliği, sağlık personelinin tutumu, şizofreni

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-197

Görme engelli öğrencilerde yoga ve hatırlatıcı bilekliğin postural farkındalık ve özsaygı üzerine etkisi

İlknur Mete¹, Kamer Gür²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sultan 2. Abdulhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Görme engelli öğrencilerde yoga egzersizinin ve hatırlatıcı bilekliğin postüral farkındalık, postür ve özsaygı üzerine etkisini saptamaktır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma random ön-test son-test düzende yarı-deneysel bir çalışmadır. Mart - Haziran 2019 tarihleri arasında yürütülen bu araştırmanın evrenini, İstanbul'da bir görme engelliler okuluna devam eden ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır (N= 160). Örnekleme, 1.- 4. sınıflarda öğrenim gören gönüllü, kronik hastalığı olmayan, ek engeli olmayan ve New-york State postür analiz testinden orta ve düşük puan alan 20 öğrenci (12 kız, 8 erkek) alınmıştır. Bu öğrencilerin 10'u yoga egzersizi grubuna ve diğer 10'u hatırlatıcı bileklik grubuna random olarak atanmıştır. 12 hafta süren bu çalışmanın girişimleri (yoga egzersizi ve hatırlatıcı bileklik takma) 8 hafta uygulanmıştır. Yoga egzersizi çocuk yoga uzmanı ve araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Etik kurul onay numarası 09.2019.195'dir. Veli onamı ve kurum izni alınmıştır. Veriler, sosyo-demografik form, New-york State postür analizi, postural farkındalığı değerlendirme formu ve Coopersmith Özsaygı Ölçeği ile toplandı. Veriler, yüzdelik dağılım, ortalama, Non-parametrik Wilcoxon İşaret Testi ve Mann-Whitney U testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ort: 9.05 ± 0.97 'dir. Her iki grubun %10'u hiç görmüyor, %50'si çok az görüyordu. Hem yoga egzersizi hem hatırlatıcı bileklik grubundaki öğrencilerin postür, postural farkındalık düzeyleri (bilgi-durum-davranış) ve özsaygı puanları; ön test ve son test verileri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Her iki grubun ön test, özsaygı puanları arasında fark yokken ($p = 0.76$) son test puanları arasında fark vardı ($p = 0.03$). Ancak yoga egzersizine katılan öğrencilerin özsaygı puanı (ort: 21.8 ± 1.61) hatırlatıcı bileklik uygulamasına (ort: 19.6 ± 2.67) göre daha yüksektir.

Sonuç: Program sonrasında hem yoga egzersizi hem de hatırlatıcı bileklik grubundaki öğrencilerin postürleri iyi seviyeye yükselmiş, postural farkındalık ve özsaygı düzeyleri artmıştır. Sonuç olarak postür, postural farkındalık ve özsaygı üzerine her iki girişimde etkilidir. Bileklik, yogadan daha ekonomik, daha pratik ve daha az zaman alıcı olduğu için yoga egzersizi yaptırmaya imkanı olmayan okul hemşirelerine bu uygulama önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite, görme engelli çocuklar, postür, özsaygı, yoga

Hatırlatıcı bileklik

Çalışmamızda hatırlatıcı bileklik grubuna taktığımız ve araştırmacı tarafından üzerine Braille alfabesiyle «Dik Dur» komutu yazılan bileklik örneği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-199

COVID-19 Pandemisinin Anlatılmayan Yönü: LGBTİ+ Bireylerin Pandemide Eşitsizliklerle Mücadelesi

Merve Mert Karadaş, Sevda Yıldırım, Çiğdem Yücel Özçırpan

Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Giriş-Amaç: Koronavirüs pandemisi (COVID-19), modern tarihte benzeri görülmemiş bir uluslararası halk sağlığı acil durumudur. Pandeminin günlük yaşamda geniş ve uzun süreli değişikliklere neden olmasından dolayı yaygın sosyal, psikolojik ve ekonomik etkileri olmuştur. LGBTİ+ bireyler cinsel yönelim ve cinsel kimlikleri nedeniyle, COVID-19'un olumsuz etkilerine daha fazla maruz kalmaktadır. Sağlık sistemindeki mevcut eşitsizlikler nedeniyle, bu salgının LGBTİ+ bireyler üzerindeki sonuçları dikkate alınmalıdır. Bu derlemede amaç, COVID-19 pandemisinin, LGBTİ+ bireylere etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma derleme niteliğinde olup, konuyla alakalı güncel literatür taranarak derlenmiştir.

Bulgular: LGBTİ+ bireylerin damgalanma ve ayrımcılık nedeniyle yaşadığı eşitsizlikler bu bireyleri COVID-19 pandemisinin olumsuz etkilerine karşı daha duyarlı hale getirmektedir. LGBTİ+ bireylerde, yoksulluk, sağlık sigortalarının olmaması ve işsizlik heteroseksüel bireylere göre daha fazladır. Bu ise toplumda sosyal eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Ayrıca LGBTİ+ bireylerin bazı riskli sağlık davranışları COVID-19 bağlamında risk oluşturabilir. LGBTİ+ bireylerde tütün ve madde kullanım oranlarının heteroseksüellere göre daha fazla olması nedeniyle, diyabet, astım ve hipertansiyon dahil olmak üzere COVID-19 ile ilişkili kronik durumlara sahip olma olasılığı daha yüksektir. LGBTİ+ bireylerin heteroseksüellere kıyasla, daha yüksek HIV oranlarına sahip olması, bu grubun bağışıklığının baskılanması olasılığını arttırmakta ve enfeksiyonlara karşı daha savunmasız bırakmaktadır. Ayrıca salgın nedeniyle uygulanan sosyal izolasyonun psikolojik zorlukları, aile içi şiddetin artması, COVID-19 pandemisine maruz kalmanın travmatik doğası ve sosyal desteklerinin zayıf olması nedeni ile bu bireylerde psikolojik sorunlar daha da artmıştır. Bir başka sorun ise, LGBTİ+ bireylerin pandemi öncesi aldıkları bazı sağlık hizmetlerine (hormon tedavisi, cinsiyet geçiş ameliyatları ve HIV testi ile tedavileri vb.), kısıtlamalar nedeni ile ulaşamamasıdır. Ek olarak, sağlık personelinde kültürel duyarlılık eksikliği de sağlık eşitsizliklerinin artmasına neden olmuştur.

Sonuç: LGBTİ+ bireyler, COVID-19 pandemisi gibi krizlerin etkilerine orantısız bir şekilde maruz kalmaktadır. Bu nedenle, halk sağlığı alanında çalışan sağlık personeli, LGBTİ+ bireylerin herhangi bir halk sağlığı krizinden adaletsiz bir şekilde etkilenmemesini sağlamak ve harekete geçmek için kritik bir konuma sahiptir.

Anahtar Kelimeler: LGBTİ+ bireyler, COVID-19, pandemi, eşitsizlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-200

Engelli Bireylere Bakım Veren Ailelerinin Sosyal İçermesi - AB Erasmus+ Projesi Tecrübesi

Sabanur Çavdar¹, Burcu Gündüz², Çağlar Şimşek³, Ebru Temiz⁴, Ebru Yılmaz Yalçinkaya⁵, Melike Şahin⁶,
Halil İbrahim İnanöz⁷

¹Ümraniye İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul

²Üsküdar Devlet Hastanesi, İstanbul

³Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

⁴Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

⁵Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

⁶Erenköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi, İstanbul

⁷İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Başkanlığı, İstanbul

Giriş-Amaç: Halk sağlığı alanında vaka sunumları kapsamında yerel modeller, iyi uygulamalar, yönetim örnekleri bulunmaktadır. Bu çalışmada, dezavantajlı gruplardan olan engelli bireyler ve ailelerini güçlendirmeye yönelik yapılabilecek çok sektörlü, çok paydaşlı ve farklı disiplinlerden profesyonellerin bir araya gelerek yürüttüğü bir proje örneğinin sunulması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı çalışma, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü (İSM) tarafından koordine edilen "Be Happy in Life" Projesinin (2018-1-TR01-KA204-058392) bir halk sağlığı uygulama örneği olarak vaka sunumudur. Proje ile ilgili veriler Kasım 2020'de İSM koordinatör birimden elde edilmiştir. Projenin tanımlayıcı özellikleri, yerel proje ekibinin belirlenmesi, projenin uluslararası ve yerel faaliyetleri, fikri çıktıları ve ek çıktıları sunulmuştur. Etik izin gerekmemektedir.

Bulgular: Projenin amacı "engelli ailelerinin karşılaştığı zorlukların tespit edilmesi, sosyal hayata katılım seviyelerinin artırılması, ailelere psikolojik destek mekanizmalarının oluşturulması, bu alanda çalışanların bilgi ve becerilerinin artırılması, koçluk yaklaşımının tatbik edilmesi ve profesyonellerle aileler arasındaki iletişimin güçlendirilmesi"dir. Türkiye Ulusal Ajansı tarafından 2018-2020 dönemi için desteklenmiştir. Projenin 6 farklı ülkeden 6 ortağı vardır. İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü koordinatör kurumdur. İSM proje ekibi belirlenmesi projenin kurum çalışanlarına duyurulması, başvuruların alınması, ön değerlendirme ve mülakat süreçleri ile yürütülmüştür. Proje ekibi, seçilen farklı meslek grubundan profesyonellerin (hemşire, sosyal çalışmacı, psikolog ve FTR uzmanı hekim) yanısıra İSM Ar-Ge ve Projeler Birimi çalışanlarından oluşturulmuştur. Ekibin hem ulusaşırı faaliyetlere katılmakta hem de yerelde engelli ailelerinin sosyal içermesi konusunda araştırma, eğitim ve farkındalık faaliyetleri yürütmektedirler. Projenin fikri çıktılarının ek olarak, bütçede payı olmamasına rağmen, engelli bireylerin ve ailelerin ihtiyaçlarının tespiti, sağlık çalışanlarının engellilere yönelik tutumunun belirlenmesi, konuyla ilgili derleme çalışmaları birimin koordinatörlüğünde yürütülmektedir.

Sonuç: Bu proje tecrübesi, belirli bir zaman diliminde tanımlanmış amaçlar için yürütülen projelerin faydasının artırılmasını amaçlayan bir iyi uygulama örneği olarak değerlendirilebilir. Dezavantajlı grupların iyilik hallerinin artırılması için çok paydaşlı çalışma örneklerinin paylaşılması halk sağlığı profesyonellerinin konuyla ilgili farkındalıklarının artırılması ve faydalı uygulamaların çoğaltılması için önemlidir.

Anahtar Kelimeler: engelli bireyler ve aileleri, erasmus+ projesi, sosyal içeme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-201

Aşı tereddüdünde halk sağlığı hemşiresinin rolü ve önemi

Feyza Demir, Merve Çakar

Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Dünya Sağlık Örgütü 2019'da aşı tereddüdünü küresel on sağlık tehdidinden biri olarak bildirdi. Aşı tereddüdü, Dünya Sağlık Örgütü tarafından "aşılama hizmeti olmasına rağmen aşılama kabulünde gecikme veya reddetme durumu" olarak tanımlanmaktadır. Çocukluk çağı aşılarının güvenilirliği ve başarısı kanıtlanmış olmasına rağmen son yıllarda birçok ülkede çocuklar ebeveynlerinin, aşıları riskli bulması, mevcut yaşam koşullarının hastalık riskini azaltması, hastalığı geçirerek doğal bağışıklığı kazanacağına inanması, sağlık kurumlarına ve ilaç şirketlerine güvenmemesi, sağlık personelinin yetkinliğine ve bilgisine güvenmemesi, aşı ile ilgili bildirilen resmi verilere inanmaması, aşı sayısının fazla olması, dini inançları ile bağdaşmaması, kimyasal ve toksik maddelerden arındırılmış bir hayat yaşamak istemesi, aşılama hakkında bilgi eksikliğinin olması gibi gerekçelerle aşılama hizmeti alamamaktadır. Artmakta olan aşı tereddütleri karşısında, sağlık personelleri hala aşı kararlarının en güvenilir danışmanı ve etkeni olmaya devam etmektedir. Bağışıklama hizmetinin yürütülmesi ve takibi, aşılar hakkında ebeveynlere sağlık eğitimi vermek ve danışmanlık yapmak halk sağlığı hemşirelerinin görevleri arasındadır. Halk sağlığı hemşireleri ebeveynlerin aşılama yönelik bilgi, tutum ve davranışlarını belirleyerek her bir ebeveyn yönelik gereken girişimleri uygulamada ve değerlendirmede anahtar rol oynamaktadır. Hemşire, aşı tereddüdü yaşayan ebeveyn ile terapötik iletişim yoluyla eğitim, rehberlik ve danışmanlık yaparak ebeveynlerin aşılarla ilişkin endişe ve kaygıları azaltılabilir. Bu derlemenin amacı, ebeveynlerde yaşanan aşı tereddüdünün önlenmesine yönelik halk sağlığı hemşiresinin rol ve sorumluluklarını inceleyerek küresel bir sorun olan aşı tereddüdünde halk sağlığı hemşiresinin önemini vurgulamaktır.

Anahtar Kelimeler: çocukluk çağı aşıları, halk sağlığı hemşireliği, aşı karşıtlığı, aşı tereddüdü

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-202

Hemşire ve doktorların COVID-19 ve diğer aşılarla yaklaşımı

Nazlı Görmeli Kurt

Ankara Şehir Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Ankara

Amaç: Aşı enfeksiyon hastalıklarına karşı, hastalığa yakalanmadan alınabilecek ucuz ve güvenli önlemlerden biridir. Özellikle geri döndürülemez mortalite ve morbiditeye neden olabilecek enfeksiyon hastalıkları için aşılama son derece önemlidir. Son günlerde COVID-19 enfeksiyonu için geliştirilen aşı, tekrar sağlık çalışanları arasında erişkin aşılama ile ilgili bilgi, tutum ve yaklaşımı gündeme getirmiştir. Biz de çalışmamızda acil serviste çalışan doktor ve hemşirelerin aşı konusundaki farkındalık ve yaklaşımlarını araştırmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Çalışmamız anket çalışması olup bir eğitim araştırma hastanesi acil servisinde çalışan hekim ve hemşirelere yüz yüze görüşerek uygulanmıştır. Anket katılımcılarının sosyodemografik özellikleri, aşılama karşı yaklaşımlarını, aşı hakkında bilgi düzeyini sorgulayan 19 sorudan oluşmaktadır. Toplamda çalışmaya 70 hemşire 70 hekim olmak üzere 140 sağlık çalışanı dahil edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %69.8'ini kadınlar oluşturmaktaydı ve katılımcıların yaş ortalaması 31.2±8.6 idi. Katılımcıların %56'sı bekar ve %44'ü en az 2 kişi olarak yaşamını sürdürmekteydi. Toplamda katılımcıların %14'ü düzenli kullandığı bir ilaç olduğunu belirtti. En sık kullanılan ilaç grubu ise %13 oranı ile antidepresanlardı. Çalışmaya katılanların %65'i 18 yaş ve üzerinde herhangi bir aşı yaptırmış olup bu aşıların çoğunluğunu Hepatit B(%32) ve tetanoz (%22) aşısı oluşturmaktaydı bunları %11 oranı ile influenza aşısı takip etmekteydi. Katılımcıların aşılarla ilgili bilgilenme kaynaklarını değerlendirdiğimizde, %61 ile en sık doktor/eczacı'lar sonrasında %22 ile internetten bilgi edindikleri saptanmıştı. Katılımcıların çoğunluğu (%63) COVID-19 aşısına güven duymadıkları belirtti. Bu oran hemşire grubunda doktor grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu (p=0.01). Hemşire grubunda COVID-19 aşısı yaptırmak isteyenlerin sayısı (%42) doktor grubuna (%69) göre istatistiksel olarak anlamlı düşüktü (p<0.001). Aşı yaptırmak istemeyenlerin büyük çoğunluğu (%48) bilgi ve veri yetersizliği nedeni aşı yaptırmak istemediğini belirtti.

Sonuç: Çalışma sonuçlarımıza doktor ve hemşirelerin aşılar konusunda farkındalığı, bilgi, tutum ve davranışları değerlendirilmiştir. Toplumun erişkin aşıları hakkında bilgilendirilmesi ve aşı uygulamalarının artırılması açısından özellikle bilimsel çalışmaların artırılması, doktor ve hemşirelere aralıklı olarak aşılama konusunda eğitimler verilmesi ve aşılamanın önemine sosyal medya üzerinden dikkat çekilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Aşı, Sağlık çalışanları

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-203

Sağlık Çalışanlarının Mevsimsel Grip Aşısı ile Aşılama Durumları

Seda Ayyıldız, Çiler Keleş Gözütok, Gonca Özay
SBÜ Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Bağışıklama, en başarılı koruyucu sağlık müdahalesi olup, halk sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. İnfluenza tüm dünyada önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Centers for Disease Control and Prevention (CDC) sağlık çalışanlarına influenza aşısını, 1981 yılından itibaren önermektedir. Covid-19 pandemisinde bir kamu hastanesinde mevsimsel grip aşısı olan sağlık personelinin aşılama oranlarını değerlendirmektedir.

Gereç-Yöntem: Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından sağlık çalışanlarına, 2002 yılından itibaren, isteğe bağlı olarak, her yıl ücretsiz influenza aşısı temin edilmektedir. Hastanemizde tüm sağlık çalışanlarına yönelik gönüllülük esasına dayalı olarak aşı uygulanmıştır. Çalışmada Covid-19 pandemisi ve pandemi öncesindeki 2018-2020 yılları arasında sağlık çalışanlarının mevsimsel grip aşısı ile aşılama oranları hesaplanmıştır.

Bulgular: Yıllara göre hastanede çalışan personel sayısı, grip aşısı olan personel sayısı ve aşılama oranları Tablo 1 ve Tablo 2'de verilmiştir. 2018 yılında sağlık çalışanlarından %4,58'i mevsimsel grip aşısı olduğu, 2020 yılında Covid-19 pandemisinde ise sağlık çalışanlarından %17,2'sinin mevsimsel grip aşısı olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Sağlık çalışanları aşıyla önlenabilir hastalıklar, özellikle kan ve solunum yoluyla bulaşan etkenler bakımından yüksek risk altındadır. Ülkemizde her yıl ücretsiz influenza aşısı temin edilmesine rağmen, aşılama oranları düşük seyretmektedir. Fakat Pandemi döneminde sağlık çalışanlarının risk algılamasının yüksek olması sebebiyle, aşılama oranlarının arttığı görülmektedir. Sağlık çalışanlarının aşılması, çalışanları sağlık hizmet sunumu sırasında maruz kaldıkları influenzaya karşı korumakta, işgücü kaybını önlemekte, virusun hastalara ve diğer sağlık çalışanlarına bulaşarak hastalık yükünün artmasının önüne geçmeyi sağlamaktadır. Sağlık çalışanlarına yönelik düzenlenecek aşılar ve aşılama hakkında eğitim ve farkındalık çalışmaları ile bilgilerinin güncellenmesi, aşıların etkinliği ve yan etkileri konusunda aydınlatılmasıyla aşılama oranlarında olumlu artış sağlayabileceği düşünüldü.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklama, Grip aşısı, İnfluenza

Mevsimsel Grip Aşısı olan Personelinin Yıllara Göre Dağılımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Tablo 2

	Mevsimsel Grip Aşısı Olan Sağlık Personeli Sayısı	Toplam Sağlık Personeli Sayısı
2020	180	1113
2019	63	964
2018	51	1010

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-204

Konya İlinde Okuyan Hemşirelik Lisans Öğrencilerinin Klinik Uygulamalarda Karşılaştıkları Zorlukların Belirlenmesi

*Berna Bayır, Deniz Özdemir, Gül Palaz, Havva Büşra Kaleli, Safiye Kübra Özcan, Sedef Ayvaz
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi*

Giriş: Hemşirelik, bakım kavramı ile özdeş biçimde olan kuramsal içeriğin, pratik beceri ile uygun yollarla birleşmesini gerektiren uygulamalı bir meslektir. Hemşirelik mesleğinin eğitim süreci, öğrencilerin etik değerler çerçevesinde bilgi, tutum, becerileriyle mesleği özümsemesine ve bunları davranışlarının bir parçası haline getirmesine katkı sağlar nitelikte olmalıdır. Öğrencilerin eğitim süreci boyunca edindikleri bu bilgi, tutum ve davranışlar ilerideki meslek hayatlarında onlara rehber olmalıdır (Handan ve Terzioğlu, 2013). Uygulama alanlarında hem kliniği hem de rol model olarak gördükleri hemşireleri gözlemleyerek eğitim döneminde aldıkları bilgileri somutlaştırma olanağı bulurlar. Teorik bilgilerin beraberinde yapılan bu uygulamalar öğrencilere sorumluluk kazandırmaktadır (Aydoğan 2016). Klinik alanda karşılaştıkları tüm olumlu ve olumsuz durumlar öğrencilerin mesleklerini benimsenmesinde ve bu mesleği yapıp yapamayacakları konusundaki düşüncelerini etkilenmektedir (Polat ve ark. 2018).

Amaç: Bu araştırma Konya ilinde okuyan hemşirelik lisans öğrencilerinin klinik uygulamalarda karşılaştıkları zorlukların tespit edilmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte olan bu araştırmanın evrenini Konya ilinde bulunan üç üniversitenin hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturdu. Toplam 1560 öğrenciden oluşan bu evrenin örneklem büyüklüğü 315 olarak hesaplandı. Ancak tüm dünyayı etkileyen pandemi süreci nedeniyle yalnızca 279 öğrenciye ulaşılabildi. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik özellikler soru formu ve hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamada yaşadığı zorlukları belirlemeye yönelik soruları içeren anket formu aracılığıyla toplandı.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin %74,8'inin bölümünden memnun olduğu görüldü. %71,2'sinin klinikte iş yükünü hafifletici eleman olarak görüldüğünü hissettiği, %61,2'sinin hastaların öğrenci hemşirelere girişim yaptırmak istemediği, %57,2'sinin öğrenciye görevi dışında sorumluluk verilmediği, %54'ünün teorik bilgiyi klinikte uygulayamadığı, %53,2'sinin uygulama alanında soyunma odası, %50'sinin okulda laboratuvar ve malzeme eksik olduğu için klinik ortamlarda sorun yaşadığı belirlendi.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin klinikte yaşadığı sorunların en büyük nedeninin iletişim sorunlarından kaynaklı olduğu görüldü. Belirlenen sorunlar doğrultusunda sağlık personellerinin ve öğretim elemanlarının öğrenci ile iş birliği halinde bulunmaları, sorunlara yönelik okul yönetimi ve akademisyenlerin çözüm önerileri getirmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, klinik, öğrenci, uygulama

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-205

Ailesinde Kanser Öyküsü Bulunan Bireylerin Kanser Risk Algısı ile Sağlığı Geliştirici ve Koruyucu Davranışları

Ezgi Yıldız, Feride Taşkın Yılmaz, Kadriye Aldemir Atmaca, Betül Esra Çevik
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Susehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas

Amaç: Genetik yatkınlık özelliği bulunan kanserlerin önlenmesinde, başta en önemli risk grubu olan aile üyelerinin sağlığı koyucu ve geliştirici davranışları benimsemesi ve uygulaması oldukça önemlidir. Bu çalışma ailesinde kanser öyküsü bulunan bireylerin kanser risk algısı ile sağlığı geliştirici ve koruyucu davranışları ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek için yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte yapılan çalışma Nisan-Kasım 2019 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin Onkoloji ve Hematoloji kliniğinde yatarak tedavi gören hastaların birinci derece yakını olan 170 birey ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, etik kurul onayı alındıktan sonra, Birey Tanılama Formu ile Sağlığı Geliştirici ve Koruyucu Davranışlar Ölçeği kullanılarak öz bildirim yoluyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdellik, ortalama, Kruskal Wallis testi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Ailesinde kanser öyküsü bulunan bireylerin %52.9'u kansere yakalanma ihtimalinin çoğu insanla aynı olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların sağlığı geliştirici ve koruyucu davranışlarının orta düzeyde (84.92 ± 12.82) olduğu bulunmuştur. Kanser risk algısını çok yüksek olarak değerlendiren bireylerin genel olarak sağlığı geliştirici ve koruyucu davranış düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Ayrıca bireylerin eğitim düzeyi, kanser ile mücadele konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünme ve algılanan kanser risk düzeyinin, sağlığı geliştirici ve koruyucu davranış düzeyinde toplam varyansın %16'sını açıkladığı bulunmuştur.

Sonuç: Ailesinde kanser öyküsü bulunan bireylerin kanser risk algısının düşük olduğu ve sağlığı koruyucu ve geliştirici davranışlarının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Sağlık profesyonellerinin öncelikli olarak bu riskli grubu hedef alarak bilgilendirme programları planlamaları ve yakından takip etmeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Aile öyküsü, kanser risk algısı, sağlığı geliştirici ve koruyucu davranışlar

SB-206

COVID-19'dan korunma davranışlarını geliştirmek için bir model önerisi: Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı Modeli

Büşra Yürük¹, Sümbüle Köksoy Vayisoğlu²

¹Toros Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin

²Mersin Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Mersin

2019 yılında ortaya çıkan tüm dünyada milyonlarca insanın hastalanmasına ve ölmesine neden olan COVID-19'dan korunmada aşı çalışmalarında umut verici sonuçlar elde edilmiş olsa da halen hastalıktan korunmada en etkili yöntemler maske, mesafe ve el hijyenidir. Ancak tüm dünyada korunma davranışlarına uyum ile ilgili sorun yaşanmaktadır. COVID-19'dan korunma davranışlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi yapılacak müdahalelere yol gösterici olacaktır. Sağlık davranışlarını etkileyen yapıların belirlenmesinde kullanılan davranış değişim modellerinden bir de Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı (SESY) modelidir. Bu derlemenin amacı SESY modeli ile COVID-19'dan korunma davranışlarını açıklamaktır.

SESY modelinin temel bileşenleri Şekil.1'de belirtilmiştir. Niyet öncesi faz olan motivasyon aşamasında yer alan bileşenlerden risk algısı kişilerin mevcut tehdidin ciddiyetini ve şiddetini algılamasıdır. Risk algısının yüksek olması koruyucu davranışların uygulanmasını artırır. Yapılan çalışmalarda risk algısında artışla sosyal mesafeye uyumda paralellik ve el hijyeninde belirgin artış gözlenmiştir.

Sonuç beklentileri yüksek olan kişilerin davranışı olmayan kişilere oranla sosyal mesafeye daha yüksek uyum gösterdikleri bulunmuştur.

Öz yeterlilik kişilerin davranışı yapmaya, sürdürmeye ve aksaklıklarla baş etmekte kendine olan inancı olarak bilinmektedir. Özyeterliliği yüksek olan bireylerin sosyal mesafeye uyumu daha yüksek bulunmuştur. Diğer bir çalışmada özyeterliliğin yüksek olması niyetin artışıyla ilişkilendirilmiş ve el yıkamaya pozitif etkisi olduğu bulunmuştur.

Niyet davranışın en önemli öngörücüsü kabul edilmekte niyetteki artış davranışa olumlu yansımaktadır. Niyet çalışmalarında sosyal mesafeye uyumda önemli belirleyici olarak gösterilmiştir.

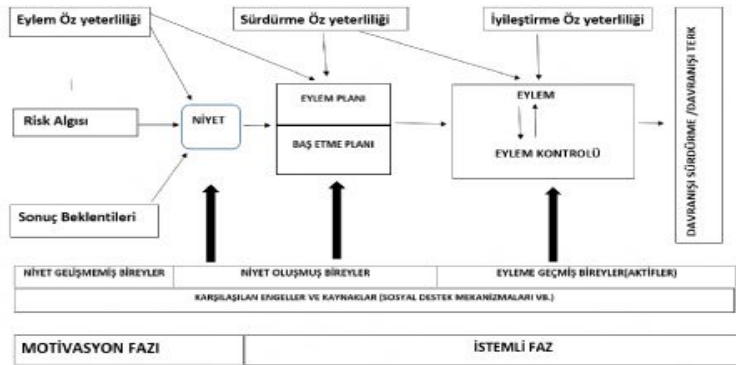
Planlama davranışın uygulanmasına yönelik eylem planı ve aksaklıklarla mücadeleyi kapsayan baş etme planı olarak bilinmektedir. Planlama aşamasında artış sosyal mesafeye uyumu artırmaktadır.

Sosyal destek, kişilerin niyet oluşmasından öncesinden başlayıp davranışın tekrarlanması sürecine kadar etki eden bileşenlerdir. Yapılan bir çalışmada azalan psikososyal iyilik hali ve sosyal desteğin sosyal mesafeye uyumu zorlaştırdığı bulunmuştur.

Sonuç olarak COVID-19'dan korunma davranışlarının geliştirilmesinde SESY modeline dayalı girişimler planlanabilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Sağlık davranışı, sağlığı geliştirme, Sosyal mesafe, El hijyeni

Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı

Şekil.1. Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı

Şekil.1. Sağlık Eylem Süreci Yaklaşımı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-207

Beslenme Eğitiminde Kullanılan Kaledo Oyununun Türkçeye Uyarlanması: Metodolojik Bir Çalışma

Cahide Çevik¹, Özlem Örsal²

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Oyunlaştırma yöntemi, dünyada teknolojinin gelişmesine paralel olarak değişen eğitim-öğretim tekniği doğrultusunda gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu çalışmanın amacı Kaledo oyununun Türkçe geçerlik çalışmasının yapılması ve Türk toplumuna adapte edilmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma bir doktora tez araştırmasının bir parçası olarak yapılan çalışmadır. Tez için bir üniversitenin bilimsel araştırmalar etik kurulundan etik kurul izni (Tarih/sayı: 27 Haziran 2019/12) alınmıştır. Metodolojik tasarımı bu çalışma Kaledo oyununun Türk kültürüne adaptasyonunu içermektedir. Kaledo oyunu 2006 yılında İtalya'da geliştirilmiş, bir araştırmada test edilerek bu oyunun çocuklara sağlıklı beslenme hakkında bilgi vermek için etkili bir araç olabileceği sonucuna varılmıştır. Kaledo oyunu bir ölçek olmadığından, bir eğitim aracı olduğundan geçerlik çalışmaları dil ve kapsam geçerliği indeks (KGİ) aşamasında kalmış, diğer geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılamamıştır. Kaledo oyununun dil geçerliliğini test etmek amacıyla çeviri/tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. Çevirileri tamamlanmış olan kartlar anlaşılabilirlik ve anlam açısından değerlendirilmiştir. Oyunun dil ve kapsam geçerliğini test etmek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur.

Bulgular: 97 oyun kartına ait KGİ değeri 0.98 olarak hesaplanmıştır. On uzman görüşü sonrası elde edilen KGİ değeri 0.80'in altında olan bir kart olmamıştır. Türk toplumunda tüketilmeyen (domuz eti, domuz pastırması) ve çok nadir tüketilen besinleri içeren (permesan peyniri) üç kartın çıkarılmasına karar verilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda 12 kart gözden geçirilerek düzenleme yapılmıştır.

Sonuç: Kaledo oyunu 97 karttan oluşmakta olup, beslenme eğitiminde Türkçe geçerliği olan bir oyunlaştırma yöntemidir. Dünyada teknolojinin gelişmesi ile birlikte eğitim-öğretim teknikleri de değişmektedir. Oyunlaştırma yöntemi de son yıllarda teknolojilerin gelişmesi ile birlikte gittikçe yaygınlaşmaktadır. Sadece dijital oyunların değil Kaledo tarzı masa başında oynanan aynı zamanda çocukların birbirleri ile iletişime geçebilecekleri oyunların da yaygınlaşması gerektiği ve bu oyunların sağlık eğitiminde olumlu sağlık davranışı geliştirmek üzere bir araç olarak kullanılmasının faydalı olabileceği kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Beslenme eğitimi, Kaledo oyunu, çocukluk çağı obezitesi, oyunlaştırma, geçerlik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-208

Erkeklerin Sağlık Okuryazarlığının Kansere Taramasına İlişkin Bilgi Düzeyi Üzerine Etkisi: Prostat Kanseri Örneği

Canan Sarı¹, Leyla Adıgüzel², Birsal Canan Demirbağ²

¹Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Trabzon

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Amaç: Çalışmamızın amacı erkeklerin prostat kanseri taramasına yönelik bilgi düzeyleri ile sağlık okuryazarlığı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Çalışmamızın tanımlayıcı tipte yapılması planlanmıştır. Çalışmamızın evreni Tonya ilçesinde bulunan 40 ile 70 yaş arasındaki erkeklerden oluşmaktadır. Çalışmaya dahil edilme kriterleri; çalışmaya katılmayı kabul etme, okur yazar olma, iletişim ile ilgili engeli bulunmamadır.

Çalışmanın verileri literatür doğrultusunda oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Prostat Kanseri Taramaları Sağlık İnanç Modeli Ölçeği (PKTSİMÖ) ve Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32 (TSOY-32) kullanılarak toplanacaktır. Çalışmanın verileri spss 22 paket programı kullanılarak ve araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak değerlendirilecektir. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri ile ilgili verileri sayı, yüzde ve aritmetik ortalama alınarak, verilerin test edilmesinde ise t testi, Anova testi ve Pearson korelasyon analizleri kullanılacaktır.

Bulgular: Çalışmanın verileri toplanmaya devam etmektedir.

Sonuç: Çalışmanın verileri toplanmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi düzeyi, Kansere, Prostat, Sağlık okuryazarlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-209

Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Davranışları Profili

Dercan Gençbaş¹, Füsün Terzioğlu¹, Canberk Akdeniz¹, Esra Özden², Cansu Çil², Serkan Eskioğlu³

¹Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Ankara

³Atılım Üniversitesi, Sağlık İşleri Koordinatörlüğü, Ankara

Amaç: Üniversite dönemi gençlerin riskli sağlık davranışları edinme konusunda yatkın olduğu bir dönemdir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin egzersiz, beslenme, sosyal medya bağımlılığı, stresle başa çıkma tarzları gibi sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının ve bazı sağlık bulgularının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı olarak tasarlanan çalışmanın evrenini 2044 birinci sınıf üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş, çalışmaya katılmaya gönüllü 156 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmanın etik onayı alınarak öğrenciler bilgilendirildikten sonra Veri Toplama Formu, Sağlıklı Yaşam Tarzı Davranış Ölçeği-II, Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sağlık Bulguları Formu uygulanmıştır. Öğrencilerin sağlık bulguları Üniversite Sağlık Merkezi'nde ölçülmüştür. Bu verilere göre öğrencilerin riskli sağlık davranışları Risk Değerlendirme Aracı ile belirlenmiştir. Analiz sonuçları ortalama±standart sapma ve yüzde olarak hesaplanmıştır. Bağımsız değişkenleri ve ölçek puanlarını karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır.

Bulgular: 156 öğrenciden 73'ünün sigara, alkol, madde ve sosyal medya kullanımına, 154'ünün yeterli ve dengeli beslenme ve fiziksel aktiviteye, 60'ının üreme sağlığına, 140'ünün ise stress yönetimine yönelik riskli sağlık davranışlarına sahip olduğu saptanmıştır. Gençlerin %28,8'i sigara, %62,8'i arada sırada alkol, %5,2'si madde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Gençlerin %18,9'u cinsel olarak aktif olduğunu, cinsel olarak aktif olanların %10,7'si iki, bir diğer %10,7'si üç ve üzeri cinsel partnerinin olduğunu ifade etmiştir. Gençlerin %17,3'ü fazla kilolu, %8,3'ü ise obez olup kadınların bel çevresi ortalaması 72,9±8,8 cm iken erkeklerin 82,8±10,5 cm olarak bulunmuştur. Gençlerin SYBDÖ-II toplam puanları 129,92±20,87, SBÇTÖ toplam puanı 51,53±6,28 ve SMBÖ-ÖF toplam puanı 66,77±17,03 olarak saptanmıştır. Gençler, SYBDÖ-II alt boyutlarından en yüksek puanı "manevi gelişim", en düşük puanı ise "fiziksel aktivite" alt boyutundan almışlardır.

Sonuç: Gençlerin neredeyse tamamı beslenme, fiziksel aktivite ve stresle baş etme kapsamında sağlık davranışları açısından risk altında bulunmuştur. Bu nedenle, bu çalışma sonucunda üniversite dönemindeki gençlerin sağlıklı yaşam tarzı davranışlarıyla ilgili eğitim/danışmanlık almaları ve ders müfredatlarında sağlığın geliştirilmesine yönelik derslerin yer alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: sağlıklı yaşam tarzı, gençler, hemşirelik, sağlığın geliştirilmesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-210

Üniversite öğrencilerinin egzersiz, beslenme, sosyal medya bağımlılığı, stresle baş etme ve bazı sağlık durumlarına ilişkin yaşam biçimi davranışlarına eğitim ve danışmanlığın etkisi: Prospektif müdahale çalışması

Dercan Gençbaş¹, Füsün Terzioğlu¹, Canberk Akdeniz¹, Esra Özden², Cansu Çil², Serkan Eskioğlu³

¹Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Ankara

³Atılım Üniversitesi, Sağlık İşleri Koordinatörlüğü, Ankara

Amaç: Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sağlıklı yaşam biçimi davranışları, stresle baş etme durumları, sosyal medya bağımlılıkları, gizli kronik hastalıklara özgü sağlık bulguları belirlendikten sonra öğrencilerde oluşabilecek olası sorunların önlenmesine yönelik danışmanlık verilip, eğitim modülleri uygulanarak sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Prospektif müdahale tipinde olan bu çalışmada, %5 hata payı, %95 test gücü ve 10 etki büyüklüğü ile toplam 48 öğrenciden oluşan örnekleme ulaşılmıştır. Araştırmanın etik kurul onayı alındıktan sonra araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere üniversitenin Sağlık Merkezi'nde Veri Toplama Formu, Sağlık Bulguları Formu, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği-II (SYBDÖ-II), Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Öğrenci Formu uygulanmış ve öğrencilerin Sağlık Bulguları Formu'nda yer alan tüm sağlık bulguları ölçülmüştür. Veriler toplandıktan sonra öğrenciler, Bağımlılık Modülü, Yeterli/Dengeli Beslenme ve Fiziksel Aktivite Modülü, Üreme Sağlığı Modülü, Stres Yönetimi Modülü'nden oluşan dört eğitim modülüne katılmışlardır. Eğitim modülleri uygulandıktan sonra dört ay öğrencilere danışmanlıklar verilmiştir. Daha sonra öğrencilere ölçekler tekrar uygulanmıştır. Analiz sonuçları ortalama±standart sapma ve yüzde olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem t testi ve Wilcoxon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %65.2'si sağlık durumunun iyi olduğunu, %16.7'si sigara kullandığını, %64.6'sı arada sırada alkol kullandığını belirtmiştir. Öğrencilerin %47.9'u düzenli fiziksel aktivite yapmaktadır, %12,8'i cinsel olarak aktiftir ve cinsel olarak aktif olan öğrencilerin partner sayısı 1'dir. Öğrencilerin bel çevresi ortalaması 76.6±9.8 cm iken sistolik kan basıncı 111.4±12.8, diastolik kan basıncı ortalaması 72.0±7.9 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin eğitim/danışmanlık öncesindeki ölçek puanları ile sonrasındaki ölçek puanları karşılaştırıldığında SYBDÖ-II sağlık sorumluluğu alt ölçek puanı ve ölçek toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Gençlere verilen sağlıklı geliştirme eğitim ve danışmanlık sağlığın geliştirilmesinde etkili bulunurken, stresle başa çıkma ve sosyal medya bağımlılığında etkili bulunmamıştır. Bu durumun nedeni, ülkemizdeki COVID-19 pandemisi ve karantina sürelerinin ölçümler arasına rastlaması olabilir.

Anahtar Kelimeler: sağlıklı yaşam tarzı, gençler, sağlık eğitimi, danışmanlık, hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-211

Kırsal ve Kentsel Alanda Yaşayan Bireylerin Deri Kanseri ve Güneşten Korunmaya Yönelik Bilgilerinin Karşılaştırılması

Elif Erdoğan¹, Aynur Uysal Toraman²

¹Kuşadası Devlet Hastanesi, Aydın

²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Kanser türleri içerisinde deri kanseri, dünyada ve ülkemizdeki artan insidansı ile dikkat çekmektedir. Bu çalışma Türkiye’de, kırsal ve kentsel alanlarda yaşayan bireylerin deri kanseri ve güneşten korunmaya yönelik bilgilerinin karşılaştırılması amacı ile yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Karşılaştırmalı tanımlayıcı tasarımdaki araştırma, Aydın ili Kuşadası İlçesi’nin Kirazlı Köyü’nde (kırsal bölge) ve Türkmen Mahallesi’nde (kentsel bölge) yaşayan 384 kişi ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri 15 Ağustos-30 Eylül 2019 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Araştırmalar Etik Kurulu’ndan ve Aydın Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü’nden yazılı izinler alınmıştır. Bireylerin sosyodemografik özelliklerini ve deri kanseri risk faktörlerini belirlemeye yönelik Birey Tanıtım Formu kullanılmıştır. Bireylerin deri kanseri ve güneşten korunma bilgi düzeyleri Deri Kanseri ve Güneş Bilgi Ölçeği (DKGSBÖ) ile değerlendirilmiştir. Araştırmada değerlendirilmesi hedeflenen bağımlı değişken, bireylerin Deri Kanseri ve Güneş Bilgi Ölçeği bilgi puanları; bağımsız değişkeni ise bireylerin kırsal ya da kentsel bölgede yaşama durumudur. Veriler SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Yapılan çalışmada Deri Kanseri ve Güneş Bilgi Ölçeği 25 madde ile değerlendirilmiş ve bu değerlendirme sonucunda kırsal alanda yaşayan bireylerin ölçek puanı ortanca değeri 12,5 ve kentsel alanda yaşayan bireylerin ölçek puanı ortanca değeri 15 olarak saptanmıştır. Kırsal ve kentsel alanda yaşayan bireylerin Deri Kanseri ve Güneş Bilgi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (U=9419,5, p<0.01).

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda kentsel alanda yaşayan bireylerin kırsal alanda yaşayanlara kıyasla deri kanseri ve güneş bilgisinin daha fazla olduğu açıktır. Gelecekteki benzer çalışmaların artmasıyla daha büyük örneklem grubu ve farklı coğrafi bölgelerde tekrarı ile deri kanseri risk faktörlerine uygun riskli grupların saptanması ve gelecek stratejilerin bu yönde planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deri Kanseri, Güneş Korunma Faktörü, Kırsal Nüfus, Kentsel Nüfus, Ultraviyole Radyasyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-212

Sağlık Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerin Akılcı Olmayan Antibiyotik Kullanımı Hakkında Bilgi ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi

Sezer Avcı¹, Zerrin Çiğdem¹, Suzan Havlioğlu², Funda Demir³, Tuğba Yılmaz³

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye

²Harran Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Şanlıurfa, Türkiye

³Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 2019-2020 Eğitim Öğretim Bahar Dönemi Mezunu, Gaziantep, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, Sağlık Bilimleri Fakültesi'ndeki öğrencilerin ilaç kullanım durumlarını ve bunu etkileyen etmenleri incelemek, akılcı olmayan antibiyotik kullanımı hakkında bilgi ve tutum düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, 01.01.2020-09.03.2020 tarihlerinde Gaziantep İli'nde bir vakıf üniversitesi olan Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik Bölümleri'nde okuyan öğrencilerle gerçekleştirildi. Araştırmanın evreni 865, örnekleme ise 581'dir. Veriler, 58 sorudan oluşan anket formu ve AKÖ (Antibiyotik Kullanım Ölçeği) ile toplandı. Ölçek 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır ve üç alt faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin en fazla puanı 95'dir, en düşük puanı ise 19'dur. Araştırmanın uygulaması için gerekli izinler ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların öğrencilerin yaş ortalaması 21.59 ± 1.84 (18-39)'dur. Öğrencilerin %15.7'sinin kronik hastalığa sahip oldukları ve %18.8'nin de sürekli kullandıkları ilaç olduğu tespit edildi. Öğrencilerin %57.8'inin hekime danışmadan ağrı kesici kullandığı ve %20.0'nin nadiren ilaç kullandıkları belirlendi. Öğrencilerin %64.5'inin hekime danışmadan antibiyotik kullanmadığı ve %62.7'sinin de antibiyotik kullanımında hekimin önermesine dikkat ettiği bulundu. Öğrencilerin %65.9'unun kullandığı antibiyotiğin yan etkisini bildiklerini belirtti ve %56.8'inin antibiyotiğin tanımını bakteri öldürücü olarak, %20.8'nin de virüs öldürücü olarak belirttiği görüldü. Kullanılan antibiyotiğin yan etkilerinin bilinmesi, her hastalandığında antibiyotiğe ihtiyaç duyulması, genelde kullandıkları ilaç türü, antibiyotiğin tanımı ve antibiyotik yazması için hekime ısrar etme durumlarıyla antibiyotik kullanım ölçeği ve ölçeğin tutum ve öznel norm alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bulundu ($p < 0.05$).

Sonuç: Araştırmaya katılan öğrencilerin %54'ünün akılcı olmayan antibiyotik kullanımı hakkında bilgilerinin olmadığı ve kendilerini iyi hissettiklerinde %75.6'sının antibiyotik kullanımını bıraktıkları belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Akılcı Olmayan Antibiyotik Kullanımı, Bilgi ve Tutum, Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-213

Meme kanseri riski yüksek kadınlara uygulanan risk azaltma programının taramalara katılım, sağlık inançları ve davranışlarına etkisi

Habibe Özçelik¹, Sebahat Gözüm²

¹Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi, Antalya

²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Bu çalışmanın amacı; meme kanseri riski yüksek kadınlar için eğitim, rehberlik, danışmanlık, vaka yönetimi ve sürveyansı içeren çoklu girişimlerden oluşan Meme Kanseri Risk Azaltma Programı'nın (MeKRAP), kadınların taramalara katılım, sağlık inançları ve risk azaltma davranışlarına etkisini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Tek merkezli, tek kör, randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Meme kanserli hastaların birinci derece biyolojik akrabaları tabakalı ve blok randomizasyon yöntemi ile girişim (n=38) ve kontrol grubuna (n=39) atanmıştır. Girişim grubuna Sağlık İnanç Modeli ve Sağlığı Geliştirme Modeli'nin teorik çerçevesine temellenen MeKRAP uygulanmıştır. MeKRAP, 12 haftalık, altı görüşmeyi içeren, ilk görüşmenin yüz yüze, diğer görüşmelerin telefonla olduğu bir programdır. Kontrol grubuna bilgi notu verilerek kliniğin rutin uygulaması yapılmıştır. Çalışmanın temel sonuçları olan; meme kanseri taramalarına katılım, sağlık motivasyonu, duyarlılık, meme kanseri korkusu, sağlık sorumluluğu, fiziksel aktivite, sağlıklı beslenme ve genetik danışmanlık alma durumu başlangıçta ve 12. haftalarda ölçülmüştür. Araştırmanın yapılabilmesi için Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik araştırmalar Etik Kurulundan onay alınmıştır.

Bulgular: MeKRAP grubunda meme kanseri taramalarına katılım olasılığı kontrol grubuna göre 5.11 kat daha yüksek bulunmuştur. Üç kadın benign kitle tanısı almıştır. Sağlık inançları bakımından, girişim grubunda sağlık motivasyonu artmış, meme kanseri korkusu kontrol grubuna göre anlamlı derecede azalmıştır. MeKRAP grubunda meme kanseri korkusu azalmış olmasına karşın son testlerde her iki grubun da halen "yüksek korku" düzeyinde olduğu bulunmuştur. Gruplar arasında duyarlılık algısında bir fark bulunmamıştır. Girişim grubunda sağlık sorumluluğu ve fiziksel aktivite artmış, beslenme davranışında kontrol grubuna göre bir değişim olmamıştır. MeKRAP grubunda genetik danışmanlığa başvurma sıklığı artmıştır.

Sonuç: MeKRAP, meme kanseri riski yüksek kadınlarda taramalara katılımı artırmış, sağlık inançları ve davranışlarını olumlu yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Meme kanseri hastalarının birinci derece yakınları, meme kanseri taraması, sağlık inançları, sağlık davranışları, genetik danışmanlık

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-214

Sağlık Okuryazarlığının Obeziteye Etkisi Var mıdır?

Leyla Muslu, Gizem Hayta
Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

Giriş-Amaç: Obezite, halk sağlığı açısından önemli etkileri olan yaygın bir sorundur, ancak henüz yeterince önlenmemiş veya tedavi edilmemiştir. Genel olarak, yetersiz sağlık okuryazarlığı, kötü sağlık davranışları ve sonuçları ile ilişkilidir. Yetersiz sağlık okuryazarlığının obezitenin etiyolojisine dahil olabileceğine dair çalışmalar vardır. Bu derleme makalenin amacı, Sağlık okuryazarlığı düzeyleri ile aşırı vücut ağırlığı arasındaki olası bağlantıyı güncel literatür ışığında sunmaktır.

Yöntem: Çalışmada, konu ile ilgili yapılmış çeşitli araştırmalar ele alınarak, yetişkinlerin Sağlık okuryazarlığı düzeyleri ve obezite ilişkisi incelenmiştir.

Bulgular: Obezite, tüm dünyada artan önemli bir sağlık sorunudur. Obezite ve bununla ilişkili komorbiditeler, modern toplumlarda önemli sağlık sorunları oluşturmakta ve artan bir yaygınlık görmektedir. Dünya çapında obezite, 1975'ten beri neredeyse üç katına çıkmıştır. Dünya Sağlık Örgütü 2016 yılı verilerine göre; 1,9 milyardan fazla yetişkin kilolu, bunların 650 milyondan fazlası obezdir. Ekonomik obezite yükünün ise gittikçe artacağı tahmin edilmektedir.

Sağlık okuryazarlığı, bireylerin sağlığı koruyacak ve geliştirecek bilgiye erişme, bilgiyi anlama ve kullanma motivasyonunu ve yeteneğini belirleyen bilişsel ve sosyal becerileri temsil eder. Amerika Birleşik Devletleri'nde, yetişkinlerin %36'sı yetersiz sağlık okuryazarlığı becerilerine sahiptir. Avrupa da ise sekiz ülkedeki yetişkin bireylerin %35'i, Türkiye'de %39.6'sı sorunlu sağlık okuryazarlığı düzeyine sahiptir.

Yetersiz Sağlık okuryazarlığının obezitenin etiyolojisine dahil olabileceğine ve obez kişilerin fazla vücut ağırlığını kaybetme veya normal kilo durumunu sürdürmedeki başarısızlığının arkasında önemli bir neden olabileceğine dair kanıtlar vardır.

Sonuç: Çalışmalar incelendiğinde sağlık okuryazarlığı ile obezite arasında açık bir ilişki gösterilmiştir. Obez olan bireylerin sağlık okuryazarlığının yetersiz olduğu görülmektedir. Tersine, sağlık okuryazarlığının yüksek olması, kilo verme sürecini olumlu etkilemekte ve obezite için tedavi arayışını artırmaktadır. Sağlık okuryazarlığının iyileştirilmesi, bireylerin uzun vadeli olarak sağlık koşullarını optimal düzeyde yönetmesini sağlayabilir. Dolayısıyla bu iyileştirmeler sağlık ve sosyal bakım hizmetleri üzerindeki yükü azaltma konusunda etkili olabilir. Birinci basamak sağlık hizmeti sunan hemşireler, obezite salgınının daha iyi yönetilmesinde sağlık okuryazarlığı düzeylerini arttırmaya yönelik çalışmalar yapabilirler.

Anahtar Kelimeler: Obezite, Sağlık okuryazarlığı, halk sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-215

Kütahya İlinde Birinci Basamak Sağlık Kurumlarında Çalışan Sağlık Personelinin Sağlığı Geliştirici Ve Koruyucu Davranışları

Nalan Bostan Akmeşe¹, Elif Öztoprak Kol²

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kütahya

²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nutrisyon Hemşiresi, Kütahya

Amaç: Araştırma birinci basamak sağlık kurumlarında çalışan sağlık personelinin sağlığı geliştirici ve koruyucu davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın evrenini Kütahya merkez ilçesinde bulunan birinci basamak sağlık kurumlarında çalışan sağlık personelleri oluşturmuştur. Çalışmaya katılmaya gönüllü olan 102 sağlık çalışanı araştırma kapsamına alınmıştır. Çalışmanın verileri Kasım 2020'de Sosyodemografik Özellikler Veri Formu ve Sağlığı Geliştirici ve Koruyucu Davranışlar (SGKD) Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi testleri yapılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için araştırmanın yapıldığı kurumdan yazılı izin ve Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırma Değerlendirme Komisyonu'ndan etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan sağlık çalışanlarının yaş ortalaması 36.52 ± 8.45 olup %76.5'i kadın, %70.6'sı evli, %70.6'sı çocuk sahibi ve %65.7'si lisans mezunudur. Sağlık çalışanlarının %82.4'ü düzenli olarak spor yapmadığını, %94.1'i diyetisyene gitmediğini, %91.2'si hayatının bir amacı olduğuna inandığını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan sağlık çalışanlarının SGKD ölçeğinden aldıkları puanlar sırasıyla; fiziksel sağlığı geliştirme 34.65 ± 4.32 , sağlığı koruma 31.14 ± 4.66 , psikososyal sağlığı geliştirme 20.68 ± 3.18 ve SGKD ölçeği toplam puan ortalaması 86.47 ± 9.71 'dir. Bekar, çocuk sahibi olmayan, hizmet yılı 5-10 yıl arası olan sağlık çalışanlarının psikososyal sağlığı geliştirme puan ortalamaları daha yüksektir ($p < 0.05$). Çalışmaya katılan sağlık çalışanlarından düzenli spor yapanların fiziksel, psikososyal sağlığı geliştirme, sağlığı koruma ve SGKD ölçeği toplam puan ortalamalarının düzenli spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Benzer şekilde düzenli diyetisyene giden sağlık çalışanlarının fiziksel, psikososyal sağlığı geliştirme, sağlığı koruma ve SGKD ölçeği toplam puan ortalamaları gitmeyenlere göre daha yüksektir ($p < 0.05$). Çalışmaya katılanlar arasında hayatının bir amacı olduğuna inanların fiziksel sağlığı geliştirme, sağlığı koruma ve SGKD ölçeği toplam puan ortalamaları inanmayanlara göre daha yüksek olarak belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç: Birinci basamak sağlık çalışanlarının SGKD ölçeği puan ortalaması orta düzeyde bulunmuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda sağlık personelinin sağlığını geliştirmek için sağlık eğitim programlarının oluşturulması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birinci basamak, Sağlığı geliştirme, Sağlığı koruma

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-216

Ortaokul Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Etmenler

Nazlı Üçkuyu¹, Ayla Bayık Temel²

¹Ege Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir

²İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Amaç: Çocukluk döneminde sağlık davranışının temelleri atıldığı için sağlık okuryazarlığının geliştirilmesine odaklanılarak olumlu sağlık davranışları kazandırılmalıdır. Araştırma ortaokul öğrencilerinde sağlık okuryazarlığı düzeyi ve ilişkili etmenleri incelemek amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı araştırma İzmir Buca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı orta düzey okullardan basit tesadüfi örnekleme ile seçilen 4 ortaokulda (2 devlet, 2 özel) 431 öğrenciyle yürütülmüştür, veriler 2018-2019 Eğitim döneminde Mayıs-Haziran 2019 tarihlerinde toplanmıştır. Sosyodemografik form (27 soru) ve Türkçe formu Haney tarafından hazırlanmış Okul Çağındaki Çocuklar İçin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (dört boyut ve 10 madde) kullanılarak etik izinler alındıktan sonra anket uygulanarak toplanmıştır. İstatistik analizler (IBM SPSS Statistics for Windows, Version 25.0.) paket programı ile t test, ANOVA, korelasyon, post hoc, regresyon testi ile anlamlılık ($p < 0,05$) düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması $13,49 \pm 0,57$, toplam ölçek puan ortalaması $30,89 \pm 5,672$ 'dir (10-25 düşük, 26-35 orta, 36-40 yüksek), %77,3'ünün sağlık algısı çok iyi/iyi düzeydedir. Sağlık okuryazarlık düzeyinin kullanılan ilaç sayısı, sağlık algısı ve hastaneye yatış sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($p < 0,05$), aile gelir durumu, cinsiyet, anne/baba eğitim düzeyi, kronik hastalığa sahip olma, acil servise başvurma sayısı, okul türü (devlet/özel) ve yaş grubu değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p > 0,05$) belirlenmiştir. Sağlık okuryazarlığı ile hastaneye yatış sayısı arasında negatif yönde acil servise başvuru sayısı ve kullanılan ilaç adedi ile pozitif yönde anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Yordayıcı değişkenler (Hastaneye yatış sayısı, acil yatış sayısı, sağlık algısı ve kullanılan ilaç sayısı) ölçek toplam puan ortalamasının varyansının %35'ini (Düzeltilmiş $R^2 = 0,352$) yordamaktadır. Kullanılan ilaç sayısı ve sağlık algısı puan ortalaması ölçek puanını etkilemektedir ($p < 0,05$). Kullanılan ilaç sayısı ölçek puanını arttırmakta ($\beta = 0,465$), sağlığı değerlendirme puanı azaltmaktadır ($\beta = -0,425$). Hastaneye yatış sayısı ve acil yatış sayısı ölçek puanını etkilememektedir ($p = 0,641$, $p = 0,744$)

Sonuç: Öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeyi orta düzeyin biraz üzerindedir. Okullarda okul hemşireleri öğrencilerin sağlık okuryazarlık düzeyini değerlendirmeli olumlu sağlık davranışları geliştirmeleri için sağlık eğitimi programları düzenlemelidir. Kanıt çalışmaları yürütülmelidir.

Anahtar Kelimeler: sağlık okuryazarlığı, çocuklarda sağlık okuryazarlığı, halk sağlığı hemşireliği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-217

Sağlığı Koruma Davranış Ölçeğinin Türk Dilinde Güvenirlik ve Geçerliliği

Ömer Ödek¹, Mümin Savaş², Handan Zincir³

¹T.C. Sağlık Bakanlığı Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi(Uzman Hemşire), Kayseri, Türkiye

²Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü(Arş. Gör.), Adıyaman, Türkiye

³Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı (Prof.Dr.), Kayseri, Türkiye

Amaç: Bu araştırma, WeiweiPing, WenjunCao, Hongzhuan Tan, ChongzhengGuo, ZhiyongDou, JianzhouYang tarafından geliştirilen Sağlığı Koruma Davranış Ölçeğinin Türkçe adaptasyon çalışmasını gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özellikleri incelenmiştir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini toplamda 384 katılımcıdan oluşan üç ayrı örneklem grubundan oluşmaktadır. Ölçek özgün halinde 27 maddesi beşli likert beş maddesi evet ve hayır cevaplarından oluşan ikili likert toplamda 32 madde beş boyutlu(Kişiler Arası Destek, Genel Davranış, Beslenme Davranışı, Sağlık Bakımı, Kendini Tanıma) ölçme aracıdır. Bu araştırmaya ölçek uzman görüşü alınarak 32 madde beşli likert olarak alınmıştır. Ölçek 19-59 yaş arasındaki bireyler için geliştirilmiştir. Türkçe 'ye çevrilmiş maddelerin bireyler tarafından anlaşılabilir olup olmadığını belirlemek için, 10 kişi ile pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma yüz yüze görüşme yöntemi ile yapıldı. Çeviri işlemleri sonrasında dil geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır. Yapı geçerliliği için Açıklayıcı ve Doğrulamalı faktör analizi çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe 'ye uyarlamasını yapmak için ölçek sahibinden mail yoluyla elektronik ortamda izin alınmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu ve çalışmanın yapılacağı kurumlardan yazılı izin ve araştırmaya katılmak isteyen bireylerden yazılı onamları alındı.

Bulgular: Açıklayıcı faktör analizi sonuçları bir maddenin faktör yükünün.30 altında olması üç maddenin de birden çok faktörde binişik olması nedeni ile dört madde ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin 4 boyutta %40.748 varyans açıklandığı orjinal yapıda genel davranış ve beslenme davranışı alt boyutundaki maddelerin tek faktörde toplandığı bu faktör uzman görüşü alınarak genel ve beslenme davranışı olarak isimlendirilmiştir. Doğrulamalı faktör analizinde dört boyutlu bir yapının iyi uyum verdiği bulunmuştur (RMSA=.56, IFI=.91, CFI=.91, AGFI=.85, RMR=.67, GFI=.88,) ölçeğin güvenilirlik analizi sonucunda iç tutarlılık katsayısı, α =.82 test tekrar test güvenilirliğinin ise r =.81 olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Sağlığı Koruma Davranış Ölçeğinin sağlığı koruma ve geliştirme bağlamında ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: sağlık, koruma, davranış, ölçek

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-218

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde Ortoreksiya Nervoza Eğilimi ve Etkileyen Faktörler

Sezer Avcı¹, Zerrin Çiğdem¹, Selver Güler¹, Özlem Işıl¹, Tülay Ortabağ²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, Türkiye.

²İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye.

Amaç: Bu çalışma, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinde hem ON (Ortoreksiya Nervoza-Sağlıklı Beslenme Takıntısı) eğilimini arttıran üniversite yaşamı hem de eğitimleri gereği almış oldukları sağlıklı beslenme bilincinin yanlış kullanmaya bağlı olarak ON eğilim düzeyini ve etkileyen faktörleri incelemek amacıyla planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma, 16.12.2019-09.03.2020 tarihlerinde Gaziantep İli'nde bir vakıf üniversitesi olan Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik Bölümleri'nde okuyan öğrencilerle gerçekleştirildi. Araştırmanın evreni 865, örneklemi ise 597'dir. Veriler, 31 sorudan oluşan anket formu ve ORTO-11 (Ortoreksiya-11) Ölçeği ile toplandı. Ölçeğin değerlendirilmesinde puan artışı ON riskinin azaldığını göstermektedir. Araştırmanın uygulaması için gerekli izinler ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.85 ± 2.10 (18-39) ve %73.4'ünün kız öğrencilerden oluştuğu belirlendi. Öğrencilerin BKİ (Beden Kitle İndeksi) değerleri incelendiğinde %71.9'unun normal kiloda olduğu ve olmak istenilen BKİ'nin ise %83.1 ile 18.50-24.99 normal BKİ sınırları içinde olduğu bulundu. Öğrencilerin %56.1'inin öğün atladıkları ve atladıkları öğünün %44.6 gibi büyük bir oranda kahvaltı olduğu, %44.9'unun günde 3 öğün beslendikleri, %80.4'ünün besin tüketiminin ev dışında olduğu belirlendi. Öğrencilerin cinsiyet ve günlük öğün sayıları ile ORTO-11 Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görüldü ($p > 0.05$). Şişmanlama endişesi yaşayan öğrencilerin ORTO-11 Ölçeği puan ortalamasının böyle bir endişe yaşamayan ya da zaman zaman yaşayan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlendi ve gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.05$).

Sonuç: Diyet yapan, doğru beslenmeye önem veren, günlük kalori alımına dikkat eden, şişmanlama endişesi yaşayan, fiziksel aktivite yapan, tüketilen yiyeceğin son kullanma tarihine ve içeriğine bakan öğrencilerin ortoreksiya eğiliminin daha fazla olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğilim, Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencileri, Ortoreksiya Nervoza

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-219

Tuz Tüketim Özellikleri ve Etiket Okuma Alışkanlığıyla İlişkisi

Sümbüle Köksoy Vayisoğlu¹, Emine Öncü¹, Ayşe Kara², Merve Ateş²

¹Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

²Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu

Giriş: Aşırı tuz tüketimi, tüm dünyada önemli bir halk sağlığı sorunudur. Türkiye’de günlük tüketimi giderek azalsa da halen tüketilmesi gereken miktarın iki katıdır. Tuz tüketiminin azaltılmasında etiket okur yazarlığının olumlu etkisinin olacağı belirtilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada yetişkinlerde tuz tüketiminin etiket okuma alışkanlığıyla ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır

Gereç-Yöntem: Bir ilde, bir alışveriş merkezlerinin kafeteryasında gelişigüzel örnekleme yönetimiyle belirlenen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 18 yaş üzeri 130 yetişkinle yürütülen kesitsel tipteki araştırma, 20/08/2020-15/11/2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Araştırmanın verileri, "Tuz Tüketim Özellikleri Anketi", "Yetişkinlerde Beslenme Okuryazarlığı Değerlendirme Aracının" "Gıda Etiket Okuma ve Sayısal Okuryazarlık" (GEO-SO) alt boyutu kullanılarak ve kan basıncı (KB) ölçümleri yapılarak toplandı.

Veriler tanımlayıcı istatistikler, non parametrik testler ve korelasyon analizi ile değerlendirildi. $p \leq 0.05$ anlamlı kabul edildi. Sosyal Bilimler Etik Kurulu’ndan etik izin ve katılımcılardan yazılı onam alındı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortancası (%25-%75) 40 yıl (28,0 - 55,75) %51’i erkek, %72,3’ü orta öğretim ve üzeri eğitime sahipti. Kan basıncı ortalaması sistolik $120,76 \pm 13,03$ mmHg, diastolik $78,36 \pm 10,85$ mmHg idi. Katılımcıların %15,4’ünün tuz kısıtlamasını gerektiren hastalığı mevcuttu. Sadece %22’si günlük tüketilmesi gereken tuz miktarını doğru bildi ve %75,4’ü günlük tuz tüketimini kontrol etmek için hiçbir şey yapmıyordu. Gıda etiketinde en sık okunan bilgiler üretim ve son kullanma tarihi, ürün ağırlığı, saklama koşulları ve içindekiler listesi idi. Katılımcıların %80,8’i gıda etiketinde hiçbir zaman tuz-sodyum oranını kontrol etmemişti. Katılımcıların %76,2’sinin GEO-SO yeterli düzeydeydi. Tuz kısıtlaması gerektiren hastalığı olanlar ve olmayanlarda GEO-SO ortancasında fark vardı ($p < 0,05$). GEO-SO puanı ile sistolik ve diastolik KB arasında negatif yönde orta düzey ilişki vardı ($p < 0,05$)

Sonuç: Tuz kullanımının azaltılması ve gıda etiketi okuryazarlığı konularında farkındalık çalışmalarının yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: tuz tüketimi, gıda etiketi okuryazarlığı, tuz, sodyum

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-220

Şanlıurfa ilinin 2019 yılı yaşa özel ölüm hızları ve bebek ölüm hızının değerlendirilmesi

Uğurcan Sayılı

T.C. Sağlık Bakanlığı, Karaköprü İlçe Sağlık Müdürlüğü, Şanlıurfa, Türkiye

Amaç: Bu çalışmanın amacı Şanlıurfa ilinin Türkiye geneline göre cinsiyetler kırılımıyla yaşa özel ölüm hızları, bebek ölüm hızlarını karşılaştırmaktır. İkincil bir Şanlıurfa ilinde ve Türkiye genelinde cinsiyetler arasında yaşa özel ölüm hızları, bebek ölüm hızlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma kesitsel tipte bir çalışmadır. Bu çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2019 yılına ait "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi" ve "Ölüm İstatistikleri" verileri kullanılmıştır. Bu verilerden faydalanarak Türkiye ve Şanlıurfa'nın cinsiyetlere göre yaşa özel ölüm hızları, bebek ölüm hızları hesaplanmıştır. Veriler Microsoft Office Excel 2016 yardımıyla analiz edilmiştir. Verilerin karşılaştırılmasında Z istatistiği kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Genel popülasyona göre değerlendirildiğinde 2019 yılında Şanlıurfa ilinin bebek ölüm hızı binde 13,52 olarak bulunurken Türkiye genelinde binde 9,31 bulunmuş ve aralarındaki fark anlamlı görülmüştür ($p < 0.05$). Şanlıurfa ilinde 0-4, 5-15, 65-75 ve 75 yaş üzeri ölüm hızları Türkiye geneline göre yüksek bulunurken ($p < 0.05$); 15-65 yaş hızı düşük bulunmuştur ($p < 0.05$). Kadınlar ise Şanlıurfa'da Türkiye'ye göre bebek ölüm hızı, 0-4 yaş, 65-75 ve 75 yaş üzeri ölüm hızı anlamlı düzeyde yüksekken ($p < 0.05$); 15-65 yaş ölüm hızı anlamlı düzeyde düşük ($p < 0.05$); 5-15 yaş ölüm hızları ise benzerdi ($p > 0.05$). Erkeklerde Şanlıurfa'da Türkiye'ye bebek ölüm, 0-4, 5-15 yaş ölüm hızı anlamlı düzeyde yüksekken ($p < 0.05$); 15-65 yaş ölüm hızı anlamlı düzeyde düşük ($p < 0.05$); 65-75 ve 75 yaş üzeri ölüm hızları benzerdi ($p > 0.05$). Hem Türkiye hem de Şanlıurfa'da erkeklerde kadınlara göre bebek ölüm ve tüm yaş gruplarında ölüm hızı anlamlı düzeyde yüksekti ($p < 0.05$).

Sonuç: Şanlıurfa ilinde bebek ölüm, 0-4, 5-15, 65-75 ve 75 yaş üzeri ölüm hızları Türkiye'ye göre yüksek görülmüştür. Hem Türkiye hem de Şanlıurfa'da erkeklerde kadınlara göre bebek ölüm ve tüm yaş gruplarında ölüm hızları yüksek olduğu saptanmıştır. Ölüm oranlarının belirlenmesi ve şehirler düzeyinde karşılaştırılmaları, toplumun sağlık gereksinimlerini belirleme ve sağlık çıktılarını geliştirmek için politikalar geliştirilmesi için yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, Ölüm Hızı, Şanlıurfa, Türkiye, Yaş

Şanlıurfa ve Türkiye'nin Cinsiyetlere göre Bebek ve Yaş özel ölüm hızları

Parametre	Toplam			Kadın			Erkek			Kadın vs. Erkek (Şanlıurfa) p değeri	Kadın vs. Erkek (TR) p değeri
	Şanlıurfa	Türkiye	p değeri	Şanlıurfa	Türkiye	p değeri	Şanlıurfa	Türkiye	p değeri		
Bebek Ölüm Hızı (binde)	13,52	9,31	<0.001	12,37	8,75	<0.001	14,59	9,84	<0.001	0.017	<0.001
0-4 yaş ölüm hızı (binde)	3,51	2,20	<0.001	3,23	2,06	<0.001	3,77	2,32	<0.001	0.011	<0.001
5-15 yaş ölüm hızı (binde)	0,27	0,20	0.001	0,18	0,17	0.591	0,35	0,22	<0.001	<0.001	<0.001
15-65 yaş ölüm hızı (binde)	1,38	1,91	<0.001	0,98	1,23	<0.001	1,77	2,58	<0.001	<0.001	<0.001
65-75 yaş ölüm hızı (binde)	21,54	19,48	0.001	16,18	13,91	0.002	27,97	25,87	0.052	<0.001	<0.001
75 yaş üzeri ölüm hızı (binde)	70,94	79,45	<0.001	61,30	72,90	<0.001	87,51	89,25	0.549	<0.001	<0.001

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-221

Evaluation of Traumatic Experiences in Roma People

Ayşe İnel Manav¹, Saliha Bozdoğan Yeşilot²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Osmaniye

²Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Adana

Objective: This cross-sectional study was carried out in order to evaluate the traumatic experiences in the lives of the Roma individuals.

Material-Methods: The research was carried out in Akıncılar and Suluca neighborhoods of Yüreğir district of Adana in October 2019 and January 2020. The universe of the research; It consists of 900 Roma individuals over 18 years old living in Yüreğir. In the study, it was deemed appropriate to sample 270 people with 95% confidence interval and 5% margin of error. 71 participants were reached using the simple random sampling method. Individuals who are roma and have sufficient communication skills were included in the study. The data of the study were collected by the researcher using the face to face interview technique, the Personal Information Form and the Traumatic Experiences Scale. The data were evaluated using the SPSS (Statistical Package of Social Science) program. Results were evaluated at 95% confidence interval and significance level of $p < 0.05$.

Results: It was determined that 55% of the individuals participating in the study were women, 45% were men, 83.8% were married, 57.9% had 2-3 children, 53.2% did not go to school at all and 97.8% had a poor income. It is seen that 86.3% of Roma individuals experience Emotional Neglect and Abuse, 44% of them experience Physical Abuse. It is observed that 81.5% of individuals who experience emotional neglect-abuse are abused by other persons, and 8.9% of individuals who experience physical abuse are abused by their family members.

Conclusion: It is recommended to develop an approach for the protection and prevention of the Roma people as a disadvantaged group from negligence and abuse.

Keywords: Roma individuals, traumatic experiences, abuse, neglect, culture

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-222

The Sleep Quality of Roma and Non-Roma Older People: A Comparative Study

Saliha Bozdoğan Yeşilot¹, Ayşe İnel Manav²

¹Cukurova University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Adana

²Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Osmaniye

Objective: Sleep is not a simple resting time but an active time to regenerate physically and mentally as a vital component of biological rhythm. The prevalence of sleep disturbance sharply increases with age and approximately half of older people suffer from sleep difficulties. Medical, psychiatric, and psychosocial various features are risk factors for sleep quality in the aging population. Also, ethnicity significantly effect to sleep quality. This study aimed to evaluate and compare sleep quality of Roma and non-Roma older people living in nearby neighborhoods.

Materials-Methods: This research was a comparative descriptive study. The study was completed with 206 older people, 103 of them Roma and 103 of non-Roma. Data were collected with Personal Information Form and Pittsburg Sleep Quality Index (PSQI). Ethical permission was obtained to perform this study.

Results: The mean age of Roma older people was 68.50 ± 3.88 , in non-Roma, it was 71.78 ± 6.82 . PSQI total score were 9.47 ± 5.50 and 7.27 ± 3.68 in Roma and non-Roma older people, respectively.

Conclusion: It was determined that Roma older people have the worst sleep quality than non-Roma older people. These results can be used by primary health care staff to provide appropriate health care for older people.

Keywords: aging, sleep, primary health care

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-223

Covid 19 pandemi sürecinde mahpuslar

Şenay Pehlivan¹, Media Subaşı Baybuğa²

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Ceza adalet sistemi kurumlarında (CASK) özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin COVID-19 hastalığına karşı daha savunmasız oldukları bilinmektedir. Özellikle hastalığın CASK'larda gözeneksiz yüzeyler ve karmaşık metal yüzeylerin de dahil olduğu ortamlarında oldukça yaygın olan malzemeler üzerinde uzun süre hayatta kalabilmesi bu kurumlardaki tehlikenin boyutunu daha da artırmaktadır. Mahpuslar genel popülasyona göre daha fazla hastalık yüküne ve daha kötü sağlık koşullarına sahip olmaları, sıklıkla sigara ve madde kullanımı, kötü hijyen koşulları, stres, yetersiz beslenme, yetersiz sağlık hizmetleri sunumu, mevcut hastalıkları ve çeşitli faktörlerin etkisiyle zayıf bağışıklık sistemine sahip olmaları nedeniyle enfeksiyonlara karşı daha kırılgan bir grupturlar. Bu kurumlarda hapsedilen insanların koğuş ya da oda gibi kişi başına düşen alanların dar olduğu, bazen üç yatak yüksekliğinde ve yalnızca birkaç inç aralıklı ranzalı odalarda kalmaları, sosyal mesafenin "fiziksel imkansızlığı" (imkansız sosyal mesafe), çok sayıda enfekte vakaya rağmen karantina koşullarının uygulanamaması dolayısıyla enfeksiyon kaynağı olarak hareket etmelerine neden olmaktadır. Hastalıkların bulaşmasını kolaylaştıran (aşırı kalabalık, kötü havalandırma koşulları ve sağlık hizmetlerine zor erişim) bir ortama sahip olması ve bireylerin hızlı sirkülasyonu pandemi döneminde CASK'ların rezarvuvar kurumlar haline getirmektedir. Kaldı ki bu kurumların pandemi dönemi dışında da hastalıkların merkez üssü (epicenter) gibi olduğu bilinmektedir. Özellikle her yıl küresel olarak yaklaşık 30 milyon insana ev sahipliği yapması nedeniyle COVID-19 hastalığının topluma aktarılmasında bir vektör rolüne sahiptir. Hastalıklar açısından yüksek riskli bireylerin bulunduğu CASK'lar enfeksiyonlar ve toplum arasında yayılıma sebep olabilmektedir. Bu nedenle COVID-19'un CASK'lara ulaşmasını engelleyememek tüm toplumu olumsuz etkileyecektir. Bu ortamlardaki ortaya çıkacak salgınların CASK sağlık hizmetlerinin bunaltıcı ve aşırı yüklenmesine, ulusal sağlık hizmetlerinin tanı-tedavi merkezlerine ek talepler getirmesi nedeniyle ülke sağlık sistemleri için kaldırılamayacak yükler oluşturması kaçınılmaz olacaktır. Ortaya çıkacak bir salgında mahpuslar açısından ciddi insan hakları ihlalleri doğurması da kaçınılmaz olacaktır. Bu kurumlarda kalan bireylerin de hakları korunmalı ve tüm halk sağlığı önlemlerini hiçbir ayırım gözetilmeksizin almaları sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Halk sağlığı, mahkum, pandemi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-224

Bir Kamu Hastanesinde Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Durumlarının Belirlenmesi

Meral Şahin¹, Aydın Kıvanç²

¹Giresun Üniversitesi Espiye Meslek Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, Giresun

²Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, Gümüşhane

Amaç: İş sağlığı ve güvenliği; çalışanların sağlığının ve güvenliğinin olumsuz yönde etkilenmemesi için yapılan tüm çalışmalardır. Günümüzde çalışanlar vakitlerinin büyük çoğunluğunu işyerlerinde geçirmektedirler ve özellikle sağlık sektöründe hizmet veren işyerleri de, çoğu zaman çalışanların sağlığını ve güvenliğini tehdit edici unsurları içerisinde barındırabilmektedir. Bu sebeple işyerleri koşullarının sağlık ve güvenlik yönünden değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Giresun ilinde hizmet veren bir kamu sağlık kuruluşunda çalışanların iş sağlığı ve güvenliği durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel türde olan çalışmada, gönüllük esastır ve herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmamıştır. Kullanılan ölçek, Öztürk ve Babacan (2012) tarafından geliştirilen Hastanelerde İş Güvenliği Ölçeğidir. Ölçek, 45 maddeli, 7 alt boyutlu ve 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin değerlendirmesinde "Kesinlikle katılıyorum" (5 puan); "Kesinlikle katılmıyorum" (1 puan) olarak puanlandırılmaktadır. Ölçekten alınan puanın 5'e yakın olması, iş sağlığı ve güvenliği durumunun yüksek olduğunu, 1'e yakın puan alınması da, iş sağlığı ve güvenliği durumunun düşük olduğunu göstermektedir. Araştırmaya Ekim-Kasım 2018 tarihleri arasında Giresun Dr. Ali Menekşe Göğüs Hastalıkları Hastanesinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden çalışanlar (n:127) katılmıştır. Araştırmanın uygulanması için Gümüşhane Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alınmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde Non-parametrik istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu hemşirelerdir (n:32), en çok katılım sağlanan yaş grubu 36-45'tir. Katılımcıların ölçek toplam puan ortalaması $3,10 \pm 0,57$ (139,5) olup, alt ölçek puan ortalamaları; "Mesleki Hastalıklar ve Şikâyetler" $2,13 \pm 0,77$, "Sağlık Taraması ve Kayıt Sistemleri" $3,77 \pm 0,72$, "Kazalar ve Zehirlenmeler" $2,88 \pm 0,93$, "Yönetsel Destek ve Yaklaşımlar" $2,62 \pm 0,88$, "Malzeme Araç ve Gereç Denetimi" $3,33 \pm 0,88$, "Koruyucu Önlemler ve Kurallar" $3,70 \pm 0,79$, "Fiziksel Ortam Uygunluğu" $3,27 \pm 0,96$ olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin genel Cronbach Alpha değeri 0,93'tür.

Sonuç: Araştırma sonucunda katılımcılar ölçeğin bazı alt boyutlarında olumlu bazı alt boyutlarında da olumsuz görüş bildirmişlerdir ve ölçeğin genel ortalama puanı yüksek bulunmuştur. Sonuçlar doğrultusunda olumsuz görüş bildirilen alt boyutlar için çalışma şartlarının ve ortamının sağlıklı ve güvenli şekilde düzenlenmesine daha fazla önem verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çalışan, Hastane, İş Sağlığı ve Güvenliği, Tehlike, Risk

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-225

Fındık Tarımı Çalışanlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Fiziksel ve Ergonomik Tehlikelerle İlgili Bilgi Düzeylerine Etkisi

Oğuzhan Tiryaki¹, Prof. Dr. Gamze Çan²

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Trabzon

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Çanakkale

Amaç: Bu çalışma; Trabzon Arsin ilçesinde yaşayan 60 fındık tarımı çalışanının fındık tarımında karşılaştıkları tehlike ve risklere dikkat çekmek, iş sağlığı ve güvenliği rehberi doğrultusunda hazırlanacak eğitimin ne kadar etkili olabileceğini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Müdahale çalışması olarak yapılan bu araştırmada katılımcılara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimi ve broşürü öncesinde temel bilgi düzeyini belirlemek amacıyla ön test uygulaması yapılmıştır. Eğitim ve broşür verildikten iki hafta sonra son test yapılarak bireylerin bilgi düzeyindeki artış belirlenmiştir. 35 sorudan oluşan anket formunun ilk 10 sorusu sosyodemografik özellikleri belirleyici, 25 sorusu ise iş sağlığı ve güvenliği hakkında temel bilgi düzeyini belirleyici sorulardan oluşmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların % 53.3'ü erkek olup yaş ortalamaları 43.0 ± 14.4 ve %46.7'si kadın olup yaş ortalamaları 37.2 ± 15.0 yıldır. Bireylerin %60.0'ı fındık tarımıyla uğraşırken kaza geçirdiğini, %71.7'si daha önce iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili herhangi bir eğitim almadığını belirtmiştir. Katılımcıların iş sağlığı ve güvenliğinde fiziksel tehlike ve riskler hakkında bilgi puanı düzeyleri eğitim öncesi 62.7 ± 17.8 iken eğitim sonrası 79.3 ± 16.3 olarak anlamlı derecede artış göstermiştir ($p < 0.001$). Eğitim sonrası son test puanına genç yaşta olmanın ($p = 0.001$), yüksek eğitim düzeyinin ($p = 0.004$), normal BKİ'nin ($p = 0.038$), daha önce eğitim almış olmanın ($p = 0.002$) ve daha önce kaza geçirmemiş olmanın ($p = 0.027$) anlamlı olarak olumlu yönde etki ettiği tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada Trabzon'da fındık tarımı çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği hakkında fiziksel ve ergonomik riskler konusunda bilgi eksiklikleri olduğu görülmüştür. Bu eksikliklerin doğru eğitimler verilerek giderilebileceği tespit edilmiştir. Çalışanların eğitimleri için üniversiteler, tarım il ve ilçe müdürlükleri, tarım kooperatifleri kullanılabilir. Ayrıca yerel radyo ve televizyon kanallarından da yardım alınabilir.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Sağlığı, Çiftçiler, Ergonomi, Fındık, Tarım

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-227

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Bağlamında Koronavirüs-19'un Kadın Üzerine Yüğü

Ruveyde Aydın

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon

Giriş: Koronavirüs-19 (COVID-19) dünya genelinde 1,5 milyondan fazla insanın hayatını kaybetmesine ve 71 milyondan fazla insanın hastalanmasına neden olmuştur. Ülkeler virüs bulaş riskini önlemek adına birçok sıkı önlem (sosyal izolasyon, online eğitim, sosyal alanların kapatılması vb.) almıştır. Yapılan çalışmalar önlemler nedeniyle sosyal hayattaki sıkı ve ani değişimin, ekonomik sıkıntıların ve aile içindeki rol ve sorumlulukların artmasının psiko-sosyal sağlığı olumsuz etkileyerek yaşam kalitesinin bozulmasına neden olduğunu belirtmektedir.

Amaç: Bu derlemenin amacı; COVID-19 pandemisinin toplumsal cinsiyet eşitsizliği bağlamında kadın üzerine yüklerini ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Pubmed, Cochrane, Scopus ve Google Akademik veri tabanlarında "Coronavirus-19 and woman, Coronavirus-19 and gender, Coronavirus-19 and sex equality, Economy and woman" anahtar kelimeleri kullanılarak literatür incelemesi yapılmıştır.

Bulgular: COVID-19 neden olduğu kısıtlamalar ya da olumsuz durumlar toplumsal cinsiyet eşitsizliği bağlamında kadınların daha olumsuz etkilenmesine neden olmuştur. Online eğitime geçilmesi ve virüs bulaş riski nedeniyle çocuk bakımında ve ev işlerinin yürütülmesinde yardım alınamaması, aile üyelerinin evde bulunması kadınların iş yükünü daha çok artırmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyadaki kadınların ortalama her gün 4 saat 25 dakika ücretsiz bakım işi yaptığını, erkekler için ise 1 saat 23 dakika olduğunu ve küresel olarak kadınların ücretsiz bakımın %75'ini gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra pandemi nedeniyle ekonominin kötü gitmesi birçok insanın işsiz kalmasına ve sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamasına neden olmuştur. ILO işten çıkarılan kadın sayısının erkek sayısından üç kat daha fazla olduğunu bildirmiştir. Aynı zamanda yaşanan ekonomik sıkıntılar, rol ve sorumluluklardaki değişim bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığını olumsuz etkileyerek pandemi sürecinde aile içi çatışmalara, kadına yönelik şiddete ve boşanmalara neden olmuştur. Çin, Amerika, İtalya, İngiltere ve Kanada gibi ülkelerde kadına yönelik şiddetin diğer yıllara kıyasla %20 ila %50 arasında artış gösterdiği saptanmıştır.

Sonuç: COVID-19 pandemisi kadınların yaşadığı toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ve kadına yönelik şiddeti oldukça artırmıştır. Bu nedenle ekonomik teşvikler, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetleri kadınları güçlendirmeye yönelik olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs-19, pandemi, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-228

Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu'nun Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirliği: Metodolojik Bir Çalışma

Ayşe Nur Gürel¹, Dilek Cingil²

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi, Konya

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü tarafından adölesan dönem "çocukluktan sonra ve yetişkinlikten önce meydana gelen, 10-19 yaş aralığını kapsayan insanın büyüme ve gelişme dönemi" olarak tanımlanmaktadır. Dünya nüfusunun 6'da 1'ini 10-19 yaş arasındaki adölesanlar oluşturmaktadır. Ülkemizde ise adölesanlar toplam nüfusumuzun %15'ini oluşturmaktadır. Adölesan dönem sağlık davranışları geliştirme ve gelecekteki sağlık ve esenliğin temellerini belirleme açısından karmaşık ve kritik bir dönemdir. Son yıllarda adölesan sağlığına verilen önemin giderek artması ve Adölesan Sağlığı Geliştirme Ölçeği'nin 21 maddelik Kısa Formu'nun Türk öğrencilerde geçerlilik ve güvenilirliğinin olmaması nedeniyle bu araştırmanın yapılması planlanmıştır. Araştırmanın amacı; Chen ve arkadaşları tarafından geliştirilen Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu'nun (2014) Türk adölesanlarda geçerlilik ve güvenilirliğini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik araştırma türünde planlanan bu araştırmanın örneklemini Konya'da 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenci sayısı en yüksek olan bir ortaokul ve bir lisede öğrenim gören 469 öğrenci oluşturmuştur. 2014 yılında Chen ve arkadaşları tarafından revize edilen 21 maddelik Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu 6 boyuttan (beslenme, sosyal destek, sağlık sorumluluğu, yaşam memnuniyeti, egzersiz, stres yönetimi) oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmasında, geçerlik için dil, kapsam ve yapı geçerliliğinden, güvenilirlik içinse iç tutarlılık analizi, madde analizi, test-tekrar test analizi ve paralel form güvenilirliğinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Yapılan analizler sonucunda Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu'nun Chronbach alfa değerinin 0,85 olduğu ve madde-toplam puan korelasyon katsayılarının 0,25 ile 0,55 arasında değiştiği bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indekslerinin iyi uyum gösterdiği ve ölçeğin 6 faktörlü yapısını doğruladığı bulunmuştur.

Sonuç: Sonuç olarak Adölesanlarda Sağlığı Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu Türk adölesanlarda kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Geçerlilik ve Güvenilirlik, Ölçek, Sağlığı Geliştirme

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-229

Meme kanseri ilişkili lenfödemde kompleks dekonjestif terapinin yaşam kalitesi üzerine etkisi

Sibel Mandıroğlu

Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon

Amaç: Proteinden zengin sıvının hücreler arası birikmesi ile oluşan lenfödem etkilenen hastalarda belirgin fiziksel ve psikolojik etkiye sahip olabilen ve yaşam kalitesini önemli ölçüde azaltan ilerleyici bir durumdur. Meme kanseri cerrahisi sonrası %25 oranında lenfödem görülebilmektedir. Bu çalışmada meme kanseri tedavisi sonrası üst ekstremitelerde lenfödem gelişen hastalarda, kompleks dekonjestif terapinin (KDT) yaşam kalitesi üzerine etkisini araştırmayı planladık.

Gereç-Yöntem: Meme kanseri tedavisi sonucu üst ekstremitelerde lenfödem gelişen ve onkolojik rehabilitasyon ünitemizde KDT gören olgular retrospektif olarak değerlendirmeye alındı. Çalışma için hastanemiz etik kurul onayı alındı. Bilateral mastektomisi olanlar çalışmaya alınmadı. Olguların mevcut kayıtlı bilgilerinden; yaş, vücut kitle indeksleri (VKİ), her olgunun KDT öncesi ve sonrası etkilenen kol volümetrik ölçümleri (bir bilgisayar programı kullanılarak koni formülü ile hesaplanmış olan) ile KDT öncesi ve sonrası yaşam kalitesi ölçümleri (Quality of Life Measure for Limb Lymphoedema-Arm (LYMQOL-Arm)) değerlendirmeye alındı.

Bulgular: 225 olgu retrospektif olarak çalışmaya dahil edildi. Yaş ortalamaları 57 ± 9.28 yıl, ortalama hastalık süreleri $5,32\pm 4,20$ yıldır. VKİ ortalamaları $32,38\pm 5,28$ kg/m², 115 olgunun sağ, 110 olgunun sol kolunda lenfödem mevcuttu. Olgularımızın ortalama KDT süresi $21,68\pm 4,81$ gündü. Her iki kol arasındaki volüm farkı tedavi öncesi $1182,65\pm 847,83$ ml, tedavi sonrası $832,85\pm 603,52$ ml idi ($p<0,001$). LYMQOL-Arm ise tedavi öncesi $68,45\pm 13,71$, tedavi sonrası $50,27\pm 15,42$ olarak tespit edildi ($p<0,001$).

Sonuç: Meme kanseri ilişkili lenfödemde, KDT lenfödem tedavisi ile birlikte yaşam kalitesi üzerine olumlu etkileri olan ilk seçenek tedavi yöntemidir.

Anahtar Kelimeler: Kompleks dekonjestif terapi, lenfödem, yaşam kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-230

Ataerkil inançlar ölçeği Türkçe geçerlik ve güvenilirliği

Esra Bayrakçeken¹, Cantürk Çapık¹, Meltem Oral¹, Nurgül Karakurt², Serap Buztepe¹

¹Atatürk Üniversitesi

²Erzurum Teknik Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmada ataerkil inanç tutumlarını ölçen "Ataerkil İnançlar Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliğinin sınanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma metodolojik türdedir. Çalışmaya başlamak için ölçeğin orijinal sahibinden e-posta aracılığı ile izin alınmıştır. Daha sonra çalışmaya başlayabilmek için bir üniversitenin etik kurulundan 2019-6/11 sayılı etik kurul izni alınmıştır. Araştırmanın verileri 2019 yılında Nisan-Mayıs aylarında, Erzurum ilinde yaşayan 18-64 yaş arasındaki 258 kişiden toplanmıştır. Verilerin değerlendirmesinde SPSS 22 paket programı ve Lisrel 8.8 paket programı kullanılmıştır. Geçerlilik-güvenilirlik analizlerinde dil ve kapsam geçerliliği, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, Cronbach alfa katsayısı ve test-tekrar test yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada dil geçerliliği için çeviri-geri çeviri yapılmıştır. Kapsam geçerliği için uzmanların önerilerine gönderilen formun madde KGİ skorları 0.88-1.00 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısının 0.96, ölçeğin 3. madde dışındaki diğer maddelerin "Düzeltilmiş Madde-Toplam Puan" korelasyonları 0.30'un üzerinde bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarının alfa değerleri ise erkeklerin kurumsal gücü alt boyutu için 0.952, toplumsal cinsiyet rolleri alt boyutu için 0.942, kadınların doğuştan yetersiz özellikleri alt boyutu için 0.854 olarak bulunmuştur. Yapılan Açıklayıcı faktör analizinde ölçeğin 3 faktörlü olduğu ve toplam varyansın %57.84'ünü açıkladığı bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ise, modelin 3 faktörlü yapısının geçerli olduğu belirlenmiştir. Ayrıca X²/sd oranı 2.14, GFI 0.99, AGFI 0.98, CFI 0.98, RMSEA 0.067, SRMR değeri 0.057 olarak bulunmuştur. Ölçeğin zamana karşı değişmezliği için test-tekrar test yapılmıştır. Ölçeğin test-tekrar teste ait korelasyon değeri r=0.815 olup iki uygulama arasındaki ilişkinin p<0.001 önem düzeyinde anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Ataerkil inançlar ölçeğinin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ataerkil, geçerlik ve güvenilirlik, toplumsal cinsiyet, inanç

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-231

Hemşirelik Öğrencilerinin Vicdani Zekalarının Kültürel Duyarlılık Düzeylerine Etkisi

Şadiye Dur¹, İlknur Göl², Özüm Erkin¹

¹İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

²Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin vicdani zeka ve kültürel duyarlılık düzeyleri ile aralarındaki ilişkiyi belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte tanımlayıcı çalışma, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de Batı Anadolu’da bir devlet üniversitesindeki Sağlık Bilimleri Fakültesinin Hemşirelik Bölümü’nde öğrenim gören 172 öğrenci ile yürütülmüştür. Örneklem seçimine gidilmemiş evrenin tamamı araştırma kapsamına alınmış ve araştırmaya gönüllü 148 (% 86) öğrenci katılmıştır. Verilerin toplanmasında sosyodemografik bilgi formu, Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği ve Vicdani Zeka Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin toplanması için Türkiye’de bir Üniversite’nin Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’ndan (IRB: 20021704-604.01.01) ve araştırmanın yürütüldüğü üniversiteden gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca; hemşirelik öğrencilerine araştırma hakkında bilgi verilerek, araştırmaya katılmayı kabul edenlerin katılımcıların sözel onamları alınarak araştırmaya gönüllü katılımları sağlanmıştır.

Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalaması 20.70 ± 1.8 olup öğrencilerin Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği toplam puanı 80.07 ± 10.68 , Vicdani Zeka ölçeği toplam puanı 120.89 ± 120.32 olarak saptanmıştır. Ayrıca; hemşirelik öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği ve Vicdani Zeka Ölçeği toplam puanları arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < .000$). Vicdani zeka ölçeği toplam puanı arttıkça kültürel duyarlılık ölçeği toplam puanın da arttığı belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin hem kültürel duyarlılık hem de vicdani zekâları orta düzeydedir. Öğrencilerin vicdani zekâ düzeyleri arttıkça kültürler arası duyarlılıklarının da arttığı belirlenmiştir. Hemşirelik eğitimi sırasında öğrencilerinin kültürel duyarlılık ve vicdani zekalarını geliştirici eğitim programlarının kullanılmasının hemşire olarak kültürel farklılıkları başarılı bir şekilde yönetebilmelerine ve kültürel yeterli bakım verebilmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencileri, kültürel duyarlılık, vicdani zeka

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-232

Denetimli Serbestlik Sistemi İçerisinde Yapılan Madde Bağımlılığı Çalışmalarının Literatüre Yansıması

Arzu Dağcı, Hakan Karaman, Ömer Miraç Yaman

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Madde bağımlılığı, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de her geçen gün artmakta olan bir sosyal sorundur. Bu sorunla mücadele etmek için devlet tarafından birtakım organizmalar geliştirilmiştir. Bu organizmalardan biri de kişileri sosyal çevrelerinden ayırmadan rehabilite etmeyi amaçlayan denetimli serbestlik sistemidir.

Bu araştırmanın amacı; denetimli serbestlik sistemini madde bağımlılığı sorunu bazında ele alan akademik çalışmaları inceleyerek, alanda yapılan çalışmaların bağımlılığın ve bağımlıların odak noktalarını, bağımlıların denetimli serbestliğe olan bakış açılarını belirleyip denetimli serbestlik sisteminin etkinliğini sorgulamaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada denetimli serbestlik sistemi içerisinde madde bağımlılığıyla ilgili yapılan akademik çalışmaların incelenmesi için niteliksel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılacak, ulaşılan kaynaklar bibliyometrik analiz ile tasnif edilecektir. Bu kapsamda araştırmanın evrenini; denetimli serbestlik ve madde bağımlılığı ile ilgili yapılmış olan makale ve tez çalışmaları oluşturacaktır. Veriler; "bağımlılık ve denetimli serbestlik", "bağımlılık ve denetim tedbirleri", "denetimli serbestlik ve SAMBA" (Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Programı) vb. kavramların aratılmasıyla YÖK TEZ, Ulakbim, Google Scholar, DergiPark gibi kaynaklardan ve EndNote yazılımından elde edilecektir. Tahmini olarak 40 ve üzeri kaynağa ulaşılabilecektir. Ulaşılan kaynaklar; "bağımlıların sosyodemografik özellikleri", "bağımlılığın nedenleri", "denetimli serbestlik hizmetleri" ve "denetimli serbestliğe yönelik görüşler" olmak üzere 4 ana temada ele alınacaktır.

Bulgular: Araştırma devam etmektedir. Şu ana kadar ulaşılan kaynakların çoğunun; genel bağımlı profiline bağlı olarak erkek katılımcılarla gerçekleştirildiği, ancak her yaş grubuna ulaşıldığı görülmektedir. Madde bağımlılığına umutsuzluk, depresyon vb. psikolojik süreçlerin yanı sıra; işsizlik, göç gibi toplumsal nedenlerin de yol açtığı anlaşılmaktadır. Veriler, denetimli serbestlik sisteminin çoğunlukla olumlu değerlendirildiğini göstermektedir.

Sonuç: Madde bağımlılığı, bireysel durumlardan çok sosyal etmenlere bağlı olarak ortaya çıkan bir sorundur. Dolayısıyla denetimli serbestlik sisteminin bu bakış açısıyla hareket etmesi beklenmektedir. Ancak sistemsel kısıtlılıklardan dolayı bağımlıların çevresel süreçlerine yeterince müdahale edilememektedir. Denetimli serbestlik sistemi bağımlıların tarafından çoğu zaman olumlu olarak değerlendirilse de, olumsuz olarak değerlendiren hükümlülerin durumu çevresel koşullara yönelik eksik müdahale kapsamında değerlendirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: denetimli serbestlik, madde bağımlılığı, rehabilitasyon

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-233

Hemşirelik Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ayten Yılmaz Yavuz¹, Nazlı Hacialioğlu²

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ve akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma 2019 yılı bahar döneminde, bir üniversitenin hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerle ilişkisel ve tanımlayıcı olarak yürütülmüştür. Araştırmada örneklem seçme yoluna gidilmemiş, verilerin toplandığı tarihlerde, akıllı telefonu olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 276 öğrenci çalışma kapsamına alınmıştır. Verilerin toplanmasında öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini içeren "Bilgi Formu" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ise tanımlayıcı istatistikler, t testi, ANOVA testi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmanın yürütülebilmesi için kurum ve etik kurul izni alınmıştır ve gönüllülük esastır.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde; yaş ortalaması 20,99±1,72 olan öğrencilerden %72.5'inin kadın olduğu, %78.6'sının öğrenci yurdunda kaldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin bir önceki dönem not ortalaması 2.68±0.56, genel not ortalaması ise 2.73±0.47 olarak bulunmuştur. Akıllı telefon bağımlılığı ölçek puanlarına bakıldığında; öğrencilerin puan ortalamasının 28,18±9.83 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık puanlarıyla, yarıyıl ağırlıklı not ortalaması ve genel ağırlıklı not ortalaması arasında bir ilişki bulunmamıştır (p>0.05). Yaş, cinsiyet ve ikamet edilen yerin bağımlılık puanlarını etkilemediği belirlenmiştir (p>0.05). Ancak akıllı telefonu kontrol etme sayısı ve akıllı telefon aracılığıyla internetle geçirilen süre arttıkça bağımlılık düzeyinin önemli ölçüde arttığı saptanmıştır (p<0.05).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik başarı arasında bir ilişki bulunmamıştır. Ancak akıllı telefon bağımlılığının, öğrencilerin sosyal ve akademik alanlarda problem yaşamalarına engel olabilecek şekilde kontrol altında tutulması oldukça önemlidir. Öğrenciler üzerinde akıllı telefon bağımlılığının yol açabileceği olası problemlerin belirlendiği çalışmaların belirli periyotlarda yürütülmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon bağımlılığı, akademik başarı, hemşirelik öğrencileri

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-234

Hemşirelik Öğrencilerinin Akıllı Telefon Ve İnternet Bağımlılığı Düzeyleri İle Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Arasındaki İlişki

Burak Elik¹, Semra Kocataş²

¹Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Gümüşhane

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas

Amaç: Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akıllı telefon ve internet bağımlılığı ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte olan araştırmanın evrenini, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 814 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, herhangi bir örnekleme yöntemine gidilmeksizin araştırmaya katılmayı gönüllülük esasına göre kabul eden ve anket uygulama zaman aralığında okulda bulunan hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma Kasım-Aralık 2019 tarihleri arasında 652 hemşirelik öğrencisi ile tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu, İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve "Sağlıklı Yaşam Biçimleri Davranışları Ölçeği-II aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın uygulanabilmesi için etik kuruldan etik onay ile fakülte yönetiminden araştırma izni alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerin %55.4'ünün akıllı telefon ve internet kullanımının sağlığını etkilediğini düşündüğü ve %46.6'sının kendisini akıllı telefon ve internet bağımlılığı yönünden bağımlı olarak değerlendirdiği belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon ve internet bağımlılığı düzeyinin orta düzeyin altında, sağlıklı yaşam biçimleri davranışlarının ise orta düzeyin üzerinde olduğu bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu toplam puan ortalaması ile Sağlıklı Yaşam Biçimleri Davranışları Ölçeği-II toplam puan ortalaması arasında negatif yönde zayıf düzeyde ($r=-0.381$; $p=0.000$) anlamlı bir ilişki olduğu ve akıllı telefon bağımlılığı düzeyi arttıkça sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde azaldığı belirlenmiştir ($p<0.05$). Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Ölçeği toplam puan ortalaması ile Sağlıklı Yaşam Biçimleri Davranışları Ölçeği-II toplam puan ortalaması arasında negatif yönde zayıf düzeyde ($r=-0.364$; $p=0.000$) anlamlı bir ilişki olduğu, internet bağımlılığı düzeyi arttıkça sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde azaldığı saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak; hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon ve internet bağımlılığı düzeyleri ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında ilişki olduğu, akıllı telefon ve internet bağımlılığı arttıkça sağlıklı yaşam biçimi davranışının azaldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, akıllı telefon bağımlılığı, internet bağımlılığı, bağımlılık, sağlıklı yaşam biçimi davranışı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-235

Türkiye’de Akıllı Telefon Bağımlılığına İlişkin Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi

Mustafa Yumuşak

Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Aksaray

Amaç: Bu tanımlayıcı araştırma Türkiye’de akıllı telefon bağımlılığına ilişkin hemşirelik tezlerinin incelemesi amacıyla olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmada verilerin toplanmasına yönelik, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanına “akıllı telefon” ve “akıllı telefon bağımlılığı” anahtar kelimeleri yazılarak tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda 2018 ve 2020 yılları arasında Hemşirelik alanında, konu ile ilgili olarak yapılmış 10 teze ulaşılmıştır. Bu tezler içerisinde akıllı telefon bağımlılığını konu edinmeyen 1 tez incelemenin dışında bırakılmış ve araştırma toplamda 9 tezin değerlendirilmesi ile yapılmıştır.

Bulgular: Tez çalışmalarının tamamı yüksek lisans tezi olup akıllı telefon bağımlılığına ilişkin hemşirelik alanında doktora düzeyinde tez bulunmamaktadır. Tezlerin büyük çoğunluğunda (8 tez) örnekleme lise ve üniversite öğrencileri oluştururken, 1 tezde örneklem hemşirelerden oluşmaktadır. Tezlerin tamamında araştırma yöntemi olarak tanımlayıcı ve kesitsel tasarım kullanılmıştır. Tezlerin genelinde (8) akıllı telefon bağımlılığı, psikolojik ve sosyal faktörler ile birlikte değerlendirilmiştir. Tezlerde akıllı telefon bağımlılığını artıran değişkenler; akıllı telefonun günlük kullanım süresindeki artış (6 tez), kontrol sıklığının fazla olması (3 tez) ve akıllı telefon ile beraber uyuma (2 tez) şeklinde ifade edilmektedir. Ayrıca akıllı telefon bağımlılığının; sosyal kaygı (2 tez) ve yalnızlık (2 tez) ile pozitif, yaşam doyumu ve uyku kalitesi (1 tez), sağlıklı yaşam biçimi davranışları (1 tez), mutluluk ve yaşamın anlamı (1 tez) ve ekran ilişkileri (1 tez) ile negatif yönde ilişkili olduğu belirtilmiştir.

Sonuç: Akıllı telefon bağımlılığı son dönemde araştırmacıların ilgisini çeken bir konu haline gelmiştir. Günümüz teknoloji çağında özellikle adölesanlar için önemli bir tehdit olan akıllı telefon bağımlılığı aynı zamanda bir halk sağlığı problemidir. Bu bilgilerden yola çıkarak hemşirelik alanında akıllı telefon bağımlılığının neden-sonuç ilişkisini ortaya koyan ve bağımlılığın ortadan kaldırılmasına yönelik kanıt temelli çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, akıllı telefon, akıllı telefon bağımlılığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-236

Hemşirelik Öğrencilerinin Cep telefonunu Problemleri Kullanımı ile İletişim Becerileri ve Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Nur Özlem Kılınc¹, Nihan Türkoğlu²

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ

²Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Erzurum

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin cep telefonunu problemleri kullanımı ile iletişim becerileri ve sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma, Mart 2018-Haziran 2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Bingöl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne kayıtlı olan 210 öğrenci, örneklemi ise araştırma tarihinde öğrenimine devam eden, katılmaya gönüllü olan 190 kişi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "Tanımlayıcı Bilgi Formu", "Cep Telefonunu Problemleri Kullanım Ölçeği" ve "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için Bingöl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi etik kurulundan izin alınmıştır. Verilerin analizinde yüzdeler oran, frekans, korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma katılan öğrencilerin %75.3'ü kadın, %52.6'sı 20-23 yaş aralığında, %54.2'sinin aylık gelirlerinin giderlerine eşit olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %48.9'unun günde 3-4 saat cep telefonu ile vakit geçirdikleri, %56.8'i cep telefonunu sosyal medyaya ulaşmak amacıyla kullandıkları ve %96.3'üne göre cep telefonunun iletişim üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin sosyal destek durumları incelendiğinde %66.8'i ailesinden destek aldığı ve %44.7'sinin sosyal ortamlarının iyi olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %64.2'si lisans eğitimi süresince iletişim dersi aldığını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cep telefonunu problemleri kullanım ölçeği puan ortalaması 28.64±8.96, iletişim becerileri puan ortalaması ise 75.28±10.88 olarak saptanmıştır. Araştırmada, Cep Telefonu Problemleri Kullanımı ile İletişim Becerileri Değerlendirme arasında negatif bir ilişki olduğu ortaya çıkmış, cep telefonu problemleri kullanımı arttıkça iletişim becerileri değerlendirme ölçeği puanında istatistiksel olarak anlamlı bir azalma olduğu saptanmıştır (p<0.001).

Sonuç: Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının kullandığı cep telefonunun problemleri kullanımı arttıkça iletişim becerileri azalmaktadır.

Bireylerle birebir iletişim kurması ve iletişim becerilerini arttırması gereken hemşirelik, ebellek, yaşlı bakımı gibi profesyonellerin öğrencilik sırasında; cep telefonunu gerekli olduğu kadar kullanması, iletişim becerilerini geliştirme, kitap okuma, ders çalışma ve yüz yüze iletişime de zaman ayırmaları, cep telefonu ve iletişim arasındaki ilişkinin başka araştırma materyalleriyle de değerlendirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Cep telefonu; hemşirelik, iletişim becerileri, öğrenci

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-237

Lise Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanımı ve Sosyal İzolasyon

Saime Erol, Özden Erdem, Nuhyeddin Orakçı, Şahin Dönmez

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışmada lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımı, sosyal izolasyon durumları ve etkileyen faktörleri tanımlamak amaçlandı.

Gereç-Yöntem: tanımlayıcı ilişki arayıcı tasarımı yürütülen araştırmanın evrenini Ocak-Nisan 2019 tarihleri arasında İstanbul'un bir ilçesinde üç farklı türde eğitim veren; Kız Meslek Lisesi (n=567), Anadolu Lisesi (n=1209) ve İmam Hatip Lisesinde (n=816) öğrenim gören N=2592 öğrenci oluşturdu. Örneklem, %99,9 güven aralığında, N sayısı bilinen yöntemi ile 764 olarak belirlendi. Örneklem okullara göre orantılı olarak hesaplandığında; Meslek Lisesinden 167, Anadolu Lisesinden 356, İmam Hatip Lisesinden 241 öğrenci araştırmaya alındı. Veriler, sosyo-demografik özellikleri tanımlama formu, Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği (SMKÖ) ve Sosyal İzolasyon Ölçeği (SİÖ) ile toplandı. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul, ölçek kullanım ve kurum izinleri alındı. Öğrenciler ve ailelerinden onamları alındı. Veriler bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis varyans analizi ve Spearman korelasyon ile değerlendirildi.

Bulgular: Öğrencilerin %26,8'i erkek ve büyük çoğunluğu (%34,7) 15 yaşındadır. Sosyal medya hesabı olan, akıllı telefonu, internet bağlantısı olan, sosyal medyada arkadaşı olan, telefon yanında olmadığı huzursuz olan, telefonu her zaman yanında bulunduran ve ailesi ile hafta sonu 0-2 saat zaman geçiren öğrencilerin SMKÖ ve tüm alt boyut puanları diğerlerinden istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu ($p<0,05$). Annesi "okuryazar olmayan", ailesi ile hafta sonu 0-2 saat zaman geçiren, yalnızlık duygusu yaşayan, sosyal arkadaş grubu olmayan, televizyon izlerken telefonu yanında bulunduran, yalnız hissettiğinde, üzülürken telefon kullanan öğrencilerin SİÖ puan ortalamaları diğerlerinden istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu ($p<0,05$). Sosyal Medya Kullanım Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları ile Sosyal İzolasyon ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon bulunmadı ($p>0,05$).

Sonuç: Sosyal medya kullanımının ve sosyal izolasyonun aile ile geçirilen süre telefonu yanında bulundurma şekli, arkadaşının olması ve duygu durumları ile farklılaştığı belirlendi. Öğrencilerin sosyal medya kullanmaları ile sosyal izolasyonu arasında ilişki bulunmadı.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencisi, Sosyal Medya Kullanımı, Sosyal İzolasyon, Ölçek

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-238

The Effect of Phubbing Behaviors of University Students on Life Satisfaction and Happiness Levels

Özgül Örsal¹, Pınar Duru², Özlem Örsal²

¹Department of Business / Department of Management and Organization, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

²Department of Public Health Nursing, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

Objective: The aim of the study was to determine the effect of phubbing behaviors of university students on life satisfaction and happiness levels.

Material-Methods: Universe of cross-sectional study was consisting of 3044 students studying at a university in the Central Anatolia Region, and the sample was consisting of 2312 first year undergraduate students with a 95% confidence interval and 1% margin of error. The study carried out on 2100 students (90.83%) between October-November 2019. The study was approved by Non-Interventional Clinical Trials Ethics Committee (19.02.2019;11), institutional approval was obtained from university (16.01.2019;6932). Datas were collected by using "Phubbing Scale", "Short Form of the Oxford Happiness Questionnaire", and "Satisfaction with Life Scale". For statistical analysis, Pearson Correlation test and Path analysis were used.

Results: As the average daily time spent by students on mobile phones increase, their communication disturbances, phone obsession, trends to exhibit phubbing behavior also increase (for each; $p < .001$), and their life satisfaction decreases ($p < .05$). As students' communication disturbances, phone obsession, and trends to exhibit phubbing behavior increase, their happiness levels (for each; $p < .05$) and life satisfaction also increase (for each; $p < .001$). According to the path analysis, the effect of students' communication disturbances levels on their phone obsession (predictive power) was .67, and their effect on life satisfaction was -.14. Students' communication disturbances explained 45% of the variance in phone obsession. Effect of students' phone obsession on their life satisfaction was .35, and its effect on their happiness level was .05. Happiness level of students explained 8% of their life satisfaction.

Conclusion: It was seen that phubbing was effective on the life satisfaction and happiness levels of university students. The fact that university students' communication disturbances of constitute almost half of their phone obsession indicate that more detailed research and prevention efforts should be taken.

Keywords: Happiness, life satisfaction, phubbing, university students

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-239

Adölesanlarda İnternet Bağımlılığı ve Fiziksel Aktivite, Sosyal Anksiyete, Beden Kitle İndeksi ile İlişkisi

Sümeyye Kavici Porsuk¹, Sultan Ayaz Alkaya²

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Tokat

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Giriş-Amaç: İnternet bağımlılığı, internetin bilinçsiz ve aşırı kullanımının yanı sıra bireylerin iş, okul ve aile ilişkilerinde bozulmaya yol açarak patolojik hale gelmesi sonucunda ortaya çıkar. Adölesan dönem, eğitimin ve günlük yaşamın dijitalleşmesi nedeniyle internet bağımlılığının gelişimiyle ilişkili davranış bozukluklarının ortaya çıkma riskinin en belirgin olduğu dönemdir. Bu derlemede adölesanlarda internet bağımlılığının fiziksel aktivite, sosyal anksiyete ve BKİ (beden kitle indeksi) ile ilişkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Literatür taraması İngilizce "adolescent, internet addiction, social anxiety, body mass index" ve Türkçe "adölesan, internet bağımlılığı, sosyal anksiyete, beden kitle indeksi" anahtar kelimeleri kullanılarak Google Scholar, ProQuest, Pubmed, Wiley Online Library, Cabridge Journals Online, UpToDate ve Cochrane Library veri tabanlarında yapılmıştır. 20016-2020 yılları arasında yayınlanan ve tam metnine ulaşılan makaleler incelenmiştir.

Bulgular: Zorlantılı internet kullanımı adölesanlarda sedanter ekran karşısında geçirilen süreyi arttırır, ek olarak gece boyunca uyanık kalma ve ekran başında sağlıksız beslenme davranışlarına neden olur. Bu faktörler adölesanda vücut ağırlığını kontrol edememe ve BKİ'nde artışa neden olabilmektedir. Fazla kilo ve obezite, adölesanlarda benlik saygısında azalmaya ve sosyal ilişkilerinde damgalanma korkusuna yol açar. Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme korkusuna sahip olan adölesanlar yüz yüze etkileşim kurmak yerine kimliklerini belirtmeden katılabilecekleri çevrimiçi etkileşimlerde bulunmayı tercih ederler. Bu bağlamda sosyal anksiyete, kişinin interneti aşırı ve kontrolsüz kullanmasına neden olur.

Sonuç: İnternet bağımlılığının önlenmesinde fiziksel aktivite ve psikolojik duruma yönelik müdahaleleri birleştiren kapsamlı programların uygulanması daha etkili olabilir. Bu bağlamda halk sağlığı hemşiresinin eğitici, danışman ve araştırmacı rolleri önem kazanmaktadır. İnternetin bilinçli ve kontrollü kullanımı konusunda adölesanlara eğitim ve danışmanlık yapılmalıdır. İnternetin adölesanlarda obezite gelişimindeki riski hakkında farkındalığı arttırılmalı ve sağlıklı yaşam tarzlarını teşvik etmeye yönelik girişimler planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Beden Kitle İndeksi, Fiziksel Aktivite, İnternet Bağımlılığı, Sosyal Kaygı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-240

Hemşirelik Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı, Uyku Kalitesi ve Gündüz Uykululuk Durumları

Tuğba Uzunchakmak¹, Sultan Ayaz Alkaya², Ayşegül Akça³

¹Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

³Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Giriş-Amaç: Son yıllarda akıllı telefon kullanımının artması, akıllı telefon bağımlılığı sorununu gündeme getirmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin teorik ve uygulamalı eğitim almaları gün içerisinde dikkatli olmalarını gerektirmektedir. Akıllı telefon bağımlılığının uyku kalitesini olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı, uyku kalitesi ve gündüz uykululuk durumlarının değerlendirilmesi amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı-karşılaştırmalı tiptedir. Araştırmanın evrenini, 2018-2019 akademik yılında iki farklı üniversitede öğrenim gören hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem 771 öğrenci dahil edilmiştir. Veriler kişisel bilgi formu, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) ve Epworth Uykululuk Ölçeği ile toplandı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, bağımsız gruplarda t testi, pearson korelasyon katsayısı kullanıldı. Araştırma öncesi etik kurul izni (15.03.2019-46) ve kurum izinleri alındı.

Bulgular: İki okul öğrencilerinin PUKİ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0.05$), akıllı telefon bağımlılığı ölçeği, Epworth uykululuk ölçeği puan ortalamaları arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$). Günlük 11 saat ve üzeri akıllı cep telefonu kullanan öğrencilerin akıllı cep telefonu bağımlılığı, uyku kalitesi ve gündüz uykululuk ölçeği ortalama puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Akıllı cep telefonu kullanma süresi 10 yıl ve üzeri olan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ölçeği ortalama puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği ile Epworth uykululuk ölçeği ($r = 0.272$, $p < 0.001$), PUKİ ($r = 0.144$, $p < 0.001$), akıllı telefon sahibi olma süresi ($r = 0.134$, $p < 0.001$) ve günlük akıllı telefon kullanma süresi ($r = 0.312$, $p < 0.001$) arasında pozitif yönde, zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin uzun süreli cep telefonu kullanımının; bağımlılık, uyku kalitesi ve gündüz uykululuk durumu ile ilişkili olduğu ortaya konmuştur. Hemşirelik öğrencilerinde günlük cep telefonu kullanımının azaltılması ve uyku üzerindeki olumsuz etkilerinin önlenmesine yönelik uygun girişimlerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı cep telefonu bağımlılığı, gündüz uykululuk, hemşirelik öğrencileri, uyku kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-241

İstanbul İli Silivri İlçesi Lise Öğrencilerinde Depresyon Sıklığı ve İlişkili Risk Faktörleri

Gülver Gülen¹, Ethem Erginöz², Cemal Koçak³

¹T.C. Sağlık Bakanlığı, Tatvan İlçe Sağlık Müdürlüğü, Bitlis

²İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul

³T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Ankara

Amaç: Dünya nüfusunun altıda biri, diğer dönemlerden fazla sorunun yaşanabildiği, fiziksel, bilişsel, duygusal değişimlerin olduğu ergenlik evresindedir. Depresyonun ergenlikte sıklığı %5-20'dir. Bu dönemde başlayan depresyon, erişkinlikteki depresyon riskini %30-63 arttırmaktadır. Araştırmada İstanbul Silivri İlçesi lise öğrencilerinde depresyon sıklığı, ilişkili faktörlerin tespit edilmesi ve halk sağlığı açısından önemini vurgulanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma, kesitsel olup desen etkisi 1,2 alınıp, $\alpha=0,05$, $p=0,27$, $d=0,04$ alınarak Epiİnfo programıyla örneklem büyüklüğü $n=537$ hesaplandı ve liseler 4 kademedен oluşturduğundan tabakalandırma ile artırıldı, $n \times (1,1)^4$ formülüyle 786 bulundu. Veri Kasım 2017-Ocak 2018'de gözlem altında anket yöntemiyle toplandı. Sözlü onamları alınan öğrencilere "Beck Depresyon Ölçeği" (BDÖ) ve "Sosyodemografik Veri Formu" uygulandı. Analizler SPSS 21 programıyla yapıldı. Tanımlayıcı özellikler; sıklık, yüzde, ortalama±standart sapma, ortanca olarak sunuldu. Kategorik değişkenlerin analizi Pearson ki-kare testleriyle gerçekleştirildi. Sürekli değişkenlerin normal dağılımı görsel (histogram/olasılık grafikleri), analitik yöntemlerle (Kolmogorov-Smirnov/Shapiro-Wilk testleri) incelendi. İkili karşılaştırmalarla belirlenen değişkenlerin depresyonu öngörülerini lojistik regresyonla değerlendirildi. Model uyumu Hosmer-Lemeshow testiyle değerlendirildi. $p<0,05$ anlamlı kabul edildi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Etik Kurulu 05.09.2017'de, araştırmaya uygunluk vermişti (no:A-17).

Bulgular: Olası depresyon sıklığı (BDÖ \geq 17) %33,2, BDÖ puan ortalaması $13,3 \pm 10,9$ 'du. Kızlar erkeklerden 3,03 kat riskliydi ($p<0,001$). Anadolu/fen liselerinde ($p=0,001$), onuncu sınıflarda ($p=0,004$), anne-babası birlikte yaşayanlarda ($p=0,036$), çekirdek aileye sahip olanlarda ($p=0,006$) depresyon daha azdı. Haftada 0-1 gün fiziksel aktivite yapanlarda, düzenli hobisi olmayanlarda, uyku düzensizliği olanlarda, önerilmeyen süre uyuyanlarda, öğün atlayanlarda, evde kahvaltı yapmayanlarda, kronik hastalığı olanlarda, düzenli ilaç kullananlarda, depresyon öyküsü olanlarda, ailede kronik ve ruhsal hastalık olanlarda depresyon fazlaydı ($p<0,05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda, Silivri lise öğrencilerinde olası depresyon sıklığı %33,2'ydı. Depresyonu öngörmede, cinsiyet, sınıf, aile tipi, fiziksel etkinlik, uyku süresi, öğün atlama, ailede kronik hastalık varlığı önemliydi. Lise öğrencilerinde depresyon sıklığı ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi, ergen sağlığının geliştirilmesi ve koruyucu ruh sağlığı açısından önemlidir. Öğrencilerin yaşadığı ortamlarda ve okullarında, stres ve baskı unsurları arındırılmalıdır. Okullarda psikiyatrik bozukluklar taranmalı, gerekli durumlarda uzman kişilere yönlendirme yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, depresyon, Beck Depresyon Ölçeği

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

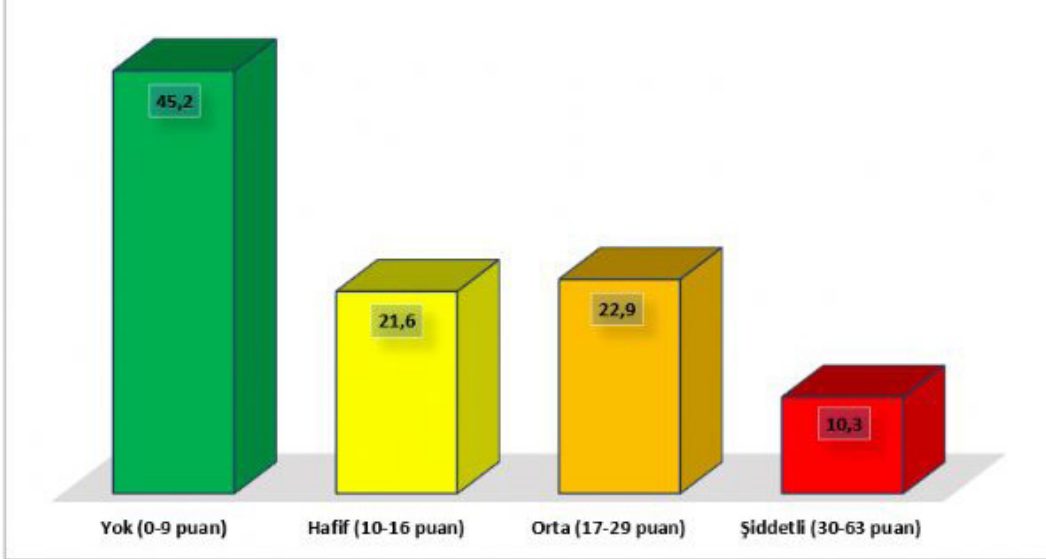

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin BDÖ Puanlarına Göre Depresyon Şiddeti Dağılımı

Araştırmaya alınan öğrencilerin %45,2'si Beck Depresyon Ölçeğinden 0-9 puan (depresyon yok), %21,6'sı 10-16 puan (hafif depresif eğilim), %22,9'u 17-29 puan (orta şiddette depresyon) ve %10,3'ü 30-63 puan (şiddetli depresyon) almıştı. Bu puanlamaya göre ölçek puanı 17 ve üzeri olan %33,2'lik kesimin olası depresyonu olduğuna kanaat getirildi.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bazı Özelliklerinin BDÖ Puanına Etkisini Değerlendirmek Üzere Yapılan Lojistik Regresyon Analizi Sonucu

	OR	%95 GA Alt Sınır	%95 GA Üst Sınır	p
Cinsiyet				
Kız (ref: erkek)	3,03	2,09	4,40	<0,001
Sınıf				
9. sınıf (ref.: 10. sınıf)	2,44	1,47	4,01	0,001
11. sınıf (ref.: 10. sınıf)	1,88	1,11	3,20	0,019
12. sınıf (ref.: 10. sınıf)	1,46	0,80	2,67	0,223
Aile tipi				
Geniş aile (ref: çekirdek aile)	1,81	1,12	2,92	0,015
Dağılmış aile (ref: çekirdek aile)	2,31	1,05	5,09	0,037
Fiziksel etkinlik (son 1 hafta)				
>=2 gün (ref: 0-1 gün)	0,65	0,44	0,96	0,029
Uyku süresi				
<7 saat veya >11 saat (ref: 7-11 saat)	1,76	1,17	2,64	0,006
Son bir haftada öğün atlama				
Evet (ref: hayır)	2,55	1,77	3,69	<0,001
Ailede kronik hastalık varlığı				
Evet (ref: hayır)	1,73	1,05	2,86	0,031

BDÖ puanının ≥ 17 olma durumunu; cinsiyet, sınıf, aile tipi, fiziksel etkinlik yapılan gün sayısı, uyku süresi, son bir haftada öğün atlama, ailede kronik hastalık varlığı anlamlı düzeyde etkiliyordu ($p < 0,05$). Erkeklerle göre kızlar BDÖ puanının ≥ 17 olma riskini 3,03 kat arttırmaktaydı. Çekirdek ailede yaşayan öğrencilere göre geniş ailede yaşayanlar 1,81 kat, dağılmış ailede yaşayanlar ise 2,31 kat arttırmaktaydı. Uyku süresi 7-11 saat olanlara göre 7 saatten az veya 11 saatten fazla olanlar riski 1,76 kat arttırırken, son bir haftada öğün atlamayanlara göre atlayanlar 2,55 kat, ailesinde kronik hastalık olmayanlara göre olanlar 1,73 kat arttırmaktaydı. 10.sınıf olmaya göre 9.sınıf olmak riski 2,44 kat, 11.sınıf olmak ise 1,88 kat arttırmaktaydı. Haftada en az 2 gün fiziksel etkinlik yapmak, 0-1 gün fiziksel etkinlik yapmaya göre riski 1,55 kat azaltmaktaydı.

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-242

Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlere Uygulanan Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Girişimlerin Psikolojik Sağlık ve Depresyon Anksiyete Stres Düzeylerine Ve Bakım Yüküne Etkisi

Ecem Çiçek Gümüş¹, Selma Öncel²

¹Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Gaziantep

²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Bu çalışma özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlere uygulanan Kabul ve Kararlılık Terapisi temelli girişimlerin psikolojik sağlık ve depresyon anksiyete stres düzeylerine ve bakım yüküne etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma ön test, son test, izlemsel, randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Araştırma Gaziantep İlinde, Şehitkamil ve Şahinbey ilçelerinde yapılmıştır. Çalışmaya özel gereksinimli çocuğu olan 60 ebeveyn dahil edilmiştir. Girişimler Nisan-Aralık 2019 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Veriler öntest, sontest ve izlem testi şeklinde üç aşamada elde edilmiştir. Ön testten sonra girişim grubuna altı oturumdan oluşan Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Girişimler uygulanmıştır. Oturumlar bireysel görüşmeler yapılarak ortalama 60 dakika sürmüştür. Her ebeveyn haftada bir oturum yapılmıştır. Oturumlar bitince son test, üç ay sonrada izlem testleri yapılmıştır. Kontrol grubunda yer alan ebeveynler ise sadece okulda düzenlenen rutin eğitimlere katılmıştır. Okul eğitimlerinden sonra; son test, üç ay sonra da izlem testleri yapılmıştır. Çalışma için kurum izinleri ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Girişim grubundaki ebeveynlere uygulanan Kabul ve Kararlılık Terapisi temelli girişimlerin etkili olduğu ve kontrol grubuna göre; psikolojik sağlık puan ortalamalarının arttığı (öntest: 52.77±6.564; izlem testi: 79.50±4.932) anksiyete-depresyon-stres düzeyi puan ortalamalarının (öntest: 50.2±14.63; izlem testi: 15.87±4.80), psikolojik katılık (öntest: 40.33 ± 6.06; izlem testi: 12.2±2.22) ve bakım yükü (ön test: 49.97±8.015, izlem testi: 20.1±5.241) puan ortalamalarının anlamlı düzeyde azaldığı saptanmıştır (p<.05). Kontrol grubunda ise önemli bir değişiklik gözlenmemiştir.

Sonuç: Özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlerin Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli girişimler sonucunda psikolojik sağlık puanlarının artması; psikolojik katılık, depresyon, anksiyete, stres ve bakım yükü düzeylerinin düşmesi müdahalenin etkili olduğunu göstermiştir. Bu girişimlerin ebeveynlerin güçlendirilmesi ve desteklenmesinde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kabul ve Kararlılık Terapisi, özel gereksinimli çocuk, depresyon-anksiyete-stres düzeyi, bakım yükü, halk sağlığı hemşiresi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-243

Spiritüel Sağlık Ölçeği-Kısa Formu'nun Hemşirelik Öğrencilerinde Türkçe Geçerlik ve Güvenirliği

Asiye Kartal, Gülbahar Korkmaz Aslan, Eda Kılınc

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Spiritüel, insanların fiziksel ve psikolojik sağlığını etkileyen temel etmenlerden biridir. Hemşirelik öğrencilerinin spiritüel sağlık düzeyi arttıkça hastaların spiritüel ihtiyaçlarına daha duyarlı hale gelir. Ancak, Türkiye'deki hemşirelik öğrencilerinin spiritüel sağlığını değerlendiren bir ölçme aracı mevcut değildir. Bu çalışmanın amacı, Spiritüel Sağlık Ölçeği-Kısa Formu'nun (SHS-SF) Türkçe geçerlik ve güvenilirliğini yapmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu metodolojik araştırma Türkiye'nin batısında hemşirelik öğrencilerinde (n= 310) yürütülmüştür. Çalışma Ocak-Şubat 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak sosyo demografik soru formu ve SHS-SF kullanılmıştır. Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Etik onayı Pamukkale Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulundan (Etik onay numarası: 60116787-020/1719) alınmıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun netliğini, açıklığı ve anlaşılabilirliği yönünden test etmek için bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. SHS-SF'nin Türkçe versiyonu, çalışmaya dahil edilmeyen 20 öğrenciden oluşan küçük bir pilot gruba uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik düzeylerinin belirlenmesinde iç tutarlılık güvenilirliği için madde-toplam puan korelasyonu, homojenliği belirlemek için Cronbach's α , güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin geçerliliğini değerlendirmek için Kapsam Geçerliliği İndeksi (KGİ) kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için Açıklayıcı (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Bulgular: Ölçek maddeleri için madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0,37 ile 0,65 arasında değişmektedir. Toplam ölçeğin Cronbach α değeri 0,91'dir. Ölçeğin beş alt boyutu için α değerleri 0,77 ile 0,92 arasında değişmektedir. Türkçe SHS-SF'in KGİ'i 0,96 bulunmuştur. AFA sonucuna göre beş faktörlü SHS-SF modelinde faktör yükleri 0,38 ile 0,91 arasında değişmektedir (varyans %66,49). DFA'ya göre ölçekteki 24 maddenin faktör yükleri 0,40 ile 0,91 arasında değişmektedir. DFA sonucuna göre ölçeğin uyum iyiliği indeksleri şu şekilde bulunmuştur: ki-kare değeri= 576,19 (df= 241, p=.000), ki-kare değeri/sd= 2,39, RMSEA= 0,06, CFI= 0,92, TLI = 0,91, IFI = 0,92 ve SRMR = 0,061.

Sonuç: Araştırmanın sonucuna göre Türkçe ölçek yüksek geçerlik ve güvenilirlik göstermiştir. Ölçek beş alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spiritüel sağlık, geçerlik ve güvenilirlik, psikometrik değerlendirme, hemşirelik

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-244

Alzheimerlı Hasta Yakınlarının Eğitiminde Sağlığın İyileştirilmesi Eylem Planı Modelinin Etkinliği

Sibel Coşkun¹, Çiğdem Alaca², Özcan Aygün³

¹9 Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu

³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Alzheimerlı hastasına bakım veren ailelere uygulanacak sağlığın iyileştirilmesi eylem planı (SİEP) modeline temellendirilmiş eğitim programının ülkemizde sınırlı da olsa uygulanan standart bilgilendirme ve kısa süreli destek gruplarından farklılığını incelemek ve sağlığın iyileştirilmesi eylem planı modelinin bakım verici ailelerin sağlık algısı, bakım yükü ve yaşam kalitesi üzerine olan etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, ön-son test kontrol gruplu girişimsel bir araştırmadır. Çalışma, SİEP modeli yoğun girişim (22), genel girişim (20) ve kontrol grubundan (20) toplam 62 katılımcı ile çalışma tamamlanmıştır. Veri toplamada tanıtıcı bilgi formu ile 15 soruluk sağlık algısı anketi, 22 soruluk bakım verici yükü ölçeği ve 27 soruluk yaşam kalitesi ölçeği kısa form kullanıldı. Verilerin analizinde, bakıcılara verilen eğitimlerin, gruplar arası ve grup içi zamana göre değişimini ölçmek için Tekrarlı Ölçümlerde Varyans Analizi ve Friedman testi kullanıldı. Tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ değeri kabul edildi. Kurum izni ve etik kurul onayı alındıktan sonra, Alzheimerlı hastasına bakım veren bireylere ulaşılarak, ön görüşmeye çağırılmışlar ve bakıcılardan yazılı aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmada bakıcıların büyük çoğunluğunun hastaların akrabası olduğu, Alzheimer hastası bakımı ile ilgili bir eğitim almadığı, sadece beşte birinin kendini hasta bakımı için yeterli hissettiği, bakıcıların küçük bir bölümün psikolojik danışmanlık ve bakım destek ihtiyacı, fiziksel bakım zorluğu ve günlük ilişkilerinde bozulma yaşama sorununu ifade ettiği saptanmıştır. Çalışmada, Ayrıca, her üç grupta da katılımcıların sağlık algısının değişmediği, SİEP grubunun son test bakım yükü ölçeği puan ortalamalarının ve bakım yükünün diğer gruplara göre anlamlı olarak arttığı, genel eğitim grubunun Yaşam Kalitesi Ölçeği skorlarının ön teste göre son testte anlamlı olarak arttığı ($p < .05$), ancak diğer gruplardan daha yüksek olsa da gruplar arası farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Sonuç: Çalışmamızdaki eğitim programının bakım verenlerin sağlık algısı, bakım yükü ve yaşam kalitelerinde anlamlı ve pozitif değişikliğe neden olmadığı saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda daha geniş ve homojen bir örnekleme çalışılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer, Aile eğitimi, Bakım, Sağlığın iyileştirilmesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-245

Hemşirelik Öğrencilerinin Ruh Sağlığı Okuryazarlığı ile Psikolojik Yardım Almaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Serap Açıkgöz, İlknur Göl

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş-Amaç: Ruh sağlığı bozukluklarını tanıma, yönetme ve önlemeye yönelik bilgi ve inanç olarak tanımlanan ruh sağlığı okuryazarlığı (RSOY) toplumun ruh sağlığı üzerinde belirleyicidir. RSOY artışı; ruh sağlığı bozukluğu belirtilerinin farkında olma durumunu artırırken, damgalamayı azaltmakta ve yardım arama davranışlarını, dolayısıyla ruhsal bozuklukların erken tanınmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda, "Hemşirelik öğrencilerinin RSOY ile psikolojik yardım almaya yönelik tutumları arasında nasıl bir ilişki vardır?" sorusundan hareketle planlanan bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin RSOY ile psikolojik yardım almaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmanın evrenini, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir devlet üniversitesinde öğrenim gören hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Evrenin tamamı araştırma kapsamına alınmış ve Ekim-Aralık 2020 tarihleri arasında gönüllü 168 öğrenciyle araştırma yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında; 'Sosyo-demografik Özellikler Bilgi Formu', 'RSOY Ölçeği' ve "Psikolojik Yardım Almaya Yönelik Tutum Ölçeği-Kısa Formu (PYAİTÖ-KF)" kullanılmıştır. COVID-19 salgını nedeniyle üniversitelerde uzaktan eğitime geçildiğinden Google Formlar aracılığıyla veriler toplanmıştır. Araştırma için Üniversite'nin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan etik onay, katılımcılardan bilgilendirilmiş olur alınmıştır.

Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalaması 20.44 ± 2.75 'dir. RSOY toplam ölçek puanı 12.14 ± 3.18 olup öğrencilerin RSOY düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Bilgi Odaklı RSOY alt boyut puanının ($h=9.74$ $p=0.021$) sınıf arttıkça yükseldiği, Kaynak Odaklı RSOY alt boyut puanı ($z=58.500$ $p=0.016$) ile RSOY Ölçeği toplam puanının, fiziksel hastalığa sahip öğrencilerde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($z=151.500$ $p=0.016$). Öğrencilerin, PYAİTÖ-KF toplam puanı 24.89 ± 3.46 olup psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarının iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kronik, fiziksel ve ruhsal hastalığa sahip öğrencilerin daha yüksek puana sahip oldukları saptanmıştır. Her iki ölçeğin toplam puanları arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir ($r=.170$ $p=.028$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin RSOY düşük, psikolojik yardım almaya yönelik tutumları iyidir. İki değişken arasındaki pozitif yönlü ilişki; psikolojik yardım almaya ilişkin tutumun geliştirilmesiyle RSOY'nın artacağını, RSOY arttıkça öğrencilerin var olan olumlu tutumlarının davranışa dönüştürülmesine katkı sağlayacağını düşündürmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci hemşire, Psikolojik yardım, Ruh sağlığı, Üniversite

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-246

Yapılandırılmış Egzersiz Programının Şizofreni Hastalarında Yaşam ve Uyku Kalitesine Etkisi

Tuba Korkmaz Aslan¹, Mine Ekinci²

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Seydişehir SBF Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği, Konya

²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği, Erzurum

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Toplum Ruh Sağlığı Merkezi (TRSM) tarafından tedavisi ve takibi yapılan şizofreni hastalarında yapılandırılmış egzersiz programının yaşam ve uyku kalitelerine etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Deney ve kontrol gruplu, öntest – sontest uygulamalı yarı deneysel olan araştırmanın evrenini bir TRSM'deki şizofreni hastaları, örneklemini ise randomize örnekleme yöntemiyle seçilen 30 deney, 31 kontrol grubunda olmak üzere toplam 61 hasta oluşturmuştur. Veriler Mayıs 2015 ile Eylül 2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında 'Kişisel Bilgi Formu', 'Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği Kısa Formu' ve 'Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi' kullanılmıştır. Deney grubundaki hastalara yapılandırılmış egzersiz programı uygulanmış, kontrol grubundakilere herhangi bir deneyde bulunulmamıştır. Egzersiz öncesi, 45 gün sonra ve üçüncü ayda ölçümler yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; grup özelliklerinin homojenliği için Ki-kare analizi, ölçek puanlarının ölçüm zamanına göre karşılaştırılmasında tekrarlı ölçümlerde varyans analizi ve Friedman analizi, gruplar arası karşılaştırmada bağımsız gruplarda t testi ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Kontrol grubu hastaların çevresel alan dışında üç ölçümdeki yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı, deney grubu hastaların egzersiz sonrası yaşam kalitesi puan ortalamalarının anlamlı düzeyde arttığı, üçüncü ayda deney grubundaki hastaların puanlarının kontrole göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Kontrol grubu hastaların üç ölçümdeki uyku kalitesi toplam puan ve bileşen ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı, deney grubu hastaların egzersiz sonrası uyku kalitesi toplam puan ve bileşen ortalamalarının anlamlı düzeyde düştüğü bulunmuştur.

Sonuç: Şizofreni hastalarına uygulanan yapılandırılmış egzersizin yaşam ve uyku kalitesini artırdığı belirlenmiştir. Egzersizin psikiyatri hemşireliğinde tedavinin etkinliğini arttırmak amacıyla tamamlayıcı yöntem olarak kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, hemşirelik, şizofreni, uyku kalitesi, yaşam kalitesi

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-247

Mitler ormanında kaybolmak: Benim için ne diyorlar?

Türkan Peşkirici¹, Esra Uslu²

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Eskişehir

Giriş ve Amaç: Mit; bilimsel gerçeklerden uzak, halk tarafından ortaya atılmış bilgilerden oluşan efsane olarak tanımlanmaktadır. Şizofreniye ilişkin pek çok mit bulunmaktadır. Güvenilir bilgiler olmaksızın mitleri gerçeklerden ayırmak güçtür. Bu durum yanlışlarla dolu bir ormanda kaybolmak gibidir. Şizofreni tanılı bireyler ve aileleri, hastalığa uyum sürecinin ve hastalığın getirdiği bakım yükünün yanı sıra toplum tarafından ortaya atılan bu mitlerle de mücadele etmek zorunda kalmakta, yalnızlaşmakta, damgalanmakta, tedaviye uyum sorunları yaşamaktadırlar. Bu durum beraberinde şizofreni tanılı bireylerin toplumdaki diğer bireylerle uyum içerisinde yaşamalarını da engeller. Bu nedenle durumun yönetilebilmesi için mitlerin tanımlanması, problemin yönetiminde kilit rolde bulunan sağlık profesyonellerinin uygun yol haritasını belirleyebilmesi açısından gerekli ve önemlidir. Bu doğrultuda derlemenin amacı şizofreniye ilişkin mitleri değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Bu metodolojik derlemede "google akademik, wiley online library, ebscohost" veri tabanları "şizofreni ve mit", "schizophrenia and myth" anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Son tarama Aralık 2020 tarihinde yapılmıştır.

Bulgular: Değerlendirilen makalelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda şizofreniye ilişkin mitler "şizofreni tanılı bireyin özelliklerine, şizofreninin epidemiyolojisine, nedenlerine, belirtilerine, seyrine ve tedavisine ilişkin mitler" başlıkları altında gruplandırılmıştır. Şizofreniye ilişkin mitlerin incelendiği bu çalışma; şizofreni tanılı bireylerin "çift kişilikli", "hiçbir zaman çalışmaz" olduğu; hastalığın "çok sevmek", "Tanrı tarafından cezalandırılma", "meni kaybı", "duygusal travma" nedeniyle olabileceği; hastaların "saldırgan", "davranışlarının öngörülemez ve tehlikeli" olduğu; " hastalığın "iyi bir seyre sahip olmadığı", hastaların "hiçbir zaman tedavi edilemeyeceği ve iyileşemeyeceği"; tedavide kullanılan ilaçların "uyuşturduğu", "bağımlılık yaptığı" gibi mitlerin toplumda yaygın olduğu, hastaların ve ailelerin yaşamını güçleştirdiği tespit edilmiştir.

Sonuç: Mitlerin şizofreni tanılı bireylerin toplumdaki sağlıklı bireylerle uyum içerisinde yaşamasını güçleştirdiği, bu durumun yönetilebilmesi için aşılması gereken en önemli engellerden birinin mitler olduğu ve bu alanda yapılan çalışmaların nicel sınırlılık göstermesi bu çalışmanın ortaya koyduğu sonuçlardır. Toplumda şizofreniye ilişkin mitlerin araştırılması, araştırma sonuçları doğrultusunda mitlere yönelik toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mit, Sağlık profesyonelleri, Şizofreni

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-248

Bir Toplum Ruh Sağlığı Merkezinin Hasta ve Maliyet Yararı Açısından Değerlendirilmesi: Retrospektif Çalışma

Zeliha Kaya Erten¹, Canan Gül Kılıç², Yasemin Şimşek², Buse Çetinkaya¹, Merve Kılıç², İsmail Altıntop²

¹Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

²Kayseri Devlet Hastanesi

Amaç: Ağır ruhsal bozukluğu olan hastaların yaşamlarını sürdürecektir toplumsal beceri ve mesleki uğraşılardan yoksun kalması hem ailelerine hem de topluma bir bakım yükü getirmektedir. Bu hastalığa sahip bireylerin rehabilitasyonuna olanak sağlayarak bakım yükünü hafifletebileceği göz önünde bulundurularak Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri (TRSM) vasıtası ile toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerine geçiş söz konusu olmuştur. Bu çalışmanın amacı, TRSM'den hizmet alan hastaların rehabilitasyon programlarına katılım oranını ortaya çıkarmak ve bu katılımın hastane yatışlarına ve maliyet yarara olan etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışmada bir Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı, 2014-2018 yılları arası takip edilen, rehabilitasyon programına en az bir yıl katılmış 550 hastanın dosya verileri retrospektif incelenmeye alınmış hastaların dosyaları incelenerek çalışma sonuçlandırılmıştır. İstatistik analizde ortalama, standart deviasyon, minimum ve maksimum değerleri, kategorik değişkenler için yüzdeler kullanılmıştır. Çalışmanın Etik İzni alınmıştır.

Bulgular: Hastaların; %63,6'sı erkek, %36,4'ü kadın, %44,9'u şizofreni, %39,5'i Bipolar Afektif Bozukluk, %11,5'i Psikoz, %4,2'si Şizoafektif bozukluk tanısı ile takip edilmektedir. Hastaların %66,5'i psikotik özellik göstermekte, %32,7'sinin intihar girişimi bulunmaktadır. Çalışmada hastaların yaş ortalaması 43.00 ± 12.27, Hastalık süresi ortalaması 19,59 ± 9,87, Hastalık başlama yaşı 24,18 ± 9,56'dır. Hastalar ortalama olarak 33,77±14,68 ay TRSM takibindedir. Sigara içen hastaların(n=289) günlük ortalama sigara içme adedi 28,30 ± 16,23'tür. Hastaların %48,5'i TRSM'de sadece medical tedavi almaktayken, %51,5'i rehabilitasyon faaliyetlerinden yararlanmaktadır. Rehabilitasyon yöntemi olarak hastalara el işi, spor, resim, müzik, ahşap boyama, TRSM'deki çeşitli işlere yardım ederek çalışma gibi faaliyetler kullanılmıştır. Çalışmada hastaların 5 yıllık ortalama rehabilitasyon öncesi ve sonrası hastaneye yatış gün sayıları ve devlete olan maliyetleri de incelenmiştir. Rehabilitasyon öncesi hastaneye yatış gün sayısı bir hasta için yaklaşık ortamala 17 günden 7 güne düşmüş bunun sonucunda da bir hastanın ortalama devlete olan maliyeti 1940 TL den 752 TL ye düşmüştür

Sonuç: noktada Ruh Sağlığı hizmetlerinin etkinliğinin artırılması ve hastalıklara bağlı bakım yükü ve maliyetlerin azaltılması adına TRSM'ler oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Maliyet Yarar, Rehabilitasyon, Toplum Temelli Ruh Sağlığı

2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Sağlıklı bir toplum için bugünden yarına güç birliği"

ONLINE KONGRE 7-9 OCAK 2021

2nd International 3rd National Public Health Nursing Congress

"Union of forces from today to tomorrow for a healthy community"

ONLINE CONGRESS 7-9 JANUARY 2021

SB-249

Büyük Ebeveynleri Tarafından Büyütülen Okul Öncesi Çocuklarda Obezite

Ayhan Işık¹, Arzu Akcan²

¹Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya

²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Giriş-Amaç: Okul öncesi dönem, çocukların hayatlarındaki en kritik dönemlerden biri olup bu dönemde kazanılan beslenme davranışları yetişkinlik döneminin temelini oluşturmaktadır. Ülkemizin kültür yapısı gereği ve kadınların iş yaşamına katılımının yaygınlaşmasıyla büyük ebeveynlerin çocuk bakımındaki desteği giderek artmaktadır. Bu derleme makalenin amacı büyük ebeveynleri tarafından büyütülen okul öncesi çocukların obezite durumlarını güncel literatür ışığında sunmaktır.

Yöntem: Çalışmada, konu ile ilgili yapılmış çeşitli araştırmalar ele alınarak, büyük ebeveynleri tarafından büyütülen okul öncesi çocukların obezite durumları incelenmiştir.

Bulgular: Son çalışmalarda ebeveyn bildirimlerine göre çocukların %20-30'unda beslenme sorunları bulunmaktadır. Beslenme bozuklukları içinde yaygın olarak bulunan sorun ise obezitedir. Obezite her yaş grubunda görülmekle birlikte en sık olarak yaşamın ilk yılı, 5-6 yaş arası ve ergenlik döneminde dikkat çekmektedir. Okul öncesi yaşlarda fazla kilolu olan çocukların %26-41'inin erişkin dönemde fazla kilolu olmaya devam ettiği gösterilmiştir. Okul öncesi çocuklarda beslenme genellikle anne tarafından sağlandığından obezite konusundaki çalışmalar daha çok anne ile ilişkilendirilmiştir. Özellikle okul öncesi dönemde obezitenin nedenini anne, baba ve bakımını üstlenen diğer kişilerde aramak doğru bir yaklaşımdır. Ancak günümüz koşullarında büyük ebeveynleri tarafından büyütülen çocuklar giderek artmaktadır. Yapılan bazı çalışmalarda anne bakımındaki çocukların obezite sıklıkları ile büyük anne bakımındaki çocukların obezite sıklıklarının farklılaştığını ortaya koymuştur. Çoğunlukla da bu durumun büyük ebeveynlerin çocuğu besleme şekillerinden kaynaklandığı görülmüş ve obezite sıklığının daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışmalara bakıldığında büyük ebeveyn bakımında olan çocukların obez olma olasılıklarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Obezite ve obeziteye bağlı hastalıklar büyük ölçüde önlenemez. Ancak çocukluk çağı obezitesinin tedavisi çok zordur, disiplinli bir birey ve grup yaklaşımı gerektirir. Hemşireler çocuklarda obezitenin önlenmesine yönelik müdahalelerine büyük ebeveynleri de dahil etmelidir. Ülkemizin kültürel yapısıyla örtüşen ancak günümüz koşulları ile pekişip karşımıza çıkan büyük ebeveyn bakımındaki çocukların beslenmesine yönelik güncel yaklaşımlar geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Büyükanne, büyükbaba, obezite, çocuk, okul öncesi